

3 1761 07359502 7

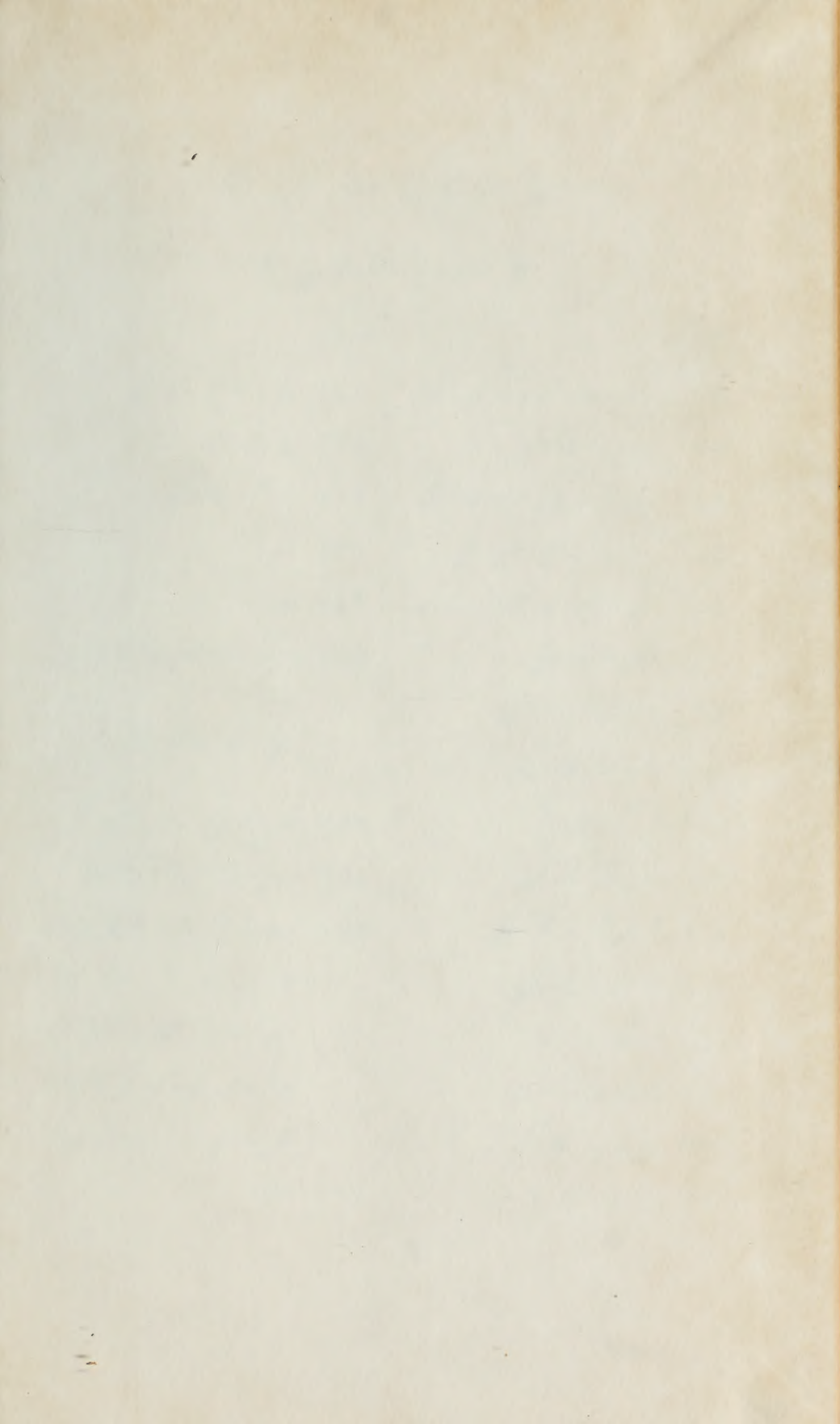

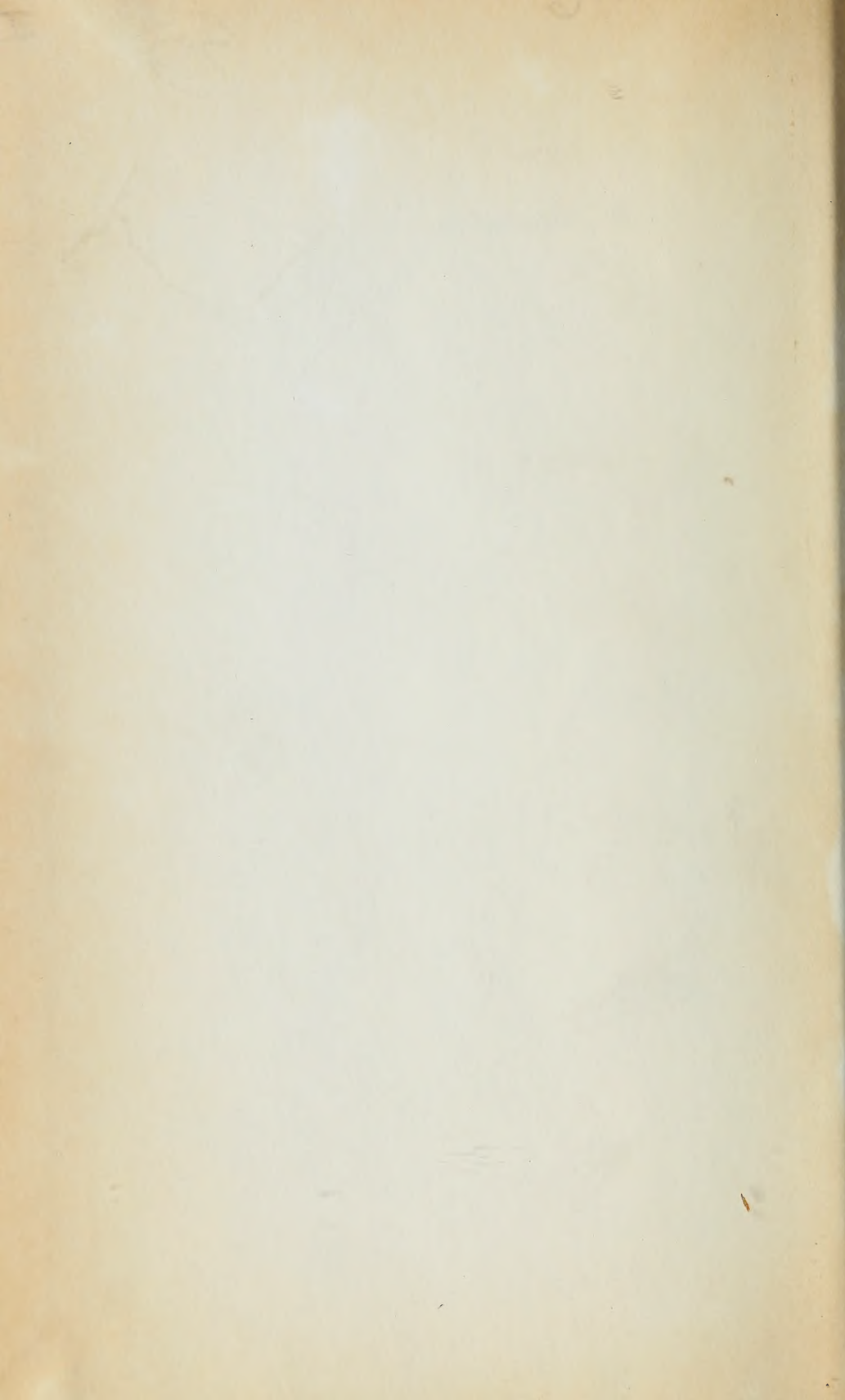
Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

۲۰۰ ملیون نفوسك قبله كاهي و حكومات اسلاميه نك سرافرازي
 واتحاد اسلامك رابطه معنويه سي اولوب پرتو امامت كبرى
 بالجملة اقوام مسلمه يه نافذ و جاري اولمق ضرور يدر . الطاف
 حقدن مأمولدر كه امت محمديه عليه اكمل التحيه ذاتاً و حدث
 كله ايله مترابط اولديني كبي اتحاد سياسي ثمراتندن دخي
 مستفيض اوله رق ممالك اسلاميه معارف انواري و صلح و صلاح
 فيوضي و وسائط رفاهت امم اولان زراعت و صناعت و تجارت
 فوائديله برقايتها منتفع و معمور اوله .

خاتمه جلد ثانی

برجديدده ايسه حكومات متفقه ايله اوروپا مستملكاتندن غيرى
 يرلر هنوز فيض معارفدن لايقيه بهره مند اوله مامش لر در .

﴿ خاتمه ﴾

والحاصل آلتى دولت بوكون حكومات موجوده سلسله -
 سنك مراتب عاليه سنده بولنورلر: اولاً حكومات متفقه موقعنك
 اهميتى واهاليسنك ترقيات دائمه سى وزراعت وصناعت وتجارتنك
 رواجى وانوار مدنيتى ايله بر جديدده شعله پاش اولمقده در .
 ثانياً انكاتره اعتبار ماليسى ومستملكاتى وقوه بحريه وتجارىه سى
 وبتون دنيايى كندينه محتاج ايدن صنايعى جهنتدن رقيب ونظيرى
 بوقدر . ثالثاً روسيه اراضى واسعه سى وجاهل فقط قوى
 ومطيع ومتعصب اهاليسى وبوليقيه سنك شدتى وحكومتنك قوت
 مطلقه سى ايله تحكّم ايلمكده در . رابعاً آلمانيا نظامات عسكرىه سى
 ونظرياتك عملياته اصول تطبيقى وموقعنك اقتضاسيله اوروپا
 موازنه سياسيه سنى طوتمقده در . خامساً فرانسه لساننك
 انتشارى وباجمله تجددات سياسيه واختراعات فنيه وتعديلات
 اداره ده اولك اياق اولسى حسيله هر كسه كندىنى طانتمش
 وبلكده سودر مشدر .

سادساً دولت عليه عثمانيه منبر خلافت عظمانك صاحبي
 وقره العين المسلمين اولان حرمين شريفينك خادمى اولمقده

۶۹ زرہلی و ۳۰۰ اخشاب کمی) بعدہ فرانسه و ژاپونیا و حکومت متفقہ و دوات علیہ و روسیہ و ایتالیا و آوستریا و اسپانیا و فلمنک و اسقاندیناویا منتظم قوۃ بحریہ لری اولان دولتدر . آلمانیا قوۃ بحریہ سنک تنظیمنہ فوق العادہ اعتنا ایلمکدہ در .

قوۃ مالیه . — بردولتک قوۃ مالیه سی واردات و مصارفانک و یا ادخالات و اخراجانک کثرتدن و یا خود مقدار دیونندن زیادہ اعتباری و بنناء علیہ حین استقراضدہ و یرہ جکی فائض مقصداریلہ تقدیر اولنور . مثلاً انکلترہ ۷۵۰ ملیون انکلیز لیراسی دینی اولدینی حالہ یوزدہ درتدن آشاعی فائض ایلہ استقراض ایدہ بیلیر . هولانده و باچیقادخی بو اعتبارہ مالکدرلر . فرانسه محاربه اخیرہ دن صکرہ خیلی زدہ نمش ایکن حسن اداره ایلہ اعتبار مالینسی بوکون همان انکلترہ رادہ سنہ واردرمشدر . آلمانیا امور مالیه سی دوزکون و دیونی آز اولدینی حالہ حکومت متفقہ ثروت زراعیہ و صنایعیہ سی و بالنسبہ قلت مصارفیلہ برابر بومرتبہ دہ دکلردر .

معارف عمومیہ . — تدریسات ابتدائیه اوروپا مالکنندن اک زیادہ آلمانیا و اسقاندیناویا و هولانده منقشر اولوب انکلترہ و فرانسه و باچیقہ و اسویجرہ و آوستریا ایکنجی درجہ دہ درلر . ممالک محروسہ دہ تحصیل ابتدائی نظاماً مجبوری اولدینی حالہ ایوم مملکتک احوال عمومیہ سی حکم نظامک اجراسنہ مساعد اولماش و مع مافیہ سنین اخیرہ دہ یک چوق ترقیات کورلمشدر .

ایلمشدر. اشبو اوراق نقدیه دن ماعدا پولیچه لر و سائر برچوق معاملات صرافیه اخذ و اعطایی تسهیل و تسریع ایلمکده در. اک ایشلاک اولان پیاسه لر لوندره و آمستردام و پارس و هامبورغ پیاسه لریدر .

قوهٔ عسکریه . — قوهٔ عسکریه یالکیز نفرانک مقدارینه تابع اولیوب ادارهٔ عسکریه نك انتظامی و فکر و تربیهٔ عسکریه نك درجه سی و عسکر طوبیلامه اصولی و نقلیات خصوصی ودها سائر شرائطک چوق تأثیری واردر. الیوم آلمانیا و فرانسه و روسیه و دولت علیه و اوستریا و ایالت الیا و انگلتره و ژاپون و حکومت متفقہ قوهٔ عسکریه لری اک منتظم اولان دولتدر . آلمانیا و فرانسه نك حال سفرده ترتیبات عسکریه لری دردر ملیوندن زیاده و ایالت الیا و روسیه نك ایکش بریحق ملیون راده لرنده و دولت علیه و اوستریا و ژاپونیا نك دخی برر ملیون درجه لرنده در. انگلتره عسکرینی یدیوز بیک راده سنه ابلاغ ایتمشدر . اسپانیانک قوهٔ موجوده سی سکیز یوز بیکی کچمز . حکومت متفقہ موقعاً عسکر بسلمکه محتاج اولمدینی حالده ۱۸۶۴ ده ترتیبات عسکریه سی بریحق ملیونه چیقارمشدر .

قوهٔ بحریه . — قوهٔ بحریه دخی عدد سفائن ایله تقدیر اولنمیوب سفائنک اصول انشائیه و تسلیحیه سنک بیوک تأثیری واردر .

انگلتره دولتی قوهٔ بحریه ده دخی برنجیلکی حائر اولوب

یعنی ۱۶۲ ملیار غروش تقدیر ایلمش و ۱۸۷۰ ده بو مقداری فرانسه جغرافیونندن (قورتامبر) ۵۷ ملیار ۹۲۵ ملیون فرانقه یعنی ۲۵۵ ملیار غروشه و ۱۸۹۳ ده ینه فرانسه جغرافیونندن (الیزره قلو) ۹۵ ملیار فرانقه یعنی ۴۱۸ ملیار غروشه و ۱۹۰۱ ده تاشن اطلس یوز اوج بچق ملیار مارقه یعنی ۵۷۰ ملیار غروشه ابلاغ ایلمشدر .

انکلتره و حکومت منفقه و فرانسه و آلمانیا و بلجیقا و فلمنک واسویجره و آوستریا ک زیاده تجارت ایدن مملکتلردر .
تجارتی تسهیل ایدن اسبابدن یوللر بالاده تعریف اولنمشیدی .
واسطه مبادله اولان مسکوکات دخی الیوم یالکز آلتون و کوشه منحصر قالمیوب حد ذاتندن هیچ قیمتی اولمیان بر طاقم اوراق اعتباریه دخی نقدکی تداول ایدر . اشبو اوراق یا طوغریدن طوغریه دولتر طرفندن و یا خود تأسیسات اعتباریه یعنی بانکلر طرفندن اخراج اولنور . خزائن دول طرفلرندن چیقاریلان اوراق نقدیه نک قیمتی او دیرلک اعتبار مالیه سنه تابعدر . بانکلر طرفندن چیقاریلان اوراق که بانقنوط تسمیه اولنور حاملنه در حال چیقاران بانک طرفندن بدلی نقداً اعطا اولنق شرطی حائز اولدیقندن دها قیمتداردر .

تأسیسات اعتباریه نک اک مشهوری انکلتره بانک سیدرکه لوندرده ۱۶۰۵ سنه هجریه سنه (۱۶۹۴ میلاد) تأسیس اولنش والیوم ۲۰ ملیون لیرالقدن زیاده بانقنوط اخراج

اخراج اولنور. الماس وسائر مجوهرات وپانی طاشلری انواعی
وسائر احجار دخی مصنوعات اخراجیہ دن معدوددر .

صنایع اعمالیہ اوروپانک شمال و جنوب جہتلرنده چندان
ترقی ایتیموب وسط و غرب سمتلرنده فوق العاده ایلرولمشدر .
انکلتره مصنوعات نافعه یعنی صنایع نسجیہ (خاصة پموق و یون
و کتان) و معدنیہ و کیمیویہ ده ، فرانسه بللور و پورسلن و اقمشہ
حریریہ و دانتله و سائر معمولات تزینیه و نفیسہ ده برنجی
مرتبہ بی حائر اولوب بلجیقا منسوجات و معادن و بللور و دانتله .
لری واسویچره دخی ساعتجیلک و ایپک و پموق قماشلریله
فرانسه و انکلتره رقابت ایدرلر . آنلردن صکره آلمانیا
و آوستریا و ایتالیا اوروپاده اک صنعتکار اولان مملکتلردر .

اسیا ممالکنک بعضلرنده اوروپاده بیله حیرتفزا اشیای نفیسہ
اعمال اولنمقده ایسه ده (چین و ژاپونیا و هند و اناطولی و ایران)
بونلر اکثریا ال دستکاهلریله یا پلمقده در . بر جدیدده اوروپا
صنایعیه رقابت ایدہ بیلیر حکومت متفقہ دن غیرى مملکت یوقدر .
تجارت . — زراعت مواد اصلیه بی تدارک واحضار
و صناعت آنلری احتیاج درجه سنده استعماله صالح حاله
فرغ ایلیرک تجارت دخی مواد اصلیه و مصنوعه بی لزومی
اولان یلره نقل ایله مبادلہ ایلر . کره ارضده بین الاقوام مبادلہ
اولنان اشیا سنه بسنه مترقی اولوب نمچه استاتستیک یوننندن (قواب)
۱۸۶۰ سنه سنده مبادلہ اولنان امتعه عمومیہ بی ۱۵ ملیار فلورین

وكموشك مقدارى ۲۵۰ ميليارد فروش قدر تخمين اولمش
 اولوب ربع مسكونك مجموع سکنه‌سى بر ميليارد ۳۰۰ مليون
 تخمين اولندينى حاليه نفوس باشنه ايکيوز فروش اصابت ايدور
 ايدى معادن استعمالنى بيلمين اقوام وحشيه داخل اولدينى
 تقديرده آلتون وكموشك مقدار موجودى مستعمل اولدينى
 ملل واقوام بيننده صورت متساويه ده تقسيم اولنورسه آدم باشنه
 ۲۵۰ فروش شدن زياده اصابت ايميه جـكى ظن اولمقده در .
 سنوى حاصل اولان آلتون وكموش معادنك قيمتى بش
 ميليارد فروش راده لرنده اولوب يوزده ۴۸ ي آلتون و ۵۴ سى
 كموشدر .

قورشون و باقر و توتيا و قلاى و تيمور معادنى دخى بيوك
 بریتانيا و بلچيقا و حكومات متفقهدن و آلمانياك بعضى مواقعدن
 استخراج اولمقده در .

جيوه اسپانيا و آوستريا و قاليفورنيا و پلاتين دخى نادر
 اوله رق اورال طاغلرنده و بره زلياده بولنور .

بوگونكى كونده معادن مذكوره نك جمله سندن اهمى تيموردن
 صكره طاش كورى دركه فابريقه لرده كثرت و لزوم استعمالنه
 و بناء عليه صنايعجه قيمته مبنى انگليز لر قره الماس تسميه
 ايدر لر يالكز بریتانيا اطه لرنده سنوى ۱۸۰۰ مليون طونيلاته دن
 زياده حاصل اولمقده در بلچيقا و حكومات متفقه معدن كورلرى
 دخى استهلاكات داخليله يتد كدن صكره ممالك سائر يه دخى

فرانسه و ایتالیا ایپکرینک عدم کفایتی چین و ژاپون
و ایران و اناطولی محصولی تلافی ایتیمکده در .

اورمانترله میوه‌لی اغاجلرک حاصلات زراعیه میاننده ایجه
حصه‌لری واردر .

والحاصل اوروپا ک زیاده مزروع اولان قطعیه اولوب
اگر هر موقعی انکلتزه و باچیقاکبی صورت مکملده حررات
اولنسه شمیدیکی بسلیدیکی نفوسک درت مثلنی اعاشه‌یه کافی
حاصلات ویره‌جکی تخمین اولنور .

صنایع . — صنایع ایکی قسمه تقسیم اولنمشدر . برینه
صنایع اخراجیه و دیگرینه صنایع اعمالیه تعبیر اولنور . صنایع
اخراجیه زیر زمیندن معادن و احجار کبی اشیایی چیقاریر .
صنایع اعمالیه بو اشیایی وزراعتک تدارک ایلدیکی مواد اصلیه‌نی
فابریقه‌لر واسطه‌سیله تبدیل و تألیف ایلهرک استعماله صالح
حاله افراغ ایلر .

معادنک اک قیمتداری اولان آلتون قالیفورنیا و اوسترالیا
ویکی زلاند و افریقا و سیریا و بولنور .

کوش مواد سائر ایله مخلوط اولهرق مکسیقا و حکومت
متفق و پورو و اوسترالیا و روسیه و مواقع سائر دن استحصال
اولنور .

۱۸۷۰ تاریخنده طوتیلان بر حساب تقریبی به نظر آ روی
ارضده مسکوک و غیر مسکوک اولهرق موجود اولان آلتون

استحصالی ایکی عصر دنیو دنیاك هر طرفه شائع اوله رق الیوم
 بمن و بره زلیا و اوقیانوسیه و غانقیلارک حاصـلاقی استهلاکاته
 آنجق کفایت ایتمکده در .

استهلاکات لحمیه اورویای شمالی و ضربیده و حکومت متفقده
 نفوس باشنه ۱۸ دن ۲۸ کیلو غرامه قدر اصابت ایدر مرتبه ده
 اولدیفی حالده اورویای جنوبیده ۹ و یا ۱۰ کیلو غرام مرتبه سنه
 تنزل ایدر و آسیاده و افریقانک مواقع حاره سنده غایتله آذر،
 باشلوجه مزروعات صنایعه دن بموق حکومت متفقده و غانقیل
 و هندستان و چین و مصر و جاواده، و کتان و کنور هندستان
 و ممالک محروسه ده، و پانجار و حبوبات دهنیه اورویای وسطی
 و ضربیده، و افیون اناطولی و ایران و هندستانده، و شکر قامشی
 و چیوید آمریکا و مالیزیا، و بر چوق مواد لونیه مکسیقاده
 نشو و نما بولور .

تتون حکومت متفقده و غانقیل و ممالک محروسه و بره زلیا
 و مالیزیا دن کلیتله اخراج اولنور . پیره نک ترکیمنده بولنان شربتی
 اونی Houblon دخی اورویای ضربیده یتشدیریلور .

یون حاصلاننده انکلتزه و فرانسه و آلمانیا شهرت قدیمه لرینی
 غائب ایتدیلر ایسه ده روسیه و اوسترالیا و ممالک محروسه و امید
 برونی مستملکاتی بو کونکی کون اورویا بازارنده بیوجک موقع
 احراز ایتشدیر .

انسانه و بسدیکی حیواناته غذا اوله جق مواد اولوب بونلردن
 بغدادی اوروپاده ۶۰ درجه عرض شمالی به ویولاف ایله آریه ۶۹
 درجه به قدر اقلیمده نشوونما بولور . مصر بغدادی اوروپای
 جنوبیده و آمریقاد و آسیای غربیده چوق حاصلات ویر فقط
 زیاده جه حرارت ایستر . سورغو و دره و برنج آسیا و افریقا
 واقیانوسیه نك مواقع حاره سنده ییشان حیوانات غذائیه دندر .
 اك زیاده حیوانات حاصل ایذن مملکتلر آمریقاد حکومت
 متفقه . اوروپاده روسیه و فرانسه و آلمانی ، آسیاده هندستان
 و هند چین و چین (برنج) و انطولی ، و اوقیانوسیه ده مالیزیا
 اطهری (برنج) در . لکن هکتار باشنه آنان حاصلات نظر
 مطالعه ایله اندینی حاده انکلتزه ایله بلجیقا بالنسبه برنجی درجه یی
 حائر اولدقده حاده یسه محصولاری احتیاجات داخلیه لرینه
 کفایت یتمز .

ایرلانده و بیوک بریتانیا و شمالی آلمانی کی ممالکده پتاسک
 حیوانات قدر اهمیق واردر .

فرانسه و ایتالیا و پورتگیز و اسویچره و مجارستان و اسپانیاده
 شراب ، و اوروپای غربی و وسطیده و حکومت متفقده بیره ،
 چین و ژاپون و ایرانده چای باشلوجه مشروبات اولوب مصر
 بغدادیندن استحصال اولنان برنوع مشروبات کثولیه آمریقای
 جنوبیده ، و برنجدن استحصال اولنان مالیزیا ، و شکر قامشندن
 استحصال اولنان عانتیلرده و بره زلیساده ، و سورغو و دره دن

Union Postale) معاہدہ سی [۱] عقد اولنشد۔ در کہ غایتہ
 اہون فیسات ایلہ ہرقنی ایکی موقع اردہ سندنہ مکتوباشمق
 ممکندر .

زراعت . — زراعت اسباب معیشتیزی و صنایعدہ
 استعمال ایلدیکمز مواد اصلینک بر چوغنی تدارک ایلدیکی
 کبی اربانی آجیق ہوادہ سی و عمل ایلہ صحیح وقوی البنیہ
 قیلار .

ثروت زراعیہ یالکیز بر بلدہ نک قوۃ انباتیہ سی و مزاج
 ہواسیلہ متناسب اولیوب اہالینک وقوف و معلوماتنک و درجہ
 مساعیدنک و مقدار سرمایہ سنک و وسائط نقلیہ کبی عوارضک
 چوق دخل و تأثیری واردر . مثلاً انککترہ نک زنیکن چفتلیکلرندہ
 ہکتار [۲] باشنہ اوتوز قرق ہکتولترہ محصول آندینی حالہ
 وسطی فرانسہ دہ ینہ او قدر منبت اولان اراضیدہ اصول زراعتک
 نقصانندن ناشی اون اون ایکی ہکتو لیترہ دن زیادہ محصول
 آلنہ من .

مزروعات ایکی نوع اولوب برینہ مزروعات غدائیہ
 و دیگرینہ مزروعات صنایعیہ اطلاق اولنور . مزروعات غدائیہ

[۱] بتون اوروپا ممالکیلہ قطعات سائرہ نک اوروپا مستملکاتی
 و اوروپا دولترنجہ معروف وبالماہدہ مصدق اولان حکومات اتحاد
 پوستہ سنہ داخلدر .

[۲] ہکتار یوز مترو مربہی و ہکتولیترہ بیک لیترہ در .

۸۲۰۰۰۰ کیلو متروسی اوروپاده و ۶۴۰ بیکی آمریقاده و ۱۹۶
 بیکی آسیاده و ۸۵ بیکی اوقیانوسیهده و ۸۰ بیکی افریقاده در .
 وفضله اولهرق قطعات ثلثه بیننده مشترک وخصوصی اولهرق
 ۳۴۶ بیک کیلو مترو خط دها واردر .

موجود اولان تلغراف تلاری کره ارضی ۱۶۶ کره دور
 ایدر مقدارده در !

پوسته دخی هرکون معاملات خصوصیه واحوال عمومیه
 سیاسییه وکشفیات وترقیات علمیه اخبارینی دنیانک اقسام
 مختلفه سندن بزه ایصال وبویلهجه فدای فیکریمزی تدارک
 واحضار ایلر ۱۸۸۲ سنه سنده طوتیلان استاتستیکاره نظراً
 سنوی ۴ ملیار ۸۰۰ ملیون مکتوب و ۸۸۴ ملیون پوسته قارتی
 و ۳ ملیار ۷۰۰ ملیون غزته ومطبوعات سائره و ۱۱۰ ملیون
 پاکت و ۳۵ ملیار غروش قیمتنده دخی مانداپوست تعاطی
 اولنمقده درکه مکتوب وقارت ومطبوعاندن هر یومه ۲۵ بچق
 ملیوندن زیاده وهر ثانیه یه ۲۹۰ قدر اصابت ایدر .

انکلترده نفوس باشنه سنوی ۴۰ واسه وپجره ۲۵
 وآلمانیاده ۱۷ وبلجیقه اده ۱۵ وهولاندهده ۱۴ وفرانسهده
 کذا ۱۴ وآستریاده ۱۲ مکتوب اصابت ایلدیکی بالحساب تعین
 ایشدر .

الیوم بتون ممالک معروفه بیننده (پوسته اتحادی

(۵) برنجی ایله ایکنجی بی برلشدیرن سنفاپور، مانیل،
سایفون، هونگ قونغ، شانهای، یوقوها ما خطی واردر .
(۶) عدن ایله بومبای طوغریدن طوغری دخی خنابره
ایدر .

(۷) افریقا سواحلی بیوک شهرلره اوغرایه رق دائرآ مدار
طولاشیر واورویا تلغرافلریله دخی ملاصق اولور بر خط
واردر .

(۸) انکلتره دن طوغری عاتیللره واورادن کویان
مستملکانه، (۹) لیزبوندن یشیل برونه اوغرایه رق طوغری
بره زلیایه، کیدن خطلر آمریقای جنوبی دائرآ مدار دور
ایدرک مکسیقان حکومت متفقیه داخل اولورلر .

بناء علیه مشرق ایله مغرب ال اله طوتشمشلر واقوام
مختلفه یکدیگریله خنابره و مکمله ایچون تلغرافی بیتلرنده لسان
عمومی اتخاذا یتشلردر. مأمولدرکه اشبو لسان عمومی انتشار
افکار مدنییه بی تسمیل ایلیه رک جهلدن متولد اولان سیئات
بشریه و محاصمات قومیه بی علی التدریج ازاله ایله عالم اسانیق
صلاح وصلاح فیوضندن بهره مند ایلیه .

تخمیناً آلتی ملیون ۶۰۰ بیك کیلو مترو قدر تلدن
مرکب اولوق اوزره ۱۹۰۱ سنه سنده ایکی ملیون ۱۷۰ بیك کیلو
مترو طولنده تلغراف خطی وار ایدی. سنه مذکورہ ظرفده
۴۷۷ ملیون تلغرافنامه تعاطی اولمشیدی . اشبو خطوطک

کړک برآ وکړک تحت البحر خطوط واسطه سيله اوروپانک
وقطعات سائره ممالک متمدنه سنک کویلرینه وارنجه به قدر
تلفراف تمديد اولنشدرکه معاهده بين الدول اقتضاسنجه هر قنفي
ايکی موقع بيننده اولورسه اولسون معين اجرتله برقيصه مدت
ظرفنده مخابره ايتک ممکندر .

انگلتره يي تلفراف مرکزی عد ايدهرک قطعات ارض
بيننده اليوم موجود اولان باشلوجه خطوطی بيان ايدلم :

(۱) لوندره، آمستردام، ويانه، استانبول، بغداد، بندر بوشير،
بومباي، مدراس، سنغاپور، عاده لايد، سيدني، اوکلاند،
هونولولو، سان فرانسسکو، نيورق، سن ژان، والانتيا
خطيدرکه دور عالم ايدهرک ينه لوندرده منتهی اولور .

(۲) لوندره، هامبورغ، برلين، سن پترسبورغ، آقارنبورغ،
طومسق، خارين، ولادی ووستوق، يوقوهاما، سان فرانسسکو
واشنقتون، ميقلون، برست خطيدرکه فرانسه دن انگلتره يه
کچهرک دور عالم ايدر .

(۳) لوندره، جبل الطارق، مالطه، سويس، عدن، عاده لايد،
سيدني وياخود لوندره، ليزبون، يشيل برون، اميد بروني،
سيدني خطلری که بوايکی خط سيدني ده برلشهرک برنجی خط
ايله اختلاط وينه دور عالم ايدرلر .

(۴) برنجی خطک علاوه سی اولهرق ويانه، اوده سا،
تفليس، طهران، بندر بوشير، خطی دخی واردر .

قالکوتہ، سنفاپور، ہونگ قونگ، شانگھای، یوقوہاما، باتاویا
مانیل، عادہ لاید، ملبورون، اوکلاند، ہونولولو) ارسندہ واسطہ
مواردہ در .

سویس قنالک کشادن اولکی هندستان طریق کہ امید
برونی واسطہ سیلہ در بو طریق دخی الیوم افریقا اسکله لرینی
اورویاہ مربوط قیلہ مقدمہ در .

برده بحر محیط اط لاسی یولی وارد کہ اورویای غربی
(ہامبورغ، آمستردام، آنورس، ہاورہ، بوردو، لیزبون،
لیورپول) ایلہ آمریکا بینندہ کرمی اوزرہ جریان ایتہ کدہ اولان
معاملاتک مجراسیدر. پاناما برزخنک کشادی آمریقای غربی
یوانی قیصالتہ جقدر .

مانع سیر سفائن اولان برزخ لردن سویس اقد مجھ و کوردوس
برزخی مؤخرآ کشاد اولنش و پاناما برزخنک تصورات حفریہ سی
دوام ایتہ کدہ بولنمشدر .

تلفراف و پوسنتہ . — عصر مزک اک نافع مخترعات علمیه
سندن بری تلفرافدر کہ ثانیہ درت کرہ دن زیادہ کرہ ارضی
دور ایدہ بیلیمک کبی بر سرعت عظیمہ ایلہ ربع مسکونک اک
اوزاق مسافدہ اولان مواقعی آن واحددہ مخابرہ ایتدیرمکہ
آلت اولمقدہ و مشرقدہ کی شتون یومیہ و حوادث فنیہ بی کونی
کونہ مغربہ تبلیغ و ایصال ایدہ رک انتشار مدنیہ بیوک خدمت
ایلمکدہ در .

کیمیسی (۵۲۰۰ ی چرخلی) و فرانسه نك ۹۰۰,۰۰۰ طونیلاته
 حوله سنده ۱۵۰۰۰ کیمیسی (۶۵۲ سی چرخلی) واردر .
 فرانسه دن صکره نوروچ و آلمانیا و ایتالیا و هولانده اک زیاده
 تجار سفائی اولان دولتردر .

صحرکز تجارت بحریه ایوم دخی کافی السابق بحرسفید اولوب
 سواحلی غایتله اوزون وهان هر نقطه می برر محل تجارتدر .
 اک بیوک اسکله لری طربزون، صامسون، از میر، اسکندرون،
 بیروت، یافه، پورت سعید، اسکندریه، طرابلس، تونس، جزائر
 والسیا، بارسلونه، مارسلیا، جنویز، لیوورنو، ناپولی، پالمو،
 برندیزی، وندیك، تریسته، پیره، سلانیک، استانبول، وارنه،
 هوجه بک بلده لریدر . اشبو شهر لر کرک یکدیگری بیننده و کرک
 ابچار سائر اسکله لریله مناسبات تجاریه دائمه و منتظمه ده بولورلر .
 واپورایشلدن اک بیوک قومپانیه لر انکلیر قومپانیه سی Compagnie
 (péninsulaire et orientale) و فرانسه نك مسازری
 ماریتیم قومپانیه سی و آوستریانک لوید قومپانیه سی اولوب اداره
 مخصوصه دخی عثمانلی قومپانیه سیدر .

قطعات خمسك همان هر اسکله سنه منتظم واپورلر
 ایشلمکدهدر . ایشلك طرق بحریه دن بری سویس و باب المنذب
 طریقیدرکه اورویانک هامبورغ و آمستردام ولوندره و لیورپول
 و مارسلیا و تریسته و استانبول کبی بیوک اسکله لریله آسیای
 جنوبی و شرقی و اوقیانوسیه اسکله لری (عدن، بومبای، قولومبو،

بیلنمسی و چرخ کیمیلرینک ترقیسی و برزخ لرك حفریله کرکی کبی
توسع ایلمشدر .

هجرتک ۱۲۳۴ (میلاد ۱۸۱۹) سنه سننده برنجی دفعه
اوله رق بر آمریکا واپوری بحر محیط اطلسی بی طولاشمه
جسارت ایلمش ایدی [۱] الشمس یتش سنه ظرفنده واپورلر
اولق-در چوغالدی که بوکونکی کون یالکز انکلتزه دولتک
سفائن تجاریه سی اون ملیون طونیلانه به بالغ اولمشدر . مع مافیله
یلکن کیمیلری یاییلیشجه اولقدر بهالی اولماق و نقلیاتی ده-ا
اهون اولق محسناندن ناشی کلیاً معطل اولدی .

اک چوق سفائن تجاریه به مالک اولان انکلتزه اولوب
۳۵۰۰۰ عدد کیمی (۱۱۰۰۰ عددی جرخلی) تعداد و تخریر
اولمش و مجموعی ۱۰ بچق ملیون طونیلانه حمله سننده بولنمشدر .
حکومت متفقہ نیک ۴ بچق ملیون طونیلانه حمله سننده ۳۴۰۰۰

[۱] کیمیلری بحار واسطه سیله ایشتمکی تصور ایدن (مارکی ده ژوفروا
Jouffroy) نامنده بر فرانسه ز اولوب رون نهری آیاقلرندن دو Doubs
ایرماغی اوزرنده برنجی تجربه سی اجرا ایلدی (۱۱۸۹ م ۱۷۷۶)
فقط حامی و سرمایه سی اولدینی جهتله کشفی ترقی ایتدیره مدی . مؤخرأ
آمریقالی (فولتون) بارسه کلوب ژوفروانک اصولنی کرکی کبی اصلاح
ایلدیسه ده (۱۲۱۶ م ۱۸۰۲) فرانسه حکومتی طرفندن رغبت
بولدیفندن آمریکا به عودت ایله نیویورک جنوبنده جریان ایدن هودسن
نهرنده برنجی چرخ کیمینی ایشتمدی (۱۲۲۱ م ۱۷۰۷) . و بده
آمریکا انہاری اوزرنده سیر ایلمک اوزره بر چوق سفائن تجاریه ده
انشا ایلمش و عظیم ثروت قزانشدر .

بناءً عليه اليوم روی زمینده موجود اولان خطوط جدیدیه
 کره ارضی دائراً مادار یکر می ایکی دفعه قوشادیر درجه ده در واک
 چوق شمندوفره مالک اولان آسریقا قطعہ سیدر .
 شمندوفرک نقلیاتده کوستردیکی امنیت و سهولت و اهنویت
 حسیله خدمات عظیمه ایفا ایلدیکی کبی گذرگاهی اولان عملکرده
 انوار ترقی و مدنیت صاحبقدده در .

عصر مزده شمندوفر مروریچون انشا اولنان تونل
 و کوپری کبی مبانی جسمیه عقله حیرت ویرمکده و سلفدن قالان
 بی خدمت آثار عتیقه یه طاش چیقارمقدده در . یالکز آلیا
 طاغلیرنیک آلتنده الیوم درت تونل یاپلمشدرکه موجود تونل لک
 اک بیوکاری انلردر و طوللاری بوجه آتی کوسترلمشدر .

سمپلون تونلی	۱۹۷۳۰	متر
سن غوتاز تونلی	۱۴۹۹۰	»
سنی طاعنی تونلی	۱۲۲۳۰	»
آرلبرغ تونلی (تیرول)	۱۰۲۷۰	»

کریک ستون اوزرنده و کریک آصمه کوپریلر دخی لایعد
 اولوب برقاچنک طولی معلومات اوله رق بوجه آتی کوسترلمشدر .

چرناوودا کوپریسی (طونه)	۳۸۵۰	متر
غالوستون کوپریسی (تکساس)	۳۳۹۰	»
میسسیسیپی کوپریسی (یکی اورلئان)	۳۳۵۰	»

تجارت بحریه . — تجارت بحریه آقندیلرک و روز کارلرک

محصولات صناعیه محصولات زراعیه به رقابت ایتمه که باش-لادی
محصولات احتیاجات محلیه بی تجاوز ایلدیکی حالدہ تجارت واسطه-
سیله نقل و مبادلہ اولنق مقتضی و بناہ علیہ وسائط نقلیه یعنی
یولارک و واسطه مبادلہ یعنی اچقہنک سمولتبخش بر حالده اولمسی
لزومی بدیهی اولدیغندن فرانسه-ده (لاو) اصولی اعتبار
اوزرینه جریان ایدن معاملات صرافیه اوک ایاق اولدینی
کبی سفائنده یلکن یرینه و قره هر به لرندہ حیوان یرینه بخار
ماکنه لرینک وضعی و سائط نقلیه بی کرکی کبی تسهیل ایلمش
وتلغراف خطوطی دخی نقاط بعیدہ ارض بیننده آن واحده
مخاربه آلت اولمشدر . ایشته فابریقه لر و چرخ کیمیری و تیمور
یولاری و بوکونکی معاملات اعتباریه اصول ثروت قدیمه بی تغییر
و تبدیل ایلمش وتلغراف دخی بو تبدیلی ترویج ایتمکده بولمشدر .
تیمور یولاری . — ش-مندوفر ۱۸۳۰ تاریخنده ایجاد
اولمش وایلاک ترن انکلترده منچستر ایله لیورپول بلده لری
اره سنده ایشلمشدر . یتمش سنه ظرفنده (سنه ۱۹۰۳) مقداری
نیه بالغ اولدینی بروجہ آتی کوسترلمشدر .

اوروپاده	۳۰۳۸۰۰	کیلومترو
آسیاده	۷۴۸۴۰	"
افریقاده	۲۵۸۰۰	"
امریقاده	۴۳۲۷۲۰	"
اوقیانوسیه ده	۲۶۱۴۰	"
یکون	<u>۸۶۲۳۰۰</u>	

کیلو مترو	۱۶۰۰	لیمپو
"	۱۵۸۰	پجورا
"	۱۳۷۰	دنیستر
"	۱۳۲۰	راین
"	۱۱۱۰	اله
"	۱۰۶۰	ویستول
"	۱۰۲۰	لوار
"	۱۰۱۰	ناجه

﴿ ثروت ﴾

بوندن ایکی اوچیوز سنه اولنه کلنجیه قدر زراعت باشلوجه منبع ثروت اولوب تجارت دخی طرق بریه نك عدم انتظامندن ناشی بیوک کاربانلره متوقف و بحراً دخی بحر سفیده منحصر کبی ایدی. طقوزنجی قرن هجریده وقوع بولان کشفیات جدیده هند و آمریکا یوللرینی کیمجیلره اعلام ایلدیکندن تجارت بحریه بحر سفید حدودندن خروج ایدوب ماکنه لره بخار قوتنک وضعی [۱] صنایعک ترقیسنه فوق الفایه یاردم ایتدیکندن

[۱] بخار ماکنه سی هجرتک ۱۱۲۰ (میلاد ۱۷۱۰) تاریخلرینه طوضری ایجاد اولمش ایسه ده استعمالی پک قولای دکلدی. اسقوجیالی (حمیس وات) اول ماکنه یه اساساً تبدیلات و اصلاحات اجرا ایلدیرک برنجی دقمه اوله رق (غلاسقو) نهرنده تجرجه ایلدی (۱۱۷۷ م ۱۷۶۴) وات بوماکنه سایه سننده صکره لری چوق زنگین اولمش و ماکنه سی فنا ایلك بخار ماکنه سی اولقی اوزره طانمشدر .

کیلو مترو	۳۷۰۰	ماکنزی
"	۳۵۷۰	وولغا
"	۳۱۸۰	سند
"	۳۱۴۰	مهقوانغ
"	۳۰۰۰	براهماپوتور
"	۳۰۰۰	غانج
"	۲۸۵۰	طوبه
"	۲۸۰۰	ریودل نورته
"	۲۸۰۰	سیردریا
"	۲۷۷۰	فرات
"	۲۶۶۰	زامبز
"	۲۵۰۰	آمودریا
"	۲۴۰۰	نلسون (وینپیغ)
"	۲۳۰۰	اورال
"	۲۲۲۰	اوره‌نوق
"	۲۱۴۰	موررای (دارانغ)
"	۲۱۵۰	دنیپر
"	۲۰۰۰	قولورادو
"	۲۰۰۰	ایراوادی
"	۱۸۶۰	اورانژ
"	۱۸۶۰	دون
"	۱۷۸۰	دوینا

(۲۷۴)

کیلو مترو مرایی	۱۸۰۰۰	سیقوق
»	۱۶۷۰۰	یکی قاله دونیا
»	۱۳۲۰۰	صومباوا
»	۱۱۶۰۰	هاوای
»	۱۰۸۰۰	ژامایقا

(روی ارضه بولنمان انهار جاریدن بیٹ کیلومترونی
متجاوز طولی اولانلر)

کیلو مترو	۶۵۳۰	میسسپایی (میسوری)
»	۵۹۴۰	نیل
»	۵۵۰۰	عامازون
»	۵۲۷۰	ینیسی (سلنغا)
»	۵۲۰۰	کیانغ
»	۵۲۰۰	اوبی
»	۴۷۰۰	ریوده لابلاتا
»	۴۶۰۰	لنا
»	۴۴۸۰	حامور
»	۴۲۰۰	قونغو
»	۴۱۶۰	نیژر
»	۴۱۰۰	هوانغ هو
»	۳۸۰۰	سن لوران

کیلومتر و مریخی	۱۱۵۰۰۰	یکی زه لاند (شمالی)
"	۱۱۰۰۰۰	ارض جدید
"	۱۰۶۰۰۰	لوسون
"	۱۰۴۰۰۰	ایسلانده
"	۹۶۳۰۰	منداناو
"	۹۴۰۰۰	یزو
"	۸۳۷۰۰	ایرلانده
"	۷۷۲۰۰	هایتی
"	۷۵۳۰۰	ساخالین
"	۶۷۹۰۰	طاسمانیا
"	۶۵۶۰۰	سیلان
"	۵۰۱۰۰	یکی زامبل (شمالی)
"	۴۸۱۰۰	ارض النار
"	۴۱۷۰۰	زامبل جدید (جنوبی)
"	۳۹۵۰۰	اسپیچبرق
"	۳۵۶۰۰	کیوسیو
"	۳۴۷۰۰	فورموز
"	۳۴۰۰۰	حاینان
"	۳۳۱۰۰	وانقوور
"	۲۵۷۰۰	سجلیا
"	۲۴۰۰۰	ساردنیا

(۲۷۲)

کیلو مترو مربی	۸۷۰۰	نیقاراغوا کولی
»	۸۳۰۰	تیتیقا کولی
»	۷۰۰۰	قوقونور
»	۶۲۰۰	وه زن کولی
»	۵۱۰۰	ایصی کولی
»	۵۱۰۰	بانقوله کولی

(روی ارضه بولنوب اون بیٹ کیلو مترو مربی بعدن زیادہ
مساحہ سطحیہ لری اولان اطہلرک جدولیدر)

کیلو مترو مربی	۷۷۵۰۰۰۰	اوستریا
»	۲۱۷۰۰۰۰	غرونلاند
»	۷۷۲۰۰۰	کینہ جدید
»	۷۴۴۰۰۰	بورٹو
»	۵۹۱۰۰۰	ماداغسکار
»	۴۳۳۰۰۰	صوماترا
»	۲۲۶۰۰۰	نیپون
»	۲۱۷۰۰۰	بیوک بریتانیا
»	۱۷۹۰۰۰	سلہب
»	۱۴۹۹۰۰	یکی زہ لاند (جنوبی)
»	۱۲۶۰۰۰	جاوا
»	۱۱۸۰۰۰	کوبا

(سطح آبش بيك كيلومتر و مرفعی تجاوز ایدن كولار)

بحر خزر	۴۳۸۷۰۰	كيلومتر و مرفعی
سورپور كولى	۸۰۸۰۰	»
نيازا كولى	۶۸۵۰۰	»
آرال دكزى	۶۷۹۰۰	»
هورون كولى	۶۱۶۰۰	»
ميچيقان كولى	۵۸۱۰۰	»
چاد كولى	۳۹۰۰۰	»
طنغانيقا كولى	۳۵۱۰۰	»
بايقال كولى	۳۴۱۰۰	»
نياسا كولى	۲۶۵۰۰	»
اربه كولى	۲۵۸۰۰	»
اسير كولى	۲۱۵۰۰	»
دب كير كولى	۲۰۶۰۰	»
باخاش كولى	۲۰۶۰۰	»
اونتاريو كولى	۱۸۷۰۰	»
لادوفا كولى	۱۸۱۰۰	»
ماراقايبو كولى	۱۶۸۰۰	»
اتاباسقا كولى	۱۱۰۰۰	»
پرنس رودولف كولى	۱۰۲۰۰	»
اونهغا كولى	۹۵۰۰	»

سکیز آی اولمشیدی و فرام ۸۵ درجه ۵۵ دقیقه به قدر
یوکسلمشیدی .

(معلومات استاتستیکیه)

بیوک دولتوک وسعت ملک صرہ سیه جدولانی و دنیانک اک
بیوک اطه و کول ونهرلرینی بورایه درج و علاوه ایتمکی
مناسب کوردک .

حکومت مرکزیه ایله برابر		مستملکات		
نفوس (مليون)	مساحه سطحیه	نفوس (مليون)	مساحه سطحیه	
۳۹۸	۲۸۹۳۰۰۰۰	۳۵۵	۲۸۶۱۵۰۰۰	انگلتره
۱۷۸	۲۲۴۸۰۰۰۰	۳۲	۱۷۳۱۷۰۰۰	روسیه
۳۴۰	۱۱۱۳۸۰۰۰			چین
۸۸	۱۱۵۰۰۰۰۰	۵۰	۱۰۹۸۴۰۰۰	فرانسه
۸۵	۹۷۲۰۰۰۰	۸	۳۰۶۰۰۰	حکومات متفقہ
۱۴	۸۵۲۸۰۰۰			برہزیلیا
۴۳	۴۳۰۰۰۰۰			دولت عثمانیہ
۶۸	۳۱۳۰۰۰۰	۱۲	۲۵۹۶۰۰۰	آلمانیا
۴۳	۲۰۷۸۰۰۰	۳۸	۲۰۴۵۰۰۰	هولانده
۱۲	۲۰۰۰۰۰۰	۷	۲۰۰۰۰۰۰	پورتیکیز
۱۳	۱۹۸۷۰۰۰			مکسیقا
۹	۱۶۰۰۰۰۰			ایران
۲۶	۳۰۰۰۰۰۰			آوستریا
۱۹	۳۲۵۰۰۰۰			و مجارستان

ایدی . صید ایلدکلی فوق و مورس بالقرینک چی ایله
 تمیش ایدرلر ویاغلی چیقاره بیلیرلر ایسه لامبده یاقه رق بو
 صورتله بر مقدار ایلیق صو تدارک ایلرلر ایدی . بینه لرینک
 غایت صاعلام اولسی حسیله تحمل بشرینک فوقنده اولان بو
 طرز معیشته اون آی طیامشله واصل قطع امید ایتماشدر .
 برسنه دن زیاده چاشیر دکیشدر مامشله ایدی .

۱۸۹۶ حزراننک اون یدنجی کونی اطه ده نا کهان برکلب
 عوعوه سی ایشدیلر و بش اون دقیقه صکره کلبک صاحبیه
 بولوشدیلر ودر حال بری برلرینک آغوشنه آتیلدیلر . اوذات
 آمریکا اغنیاسندن واصحاب خیردن مستر جاقسون اولوب ابحار
 قعلیه ده بالقجیلری و سیاحلری قورنارمق اچون فرانسوا
 ژوزف اطه لرند فلو را بروننده بر قاچ سنه دنبرو بر تخلیصیه
 اوتلی تأسیس ایلمشیدی و جزائر مذ کوره ی کشت و گذار
 ایدرک اوکون نانسنک بولندینی اطیه اوغرامشیدی بوتصادف
 نانس ایله یوهانسنک چکدکلی مزاحم طاقتفرسایه نهایت
 ویرمشدر . مومی الیها تخلیصیه اوتلنده بر قاچ کون استراحت
 ایتدکن صکره ۱۸۹۶ اغستوسنده نوروجه عودت ایتشله و
 بتون جغرافیا جمعیتلری طرفندن آلقشلامشدر .

تصادفات غریبه دن اوله رق فرام سفینه سی اوتوز بش ماه
 بانکیزده محبوس اولدکن صکره ۱۳ اغستوس ۱۸۹۶ ده دکزه
 چیقمش و نانسنک عودتدن بر قاچ کون صکره اوده سالملاً
 نوروجه واصل اولمشدر . قرستیانیدان حرکت ایده لی اوتوز

ایچلمسیله پیدا اولان یاریقلری طولاشمق مجبورینی ایدی .
 بناءً علیه ایکی ارقداش کیرویه دوندیله و بوزدن آزاده
 دگزه وصولارنده قالان کلبلی اولدیردیلر و صورت مخصوصه ده
 یاییلمش اولان قیزاقلری اطرافنه بز قابلایه رق قایغه تحویل
 ایله جنوبه متوجهاً کورک قوتیله دگز یولچیلغنه باشلادیلر و
 او آنه قدر هیچ انسان کورماش بر طاقم ایصسز اطهلردن
 کچهرک نهایت آغستوسده فرانسوا ژوزف اراضیسندن براطیه
 یناشدیلر که نرهمی اولدینی کندولرینه مجهول ایدی . یانلرنده کی
 رصد ساعتک بوزولسی حسیه موقعلرینی تعیین ایده مدکلرینه
 و موسم شتا و شب بلدانک تقریبی ملایسه سیله یوللرینه دوام
 ایتمک تهلمکلی اولدیغنه مبنی قیشی اوراده کچیرمکه مضطر
 اولدیلر . ایکی نارین قایق ایله بحر منجمد سیاحتنده چکدکلری
 صیقندی بی تعریفه حاجت یوقدیر فقط بو مخوف جزیره ده
 کچیردکلری اون آی عمرک اضطراب و صرارتی پک آز قول
 طامشدر . بیه چکلری توکنمشیدی مسکن و یدک البسه لری
 یوغیدی یانلرنده برر تفنک ، برر بیچاق ، اسوج اصلونده
 یاییلمش اوستی تجره لی برلامبه ، دن پوستندن معمول برده
 بیوک چوالدن بشقه برشی قالمامشیدی . بوزله محاط بر قیا
 قوووغنی مسکن ایدندیلر . کیجه لری ایکیسی بردن چواله
 کیره رک آغزینی باغلا یوب یانار لر ایدی لیکن براز ایصینتجه
 کوندوزدن البسه لرنده طویلانان بوزلر اریبه رک ایصلانور لر

مثال کوسترین واك جسوز آدمیری متحیر براقان بر دهشتلی
 قرار اتخاذ ایلمشدر شویله که فرام ایله قطبه وصولک عدم
 امکانه حکم اولندینی جهتله کندوسی بوز اوزرندن قیزاق
 واسطه سیله او نقطه آماله مواصلتی عزم ایلمهرك و رفقاسنک
 رجالینی رد ایدهرك اوچ قیزاق و بر مقدار ما کولات و قیزا -
 قلمی چکمک ایچون کمیده بولنان یکر می بش قدر سیریا کوپکی
 و یوهانسن اسمنده غایت کوزی پک بر ارقداش ایله ۱۸۹۵
 مارتنک اوز دردنجی کونی فرامی ترک ایتدی. مفارقت و داعی
 سوزشلی اولمشیدی .

برطرفدن فرام بانکیزک آقندیسنه تبیهله یولنه دوام ایدر
 دیگر طرفدن ایکی یار فداکار بوز اوزرنده قطبه وارمه
 چالشیب ایدی .

یکرمی درت کون صکره یعنی نیسانک بدیسنده نانسن ۸۶
 درجه ۱۳ دقیقه ۶ نایهیه قدر یوکسلمشدرکه او زمانه دکنک
 زیاده قطبه تقریب اولنان مسافه در . ایکی بیوک مانعه چوق
 وقت ضایع ایتدیردیکندن و موسم صیف نه ایت بولدن اول
 جای سلامتیه چیقيله من ایسه ملجأ و مأکل تدارکنندن
 محروم اولان ایکی ارقداش ایچون هلاک محقق ایدوکنندن
 نانسن دها ایلو کیده میهرك مأیوساً عودته مجبور اولمشدر .
 مانعه لرك بری هوعموق Hummock تعمیر اولنان بوزدن
 متشکل جبال متسلسله یی و دیگر بی بعض محللرده بوز قشرینک

اودمدن اعتباراً اون اوج رفیق جهان مدینتدن مهجور
 اوله رق بیابان اجماده یالکزیشامغه محکوم اولمشلردر. بو مهجور
 ریتک نقدر سوره جکی معلوم دکلدی. هربری بر فن وصنعتده
 متخصص اولمقله بر طرفدن تقبسات و تجارب فنیه ایله اشتغال
 ایدرلر و دیگر طرفدن اکلنجه لر ترتیب ایلبه رک خوشجه وقت
 کچیرمه کچالیشیرلر ایدی. ما کولانک بول ونفیس ومنتخب
 اولسی حسیدله هفتاده براییکی کره ضیافت ترتیب ایلرلر ایدی.
 فرام متانت فوق العاده سیله بوزلرک تصدیق شدیدینه مقاومت
 ایدر ایدی بر قاچ کره اطرافنی قوشادان بوزلری طوپ صدا
 سنه مشابه کورلتی ایله پارچه ایوب پیلاو کبی بیغمشدر. ایکی
 ایکی بچق ماه سورن شب یلداده فجر شمالی تعیر اولنمان
 واقطار قطبیه به مخصوص اولان آیدینلق ظلمتی ازاله ایلبه ایکی
 کبی بلوطسز سماده مهتابک پارلقلمنی آروجه نشئه بخشا ایدی
 ترمومترو متوسطاً تحت الصفر قرق درجه بی کوسترر ایدی.
 اولجه تخمین اولندینی وجهله بوزک آقندیسنه تابع اولان
 فرام بر بچق سنه ضرب شمالی به طوغری یواش یواش قطع
 مسافه ایلمش ایدی فقط ۱۸۹۵ بهارینک تقریبده ضرب جنوبی به
 تحویلک استقامت ایلدی. بناء علیه امیدلر زائل و بونجه امکرها
 اولمق اندیشه سی کولکلری محزون ایتمه باشلدی. آقندی عجا
 یبه شماله توجه ایده جکھی؟ ایشته اوراسی شبهه لی ایدی.
 بواندوه و ملال اره سنده نانسن علم عاشق قلبینه بر بیوک

(ورائجیل) اطهسی جوارینه وصولارنده (ژانفت) امثالی کبی
 بوزه محبوس اولوب ایکی سنه قدر محبس ساججیله برابر غرب
 شمالی به طوغری خرام ایلدکدن صکره (سیرپای جدید) اطه-
 لرینک شمالنده بوز ایچنده ازیلمش ویالکیز بر ایکی کشی
 قورتیله بیلمشیدی . بووقه دن اوچ سنه صکره غرونلاند
 قییلرنده (ژانفت) سفینه سنک بعض اشیا می بولندیغندن حوالی
 قطیه ده غرب شمالی به طوغری بر آقندینک موجود اولسی
 فرضیه سی میدانه چیقمش و بناء علیه منتهای شرقدن بانکیزه
 صاپلاندریلان برکمی غرب شمالی به طوغری آقه آقه بر قاج
 سنه ظرفنده قطیه تقرب ایلمه چکی امیدلری ظهور ایتمش ایدی .
 اشته بو فرضیه و امیده استناداً نوروجلی خواجه (نانسن)
 قطب شمالی سیاحتی کوزه آلدرمشدرکه شمیدی به قدر اجرا
 اولنان سیاحت قطیه نک اک مشهوری بودر .

(نانسن) غایتله متین اولمق اوزره (فرام) اسمنده برسفینه
 یایدرمش وارباب فن و مراقدن اون ایکی ارقداش و سکر
 سنه لك ما کولات و برطاقم آلات فنیه و کافه لوازم شتائییه
 و سیاحیه بی مستصحباً ۲۴ حزیران ۱۸۹۳ تاریخنده قرسقیانیان
 حرکت ایتشدر . مقصدی اقصای شرقه قدر کیتمک ایسه ده
 سیرپا دکزلرنده سینه کیتافی و سابع بوزلرک کثرتی سببیه
 (فرام) انجق ۱۵ ایلولده (چلیوسکی) بروتی طولاشه بیلمش
 و ۲۲ ایلولده دها ایلرو کیتمک ممکن اولمیوب بانکیز ایله احاطه
 اولمشدر .

کیدن کیلر بانکیزه [*] صاپلانوب قالمش و اکثریسی بوزک
 اتنیقیله پاره‌لندیکی کبی محکم یاییلانلری دخی بوزک آغیر آغیر
 غرب جنوبی استقامتته طوغری سوزیلوب کیتمسندن ۸۲ الی
 ۸۳ درجه عرض شمالی بی تجاوز ایتک هیج برینه میسر اولما -
 مشیدی ۱۸۷۶ سنه سی نیرس Nares هیئت کشفیه سنه منسوب
 آمریکا بحریه یوز باشیلرندن مارقام ۸۲ درجه ده کیسی بانکیزه
 چارپرق سقلاندیغندن قیزاق واسطه سیله بوز اوزرندن ایلرو
 حرکت ایلمش ایسه ده پک چوق مشقتله ۸۳ درجه ۲۰ دقیقه قدر
 ترفع ایده بیلمشیدی قطب نقطه سنه ۷۴۰ کیلو مترو مسافه سی
 قالمشیدی .

یدی سنه صکره آمریقالی (غریلی Greely) هیئت کشفیه -
 سنه منسوب ملازم (لووود Lockwoode) ینه (کین) بحر
 قطیسی طریقی تعقیب ایله پک چوق اوغراشمش ایسه ده
 مارقامی انجق بش بچق کیلو مترو کچه بیلمش یعنی قطبه ۷۳۵
 کیلومترویه قدر یا قلاشمشیدی .

بو ذاتلر او قدر زحمت و مشقت چکمشیدی که خواجه
 (نوردنسکیولد) قطب نقطه سنه وصولک عدم امکانه حکم ایلمشیدی .
 ۱۸۸۹ ده بشقه یولدن قطبه کیتمکی تصور ایدن (ژاننت
 Jeannette) سفینه سی هیئی بهرنک بوغازندن حرکتله

[*] نوروچ لسانده (بانکیز Banquise) کله سی بحر مفهمده
 یوزن ایریلی اوفقلی بوزقیالینه تسمیه اولنور. قیش کله ده دکز سراپا
 بر جسم بانکیز حالی اکتساب ایدر .

و آمریقاك و اوستریالیاك داخلارینه دخی بك چوق سیاحین
 کیدهرك جغرافیا علمنه کلی خدمت ایتدیلر . اوروپا دولتری
 اراضی جدیدینی استملاک و اعمار ایلدکلرندن مملکتلرند
 معیشتی ضیق اولان اوروپا هنرورانی مستملکانه هجرتی اختیار
 ایتدیلر و کندیلری کسب یسار ورفاه ایلدکلری کی اوروپانک
 مدنیت و معارفی بلاد بهیده و وحشیه به نشر ایلدیلر .

ازمنه اخیره بك اك مشهور سیاحت بحریه فی اسوجلی
 خواجه (نوردنسکیولد) اجرا ایتدیر (۱۲۹۵)، معلم موسی الیه
 بحر بالطقدن حرکتله روسیه و سبیریانک سواحل شمالیه سنی
 کشف و تدقیق ایدرهك بهرنک بوغازینه واصل اولمش و اورادن
 سویش طریقله مملکتته عودت ایلمشدر .

قطب شمالی سیاحتلرینک اك مشهوری دخی آتاغیده
 نقل اولنه جنی و جهله (نانسن) ك اجرا ایلدیکی سفردر .

قطب شمالی سیاحتلری - خواجه نانسن

(حزران ۱۸۹۳ - اغستوس ۱۸۹۶)

قطب شمالی بی تهری ایدنلر عصر سابقده چوقدر . اك
 قولای کورینان یول غرونلانك غربنده اسمیت بوغازی ایدی .

لری ویکی کینه اطهسنی ضبط واستیلایه جالیشهرق بحر آچینه
وژاپونیا به کیتمکه ایدیلر .

اونجی قرنك نصف اخیرنده انکلیرلر دخی کشفیات
بحریه به باشلایه رق بحر منجمد شمالیده سیاحتات متعدده اجرا
ایدیلر . (دراق) آمریکه-امک سواحل غریبه-سنی کزوب
ایکنجی دفعه اوله رق دور عالم ایلدی (هجرتك ۹۸۴ و میلاد
۱۵۷۷) .

بو قرنك نهایتنده قزاق (یرمق) سیریبانی کشف و روسیه
دولتی نامنه تسخیر ایلدی .

اونبرنجی قرن هجریده اک زیاده هولاندیزلر سیاحت بعیده
ایله شهرت ایلر . بحر منجمدده (اسپجبرق) و (زامبل جدید)
اطه لرینی کشف ایلدکاری کی ۱۰۹۴ ده (میلاد ۱۶۰۶) اوسترالیا
اطهسنی بوله رق (هولانده جدید) تسمیه ایتدیلر . اون سنه
صکره هورن بروننی طولاشدیلر .

آندن صکره سیاحتات چوغالوب طرق بحریه دخی لایقیه
اوکره نلدیکندن بحر منجمد شمالی و جنوبیده قطبلره طوغری
ایلرولمک ایستیانلر و دور عالم ایدنلر بومناسبتله اوقیانوس-یا
اطه لرینی کورنلر یک چوقندر . دور عالم ایدن قپودانلرک اک
نام-داری انکلیر (قوق Cook) درکه دردنجی دورنده
اوقیانوسیه ده وفات ایتشد .

سواحل بویولده کشف اولندینی صروده اسیانک و افریقانک

(قابرال) امید برونی طولاشحق اوزره ایکن مخالف
روز کارلر وشدتلی آقندی کیمسنی جانب غربی به دوشوردیکندن
۹۰۵ ده (میلاد ۱۵۰۰) به زلیا سواحلنه یناشدی. بناء علیه
قریستوف قولومب کشف ایتماش اولسیدی بیله آمریکا
بویلهجه اتفاقاً بولنه جقدی .

اونجی قرن هجریده معلومات جغرافیه کرکی کبی توسع
ایلدی. اکثری اسپانیا و فرانسه لی اولوق اوزره بر چوق
قپودانلر آمریقانک هر طرفنه سکرده رک حاوی اولدینی منابع
ثروتدن دولتلی نامنه استفاده یولنی طوتدیلرکه بوجسور
ضابطلرک اک مشهوری مکسیقای ضبط ایدن (فرنان قورتز)
ایله (پرو) بی تسخیر ایدن (پیزارو) در .

۹۲۶ ده (میلاد ۱۵۲۰) دور عالم اتمک قصد ایدن
(ماجملان) کندی اسمیله مسیحی اولان بوغازی طولاشهرق
بحر محیط کیره چیققدده بحر مذکوری بحر معتدل Ocean
Pacifique تسمیه ایلدی . کندیسی ایرتسی سنه فیلیپین
اطه لرنده وفات ایتدیسه ده سفینه نک قومانده سی معاونی (قانو) به
انتقال ایدرک ماجملانک کیمیسی ایکی سنه صکره امید برونی
طریقیه اسپانیایه عودت ایلدی. وبوصورتله برنجی دور عالم
سیاحتی ایفا واکمال ایدلمش اولدی .

آمریقانک هرجهق کشف اولندی شوزمانلرده پورتیکیزلر
افریقا سواحلنی وهندستانی و اوقیانوسیه جزائرندن (مولوق)

هنكاملرنده ايدى كه بوكشفيات بده ايلدى . پورتكيزلر هجرتك
 ۸۵۴ سنه سى (ميلاد ۱۴۵۰) يشيل برون اطه لرني كشف
 ايلديلر ۸۶۶ ده (ميلاد ۱۴۶۲) كينه سواحلنه يناشوب
 ۸۹۱ ده (ميلاد ۱۴۸۶) قپودانلرندن (بارتلېمې دياز) اميد بروئنه
 قدر كيده رك اونبرسنه صكره (واسقوده فاما) مذكور برونى
 طولاشوب بجرأ هند طريقنى كشف ايلدى . وافريقا سواحل
 شرقه سنه دخی اوغرادى .

۸۹۷ ده (ميلاد ۱۴۹۲) جنوزلى (قريستوف قولومب)
 آمريقا عانيلار بدن (لوقاى) اطه لرني كشف ايلدى . قپودان
 موسى اليه ارضك كرويته قائل اولدينى جهته له بحر محيط
 اطلاسيدين غرباً هندستانه يول بوله بيله جكنى تفكر ايلمش
 ولوقاى اطه لرني هند اراضيسى ظن ايتمكه اورايه هندستان
 نامى و برمشيدى . (قولومب) اوچ دفعه دها آمريقايه سياحت
 ايدوب (۸۹۹ و ۹۰۳ و ۹۰۷) اكثر كوچك عانيللارى
 و آمريقاى جنوينك سواحل شماليه سنى دخی كورمشدر .

۹۰۰ ده (ميلاد ۱۴۹۴) انكلتره خدمتمنده بولنان ونديكلى
 (ژان قابو) و صكره اوغلى (سباستين قابو) ابتدا آمريقاى
 شماليه يناشوب يكي اسقوچيا ولا برادور و ارض جديد
 طرفلرني كزديلر . فقط آمريقا اراضينى اك اول سالف الذكر
 قپودانلر كوردكلرى حالده قطعه جديده نك اسمى ۹۰۲ و ۹۰۴ ده
 (ميلاد ۱۴۹۷ و ۱۴۹۹) سياحت ايدن فلورانسه لى (آمريغو
 وسپوچى) به نسبت اولمشدر .

کاملاً محروم آید، سه دهه، و مؤخرأ علوم و فنونه بر آرمیل و رغبت حاصل اولدیفندن بعض حکمای افرنج استکشاف احوال اقوام ایچون سیر و سیاحتی و دور بلادی اختیار ایلمشلهری و یازدقلمری سیاحتنامه لر اولوقلمره کوره جغرافیا ایچون قیمتلو منابع معلومات اولمشدر . سیاحتین مرقومه نك اك مشهوری و ندیکلی (مارقوپولو) درکه بر خیلی مدت چین مملکتینده اولطورمش و ژاپونیایی اوروپایلمره برنجی دفعه اوله رق طامشدر .

برآ و قوعبولان اشبو سیاحتانك نتایجی محدود و کیمجیلر رهبرلری اولمدینی جهتله سواحلدن تبعاده جساترلری مفقود اولدیفندن کشفیات جغرافیه غایتله ناقص آیدی . هجرتك سکزنجی و میلادك اون دردنجی قرنی اوائلنده عربلرک اوروپایه نقل آیلدیکی بوسله نك شیوع استعمالی اوزرینه سیر سفائن یکی بر میدان آلوب اوروپانك اقوام بحریه لرنده بحر محیط سیاحتنه فوق العاده بر آرزو و خواهش پیدا اولدی . ابتدا پورتکیز و بعده اسپانیول و فرانسز و هولاندیز و انکلیز قومدانلری بحر محیط اورتلرینه آیلوب افریقای جنوبی و آمریکا و اوقیانوسیا ممالکینی کشف و استیلا و کشفیات جدیده لريله تجارت عمومیه بی و اصول ثروت ملی طریقلرینی تبدیل آیده رک قرون اخیریه فال خیر ایله ابتدا آیلدیلر .

هجرتك طقوزنجی قرنی اواسطنده یعنی استانبولك فتحی

مدینت عمومیہ بیوک بیوک خدمتگر ایبلدگری زمان بغدادده
واندلسده خلفاء عباسیہ وامویہنک تشویقات و اقداماتیلہ
جغرافیا علمی دخی متروک براغلمیوب (ابوالقاسم عبداہ) [۱]
و (ابواسحق اصطخری) [۲] و (ابوالفرج بغدادی) و (یاقوت
حموی) و (ابن الوردی) و (مسعودی) و (ابن حوقل) [۳]
و (مقدسی) و (ابوالفدا) [۴] و (قزوینی) و (ہرام دمشق)
و (ابن عیاض) و (ابوعبیدالبکری) و خاصۃً (شریف ادریسی)
و (ابن بطوطہ) نام سیاح حکیم کبی استادلر بوعلمی تدقیق
و تمیق ایلمشدر ونجہ تالیفات برافشدردر . یاقوت حموینک
معجم البلدان نام کتابی برنوع جغرافیایا لغتی اولوب زمانک
احوال جغرافیہسنہ دائر معلومات مفصلہ و یردیکی کبی شریف
ادریسی سجلیا قرالی ایکنجی روجره کموشدن جسم بر کره
مصنعه اعمال ایلمشیدی . کرچه هر بلر افریقانک ایچرولرینه قدر
نفوذ ایلمشدر و آسیای علیا و چین و هند ایله اورویا تجارتنه
واسطه اولمشدر ایسده آق دکز تجارتی بتون ازمنه متوسطده
وندیک و جنویز و پیرا حکومتلرینک ید انحصارنده قالمشدر .
قرون وسطی اوائلنده هر قدر اورویا بهره معرفندن

[۱] ۲۹۰ تاریخنده (کتاب المسالك والممالك) ی تألیف ایتمشدر

[۲] ۳۰۹ سنه سنده (کتاب الاقالیم) ی اکمال ایلمشدر .

[۳] ۲۲۷ سالنده (کتاب المسالك والممالك والمفاوز والمهالك) ی

ترتیب ایتمشدر .

[۴] تقویم البلدان نام اثری مشهوردر .

استادی و رفیق سفری اولان (ارسطو) احوال عالم حقنده بر رساله تالیف ایلدیکی کبی برابرنده بولنان مهندسین ضبط بلاد اولندجه پیدرینی خریطه لرینی المشردرد .

مؤخرأ روما لیلرک تسخیراتی معلومات جغرافیایی بر درجه دها توسیع ایلمشدر . شویله که اوروپانک پک شمالی اولان مواقضدن ماعداسی و آسیانک قسم غربی جنوبیسی و افریقانک مواضع شمالیسی طانمش اولوب طربزون و ازمیر بلده لری و فیکه لیمانلری رتیر، سیدون) و قرطجه و بالاخره اسکندرون و اسکندریه شهرلری اول زمانلرک اک بیوک تجارت اسکله لری حکمنده اوله رق هندستان تجارتی دخی یا کاربانلر واسطه سیله تدمر و انطاکیاده و یا عرب سفائی واسطه سیله شاپ دگزندن مصرده منتهی اولور ایدی .

اسکی جغرافیونک اک مشهورلری بعضاً جغرافیانک پدری نامیله یاد اولنان آماسیه لی (استرابون) ایله اسکندریه کتبخانه .

جیسی (بطلمیوس) در [۱]

قرون وسطاده آق دکزینه مرکز عالم تجارت و مدنیت اولوق موقعی فائب ایتمدی . فقط ظهور اسلامدن صکره عربلر عصرلرینک اک جسم دولتی تشکیل ایتدکلری و معارف یونانییه یی اخذ و اقتباس و کندی مساعی علمیه لرینی دخی علاوه ایله

[۱] استرابون میلادک ۳۰ تاریخلورنده و بطلمیوس ۱۸۰ تاریخنده وفات ایتشلردرد . هر ایکسنک تالیقاتی دخی یونان اسانی اوزره در .

تكملة

تاريخ فن جغرافيا

فن جغرافيانك مصرده تولد ايلديكي ظن اولنمقدهدر .
 سيزوستريس نام فرعونك حين سفرده اردولرينه رهبرلك ايمك
 اوزره يوللري وقره و دكزلري برطاقم خطلر واسطه سيله كوستر
 خريطه نوعندن جدوللري بولنديني حكايه اولنمقدهدر . كذاك
 آثار قديمه جغرافيه دن اولمق اوزره چين نفقورلرندن (يو)
 چين ممالكنك منقسم اولديني طقوز ايلاتك خريطه سني طقوز
 كاسه اوزرينه رسم و نقش ايتديرديكی روايات تاريخيه دندر .

فقط جغرافيا دخی اکثر فون كې يونانستانده ترقی ايدرك
 بعه يونانيلرك شا كردلری اولان روماليله انتقال ايلمشدر كه
 ازمنه متقدمه معارف و مدنيقي بو ايكي قومه منحصر قالديني
 معلومدر . ازمنه قديمه ده يالكيز بحر سفیده ساحل اولان
 ممالكتلر معلوم اولوب سواحل مذ كورهنك اك ماھر ملاحلری
 اولان فيكهلرله قرطجه ليلر برای تجارت سبته بوغازندن مرورايله
 بحر محيط اطلسی به چيقدقلری روايت اولنمقدهدر . اولوقتك
 جغرافيونی ارضی يالكيز بحر مذ كور ساحل مائلندن عبارت
 ظن ايدرلر ايكن اسكندر كيرك ايران سفری آسیای وسطایی
 و هند دكزلرينی دخی ارباب فنه معلوم قيلمش و فاتح مومی اليك

تبدیل هوا به محتاج اولان کبار خسته لری اورایه طوپلانورلر
(مونته قارلو) هوتلی مشهوردر .

اوجنچیسى (عاندور) حكومتى اولوب قاتالونیا ایالتك
جانب شمالیسنده پیره نه طاغلی آره سنه صیقشمشدر . نفوسى
اون بیک قدردر چوبانلق ومعدنجیلک ایله اشتغال ایدرلر مقرى
(عاندور) اسمنده برقریه در . بو حكومت فرانسه نك زیر
حمایتده در .

دردنجیسى (سان مارینو حكومتى) اولوب ایالیای وسطیده
(عاقونا) شهرینك جانب شمالیسنده آدریاتیک دكزی ساحلنه
قریب ۸۵ کیلومتره سرایی اراضی بی ویدی سکز بیک نفوسى
حاوی اورویانك اك اسکی حكومتلرندن بریدر . مؤسسى سان
مارینو اسمنده برراهب ایمش .

۳۳۳۰۰ و پورتکیزك شمندوفرلری ۲۳۱۰ و تانغراف خطوطی
۸۵۳۰ کیلومترودر .

✽ ختانشتاین و موناکو پرنسلیکاری . — عاندور

و سان مارینو حکومتلری ✽

اوروپا قطعه سنده اشبو تعداد و تعریف ایلیدی کمز حکومت
جسمه بدن ماعدا رسماً طائمش درت کوچك حكومت دهها
واردو .

برنجیسی (لیختانشتاین) پرنسلیکی اولوب آوستریانك
(تیرویل) ایالتیله اسویچرمك (سن فال) قانطونی آره سنده
وقونستانس کواك ۲۰ کیلومتر و جنوبنده کائندر . مساحه
سطحیه سی ۱۵۷ کیلومتر و مربعه و مقدار نفوسی طقوز بیكه
بالغ اولور . مقر حکومتی بیک نفوسلی (وادوج) نام قصبه در .
ایکنجیسی (موناکو) پرنسلیکی اولوب ساحل بحر سفیده
(نیس) شهرینك جهت شرقیه سنده فرانسه نك ایتالیا حدودینه
قریب ۲۱ کیلومتر و مربعی اراضی بی و ۱۳۰،۰۰۰ نفوسی حاوی بر
حکومتدر . بیوک حکومتلرده اولدینی کبی پرنسك کمندینه
مخصوص دارات و تشریفاتی واردو . شهر مذکور لطافت
هوایی حسیلله اوروپا زینکی نلرینك شتائیه سی اولوب قیشین

خاص اوله رق اعطا ایلدیکندن بو صـورتله موعی الیه نامنه پورتوقال یاخود پورتیکیز حکومتی تأسیس وتشکیل اولمشدی . هجرتک طقوزنجی و اونجی یعنی میلادک اون بشنجی واون آلتنجی قرنلرنده پورتیکیز ملق سیر و سیاحت بحریه یه اولقدر دوشدی که افریقاده و آمریقادا و آسیای جنوبیده ممالک جسیمه فتح وتسه خیر ایدوب بو کوچک ملتک قورقمیه رق بو مرتبه اوزاق محلاره کیدیشی اوروپا خلقنی تعجبده براقمش ایدی . الحاله هده اسکی شکوه و قدرتی ساقط اولوب مستملکات قدیمه سندن یالکیز یوقاروده تعداد ایتدیکنز مواقع قالمشدر .

ایبریک یارم اطه سنک تیمور یوللری

پیره نه طاغلرینک بری بحر سفید ساحلندن و دیکری بیسقای کورفزی ساحلندن ایکی شمندوفر خطی فرانسه دن اسپانیاه داخل اوله رق اولیکسی (بارسلونه) و (والنسیا) طریقيله و ایکنجیسی دخی (والیادولید) طریقيله مادریده برلشورلر . مادریدن (قرطجنه) و (آلیقانت) و (مالفا) و (قادس) کیدر تیمور یول شعبه لری اولدینی کبی (لیزبون) کیدر برده بیوک خط واردر . (لیزبون) ایله (پورتو) آره سنده بر خط تمید ایدلمشدر .

اسپانیانک شمندوفرلری ۱۳۸۰۰ و تلفراف خطوطی

پورتیکیزلر اخلاق و عاداتجه اسپانیوللاره مشابه اولوب
ظریف و جسوردرلر. کورلنیلی اکلنجه لره زیاده انهماک ایدرلر:
موسیقیه و دانس و بوغا غوغالری کبی .
اسانلری دخی اسپانیولجه دن چوق فرقلی اولمیوب سممه
خوش کلور و شعره الیرشلیدر .

مستملکات

پورتیکیزک مستملکاتی اوائلده پک جسم اولوب بره زلیا
وهندستان مالکی تحت تصرفنده ایدی . لیکن بو کونکی کون
چوغی کیدوب برازی قالمشدر . بحر محیط اطلاسیده (آصور)
(ماده را) اطه لری و افریقاده (موزامیک) و (آفولا) و (سنفامیا)
مستملکاتی و (یشیل برون) و (پرانس) و (سن طوما) اطه لری
وهندستانده (غوا) و اوقیانوسیه ده (تیمور) و چینده (مقاوا)
مستملکانیدر .

جغرافیای تاریخی

پورتیکیزک اسم قدیمی (لوزیتانیا) ایدی . عربلرک اسپانیایه
هجوملر نده بو قطعه دخی یدتصرفلرینه داخل اولمشیدی . مؤخرآ
عربلری اخراج ایچون سلاحه صاریلان اسپانیوللردن برینه
مکافاة قشـتاله قرالی (پورتسـقال) شهرینی نواحدیسيله برابر

ایکینجیسی (ترازوس مونتس Traz-os-Montes) یعنی
 (ماوراء جبال) ایالتی اولوب مقری (براغانسا) شهریدر .
 اوچینجیسی (بیرا Beira) ایالتی اولوب بلد معروفی
 دارالفنونلریله مشهور (قوامبرا Coimbra) شهریدر .

دردنچیسی (استرامادورا) ایالتی اولوب مقری (لیزبون)
 شهریدر . شهر مزبور عربلر زماننده (اشبونه) اسمیله معروف
 اولوب ایوم پورتکیزک پانتختیدر . شهر مزبورک بولندیفی موقع
 نهرالتاجک کینیش لیمان هیئتنده اچیلان منصبک ساحل شمالیسی
 اولوب منظرهسی غایت کوزل و سکانی ۳۵۶ بیگ نفوسه بالقدر .
 بوندن یوز اوتوز سنه قدر اقدم برشدتلی زلزله شهری بسبتون
 خراب و بر باد ایلدیکندن شهرک برانصفی الحاله هذمه حال خرابیده در
 مقدماتی پانتخت (سانتارم) شهری ایدی . بو ایالتک مشهور
 شهرلرندن بری دخی (ستوبال Stubal) اسکله سیدر .

بشنجیسی (المثرؤ Alem-Tejo) یعنی ماوراء نهر تاج
 ایالتی اولوب مقری (نهوورا Evora) شهریدر . اورویانک اک
 مستحکم مواقعدن اولان (الواس) شهری دخی بو ولایتده در .
 التنجیسی (الفاروا Algarves) ایالتی اولوب مقری
 (فارو) شهریدر .

جزائر ملحقه بی یعنی (آصور) و (مادهرا) اطهرینی دخی
 پورتکیزلر مستملکات عد ایتیوب اصل مملکتدن عد ایدرلر .
 پورتکیزلرک مذهبی قنولیکدر .

مساوی اولوب مقدار نفوسی دخی بش ملیوندن زیاده تخمین
ایدلمکده در .

شمال و شرق طرفلری اسپانیا قطعه سیله محدود اوله رق
غرب و جنوب طرفلری دخی بحر محیطه ساحلدر .

بو مملکت اسپانیا کبی طاغلقدر . و مزاج هواسی ساحلده
حار ایسه ده مواقع سائرهمی لطیف و معتدلدر . هر درلو
نباتات نشوونما بولور .

باشلوجه حاصلاتی طوزدرکه بحر محیطدن استحصال اولنور .
(منهو) و (دورو) و (تاج) و (وادى الفئه) نهرلرینک منبئی
اسپانیاده ایسه ده اغزلری و بحر ای سفلالری پورتیکیزده در .

تقسیمات ملکیه

پورتیکیز اون بدی ایالتنه منقسم ایسه ده جغرافیاده معروف
و مستعمل اولان اسکی التی ایالت اسملریدر .

التی ایاتدن اولکیسی منهو ایالتی و تمیر اخرله (بین منهو)
(دورو) ایالتیدرکه مقری (براخا) شهری ایسه ده اک بیوک
بلدهسی دورو نهری اغزنده کائن و یوزبش بیک نفوسی حاوی
و عظیم تجارتگاه (پورتو) شهریدر . اشبو پورتو شهری
حکومتک لیزیوندن صکره ایکنجهی بلدهسی اولوب (۱۶۷۰۰۰
نفوس) اسم قدیمی (پورتوس قال) اولمغله بتون مملکتک پورتو قال
و پورتیکیز اسمی اورادن مشتق اولمشدر .

اسپانیانك قدرت و شوكتى قرال شارل كن زمانده بك
 زياده آرتوب حكمدار موسى اليه اسپانيا و آمريكا مستملكانيله
 برابر آوستريا و فلمنك مملكتلرينى دخی تحت حكومتنه ادخال
 ايلمشدى. اوغلى ايكنجى فليپك عهد حكومتنده اسپانيا و آمريكا
 مستملكانيله برابر پورتگيز دخی ضبط اولنوب اسپانيا واصل
 اقصای شكوه و حشمت اولمش ايسهده ثروت و اقبالنه مفروراً
 سهي و غيرتى الدن براقدينى جهتهله تدريجاً اوسـتريا و پورتگيز
 و فلمنك بلادينى غائب ايدوب امريكا مستملكانى دخی عصر
 اخبرده كسب استقلال ايلدى .

بوكونجى كون اسپانيا مستملكانى بونلردن عبارتدر :
 افريقانك فاس سواحلنده (سبتنه) و (مليله) قلاعى، و كينه
 كورفرزنده (فرناندوپو) و (انوبون) اطه لرى .

﴿ پورتگيز مملكتى ﴾

— احوال طبيعیه —

(پورتگيز Portugal) ايبريك نيم جزيره سنك سمت
 غربيسنده (منهو) و (وادى الغنه) نهر لرینك اغزلرى مياننده
 كوچك فقط مشهور بر مملكتدر . شكلى بر متوازى الاضلاع
 مشابه اولهرق مساحه سطحيه سى ۸۹۰۰۰ كيلو مترو مربعنه

اسپانیاده فر و احتشام ایله فرمانفرما اولدقلری صروده هجرت نبویه نك ۹۲ سنه سی امرای اسلامیه دن (طارق بن زیاد) ایله (موسی بن نصیر) بومملکتی ضبط و تسخیر و ایالت جنوبیه سنك اسمنی بتون مملکتته تعمیم ایده رك (اندلس) دیدیلر عربلرک تحت اداره سنده اسپانیامرتبه علیای ترقی و عمران و اصل اولوب قرطبه ده دولت امویه نك اندراسندن صکره امرای اسلامیه طوائف ملوک صورتنه کیردیلر . یعنی قرطبه و اشیلیه و بلنسیه و غرناطه و سائر بیوک شهر لرده بولنان و الیر مستقل حکمدارلق داعیه سنه دوشوب اره لرنده شقاق و اختلاف واقع اولدی .

حالبوکه عربلرک ابتدای هجومنده آستوریا اورمانلرینه تحصن ایدن خرسه تیانلر اهل اسلامک تفرق وضعفندن استفاده ایله ابتدا بر اشقیا جمعیتی ایکن صکره حکومت هیئتنه کیردیلر و اهل اسلامی اسپانیادن چیقارلق غیرتنه دوشدیلر . یدییوز سنه متمادیاً حرب و قتال دن صکره اهل اسلام کله کله غرناطه یه چکیلوب نهایت اوراسی ده قرال (فردیناند) و (ایزابللا) نك ایادی تخرینه دوشمکله حکومت اسلامیه اندلسده کلیاً محو و مندرس اولدی (هجرت ۸۹۷ و میلاد ۱۴۹۲) . موسی الیهما (فردیناندوس) و (ایزابللا) پورتیکیزدن ماعدا اسپانیایه کاملاً حکمران اوله رق ایام حکومتلرنده غرناطه یی الدقلری سنه قرسه توف قولومب نام قبودان آمریقایی کشف ایدوب اسپانیا واسع ممالکه وبی نهاییه ثروته تملک ایلدی .

هر ایالت اهل‌سنتك اخلاق و عاداتی یكدیكرینه مطابق دكلسده
كافه سی حقننده دینه بیلیركه اسپانیولار مستقیم و صادق و جوانمرد
واسکی عظمتلرینی خاطر لرینه کتور دجه متکبر در لر .

اسپانیا اراضیسی منبت اولدینی حالدده اورویانك اك فقیر
بلادندن صاییلور زیرا درجه تحصیل پك دوندر . کرچه ایوم
اون ایکی دارالفنونه مالک ایسهده بودارالفنونلر اسکی
اعتباردن دوشمشلردر . میلادك اون آلتنجی قرننده اسپانیا
اورویانك اك زنکین واک جسمیم و معمور قطعسه سی ایدی .
اسپانیا لسانی لاتین لسانندن مشتق السنه دن اولوب شعره
الوریشلی و خوشدر . فقط عربیدن قلله پك چوق کلمات دخی
مستعملدر . قاتالونیا و باسقه لسانتری آیریدر .

جغرافیای تاریخی و مستملکات

اسپانیا مملکتی بحرسفیده جوار اولوق حسببیلله اك اسکی
زمانلردن برو معروف اولوب متقدمین (هسپریا) و (هسپانیا)
تسمیه ایدر لر ایدی . ابتدا فنیکیلر باده یونان کیمجیلری
بو مملکته یناشوب اهل‌سینه تجارت و اختلاطه باشلادیلر .
صکره رومالیلر دست استیلایی اورایه دخی اوزاندیلر . اسپانیا
بر مدت روما ایمپراطورلرینك اللرنده قالب روما دولتنك
اندراسنده باربار اقوامندن (واندال) و (غوٹ) طائفه لری
مملکت مزبوریه هجوم واستیلا ایلدیلر . غوط حکمدارلری

ایلو و کیتیمبوب اراضی اکثریا خالی و جیپلاق در. مقری (مادرید) صربجہسی (مارید) شہریدر. شہر مزبور بتون اسپانیانک یاتختی اولوب عرب زمانندن قالمہ در و ۵۴۰ بییک نفوسی شامل اولہرق پک لطیف مسیرہ لری و ظریف ابدیہی و بوغا غوغالریہ مخصوص جسم میدانلری محتویدر. عرب زمانندن قالمہ (وادی الاقصہ Guadalaxara) ایلہ (طولہ دو صربجہسی طلیطلہ) شہر لری دخی قدم - ہتیلہ مشہور در لر. (المعدن) شہرندہ من القدییم جیوہ استخراج اولنور. مقدا (مانش) اسمندہ کی ایالت قسقیلیای جدیدہ داخلدر.

اطہلر. — (بالٹار) اطہلریلہ (قناریہ) اطہلری اسپانیادہ ایکی ایالت اعتبار اولنور. (بالٹار) اطہلری بحر سفیدہ کائن بش اطہدن عبارت اولوب مقر ایالت (مایورقہ) یاخود (مالیورقہ) اطہسندہ (پالما) شہریدر. (مینورقہ) اطہسندہ دخی (ماہون) شہری بولنور و (ایوڑا) و (فورمنترا) اطہلرندہ اغنام سوریلری اوتلامقدہ در.

قناریہ اطہلری بحر محیط اطلاسیدہ بولنوب مقر ایالتی (تہریفقا) اطہسندہ (سانتا کروز Santa Cruz) شہریدر.

مذہب، سکینہ، لسان

اسپانیا اہالیسی قنولیکدر.

اسپانیولار علی العموم اورتہ بویلی و حسن اندام صاحبیدر لر.

(آراغون) ایالتی اولوب مقری (زاراغوزا Saragosse)

عربجهسی سر قسطه (شهریدر (۹۹۰۰۰ نفوس) .

ایکنجیمی (ناواررا) ایالتی اولوب مقری (پامپلونا Pampe

lune عربجهسی بمبلونه) شهریدر . بویکی ایلتده کوزل مرعالر

ومعدنلر چوقدر . ابرو نهری ایکیسفی دخی اروا ایلر .

غریبده پورتکیز حدودینه متصل اولان ایکی ایلتدن اولیکسی

(لئون) ایالتیدر که شمالاً آستوریا طباغریله محدود اولوب

(دورو) صویله ریان اولمقدهدر . مشهور شهرلری (لئون) و

(سالامانقا) بلاد قدیمه سیدر . (سالامانقا عربجهسی شلمنگه)

شهری مشهور بردارالفنون ایله برطاقم ابنیه عتیقه بی محتویدر .

ایکنجیمی (استرامادوارا) ایالتیدر که مقدا اسپانیاک اک

معمور قسمی ایکن شمدی اک فقیر واکقلیل النفوس قسمیدر .

مقری (بادایوس عربجهسی بطایوس) شهریدر که (وادی عنه)

اوزرنده قورلمش اولان کوریمی اوروپانک اک مزین آثارندن

معدوددر . (مریدا عربجهسی مارده) عربلر زماننده معمور

و آبادان ایکن خرابات حیرتفراسندن بشقه بر شی کورلمز .

مشهور اسپانیا قرالی (شارلکان Charles-Quint) حکومتدن

استعفا ایتدکن صکره اقامت ایدیکی (سن ژوست) مناستری

بوایالت داخلندهدر .

وسطده واقع اولان (قاستلیای جدید عربجهسی قشتاله)

ایالتی کرچه نهرالتاجک آیاققریله صولانمقده ایسهده زراعت

(غرناطه) حكومتك حاوى اولدينى بلاد مشهوره دن برى (غرناطه Grenade) شهرى اولوب اندلس ممالكتك عروسى منزله سنده اوله رق لطافت و نضارت جهتيله نظيرى يوقدر . اطراف و جوانجى بر مسيره طراوت پيادركه وادى كيرك آياغى اولان شذيل ايرماغى اسقا ايدر . حواليسى انهار روان ايله ريان و حدائق و بساتين و ازهار و رياحين ايله نمونه رياض جنان اوله رق (الحمراء Alhambra) و البضاء سراى قديملىرى محتويدر . اهل اسلام شمالى اسپانيه دن اينه اينه هپ غرناطه يه التجا ايتمش و الك صكره ۸۹۷ سنه هجرىه سنده (ميلاد ۱۴۹۲) شهر مزبور دخى اسپانيولار انه دوشمكله اهل اسلام يواش يواش اسپانيه دن چيقارلمشدر . بوكونكى كون ۷۵ بيك نفوسى حاوى ايكن اولوقتلر درتيوز بيكدن زياده اهالى بسلا ايتمش .

غرناطه يي محاصره ايدرلو ايكن اسپانيا قراللى (فرديناند) و زوجته سى (ايزابللا) طرفلرندن بنا قلنان (سانتافه) استحكامى حالا موجود اولوب موسى اليهما خرسوف قولومبك آمريقيه سياحتى دخى اوراده تصديق و تصويب ايتمشلردر .

(المريه) و مالفه (۱۳۰۰۰۰ نفوس) شهرلى دخى لب درياده كائن اولوب ازمنه قديمه و حاضرده معمور و مشهور اولمشلردر .

شمالده فرانسه حدودينه متصل اولان ايكي ايلتدن اولكيسى

علمدن عد اولمغه شایان جامع کبیری ومدینه الزهرا نام سرایی
 وجسیم کوپری بی شامل اولوق جهتمله بغایت مشهور ومعمور
 ایدی. جامع کبیر الیوم کلیسایه منقلب اولمش ایسه ده تماشای
 صنعت آرزوسیه زیارته کیدن سیاحلری حیرته بر اقمده در .
 مدینه الزهرا اسپانیولار طرفندن تخریب ایدلمش اولوب مورخلر
 مدح و ثنا سنده اطرا ایتشلردر عربلر زمانده اوچوز بیکدن
 زیاده سکنه به مالک ایکن شمدی آنجق ۵۸ بیک نفوسی واردر.
 اندلس ولایتک اشبیلیه وقرطبه دن صکره مشهور بلده لری
 بحر محیط ساحلی قربنده کوچک بر اطه اوزرنده کائن و
 اوروپانک اک تجارتگاه اسکله لرندن معدود اولان (قادقس
 عربجه سی قادس) شهر مستحکمی ، وینه اوجزیره اوزرنده
 واقع ومشهور بر رصدخانه بی حاوی (سان فرناندو) شهری ،
 والیوم کوچک واهمیتسنر ایسه ده آمریقایی کشفه کیدن
 (قرستوف قولومب) نام قبودانک ۷ اغستوس ۱۴۹۲ تاریخ
 میلادیسنده (هجرت ۸۹۷) عزیمتله الی الابد مشهور (پالوس)
 اسکله سی ، وسبته بوغازنده (الجزیره الخضراء) و (طریفنا) بلده لری در .
 سبته بوغازینک آغزنده کائن متین ومستحکم و ۲۵ بیک
 نفوسلی (جبل الطارق Gibraltar) شهری ۱۷۰۵ سنه سندن
 برو انکلتزه اداره سنده در . شهر مزبورک اسمی ذکر اولندجه
 فاتح اندلس (ط-ارق بن زیاد) ک نام جلادتی خاطره کلامک
 ممکن دکلدرد .

شهری (۱۱۱۰۰۰ نفوس) سگورا صوبی اوزرنده لطیف
بر موقعه بواندینی کی (قرطاجنه) شهری تاریخ قدیمه
مشهوردر (۹۹۰۰۰ نفوس) .

جنوبده واقع (اندلس نام جدید ایله آندالوزیا Andalousie)
ولایتی شبه جزیره نك الك لطیف مواقعدن عد اولنور . بر طرفنده
(سیهر رانورنا) و دیگر طرفنده دخی (سیهر رانواده) بولنه رق
وادی کبیر نهری دخی سقی واروا ایلر . بو کونکی اندلس سکنه .
سنده اسکی عرب عادت لرندن چوغنی قالمشدر . حتی طور
ولسان لرنده بیله خیلی مشابعت حس اولنور . بو ولایت هم
بحر سفیده وهم بحر محیطه ساحل اولوب نفس اندلس و غرناطه
حکومت لری اسمیله ایکیه منقسمدر .

نفس اندلسده واقع بلاد مشهوردن بری (سویلیا
Séville عربجه سی اشبیلیه) شهر جسیمی اولوب اعتدال هوا
و معموریت حسن و بها ایله معروف و اطرافنی احاطه ایدن
زیتونلار وادی کبیر صوییه ریان اولقله « دائم الخضره »
اسمیله موصوفدر . ملوک اسلامیه دن قلمه و (القصر Alcazar)
نامیله مسمی اولان سرای الان شهر مذکور تریین ایتمکده در .
نفوس ۱۴۸ بیك تخمین ایدیلور .

بلاد مشهوردن بری دخی (قوردووا Cordoue عربجه سی
قرطبه) شهریدر . شهر مزبور وادی کبیر اوزرنده واقع
اولوب اندلسده دولت امویه نك مقرو مرکزی بولنق و عجائب

ایالتیدرکه اهالیسی جالیشقان ولسانلری اسپانیولجه دن آیری اولوب زراعت و تجارتلری خیلی ایلروکیتمشدر. بلاد معروفه سی بحر سفید ساحلنده مهم و تجارتگاه و مستحکم برالمانی حاوی و ۵۳۳ بیک نفوسی محتوی (بارسلونا عربجه سی برشلونه) بلده سی و خیلی تجارت ایدن (ماتارو) اسکله سی و دور اسلامیانده معمور و آبادان اولدقلری حالده ایوم رفعت و شهرتدن ساقط اولان (طراغون Tarragone) و (طورطوز عربجه سی طرطوشه) و (لریدا Lérida عربجه سی لارده) شهرلیر. (بارسلونا) ایوم اسپانیانک ایکنجی بلده سی واک مهم تجارت اسکله سیدر.

ایکنجیسی (والنسیا Valence عربجه سی بلنسیه) ایالتی اولوب شمالدن دکره طوضری اوزامش و آق دکر سواحلنک قسم اعظمی قاپلامشدر. بوملکتک هوا سی لطیف و بیک کوزل ایسه ده آره صره سولانو روز کارینک سوء تأثیرله برباد اولور. بودیاریک اک بیوک بلده سی (والانس یاخود والنسیا) شهریدر. شهر مذکور من القدیم کوزل اسمیله شهرت بولش و ساحله یقین و ۲۱۳ بیک نفوسی مشتمل اسپانیانک اک بیوک بلادندن معدود بولمشدر. (قسطلون) و (آلیقانت عربجه سی لوقه) شهرلری دخی بلاد مشهوره سنندر.

اوچنجیسی (مورسیا) ایالتی اولوب مشهور شهرلری (مورسیا) و (قرطاجنه) و (لورقه) بلده لیر. (مورسیا)

ایکنجیسی (آستوریا) ایالتی اولوب قانتابره طاغلریله
 بیسقای کورفرزی میانده صیقهشمشدر. مقر حکومتی (اوویه دو
 Oviédo) شهریدر . هر بلك اسپانیایی استیلارنده یالاکز بو
 ایالت طاغلق اولسی مناسبتیله تحت حکومتلرینه کیرمامش
 و بناء علیه آستوریا لیلر کندی روایتلرینه نظراً عرب عربله
 قارشمیوب خالص اسپانیول قالمشدر .

اوجنجیسی (قاستیلیای عتیق) ایالتی اولوب مشهور
 شهر لری ۵۴ بیک نفوسی حاوی و لب دریاده کائن (سانتاندر)
 شهر تجارتگاهی ، وقاستیلیانک قدیم پایتختی اولان (بورغوس)
 بلده سی ، و دارالفنونی و بغدادی تجارتیله مشهور (والیادولید
 Valladolid) هر بجه سی بلد اولید (قصبه سیدر .

اشبو مملکت هر بلری اسپانیادن اخراج ایلمک اوزره
 اشکل ایدن قوه خرسیتیانیه نك مرکزی اولمق حسیدیه بو
 کونجی کون اسپانیا حکومتنک مادری مشابه سنده در . هر بلر
 قاستیلیایه (قشتاله) دیر لر ایدی .

دردنجیسی (باسقه) ایالتی اولوب غایتله طاغلق بر مملکتدر .
 مشهور شهر لری تجارتله مشهور (بیلباو Bilbao) و (سن سباستیان)
 بلده لریدر . شو تعداد ایتدی کمز درت ایالت سکمه سی و با خصوص
 باسقه لیلر غایت متکبر و مفرور و چالیشقان و صراسم قدیمه لرینه
 بک صادقدر لر .

بحر سفید ساحلنده بولنان اوج ایالتدن اولکیسی (قتانولیا)

حالدۀ ۴۷ ایالتہ منقسم اولوب ایالت مزبورہ نک مجموعی اون اوچ بیوک قسمہ آریلورہ اشبو اون اوچ بیوک قسم اسپانیانک تقسیمات عسکریہ و قدیمہ سی اولمقلہ بورادہ مختصراً بیان ایدہ جکنز .

اون اوچ قسمک سکزی ساحل مجردہ و بشی داخل مملکتہ در .

ساحلدہ بولنان سکز ایالتک دردی غاسقونیا کورفزی ساحلندہ : (اولا غالیس ، ثانیاً آستوریا ، ثالثاً قاسقیلیای عتیق رابعاً باسقہ ایالتلری) و اوچی بحر سفید ساحلندہ (اولا قاتالونیا ، ثانیاً والنسیا ، ثالثاً مورسیا ایالاتی) و بری دخی ہم بحر سفید و ہم بحر محیط اطلسی ساحلندہ (اندلس) ایالتی در . داخل مملکتہ بولنان بش ایالتدن ایکسی شمالاً فرانسه حدودینہ متصل (اولا اراغون ، ثانیاً ناواررا) و دیگر ایکسی غرباً پورتگیز حدودینہ متصل (لئون و استرامادورا) و بری دخی سرحدہ جوار اولیبوب بتون بتون وسطہ (قاسقیلیای جدید) در .

غاسقونیا کورفزی ساحلندہ کائن درت ایالتدن اولیکسی (غالیس) ایالتی اولوب شمالاً غاسقونیا کورفزی و غرباً دخی بحر محیط اطلسی ایله محدود و اسپانیانک منہای غرب شمالیندہ واقعدر . مشهور شهرلری بیوک برلیمانی حاری (قورونا) بلدهسی و مشهور بر کلیسائی حاوی و غالیس ایالتک پایتخت قدیمی اولان (سانتیاگو) قصبہ سیدر .

طولی ۷۵۰ کیلو متره و آغزی دخی لیماز هیئتمندہ کنیش۔ در .
 فقط وادی کبیرک سی واروا ایلدیکی اراضی معمور و لطیف
 اوله رق (شلیل یا خود خنیل Xénil) اسمندہ برده آیاغی
 واردر .

شرق یعنی بحر سفید سطح مائلی شبه جزیره نک صیجاق
 و منبت قسمیدر . بو قسمده هر درلو نباتات نشو و نما بولور .
 پورتقال و لیمون و خرما و زیتون و آصمه و طوت و بونلره مائل
 اقالیم مختلفهده یتشن هر نوع نباتات حاصل اولور . لیکن بعضاً
 (سولانو Solano) اسمیه ایدیلان محرق روزکارلر اشبو قطعہ
 شرقیه بی برباد ایدرلر . غرب سطح مائلی ایسه قطعہ شرقیه
 قدر صیجاق دکلسهده اول درجه منبت و معمور دخی دکلدر .
 قطعہ وسطیه سی یوکسک و اکثریا چیپلاق و شوره بر یایلادن
 عبارت اولوب حبوبات حصوله کتیرر . بو یایلاده مرینوز تعبیر
 ایدیلان قیونلر پک چوقدر .

اسپانیا محصولات معدنیهده اوروپانک اکز نکین قطعاتندن
 معدوددر . فقط اخراجات مطلوب درجهده دکلدر آز مقدارده
 آلتون و کموش ایله اکثریت اوزره باقر و قورشون و جیوه
 و توتیا و کمور و مرمر بولنور .

تقسیمات ملکیه

اسپانیا حکومتی بالئار و قناریه اطهری داخل اولمدینی

مربعی اراضی اصابت ایلر (بالثار) و (قناریه) اطهری دخی داخل اولدینی حالدہ مساحتہ سطحیہ سی ۵۰۴ بیگ کیلو مترو مربعی و مقدار نفوسی ۱۸ ملیونی تجاوز ایدر .

اسپانیا مملکتی غایت طاغلق و طاغلی دخی بوکسک و صاریدر . شمالده پیرنه طاغلی بو مملکتی فرانسه دن تفریق ایدرک (آستوریا) طاغلی اسمیلہ غربا (فنیستر) برونہ قدر امتداد ایدرلر . بو طاغلی عربلر (جبال ارطاة) تسمیہ ایتشلر ایدی .

ایکنجی سلسله (ایبریک) طاغلیدرکه پیرنه سلسله سندن آریله رق منتهای جنوبیده کائن جبل الطارق بوغازنده نهایت بولور . ایبریک سلسله سندن دخی شرقه و غربه بر طاقم طاغلی تفرع ایدرکه مشهورلری (سیهرانوادا) [۱] و (سیهرامورنا) و (سیهررا غوادراما) و (جبال تولد) سلسله لیدر .

ایبریک نیم جزیره سی بری شرقی و دیگر غریبی ایکی سطح مائله منقسم اولوب شرق سطح مائلنه یعنی بحر سفیده (ابره Ebre) و (سکورا) نهرلری و غربه یعنی بحر محیط اطلاسویه دخی (منو) و (دورو) و (تاج Tage یا خود تاغو) و (وادیء عنه Guadiana) و (وادیء کبیر Guadalquivir) نهرلری جریان ایدر . انهار مزبورہ نك اک بیوکی (تاج) نهری اولوب

[۱] سیهررا Sierra کلمہ سی اسپانیول اساننده طاغ معناسنه اولمغه جبال اسملرینک اولنده ذکر اولور .

اسپانیا مملکتی

— احوال طبیعیہ —

(اسپانیا) مملکتی (پورتگیز) ایلہ برابر اوروپانک غرب جنوبیسنده کائن (ایبریک Ibérique) شبہ جزیرہ سنی تشکیل ایدر . بونیم جزیرہ شمالاً فرانسه مملکتی وغاسقونیا کورفزی وغرباً بحر محیط اطلسی وشرقاً دخی بحرسفید ایلہ محدوددر . بو ایکی دکزلری بری برندن تفریق ایدن سبتہ نام آخرلہ جبل الطارق بوغازی (اسم قدیم ایلہ هرکول بوغازی) اوروپا ایلہ افریقایی دخی بری برندن تفریق ایدر . غاسقونیا کورفزینہ بیسقای کورفزی و فرانسه دکزی ناملری دخی ویریلور .

(ایبریک) شبہ جزیرہ سنک سواحلی اکثر یا جیقیشلی اولوب کیرندیسی پک آزدر . بو سبیدن کورفز ولیمانی نادر وبالعکس برونلری چوقدر . مثلاً منتهای شمالیدہ (پناس) و (اورتغال) برونلری و غرب شمالیدہ (فیس-تر) بروننی و منتهای غربیدہ (روقہ) بروننی و غرب جنوبیدہ (سن و نسان) بروننی و جنوبیدہ (طرفیا) و (جبل الطارق) برونلری و شرقیدہ دخی (پالوس) و (سن مارتن) و (قرو Creux) برونلری موجوددر .

بونیم جزیرہ نك مساحه سطحیہ سی ۵۸۴ بیك کیلو مترو
مربعه مساوی ایسهده یالکیز اسپانیایہ ۴۹۲ بیك کیلو مترو

مؤخرأ لومبارد دولتی مندرس اولدقندن صکره ایتالای
 شمالی آلمانیا ایمپراطورلینک انسه کچوب مومی الهم پاپالره
 آچدقلمری خونریزانه محاربهلمری هنکامنده ایتالای شمالیده
 واقع بیوک شهرلر کسب استقلال ایدهرک بر طاقم اوفاق
 حکومتلر تأسیس ایلدیلمر . ایشته (وندیک) و (جنویز) و (پترا)
 حکومتلری و (فلورانس) و (میلان) و (پارمه) و (پلهزانس)
 و (مودونا) الی آخره دووقهلقلمری بو وجهله تشکل ایتمش ایدی.
 ایتالیا بو حالده منقسم اولدقجه فرانسه و آلمانیا یاخود
 اوستریا و اسپانیا حکمدارلمری مملکت مزبورهی مقاسمه ایتک
 ایچون بیلرندده شدتلی محاربهلمر ایدهرک متوالیاً ایتالیا تک بر
 جزئی اله کچیردیلمر. حتی هجرتک ۱۲۷۹ (میلاد ۱۸۵۹) سنه -
 سنده بیله بالاده تعداد اولندینی اوزره ایتالیا ده متفرق اولهرق
 یدی بیوک حکومت موجود ایدی. سنه مزبورهدن صکره ایتالیا
 حکومتلری پایادن ماعداسی متفقاً ساردینیا حکمدارینک تحت تابعیتنه
 داخل اولهرق حکومت واحده حصوله کتیردیلمر پاپانک حکومت
 جسمانیه سنی حمایه ایدن فرانسه عسکری ۱۸۷۰ محاربه سنندن
 ناشی رومادن عزیمت ایلدیکنندن ایتالیا قرالی رومی دخی ضبط
 ایله پایتخت اتحاد ایلدی و پاپانک حکومت جسمانیه سی نهایت بولوب
 یالکیز ریاست روحانیه سی قالدی.

خارجنه چيقاره رق ايكي اوچيوز سنه ظرفنده اولوقتر معلوم اولان قطعات ارضى فتح و تسخير ايله عالمى حكم و نفوذلى آلتنه ادخال ايلمشر ايدى .

ايشته روماليلر ازمنه قديمده دنيا نك اك جسيم واك واسع دولتى تشكيل ايلدكن صكره يونانستانك علم و هنرنى دى اخذ و اقتباس ايدرك معارف خصوصنده دى فتوحاتلى قدر شهرت كسب ايتمشلردر . روما دولتى ميلادك دردنجى قرننده شرق و غرب حكومتلى اسميله ايكي قسمه آريلوب اولكينك پايختى قسطنطينيه وايكنجينك پايختى روما شهرى اولدى . روما حكمدارلى مملكتى دشمن هجومندن محافظه ايدمدكلرندن ميلادك بشنجى قرننده باربار طائفه لرى شمالدن هجوم واستيلا ايدرك روما شهرينى ضبط و غارت ايله بيك ايكيوز سنه لك روما حكومتى دوچار اندراس ايتديلر .

اوصرده ايتاليانى شمالى (لومبارد) قومى طرفندن ضبط اولمغله قطعه مزبوريه (لومباردىا) اسمى آندن قالدى وسچليا اطهسى اهل اسلام انه كچمش ايكن (نورمان) طائفه سنك رئيسى مسلمينى اخراج ايله هم سچلياني وهم ناپولى الكاسنى تحت تصرفه كچروب (سچلتين Deux-Siciles) حكومتى تشكيل ايلدى . ميلادك قرن اولندن برو روماني مقر اتخاذايدن ياپلر بر مدت يالكز رياست روحانيه لرينى اجرا ايدوب ميلادك سكرنجى قرننده بونلره اراضى و مملكت دى و يريله رك مستقل حكمدار لفه دى باشلاديلر .

(برندیژی) ده ودیکری (فلورانس) و (روما) و (نابولی)
 و (تارنتو) به اوغرایه رق تارانت کورفزی ساحلیله (ره جیو) ده
 منتهی اولور. روما ایله (عاقونا) ارسنده دخی برخط واردر.
 ایتالیا نك شمندوفرلری ۱۶۰۰۰ کیلو مترودن زیاده اولوب
 تلفراف خطوطی دخی ۴۶۰۰۰ کیلو مترویه قریبدر.

ایتالیانك بودجه سی یعنی واردات و مصارفات سنویه سی
 بر ملیار ۹۰۰ ملیون فرانق مرتبه لرنده در .

۱۹۰۳ سنه سنده ادخالات عمومیه سی بر ملیار ۸۶۹ ملیون
 فرانق و اخراجات عمومیه سی بر ملیار ۵۱۷ ملیون فرانقه بالغ
 اولمش ایدی .

جغرافیای تاریخی

ایتالیا قطعه سی قرون اولاده اوج قسمه منقسم اولوب
 شماله (غول سیزالین) و وسطنه نفس ایتالیا و جنوبه دخی
 (یونان کبیر) اطلاق اولنور ایدی. زیراشمالده فرانسه اهالیسی
 اولان غولوالر اسکان ایتمش و جنوبی دخی اکثریا یونان قولو-
 نیلرینه احاطه اولنمش ایدی .

ایتالیای وسطاده ساکن اولان اقوامدن لاتینلر جنکجه بکده
 درکار اولان غیرت و بسالتلری سایه سنده روما شهرینی پایتخت اتخاذا
 ایدرک علی التدریج بتون ایتالیا اقوامی زیر تحکملرینه آلمش
 و ایتالیایی کاملاً ضبط ایتدکدن صکره سلاح فالیتلرینی ایتالیا

زوال بولان مدنیت عتیقہ پی احیا ایلمش لدر در . اولوق مدن قالان کتب نفیسہ ایله نقش و تصویر لر و ابنیہ عالیہ الحالہ ہذہ ایتالیا یہ زینت و یر مکدہ در .

ایتالیا بر چوق وقت حکومت متفرقہ یہ منقسم ایکن بو کونکی کون حکومت واحدہ صورتندہ اوله رق اوروپا دول معظمہ سی عددینہ کیرمش و معارف و صنایع یولنہ صرف ایتدیکی سہی و غیرت شائیلہ حق در جہدہ حسن نتیجہ کو ستر مکہ باشلامشدر .

شمندوفر ، بودجه ، تجارت

ایتالیا یہ بری (تریستہ) دن و ایکنجی (ویانہ) دن و اوچنجی (انسبروق) دن اوچ خط ، و برخط اسویچرہ دن و بری (سنی) طاعی آلتندن و بردیگری دخی جنویز کورفزی ساحلنہ موازی اوله رق (نیس) دن و بر اوچنجیسی دخی (سمپلون) تونیلہ ینہ اسویچرہ دن جمعا آلتی شمندوفر خطی داخل اولوب آوستریادن کلنلر و ندیکہ و (وہرونا) و اسویچرہ دن کلن (میلان) و سنی طاغندن کلن طورینودہ ایکی بہ انقسام ایله (میلان) و (جنویز) و و نیندن کلن دخی ساحل طریقہ (جنویز) و (لیوورنو) و (روما) یہ اوضرارہ (وندیک) و (وہرونا) و (میلان) و (طورینو) ارہ سندنہ برخط واردہ (وندیک) و (وہرونا) و (میلان) دن جنوبہ کیدن بولار (بولونیا) دہ بر اشوب اورادن ایکی بہ آیریله رق بری آدریاتیک دکزی ساحلہ

برابر (سبجتین Deux-Sicules) قرالغنی تشکیل ایلمشیدی .

(الب) اطه سنك مقری اولان (پورتو فرایو Parto-Ferrajo)

بلده سی برنجی نابولیونك اقامتیه مشهوردر .

(لپاری) جزائر مجتمعه سنك مهمجه لری (مونته قرستو)

اطه سیله یینارطاغی حاوی (استرومبولی) اطه سیدر .

ایتالیا اراضیسنه منسوب ایکی اطه ایتالیا حکومتك

تصرفنده اولیوب بری (قورسیقه) فرانسه نك و دیگرى

(ماله) انككتره نك حكمی آلتنده بولنور .

مذهب ، سکنه ، لسان

ایتالیا اهالیسی اکثریت اوزره قتولیکدر . روما شهری هم

قتولیک مذهبك وهم ایتالیا حکومتك مرکزیدر .

ایتالیانلر حسن اندام صاحبی و کوزلدلرلر . صنایع نفیسه یه

میل و رغبتلری بك زیاده اولدیفندن قرون و سـ طاده رسام

و نقاش و هیكلتراش و معمار کبی الك بیوك صنعتکارلر ایتالیا ده

یئشمش و دست هنرلرندن چیقان آثار نفیسه ایوم جالب حیرت

بولمشدر .

اوروپا لسانلری ایچنده سممه الك خوش کلن ایتالیان

لسانیدر دیرلر .

میلادك اون بشنجی و اون التنجی قرننده ایتالیایلر علوم

و ادبیات و صنایعی ایصال ایلدکلری مرتبه علیای ترقی ایله

اطه‌لر

ایتالیانك زیر اداره‌سنده ساردنیا و (سجلیا) و (البا)
 و (لیباری) اطه‌لری دخی واردر . سارنیا اطه‌سی (قورسیقه)
 نك جنوبنده واقع اولوب بیلرینی بونیف-اچیو بوغازی تفریق
 ایدر و طاغلق ایسه‌ده غایت منبت وادیلری و فورشون و
 توتیا معدنلری واردر . مشهور شهرلری (قالیاری Cagliari)
 و (ساساری) بلدلریدر . بواطه و قتیله بیه‌مون قطع‌ه‌سیله برابر
 ساردنیا قرالغنی تشکیل ایلمشیدی .

سجلیا اطه‌سی ایتالیانك غرب جنوبی‌سنده واقع اولوب
 (اتنا) اسمنده برینار طاغی محتویدر . سجلیا اطه‌سی هواسنك
 لطافتی و محصولاتنك کثرت و برکتیله من‌القدیم بك مشهور
 اولوب بوکونکی کون محتوی اولدینی اوچ ملیون قدر نفوس
 عطایای قدرندن استفاده‌یه لایق‌یله چالشم‌دقلرندن فقیرقالمشلردر
 مقری ۳۰۹,۰۰۰ نفوسی حاوی ولب دریاده کوزل بر موقمه
 کائن (پالرمو Palerme) شهری اولوب بوغازه اسمنی اعطا
 ایدن (مسینا Messine) شهری ، و ایوم معمور و تجارتکام .
 اولان (قاتانیا) اسکله‌سی ، وازمنه عتیقه‌ده جزیره‌نك پانختی
 اولان (سیراقوزه Syracuse) شهری بلاد معروف‌ه‌دن
 معدوددر . سجلیا اطه‌سی قرون وسطاده برمدت عربلرک انه
 کچمشدرکه اسمنه (سقلیه) دیرلر ایدی . مؤخرأ ناپولی الکاسیله

ناپولی ایتالیا نك اك غلبه لك بلده سی (۵۲۷,۰۰۰ نفوس) اولوب
 موقعی دخی دنیا نك اك كوزل محللرندن بریدر . حتی ارباب
 سیاحت استانبول ایله ناپولی بی لطافت هوا جهتیله بری برلرینه
 تشبیه ایدرلر . (وهزو) ینار طاعی ناپولی به پك بعید اولمیوب
 جبل مزبور ابتدا آتش صاحجه باشلادینی زمان که میلادك یتمش
 طقوزنجی سنه سیدر کولار ایله اورتمش اولدینی (هرکولانوم
 Herculanium) و (پومی Pompéi) شهرلری بیک یدی
 یوز سنه قدر یر التنده قالدقن صکره بویقینلرده خرابه لری
 حفریات اجراسنده تصادفاً ساحه ظهوره چیقارلمشدر . (غائتا
 Gaëte) قلمه مستحکمه سی دخی بوقطعه نك معروف بلده لرندندر .
 تیره نین دکیزله تارانت کورفزی آراسنده اوزایان شبه
 جزیره یه (قلابریا Caladres) تسمیه اولنوب اهالیسی
 طاغلردن کرسته ودکزدن مرجان اخراجیله اشتغال ایدرلر .
 (رجیو Réggio) و (قوزنزا Cozenza) شهرلری بلاد
 معروفه سندندر .

ناپولی الکاسنك شرق جنوبی قطعه سنه (آپولیا Apulie)
 تعمیر ایدیلوب ممالک عثمانیه ایله ایتالیا میاننده کذرکاه اولان
 (باری) و (برندیزی) و (اوترانته) شهرلریله طوز تجارتیله
 مشهور اولان (تارنتو Tarente) شهری و (فوجیو Foggio)
 شهری معروف بلده لرندندر .

دیو دخی یاد قیلنن (سان پیتر و سانت پیر (Saint-Pierre) کلیسا-اسی و (اتیقان) سرایی کبی ابنیه عالیه رومانک باشلوجه زینتلریدر . پایا ایوم و اتیقان سراینده مقیمدر . روما شهرینک اسکله سی اولوب تیر نهری آغزنده کائن (اوستیا) قصبه سیله (چیویتا-وه کیا) مرسای تجارتگاهای بومملکتک مشهور بلده لریدر .

دردنجیسی (لفاسیون Légations) تسمیه اولنان مملکت اولوب (اومبریا Ombrie) و (رومانیا Romagna) و (مارچیا Marhes) ناملریله اوچ قطعه یه منقسمدر . اومبریا قطعه سی ساحلده بولنیوب آنین طاغلیری جوارنده در . مقری بهروچیا (Pérouse) شهریدر .

(رومانیا) قطعه سی آنین جبالیه آدریاتیک دکزی میاننده بولنوب (فرارا Ferrare) و (بولونیا Bologna) شهرلری بلاد معموره و مشهوره سننددر .

(مارچیا) قطعه سنک مشهور شهرلری دخی آدریاتیک دکزی ساحلنده تجارتگاه اولان (اانقونا Ancône) شهریه (رافائل) نام رسامک مسقط رأسی اولان (اورینو Urbino) شهریدر . جنوبده واقع اولان (ناپولی Naples) الکاسی ایتالیا قطعه لرینک اک جسیمی اولوب هواسی کوزل و طوبراغی منبت و منظره سی دلکشادر . لیکن آتشفشان طاغلیر و شدتلی زلزله لر بومملکتی برقاچ دفعه خراب ایتمش و ایوم دخی تهاکیه القایا ایتمکده بولنمشدر . بوقعه نیک اک مشهور شهری (ناپولی) در .

تعبیر ایدر لر . ایتالیا نك باغچه سی نامیله معروف بر موقعه كائ
 (لوقه Lucques) شهرى وقرون وسطاده جنویز وونديك
 حكومتلرینك رقبی اولان (پیزا Pise) شهرى وبحر سفیدك
 الكبیوك تجارت اسکله لرندن معدود اولان (لیوورنو Livourne)
 شهرى طوسقانلك بلاد معروفه سیندندر . سابق الذكر پیزا شهرى
 الحاله هذه شرف ومعموریتدن سافط اوله رق لیوورنو اسکله سی
 آنك یرینه كچمشدر . طوسقاناسوا حلینده (مارما Marennes)
 تعبیر اولنور بت اقلقلر واردر كه هواسی غیر سالم وداعی
 امراضدر .

اوچنجیسی (روما) نوا حیسیدر كه مقدا پایانك زیر اداره .
 سنده ایكن ۱۸۷۱ سنه سی ایتالیا قرالك تحت تملكینه داخل
 اولوب بعضاً كليسا مالكانه سی ، نامی دخی آلور . مقرى
 تیر نهرى اوزرنده كائ (روما) شهریدر . شهر مزبور قتوليك
 مذهبنك مركزى ومن القديم پایارك اقامتگاهى اولوب اليوم
 ایتالیا قرالرينك دخی یا تختی اولمشدر . بر وقتلر حاكمه عالم
 ایكن اليوم منظره سی مقبره اعظم كبی قلبه حزن وحیرت
 ایراث ایدر . نفوس موجوده سی ۴۶۲ بیكه بالقدر . ازمنه
 قدیمه دن قالمه (قولیزه او Colisée) نام آمفیئاتره ، و (پانتئون
 Panthéon) عبادتخانه سی و (ترازان) و (عاتونین) نام
 ایمپراطورلر ك ديكلی طاشلری وایمپراطور (دیوقلسیانوس) ك
 هاملری وازمنه اخیرده انشا اولنان ولسانمزده قیزیل الما

دکزی ساحلنده غارده کولنه قدر امتداد ایدر. مشهور شهری
 ونديکدر. اشبو (ونديک Venise) شهری آدریاتیک دکزینک
 غرب شمالیسندہ سکسان قدر کوچک اطه اوزرنده واقع اولوب
 بواطه لری کوزل کوپریر بری برلینہ متصل قیلار. بناء علیہ
 زقاقلر اکثریا قنال اولوب صرہ یرینہ دخی قایق استعمال اولنور.
 فقط بو کون اکثر محللری طولشدر.

ونديک شهری مقدا آق دکزک اک قوتلی دولترندن
 برینک مرکزی اولوب جنویزه رقابت ایلردی. فقط بو کونکی
 کون شهرت تجاریه سی (تریسته) یه انتقال ایتشدر. ونديکک
 آیینہ فابریقه لری مشهور ایدی. نفوسی ۱۵۱۰۰۰ راده لرنده در.
 (ویجنزا Vicenza) و (ترهویزو) و (وهرونا) و (مانتوا) شهر لری
 وه نسبانک بلاد معروفه سیندندر.

وسطده کائن دوت قطعه دن برنجیسی (امیلیا) قسمیدرکه
 مشهور و قدیم دو قه لقرینک مرکز لری (پارمه Parme)
 و (پیاچنزا یا خود پله زانس Plaisance) و (موده نا Modène)
 شهر لردر.

ایکنجیسی (طوسقانا) قطعه سی اولوب مقری (فلورانس)
 شهر لردر (۲۰۵۰۰۰ نفوس). شهر مزبور (تورن) دن صکره
 و رومادن اول (۱۸۶۵ — ۱۸۷۱) ایتالیانک پایتختی ایدی.
 (عارنو) نهری جوارندن جریان ایدر. کلیسا و سرای موزه
 کی ابنیه عتیقه و عالیه سی چوقدر. ایتالیانلر بوشهره (فیرزه)

واستجکاماتیلہ مشہور (علکساندریا) شہری و بوناپارنک ۱۸۰۰
تاریخندہ بر بیوک مظفریقلہ مشہور (مارنغو) شہری بیہ مون
قطعہ سنک بلاد معروفہ سندندر .

(قرستوف قولومب) و (آندرہ دوریا) نام قپودانلرک
مسقط رأسی اولان (جنویز Gênes) شہری (ایتالیانجہ جنووا)
بیہ مون بلادندن معدوددر . شہر مزبور ہم تجارتکاه و ہم
مستحکم اولوب جسیم بر لیمانی حاویدر (۲۲۵۰۰۰ نفوس)
ودرونندہ بولنان سرایلری و ابنیہ عالیہ سی نظرہ بر تماشای
حیرتقزا عرض ایلر . بوشہرک معموریتی قرون وسطادہ
شمیدن چوق زیادہ اولوب اولوقتلر بحر سفیدک اک قوتلی
دولتلرندن بری جنویز اییدی .

قطعہ ات ثلثہ دن ایکنجیسی (لومباردیا) قطعہ سی اولوب
بونہرینک متعدد ایاقلریلہ ریان اولان ترلا و صحرالری ایتالیانک
اک لطیف و معمور قسیمیدر . بلد مشہوری بروقتلر یاتخت
ایکن ایوم دخی ۵۱۰۰۰ نفوسی و مصنع و جسیم بر کلیسیایی
حاوی بولنان (میلان) شہر عظیمیدر . اپیک و چوخہ تجارتی
ایچون مشہور بر بازاری حاوی (برغام) بلدہ سی و سلاح
فابریقلرینی محتوی (برہچیا Brescia) شہری و ۱۵۲۵ دە
فرانسزلرک مغلوبیتی و قرالارینک اسارتیلہ متعارف (پاویہ)
موقی لومباردیانک بلاد معروفہ سندندر .

اوچنجیسی (وہنسیا) یاخود وندیک ملکیتیدرکہ آدریاتیک

(۱) ساردنیا مع پیه مون قرالئی، (۲) لومباردیا مع وه انسیا قرالئی که آوستریا به تابع ایدی، (۳) پارمه دوقه انئی، (۴) موده نه دوقه انئی، (۵) طوسقانه بیوک دوقه انئی، (۶) کلیسامالکانه لری، (۷) سجلیتن قرالئی که ناپولی بی دخی حاوی ایدی، (۸ و ۹) (موناکو) و (سان مارینو) حکومت صغیره لری. فقط اول تاریخدن برو دول متعدده ساردنیا قرالئی ریاسته کچیره رک بری بریله ترکیب ایدوب بیوجک بر حکومت هیأتنه کیردیلر .

بو کونکی کون ایتالیا یتمش قدر سنجاغه منقسم ایسه ده ینه اسکی تقسیمات اسماری استعمال اولنور. شمالده (پیه مون Piémont) و (لومباردیا) و (ونسیا Vénétie) قطعه لری موجوددر. وسطده اولا (امیلیا) و یاخود دوقه لقلر اسمیله معروف اولان قطعه، ثانیاً طوسقانا مملکتی ثالثاً مقدما پاپانک اداره سنده بولنان روما نواحیسی . رابعاً (لفاسیون) دینیلن ممالک بولنور. جنوبده دخی ناپولی حکومتی موجوددر. شمالده بولنان اوچ قطعه دن اولمکیسی (پیه مون) یعنی طاغ اتکلری اسمیله معروف اولان مملکتدر که آلیا و آپنین طاغلری اتکلرنده بولندیفی ایچون بو نامله مسعی اولمشدر. بو قطعه نك اك معمور و مشهور شهری بو نهری ساحلنده واقع ۳۲۵ بیک نفوسی حاوی (تورینو) یاخود (تورن) شهریدر که ۱۸۶۵ تاریخنه قدر آتی سنه ایتالیا نك یا تختی اولمشدر. ومهم بر موقعه ده (سوز Suse) شهری واسویچره ایله خیلی تجارت ایدن (عارونا) شهری

و (بولسنا) و (فوجینو) کولاری آبنین طاغلرندن حاصل اولورلر .
ایتالیانک اک بیوک و اک مهم نهری (آدریاتیک) دکزینه
جریان ایدن (پو) نهردر . نهر مزبور (آلیا) طاغلرندن
نبعان ایله صاغدن و صولدن کنندینه قاریشان بر چوق چایلر
و ایرماقلر ایله کسب جسامت ایلدکن صکره متعدد اغزلرله
بحره منصب اولور . کرک (پو) نهرینک و کرک متعدد ایاقلرینک
اروا ایلدکلری اراضی اوروپاده معموریت و لطافت ایله شهر تکبر
اولشدور . (پو) نهرینک ایاقلری صاغ طرفده (تارو) و (آندیالاک)
بحاربه سیله مشهور (تره بیا) و (تارو) ایرماقلری و صول طرفده
دخی (ماژور) کولندن نبعان ایدن (تسسن Tessin) ایرماقی
و قومو کولندن ظهور ایدن (عاددا Adda) و (غارده) کولندن
چیقان (منچیو Mincio) ایرماقلر بدر .

پونهردن بشقه آدریاتیک دکزینه (پیاوه Piave) و (برنتا
Brenta) و (آدیج) نهرلری دخی دوکیلور .
بحر سفیده دخی (ارنو Arno) و (تیر Tibre) نهرلری
جاری اولوب (تیر) نهری روما شهری قریبندن مرور
ایتدیکی ایچون شهرتی زیاده در .

تعریفات سیاسییه

ایتالیا مملکتنده هجرتک ۱۲۷۵ و میلادک ۱۸۵۹ سنه سنندن
اول مستقل اولهرق بروجه آتی طقوز حکومت موجود ایدی .

کوه البرزدن صکره اک مرتفع نقطه سی اولان (بیاض طاغ
 Mont Blanc) (۴۸۱۰ مترو) و فرانسه شمندوفرینک
 کذرکاهی اولان تونل ایله مشهور (-نی Cenis) طاغی و بوایکی
 تپه نك اره سنده بولنوب کذلک اوزون تونلیله مشهور (سمپلون)
 و بوناپارت عسکرینک اثنای مرورده چکدیکی زحمت و مشقت
 ایله معروف (سن برنار Saint Bernard) تپه لری کی .

ایتالیاده ینار طاغ چوقدر . بری ناپولی قربنده (وزو
 Vésuve) ینار طاغی (۱۱۴۰ مترو) درکه میلاددن ۷۹ سنه
 صکره ظهور ایده رک یکر می اوتوز ییلده بر کره کسب شدت
 ایدوب آتشلر صاچار و ساثر و قنده ذروه سندن دائمًا دومان
 چیقار . ینار طاغک اغزی غایتله کنیش بر بوستان قویوسنه
 مشابه اولوب زمان سکوننده اغزینه قدر کیدیله بیلیر . ایچندن
 چیقان آتش و کوللر اطرافنی احاطه ایتمشر .

ایکنجیسی سیچیلیا اطه سنده (اتنا Etna) ینار طاغی
 اولوب (وزو) دن دها یوکسک و اغزی دخی دها کنیشدر .
 غراثبنددرکه طاغک تپه سندن دائمی صورتده دومان چیقدینی
 حالده اطرافنده قار و بوز ا کسک اولمز . (استرومبولی)
 اطه سنده بو اسمله بر ینار طاغ دها واردر .

ایتالیا قطعه سنده ایریلی اوقاقلی کوللر پک چوقدر . حق
 جغرافیون کوچک کوللری اسکی و ولقان اغزلی ظن ایتمکده در .
 شمالده (ماژور) و (قومو) و (غارده) و (ایزه او) کوللری
 آلیا طاغلری آرلرنده حاصل اولمشلردر . وسطده (پهروجیه)

اولم دینی خالدہ (پو) نہرینہ منظم اولان حدسنز حس۔ اہسنز
ایرماقلرک ص۔ ولادینی ترلالر و صحرالر لطافت هوا و کثرت
محصولاتیلہ اورویانک ہر طرفندہ شہرت قازانمشلردرہ۔ ایتالیا نیک
مرعاری دخی فایتلہ مشہوردرہ۔ جنوب سمتلری ایسہ بودر جہدہ
منبت اولمیوب کثرت اوزرہ واقع اولان زلزله لرلہ (سیرووقو
Syrocco) تعبیر اولنان باد جنوبی بو قطعہ۔ پی دائما تہلکہدہ
براقیر .

ایتالیانک محصولات نباتیہ سی پک کثیردرہ۔ (پو) نہرینک
حاصل ایتدیکی صولاق یرلردہ پرنج حص۔ ولہ کلیر . بغدادی
و اوزوم و انواع اثمار وزیتون و پموق و شکر قامشی وزغفران
و بونلرہ مماثل اشجار و نباتات نشو و نما بولورہ۔ ساحلہردہ
بالق و مرجان صیہدی کثرت اوزرہ اولوب بالق طوزلمہ سی
چوقدرہ۔ مرمر و کورکورد کبی محصولات معدنیہ سی دخی
آز دکلدرہ .

آلیا سلسلہء جبالی ایتالیا نیک شمالی نصف دائرہ شکلندہ
تحدید ایدوب جنوبی زقریندہ (آبنین) سلسلہ سنہ متصل اولہرق
(آبنین) طاغلری دخی شمالدن جنوبہ طوغری منند اولور .
و طاغلرک بو وضعی ایتالیایی ایکی سطح مائلہ تقسیم ایلر .
آلیا طاغلرینک ہر قسمی بر بشقہ اسملہ یاد ایدرلرکہ
فرانسہ و اسویجرہ و آوستریا بختلرنندہ ذکر ی سبق ایلمشدرہ .
بوسلسلہ مشہور اولہرق اوچدورت تہینی حاویدرہ۔ مثلا اورویانک

مرکب درکه جزائر مذکورہ نیک اعظم لری (ساردنیا) ایله
 (سیجلیا) در . بو نیم جزیره غرب شمالیدن شرق جنوبی یه
 طوغری اوزایوب شرقنده آدریاتیق دکزی وغربنده تیره نین
 دکزیه بحر سفید و جنوبنده یونان دکزی بولنور و شمالاً
 فرانسه و اسویچره و آوستریا یه متصل اوله رق آره لرینی آلیا
 طاغری فصل و تحدید ایدر . مساحتہ سطحیہ سی اطہار دخی
 داخلی اولدینی حالده ۲۸۶,۰۰۰ کیلومترو مربعی ومقدار سکانی
 ۳۱ ملیون نفوسی متجاوزدر .

ایتالیانک شکل ی بر مقدار چیزمه شکلنه مشابه اوله رق آیاق
 اوجنده چتال واری ایکی یارم اطه دها حاصل اولمشدر .
 بو ایکی یارم اطه دن برینه (اوترانته) و دیکرینه (قالابره) نیم
 جزیره لری اطلاق اولنوب اولکی (لوقا) و ایکنجی (اسپار-
 تیونتو) برونیه نهایت بولور .

آدریاتیق دکزینک غرب شمالنده وندیک کورفزی حاصل
 اولمشدر . اشبو وندیک کورفزی نامنی بعضاً بتون آدریاتیق
 دکزینه تممیم ایدر لر . بحر سفید دن دخی جنویز کورفزی حاصل
 اولور . ایتالیا سواحلنده تعداد ایتدی کمز کورفلردن ماعدا
 کیرندیلر بولنوب بالمکس چیقندیلر چوقدر .

ایتالیا قطعہ سی هواسنک لطافتی و طوپراغنک برکتی و آدیم
 باشنده تصادف اولنان آثار عتیقه بقایاسیله مشهوردر . شمالده
 بولنان آلیا سلسله جبالی اوزرنده یاز و قیش قار اکسیک

و مرکزى اولوق حسیبله تاریخده غایتله مشهوردر. بو اقلیمده ابتدا پلاژیتر و صکره النوسلر اسکان ایتشلردرکه ایوم مملکت بو اسمله یاد اولنور. یونانستان ازمنه عتیقهده کرچه بر طاقم کوچک کوچک حکومتلره منقسم اولمش ایسهده فقط بو حکو-
مترلر دن آتیه و اسپارته حکومتلری تاریخده نام بر ایتشلردر.

یونانستان بر مدت رومالیلرک زبر اداره سنده بولندقدن صکره روما ایمپراطور لفنک انقسامنده شرق دولته تابع اولوب بعده فاتح سلطان محمد خان نانی زمانده کاملاً تصرف عثمانی به داخل اولدی. اول زمان موره والیسی بولنان کدک احمد پاشا ایتالیا به عسکر سوق ایلیه رک او طرانله شهرینی ضبط ایلمش و ایتالیا حکومتلرینه بیوک تلاش ضالمش ایدی .

موره اون ایکینجی قرن هجری ایتدالرنده و ندیکلورلرک ید تسخیرینه دوشدیسده ۱۱۲۷ تاریخده صدر اعظم شهید علی پاشا استردادینه موفق اولدی . نهایت سلطان محمود خان نانی عهد سلطنتنده ادرنه معاهده سیله یونانستان استقلالی تصدیق قلندی (۱۲۴۵) .

ایتالیا قرالغی

— احوال طبیعیه —

ایتالیا مملکتی بر بیوک یارم اطه ایله بر طاقم جزائر دن

اطه لردن کلیتو زیتون یاغی و شراب و پاموق اخراج اولنور .
 و مجموع نفوسلری ۲۵۰,۰۰۰ قدردر . جزائر مزبورہ بر آره ااق
 فرانسه نك تحت اداره سنه کیرمش و مؤخرأ انکلترنك زیرحمایه
 و اداره سنده ایکن ۱۸۶۳ ده یونان قراللقنه الحاق اولنمشدر .
 بلاد مشهوره سی (قوزفو) شهریدر .

مذهب ، لسان ، سکینه

یونانیلرک مذهبی (اورتودوکس) تمیر آخرله (غرق Grec)
 مذهبی اولوب در سعادتده بولنان روم پاتریقنك تحت ریاست
 روحانیه سنده در .

یونان قدیم لسانی السنه عتیقه نك اک مترقیلرندن اولوب
 مکمل ادبیاتی واردر . لسان جدیدك لسان قدیم ایله ایجه
 مشابہتی کوریلدیور . یونان ارباب معارفی ایوم مملکتلرینه اسکی
 شرف علمیسینی ویرمهک چالش مقده درلر .

یونانیلر خفیف و چویک و ذکی آدملر اولوب فقط متلون
 و حریص و متعصبدرلر . کیجیلکده مهارتلیر پك زیاده در .

شمند و فرلر . — یونانستانك شمند و فرلری آتنددن
 پیره و قورنتوسه ، ونوپلیادن قورنتوسه اوغرایه رق پاتراسه ،
 و غلوسدن یکی شهره و ترحاله به کیدر ایکی اوج خطدن عبارتدر ،
 مفراتیای تاریخی . — یونانستان مدینت قدیمه نك منشا

اطلر. — یونانستانه منسوب اولان اطلر يك چوقدر .
 برطاقی اطلر دكزنده وبر طاقی یونان دكزنده واقمدر .
 اطلر دكزنده اغریبوز اطمسی و کیقلا دس جزائر مجتمعه سی
 بولنوب (اغریبوز Eubée) اطمسی جمله سنك بیوکی اوله رق
 مقر حكومتی ینه (اغریبوز یا خود خالیکیس) شهر یدر .
 (کیقلا دس) یا خود (سیقلادس Cyclades) جزائر مجتمعه سی
 دخی (شیره) و (ناقسوس) و (پاروس) و (سانتورین)
 و (تینوس) نام دیگرله (استندیك) و (آندروس) و (میلوس)
 آطلرینی حاوی اولوب بولردن (شیره) اطمسی آق دكز
 پوسته لرینك موقفی اولمق حسیله اطلر دكزینك و یونانستانك
 تجارت محملارندن بر یدر . (آقسیا) یا خود (ناقسوس) اطمسی
 سیقلادرك اك بیوکی اولوب (پاروس) اطمسیله برابر اعلا
 صرصر اخراج یدر . (سانتورین) برکانی بر آطه اولوب
 شرابی مشهور فقط زلزله سی چوقدر . ازمنه اخیرده سانتورین
 اطمسی جوارنده دكزده برطاقم اطلر سرنمای ظهور اولمشدركه
 اك صكره كینك ظهوری ۱۸۶۶ ده وقوع بولمشدر . (تینوس)
 اطمسی سیقلادرك اك یشیلیدر . (میلوس) اطمسی آثار عتیقه سی
 و ینار طاعی و منبت طویداغی و ایلیجه لر یله مشهوردر .
 یونان دكزنده بولنان جزائر سبعة (قورفو) و (پاكسو)
 و (سنت مور) نام دیگرله (آیماوری) و (تیاکی) و (كفالونیا)
 و (زانطه) و (سرینفو یا خود چوقه) نام اطلر اولوب بو

یقینند. (میسولونکی) ۱۲۴۱ تاریخنده یونان فترتنده عسا کر
عثمانیه طرفندن واقع اولان محاصره شدیدہ ایله مشهوردر .
(نیوه) شهری دخی بلدان قدیمہ دن بریدر .

آسالیہ قطعہ سنک بلاد مشهورہ سی (یکیشہر فناری یاخود
لاریسا) و (ترحالہ) و (غلووس) و (غاردیچہ) شهرلریدر. (ناردہ)
کندی اسمیلہ مسعی کورفزک ساحلندہ در .

موره قطعہ سندہ بولنان شهرلر دخی بونلردر : (نوپلیا)
یاخود (انابولی) شهری ساحل بحردہ تجارتکاه و مستحکم
بربلدہ در. (پاتراس) یاخود (بالیابادرا) کندی اسمیلہ مسعی
اولان کورفز قییلرندہ ۳۳۷۰۰ نفوسلی ککذک تجارتکاه
و مستحکم بر بلدہ اولوب آتہدن صکرہ یونانستانک ایکنجی
شهریدر. (قورینتوس) یاخود (کریدوس) کندی اسمیلہ مسعی
اولان برزخ قربندہ و اینہ بختی کورفزی دیندہ واقع اولوب
اوزوم و زیتون یاغی و قیرمز تجارتی مشهوردر . قورینتوس
برزخی الیوم حفر اولنوب قناله تحول ایتیکاه (موره) بر اطہ
ساحنہ کیرمشدر ..

(ناوارین) ۱۲۴۲ تاریخنده عثمانلی دونماسیلہ دول متفقہ
سفائی ارہ سندہ کی محاربه بحریہ دن طولایی متعارف براسکہ در.
(اسپارتہ) اسم قدیمیلہ شهرتشاردر . (طرابولیچہ) موره سنک
وسطندہ مهم بر موقعہ بولنوب مقدا موره ایالتنک مرکز
ادارہ سی ایدی. قورون و (مودون) و قلاماتا ساحل بحردہ
اسکہ درلر .

Phtiotide et (et Béotie) و (فقی یوتیس مع فوکیس)
 (Phocide) و (عاقرانانیا مع اتولیا)
 (Thessalie) و (تسالیا) سنجاقلری شمالی یونانستانده و بشی یعنی
 (Argolide et Corinthe) و (عارغولیس مع قورنتوس) و (عاخایا)
 (Arcadie et Elide) و (عارقادیا)
 (Messénie) و (لافونیا) سنجاقلری
 (Négrepont) مورہ داخلندہ و ایکسی یعنی (اغریبوز)
 (Cyclades) سنجاقلری اطالری دکزی جزائرندہ
 و دردی دخی جزائر سبعہ یونانیہده کائندرلر .

مشهور شهرلر — اللادا قطعہ سندنہ (آتنہ) و (لیوادیا)
 و (وویجہ) و (لامیا) و (میسولونیکی) یاخود (میسلنک)
 و (تب) یاخود (تیوہ) و (اپانت) یاخود (اینہنجتی) شهرلری
 بولنور . (آتنہ) شهری الیوم حکومت یونانیہنک مرکزی
 و من القدیم بلاد یونانیہنک سر فرازی اولوب تاریخچہ شهرتی
 فوق العادہ در . اسکله سی اولان (پبرہ) شهریلہ برابر ۱۵۰,۰۰۰
 دن زیادہ نفوسی جامہ در . زیتون یاغی و مرمر اخراجاتی
 واردر . حاوی اولدینی آثار عتیقہ میانندنہ (عاقر و پولیس)
 تپہ سندنہ کائن (پارتنون Parthénon) یاخود (مینروہ) معبدی
 غایتلہ مشهور در . (لیوادیا) شهری دخی یونانستانک اک منبت
 قطعہ سندنہ واقع اولوب حبوبات اخراجاتی کثرتلور . لامیا
 یاخود (زیتون) شهری دخی (زیتون) کورفزی ساحلارینہ

طاغلك بو وضعیتی یونان قطعه سنی بری شرقی و دیگری
 غربی ایکی سطح مائله تقسیم ایدوب نهرلك اكثری قیصه
 وسیر سفائنه غیر قابلدر . (حاکه لوئوس) نام جدید ایله (آسپرو بوتاموس)
 نهری و تسالیا اووه سنی اروا ایدن (سلوری یا خود کوستم)
 نهری مشهوردر . (ناردہ) صوبی قسماً یانیه ولایتی حدودینی
 تشکیل ایدر .

یونانستانک منظره سی خوشدر . باخصوص اهل تاریخ
 ایچون قیمتلی بر الکادر . هر طرفنده بلاد قدیمه و آثار عتیقه
 بقایای چوقدر . هوایی علی العموم صحیح و جید ایسه ده دره
 کنارلری صیجاق و فاسددر . اراضیمی غیر منبت دکلسده
 محصولاتی آذر . زیتون و قوری اوزوم و شراب ساحلاردن
 طوز و دکزدن دخی سونکر اخراج اولنور .

تعريفات سیاسیه

یونانستان جغرافیای طبیعی اعتباریله اوچ قسمه آیریلور :
 بری یونانستان شمالی که بعضاً (اللاده Hellade) دخی دیرلر ،
 ایکنجه موره جزیره سی ، اوچنجه یونان و اطهر دکزنده
 واقع جزائر . فقط اداره اون بش سنجاغه تقسیم اولنمشدرکه
 بوسنجاقلره یونان لساننده (نورماخیا Nomes) تسمیه ایدرلر .
 اشبو سنجاقلردن دردی یعنی (عاتیکی مع بثویا Attique

یونانستانک مساحت سطحیه سی ۶۴۶۰۰ کیلومتر و مربعه
 و نفوس ۲ میلیون ۴۳۰ بیکه بالغ اولمشدر .
 یونانستان سواحلی غایت کیرشلی چیقشلی اولوب جنوب
 طرفنده (موره) نام قدیم ایله (پلوپونز) اسمنده بر یارم اطه
 واردرکه (مالیا) و (ماتابان) برونلریله نهایت بولور سو اولده
 کورفزی و برون کثیر اولوب شرق طرفنده (غلوس) و (زیتون)
 کورفزلی و (اغریبوز) بوقازی و (آتیکی) یارم اطه سی و ضرب
 طرفنده دخی (نارده) کورفزلیله (اینه بختی) یاخود (لیانت)
 کورفزی واردر .

موره یارم اطه سی دخی یاریقلی چنار پیراغنه مشابه اولوب
 شمال طرفنده کی اینه بختی کورفزندن ماعدا (اکینا) و (نوپلیا)
 یاخود (عارغولیس) و (مارتونیزی) یاخود (لاقونیا) و (قورون)
 یاخود (مسینا) و (عارقادی) کورفزلیله اره لرنده (عارغولیس)
 و (مونامبازیا) و (مالیا) و (مسینا) شبه جزیره لری بولنور .

یونانستان طاغلق بر مملکت اولوب روم ایلی غریبده
 شمالدن جنوبه طوغری متوجه اولان اله نیک سلسله جبالی
 (قورینتوس) برزخندن موره یارم اطه سنه دخی دخول ایله
 ماتابان بروننده نهایت بولور . اشیو سلسله عظیمه دن بر طاقم
 شعبه لر دها تفرع ایدوب حاوی اولدقلری مشهور تپه لر (هلیقون)
 طاغی و تاریخ قدیمده مشهور اولان (پندوس) طاغلی
 و یونانستانک اک مرتفع نقطه سی اولان (کیونا) طاغی و ترموپیله
 دربندی تشکیل ایدن (اوتریس) طاغیدر .

وبلفرادده صوا کو پرینده آوستریا خطوطیله مقابل وملاصق
اولور .

قره طاغ حکومتی

قره طاغ هر سـك قطعه سنك جهت جنوبیه سـنده غایت
طاغلق بر اوفق مملکت اولوب مساحتہ سطحیه سی ۹۰۰۰ کیلو-
متر و مربعی ومقدار نفوسی ۲۰۰,۰۰۰ قدردر . مقرر حکومتی
(چتینه) قصبه سیدر . (بار) و (اولکون) ساحل بخرده کائندرلر .
(بودغوریچه) و (نقشیک) سرحدہ یقیندرلر .
بو مملکتک محصولاتی هیچ حکمننده اولوب اهالیسی
شجاعت ورنج و مشاقه تحملاریله معروفدر .

یونان حکومتی

یونانستان شمالاً ممالک محروسه و شرقاً اطهر دکزی
وجنوباً بحر سفید وغرباً دخی یونان دکزیله محدوددر .
حدود شمالیه سی شرقاً کوستم نهرینک براز شمالندن بدء ایله
غرباً ناردہ نهری بوینی تعقیب ایدهرک ناردہ کورفرزنده نهایت
بولور .

(موراوا) صوبی صربیه بی جنوب بدن شماله طوغری اروا ایلر .
 مقر حکومتی (بلغراد) شهریدر شهر مذکور (۶۹۰۰۰)
 نفوس) تواریخ قدیمه مزده دارالجهاد صفتیله معروف اولوب
 طونه ایله صاوا نهرلرینک ملتقاسنده ضایت مهم بر موقع
 عسکریده کاندیر . آوستریا ایله وقوعه کلن محارباتمزده اردوی
 عثمانینک محل اجتماع و آرامی اتخاذا اولندیقندن صربستانه امتیاز
 ویرلدیکی زمان بلغراد ایله طونه ایچنده واقع اطه قلعه سی کی
 بعض قلاع حکومت سینه نک اداره عسکریه سی آلتنده آلیقونمشدی .
 (سمندره) شهری دخی کذلک طونه سواحلنده بولنوب
 فتحدن اول صرب قرالارینک مقری ایدی .

(قره غرویه وواج) صربیه نک بلاد مشهوره سنندیر .

(علکسیناچ) و (زایچار) حدود عثمانیه یه قریبدرلر .

(پساروفجه) معاهده سیله معروفدر .

(صوقول) صوقوللی نامیله مشهر صدر اعظم طویل محمد
 پاشانک مسقط رأسیدر .

(نیش) و ملحقاتی اولان (ایورانیه) و (اسقوفجه) و (پروت)
 نام دیگرله (شهر کوی) مؤخرأ صربیه یه ترک اولنمشدر .

صربیه حکمداری ابتدای تشکیلنده رومانیا کی پرنس
 عنوانی حائز ایکن ۱۸۸۱ ده بو عنوان قرالغه منقلب اولمشدر .
 شرق شمندوفرلری نیشده برلشوب اورادن بلغراد کیدر

کلن خط بکمرشه و آندن یر کوکیه اوغرار . گوستنجه ایله
طونه ساحلنده واقع (چرناووده) ارسنده منالقدیم بر
شمندوفر خطی اولوب بو خط طونه اوزرنده اخیراً انشا
اولنان جسیم بر کوپری اوزرندن مرور ایله رومانیا به داخل
وبناء علیه اوروپا خطوط عمومی سیله متلاصق اولمقده در سعادت
ایله اوروپای شمالی و غربی ارسنده بو طریق دخی بر قیصه یول
تشکیل ایلمشدر . چرناووده کوپریسی ۳۸۵۰ متر و طولنده
اوله رق دنیا نك اك اوزون جسیردر .

صربستان حکومتی

صربستان شمالاً طونه و صاوا صولری و شرقاً بلغارستان
ایالتی ایله تیموق چایی و جنوباً قوصوه ولایتی و غرباً دخی بوسنه
قطعه سی و (درینا) چاییله محدوددر . مساحتی سطحیه سی
تربیعاً ۴۸۰۰۰ کیلومتریه و مقیدار نفوسی دخی ۲ میلیون
۶۰۰ بیگه بالغ اولور .

بو مملکتک اورمانلری و مرعاری چوق اولوب قوجه
بالقان سلسله سندن آریلان صرب بالقانلری یا خود (ولیکی بالقان)
طونه نهری ساحلنده قارپات سلسله سینه قارشو (اورسوه) نام
دیگرله (تیمور قمو) دربندی تشکیل ایدر . طونه آیاقلرندن

قارشوسنده واقع (اولناجیه) بلادی و ضربده افلاق صغیر
(Petite Valachie) تسمیه اولنان قطعہ نک مرکزی اولان
(قراپوه) شهری بو دیارک بلاد معروفه سندندر .

دوبروجه قسمی . — دوبروجه شرقاً بحر سیاه و شمالاً
و غرباً طونه نهری اره سنده بولنان نیم جزیره یه اطلاق اولنوب
اشبو قطعہ نک اکثر یرلری بتاقلق ایسه ده اورایه اکان
ایدیلان مهاجرین تانارک سہی و غیرتیلہ خیلجہ کسب معموریت
ایتمشدر .

شمیندن اول اردوی هایونلره مشتتا اتخاذ اولنان (بابا طانغی)
بو قطعہ ده واقعدر . بلاد مشهورہ سی طونه اوزرنده مقدما
مرکز لوا اولان (طولچی) بلده سیلہ (ماچین) و (ایساقچی)
و (خرسوه) شهرلری و ساحل بحر سیاهده کائن (کوستنجہ)
و (منغالیہ) اسکله لریدر .

رومانیاده مذهب اکثریت (غرق اورتودوقس) یعنی
(شرق روم) مذهبی اولوب فقط درتیوز بیکی متجاوز یہودی
و دوبروجه ده بر خیلی مسلمان دخی واردر .

آوستریا شمندوفرلری (قرونشتاد) دن و طونه ساحلنده
(اورسوه) دربندنن ایکی خط اوزرینه رومانیایه کیروب
خطین مذکورین (پلوشقی) ده بعد الاجتماع بری قلاصندن
مرور ایله (بندر) و (اوده سا) یه و دیگر یه یاشه اوغرایه رق
(لمبرغ) ه طوغری کیدر ایکی خطہ منقسم اولورلرہ . (اورسوه) دن

بو قطعہ نك عمومأ ہواسی سالم اولوب اورمانلری و بناء
 علیہ کرسـتہ اخراجاتی چوقدر . و طونہ نك آیاقلری اولان
 (آلتا) و (ارجیش) و (سہرت) و (پرت) صولیلہ ریان
 اولہرق طوبراضی منبت و محصولات زراعیہ سی کثیردر . بغدادی
 اخراجاتی دخی چوقدر .

بفدان قسمی (Moldavie) . — بفدان قسمی مجارستان
 ایلہ روسیہ بینندہ شمالہ طوغری اوزامش اولان قطعہ اولوب
 دارالحکومتی ۷۸ بیک نفوسلی و معاہدہ سیلہ معروف (یاش
 Yassi) شہریدر . بلاد معروفہ سی دخی طونہ اوزرنده عظیم
 تجارتکاه اولان (قلاص) بلده سی (۶۰۰۰۰ نفوس) و داخل
 مملکتدہ واقع اولان (بوتوجانی) و (فوقشان) و (برلاد)
 شہرلیدر . (اسماعیل) و (کیلی) شہرلری روسیہ یہ ترک اولنان
 قسمدہ قالشدر .

افلاق قسمی (Valachie) . — افلاق قسمی قاریات طاغریلہ
 طونہ نہری ارہ سندنہ صیقشمش اولان قطعہ اولوب مقر
 ادارہ سی (بکرش) شہریدر . شہر مذکور الیوم رومانیا
 حکومتک پاتختی اولوب موقعی غایت لطیفدر . و نفوسی ۲۸۳
 بیکی متجاوزدر . روسجفک قارشوسندنہ کائن (یرکوی)
 بلده سی بکرشک اسکله سی مٹاہ سندنہ در . طونہ اوزرنده عظیم
 تجارتکاه اولان (ابراہیل) بلده سی وزشتوی قارشوسندنہ کائن
 (سمینیج) و ویدین قارشوسندنہ کائن (قلفات) و سلسترہ

ویانه نك ایکنجی محاصرہ سندنہ (ہجرت ۱۰۹۴ و میلاد ۱۶۸۳) صدراعظم قرہ مصطفی پاشا اردوسنک انہزامی سلطنت سنیہ ایچون مقدمہ مغلویت و اورویای عثمانیدہ مبدأ ضایعات اولوب ہمجواری اولان آوستریا و ونڈیک و روسیہ حکومتلریلہ وقوعہ کلان محارباتنہ کاه غالب و کاه مغلوب اولہرق الیوم ۱۲۹۵ تاریخندہ (میلاد ۱۸۷۸) بین الملل منعقد برلین قونفرہ سی قرارینک تحدید ایلدیکی حدود ایلہ محدوددر .

﴿ رومانیہ حکومتی ﴾

رومانیا حکومتی مقدا مملکتین نامیلہ مسمی اولان بغداد و افلاق بکلیکریلہ طونہ دلناسیدہ داخل اولدینی حالہ دو بروجه قطعہ سندن متشکلدر .

بو مملکت شمالاً و غرباً مجارستان قطعہ سی و شرقاً روسیہ ایلہ قرہ دکز و جنوباً ممالک محروسہ و صربستان ایلہ محدود اولوب روسیہ حدودینی پروت نہری و کیلی آفری و دولت علیہ حدودینی سلسترہ قدر طونہ نہری و آندن سلسترہ ایلہ منغالیہ ارہ سندنہ چکلمش برخط مفرز و مجارستان حدودینی دخی قاریات طاغلمری تشکیل ایدرلر . مساحہ سطحیہ سی ۱۳۱۰۰۰ کیلومتر و مربعضی و مقدار نفوسی ۹۰۰ میلیون بیکی متجاوزدر .

تنظیمات جدیدیه قدر دولتجه مرعی اولان اصول اداره
ملکیه شمديکنه پک مشابه اولیوب اداره عسکریه ایله نوعما
مخلوط ایدی . والی مقامنده اولان بکار بکیر و متصرف
مقامنده بولنان میرلوار رأس اداره سنده بولندقلری قطمه نك
هم امور ملکیه سنی رؤیت ایدرلر و همده سفر و قوعنده معیتلرنده کی
تیمارلو سپاهیسی تعبیر اولنان ایالات عسکریه حربه کیدرلر
ایدی .

اصطلاح قانون قدیمده صاحب تیمار دیو شونک بونک
باشند ید تصرفنده بولنان اراضینک حاصلات عشریه سنی و حین
فراغ وانتقالده معین اولان خرجی با برات همایون آلفه
صلاحیتی اولانلره اطلاق اولنوب اصحاب تیمار تیمارلرینک حاصلاتنه
کوره مکمل مسلح و تعلیمی چند نفر جبهلو عسکر بسلامکه
ولدی الحاحه آنلره برابر تابع اولدینی میرلوانک معیتله حربه
کیتمکه مجبور اولدیفندن و بونلر مطلقاً تیمارلرینک بولندینی
قضاده اسکان ایتک و دولتجه بر بیوک جنجه و یا جنایتلری
کورلکمزین عزل ایدیله مامک و خدمت عسکریه به صالح اولاد
پدرلرینه وارث اولمق کبی حکمت سیاسییه موافق قیود قویه
ایله باشلری باغلی اولدینی کبی نظاملری اقتضاسی و منفعتلری
سائقه سیله تیمارلری داخلمده بولنان اراضینک زراعت و حراشته
اعمارینه و تسلط اشقیادن محافظه سنه دخی جهد و اعتناء ایله .
جکلرندن اصول مذکور نك پک بیوک محسناتی کورلمش و نجم
سطوت عثمانیه یی ششمه لندیران اسبابدن بریده بو اولمشدر .

افریقاده - حبش، مصر، طرابلس غرب، تونس، جزائر ایالتلری .

اشبو ایالاتدن ماعدا قریم خانلی و اردل قراللی و افلاق و بغداد و یووده لقلری ایالات ممتازه صورتندده اداره اولنور ایدی . قریم خانلرینک حکومتلری شبه جزیره ایله برابر علی الصوم نابر و نوغای و قزاق قبائلله مسکون اولان یرلرده و قوبان و قبارطای کبی بلاد قافقاسیه ده دخی جاری اولوب خانلرملوک اسلامیه دن معدود اولدقلری جهتله خطبه لرندده دعای پادشاهی به تردیفاً خانلره دخی دعا اولنور و کندی ناملرینه اوله رق سکه قطع ایتدیررلر ایدی . و عزل و نصبلری وقوعنده و القاب و معاملاتده ملوک لایق اعزاز و تشریفات ایله تکریم قیلنورلر و سفرلر ظهورنده موجود عسکرلرله اردوی همایونه التحاق ایدرلر ایدی . روسیه وله دولتلری قریم خانلرینه ویرکو ویرلر ایدی .

بلاد قافقاسیه ده متمکن اولان قبائلک اطاعت و انقیاد تحتنده طوتلملری ایچون وقتاً فوقتاً اقداماتده بولنیلور ایدی . اردل ایالت ممتازه سی قراللق عنوانه مالک اولوب اردل قرالاری یرلی کبراسندن انتخاب اولنور و باشلرینه حکمدارانہ مخصوص اولدینی اوزره تاج کیمیلر ایدی .

مملکتین حاکملرینه و یووده اطلاق اولنهرق صکره لری افلاق و بغداد و یووده لری دیوان همایون ترجانلی کبی خدمت دولنده بولنان صنادید رومدن انتخاب اولنورلر ایدی .

اوروپاده - روم ایلی [۱] بوسنه ، مورہ ، سلسترہ [۲]
طمشوار، وارات، بودین [۳] قنیزہ ، کفہ ایالتلری . مؤخرأ
گرید دخی علاوہ اولمش وبر اراق جنوبی اہستان دخی بر
ایالت تشکیل ایلمشدر .

اسیادہ - اناطولی [۴] قرہمان ، جزائر بحر سفید [۵]
قبریس [۶]، ذوالقدریہ (مرعش)، رومیہ صفری (سیواس)
ارضروم، شام ، طرابلس شام، حلب، رقہ، قارص، چلدی
طربزون، موصل، دیاربکر، وان، بغداد، بصرہ ، حسا ، یمن
ایالتلریلہ شرافت حجاز .

---

[۱] پاشا سنجائی یعنی مرکز ایالت اولان مناستر و صوفیہ لوالیلہ
اشقودرہ، یانیہ، ترحالہ، کوستندیل ، اوخری ، دوقہکن ، آلونیه،
ایلبسان، سلانیک، دلونیه، اسکوب، ودین، الاجہ حصار، پرزرین
پرشتہ سنجاقلرینی حاوی ایدی .

[۲] سلسترہ، نیکبولی، بندرہ آفکرمان، کبلی ، قیلبرون، اوزی
لوالینی حاوی ایدی .

[۳] بودین، سمندرہ، پچوی ، بفراد، اوسک، مهاج ، استرغوز
سنجاقلرینی حاوی ایدی .

[۴] پاشا سنجائی اولان کوتاہیہ ایلہ صاروخان، آیدین، خداوندکار
قسطنونی، منتشا، بولی، انقرہ ، کنفری، قرہ حصار صاحب، تکہ ایلی
حمید ایلی ، سلطان اوکی، بالیکسری، سنجاقلرینی حاوی ایدی .

[۵] کلیبولی، افریبوز، اینہ بختی، قارلی ایلی، مسسترہ ردوس
مدالی، قوجہ ایلی، بیفا سنجاقلرینی حاوی ایدی .

[۶] افقوشہ، سیس، ایچ ایلی، علائیہ، طرسوس سنجاقلرینی حاوی
ایدی .

طونہ نك او بر يقه سنه يعنى افلاق و محار ديارينه دخى نجبـاوزه باشلاديلر .

روم ايلي بويله جه بحرسياهدن آدریاتيك دكزينه و مرمره و آطه لر دكزندن طونه نهرينه قدر فتح اولدينى حالده قسطنطينيه ايله نواحى ملحقه سنده هنوز حكومت روم پايدار ايدى . ۸۵۷ ده او بلده طيبه دخى داخل اداره عثمانيه اولوب ۸۶۴ ده مورہ و ۸۶۸ ده بوسنه و ۸۸۳ ده اشقودره بلادى ضبط اولمش و افلاق و بغداد و قریم حكوماتى تحت تابعيت عثمانيه كيرمش ايدى . ۹۲۸ ده بلغرادك تسخيرندن صكره حدود ملك عثمانى طونہ نك شمال جهته طوغرى توسمه باشلايه رق ۹۳۲ ده (وارانين Petervardein) و (اوسك Essek) و طمشوار و بودين شهرلى و اردل ايلالى ضبط واستيلا و سمنه لرجه اوستريانك ايلات غريبه سى (قارنيول ، قارنتيا ، اسقلاونيا ، خرواتستان) يامال خيول يغما ايديله رك ۹۳۶ ده ويانه محاصره سى و قوعبولدى كه اسفار عثمانيه نك حد انتها سى بو اولدى .

هجرتك اونبرنجى قرنى نصف اولنده دولت عثمانيه اوروياده حسب الاقدار و الجسامه تفرد و تنفذ ايتمش اولوب بوسنه دن فاس حدودينه قدر بتون بحر سفيد (مرمره و قره دكز دخى داخل اولدينى حالده) سواحل شرقيه سنه حاكم اوله رق طوغرى دن طوغرى يه اداره اولنور اوتوز يدى ايلات ايله برطاقم حكومات ملحقه سى حاوى ايدى . ايلات مذكوره بونلدر :

قسطنطینیہ حکومتندہ روما مراسم و عاداتنه کیده کیده یونان
 مراسمی غلبه ایلدیکندن لسانه و ارنجیه قدر بزم روم تعمیر
 ایلدیکمز یونانی به تحویل اولمش و بو سبیلردن حکومته روم
 ویا ییزانس ایمراطورلنی عنوانلری دخی ویرلمش ایدی .

قرون وسطاده بوقطعه یه هجوم ایدن اقوامدن بلغارلر
 و صربلر و بوشناقلر ایوم ساکن اولدقلری یرلرده یرلشمشلر
 و مستقل حکومتلر تشکیل ایتشلر ایدی . اهل صلیب هجوملرنده
 قسطنطینیہ هجرتک ۵۹۹ و میلادک ۱۲۰۳ سنه سننده فرنکلرک
 دست استیلاسنه کچوب فرنک حکومتی روم ایلیده آلتمش سنه
 قدر یابدار اولدقن صکره ینه حکومت قدیمه روم عودت ایلدی .
 عثمانیلر عهد حکومت اورخان غازیده هجرتک ۷۵۸ سنه سی

شهزاده سلیمان پاشا معیتله روم ایلی به وضع قدم استیلا ایلدیلر
 و کلیبولی قربنده واقع (چغنی) قلعه سی ابتدا فتح ایدرک بعده
 سرعت فوق العاده ایله توسیع فتوح ایتدیلر . عصر خداوندگار
 غازیده ۷۶۳ ده چورلی و برغوس و ادرنه و ۷۶۵ ده فلبه
 و ۷۷۷ ده سیروز و درامه و قواله و نیش و مناسترو پرله سمتلری
 تسخیر و ضبط و بالقانلرک شاننده بولنان شمعق و طرنوی و صوفیه
 و سلستره بلغار حکامی و صرب امراسی و یرکو اقیادینه ربط
 ایلدی . ۷۶۸ ده ادرنه شهری پایتخت اتخاذا اولنه رقی ۷۹۶ ده
 سسلانیک و یکیشهر و بعده تر حاله و آتنه حوالیسی و ۸۳۶ ده
 ارنوودلق ممالکی قبضه تحکمه ادخال ایلدیکی کی عثمانلی عسکرلری

درت عیارنده بولنان زر خالصك هر درهمنی قرق سکز غروشه
وعیاری مختلف اولانلری دخی بو حساب اوزرینه مبیاه ایدوب
قطع و ضریچون مصارف اعمالیه اوله رق یوزده بر آلور .

گوش مسکوکات سکسان اوچ عیارنده [۱] اولوب یکر میلک
مجیدیه یدی درهم قدیم سکز قیراط یعنی ۲۴,۰۰۰ گرام
وزنده در . فقط ضربخانه عامره طقسان عیارینه قدر اولان
سیم اوانییه تمقای رسمی پی ضرب ایدوب عیاری طقساندن
آشای اولان گوشه تمقا اورمز . یالکز عیاری بیکده اوچ
نقصانه دخی مساعده ایدر . سنین اخیرده آلتون ایله گوش
اره سنده کی فرق فیئات تزیاید ایلدیکندن طقسان آلتی سنه سی
مارتندن برو ضربخانه عامره ده یکیدن سیم مسکوکات عثمانیه
ضرب اولنما مقده در .

— جغرافیای تاریخی —

روم ایلی تعبیر ایتدیکمز قطعه ده ازمنه قدیمده اقوام
مختلفه ساکن اولوب هجرت نبویه دن سکز عصر قدر اول
جمله سی رومالیرک زیر حکومتنه داخلی اولدیلر . رومادولتک
ایکی به اقسامنده شرق ایمراتورلغک یا تختی قسطنطنیه شهری
اولدیغندن روم ایلی شرق ایمراتورلرینه تابع اولوب هجوم
کیرده باربار قبائلنک پازده غارت و تخریبی اولدیسده غرب
ایمراتورلغی کی اندراسه اوغرامدی .

[۱] بزده گوش عیاری یوزده کسر اوله رق حساب اولنور .

اولور استانبول ایله پارسک اره سی ۶۹ ساعتک بر مسافیه
تزل ایشدر .

جمله مؤسسات عالیہ هایوندن اولان حمیدیه حجاز تیمور
یولنه کمال کرمی ایله دوام اولنمقده در .

شمندوفرلرک عدم کفایتنه تلافی ایتک اوزره حکومت
سینه شوسه یوللرینی تنظیم و تزئینده جدأ همت ایلمکده در .
مکلفین اهالی محلیه سنه ده بر هفته قدر بدنا ویا بدلا یول انشایی
خدمتیه مکفدر . ایوم روم ایلی و اناطولیده یاپیلان یوللرک
مقداری اون ایکی بیگ کیلومترونی تجاوز ایلمشدر .

اصول سکه

سکه ضربی حقی دولتہ عائد اولوب مسکوکت عثمانیه ده
واحد قیاسی یوزلک آلتوندر . کوش و مفشوش مسکوکتک
دولتجه قبول و صرف فیثاتی آلتون فیثاتنه تابع اولمقله ایوم
طقسان آلتی سنه سنده نظام مخصوص ایله تعیین و تقدیر ایدیلان
فیثات مرعیدر .

عثمانلی آلتونی یکرمی ایکی عیارنده [۱] یعنی بیکده ۹۱۶٫۶۶
عیانده بولنهرق بر یوزلک آلتونک وزنی ایکی درهم قدیم و درت
قیراط [۲] یعنی ۷٫۲۱۶ فرامدر . ضربخانه عامره یکرمی

[۱] بزده آلتون عیاری یکرمی درتده کسر اولهرق حساب اولنور .

[۲] بر درهم اون آلتی قیراطدر .

۸۵	اسکوب - زیبفجه (التصاق خطی)
۲۱۹	سلانیک - مناستر
۵۸۲	حیدر پاشا - ازمید - اسکیشهر - انقره
۴۴۴	اسکیشهر - کوتاهیہ - افیون قره حصاری - قونیه
۴۲	مدانیہ - بروسه
۵۱۴	ازمیر - مقنيسا - الاشهر - افیون قره حصاری (مع شعبات)
۵۱۵	ازمیر - آیدین - دکزلی - دینار (مع شعبات)
۶۵	مرسین - اطنہ
۲۴۷	بیروت - دمشق - حوران
۸۷	یافہ - قدس
۴۱۴۵	شام - حما
۱۰۹۳	بوسنه وهرسک
۱۱۸۱	بلغارستان وروم ایلیء شرقی
۲۸۶۵	مصر
۶۸۳	تونس
۹۹۶۷	

روم ایلی شمندو فرلری الیوم ایکی جهتده اوروپا خطوط
عمومیہ سبیلہ التصاق ایتمشدر بری استانبول - ادرنه - صوفیہ خطی
و دیگر ایلی سلانیک - اسکوب - زیبفجه خطی درکه صربستانده نیش
بلده سنده برلشهرک اورادن بلغرادہ وصوا کوپریسی اوزرندن
مجارستانہ داخل و بناء علیہ عموم اوروپا تیمور یولاریلہ ملتصق

دکنز ساحلارنده و اولونیه و لبنان طرفلارنده و اطه لرده زیتون کلپتله یتش-دیریلور . باغلری و میوه اغاجلری محص-ولیدر . اناطولینک قره دکنز یالیرلی ینظیر و محص-ولدار اورمانلرله محاطدر . محصولات زراعیة سنویه سنه بش بشق ملیار غروش قدر قیمت تخمین اولنیور .

تجارت و یوللار

ممالک محروسه شاهانه نک موقعنک مساعده سی و حاصلات ارضیه سنک تنوع و برکتی حسبیله تجارت کاه اولغه بیوک استعدادی واردر . ایوم تجارت خارجیة سنویه سی درت ملیار غروش-ه بالغ اولمقددر ادخالات ، اخراجاته غالبدر .

تجارتک ترقیسی و سائط نقلیه نک تکثیرینه متوقف اولدیغندن و طرق داخلیه نک اک مکملی شه-مندوفر اولدیغندن حکومت سنیه سنین اخیرده تیمور یوللارینی تکثیره بذل همت ایلمشدر . ایوم ایش-له مکده اولان شمندوفر خطلری طوللریله برابر بر وجه آتی بیان اولنور .

در سعادت - ادرنه - مصطفی پاشا خطی (کیلومتر) ۳۵۵

۱۱۳ قله لی - دده آغاج

۵۱۴ دده آغاج کوملجنه - درامه - سیروز - سلانیک

۳۶۳ سلانیک - اسکوب - متروویچه

اختلاطندن حاصل اولان و لسانمزده روم ایللی تعیر اولنان
قسم اهالی و ارنوودلر و بلغارلر و روملر و بیوک شهرلرده
ارمنیلر و یهودیلر تشکیل ایدرلر . ملل مذکورنک کافه سی
بلا استئنا حضور قانونده مساویدر .

طوائفک اختلافندن ناشی لسانلر دخی مختلف اولوب روم
ایلیده تکلم اولنان السنه لسان عثمانی یعنی ترکیه ایله ارنوود
و بوشناق و بلغار و روم و ارمنی و یهودی لسانلریدر .

دولت علیه نیک دینی اسلامدره بو اساسی وقایه ایله برابر
آسایش خلقی و آداب عمومی ای اخلال ایتمک شرطیله ممالک
عثمانیه ده معروف اولان بالجه ادیانک سربستی اجراسی قانوناً
تأمین اولمشدر . رسماً طائمش اولان هیأت روحانیلر روم
و ارمنی و ارمنی قتولیکی پاتریقه خـانه لریله بلغار ا کسـارخانی
و خاخاخانه در . اناطولیده سریانی و کلدانی مثللو جماعتلری
قلیل پاتریقه خانه لرده واردر .

زراعت

ممالک محروسه شاهانه اساساً زراع بر مملکتدر محصولات
زراعیه سی متنوع و مبدولدر هر طرفده بغدادی و ارپه و چودار
و قوقوروز و یولاف و داری و قوری ذخیره لر و پموق و کتان
و توتون و صـ و لاق یرلرده پرنج و اناطولینک اطـه لر دگزی
حوالیسنده آبیون حاصل ایدن خشخاش و کذا مرمره و اطـه لر

صکره درجہ ثانیہ دروسنی مختلفاً اخذ ایدرلر . مکاتب مختلفہ
 مصارفہ اہالی طرفندن اعانہ طریقہ قارشولق اولوق اوزرہ
 ۱۲۹۹ سنہ مالیه سندن اعتباراً اعشارہ یوزدہ بش ومسقفات
 ویرکوسنہ یوزدہ آلتی ضم وعلاوہ اولمشدر . ترقی معارف ،
 خصوصیلہ عصر حضرت پادشاہیدہ تنویر دیدہ ابتہاج ایلمکدہ در .
 اداره ونظارتی دولتہ عائد اولان مکاتب عمومیہ دن ماعداد
 یالکیز نظارتی دولتہ وادارہ سی جماعات ویا افرادہ عائد مکاتب
 خصوصیہ دخی بولنوب بناء علیہ جماعتلر ویا افراد شرائط
 مخصوصہ سی دائرہ سندنہ خصوصی مکتبلر آچمقہ مآذوندر .
 مکتب حربیہ و بحریہ و طبیہ و مهندس خانہ و بونلرک
 اعدادیلری خدمات متنوعہ عسکریہ یہ منشأدرلر .

ادارہ مالیه . — اموال دولتک نظامی دائرہ سندنہ قبض و صرفنہ
 مأمور اولانلرہ قضالردہ مال مدیری و ولایتلردہ دفتردار
 وسنجاقلردہ و استانبول نظارت و امانتلر تده محاسبہ جی تسمیہ
 اولنورہ بونلرک مرجعی مالیه نظارتیدر . حسابلرینی تفتیش
 ودعاوی حسابیلرینی رؤیت ایتمک دیوان محاسباتہ عائددر .

اہالی، السنہ، مذہب

مالک محروسہ اہالیسی مختلف الجنسدر . اکثریسی الی
 یومنا ملیتی ولسان ومذہبی محافظہ ایلمکدہ در . اوروپای
 عثمانی سکائی اناطولیدن کلان ترک فاتحلیلہ یرلی عنصرلرینک

حکملری محاکم استینافیه نقض ایله یکیدن حکم ویره بیلیرلر .
 محاکم استینافیه نك حکملرینی محکمه تمیز فسـخ ایده بیلیر فقط
 کندیبی یکیدن حکم ایده میوب دعوانی تکرار رؤیت اولنق
 اوزره محکمه استینافیه حواله ایلر . مأمورین دولتک حقوق
 شخصیه لرینه عائد اولیوبده وظائف مأموریتلرینه متعلق
 اولان دعاوی محاکم عدلیه ده رؤیت اولنمیوب مجالس اداره ده
 رؤیت اولنور . بو خصوصده مجلس اداره لک ترتیبی شو
 وجهله در: اولاً قضا مجلس اداره سی، ثانیاً لوا مجلس اداره سی
 ثالثاً ولایت مجلس اداره سی . شورای دولت محاکمات دائره سی
 اخیراً بدایت و استیناف و تمیز دائره لرینه تقسیم اولنمشدر .
 اشبو مجلسلرک هر قنغیسنده بدایه رؤیت اولنان دعوی
 مافوقنده کی مجلسده استینافاً وانک مافوقنده کی مجلسده دخی
 تمیزاً رؤیت اولنور . با اراده سنیه منصوب اولان مأمورینک
 دعوالری شورای دولت محکمه لرنده کورلک نظامی مقتضیاتنددر .

امور معارف . — ممالک شاهانده تحصیل اوج درجه
 اوزرینه مرتبدر : درجه اولی (صبیان و رشديه مکتبلری) ،
 درجه ثانیه (اعدادی و سلطانی مکتبلری) ، درجه عالیه
 (ملکیه و دارالفنون شعبه لری و مهندسین ملکیه مکتبی کبی)
 درجه اولی تحصیلی باجمله اطفال عثمانیه ایچون مجبوری
 اولدینی حالدہ مکاتبی محتاط دکلددر . فقط هر جماعت اطفالی
 علوم دینی لرینی کندی مکاتب ابتدائیه لرنده تحصیل ایلدکن

تبعه غیر مسلمه عموماً خدمت عسکر یه دن معفو اولوب
 بوکا مقابل بدل عسکری نامیله بر اوفق ویرکو اعطا ایدرلر .
 اراره عملیه . — عدلیه نظارتنک و محاکم نظامیه نک
 تشکیلاتندن اول بالجله محاکم باب مشیختپناهینک تحت نظارتنده
 ایدی . ایوم قضاة و حکام شرع کا کان امور و دعاوی شرعییه
 رؤیت ایتمکله برابر هر قضا مرکزنده برر بدایت محکمه سی
 و لوا مرکزنده کذلک برر بدایت حقوق محکمه سیله بررده
 بدایت جزا محکمه سی و هر ولایت مرکزنده محاکم بدایت ایله
 بررده استیناف حقوق و استیناف جزا محکمه لری و استانبولده
 حقوق و جزا شعبه لرینه منقسم اولمق اوزره برده محکمه تمیز
 واردر . تجارتگاه اولان شهرلرده فضلله اوله رق بررده محکمه
 تجارت تشکیل قلمشدر [۱] .

استانبول مستثنا اولمق اوزره بدایت و استیناف حقوق
 محکمه لرینه حکام شرعیه ریاست ایدرلر . حقوق عمومیه نامنه
 دعاوی جزائییه اقامه ایلمک اوزره هر محکمه استیناف جزا
 نزدنده برر مدعی عمومی بولنوب بدایت جزا محاکمی نزدنده
 دخی معاوئلری ایفای مأموریت ایدرلر . محکمه تمیز مدعی
 عمومیسنه مدعی عمومیلرک مرجعی اولمق مناسبتیله باش مدعی
 عمومی عنوانی دخی ویریلور . بدایت محاکمک ویردکاری
 [۱] محکمه تجارت اولمیان بلادده دعاوی تجارییه عملی تجارتندن
 منتخب ایکی اعضا حاضر بولندیفی حالده محکمه حقوق رؤیت ایدر .

هر ولایت ولوا و قضا سر کز لرنده حکومت محلیه نك هیأت مشاوره سی اولوق اوزره برر مجلس اداره بولنوب مجلس اداره لر والی ویا متصرف ویا قائم مقامك تحت ریاستنده اوله رق هفته ده ایکی کون و عند الحاحه دهها زیاده اجتماع ایدر لر . دفتر دار و مکتوبچی و مفتی بلده و حاکم و جماعات غیر مسلمه بولنان شهر لرده جماعات مذ کوره رؤسای روحانیه لری و محلی نفوسنك نسبت اختلاطیه سنه کوره ایکیسی مسلم و ایکیسی غیر مسلم و اهالی طرفندن منتخب درت اعضا مجالس اداره بی ترکیب و تشکیل ایدر لر .

اداره عسکریه . — اداره عسکریه به کلنجه عموماً قوه عسکریه یدی اردو اوزرینه مرتب اولوب برنجی اردوی هایونك مرکزی استانبول و ایکنجینك ادرنه و اوچنجینك متاستر و دردنچینك ارزنجان و بشنجینك شام و آلتنجینك بغداد و یدنجینك دخی صنعا شهر لریدر .

تبعه عثمانیه نك عموم افراد مسلمه سی یکر می یاشندن قرق یاشنه قدر خدمت عسکریه ایله مکلف اولوب اوج سنه موظف وایکی سنه احتیاط و اوچر سنه دخی صنف مقدم و صنف تالی ردیف و طقوز سنه مستحفظ صنف لرنده بولنور لر . احتیاط وردیف و مستحفظ صنف لری افرادی محاربه و قوعنده ولزوم اوزرینه سلاح آلتنه آنوب وقت حضرده خانه لرنده صنف لریله اشتغال ایدر لر .

الشانك تحت اداره عادله سنده اوله رق ياوز سلطان سليم خان
حضرت تلرندن برو خلافت اسلاميه بي دخي جمع ايلمشدر .

حامل مهر هايون اولان صدر اعظم لر مجلس عالي و كلايه دخي
رياست ايدر لر مجلس و كلا ذات حضرت مشيختپناهي و سر عسكري
ايله بحريه ، داخله ، خارجيه ناظر لري ، شوراي دولت رئيسي ،
طوپخانه عامره مشيري ، معارف ، عدليه ، اوقاف هايون ، نافه
و تجارت نظار كرامدن و مستشار صدر عالي دن متركب اولوب
باب عالي مركز شعبات اداره اولمقله دواثر مختلفه دن ركاب
شاهانه يه واقع اوله جق معروضات باب عالي واسطاسيله عرض
اولنور .

قوانين و نظامات شوراي دولت تنظيمات دائره سنده تنظيم
و مجلس و كلايه مذاكره اولنهرق بالاستيدان شرفتملق ايده جك
اراده سنیه حضرت پادشاهی اوزرينه مرعي الاجرا اولور .
اراده ملكيه . — اداره ملكيه جه ممالك محروسه بر طاقم
ولايات و ايالاته منقسم اولوب ولايتلر سنجا ق يا خود لوالره
وهي لوا دخي بر طاقم قضالره و قضالر دخي بر طاقم ناحيه لره
تقسيم اولنور لر . ولايتلرده واليلر و سنجا ق لرده متصرفلر
و قضا لرده قائم مقاملر و ناحيه لرده مدير لر نظامي دائره سنده
راساً اجراي حكومه مأمور در لر . ولاياتك مرجعي داخله
نظار تيدير .

ايالات ممتازه اوروپاده بلغارستان و روم ايلي شرق و كرده
آسياده سيسام و جبل لبنان ، افريقاده مصر و تونسدر .

(وارنه) بحر سیاهده تجارتگاه بر بلده اولوب روم ایلیک
استانبول و سلانیکن صکره اک ایلیک اسکله سیدر . روسجق
ایله میانه لرنده شه مندوفر خطی تمید اولمشدر . جوارنده
سلطان مرادخان ثانی حضر تلیله مجارلر بیننده بر محاربه عظیمه
مشهوره واقع اولمشدر (۳۵۰۰۰ نفوس) .

(شمنی) بالقانلرک شمالنده ۳۳۰۰۰ نفوسلی مستحکم بر بلده
اولوب ۱۱۸۲ سفرنده سردارا کرم محسن زاده محمد پاشا طرفندن
طونه اردولرینه اردوکاه اتخاذا اولمش و اولوقدنبرو مرکزک
موقعی وقایه ایتشیدی .

(سلستره) طونه ساحلنده اولاری غایت مستحکم بر بلده
اولوب محاصره سیله شهرتی واردر .

نیکولی کذلک طونه ساحلنده بر بلده مستحکمه اوله رق
بیله یریم سلطان بایزید خان ایله مجار لشکری ارسنده بر محاربه
شدیده ایله مشهوردر .

(لوم) و (راحوه) و (زشتوی) و (طوتره قان) کذلک طونه
ساحلرنده کائن دولر .

(پلونه) روسیه لویه قارشو مدافعه دلیرانه سیله تاریخ عثمانیده
نام بر اقمشدر .

— اداره حکومت —

دوات ابد مدت عثمانیه مؤسس اولان خاندان جلیل

چکامش بر خط مفرز تفریق و تحدید ایدر. بناءً علیه بلغارستان امارتنك سمت شرقیسی بحر سیاه و سمت شمالیسی دو بروجه اووهسی و طونه نهری و جنوب طرفی روم ایلی شرقیدن آیران بالقان جبالی و سلانیک ولایتی و غرب سمتی دخی قوصوه ولایتی و صربستان اراضیسیله محدوددر.

بالقان طاغلرینك فروعی بوقطعهده بر قاچ سلسله تشکیل ایتشدركه معروفلری (كوچك بالقان) و (ولیکی بالقان) و (استارا) (اتره بول) طاغلریدر .

طونه نهرینه اقان (لوم) و (ایسکر) و (اوصمه) و (یاندره) و (قره لوم) و (طباندره) ایرماقلریله بحر سیاهه جاری اولان (قامچیق) و (پراوادی) صولری بو مملکتی اروا و اسقاایدرلر. بلغارستان طوبراغی غایت محصولدار اولوب حاصلاتی و از جمله بغدادی و ارپهسی چوقدر .

بلدده و نوسی . -- (صوفیه) بلغارستانك مقر ایاتی اولوب ۶۷۰۰۰ نفوسلی كوچك و ظریف بلددر موقهی تجارة و حرباً مهمدر .

(روسچق) طونه ساحلنده اولاری غایت مستحکم بر بلده اولوب وارنه ایله میانه لرندن ایشلمکده اولان شمندوفر تجارتی توسیع ایلمشدر. طونه نك قارشوسنده (برکوگی) قصبهسی موجوددر. (ویدین) طونه نهری ساحلنده و قلفات موقعتك قارشوسنده كذلك مستحکم بر بلده اولوب مرکز لوادر .

خطی اوزرنده و بالقان یولاری آغزنده بر مهم موقعدده کائندر .
 (خاصکوی) کذا لوا مرکزی اولوب ۱۴۰۰۰ نفوسلی
 بر بلده در . جوارنده بولسان (اوزونجه اووه) نک پنایری
 مشهور ایدی .

(اسکی زغره) لوا مرکزی اوله رق مرعالرنده کلیتلوقیون
 بسنور ایدی .

(اسلیمیه) کذا سنجاق مرکزی اولوب عبا و شیباق
 و سجاده و سلاح معمولاتی رواجلیدر . و پنایری دخی مشهور در
 (برغوس) یا خود (بورغاز) کذا سنجاق مرکزی اولوب
 ساحل بحر سیاهده خیلی ایشلک بر اسکله در .

(آیدوس) و (قرین آباد) و (یانبولی) و (قیزانلق) قصبه لری
 بالقان کچیدلرینی محافظه ایدوب (قرین آباد) ک قویونلری
 و یانبولینک کلیم و کبه سی و قیزانلق کل یاغی بک مقبولدر .

بلغارستان امارتی

بلغارستان دولت علیه نک بر ایالت ممتازه سی اولوب بالقان
 طاغریله طونه نهری آره سنده مستطیل الشکل قطعه دن عبارتدر .
 طونه نهریله بحر سیاه میاننده کائن دو بروجه اووه سی رومانیا به
 انتقال ایش اولمقله رومانیا ایله بلغارستانک بینلرینی منغالیه نک
 براز جنوبندن سلستره نک براز شرقنده کائن طونه ساحلنه

(موسنار) هر سك قطعه سنك مركزى اوله رق منبت بروا دیده
جسيم بر بلده در .

روم ايليء شرقى ولايتى

روم ايليء شرقى ايلتى شمالاً بلغارستان امارتى و شرقاً
بحر سياه و جنوباً ادرنه ولايتى و غرباً دنكى سـلانيك ولايتى
و بلغارستان ايلتيله محدود در . بالقان طاغلى حدود شماليه سنى
تشكيل ايدر . اشبو ايلت قديم ادرنه ولايتنك فلبه و اسلاميه
سـنجا قلدن ۱۲۹۵ (۱۸۸۷) سنه سـنده برلين قونفره سى
قراريله تفريق و تشكيل اولنه رق دستور هايونده مندرج نظامنامه
مخصوصى موجبنجه ادارهء محليه جه بعضى مرتبه مختاريتيه ملاك
اولمدر .

بو ايلتك هواسى لطيف و طوپراغى منبت و محصـولدار
اولوب باشلوجه حاصلاتى كثرت اوزره حبوبات ايله برابر كل
صوبى و ياغى و عبا و شياق كې قاشلدن عبارتدر .

مشهور شهرلى . -- (فلبه) مقر ايلات اولوب مريچ نهرى
ساحلنده ۴۵۰۰۰ نفوسلى تجـارتكاه و جسيم بر بلده در .
بلدهء مذكوره صنايع و تجارتيجه ادرنيه رقابت ايتمكده اولوب
ذخائر و قماش و چوراب و يون و پرنج اخراجاتى كليتلودر .
(ناتار بازار جنى) لوا مركزى اولوب مريچ نهرى و شمندوفر

اشبو قطعه على العموم كثير الجبال اولوب خاصة غرب
جنوبى سمتى اولان هرسك قسمى بسبتون طاغلقدر . (آاب
ديناريك) و (آاب بوشفياق) سلسله جبالى و فروعى هر طرفى
احاطه ايتشدرد .

قره طاغ دخى بو سلسله يه منسوب اولان شعباتندرد .
اشبو طاغلردن نبعان ايدن (اونا) و (ورباس) و (بوسنه)
و (درينا) ايرماقلى صاوا صوينه منضم اولوب هرسك
مرور ايدن (نارنتا) نهري دخى مجراى اسفلى دالماچياده اولمق
اوزره آدريناتيك دكزينه جارى اولور .
بو مملكتك معادنى و اورمانى و مرعالى چوق ايسه ده
معارف و صنايع يك ايلرو كيتمديكندن بونلردن لايقيه استفاده
اولنه مامقده در . زراعت مترقيدر .

بهره معروفه . — (سراى بوسنه Sérayévo) ۴۵۰۰۰
نفوسلى بر بلده جسيمه اوله رق كندى اسميله مسمى بر ايرماق
كنارنده واقع اولوب مركزز ولايتدر .
(ايزورنيق) صربستان حدودنده و درينا اوزرنده كآن
مركزز لوادرد .

(تراونيك) مستحكم بر لوا مركزى اوله رق جوارنده
تيمور معادنى واردرد .
(بنالوقه) ورباس نهري كنارنده كذلك سنجاق مركزيدر .
(بهك) اونا چايى اوزرنده كآن كذلك لوا مركزيدر .

گرید آطه‌سی

گرید آطه‌سی بحر سفیده ردوسدن ۱۵۰ کیلومتر و موره ساحلندن ۹۵ کیلو مترو مسافده بولنور .

سواحلی غیر منتظم اولوب کیرفتیلر و چیقنتیلر شماله دها زیاده در . اطنک طولی ۲۵۰ کیلومتر اولوب عرضی متوسطاً ۳۵ کیلومتر قدردر . مساحه سطحیه‌سی تریبماً ۸۶۱۰ کیلومتر قدردر . بر سلسله جبال آطه‌ده بویدن بویه امتداد ایدر . شماله و جنوبه جریان ایدن نهر لر اوفق و اهمیتسزدر .

اطنک عزاج هواسی حرارتلی و رطوبتسزدر . اک مشهور محصولی زیتون و زیتون یاغیدر . صبونی دخی نفیدر . مشهور شهرلری : حانیه و قنیه و رسمودر . سودا لیمانی آق دکزک کوزل لیمانلرندن بریدر .

بوسنه و هر سگ قطعه‌سی

بوسنه و هر سگ قطعه‌سی شمالاً آوستریادن تفریق ایدن صاوا صوبی و شرقاً صربیه دن ایران (درینا) چایی و جنوباً یکی بازار کچیدی و قوصوه ولایتیه قره طاغ حکومتی و غرباً دخی آوستریانک دالماسیا ایالتیه محدود اولوب اداره‌سی موقتاً بامعاهده مخصوصه آوستریا حکومتنه ترک اولمشدر .

- (۴) طاشلیجه سنجاعی — ملحق قضاسی : (پره بول) .
- (۵) ایپک سنجاعی — ملحق قضالری : (برانه) (یاقوه)
(غوسینه) (ترغوویشته) .
- (۶) برزین سنجاعی — ملحق قضالری : (قالقاندان)
(لومه) (غوستوار) .
- مشهور شهرلر . — (اسکوب) واردار نهری اوزرنده
شمندوفر استاسیونی اولوق حسیدله خیلی اهمیت کسب ایدوب
الیوم مقر ولایتدر .
- (یرشته) چارطاعی سطح مائلنده بولنهرق مرکز لوادر .
(۱۹۰۰۰ نفوس) .
- (یکی بازار) بوسنهیه کیدن بول اوزرنده بر موقع مهمده
بولنور وسلاح اعمالاتی چوقدر (۱۵۰۰۰ نفوس) .
- (طاشلیجه) کذا مرکز لوا اولوب ارنودلفک بلاد
مشهوره سندن بریدر .
- (قره طوه) جوارنده کوموشلی قورشون معدنلری واردر .
(متروویچه) سلانیکن کیدن شمندوفر خطنک الیوم
منهاسیدر .
- قوصوه صحرالری سلطان مراد خداوندکار حضر تلرینک
۷۹۱ سنهسی مظفریت و شهادتیه تاریخ عثمانیده مشهوردر .
ایکنجی دفعه اولهرق سلطان مراد خان ناینک دخی بریوک
مظفریتی واردر .

(کوریجه) ایشلک بر جاده اوزرنده کذا بر سنجاق مرکزیدر .
(الاصونیه) حدود یونانیه اوزرنده بر موقع عسکریدر .

قوصوه ولایتی

قوصوه ولایتی شمالاً صربستان و بوسنه قطعہ لری و غرباً
اشقودره ولایتی و قره طاغ و جنوباً مناستر و سلانیک ولایتلری
و شرقاً دخی بلغارستان ایالتیله محدوددر . بو ولایت روم ایلینک
اورته سنده بولنمق سببیلہ فایت طاغلقدر .

موراوا نهریله واردار نهرینک مجرای اعلاسی بو قطعہ ده در .
اراضی منبت اولوب زراعت کوندن کونه ترقی ایتمکده در .
فقط اہالیسی عبا و کلیم و شیاق و امثالی قاشلر نسج و اعمال
ایدرلر .

قوصوه ولایتی آلتی سنجاغه منقسمدر :

(۱) اسکوب سنجاغی — ملحق قضالری : (اشتب)
(پلنقه) (قوجانه) (قومانوه) (رادوویشته) (قره طوه)
(اورخانیه) (عثمانیه) (کوپرلی) .

(۲) پرشته سنجاغی — ملحق قضالری : (پره شوه)
(کیلان) (ولیچترین) (متروویچه) (یکی بازار) .

(۳) سنیجه سنجاغی — ملحق قضالری : (یکی واروش)
(قولاشین) (آقوه) .

یونان قدیم تاریخنده همسکن آلهه فرض اولئان (اولیمپوز
Olympe) طافی بو ولایتک شرق جنوبیسنده در و روم
ایلمینک اک یوکسک تپه سیدر (۳۰۰۰ مترو) .

مناستر ولایتی ایوم بش سنجاغه منقسمدر :

(۱) مناستر سنجاغی — ملحق قضالری : (پرلپه)

(اوخری) (قرچوه) (فلورینه) .

(۲) ایلبسان سنجاغی — ملحق قضالری : (غرامش)

(پکلیان) .

(۳) دبره سنجاغی — ملحق قضالری : (رقه لر)

(دبره زبر) (ماط) .

(۴) کوریجه سنجاغی — ملحق قضالری : (کسریه)

(استاره) (قولونیه) .

(۵) سرفیچه سنجاغی — ملحق قضالری : (قوزانه)

(جمه نام دیکر قیالر) (ناسلیچ) (کره بنه) (آلاصونیه) .

مشهور شهرلر — (مناستر Bitolia) ولایتک واوچنجی

اردوی هایونک مرکز اداره سیدر . شهر مذکور مهم بر

موقعه کائن اولوب دروننده یوندن قاشلر و کموشدن اوانی

اعمال اولنمقده در . مقدار نفوسی اوتوز بش بیک قدر تخمین

اولنور . بر شمندوفر خطیله سلانیکه مربوطدر .

(ایلبسان) سنجاغ مرکزى اوله رق مهم بر موقعه

۱۵ بیک نفوسلی بر شهردر .

(دبره بالا) سنجاغ مرکزى اولوب ۲۰ بیک نفوسلی

بر قصبه در .

مشهور شهر لر . — (اشقودره Scutari) کندی اسمیه
 مسمی اولان کولک کنارنده واقع اولوب دروننده اعمال اولنان
 کوزل سلاحلری و قاشلر مشهوردر (۲۵۰۰۰ نفوس) .
 (دراج Dyrrachium) ساحل مجرده ایوم مرکز
 لوادر .

مردیتا دنیلان ناحیه لرده قتولیک ارنبودلر متوطندر .
 بونلر دولتدن بعض مساعداته مظهر اولوب دولته ضایت
 مطیع درلر .

(آچقه حصار Croya) فاتح زماننده مشهور اسکندر
 بکک مقر حکومتی ایدی .

اشقودره ولایتی فرانسر لساننده (عالیانی Albanie)
 تسمیه اولنان ارنوودنگک قسم شمالیسی اولوب سلطان محمدخان
 ثانی حضر تلیری زماننده فتح اولمشدر .

مناستر ولایتی

مناستر ولایتی شمالاً قوصوه و شرقاً سلانیک ولایتلری
 و جنوباً یونانستان و غرباً دخی اشقودره ویانیه ولایتلری ایله
 محدوددر . مناستر ولایتک اکثر محللاری طاعلق اولدینی
 جهتله اراضیسی اولقدر منبت دکلدر . آنحق داخل مملکتده
 کلیم و کبه و ایپکدن منسوج قاشلر و کوشدن اوانی اعمال
 اولنمقدهدر .

(برات) حوالیسی منبت ایسهده زراعت ترقی ایتماشدر .
(پرهوزه) ناردہ کورفرینک مدخلنده بولنهرق زیتون
وبورتقال ولیمون تجارتی ایدر (۵۰۰۰۰ نفوس)
اشبو یانیہ ولایتک حاوی اولدینی مملکتک اسم قدیمی
اپروس ایدی . بوقطه نك فتحی یونانستان ایله برابر فاتح سلطان
محمد خان ثانی حضرتلری زمانده ا کمال ایدلمشدر .

اشقودره ولایتی

اشقودره ولایتک غرب طرفی آدریاتیک دکزینہ ساحل
وشمال طرفی قره طاغ وشرقی قوصوه ومناستر ولایتلری
وجنوب طرفی یانیہ ولایتله محدوددر .

بوولایت اهلایسی غایت جنکچی اولوب حرب وشقاقه
دخی میالدر . ولایت پک طاغلق بر محلدر . (بویانا) و (درینا)
نهرلری واشقودره کولی بوولایتہ منسوبدر . بوولایتده مکاتب
آز اولوب اهالی چندان تجارت وصنایعه مألوف دکلدر .
اشقودره ولایتی ایکی سنجاغه منقسمدر :

(۱) اشقودره سنجاغی = ملحق قضالری : (طوز)

(لش) (مردیتا) (پوقه) .

(۲) دراج سنجاغی — ملحق قضالری : (تیران) (قوابه)

(شباق) (اچقه حصار) .

صنایع اینرو کیتما مشدر . مع مافیه اهالی عبا و کلیم و بعض
صرمه لی البسه ایله گموش اوانی و کوزل سلاحلر اعمال ایتمکده در .
تجارتی دخی وسط حالده در .
بوولایت درت سنجاغه منقسمدر :

(۱) یانیه سنجاغی — ملحق قضالری : (فیلات) (آیدونات)
(مجوہ) (لسقویک) (قویجہ) .

(۲) ارگری سنجاغی — ملحق قضالری : (دلونو) (تپه)
دان) (پرمدی) (پوغون) (قورولش)

(۳) پروزه سنجاغی — ملحق قضالری : (لوروس)
(مارغلیج) .

(۴) برات سنجاغی — ملحق قضالری : (آلونیه)
(لوشنه) (اسقراپار) .

بلاد معروفه . — (یانیه Janina) مقر ولایت اولوب
کندی اسمیله مسمی برکول کنارنده و مفرح برمو قعده کائندر .
یانیه کولی کوندن کونه قورومقده در است حکامات قدیمه سی
دخی خیلی متین ایدی . نفوسى ۳۰۰۰۰ قدردر . جنوبنده
زیتونلکار چوقدر .

(تپه دان) یانیه والیسی مشهور علی پاشانک مسقطراسیدر .
(ارگری Argyrocastro) ۶۰۰۰ نفوسلی وتوتون
تجارتی خیلی اهمیتلودر .

(آلونیه) ولایتک یونان دکزی سواحلنده اک ایشلک
وسیر سفائن نقطه نظرندن اک امین اسکله سیدر .

(قواله) (۳۰۰۰ نفوس) لب دریاچه بر کوچك اسكله
 اولوب مصر خدیولری سلاله سنك منشا ایدر .
 (اورقانو) (۳۰۰۰ نفوس) کذا لب دریاچه بر اسكله در .
 (آینوروز Mont Athos) سلانیک شبه جزیره سنك بر
 اوجی اولوب حاوی اولدینی متعدد مناسه تر لر روم ره بانیه
 مسکوندر . کموری و شرابی و زیتون یاغی مشهوردر .
 اشبو سلانیک ولایتی قرون متوسطه ده قسطنطنیه قیصرینه
 تابع ایکن ییلدیرم سلطان بایزیدخان اول زمانده ممالک عثمانیه
 الحاق اولمشدر .

یانیه ولایتی

یانیه ولایتی شمالاً اشقودره و شرقاً مناستر ولایتی و جنوباً
 یونانستان و غرباً دخی یونان و آدریاتیک دکزلیله محدوددر .
 جنوب غربیسنده ناره کورفرزی واقعدر .

بوولایت غایتله طاعلق بر مملکت اولوب هله نیک سلسله
 جبالنک فروعلیه قابلامشدر و آدریاتیک دکزینه (ارکنت)
 و (وویوسا) و (ناره) نهرلری جریان ایدر اشبو ناره نهری
 ناره کورفرزینه دوکیلور و قسماً حدود یونانیه بی تشکیل ایدر .
 بوولایت دخی خیلی منبتدر بغدادی و اوزوم و زیتون و کتان
 و ایپک و توتون برکت اوزره یتشدیرلمکدهدر .

(۱) سلانیک سنجاعی — ملحق قضالری : (قره فریه)
(وودینه) (یکجه واردار) (عورتحصار) (طویران) (استروجه)
(کسندره) (کوپیلی) (آینوروز) (قاترین) (لنقظه) (کوکیلی)
(۲) سیروز سنجاعی — ملحق قضالری : (نوره قوب)
(منلک) (تیمور حصار) (زینخنه) (پتریج) (جمه بالا)
(رازلق)

(۳) درامه سنجاعی — ملحق قضالری : (قواله) (صاری شعبان)
(پراوشته) (روجوز) .
(۴) طاشوز سنجاعی .

بلاد معروفه . — (سلانیک) مقر ولایت وروم ایلیده
استانبولدن صکره اک بیوک مرسای تجمارتدر . کرک واردار
نهری طریقله وکرک تیمور یوللریله روم ایلیء وسطی ادخالات
واخراجاتی بوشهر واسطه سیله اجرا اولنور . لیمانی پک
کوزلدر . حاوی اولدینی نفوسک مقداری یوز اللی بیکی
متجاوزدر . منسوجات قطنیه وحریریه سیله سختیانی
معروفدر . تیمور یولارک انصافندن صکره سلانیک بتون اوروپا
بلاد معموره سیله برلشمشدر .

(سیروز) حاوی اولدینی ۳۳۰۰۰ نفوس کتسان وپرنج
زراعتی وایپک بوجکی یتشدیرمک ایله مشفولدر .
(درامه) چورابی و سائر یون منسوجاتیه مشهوردر
(۲۸۰۰۰ نفوس) .

خداوندگار زماننده اکثر قضایای لالا شاهین پاشا طرفین
فتح واستیلا اولمشدر (۷۸۳) .

سلانیک ولایتی

سلانیک ولایتی شرقاً ادرنه ولایتی و روم ایلی شرقی ایالتی
وجنوباً اطهر دکزی و غرباً و جنوب غرباً مناستر ولایتی
و شمالاً قوصوه ولایتی و بلغارستان ایالتیه محدوددر. هواسی
علی العموم معتدل اولوب طاغری چوقدر. دروننده جریان
ایدن (مستاقره صو) و (استروما قره صو) و (واردار) و (اینجه
قره صو) نهرلری هپ اطهر دکزینه منصب اولورلر. طوبراغی
منبتدر. اک مشهور اولان محصولی توتوندره بغدادی و مزروعات
سائره دخی خیلی محصول ویررلر .

اهالیسی غیور و مقدم اولقله بو ولایتک صنایع و تجارتی
دخی ایروولمشدر . باخصوص ایپکن و پوقدن و کتاندن
ویوندن معمول قاشلری روم ایلینک سائر یرنده اعمال اولمز.
مقدما (متروویجه) ایله (سلانیک) ارسنده تمید اولمش اولان
وبالاخره اروپا خطوطیلده التصاق ایدن ششمندوفر خطی
ومؤخرأ (سلانیک - مناستر) و (دده آغاج - سلانیک) خطلری
تجارتک برقاندها توسعنه بادی اولمشدر .

سلانیک ولایتی الیوم درت سنجاغه منقسمدر :

(تکفور طاغی) نام دیگر له (رودوستو) مرمره دکزی
 سواحلنده ایشلک براسکله در . ذخیره اخراجاتی چوقدر .
 نفوسی ۲۰۰۰۰ قدر تخمین ایدیلور .

(کلیولی) مرمره دکزی سواحلنده وچناق قلعه بوغازینک
 مدخلنده کندی اسمیله مسمی بریارم اطه اوزرنده اسکله در
 (دیمتوقه) صریح نهری اوزرنده واقع اولوب اسوج قرالی
 اون ایکنجه شارلک اقامتیه مشهوردر .

(دده اغاجی) هواسی آغیرجه بر موقعه بولنورسده اطه لر
 دکزی سواحلنده شمندوفر موقفی اولتی جهتیه تجارتگاهدر
 ویوما فیوما رواجی آرتقمده در .

(اینوز) صریح نهری آغزنده بولنوب شمندوفر دن اول
 ادرنه نیک اسکله سی منابه سنده ایدی .

(چورلی) مهم برشمندوفر استاسیونی اولوب تجارتی خیلی
 توسع ایشدر .

(اسکجه) قضا سنک نام قدیمی یکجه قره صو اولدیفندن
 جوارنده یتیشان تتون یکجه توتونی نامیله و دنیانک هر طرفنده
 مشهوردر .

معارف تاریخیه — اشبو ادرنه ولایتی عهد قدیمه
 (تراکی) اسمیله معروف ایدی . بلده معموره سی اولان
 ادرنه بی روما ایمپراطور لرندن (آدریانوس Adrien) بنا ایشدر
 فتحدن اول قسطنطینییه قیصرینه تابع ایکن سلطان مراد

(۲) تکفور طافی سنجاغی — ملحق قضاری: (چورلی)
(خیره بولی) (معلقره) .

(۳) کایبولی سنجاغی — ملحق قضاری: (کشان)
(مرفته) (شار کوبی) (اجه آباد) .

(۴) کوملجنه سنجاغی — ملحق قضاری: (سلطان یری)
(داری دره) (انجی چلبی) (اکری دره) (اسکجه) .

(۵) قرق کلیسا سنجاغی — ملحق قضاری: (لوله برغوس)
(اخته بولی) (ویزه) (اسکی بابا) (طرنوه) (مدیه)

(۶) دده اغاجی سنجاغی — ملحق قضاری: (اینوز)
(صوفیلو) .

مشهوره شهر لری . — (ادرنه) ولایتک وایکنجی اردوی
هایونک مرکزى و دولتک روم ایلیده ایکنجی بلده صی اولوب صریج
و طونجه و آرده صولرینک ملتقاسنده غایت کوزل بر موقعه
کائندر نفوسی ۸۱۰۰۰ دن زیاده تحریر اولمشدر. استانبوله وده
اغاجنه ایکی شهید و فرو واسطه سیله متصل اولدیغندن تجارت و اهمیت
سنین اخیرده بر قاندها تزیاید ایتمشدر. بوشهر سلطان مراد
خداوندکار حضر تارینک زمان سلطنتده فتح اولنوب (۷۶۳)
پروسه دن صکره سلطنت عثمانیه نک طقسان سنه قدر پاتنجی
اولمشدر. دروننده اسلاف سلاطین عظامک صرایلری و سلطان
سلیم جامع کیری و قبل الفتح بنا اولمش اسکی جامع و لاله لی
جامع شریفی و قشله کبی بیوک اقبیه واردر .

روم ایلیده شهر امانته ملحق یالکیز کوچک چکمجه قضاسی واردرکه مرکزی مقری کویدر . چتالجه سنجاغی دخی شهر امانته ملحق ایکن الیوم مستقلاً اداره اولنمقددر بیوک چکمجه وسلوری قضالرینی حاویدر . سلوری کمور اخراجانیله مشهور بر اسکله در .

ادرنه ولایتی

ادرنه ولایتی شمالاً روم ایلی شرقی ایالتی و شرقاً بحر سیاه و جنوباً چتالجه سنجاغی و مرمره دکیزی و چناق قلمه بوغازی و اطهر دکیزی و غرباً دخی سلانیك ولایتدن تفریق ایدن دسپوت طاغلی ایله محدوددر .

هواسی علی العموم معتدل اولوب استرانجه طاغلی شرقده شمالدن جنوبه طوغری امتداد ایدر . طوپراغی دخی خیلی منبتدر . بغدادی و آرپه کی حیوانات حاصلاتی برکتیدر . دروننده خیلی اییک بوجکی و اغنام بسانمکده در .

بو ولایتی طونه دن صکره روم ایلنک اک بیوک نهری اولان صریح صوبی و آیقلری (طونجه) و (آرده) و (ارکنه) چاپلری اروا ایلمکده در . ادرنه ولایتی الیوم التی سنجاغه منقسمدر .

(۱) ادرنه سنجاغی — ملحق قضالری: (خوصه) (دیمتوقه)

(قرجه علی) (اورته کوی) .

استانبول شهری قبل الهجره ۱۳۰۰ تاریخ‌نژنده ویزانس نام
 حکمدار طرفندن سرای بروننده بر کوچک قریه طرفنده
 بنا اولنرق بانيسنک نامنه نسبتله (بیزانس) تسمیه اولنمش و قبل-
 الهجره ۲۹۴ یعنی بعدالمیلاد ۳۳۰ سنه سی روما ایمپراطوری
 قسطنطین اعمار و توسیع و چوره سنه اولوقته کوره غایت متین
 عد اولنان سورینی انشا ایلمه رک کندینه پایتخت اتخاذ ایلمش
 اولغله نامی (قسطنطینیّه Constantinople) به تحول ایتمشدر .
 مؤخرأرومادولتک ایکی به انقسامنده قسطنطینیّه شرق دولتک
 پایتختی اولوب ایمپراطورلی طرفندن فوق‌الحد تزین ایلمش
 و حتی بر زلزله ده منهدم اولان سوری ایاصوفیه ایله برابر قیصر
 (حوستینیانوس) طرفندن تعمیر وانشا اولنمشدر. قسطنطینیّه نک
 شهرت عمرانی اولوقتلر اقوام مختلفه نک حرص استیلالری
 جالب بولنقله شهر مذکور قیصره زماننده اوتوزدن زیاده
 شدتلی محاصره یه اوضرامش واشبو تضییقاتک اون اوچی اهل
 اسلام طرفندن وقوعه کتیرلمش ایسه ده فتحی ابوالفتح و المغازی
 سلطان محمد خان ثانی حضرت تکریمه میسر اولمشدر (سنه هجریه
 ۸۵۷ و سنه میلادی ۱۴۵۳) . هجرت نبویه نک قرق سکا زنجی
 سنه سی طرف اسلامیانندن وقوعه کلان محاصره ده کبار اصحابدن
 خالد بن زید ابو ایوب الانصاری حضرت تری ارتحال داربقا
 بیورمغله ایوم زیارتگاه انام اولان مقام شریفلری قریبه عقب
 فتحده بر جامع شریف انشا اولنمشدر .

ریختنی لیانه بشقه بر لطافت ویرمشدر. دکز جهتیدن استانبولک
 کورینشی کبی دلارا ونظرربا بر منظره تصوری قولای اولیوب
 فقط داخل شهر اقدامات جدیدۀ بلدیہ سایہ سنده هنوز تحت
 انتظامہ کیرمکہ باشلامشدر. بوقاز ایچی سواحلیله قاضی کوی
 واطلر استانبولک صیفیه لرینی حاوی اولوب بونرله برابر شهرک
 مقدار نفوسی بر ملیونی متجاوزدر. حاوی اولدینی ابدیۀ عالیہ
 میانده بشکطاش ساحلسرای هایونی وییلدیز سرای هایونی
 وبکار بکی وکوکسو وبکقوز وکاغذخانه قصر هایونلری وباب
 عالی وباب سرعسگری ودیون عمومیه وباتق عثمانی اک مشهور لریدر.
 قبل الفتح قیاصره نیک سرای اولان یکی سرایک بر قسمندہ
 الیوم امانات شریفه محفوظدر استانبول وبلاد ثلثده اسلاف
 سلاطین عظامه منسوب یکرمی اوج جوامع کبیره ودرتیوز
 اوتوز طقوز مساجد وسائر جوامع شریفه والتش مدرسه
 وقرق بش کتبخانه موجود اولوب منقسم اولدینی اون دائرہ
 بلدیہ بشیوز یکرمی سکز محلہ بی شاملدر. جوامع شریفه نیک
 اک جسیملری ایاصوفیه وسلماییه وسلطان احمد ونور عثمانی
 وبایزید وفاتح جامعلریله یکی جامه مدر. لغازی اولدینی آثار
 عتیقه نیک اک مشهورلری دخی دیوان یوانده چنبرلی طاش
 و (ایپودروم Hippodrome) نام جدید ایله آت میدانده
 واقع واوزری خط قدیم ایله منقوش دیکلی طاش وبورمه
 طونج دیرک وغلطه قلاسی وقیز قلاسی ویک بر دیرکدر.

آسیا و افریقا قطعه لرنده کائن اراضی جسمه عثمانیه به
مستملکات نظریله باقلمیوب اورویای عثمانی کبی آسیای عثمانی
وافریقای عثمانی دخی جسم دولتک اجزای اصلیه مرکه سندن
عد اولنه گلشدر .

شهر امانتی

شهر امانتی استانبول و ملحقاتیله روم ایایده مقری کوی
واناطولیده قرتال و ککبوزه و بکقوز و شیله قضالرینی حاویدر .
مقر اداره سی استانبول نام دیگرله (قسطنطنیه - Constan-
tinople) شهریدر . شهر مذکور مرکز خلافت کبرای اسلامیه
ویاتخت سلطنت عظمای عثمانیه در . استانبول ۴۱ درجه عرض
شمالیده غربینچ نصف النهارینه کوره تقریباً ۲۹ درجه طول شرقیده
ودنیانک اک لطیفه واقفندن برنده کائندر . بلده طیبه مزبوره
بوغاز ایچنک مدخل جنوبیسنده یدی تپه اوزرینه مبنی مثلث
الشکل بر بلده اوله رق ممالک محروسه شاهانه نک اک ایشلاک
اسکله سی وربع مسکونک اک بیوک مرسای تجاوتلرندن بریدر .
استانبول ایله برابر غلطه مع بک اوغلی واسکدار سمتری
بلاد ثلثه نامیله معروف اولوب کاغذخانه دره سنک اغزندن
حاصل اولان ولسان عثمانیه قاسم پاشا دکزی ولسان فرانسویده
(آتون بونوز Corne d'or) نامریله متعارف اولان لیمانی
کرة ارضک اک کوزل واک محفوظ لیمانی دینلسمه سزادر .

نهری (طونجه) و (آردا) و (ارکنه) ایرماقلریله کسب جسامت
ایله ادرنه دن بلرور (اینوز) کورفزنده دکزه منصب
اولور اوزرنده آنجق کوچک قایقار یوزه بیلیرسه ده تلههیری
قولایدور. (واردار) نهری دخی چار طاغندن ظهور ایدوب
سلانیک کورفزینه جریان ایدر. انهار مذ کورهنک صولادینی
اراضی فایتله منبتدر.

آدریاتیک دکزینک انهاری دخی اهمیتسنز اولوب مشهورلری
(بویانا) و (قره درینا) و (وویوسا) و (قالاما) نهرلیدر. بویانا
نهری اشقودره کولنک و (درینا) نهری (اوخری) کولنک
صولرینی بوشالیدرلر.

روم ایلی قطعه سنده بیوک کول بولنیوب اک مشهوری
(اشقودره) کولیدر. (اوخری) و (پرسبا) و (طا کینوس)
و (بازاربا) کولاری بک جسامتلی دکلدر. (درقوس) کولنک صوی
مجرای مخصوص ایله بک اوغلی و استانبول سمتنه اجرا اولنمقده دره.

— تقسیمات ملکیه —

اوروپای عثمانی ایوم شهر اماتی و ادرنه و سلانیک و یانیه
و قوصوه و مناستر و اشقودره نام یدی ولایت ایله بلغارسنتان
وروم ایلی شرقی ایالتلرینی و اداره سی موقتاً بامعا هده آوستریایه
ترک اولنان بوسنه و هر سگ قطعه سنی و کرید آطه سنی حاویدر.

طاغرنندن نبعان ایله آلمانیا و آوستریا و مجارستان مملکتلرینی
 - ولادقندن صکره بلغراددن قره دکزه قدر جنوباً صربییه
 حکومتی و بلغارستان ایالتیه شمالاً مجارستان و رومانیا مالکی
 آره سنده حد فاصل اولور . طولی ۳۰۰۰ کیلومترویه قریب
 اوله رق اورویانک انهاز جسیمه سندن معدوددر . و آفریزی
 دخی اوچدر : کیلی ، سنه ، خضر الیاس . یالکز سنه سیرسفائنه
 قابلدر . طونه اوزرنده کیلر کمال گرمی ایله ایشلمکده در .
 موسم شتاده طونه نهری اکثریا انجماد ایدرک اوزرنندن
 مرور و عبور اولنور . حتی طوب صربییه سوی امرار اولنیدی
 دخی واردر . آیاقلرنندن صاوا (صوی) آوستریا مملکتنده ظهور
 ایدوب بر مدت بوسنه ایله آوستریا میاننده حد فاصل اولدقندن
 صکره (سملین) نامدیگرله (زمون) ایله بلغراد آره سنده طونه یه
 منضم اولور . صاوا چاینک بوسنه قطعه سنده (اونا) و (ورباس)
 و (بوسنه) و (درینا) صولری کبی برقاچ آیغی واردر . بوسنه
 صوی سرای بوسنه حوالی سنده طوپلانور . درینا صوی قره
 طاغندن حاصل اولوب صربییه یی بوسنه قطعه سندن تفریق ایلر .
 طونه نهرندن ماعدا (قامچی یا خود قامچیق) و (براوادی یا خود
 دونه) اسمنده ایکی کوچک نهر دخی بحر سیاهه منصب اولور .
 مرمره دکزینه روم ایلیدن مهم نهر آقیوب فقط اطهر
 دکزینه (صریج) و (مستا قره صو) و (استروما قره صو)
 و (واردار) و (اینجه قره صو) نهرلری جاری اولور لر . (صریج)

بالقان سلسلهٔ عظیمه سندن شماله و جنوبه طوغری برطاقم
 سلسله لردخی تشعب ایدر. شماله طوغری متوجه اولان صریبه
 طاغری یاخود (ولیکی بالقان) طونه نهری ساحلنده اوسوه
 نام دیگرله تیمور قپو دربندنده منتهی اولور. اشبو محله
 عملیات اجراییله طونه مجراهی توسیع ایدلمشدر جنوبه آریلان
 سلسله لردن (استرانجه) طاغری بحر سیاه ساحلنه موازی
 اوله رق سوک شعباتیله بک اوغلی و بوغاز ایچی تپه لری حدوته
 کتیر استرانجه نك آغاج کوری محصولاتی چوقدر. (دپوت)
 ویا (دودوپ) طاغری دخی ادرنه و سالانیک ولایتلری
 آره سنده بولنه رق مرمره دکزی قییلرنده تکفور طاغریله
 منتهی اولور. ینه بالقانلردن آریلان برسلسله (آینوروز)
 طاغریله نهایت بولورکه اشبو طاغری روم مناسترلری کثیر و پرتال
 کوری مشهوردر.

طاغریک اشبو وضعیتی روم ایلی قطعه سنی درت سطح
 مائله تقسیم ایدر. بری شمال یعنی طونه نهری سطح مائل
 و دیگرى شرق یعنی بحر سیاه سطح مائل و اوچنجیسی جنوب
 یعنی (مرمره) و (اطه لر دکزی) سطح مائل و دردیجیسی دخی
 غرب یعنی آدریاتیک دکزی سطح مائلیدر. شمال سطح مائلنه
 یعنی طونه نهرینه (صاوا) و (موراوا) و (ایسکر) یاخود (ایشقین)
 و (اوسمه) و (یانتره) و (طباندره) و (لوم) چایلری جاری
 اولورلر. طونه نهری (بادن) الکا سنده واقع (قره اورمان)

طاغیر و نهر لر و کولار

روم ایلی قطعه سنک طاغیری باشلوجه ایکی بیوک سلسله دن حاصل اولمشدر . برنجیسی ایتالیا نك حدود شمالیه سی تشکیل ایدن آلیا سلسله عمومیه سنندن آریله رق (آلب دیناریک) و (بوسنه آلیاری) نامیله بوسنه قطعه سنه داخل و ساحل غربیه دها یقین اوله رق شمالدن جنوبه طوغری امتداد ایله (هله نیک سلسله سی) اسمیله ماتابان بروننده دکزه قدر واصل اولان سلسله در .

ایکنجیسی دخی برنجی سلسله نك وسطنده واقع چار طاغندن منفصل اوله رق قوجه بالقان نامیله غربدن شرقه طوغری تمتد اولاندرکه اشبو بالقان جبال متسلسله سی (امینه) بروننده نهایت بولور .

آلب دیناریک طاغیری بوسنه و باخصوص هر سك قطعه سی قاپلامش اولوب ارتفاع وسطیسی ۱۱۰۰ دن ۲۰۰۰ مترویه قدردر و قره طاغ دخی بو سلسله یه منسوبدر . چار طاغی قوصوه ایله اسکوب آره سننده ۳۰۰۰ مترو ارتفاعنده بر بیوک یغیندن عبارتدرکه روم ایلی جبالنك مرکز اجتماعیدر . بالقان صره طاغیری ارتفاعاً آلب دیناریک سلسله سنندن فرقلی دکلسه ده کچیدر لرلی قلیل و صرپ اولدیغندن روم ایلی وسطی ده کوزل بر خط مدافعه تشکیل ایدر .

اولوب روم ایلی ساحلنده قواقدن بده ایله (غلطه) یه قدر
 (یکی محله) و (مسار برونی) و (بیوکدره) و (طرابیه) و (یکی کوی)
 و (استنبه) و (میرکوز) و (بویاجی کوی) و (روم ایلی حصاری)
 و (ببک) و (ارنبود کوی) و (قوری چشمه) و (اورته کوی)
 و (بشکطاش) و (قبا طاش) و (طوپخانه) مواقعی کاشدر .

مرمره دکیزینک مشهور اسکله لری دخی چکمجه لر ایله
 سلوری وارکلی و تکفور طافی و کلیبولی نیم جزیره سی اوزرنده
 واقع کلیبولی بلده لریدر .

بجر سفید بوفازی که چناق قلمه بوفازی و (هلاسپوتی
 Dardaneils) نام لریله دخی مسمار کلیبولیدن سـدالبحره
 قدر آلتی فرسخ امتدادنده بولورق جانینی غایت متین
 استحکامات ایله ترصین قلمشدر .

اطه لر دکیزنده (اینوز) و (قره آغاج) لیمانلری و سلانیك
 کورفزیله (اورفانو) یاخود (چای آهزی) کورفزی میاننده
 اوزانان و (خالکیدیکیا) اسم قدیمه مشهور اولان یارم اطه
 واقع اولوب اشبو یارم اطه (اینوروس) و (لونفوس) و (کسندره)
 اسم لرنده اوج کوچک یارم اطه ایله منتهی اولور اشبو ساحلک
 اک ایشلک اسکله سی سلانیك اولوب (دده آغاجی) و (قواله)
 و (اورفانو) ایکنجی درجه ده تجارت اسکله لرندن معدوددر .
 آدریاتیک دکیزی اسکله لری بک مهم اولیوب مشهور لری (دراج)
 و (اولونیه) و (پارغه) و (بره وزه) در .

روم ایلی قطعہ سی الیوم شرقاً بحر سیاه ایله و جنوباً قره
 دکز بوغازی و مرمره دکزی و قلعه سلطانیہ بوغازی و اطہلر
 دکزی و یونان مملکتی ایله و غرباً یونان و آدریاتیک دکزلری
 و قره طاغ حکومتی و آوستریانک دالماسیا ایالتیله و شمالاً دخی
 آوستریا و صربستان و رومانیہ حکومتلریله محدوددر طونہ نهری
 رومانیہ حدودینی و صاوا صوی دخی تسمماً آوستریا حدودینی
 تشکیل ایدر .

روم ایلی قطعہ سی بر بیوک شبه جزیره شکندہ اوله رق
 جنوبندہ مورہ یارم اطہ سی دخی حصوله کتیرر . سواحل
 اطہلر دکزندہ غایتله کیریشلی چیقشلی اوله رق آدریاتیک دکزندہ
 ایسه دوز و لیمانن عازیدر . قره دکز سواحلی دو بر بجه
 اووه سی رومانیایه ترک اولنه لیدنبر و شمالاً (منقاییه) اسکله سنک
 بر آز جنوبندن بدہ ایده رک مشهور اسکله لری (وارنه)
 و (میسوری) و (برفوس) و (سیزه بولی) و (مدیه) و (درقوس)
 بلده لریدر . بالقان طاغلرینک منتهای شرقیسی اولان (امینه)
 بزونی بحر سیاهه طوغری اوزامشدر .

(بوسفور) و (بوغاز ایچی) نامیله معروف اولان قره دکز
 بوغازی ساحلینی استانبولک صیفیلرینی حاوی اولان لطیف
 قریه لرله مزین و تخمیناً یکرمی ایکی کیلومتر و طولندہ بر ممبردرکه
 لطافت هوا و تنوع مناظرجه دنیا ده منلی آاز بولناز مواقعنددر .
 بوغاز ایچی قره دکز جهتمندہ استحقکات مهمه ایله محفوظ

سطحیه سی ۳۲۶۰۰۰ کیلومتر مربعی اوله رق نفوس موجوده -
 ده سی اونبر ملیون دن زیاده تخمین اولنمقددر .
 صوک ایستاتستیکلرده ممالک محروسه شاهانه نک مساحه
 و نفوسی بوجه آتی کوسترلمشدر .

نفوس	کیلومتر مربعی	
۶,۱۵۰,۰۰۰	۱۶۹,۳۰۰	روم ایلی ولایاتی
۱,۱۰۰,۰۰۰	۳۲,۵۰۰	روم ایلی شرقی ایالتی
۲,۶۴۴,۰۰۰	۶۳,۷۵۰	بلغارستان امارتی
۱,۵۹۱,۰۰۰	۵۱,۱۱۰	بوسنه و هر سگ قطعه سی
۳۱۰,۰۰۰	۸,۶۱۰	کرید آطه سی
<u>۱۱,۷۹۵,۰۰۰</u>	<u>۳۲۶,۰۰۰</u>	۱ یکون اورویای عثمانی
<u>۱۳,۰۰۰,۰۰۰</u>	<u>۶۸۷,۹۰۰</u>	آسیای صفری ولایاتی
۴,۳۰۰,۰۰۰	۶۳۷,۸۰۰	سوریه و عراق ولایاتی
۱,۱۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	حجاز و یمن ولایتلری
۵۴,۰۰۰	۴۶۸	سیسام
۲۳۷,۰۰۰	۹,۶۰۰	قبریس
<u>۱۸,۶۹۱,۰۰۰</u>	<u>۱,۸۳۶,۰۰۰</u>	۲ یکون آسیای عثمانی
<u>۹,۸۲۰,۰۰۰</u>	<u>۹۹۴,۳۰۰</u>	مصر خدیوتی
۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	طرابلس ضرب ولایتی
۱,۸۰۰,۰۰۰	۱۶۷,۰۰۰	تونس
<u>۱۲,۶۲۰,۰۰۰</u>	<u>۲,۲۱۱,۰۰۰</u>	۳ یکون افریقای عثمانی
۴۳,۱۰۶,۰۰۰	۴,۳۸۳,۰۰۰	یکون ممالک عثمانیه

اسقوجیا قرون وسطاده آیری بر حکومت ایکن اونیدنجی
 قرن میلادیده اودخی انکلتزه ایله اتحاد ایلدی .
 ایرلانده دخی باشلی باشنه بر حکومت ایکن اون ایکنجی
 عصرده انکلیزر طرفندن تسخیر ایلدیسده انجق ۱۸۰۱
 تاریخنده کاملاً تحت تابعیتنه کیردی . ایرلانده ایملر انکلیز حکومتنه
 بک ایصینه مامشردر .

﴿ اورویای عثمانی [۱] ﴾

موقع، حدود، اتساع، سواحل

دولت علیه عثمانیه برعقیقک نقطه مرکزیه سنده بولمسی
 حسـ بیله موقی غایت مهمدر . باخصوص بحر سفید سطح
 مائیک قسم عظیمنه یعنی بتون سواحل شرقیه سنه حاکم
 واورویا و آسیا و افریقا قطع لرنده اراضی جسمیه مالک
 اولسی دخی موقعک اهمیتنی بر قاندها تزید ایدر .

ممالک عثمانیه نک مساحت سطحیه سی ۴ میلیون ۳۰۰ بیک
 کیلومتر مربعی قدر تخمین ایلمکده اولوب مقدار نفوسی
 دخی ۴۳ ملیونه بالغ ایسه ده یالکز اورویای عثمانیک مساحت

[۱] کرچه ممالک عروسه شاهانه جغرافیایی اوچنجه جلدده مفصلاً
 تهریر و بیان اولمشی ایسه ده کتابک انتظامنه نخل کلامک اوزره بوراده
 روم ایلی حقنده معلومات مختصره اعطای تقصیب ایلمشدر .

جغرافیای تاریخی

بیوک بریتانیا اطه سنده ازمنه قدیمه ده شمالاً (بیقت
Pictes) یا خود (قالدونیا) لیلر و جنوباً (بره تون) لر اسکان
ایلمش ایدی .

جنوبده ساکن اولان بره تونلر رومالیرک تحت حکومتلر-
ینه داخل اولوب فقط قالدونیا لیلر رومالیرله قارشو محافظه
استقلال ایلدیلر .

مؤخرأ روما دولتک هنکام اندراسنده مستملکات
اداره سنه باقیله مدیفندن قالدونیا لیلر فرصت بوله رق ممالک
جنوبیه بی ایکیده برده هجوم و غارتلیرله اضرار و ازعاج ایدرلر
ایدی . بره تونلر بونلرک شربنه سپر اولمق اوزره جرمانیا
طواقندن بحر شمالک جسور ملاحلری اولان (انفل Angle)
و (ساقسون) لردن استمداد ایلدیلر . (انفل) وساقسونلر
امدادلرینه کلدکلری بره تونلرک مملکتلرینی استیلا ایدرک و بر
طرفدن دخی قالدونیا لیلرک آقینلرینه قارشو کلهرک جزیره
عزبوره ده یراشدیلر . انکلتره یعنی آفل اراضیمی اسمی آندن
قالدینی کی فرانسه نك قسم شمالیسنه هجرت ایدن بره تونلر
یکی مملکتلرینه دخی بریتانیا نامی ویردکلرندن ایکی بریتانیا نك
بیلرینی فرق و تمیز ایچون اطه یه بیوک بریتانیا دینلدی .

مرکز بدره باشلوجه سـکـز خط اورادن جوانب مختلفـه به
سیر و حرکت ایدر .

بو مملکتک تیمور یولاری ۳۶۰۰۰ کیلومترودن زیاده در .
سنوی ۹۰۰ ملیوندن زیاده بولجی طاشیدقاری و ۱۱۰ ملیون
انگلیز لیراسی [۱] حاصلات عمومیه غیر صافیلهری اولدینی
استاتستیکلردن آ کلاشیلور .

نهر لر و قنالر و تیمور یولاری گرمی تجارت و صناعتـه فوقـه
العاده اولهزق یاردم ایلدکاری کی قرالیت متحدهنک خارجاً
قوة بحریه تجاریه سی دخی دنیاده مثلسنزدر . الک بیوک واپور
قومپانیالرینک مرکزی لوندره اولوب کره ارضک هر قننی
دکز ولیماننده انگلیز باندیره سنه تصادف ایتمامک ممکن دکلدز .
تلفراف خطوطی اورویا قطعه سندن تجرد ایتمش اولان
بو اطه لری دنیانک هر نقطه سیله اختلاط ایتدیرر . پوسته
خدمتی دخی بغایت مرتب اولوب سنوی بو مملکتده ایکی ملیار
۵۹۸ ملیون مکتوب و ۹۹۵۵ ملیون قدر غزته و مطبوعات سائر
و ۶۱۴ ملیون قارت پوستال تعاطی قلمقه در .

قرالیت متحدهنک ادخالات عمومیه سی (سنه ۱۹۰۳) ۵۴۲
ملیون انگلیز لیراسنه و اخراجاق ۳۶۵ ملیون انگلیز لیراسنه
وسنه مذکورده واردات عمومیه سی ۱۴۹ ملیون لیرایه
و مصارف عمومیه سی دخی کذلک اولمقداره بالغ اولمش ایدی .

[۱] بر انگلیز لیراسی یوز اون خروش ایدر .

چینیٹک بر قسبی و (عدن) شہریلہ (سیلان) و (لاقدیو)
 و (سنغاپور) اطہلری . — افریقادہ (قاپ) و (سنغامیا)
 و (کینہ) مستملکاتی ایلہ (سنت الن) و (موریس)
 و (سیشل) اطہلری و اراضی جسمیہ اخیرہ — آمریقادہ
 (قانادا) و (غویانہ) مستملکاتیلہ (ژامایق) و (ترینیدہ)
 و (برمود) و (لوقای) و (فالکلند) اطہلری و بعض عائدیلار . —
 اوقیانوسیہدہ (اوسترالیا) و (طاسمانیا) و (یکی زہ لاند) و بر قاج
 طاقم جزائر مجتمہہ انکلترونک تحت تصرفندہ در .

انکلترونہ مستملکاتی ۲۸ بچق ملیون کیلومترو مربہی قدر
 یعنی اوروپانک اوج مثلنہ قریب تخمین ایدیلہرک سکنہ سنک
 مقداری دخی ۳۵۵ ملیون ظن اولنمقدہدر . معموریت و ثروت
 جہتیلہ انکلترونہ مستملکاتی رقیبسنزدہر .

وسائط نقلیہ ، بودجہ ، تجارت

انکلترونہ نیک کوچک ایرماقلری بیلہ درین و سپرسفائتہ
 قابل اولدینی کی اولرنندہ برچوق قنالار دخی حفر و کشاد
 اولنمش واشبو وسائط نقلیہ نہریہدن ماعداسمندوفر خطوطی
 آغ کی بتون بلاد وقصباتی یکدیگریہ ربط و الصاق ایلمش
 اولغلہ قرالیت متحدہ ایلہ باحقیقا اوروپادہ وسائط نقلیہ
 داخلیلری اک کثیر اولان یرلردہر . لوندرہ شمندوفرلرک

بریتانیا اطه لرندہ سساکن اولان قرق اوج ملیون نفوس
 انکلیز و غال و اسقوجیا و ایرلانده اقوامیدر .
 انکلیز لساننک اساسی (ساقسون) لسانی ایسده فرانسه زجه
 دن یعنی لاتین منشاندن مأخوذ لغات کثیره سی واردر .
 انکلیزلر ایری و قویدرلر . کرچه لونلری بیاض ایسده
 صاجلری اکثریا قرمزیه آندیرر صاری اولور . ملاحظه سز
 ایش کورمزلر . هر صنف اهالی تعیش ذاتیسنجه انتظام
 و استراحتی آرایه کلدیکندن انکلترده کویلور بیله تمیز کیبرلر
 و کوزل یاشارلر . لکن عمله نک برطاقی فقیر و سفیلدر کرچه
 انکلیزلره کبر و تعظم اسناد اولنورسده دائره محرمیتلرنده پک
 اکر امجیدرلر .

بو قوم صنایع و تجارتده ایوم اک ایلری کیتدیگی کی
 تأسیسات صناعیه و تجاریه وضعنه دخی جمله دن مقدم تشبث
 وابتدار ایلیرک اقوام ساثره یه بویولده رهنا و استاد اولمشدر .
 اسقوجیا ایلر مسافر پرور و دیندار و کبرلی اولورلر .
 ایرلانده ایلر غایت کوزل اولورلر .

مستملکات خارجیہ

انکلتره دولتتک مسملکاتی غایت جسیم و معموردر .
 اوروپاده بریتانیا اطه لرندن ماعدا جبل الطارق قلمه سیله مالطه
 و هلفولاندانکدر . — آسیاده هندستانک قسم اعظمیله هند

بيك راده لرنده در. آلتش سنه اول سگز مليوندن زياده ايدي.
اوروپانه كتدكجه نفوسي آزالان ير ايرلانده در. هر سنه ايرلانده -
ليلردن آمريقيه كليتلو هجرت وقوع بولور. اداره اراضی اصلاح
اولن ريفندن كويلولر فقيردر هجرتك سببي ده بودر .
ايرلانده اوتوز ايكي سنجاغه منقسمدر.

مشهور شهر لر . - (دوبان Dublin) (۳۷۳,۰۰۰ نفوس)
ساحل بخرده غایت اسکی و غایت جسیم بر شهر اولوب
ايرلانده نك مقر حكومتيدر .
بفاست (۳۴۸,۰۰۰ نفوس) و (قورق Cork) ساحل
بخرده برر اسكله درلر .

حکومت ، مذهب ، سکنه ، اخلاق

انگلتره حكومتته نام رسمي ايله بيوك بریتانیا و ایرلانده
قرالیت متحده سی Royaume-uni de Grande-Bretagne
et d'Irlande . اطلاق اولنور .

انگلتره نك مذهبی پروتستانلنك بر شعبه سی اولان (انكليقان
Anglicane) مذهبيدر . ليکن ايرلانديلرک همان کافه سی
قتولیکدر .

صنایع دستکاهلری احاطه ایلمشدر . بویکی قطعهده اوطوران
اهالینک دخی اطوار و عاداتی بری برینه بکزه من . مثلا
لولند سکانی معارف ومدنیتده انکیزلر درجهسنه واردقلری
حاله هایلند سکنهسی اسکی عادات ومراسملرندن وازچکمیهرک
حتی البسهلری دخی بشقه درلودر .

اسقوجیا قسمی اوتوز اوج سنجاغه تقسیم اولمشدر .

مشهوره شهرلر . — ادینبورغ (۳۱۶,۰۰۰ نفوس) فورت
کورفزینک ساحل جنوبیننه برفرسخ مسافهده بر شهر لطیف
اوله رق اسقوجیانک مرکز حکومتیدر . اسکلهسی (لیت Leith)
در . دارالفنونی وسائر تأسیسات علمیهسی مشهوردر .

غلاسکو Glasgow (۷۶۰,۰۰۰ نفوس) فیلدنهری اوزرنده
بولنه رق اسقوجیانک اک جسمیم و اک تجارتگاه بلدهسیدر . و
نفوس اعتباریله لوندردن صکره انکتره نیک ایکنجی شهریدر .
فابریقهلره بخار ماکنهسی وضعی اک اول بوراده تجربه اولندی
جهتله شهر مذکور تاریخ صنایعه مشهوردر . غلاسکو
(لیورپول) و (منچستر) ایله رقابته جالشمقدهدر .

(دندی Dundee) و (آبردین Aberdeen) شهرلری
خیلی تجارت ایدرلر .

(هبرید) و (اورقاد) و (شتلند) جزائر مجتمعهلری اسقوجیا
اراضیسندن معدوددر .

ایرلاند اطمهسی . — ایرلانده نیک نفوسی ۴ میلیون ۵۰۰

شهر لر اوله رق ایکی بیوک پِسقپوسلرک (Archevêque) مقر و آرامگاه لر یدر .

(اوقسفورد Oxford) و (کمبرج Cambridge) شهر لر ی انیکتره نیک قدیم دارالفنون لر یله مشهور د لر .

غال مملکتی . — غال (انکلیزجه سی وه یلس Wales) مملکتی غایت طاغلق اولدیغندن اراضی غیر منبت و فقط زیاده معدنی اولغله زراعت صنایعه نسبتله کیروده قالمشدر . بو مملکت اون ایکی سنجاق یعنی قونتلی حاویدر .

ک بیوک بلده سی ایوم قاردیف (۱۶۴,۰۰۰ نفوس) شهر یدرکه (نیوقاستل) و (هل) ایله بو شهر بریتانیای کبیرکک ایشلک کور مخرج لر یدر . (مرتیرتیدویل Mertyr-Tydvill) شهر ی قربنده دیمیر و کور معدن لر ی چوقدر . (سوانسی Swansea) شهر ی قربنده دخی غایت برکتلی باقر معدن لر ی واردر .

اسقوجیا قسمى . — اسقوجیا (انکلیزجه سی اسقوتلند) مملکتی ۴ ملیون دن زیاده نفوسه مالکدر . بو مملکت طبیی اوله رق ایکی قسمه منقسم اولوب قسم اول شمالده بولسان اراضی علیا یا خود (هایلند Highland) درکه طاغلق و غیر منبتدر .

قسم ثانی جنوبده واقع اراضی سفلی یا خود (لوولند Lowland) درکه اکثر یا دوز و لطیف اوله رق هر طرفی

(نیو کاستل Newcastle) « ۴۱۴,۰۰۰ نفوس » تاین
Tyne اسمندہ بر کوچک فقط سیرسفائنه قابل ایزمق آغزبنہ
قریب بولنہرق برکتلی کمور معدنلرینی حاویدر .

(هل Hull) « ۳۴۰,۰۰۰ نفوس » ہومبر آغزندہ
بولنہرق غایت تجارتکاه بر بلدہ اولوب ہر سنہ بالنا صیدیحون
پک چوق کمی ارسال ایدر .

(پورٹسموت Portsmouth) « ۱۸۹,۰۰۰ نفوس » و (برایتن
Brighton) و (سوتامپتن Southampton) و (پلیموت)
شہرلری مانس دکزی سواحدہ بولنہرق تجارتلری سبیلی
توسع ایتشدرد . (پورٹسموت) انکترہنک اک کوزل ترسانہسینی
حاوی اولدینہ کی (برایتن) دخی دکز حاملری ایچون موسمندہ
چوق غلبہ لک اولور (۱۲۳,۰۰۰ نفوس) .

(نوتینگام) و (برادفورد Bradford) شہر معدورلری
دخی صنایع فابریقالریلہ شہرت بولشلردر .

(دوور Douvres) اسکلهسی فرانسه نک (قالہ) شہری
قارشوسندہ وپادہ قالہ نک اک طار محاندہ بولنوب فرانسه ایلہ
مناسبات یومیہدہ بولنور .

(بات Bath) « ۵۱۰,۰۰۰ نفوس » انکترہنک اک مشہور
معدن صولرینی حاویدر .

(یورک York) و (کنتربری Cantorbery) غایت اسکی

اوله رق نفوسی دخی اسویجره ودانیمارقه و صربستان و یونانستان
دولترندن زیاده در .

(لیورپول Liverpool) (۶۸۴,۰۰۰ نفوس) ایرلانده
دکزینه قریب (مرسی Mersey) نهری آغزنده بولنه رق
لوندردن صکره انکتره نك ایشلاک تجارت لیمانی حاویدر .
حکومات متفقہ آمریکا ایله مناسباتی اک چوقدر .

(منچستر Manchester) (۵۴۵,۰۰۰ نفوس) انکتره نك
اک صنعتکار بلده سی اوله رق باخصوص منسوجات قطنیه واقشه
سائرہ دستکاهلری غایتله چوقدر . و کذلک جوارنده بولنان
سالفورد (۲۲۰,۰۰۰ نفوس) و (پرستن Preston) (۱۱۴,۰۰۰
نفوس) (بولتن Bolton) (۱۶۸,۰۰۰ نفوس) شهرلرنده دخی
بیوک فابریقه لر کثرت اوزره اولوب بلاد مذکورہ نك تجارت
بحریه سی (لیورپول) اسکله سیله اجرا اولنور .

(برمنگام Birmingham) (۵۲۴,۰۰۰ نفوس) جوارنده
دمیر و کمور معدنلری چوق بولمغله تیمور ادواتی و خاصه
اسلحه اعمال ایدن فابریقه لر ی اوروپانک برنجیلرندندر .

(لیدس Leeds) (۴۲۸,۰۰۰ نفوس) چوقه و سائر یون
منسوجاتیله و (شفیلد Sheffield) (۴۸۲,۰۰۰ نفوس) اوانی
حدیدیه سیله مشهوردرلر .

(بریستل) (۳۲۸,۰۰۰ نفوس) اسمیله مسمی کورفز
ساحلنده و (عاوون) نهری آغزنده غایت تجارتکاه بربلده در .

کیمدن آشاغی بولماز . دوق تسمیه اولنان حوضلری کناری
 اشیای تجاریه وضعنه مخصوص جسم مفازه لری حاویدر .
 ته مس نهری بولده بی ایکی قسمه آیروب صول طرفده کی قسمی
 دیگرندن دها مهمدر . نفوسک ازدیادی حسیه سنین اخیرده
 لوندریه اطرافده بولنان کویلر و شهرلر دخی علاوه قلمش
 اولوب انکلیرک مبدأ طول اعتبار ایلدک لری مشهور رصد
 خانه بی حاوی اولان (گرینویچ Greenwich) شهری بو
 قییلدندر . دروننده بولنان آثار عتیقه میاننده پروتستان مذهبک
 اک کوزل معبدی اولان (سن پول) کلیسای و خاندان قرالینک
 و سائر رجال و کبارک مقبرلری حاوی (وستمنستر
 Westminster) کلیسای و (ویت هال) سرای و (واترلو
 Waterloo) کوپریسی و ته مسک آلتندن کچن مشهور تونل
 تعداد اولنور . لوندرنک (اسکوئر Square) تعمیر اولنان
 میدانی جاده لریله سیرانکاهی اولان بیوک باغچه لری (اک بیوکی
 هایت پارک) مشهوردر . شهر مذکور بیوک واپور قومپانیالری
 واسطه سیله دنیانک هر نقطه سیله مناسبات تجاریه و صرافیه
 بولندی بی کبی تلغراف خطوطی سایه سننده دخی وقوعات سیاسییه
 و شئونات یومیه بی اک اول خبر آلور .

لوندرنک سطحی او توزیک هکتار یعنی یکی دونم اتساعنده [۱]

[۱] اسکی دونم اعتباریه اوچوز آلتش بیک دونم قدردر .

مشهوره شهره . — پایتخت اولان لوندزه (انگلیزجه سی لندن London) تمس کنارنده اوروپانک اک بیوک والک غلبه لاک (۴ مجق ملیون نفوس) والک زنیکن و دنیانک اک تجارتگاه بلده سیدر . ساحل بحره مسافه سی ۷۵ کیلومتر و در (بول Pool) تسمیه اولنان لیمانی یدی کیلو مترو قدر طولنده اوله رق دروننده ایکی بیگ

•	برقس	•	سنجاغی مقری ریدنغ شهری .
•	(۲) سرری	•	مقری کیلفورد شهری .
•	(۱) میدل سکس	•	مقری لوندزه شهری .
•	(۵) هرتفورد	•	مقری هرتفورد شهری .
•	(۶) بوکینگام	•	مقری بوکینگام شهری .
•	(۷) اوقسفورد	•	مقری اوقسفورد شهری .
•	(۸) هرفورد	•	مقری هرفورد شهری .
•	(۹) وورسستر	•	مقری وورسستر شهری .
•	(۱۰) وارویق	•	مقری وارویق شهری .
•	(۱۱) نورتامپتن	•	مقری نورتامپتن شهری .
•	(۱۲) بدفورد	•	مقری بدفورد شهری .
•	(۱۳) کبریج	•	مقری کبریج شهری .
•	(۱۴) هنتینگدن	•	مقری هنتینگدن شهری .
•	(۱۵) روتلاند	•	مقری واتام شهری .
•	(۱۶) لایسستر	•	مقری لایسستر شهری .
•	(۱۷) استافورد	•	مقری استافورد شهری .
•	(۱۸) سالوپ	•	مقری شریوزبری شهری .
•	(۱۹) دربی	•	مقری دربی شهری .
•	(۲۰) نوتنگام	•	مقری نوتنگام شهری .

بوسه-نجاقلر غایتله معمور و جسم شهرلری حاوی اولدقلری
 حالده مقراداره لری اکثریا اسکیدن قالمه کوچك قصبه لر در انکلیز لر
 سنجاق اسملرینك آخرینه (شیر) کله سنی علاوه ایدر لر .

- (۴) لتقوان سنجاغی مقری لتقوان شهری .
 (۵) نورفواق » مقری نورویق شهری .
 (۶) سوفواق » مقری ایپسویق شهری .
 (۷) اسسکس » مقری شلسفورد شهری .
 یاده قاله یه ساحل اولان (کنت) سنجاغی اولوب مقری مایدستن
 شهریدر .

مانش دکزینه ساحل اولان بش سنجاق بونلردر :

- (۱) سوسسکس سنجاغی مقری شیشستر شهری .
 (۲) سوتامپتون » مقری وینچستر شهری .
 (۳) دورسهت » مقری دورچستر شهری .
 (۴) دهوون » مقری اقستر شهری .
 (۵) قورنوطابل » مقری بودمین شهری .
 بریستل کورفزینه ساحل اولان اوج سنجاق بونلردر .

- (۱) سمرست سنجاغی مقری ویلس شهری .
 (۲) غلوسستر » مقری غلوسستر شهری .
 (۳) مونوط » مقری مونوط شهری .

ایرلانده دکزینه ساحل اولان درت سنجاق دخی بونلردر :

- (۱) چستر سنجاغی مقری چستر شهری .
 (۲) لانقاستر سنجاغی مقری لانقاستر شهری .
 (۳) وست مورلاند سنجاغی مقری پایلبی شهری .
 (۴) کبرلاند سنجاغی مقری قارایل شهری .

داخل مملکتده بولنان یکریمی سنجاق دخی جنوب فریبیدن بدءایله بونلردر :
 (۱) ویلچ سنجاغی مقری سالیسبوری شهری .

(Ecosse) یاخود (سقوتلند Scotland) و جنوب فرییده
(غال یاخود و یاس Wales) و جنوبده (انگلند England)
یاخود نفس انگلتره .

انگلند قسمی . — انگلند یاخود نفس انگلتره قسمی
بیوک بریتانیانک اک زنگین واک غلبه لک محلیدر . انگلتره قدر
معدنی کثیر اولان یریک آز بولنور . معدن کوروی و دمیر
و باقری کرک کثرت و کرک نفاستجه دنیا ده بی مثلدر . قورشون
وقلای معدنلری دخی چوق حاصلات ویرلر .

انگلتره طوپراغی کندینه کفایت ایده جک قدر حبوبات
یتشیدیرمدیکندن انگلتره هر قومدن زیاده ات و پاناتس ایله
تعیش ایدرلر . صیغیر اتلرینک نفاستق و قیونلرینک اینجه توپلری
و اتلری بک مشهوردر . هوا رطوبتلی و اکثریا دومانلی اولدیفه
حالده قیش موسمی قورقوله جق درجه ده شدید دکلدر .

یالاکز انگلتره قسمی قرق سنجاغی (Comté) حاوی اولوب
یکر میسی ساحل بخرده و دیگر یکر میسی داخل مملکتده واقعدر [۱]

[۱] ساحل بخرده بولنان یکرمی سنجاقدن یدیسی بحر شمله وبری
(پاده قاله) یه و بشی مانس دکزینه و اوچی بریستل کورفزینه و دردی
ایرلانده دکزینه ساحلدر .

بحر شمال ساحلنده بولنان یدی سنجاق بولنوردر :

- (۱) نورتومبرلاند سنجاغی مقری نیواستل شهری .
- (۲) درهام سنجاغی مقری درهام شهری .
- (۳) یورق مقری یورق شهری .

ایرلاندهده یغمور و بناء علیہ رطوبت ویشیلک جوقدر . ایرلاندهنک منناسی « یشیل طوپراق » در . وسط جزیره الحلق اولدیفندن صو بریکندیلری (بوغس Bogs) تسمیه اولنان و بعضاً خیلی درین اولان یتاقلقلری وجوده کتیرمشدر . بویتاقلقلرک اوزری اکثریا لطیف یشیللاکلر وروزکارک بریکدیردیکی آغاج یابراقلری ایله محاط اولدیفندن غافل یولجیلر وچوبانلر و حیوان سوریلری بو اوچوروملره دوشهرک هلاک اولدقلری واردر . بوغس بتاقلقلرینه دوشن حیوانلرک لاشهلری چورومیوب حالی اوزره قالور ودریلری دباغ اولنمش مشین حالنه کلور . و آغاج کولکری چورویهرک « تورب » تعیر اولنان چامور کبی کموره تحول ایدر . مواقع مذکورہ اکثریا آغاجلقدر .

تعریفات سیاسیہ

بریتانیا اطالری ۱۱۷ سنجاغه منقسم اولوب بونلره (قونتلوق Comté) وانکلیر لسانده (شیر Schire) تعیر اولنور بو سنجاقلرک آیری آیری اسملرینی تعداددن صرف نظرله یا لکنز حاوی اولدقلری بلاد معموره و معروفینی ذکر ایدم چکنز . بیوک بریتانیا اطالسی اوج قسمه منقسمدر . شمالده (اسقوجیا

دو کیلان (اوز) جنوبی نہری و (ترنت Trent) و (اوز Ouse) شمالی
ایرما قلمندن حاصل اولان (هومبر) نہری و (توید Tweed)
(فورت) و (تی Tay) نہر لری و (مردہی) کورفزی نہ جاری
اولان (نس Ness) نہری جریان ایدر .

غرب سطح مائٹنہ یعنی ایرلانده دکزینہ دخی قلید
کورفزی نہ آقان (قلید) نہری و (سولوهی) کورفزی نہ آقان (ادن
Eden) نہری و (مرسی Mersey) نہری و (بریسٹل Bristol)
کورفزی نہ دو کیلان (سورن Severn) و عاون (Avon) نہر لری
جریان ایدر لر .

اشبو تعداد اولمان نہر لری کافہ سی درین و آغز لری غایت
کندیش و صکرہ دن حفر اولمش قبالر واسطہ سیلہ یکدیگرینہ
مربوط اولدیفندن سپر سفائنه پک الویریشلی اولوب نقلیاتی
تسمبل ایله امر تجارتی توسیع ایامکده در لر .

ایرلانده اطه سنک شکلی بریتانیا کبی مثلث اولوب یو وار .
لا قدر . ساحل لری دخی کنڈک دوز کون دکلدر . غربده (دونه غال)
و (غالوهی) قویلرینی حاویدر .

طاغلری قلیل ایسه ده نہر لری و کولاری آز دکلدر . (شانون)
نہری (درغ) کوانک صوینی بحر محیط اطلامی به بوشالدر .
(بان) نہری دخی (نیغ Neagh) کوانک صوینی ایرلانده دکزینہ
ایصال ایدر . کذا (بون) و (باررود) نہر لری ایرلانده دکزینہ
جریان ایدر لر .

مترو مربعه و مقدار سکنه لری ۴۳ ملیون نفوسه قریبدر .
 بیوک بریتانیا اطه سی شکلاً بر آز مثلثه مشاهتی اولوب
 شرقاً بحر شماء و جنوباً بحر مانس ایله غرباً (سن زورژ یا خود
 سنت جورج) قنالی و ایرلانده دکیزی و شمال قنالی و بحر محیط
 اطلامی ایله احاطه اولمشدر و سواحلی غایتله کیرشلی
 چیقشیدر . سواحل شرقیه ده (ته مس) آغزی و (واش Wash)
 کورفزی و (هومبر) آغزی و (فورت Forth) و (مورده ی
 Murray) کورفزی حاصل اولدینی کبی سواحل غربیه ده دخی
 (بریستل) و (سولوه ی) و (قلید) کورفزی پیدا اولمشدر .
 (دقاسبی Duncasbi) و (رات Wrath) برونلی
 بریتانیا اطه سی شمالده منتهی قیلدقلری کبی (لندس اند) نام
 دیکرله (فینستر) برونی جنوب غربیه ده (قورنویل) یارم اطه سی
 نهایتندیرر .

بریتانیا اطه سنده بویدن بویه بر عظیم سلسله جبال امتداد
 ایلرکه بو سلسله یه شمالده (روس Ross) و (غرامپان)
 و (چویوت Cheviot) طاغلری و وسطده (مورلاند) طاغلری
 و جنوبده (قامبرین) و (قورنویل Cornouailles) طاغلری
 اسمی اعطا اولنور .

سلسله مزبوره بیوک بریتانیایی بری شرقی و دیکری غربی
 ایکی سطح مائله تقسیم ایدر . شرق سطح مائلنه یعنی شمال
 دکزبنسه (ته مس Tamise) نهری و (واش) کورفزینه

◉ انكلتره حكومتی ◉

— احوال طبيعیه —

انكلتره حكومتی كه لسان رسمیده بیوك بریتانیا و ایرلاندا
 قرالیت متحدہ سی - Royaume Uni de Grande Bre -
 stagne et d'Irlande اسمیله مسما در اوروپانك الك مهم جزائر
 مجتمعه سنی حاویدر. اشبو جزائر الك بیوكی (بیوك بریتانیا)
 اولدیقندن هپسنه بردن بریتانیا اطهرلی دیرلر. (بیوك بریتانیا)
 نك جانب غریبسنده (ایرلانده) اسمنده بر بیوك اطه ده
 واردر كه میاه لرینی ایرلانده دكزیله شمال قتالی و (سن ژورژ)
 بوغازی فصل و فریق ایلر . بو ایکی جزیره کیره دن ماعدا
 بحر محیط اطلاسیده کائن (شتلند Schetland) و (اورکیدس
 یا خود اورقاد) و (ابریدس) جزائر مجتمعه لرلی و ایرلانده
 دكزنده واقع (من Man) و (انكلسی) اطهرلی و مانس
 دكزنده واقع (وایت wight) و (صورلنفس) و (اورینی
 Aurigny) و (کرتزی) و (جرزی) جزیره لرلی بریتانیا
 جزائر مجتمعه سنی تشکیل ایدرلر .

بریتانیا اطهرلی ایریلی اوقاقلی جمعاً ۵۷۹ اطه دن
 عبارت اولوب مساحه سطحیه لرلی مجموعی ۳۱۵,۰۰۰ کیلو

(Bourgogne) دو قه لری ، خام - آ جنوبده (عاکیتانیا Aquitaine) دو قه لری ، ساداً طولوز قونتلرندن عبارت ایدی .

هجرتک یدنجی قرنی ابتدالرینه طوغری انکلیزر فرانسه یه هجوم واسقیلا ایلوب فرانسه قرالرینک اداره لرنده انجق درت بش شهر قلمش ایکن قرال یدنجی شارل و اخلافی انکلیزرلی تکرار دفع وتبعیده چالیشهرق و اون برنجی لونی دره بکلرینک متصرف اولدقلری املاک جسمه یی بربرر ضبط واسترداد ایلهرک حکومت قرالیهی تأیید و تشدید ایلدیله . لکن قرون وسطی بقایاسندن اولان زادکان ورهبان امتیازاتی باقی ایدی .

هجرتک ۱۲۰۳ و میلادک ۱۷۸۹ تاریخنده سرزده ظهور اولان حادثه مشهوره امتیازات مذکورهی قالدیروب مملکتی بشقه رنگه قویدی .

ناپولیون بوناپارتک فتوح عظیمه سی فرانسه ده پارتمانلرینک عددی بی یوز اوتوزه ابلاغ ایدوب بونلردن ماعدا یکریمی درت ده پارتماندن مرکب ایتالیا قراللیغی دخی ناپولیونک زیر حمایه سنه کیرمش ایدی .

ناپولیونک سقوطندن صکره فرانسه ینه اسکی حدودینه ارجاع اولنهرق نهایت ۱۸۷۰ محاربه سنده مغلوبیتی اوزرینه آلمانیا یه ترک ایتدیکی یلردن ماعدا بوکونیکی بولندینی حال جغرافییه کلدی .

ید ضبطنه دوشدی . فرانقلر غالباًده متعدد حکومتلر تشکیله ایدهرک بو حکومتلر متفرقه اواننده هجرنک قرن نایمی ابدالرنده اسپانیایی یکی فتح ایتش اولان عربلر فرانسهیه دخی تجاوز ایدرک (تاربون) و (طولوز) و (لیون) و (بوردو) شهرلرینی وبتون جنوبی فرانسهیی استیلا ایلدیلر ایسهده (پواتیه) هزیمتدن صکره فرانسهده پایدار اوله میوب ینه پیرنه طاغیرینک جنوبنه رجعت ایلدیلر . فرانس دولتلی ایسه کوندن کونه تزید اقتدار ایلر ایدی . نهایت (شارلمان) نام قرال فرانس حکومتلر متفرقه سنی برلشدیروب کندی حکمی آلتنه آلدقن ماعدا جرمانیا و ایتالیا و اسپانیا بلادندن خیلی یرلر دخی استیلا ایلهرک اولوقتلر اوروپانک اک جسم و اک قوی حکومتی تأسیس ایلدی . موسی الیهک پایتختی پارس اولمیوب ایوم پروسیاده بولنان (اکس لاشاپل) شهری ایدی فقط کندنن صکره احفادی میاننده نفاق واقع اولدیغندن شارلمان دولتی منقسم و مندرس اولوب بعدازان غالباًده فرانسه نامی ویرلدی .

قرون وسطاده فرانسه اوروپانک سائر یرلرنده اولدینی کبی دره بکلری انده قالب قراللرک حکم و نفوذلری ضعیف و محدود ایدی . دره بکلری ایچنده آلتیمی اک زیاده قوت صاحبی اولوب بونلر دخی (فلاندر Flandre) قونتلیری ، نایباً نورماندیا دوقه لری . نایباً شامپانیا قونتلیری ، رابماً (بورغونیا

افریقاده (جزائر) قطمه سی و سنه خال و (کینه) مستملکاتیه
 (ره تونیون) و سائر آطه لر . - فقط سنین اخیرده صحرای
 کیرک بر بیوک قسمی بنه مشدر . و ماداغاسقار جزیره کیره سی
 طوغریدن طوغری تحت حمایه سنه آمشدر .

آسیاده هندستانک بش نقطه سیله هند چینیده (قوشین شین)
 و (تونکن) قطمه لری .

آمریقاده عانتیل آطه لرندن بر قاجی و فرانسر غویانه سی .
 اوقیانوسیه ده یکی قاله دونیا و مارکیز اطله لری .
 فرانسه مستعمراتنک مقدار نفوسی هند چینیده کی ممالک
 جسمیه نک فتح و الحاقندن صکره ۵۰ میلیونه تقرب اتمشدر .
 مساحه سطحیه لری دخی مستملکات موهومه قیلندن
 اولان افریقا صحاری جسمیه سی داخل اولدینی حالده ایکی
 میلیون کیلومتر و مربعندن زیاده در .

جغرافیای تاریخی

فرانسه متقدمینک (غول) و یا خود (غالبیا) تسمیه ایتدکلی
 مملکت اولوب سکنه سی دخی غولوا تعمیر اولنور ایدی .
 رومایلر غول مملکتی کاملاً استیلا ایلدیلر . روما مالکی
 اوزرینه باربارلرک هجومی ائناسنده بو مملکت دخی خیلدجه
 ازیلوب نهایت جرمانیه دن کله (فرائق) اسمنده بر طائفه نک

فرانسز لسانی بوکونکی کون معاملات و مناسبات دولیةده
لسان رسمی اوله رق استعمال اولمقده در . ملل متمدنه میاننده
اک زیاده منتشر اولان فرانسز لسانی اولوب بولسان تحصیل
علومه دخی یک یاردم ایدر . فرانسه نك حدوده جوار اولان
محللرده او محله یقین اولان قومك لسانی سویلنمکده در . مثلا
شمالده فلان لسانی وقورسیقهده ایتالیان لسانی کی .

مذهب، معارف، صنایع . — فرانسه اهالیسنک اکثریسی
قتولیک اولوب بقیه سی پروتستان و موسویدر .

معارف خصوصنه فرانسهده هر وقتدن زیاده صرف
ساعی اولمقده و ترقیات کوندن کونه کندینی کوسترمکده در .
درجه ابتدایه تحصیلنده فرانسه هنوز آلمانیا و آمریقایه
بیشه مامشدر .

فرانسزلر صنایع و تجارتی دخی ایلرو کوتورمش بر قوم
اولوب هر قدر صنایع نافهده انکلیزلره بیشه مامشدر ایسهده
صنایع نفیسهده و زینت اشیای اعملنده آنلره مسابقت ایتشلر در
تصرفه رعایتلری اولمقله محافظه ثروت ایدر لر . بوکون فرانسه
خزینه سنک ۳۵ ملیار فرانق دیونانی وار ایسهده داینلری
میاننده اجنبی یک آزدر . فرانسه قدر بورجی اولان دولت یوقدر .

مستملکات

اوروپا خارچنده فرانسه مستملکاتی بونلردن عبارتدر :

یکیدن برده (سمپلون) تونلی آچلمشدر . (مارسلیا) و طولون
خطی دخی ساحل طریقله ایتالیا به کیره رک جنویزه کیدر .
فرانسه ک بتون شمندوفر خطلری فابرقه لره و یا مواقع
خصه و صیه به منحصر اولانلر داخل اولمدینی حالد ۳۹۹۰۰
کیلومترودن بر آز زیاده در . تلگراف تللری دخی ۵۷۱۰۰۰
کیلومترودر .

بورجه و تجارت . — فرانسه ک ۱۹۰۴ سنه سیچون تنظیم
اولتان بودجه سنده ۳ ملیار ۵۶۳ ملیون فرانق [۱] ایراد
واولمقدار دخی مصرف تخمین قلمشیدی . ادخالات سنویه سی
(۱۹۰۲) ۴ ملیار ۶۹۸ ملیون فرانقه و اخراجاتی دخی ۵
ملیار ۵۹۷ ملیونه بالغ اولور .

اهالی، اضمومه، لسانه . — فرانسه ک نفوس موجوده سی
۳۹ ملیونه قریبدر . قطعات شمالیه قطعات جنوبیه به نسبت ده
غلبه لیکدر .

فرانسزلر ساعی بر ملت اولوب خیاللری غایت پارلاق
اولدیغندن اک مشکل کورینان تصوراتک اجراسنه در حال قیام
ایدرلر . بناه علیه برشی یاپارکن ملاحظه لری پک قوتلی اولیوب
اکثریا سائقه اغراض و حسیاته مفلوب و مجلوب اولورلر .
کرچه اینجه فکری و کریم الطبع و مسافر پرور ایسه لرده نباتلری
آزدر .

[۱] بفرانق درت فروش اون آلتی پاره دن بر آز زیاده ایدر .

نقوسی ۲۹۰,۰۰۰ راده لرنده در مقری (عاجاقسیو) بلده سی
 اولوب لب دریاده خیلی تجارت ایدر. ناپولیون بوناپارت شهر
 مزبورده تولد ایتشدرد. مقدا مرکز اداره (باستیا) شهری
 ایدی.

شمنر فرلرله — فرانسه شمندوفرلری اسپانیا وایتالیا
 واسویچره و آلمانیا و بلجیقا تیموریولارلیله ملاصق اولوب باشلوجه
 مرکز لری (پارس) ایله (لیون) در. پارسده سکز بیوک خط
 اجتماع ایدر. بالجه تجارتگاه اولان شهر وقصبه لر بو واسطه
 نقلیه دن استفاده ایتکده در.

باشلوجه خطوطی تعداد ایدلم : (۱) (مارسلیا)، (لیون)،
 (پارس) (بولونی و یاخود هاور) خطی که بحر سفید ایله انکتره یی
 اختلاط ایتدیرر. (۲) (پرینیان)، (طولوز)، (اورلئان)
 (بروکسل) خطی اولوب بوخط شمالاً بلجیقایه داخل
 اولدینی کبی جنوباً دخی بحر سفید ساحلی قربندن اسپانیایه
 داخل اولور. (۳) (بایون)، (بور دو)، (تور)، (پارس)
 (ره نس)، (نامور) خطی اولوب بوخط دخی بلجیقا ایله
 اسپانیای غربی التصاق ایتدیرر. (۴) (نانت)، (پارس)،
 (استراسبورغ) خطی. (۵) (شربورغ)، (پارس)، (دیژون)
 (برن)، (بال) خطی اولوب شرق تیمور یولارلیله التصاق ایدر.
 لیوندن بر تیمور یولی (سنی) طاعنی آلتنده کی مشهور تونلدن
 مرور ایله ایتالیا یه داخل و (طورینو) شهرینه واصل اولور.

اون برنجیسی (روسیون Roussillon) ولایتی اولوب [۱] مقری (بریفیان) شهری ایدی .

اشبو تعداد ایتدی کمز ولایات ۱۷۸۹ تاریخنده کی فرانسه نك ولایتلری اولوب آندن صکره ساردنیا قرالی مالکانه سندن اولان (ساووا Savoie) ایالتی [۲] و (نیس) الکامی [۳] و پایابه تابع اولان (عاوینیون) و نواحیسی دخی [۴] مؤخرأ فرانسه یه الحاق اولمشدر .

(نیس) بحر سفید ساحلنده هواسی لطیف بیوجک بر اسکله اولوب (۱۰۵,۰۰۰ نفوس) هجرتک اونجی قرننده اسپانیا قرالنه تابع اولدیغندن عثمانلی قبودانلرندن بارباروس خیرالدین پاشا فرانسر دوئماسیله بالانفاق بوقلمه بی طوبه طوئمشدی .

قورسیقه اطهسی . — (قورسیقه Corse) اطهسی کرچه ایتالیا اراضیسنه مشابه و منسوب ایسه ده هجرتک ۱۱۸۱ و میلادک ۱۷۶۸ تاریخندبرو فرانسه اداره سنه منتقل اولمشدر . مقدار

[۱] بو ولایتدن (شرق پیره نه) ده پارتمانی حاصل اولمشدر .

[۲] ساووا ایالتندن ایکی ده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) ساووا

مقری (شامبری) . (۲) بالا ساووا مقری (طانهسی) .

[۳] نیس ایله نواحی مطقه سندن (آپ بحری) ده پارتمانی حاصل

اولمشدر .

[۴] طوینیون الکامی دخی و وکلوز Vaucluse ده پارتمانی حاصل

ایتمشدر .

جهتله (ناربون) حصارینی دارالحکومه اتخاذ ایلمشلر ایدی .
(نیم) و (مونپلیه) شهرلری بو ولایتک بلاد معروفه سننددر .
سکزنجیسی (کوین Guyenne) مع فاسقونیا ولایتی
اولوب [۱] مقری (بوردو) شهری ایدی . (بوردو) فرانسه نیک
دردنجی بلده سی اولوب (۲۵۲,۰۰۰ نفوس) غارون نهری
ساحلنده غایتله ایشلک بر اسکله در . لیمانی دایما تجار سفینه لر یله
طولودر . (بوردو) هجرتک ۱۱۲ سنه سی پواتیه ده شهید اولان
امیر عبدالرحمن الغافقی طرفندن تسخیر و غارت ایدلمش ایدی .
طقوزنجیسی (به آرن Béarn) ولایتی اولوب [۲] مقری
(پو Pau) شهری ایدی . اسپانیا سرحدنده (بایون) قلعه سی
واردر .

اونجیسی (فوا Foix) قونتانی اولوب [۳] مقری (فوا)
شهری ایدی .

---

[۱] کوین ولایتندن آتی ده پارتمان حاصل اولمشدره : (۱) دوردون
Dordogne مقری (پریکو Périgueux) . (۲) لو Lot مقری
(قاهوو Cahors) . (۳) طوهرون مقری (روده ز) . (۴) طارن
و غارون مقری (مونتوبان) . (۵) لوهه غارون مقری (طازان) . (۶)
ژیروند مقری (بوردو) .

فاسقونیا ولایتنده اوچ ده پارتمان حاصل اولمشدره : (۱) لاند مقری
(مونده مارسان) . (۲) ژهر مقری (اوق Auch) . (۳) پیره نه
علیا مقری (تارب)

[۲] بو ولایتندن (آلچق پیره نه) ده پارتمانی حاصل اولمشدر .
[۳] بو ولایتندن (طاریه ز) ده پارتمانی حاصل اولمشدر .

التنجیسى (پرووانس) ولایتى اولوب [۱] مقرى (ا کس Aix) شهرى ایدی . مارسلیا ایله (طولون) بو ولایتده داخلدر . مارسلیا (۴۹۱,۰۰۰ نفوس) لیون کورفرزنده بر اوفق لیمان نهایتنده بولنه رق فرانسه نك اوچنجهی بلده سی واوروپانك الك تجارتگاه مواقمندن بریدر . آق دکزده بو بلده قدر تجارت ایدن محل یوقدر . طولون دخی فرانسه نك برنجی ترسانه سی واک کوزل حرب لیمانی حاویدر .

یدنجیسى (لانفدوق Languedoc) ولایتى اولوب [۲] مقرى (طولوز) شهرى ایدی شهر مذکور (۱۴۹,۰۰۰ نفوس) غارون نهرى اوزرنده قماش و معدن فابریقه لرینی حاویدر . عربلر بوشهری دخی ضبط ایلیه رك (طولوشه) تسمیه ایلمشدر و طولوشه نك ایلك محاصره سنده امیرلری (شماخ الكندی) شهید اولمشدر (سنه ۱۰۳۳) . اول زمانلر بودیارك فتحنه جهد وغیرت ایلكلری

مقرى (غره نوبل) (۲) دروم مقرى والانس . (۳) آلپ علیا Hautes Alpes مقرى (ظا) .

[۱] بو ولایتدن اوچ ده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) رون آنزلی Bouches-du-Rhône مقرى (مارسلیا) . (۲) آلپق ایا Basses Alpes مقرى (دینی Digne) . (۳) وار Var مقرى (درا کینیان) [۲] بو ولایتدن سکز ده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) اود Aude مقرى (قارقاسون) ، (۲) هرو Hérault مقرى (مونپلیه) . (۳) گارد Gard مقرى (نیم) Nimes . (۴) غارون علیا مقرى طولوز . (۵) تارن Tarn مقرى (آلی) . (۶) لوزهر مقرى (ماند) ، (۷) لوار علیا مقرى (پوی Le Puy) ، (۸) هاردهش مقرى (پریوا Privas) .

اوجنچیسى (اوورنى Auvergne) ولایتی اولوب [۱] مقرى (قلمون) شهرى ایدی. قرون وسطاده هجرتك بشنجی قرینده برنجی اهل صلیب سفرى اشبو شهرده اجتماع ایدن مجاس کبیر رهبان طرفندن اعلان ایدلمش ایدی .

دردنچیسى (لیونه Lyonnais) ولایتی اولوب [۲] مقرى (لیون) شهرى ایدی . شهر مذکور رون نهري اوزرنده بوانه رق فرانسه نك پارسدن صکره ایکنجی بلده سی و صنایع مرکز لرندن بریدر (۴۵۹,۰۰۰ نفوس) . منسوجات حریره فابریقه لری غایتله مشهوردر . هجرتك قرن نانیسی ایتدالرنده لیون شهرى دخى دست تصرف اسلامیانه داخل اولمشیدی . (سنت هتین Saint-Etienne) دخى صنایعیله مشهر اولوب کمور معدن لری و بنساء علییه تیمور آلاتی فابریقه لری چوقدر (۱۴۶,۰۰۰ نفوس) .

بشنجیسى (دوفینه Dauphiné) ولایتی اولوب [۳] مقرى (غره نوبل Grenoble) شهرى ایدی .

(قورروز Corrèze) مقرى (تول Tulle)، (۲) وین علیا Haute - Vienne مقرى (لیموژ) [۱] بو ولایتدن ایکی ده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) پوتی ده دوم Puy-de-Dome مقرى (قلمون) . (۲) قانتال مقرى (اوریباق Aurillac) [۲] بو ولایتدن ایکی ده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) رون ده پارتمانی مقرى (لیون) . (۲) لوار مقرى (سنت هتین) . [۳] بو ولایتدن اوج ده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) ایزره

ایله لشکر فرنک بیننده بر شدید محاربه واقع اولوب سردار سپاه اسلام اولان امیر (عبدالرحمن بن عبدالله الغافقی) واصل سر منزل شهادت واردوی مسلمین گرفتار مفلوویت اولمغه عربلر فرانسه‌یی یواش یواش تخلیه‌یه باشلادیلر امیر عبدالرحمن اعدایی اولقدر ییلدیرمشدی که قرون وسطاده نسوان فرنک اوصلی طور میان چوجقلرینی (عبده رام) یعنی عبدالرحمن کلیور دیو قورقودیرلردی .

اون برنجیسی (اونیس Aunis) ولایتی اولوب [۱] مقری (لاروشل) شهری ایدی شهر مذکور ایشلک بر تجارت اسکله‌سی اولوب (شارانت) نه‌ری آغزنده کائن (روشفور) دخی بو ولایتده‌در .

جنوبده‌واقع‌اون‌بر‌ولایتدن اولکیسی (سنتونژ Santonge) مع (آنگوموا Angoumois) ولایتی اولوب [۲] اولکینک مقری (سنت Saintes) و ایکنجینک مقری (آنگولم Angoulême) شهرلری ایدی .

ایکنجیسی (لیموزن Limousin) ولایتی اولوب [۳] مقری (لیموژ) بلده‌سی ایدی .

---

[۱] اشبو ولایت آتیده‌کی (سنتونژ) ولایتیه برلشدیریلرک (شارانت سفلی) ده‌پارتمانی حاصل ایتشدور .
 [۲] (انفوموا) ولایتی شارانت ده‌پارتمانی حاصل ایتشدور .
 [۳] (لیموزن) ولایتندن ایکی ده‌پارتمان حاصل اولمشدر : (۱)

آلتنجیسى (بوربونہ) ولایتی اولوب [۱] مقرى (مولان
Moulins) شہرى ایدی .

یدنجیسى (مارش) ولایتی اولوب [۲] مقرى (کهره Guéret)
شہرى ایدی .

سکزنجیسى (تورن Touraine) ولایتی اولوب [۳] مقرى
(تور Tours) شہرى ایدی .

طقوزنجیسى (برى Berry) ولایتی اولوب [۴] مقرى
(بورژ Bourges) شہرى ایدی .

اوتنجیسى (پواتو Poitou) ولایتی اولوب [۵] مقرى
(پواتیه) شہرى ایدی . هجرتك قرن اولنده عربلر اسپانیایی

فتح ایلدکدن صکره پیره نه جبالنی تجاوز ایدرک جنوبی فرانسه نی
دخی تسخیر ایلمشلر ورايت استیلالرینی بو ایالته قدر کتیرمشلر

ایدی . هجرتك ۱۱۴ سنه سی (پواتیه) قربنده جیوش مسلمین

---

[۱] بو ولایتدن (آلیه Allier) ده پارتمانی حاصل اولمشدره .

[۲] بو ولایتدن (قروز Creuse) ده پارتمانی حاصل اولمشدره .

[۳] بو ولایتدن (اندر ولوار Indre et-Loire) ده پارتمانی

حاصل اولمشدره .

[۴] بو ولایتدن ایکی ده پارتمان حاصل اولمشدره: (۱) شر Cher

مقرى (بورژ) . اندر Indre مقرى (شاتورو Châteauroux)

[۵] بو ولایتدن اوچ ده پارتمان حاصل اولمشدر (۱) وین Vienne

مقرى (پواتیه) . (۲) ایکی سوره Deux-Sèvres مقرى (نیورت

Niort) . (۳) وائده مقرى (لاروش) .

وسطه بولمان اون بر ولایتدن اولیکیمی (آنژو Anjou)
 ولایتی اولوب [۱] مقری (آنژ Angers) شهری ایدی .
 ایکنجیمی (اورلئانه Orleanais) ولایتی اولوب [۲]
 مقری (اورلئان) شهری ایدی . (اورلئان و) (بلوا Blois)
 شهرلری تاریخده مشهوردرلر .

اوچنجیمی (نیورنه Nivernais) ولایتی اولوب [۳]
 مقری (نهور Nevers) شهری ایدی .
 دردنجیمی بورغونی ولایتی اولوب [۴] مقری (دیژون)
 شهری ایدی .

بشنجیمی (فرانش قونته) ولایتی اولوب [۵] مقری
 (بزاسون) شهری ایدی .

[ ] ولایت مذکورهدن (من و لوار Maine-et-Loire)
 ده پارتمانی حاصل اولشدر .

[۲] بو ولایتدن اوچ ده پارتمان حاصل اولشدر: (۱) لواره Loiret
 مقری (اورلئان) . (۲) اورنه لوار Eure-et-Loire مقری (شارتر
 Chartres) . (۳) لوار و شر Loire-et-Cher مقری (بلوا Blois)
 [۳] بو ولایتدن (نیور Nièvre) ده پارتمانی حاصل اولشدر .

[۴] بو ولایتدن دوت ده پارتمان حاصل اولشدر: (۱) ایون Ionne
 مقری (اوقسر Auxerre) . (۳) قوت دور Côte-d'Or مقری
 (دیژون) . (۳) سون و لوار Saône-et-Loire مقری (ماتون) .
 (۴) ان Aisne مقری (بورغ) .

[۵] فرانش قونته ولایتندن اوچ ده پارتمان حاصل اولشدر: (۱)
 دو Doubs مقری (بزاسون) . (۲) سون علیا Haute-Saône
 مقری (وهزول Vesoul) . (۳) ژورا مقری (لون Lons) .

موزه در کلیسای فرانسه قرالرینک مقابری حای اولان (سن دنی St-Denis) قریه سی دخی پارسه ملحقدر .

سکزنجیسی شامپانیا ولایتی اولوب [۱] مقری (تروا Troies) شهری ایدی . قدیم فرانسه قرالرینک رسم تقدیمی اجراسیله مشهور (رهنس Reims) شهر جسیمی (۱۰۸۰۰۰ نفوس) وچوقه فابریقه لریله معروف (سهدان) شهری بو ولایتک بلاد مشهوره سندندر .

طقوزنجیسی (لورن) ایالتی اولوب [۲] مرکزی نانی Nancy شهری ایدی (۱۰۲,۰۰۰ نفوس) . بو ولایتک بر قسمی آلساس ایله برابر آلمانیا به ترک اولنمش (۱۸۷۱) و نانی شهری فرانسه ده قالب (میچ) بلد مستحکمی آلمانیا به انتقال ایلمشدر . نانی ایوم فرانسه حدود شرقیه سنک نقطه مهمه مدافعه سیدر .

اونجیسی (آلساس) ولایتی اولوب مقری (استراسبورغ) شهری ایدی . بو ولایت (لورهن) ایالتک بر قسمیله برابر آلمانیا به ترک اولنمشدر .

---

[۱] شامپانیا دن درت ده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) طاردن Ardennes مقری (مه زیهر Mézières) . (۲) مارن Marne مقری (شالون) . (۳) اوب Aube مقری (تروا) . (۴) مارن علیا Haute Marne مقری (شومون Chaumont) [۲] بو ولایت دن درت ده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) موزمقری بارله دوق Bar-le-Duc . (۲) موزل مقری (میچ Metz) . (۳) مورت Meurthe مقری (نانی Nancy) . (۴) ووژ مقری (ئیپنال Epinal) .

متعدد و بك زيتلى اوله رق آنجق ۱۸۷۱ تاريخنه زده ظهوره
 كلان حادثه ده ابنيه مذ كوره نك بعضيلرى احراق ايدلمشدر .
 حريق مذ كور آتشنه اوغرايان (تويلرى Tuileries) و (لوور
 Louvre) سرايلردن ماعدا (پاله رويال Palais Royal)
 و (ئايزه Elisée) و (تروقادرو Trocadéro) و (لو كسمبورغ)
 و (بوربون) سرايلرى و (بورسه Bourse) بناسى و اوپرا
 تياتروسى و (سنت اوستاش) كليساسى و اعظم قومك مقابرى
 حاوى اولان (پانتھ اون Panthéon) كى ابنيه قديمه و عاليه
 و ۱۹۰۰ اكسپوزيسيونك بقيه انشا آتى ايله ۱۸۸۹ ده ياپيلان
 اوچيوز مترو ارتفاعنده تيموردن جسيم قله (ايغل قلهسى)
 و متروپوليتن تعبير اولنان الكتريقلى ير آلى شـمـندوفرى
 و بر چوق مکتبـلر و دارالفنونلر و كتبخانلر و موزه لر و طاق
 ظفرلر پارسى تزئين ايلمكده در . شهر مذ كورك صناعت و
 تجارتى دخى رواجلى در . وقايع مشهوره سنك الكاخبرى ۱۸۷۰
 تاريخنده آلمانيا عسكرى طرفندن محاصره اولنه رق تسليمه
 مجبور اولمى در .

پارسك جوار و اكنافنده كوزل و مشهور قصبه و كويلر
 موجود اولوب اك بيوكلى (ورسايل) در . ورسايل
 (۵۰۰۰۰ نفوس) شهرنده فرانسه قرالى اون دردنجى لوى
 بر مشهور سراى انشا ايتديرمش و اشبو سراى بر چوق
 مدت فرانسه حكمدارلرينه مقر اولمش اولوب اليوم بر بيوك

آلتنجیسی (من Maine) ولایتی اولوب [۱] مقری (مان
le Mans) شهری ایدی .

یدنجیسی (فرانسه اطهسی Ile-de-France) ولایتی
اولوب [۲] سن نهری و متعدد آياقلى آره-سندہ شـکلا
جزیره مشابہتی جهتله بونامه مسمی اولمش ایدی . مقری
(پارس) شهری ایدی . شهر مذکور (۲,۷۱۴,۰۰۰ نفوس)
جسـامت و ثروتجه اوروپاىک ایکنجی بلدهسى و فقط تأسیسات
علمیه و صنایع نفیسه نقطه نظرندہ دنیانک برنجی شهری اولوب
سن نهرینک ایکی ساحانه و نهـر مذکور دروننده واقع ایکی
اطه اوزرینه مبنی بر شهر قدیمدر . و من القدیـم فرانسهـنک
مرکز حکومتیدر . پارسک زقاقلى غایتله واسـع و کوزل و
ابنیهسى منتظم و مزین اولهـرق (بولوار Boulevard) تعمیر
اولنان ایکی طرفی اغاجلى و کنیش جادهلى و لطیف مسیرهلى
وازان جمله (بولونى اورمانى Bois de Boulogne) مشهوردر .
حای اولدینى سرای و معبد و تیاترو کبی ابنیه عالیه

[۱] من ولایتدن ایکی ده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) سارت
Sarthe مقری (مان Le Mans) . (۲) مایهـن Mayenne مقری
(لاوال) .

[۲] بو ولایتدن بشـده پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) سن مقری (پارس) .
(۲) سن و اوواز Seine-et-Oise مقری (ورسایل) . (۳) اوواز مقری
(بووه Beauvais) . (۴) سن و مارن Seine-et-Marne مقری
(مهلون Melun) . (۵) ان Aisne مقری (لان Laon) .

دردنجیسی (نورماندیا) ولایتی اولوب [۱] مقری (روغان) شہری ایدی. شہر مذکور ایوم دخی معمور و صنعتکار اولوب (۱۱۶,۰۰۰ نفوس) سن نہری اوزرنده بولندیغندن لیانی غایتله ایشلک و تجار سفائی ایلہ عملودر. نہر مذکورک منصبندہ بولنان ومانش دکزینک اک ایشلک اسکلهسی اولان (هاور le Havre) شہری (۱۳۰,۰۰۰ نفوس) و (دیپ) و (شربورغ) مواقع بحریلری بوولایتک بلاد معروفه سننددر .

اشنجیسی (بریتانیا) ولایتی اولوب [۲] فرانسهک منتهای غرب شمالیسندہ کائندر. مقری (رن Rennes) شہری ایدی. لوار نہری آغزینہ قریب کوزل بر موقعدہ کائن اولوب بحر محیط اطلاسیینک اک ایشلک تجارت اسکلهلرندن بری اولان نانت (۱۳۲,۰۰۰ نفوس) شہری ونہر مذکورک منصبندہ واقع (سن نازہر) اسکلهسی و (برست Brest) و (لوریان) و (سن مالو) اسکلهلری بوولایتک بلاد مشهوره سننددر .

[۱] نورماندیادن بش دہ پارتمان حاصل اولمشدر: (۱) سن سفلی Seine Inférieure مقری (روغان) . (۲) اور Eure مقری (اورو Evreux) . (۳) قالوادوس مقری (قان Caen) . (۴) مانش مقری سن لو (St. Lô) . (۵) (اورن Orne) مقری طالانسون . [۲] بریتانیادن بش دہ پارتمان حاصل اولمشدر : (۱) ایلٹ ویلن Ille-et-Vilaine مقری (رن Rennes) . (۲) شمال سواحلی Côtés-du-Nord مقری (سن بریوق St-Brieuc) . (۳) فینیستر مقری (کپر Quimper) . (۴) موربیان مقری (وان Vannes) . (۵) لوار سفلی Loire Inférieure مقری (نانت) .

ولایات مذکورہ نیک اونی شمالیہ و اونیبری وسطیہ و اونی
بری دخی جنوبیہ واقعہ .

شمالیہ ہولانڈ و لایٹک اولکیسی (فلاندر) ولایتی اولوب
[۱] شمالاً بلجیقا حدودینہ متصل و ایوم معمور و زنیکن
و پارس ایالتین صکرہ فرانسیک اک غلبہ ک محلیدر . مقری
(لیل) شہری ایدی (۲۱۰۰۰۰ نفوس) . شہر مذکور فرانسیک
بشنجی بلدیہ سی اولوب دانٹلہ و سائرہ فابریقہ لری مشہوردر .
ساحل بحرہ واقع و مستحکم (دونکرکی Dunkerque)
اسکلہ سیلہ (روبہ Roubaix) (۱۴۲,۰۰۰ نفوس) و (طورقوان
Tourcoing) و (والانیسن) موقع مستحکم بلاد معروفہ
سنددر .

ایکنجیسی (عارتوا Artois) ولایتی اولوب [۲] مقری
(عارراس) شہری ایدی .

اویچجیسی (بیقاردیا) ولایتی اولوب [۳] مقری (عامیہ نس
Amiens) شہری ایدی . (عامیہ نس) قماش فابریقہ لریہ و تجارتیہ
شہور (۹۰,۰۰۰ نفوس) اولوب (قالہ) و (بولونی) اسکلہ لری
دخی انیکلترہ ایلہ مناسبات یومیہ دہ بولنورلر .

[۱] فلاندر ولایتین تقسیمات جدیدہ (شمال) دہ پارتمانی حاصل
اولشدر .

[۲] عارتوا ولایتین (پادہ قالہ) دہ پارتمانی حاصل اولشدر .

[۳] بیقاردیا ولایتین (سوم) دہ پارتمانی حاصل اولشدر .

تعريفات ملكيه

فرانسه مملكتى بو كونكى كون سكسان آلتى ايالته منقسم اولوب بوايالاته لسان فرانسويده (ده پارتمان Département) تعبير اولنور . هر ايالت بر طاقم لوالره (Arrondissement) و هر لوا دخی بر طاقم (ناحيه Commune) لره منقسم اولوب بر قاچ ناحيه نك بر لشمسيه قانطونلر دخی تشكيل ايدلشدر .

مقدما يعنى ۱۸۷۹ دن اول (سنه هجريه ۱۲۰۳) فرانسه اوتوز ايكي ولايته منقسم ایدی . ۱۸۶۰ ده (ساووا Savoie) ولايتي ايله (نيس) سنجاغی ساردنيا قرالغنه تابع ايکن فرانسه يه التحاق ایلدی . اشبو ولايات قديمه قرون وسطی تأثيراتی بقاياسندن اولمق اوزره بر طاقم امتيازات محليه يه مالک اولديغندن تاريخ مذکورده اصول تقسیمات ملكيه يی تعديل و تبديل ایدمرك ولايات قديمه اسمی اذهان ناسدن چيقارمق و همده اداره جه بر سهولت اولمق مقصديله فرانسه مملكتی بر طاقم كوچك ده پارتمانلره تقسیم ايتديلر . و ده پارتمانلری دخی جوارلرنده بولنان طاغ ويا نهر و چای اسمليله تسميه ايدیلر . مثلا (سن) ايالتي کبی . اشبو اصول جديده تقسیمات هيچ بر اساس تاريخی به مستند اولديغندن اوتهدنبرو مشهور و متعارف اولان ولاياتی تعداد و تحریر اتمکی ده مناسب کوردک .

مشهور اولوب (مارن Marne) و (اوواز Oise) و (ایون
 Ionne) و (اوب Aube) اسمنده مشهور آیاقلری واردر .
 بحر محیط اطلسیه (لوار) و (شارانت) و (زارون)
 و (آدور) نهرلری جاری اولوب زارون نهرینک کینیش اولان
 آغز طرفی (ژیروند Gironde) اسمیله مسمادر .

بحر سفیده دخی (رون Rhône) نامیله بیوک بر نهر
 جریان ایدر . نهر مزبور اسویچره آلپلرندن ظهور ایله مجرا-
 سنده جنوه کولفی تشکیل ایله رک (سون Saône) و (ایزر
 Isère) و (تاردش Ardèche) اسمنده آیاقلری واردر .
 نهر مذکور سریع و شدیدالریان اولوب طغیانلری مهلك
 و مخربدر .

فرانسه نهرلرینک اک اوزونی (لوار) نهریدر (۱۱۳۰
 کیلومترو) .

فرانسهده ذکره شایان اوله رق بیوک کول یوقدر . آنجق
 اسویچره سرحدده (رون) صولرینک جریانندن حاصل اولان
 جنوه کولی معروف و مشهوردر .

فرانسهک معادنی انکلتزه و بلجیقایه نسبة قلیلدر . اک
 محصولدار اولان دمیر معدنلریدر . لکن محصولات نباتیه می
 غایت برکتلی اولوب اقالم معتدلهده نشو و نما بولان هر درلو
 نباتات و اشجار بو مملکتده حصوله کلور .

و (لانگر Langres) سیلاسی و (سوهن Sévennes)
و (فوربیرا Corbières) و (پیرنه) طاغلبدر .

اشبو سلسله وسطیه بر طاقم شعبه لر دخی اتصال ایدر لر
از جمله شمالی (ووژ) سلسله سی و شرقی و غربی (آردن
Ardennes) طاغلی و (عارغون Argonne) جبالی کبی .
بحر سفید سطح مائلنده دخی اوروپانک اک یوکسک
طاغلی اولان (آلیا) سلسله سی امتداد ایدوب (آلیا) طاغلی
(آلپ پنن Pennines) و (آلپ غره Alpes Grées)
و (آلپ قوتین Cottiennes) و (آلپ بحری Maritimes)
اسماریلہ ایتالیا حدودی تاشکیل ایدر لر . حاوی اولدقلری
مشهور تپہ لردن (جبل الابيض Mont Blanc) و (سفی Cenis)
و (ویزو Viso) و (کوچک سن برنار) طاغلی مشهور در .
جبل الابيض اوروپانک اک صرفت تپہ سیدر (۴۸۱۰ متر) .

طاغلیک شووضعتی فرانسیسی بری شمالی و غربی و دیگری
جنوبی ایکی سطح مائله تفریق ایدر . برنجی سطح مائل شمال
و مانس دکزینہ بحر محیط سطح مائل ایدر شمال دکزینہ راین
(فرانسیسی رن Rhin) نهرینک بر آیاغی اولان (موزل)
چایله هولانده مملکتینده دکزه منصب اولان (موز) و (اسقوت)
نهرلری جاری اولور لر .

مانس دکزینہ (سوم Somme) و (سن Seine) نهرلری
جریان ایدر لر . (سن) نهری (پارس) جوارندن مروریلہ

بروجه آتی ذکر اولنور : مانس دکزنده (قاله) و (بولونی
 Boulogne) و (دیپ) و (هاور) و سن نهری آغزبنه
 یقین (روعان) و (سن مالو) — بحر محیط اطلسیده (نانت)
 و (سن نازر) و (لاروشل) و (بوردو) و (بایون) — بحر
 سفیده (مارسلیا) و (نیس) .

فرانسه ک منظره طبیعی سو مختلفدر . مثلاً شمال سمتری
 دوز صحرا اردن عسارت اولوب بر طرفی آردن طاغلیری
 قایلامشدر .

شرق طرفلری دخی کذا دوز و هموار ایسه ده (ژورا)
 و (ووژ) اسمنده ایکی بیوک سلسله جبالی وارددر . غرب
 جهتلری دخی لوار سطح مائنه طوغری سبت ترلاری حاوی
 ایسه ده شمال غربی و جنوب طرفلری سازلق و اکثریا غیر سبت
 شورهلردن عبارتدر .

فرانسه دنیا ک اقالیم متدله سندن معدود اولوب هوایی
 علی الا کثر لطیف و صحیحدر .

اسویچره حدودندن اسپانیا حدودینه قدر فرانسه ده بر
 طاقم صره طاغیر تسلسل ایدر لرکه بونار اورال طاغیرندن
 جبل الطارقه قدر اورویایی ایکی سطح مائله ایران سلسله
 طویله ده داخلدر .

بو طاغیر شرف شمالیدن غرب جنوبی یه طوغری متوجه
 اولوب اسملری متوالیاً (ژورا) و جنوبی (ووژ) طاغلیری

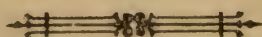
تفریق ایدن (پیره نه) طاغلری و بحر سفید ایله محدود اولوب
 شرق شمالده حدودی بلجیقا حکونق و (لوکسمبورغ) بیوک
 دوقلانی و آلمانیا مملکتی و حدود شرقیه سی ینه آلمانیا بصد
 (اس-ویجره) ودها صکره (ایتالیا) ممالکیدر. حدود شرقیه سی
 (ووز Vosges) و (زورا) جبالی و (خنوه) کولی و (آلپا)
 سلسله سی ایله تشکیل ایدلمشدر. مساحت سطحیه سی قورسقه دخی
 داخل اولدنی حالد ۵۳۶,۰۰۰ کیلومترو مرابعه مساوی اولوب
 مقدار نفوسی ایوم ۳۹ میلیونه قریبدر.

فرانسه سواحلی کرچه دوز و هموار دکلسده اولیله بیوک
 کیرندیلر و چیقندیلر یوقدر. آنجق بحر سفیدون (ایون)
 کورفزی و (مانش) دکزنده دخی (بریتانیا) و (قوتانتن) یارم
 اطهرلی و آرهلرنده (سن مالو) کورفزی حاصل اولمشدر.
 (سن) و (لوار) و غارون نهرلری آغلرلی دخی کورفزی کی
 واسع و گنیشدر. بحر محیط اطلسیده سواحله یقین اوله رق
 (اوووسان Ouessant) و (سن Sein) و (غروا Groix)
 و (کوزل آله Belle Ile) و (نوارموتیه Noirmoutier)
 و (یو Yeu) و (ره Ré) و (اولرون Oléron) اطهرلی
 واقمدر.

فرانسه نك حرب لیمانلری مانش دکزنده (شربورغ)
 و بحر محیط اطلسیده (برست Brest) و (روشفور) و بحر
 سفیدده (طولون) اولوب مشهور تجارت اس-کهرلی دخی

رومالیر زمانده اسویجره مملکتنه (هلویتیا Helvétie) تسمیه اولنوب حتی الآن دخی اسویجره حکومتنه هلویتیا حکومت منفقهسی (Confédération Helvétique) اطلاق ایدرلر .

اسویجره مملکتی مقدا آوستریا ولایاندن محدود ایکن هجرتک ۶۸۷ و میلادک ۱۳۰۸ سنهسی (شوپج) و (اوری) و (اونتروالدن) قانطونلری اهالیسی کسب استقلال ایلیدرک بنیان حکومتی تأسیس ایلمشلر و سائر قانطونلر دخی برر برر بونلره التحاق ایتشلردر . اوری قانطونک مقری اولان عالتورف شهری بانی حکومت اولان (کیلیوم تک) نام سر کرده نک اقامتیه مشهوردر . هجرتک سکزنجی قرنی ابتدالرنده اسویجره حکومتی یالکز اون قانطوندن عبارت ایکن کیتدکجه توسع ایدرک بو کونکی حاله گلشدر .

﴿ فرانسه مملکتی ﴾

— احوال طبیعه —

فرانسه مملکتی شمالاً بجز شمال و (پاده قاله) و (مانس) دکزیه و غرباً بجز محیط اطلامی و آندن حاصل اولان (بسقای) یاخود (فاسقونیا) کورفزیه و جنوباً اسپانیادن

اسویچره لیلرک آلمانیا لیلره مشابہت کامله لری واردر . لکن سمت جنوبی سکنه سی ایتالیان و سمت غربی سکنه سی فرانسیز منشاندن اولدینی آکلاشیور . غربده فرانسیز لسانی و (تسن) و (غریزون) قانطونلرنده بر مقدار ایتالیانجه و مواقع سائرده دخی بتون آلمان لسانی تکلم اولنور .

هروق ولسانلرک و اقالم و مواقعک اختلافی و هر حکومتک استقلالی حسیله اسویچره اهالیسینده اخلاق ملیه لایقیله تعیین اولنه مز . لکن شو قدر دینله بیلیرک اسویچره لیلر کافه ناموس و فضیلت و دیانت صاحبی آدملر اولوب محبت مملکت و سودای استقلال ایله شهرتلی واردر . سی و غیرتلی سایه سینده صنایع و معارفی خیلی ایلو کوتور مشارددر .

مملکتلی طاعلق اولدینی حالده مواقع مشهوره بیننده شمند و فرلر تمید ایده رک تجارتلرنی توسیع ایتمشارددر . طاعق تپه لرینه چیقق ایچون تکر لکاری دیشلی تیمور یولاری دخی یامشارددر .

جغرافیای تاریخی

اسویچره مملکتینده ازمنه تاریخیه دن اول ساکن اولان بی بشر کول اوزته لرنده انشا ایلدکاری مساکن داخلنده اوطوردقلری زور بخ کولنده و سائر کولارده کوریلان بنالردن آکلاشلمشدر .

یونانیسی (Bernه برن) قانطونی اولوب اسویچرمنك
 اك مهم قصبه . برن شهری (۶۸۰۰۰ نفوس) عار نهري
 اوزرنده واقع اولوب بتون اسویچره حكومات متفقه سنك
 مركز اداره سیدر .

جنوبده واقع اولان اوچ قانطون دن اولکیسی (واله
 Valais) قانطونی اولوب مقری (سیون) یاخود (سیتن
 Sitten) شهریدر .

ایکنجیسی تسن قانطونی اولوب مشهور شهری (بلنژونا) در .
 اوچنجیسی غربزون قانطونی اولوب اسویچرمنك اك واسع
 حكومتیدر . مقری (قوار Coire) شهریدر .

اصول اداره، مذهب، السنه، اخلاق

اشبو تعداد ایستدیکنز یکرمی ایکی قانطونك هربری باشلو
 باشنه برر حكومت اوله رق حتی بعض قانطونلرده ایکی اوچ
 حكومت بيله موجود اولدیغندن حكوماتك عددی یکرمی یدی به
 بالغ اولور . حكومات مزبوره استقلاللرینك تأمین و انتظام
 وانضباطك و آسایش داخلینك بقا و دوامی و تسلط اعدادن
 ملكك وقایهسی ایچون میانهلرنده عقد انفاق ایلمشلر در .
 اسویچرمنك اوچ یچق ملیون نفوسندن بشده اوچ قسمی
 پروتستان اولوب متباقیسی علی الا کثر قتولیکدر .

زماننده زورنخ کولی دروننده اک اسکی زمانلرده یاپلمش
 مساکن و بیوت بقایسی کوریلوب اندن صکره سائر مواعده
 دخی بو نوع مسا کندن کشف اولمشدر .
 دردنجیسی (شافوز) قانطونیدرکه کلیتی شراب حاصل
 ایدر .

بشنجیسی (تورغاو Thurgovie) قانطونی اولوب مقری
 (فروئنفلد) شهر ایدر .

آلتنجیسی (سن فال) قانطونیدر .

یدنجیسی (آپنزل Appenzell) قانطونیدر . بو قانطونلرک
 کافه سنده ایپک و کتان و پموق و دمیر ادواتی فابریقه لری
 واردر .

وسطده واقع یدی قانطوندن اولکیسی (غلاریس
 Glaris) در .

ایکنجیسی (شوچ Schwitz)، اوچنجیسی (اوری Uri)
 و دردنجیسی (اونتروالدن Unterwalden) قانطونلری اولوب
 میلادک ۱۳۰۸ تاریخنده اشبو اوچ قانطون اهالیسی بتون
 اسویچره بی آوستریا ایمپراطورلرینک اداره حکومتدن تفریق
 ایله اسویچره حکومتی تأسیسه موفق اولمشلردر . واسویچره
 اسمی شوچ قانطونندن تعمیم اولمشدر .
 بشنجیسی (زوغ) قانطونیدر .

آلتنجیسی (لوزرن یاخود لوسرنه) قانطونیدر .

ایکنجیسی اک کوزل واک بیوک قانطونلردن بری اولان
(وود Vaud) قانطونی اولوب مقری (لوزان Lausanne)
شهر تجارتگاهیدر (۵۰۰۰۰ نفوس) .

اوچنجیسی (فریبورغ) قانطونی اولوب سودلی اینکاری
وینیر فابریقه‌لری پک مشهوردر . مقری ینه (فریبورغ) یاخود
(فرایبورغ) شهریدر .

دردنجیسی نوفشاتل یاخود (نوانبورغ Neuenbourg)
ویشنجیسی (سولور Soleure) یاخود (سولوتورن Solothurn)
قانطونلریدر .

شمالده واقع یدی قانطوندن اولکیسی بال قانطونیدرکه
هم آلمانیا وهم فرانسه ایله همحدوددر . مقری اولان (بال)
یاخود (بازل Basel) شهری (۱۲۰۰۰۰ نفوس) راین نهری
اوزرنده بولنهرق آلمانیا و فرانسه ایله عظیم تجارت ایلمر .

ایکنجیسی (عارغوو) قانطونی اولوب مقری (عارغوو)
شهریدر . لیمات شهری جوارنده کائن بادن قاپلیجه‌لری
وهابسبورغ خانداننک منشای اولان قصبه بو قانطون
داخلندهدر .

اوچنجیسی (زوربخ) قانطونیدرکه اک معمور واک
مهملردن بریدر . (زوربخ) شهری (۱۶۹۰۰۰ نفوس) کولک
غایت لطیف بر موقعنده بولنهرق تأسیسات علمیه‌سی وایپک
قاشلری و باصمه فابریقه‌لریله مشهوردر . بر شدتلی قوراق

نهری حصوله کتیردیگی کی جنوه کوانی دخی (رون) نهری
حاصل ایدر .

ایکنجیمی (تسن) ایرماغی اولوب بو دخی سن غوتارک
جنوبنده بریکرک (مازور) کولنه وبعده ایتالیا حدودینه داخل
اولور .

اوجنچیمی (این Inn) چاییدرکه آب ره تیک طاغیرندن
نبعان ایله اوستریا مملکتینه طونه نهرینه منضم اولور .

تقریفات سیاسییه

اسویجره مملکتی بکرمی ایکی قانطوندن متراکبدره . بو بکرمی
ایکی قانطونک بشی غربده ویدیسی شمالده ویدیسی وسطده
واوچی دخی جنوبده بولنورلر و اکثریسی مقر حکومتلرینک
اسمیله تسمیه اولنورلر .

غربده واقع بش قانطوندن اولکیمی (جنوه) قانطونی
اولوب مقری (جنوه) یاخود (کنف) شهریدر . شهر مزبور
(جنوه) کولنک و (رون) نهرینک ساحلنده سرحدده قریب
بولنق حسیده فرانسه وایتالیا ایله خیلی تجارت ایلر واسویجره
نک اک بیوک شهری (۱۱۰۰۰۰ نفوس) اولوب ساعت فابریقه لری
کتیردر . قوللاندیقمز ساعتلرک کانه سی جنوه فابریقه لری
معمولاتیدر .

شمال دکزینہ منصب اولان راین نہری اسیویچرہ شمالینک بتون صولرینی جاممدر . نہر منہور آلیا طاغلرندن سن غوتار جوارنده نبعان ایدوب (قونستانس) کولنه قدر جنوبدن شماله طوغری قسماً آوستریا حدودی تشکیل ایلیه رک جاری اولور . و (قونستانس) نام دیگرله (بودن) کولندن خروجنده سمت غربییه متوجه اوله رق بال شهرینه قدر آلمانیا ایله اسیویچرہ حدودینی فصلی و تفریق ایلر و شهر مذکورک بر آر شمالنده آلمانیاہ کیرر . راین نہرینه (تور Thur) و (عار Aar) ایرماقلری دخی منضم اولور .

عار صوبی ذات بیوک بر دره اوله رق جنوبدن شماله طوغری بتون بتون اسیویچرہ مملکتی سقی واروا ایلیوب جسم و کوزل کوللر دخی تشکیل ایلر . و شرقدن (رويس Reuss) و (لیمات Linmat) صولرینی و غربدن (تیل Thièle) صوبی دخی آلور . عار ایرماغی (طون Thun) و برینز (Brienz) کولارینک و (رويس) ایرماغی (لوسرنه) نام دیگرله (درت قانطون) کولنک و (لیمات) ایرماغی دخی (زورنخ کولنک) و (تیل) ایرماغی (نوفشاتل) کولنک صولرینی بوشالیرلر .

جنوب سطح مائنه آقان نہر لردن اولکیسی (رون Rhône) نہریدرکه سن غوتار طاغنک غرب طرفلرندہ طوپلانہ رق (لہمان Léman) نام دیگرله (جنوه Genève) کولنه وبعده فرانسه حدودینہ دخول ایلر . (قونستانس) کولنی راین

غرب جنوبیدن (ژورا Jura) سلسله جبالی شرق شمالی به
 طوغری امتداد ایدرک جهت جنوبی-سی دخی بتون بتون
 آلبا طاغلرینک فروع کثیره سیله احاطه اولمشدر . آلبا
 طاغلری دخی (آلت برنواز Alpes Bernoises) (و آلب
 ره نیق Rhétiques) و (آلب له پونتین Léfontiennes)
 (و آلب پنین Pennines) اسملری ایله تسمیه ایدیلوب
 بوشعبه لرك كافه سی وسطده واقع (سن غوثار Saint-Gothard)
 طاغنده اجتماع ایدرلر .

روزا (۶۰۰ متر) و سن برنار تپه لری دخی ایتالیا
 حدودنده واقعدرلر . اشبو (سن برنار) طافی قیش موسمنده
 (یوناپارت) اردوسنک ایتالیا به سروریه تاریخ عسکریده غایتله
 مشهوردر .

(ژورات Jorat) اسمنده بر سلسله دخی جنوه کولنک
 اوست طرفدن طوغری آلب برنواز سلسله سنه اتصال ایدر .
 اسویچرمنک سمت جنوبی طاغلرک چوقنغندن غایت یوکسک
 و سمت شمالیسی دخی دوز و رابن نهری مجرالرینه مائل
 اولدیغندن ارتفاع سطوح مختلف اولوب آرده بک چوق کوللر
 و کوللردن متعدد نهرلر پیدا اولور و مملکت شمال و جنوب
 سطح مائلرینه تقسیم اولنور . شمال سطح مائلنه رابن نهری
 و جنوب سطح مائلنه دخی (رون) و (این) صولری جریان
 ایدرلر .

دهشتله بیقوب دویره رک وادیلره نزول ایدر ویره دوشر
دوشمز بر صیحه سامه چاک الله طوز کی طاغیلور بوپارجه لره
ترکجه چیغ و فرانسز لسانده (Avalanches)
تسمیه اولتور. چیغ لک اناطولیده دخی کویلری قار آلتنه دفن
ایله احما ایتدیکی واردر.

اسویچره نک قسم اعظمی قابل زراعت دکلدر. آنجق طاغ
یماجلرنده بولنان یشیل مرعالرده غایت سودلی و مقبول اینکلر
وقیون و کچی و آت یش-امقده در. استر اسویچره ده باش-لوجه
یوک حیوانیدر .

زراعت فنی بومملکتده خیلمیدن خیلی ترقی ایتدیکندن
یک آز سورن یاز ائناسنده کویلولر هر درلو وسائط استفاده بی
استعمال ایدر لر .

آلپا جبالی شواهنده قیش و صغوق موسمندن بشقه موسم
یوقدر. فقط وادیلر دروننده هوا پک لطیفدر . توتون بادم
وزیتون و وزوم محصولاتی چوقدر . اسویچره جبالنده ایشه
یرار طاشلر و هر درلو معادن واردر . بعض برلرده معدن
کورلری دخی چیقار . بر قاج نهر بحرالرنده آلتون پارچه لری
بولتور. معدن صولری هر مملکتدن زیاده در .

اسویچره مملکتی اوروپانک اک طاغلق مملیدر . یوقاروده
ذکری سبق ایلدیکی وجهله اوروپایی ایکی سیوک سطح مائه
آیران سلسله طویله جبال اسویچره نک هر طرفدن سرور
ایدر .

شمال و غربیده بعض منبت و جسم ترلاری وار ایسهده
 مواقع وسطیه و جنوبیه سی بتون بتون جبال رفیحه ایله محاط
 اوله رق اوزر لرندن اصلا قار و بوز ا کسینک اولمز . سنه لرجه
 اریمیوبده هوایه معروض اولمقدن ناشی صورت مخصوصهده شکل
 ورنک اخذ ایدن بوزلره فرانسه لسـانده (غلاسیه) تعیر
 ایدرلره اسویچره و نوروج طاغ لرینک غلاسیه لری مشهوردر .
 اسویچرده قار و بوز یغینلریله اطراف و جوانبنی قابلیان
 یوکسک قیالر نظره بر تماشای حیرتقا عرض ایلمکده اولوب
 قارلرک اریمسيله طاغ صیرتلرندن آتیلان حدسن حسابسنز ایرماقلر
 بیاض کوبوکلر ایچنده چاغلایه چاغلایه جریان ایدرک خلاق
 جهانک آثار قدرت و عظمتی پیش انظار انقبـاهه وضع ایلر
 نیجه سیاحلر بدایع کونا کون طبیعتی تماشا آرزوسيله بودیاره کلوب
 فقط اکثر یا مهالك عظیمه یه تصادف ایدرلر . شویله که بعضاً
 بیلمیه رنک بوز یاریقلرینه ویادرین اوچوروملره دوشرلر و بعضاً تأثیر
 انجماددن ناشی یرندن دوریلان طاغ پارچه لرینک آلتنده از یلوب
 نابید اولورلر که طاغ لرک بو مثللو دورلمی نیجه انسانلری
 و حیوانلری و خانهلری زیر زمینه کچیرمکده و کاهیجه دخی نهرلر
 اورته سنه دوشمکله عظیم سیلار و مهالك صو طفیانلری حدوته
 کتیرمکده دره . و بعضاً دخی ایری ایری بوز پارچه لری و یا قار
 طوپلری طاغ تپه لرندن قورتیلوب یولده صارلدقلری قارلره
 کسب جسامت ایلیه رنک و سدراه اولوق ایستیان حائلاری کال

بعده گاه فرانسه و هولانده و انگلتره و گاه اوستریا و فرانسه عسکرلری طرفدن استیلا اولنه رق ۱۸۳۰ نارینخندن برو مستقل حکومت حاله کیردی .

◉ سوئیچره مملکتی ◉

— احوال طبیعیہ —

سوئیچره مملکتی (Suisse) اوروپانک و سطنده غرباً فرانسه و شمالاً آلمانیا و شرقاً اوستریا و جنوباً ایتالیا الکلری میاننده واقع اولوب بو مملکتی (ژورا) طاغلری و (جنوا) کولی فرانسه قطعہ سندن تفریق وراین نهرله (قونستانس) کولی آلمانیا حدودین تشکیل و (آلیا) طاغلریله (مازور) و (لوغانو) کولاری دخی ایتالیا جهتدن حدودی فصل و تعیین ایدرلر .

بو مملکتک مساحتہ سطحیہ سی قرق بر بیک کیلو مترو مربعدن و سکنه سی دخی ۳,۳۰۰,۰۰۰ دن زیاده در .

سوئیچره مملکتی هر سمتک بشقه درلو برلطاقده بولنسی و جبال مرتفعه سی و خوشمنظر کولاری و وادیلری و نهرلردن حاصل اولان متعدد چاغلا یا نلریله مشهور در .

شمال و غربده بعض منبت و جسیم ترلاری وار ایسه ده

و ثروت زراعیه و معدنیه سی و سهولت نقلیاتی و مخارج
تجاریه سنک — خصوصیه قره طرفندن — کثرتی جهتیله صنایع
و تجارتی پک ایلروده اولوب جسامتنه نسبتاً انکلتیره دن صکره
اکزیده کور و تیمور معدنی حاوی اولدینی کی حرف و صنائی
دخی انکلتیره دن صکره ایکنجی درجه ده اولان دولتر دندر .
بو معمور مملکتک مستملکاتی یوقدر . و قوه بحریه سی ده یوق
کیدر . نقلیاتک ثلثان مقداری انهار و تیمور یولاری واسطه سیله
اجرا ایدیلور . کرک هولانده و کرک بلجیقانک شمندوفر
خطوطی فرانسه و آلمانیا خطوطیله متلاصقدر . بلجیقا و
وانکلتیره بالنسبه اک چوق شمندوفر ی اولان مملکتلردور .

بلجیقاده لسان رسمی فرانسزجه ایسه ده کویلولر هولانده
مخصوص اولان فلامان لسانی اوزره تکلم ایدرلر . لوکسمبورغ
ایالتنده آلمان لسانی دخی سویلنور .

جغرافیای تاریخی

بلجیقا مملکتی ازمنه قدیمه ده غول اقلیم جسیمنده داخل
اوله رق هجرتک ۸۹۱ و میلادک ۱۴۸۷ تاریخنه قدر فرانسه
ایله برابر بولندی . اول تاریخدن اعتباراً آوستریا و اسپانیا
حکمداری شارل کان ساله سنده قاله رق اون یدنجی قرنک
اواسطنده فرانسه نک تحت اداره سنه کیردی .

دردنجیسی (فلاندر شرقی) ایالتی اولوب مقری (غاند)
شهریدر (۱۶۲۰۰۰۰ نفوس) . شهر مذکور (اسقوت) اوزرنده
بوانهرق بلچیقانک اک بیوک شهریدر وقاش فابریقه لری کثیردر .

بشنجیسی (فلاندر غربی) ایالتیدرکه مقری (بروژ Bruges)
شهریدر (۵۳۰۰۰۰ نفوس) . بوشهرک کاوساله اخراجاتی چوقدر
شمال دکزی ساحلنده کائن (اوستاند) اسکله سی تجارتی وبالق
صیدیله مشهوردر .

موز نهری سطح مائنده بولنان درت ایالتدن اولکیسی
(نامور Namur) ایالتی اولوب مقری (نامور) یاخود (نامن)
شهریدر .

ایکنجیسی (لوکسمبورغ) ایالتی اولوب مقری (عارلون)
شهریدر .

اوچنجیسی (لیهژ Liège) ایالتی اولوب مقری (لیهژ)
یاخود (لوتیق Lutik) شهریدر (۱۶۳۰۰۰۰ نفوس) . شهر
مزبور اوروپا صنایع مرکز لرندن بری اولهرق طوپ واسلحه
ناریه وبنجار ماکینه لری اعمالنه مخصوص بیوک فابریقه لری و
کور معدنلرینی حاویدر .

دردنجیسی (لمبورغ) ایالتی اولوب مقری (هاسلت Hasselt)
شهریدر .

بلچیقـالیلر کولر یوزلی و عاقل آدملردر . نقش ورسم
وموسیقی بی پک سـورلر . بلچیقاً ملکتنک انسلتره یه قریقی

- احوال سیاسیه -

بلجیقا حکومتی طقوز ایالتہ منقسم اولوب بشی (اسقوت) نہری سطح مائلندہ ودردی دخی (موز) نہری سطح مائلندہ کائندر .

اسقوت نہری سطح مائلندہ کائن بش ایالتدن اولکیمی (هنو Hainaut) ایالاتی اولوب مقری (مونس) نام دیگرله (برکن Bergen) شهریدر . بو قطعہ دن کایتلو معدن کموری اخراج اولنور .

ایکنجیسی (برابات Brabant) ایالتی اولوب مقری (بروکسل یا خودبروسسل) شهریدر . شهر مزبور نواحیسیله برابر ۵۸۰,۰۰۰ دن زیاده نفوسی حاوی بولنہرق حکومتک پاختیدر . (روپل) ایرماغنک بر آیغی اولان (سن Senne) اسمندہ بر کوچک چای جوارندن جریان ایلر . کتاب تجارتی ودانتله فابریقلری و دوکمه خانہ و تیمور خانہ لری مشهوردر .

اوجنجیسی (انورس Anvers) ایالتی اولوب مقری (انورس) شهر مستحکمیدر (۲۸۱۰۰۰ نفوس) . شهر مزبور (اسقوت) نہری اوزرنده واقع اولوب صنایعی رواجلی و تجارت بحریه سی باخصوص انکلتره ایله گرمی اوزرہدر . اسقوت نهرندہ انورسہ قدر بیوک تجار سفینه لری کیده بیلیر . بو شهر بلجیقانک اک ایشلاک اسکله سی واک مهم شهریدر .

تشکیل اولنمش بر کوچك حكومتدر . جوانب اربعه سی شمالاً
(فلمنك) و غرباً شمال دكزی و جنوباً فرانسه و شرقاً لوکسمبورغ
بیوك دوقهانی و پروسیه مملکتیله محدوددر .

مساحه سطحیه سی تقریباً ۲۹۵۰۰ کیلومترو مربعه مساوی
و مقدار سکنه سی ۷ ملیونه قریبدر . بو مملکت ساقسونیا
قرالغندن صکره اوروپانك اك غلبه لك قطعه سیدر بهر کیلومترو
مربعه ۲۳۷ نفوس اصابت اییدیور .

قطعه مذکوره نك اراضی سی اکثریا دوز و منبت اوله رق
یالکیز سمت جنوبیده ایکیوزدن بشیوز مترویه قدر مرتفع
اولان (آردن Ardennes) طماغلری بولنورکه غایت کوزل
اورمانلری حاویدر . کمور معدنلرندن بو مملکت پك چوق
انتفاع ایلمکده در . بو مملکتدن (اسقوت) و (موز) اسخنده
باشلوجه ایکی نهر جریان ایدرایسه ده بونلرک منبعلری فرانسه ده
بو آغیزلری دخی هولانده ده اولغله بلجیقه ایالکیز مجرای
وسطیلرینه مالکدر .

(اسقوت Escaut) نهری صولدن (لیس Lys) چایی
و صاغدن (دندر Dender) و (روپل Rupel) ایرماقلرینی
اخذ ایدر . (موز Meuse) نهری دخی صاغدن (اورت
Ourthe) و صولدن (سامبر Sambre) ایرماقلریله کسب
جسامت ایلر .

بلجیقا مملکتنده نهرلری بری برینه وصل ایچون حفر
اولنمش قنالر پك چوقدر .

۱۲۴۶ و میلادک ۱۸۳۰ تاریخنده بلجیقالیلر هولاندهدن
آریلوب باشلی باشنه بر حکومت تأسیس ایتدیله . وهولانده
بوکونی حالیه قالدی .

﴿ لوکسمبورغ بیوک دوقلهانی ﴾

لوکسمبورغ بیوک دوقلهانی بلجیقانک جانب شرقیسینده
واقع بر مملکت اولوب بو مملکت هولانده ایله سییاسه هیج
بر ارتباط و مناسبتی اولدینی حاله یقین وقته قدر هولانده
قرانک مالکانه سی ایدی . بوکره حکمدار مشار ایله بلاولد
ذکوروفات ایلدکده (لوکسمبورغ) هولاندهدن قطعاً آیرلمش
وباشلی باشنه بر حکومت اولمشدر .

مساحه سطحیه سی ۲۵۰۰ کیلومترو مربعنه ومقدار نفوسی
ایکیوز اوتوز بیگه بالغدر .

مقر حکومتی (لوکسمبورغ) شهر مستحکمیدر . بو مملکت
دخی مقدا جرمانیا اتفاقنه داخل ایدی . ایوم زولفراینه
منسوبدر .

بلجیقا مملکتی

— احوال طبیعه —

بلجیقا ۱۸۳۱ سنه سی (نیدرلانده) حکومتندن آریله رقی

بوقومك منشأ تروتی صیدماهی ایله تجارت بجزیره در .
 هولاندیزلر کندیلرینه مخصوص برلسان تکلم ایدرلر .
 فرانسزجه ایله آلمان لسانلری دخی تکلم اولنور .

جغرافیای تاریخی

هولانده مملکتی ازمنه قدیمه ده غول و جرمانیا ممالکندن
 عد اولنوب اوزرنده ساکن اولان اقوامدن (باتاو) لرله
 (فریزون) لراک معروفلری ایدی . قرون وسطاده بو مملکتده
 متعدد حکومتلر ظهوره کلوب حکومات مزبوره اون بشنجه
 قرن میلادیده آوستریا خاندانی طرفندن وبعده اسپانیا قرالی
 ایکنجه فیلیپ طرفندن ضبط واستیلا اولندی .

هولانده لیلر مومی الیه ایکنجه فیلیپک اداره سندن خروج
 ایله کسب استقلال و هجرتک ۹۸۶ و میلادک ۱۵۷۹ سنه سی
 (نیدرلانده) ویا (ایالات متحده حکومتی) اسمیله برحکومت
 تشکیل ایلدیلر .

فرانسزلر بر آرالق (ایالات متحده حکومتی) ضبط
 و تسخیر ایله حکمدارلری اولان برنجی ناپولیون بو مملکتی
 آیروجه برقرالاق یاهررق برادرینی اورایه هولانده قرالی نصب
 ایلدی . ناپولیونک سقوطنندن صکره هولانده ایله بلجیقا
 فرانسه دن آیریلهرق ایکیسی بردن (نیدرلانده) یعنی (آلچق
 ممالک) قرالنی نامیله برحکومت تشکیل ایلدیلر . فقط هجرتک

ملاحظه عاقلانه‌ری شایان ستایشدر . بوقومك اقدمی
 طفیان میاهی منع ایچون اوغراشمه‌سنده کوریلور . بحر محیطك
 هجومه سد حائل چككم ایچون طاشلری اولدیغندن آتاج
 دالارندن معمول دمتلرله اره‌لرینه طولیدردقلری قوم وطوبرا -
 قدن دیوارلر انشا ایدرلر . اشبو عملیات اك شدید قوای
 طبیعه‌دن اولان دهشتلی بر اوقیانوس ایله بر كوچك قومك
 دائمی صورتده پهلوائلر کبی کولشمسینه بکزر .

مملکتلری ص-ولاق و کوچك و معدنلری غایتله نادر
 وزراعت و حرائلری صنهی اولدیغنه مبنی اجزاء اصلیه‌لری
 مفقود و بناءً علیه فابریقه و صنعتلری محدوددر . فقط سیاحت
 و تجارت بحریه و خارجه قولونی تشکیلنه اولقدر میل
 و استعدادلری واردرکه قرون وسطاده انگلیزلردن اول آسیاده
 و برجدیدده يك واسع مستملکات ایدمش ایدیلر . ایوم دخی
 اوقیانوسیه‌ده (مالیزیا) قطعهنسنگ قسم اعظمی [جاوا، سوماترا]
 و آمریقاده عاقیل اطه‌لرینك و (غویانه) مملکتك بر قسمی تحت
 تصر فلرندهدر [۱] . بو مستملکات ثروت و معمورینجه انگلیز
 مستعمراتندن صکره ایکنجی مرتبه‌دهدر . و او سایه‌دهدرکه
 فلمنك اداره‌سی اوروپا حکوماتی میاننده امور مالیه‌سی اك
 دوز کون اولانلردن بریدر .

[۱] هولانده مستملکاتك مساحتی سطحیه‌سی ایکی میلیون کیلو مترو
 صرمندن و مقدار سکنه‌سی ۳۷ میلیوندن زیادهدر .

مقر و آرامگاهی اولمق حسیبیله مزین سرائلری حاویدر .
 (راین) آغزی اوزرنده کائن و حکومتک ایکنجی بلده سی اولان
 ۳۵۷۰۰۰ نفوسلی (روتدام) شهر تجارتکاهیله (لاید) شهری
 بو ولایتده در . هولانده شمالی و جنوبی ایالتلری فلمننکک اک
 معمور و مهم قسمی اولوب اسمنی بتون مملکتیه دخی تهمیم
 ایلمشلدر .

ایکنجیسی شمالی (برابانت) ایالتی اولوب مقری (بواله دوق
 Bois-le-Duc) شهریدر .

اوچنجیسی (زولاند) ایالتی اولوب (اسقوت) نهری
 آغزنده واقع آطهلردن عبارتدر و معنای لفویسی دکزاراضیسی
 دیمکدر . مقر اداره سی (میدلبورغ) شهریدر .
 دردنجیسی (غروننغ) ایالتی اولوب مقری ینه بواسمده بر
 شهردر (۷۰۰۰۰ نفوس) .

ساحل اولیان ایالتلر دخی مقری (مائستریخ) شهر مستحکمی
 اولان (لمبورغ) ایالتیه مقری (عاسن) شهری اولان (درنت)
 ایالتیدر .

منه ب، سکنه، تجارت و مستملکات

فلمنک اهالیسنک اکثری پروتستاندر . معارفی اک زیاده
 ترقی ایدن ممالکدن بریده بو مملکتدر . هولانده لیلر آغیر
 وحید کبی کورینور ایسه لرده غیرت و ثباتلری و هر ایشده

ایالتی اولوب مقری (لوواردن) شهریدر .

ایکنجیسی اوورایسل (Over-Yssel) ایالتی اولوب مقری
(زوول Zwolle) شهریدر .

اوچنجیسی (کلدرGueldre) ایالتی اولوب مقرحکومتی
(عارنهایم Arnheim) شهریدر (۵۹۰۰۰۰ نفوس) .

دردنجیسی (اوترخت Utrecht) ایالتی اولوب مقری ینه
بو اسمده بر شهردر (۱۱۰,۰۰۰ نفوس) . بو ایالت کوچک
ایسهده اک معمور و اک غلبه لیکاردن بریدر .

بشنجیسی هولانده شمالی ایالتی اوله رق مقر اداره سی (هارلم
Harlem) شهری (۶۸۰۰۰۰ نفوس) اولوب بلده مهر و فسی
بتون فلمنک حکومتک مرکزی اولان (آمستردام) شهریدر .
شهر مزبور زویدرزه نك ساحل ضرب جنوبیسنده حاصل اولان
(یی Y) کورفزینک مدخلنده بولنه رق متعدد قنالر واسطه سیله
طقسان اطیه تقسیم اولمش و بواطله یکدیگرینه ایکیوزطقسان
کوپری واسطه سیله متصل بولمشدر . آمستردام اوروپانک اک
کوزل و اک تجارتگاه بلادندن معدود اوله رق ۵۴۶,۰۰۰ نفوسی
حاویدر . سکنه سی غایت چالیشقان و غیوردر .

شمال دکزینه ساحل اولان درت ایالتدن اولکیسی هولانده
جنوبی ایالتی اولوب مقری (لاهی) یاخود (هاغ) ویا (اسغرا-
ون هاغ) شهر لطیفیدر (۲۲۹۰۰۰ نفوس) . هر قدر دواتر
حکومت (آمستردام) شهرنده ایسهده اشبو لاهی شهری حکمدارک

بری برلینه قاریش-هرق دکزه منصب اولورلر . راین نهری
 آلمانیا دن هولانده حدودینه داخل اولدقده دوت قوله آریلور:
 بری (ایسل Yssel) نامیله شمالده زویدرزیه دوکیلور . دیگر
 ایکیسی دخی (واها) و (لق Leck) اسماریله موز نهرینه
 قاریش-ور و دردنچیسکی که اسکی راین نامیله معروفدر غایت
 ضعیف اولهرق شمال دکزیه آقار .

موز نهری دخی راین واسقوت نهریله قاریش-هرق متعدد
 آغز لوله دکزه دوکیلور . حتی آغز لری آره سنده بولنان جزائر
 کثیریه (زه لاند) اسمنی ویررلر .

هولانده مملکتی علی العموم رطوبتلی و چامورلی اولدینی
 حالده اهالینک غیرت و ثباتی سایه سنده معمور و محصولداردر
 صرطاری غایت کوزلدر . صولردن ضبط اولنوبده دوت طرفی
 دیوارلی و مزروع یرلره (پولدر Polders) تسمیه ایدرلر .
 کرک بتاقلقلرک صولرینی آقیمق و کرک نقلیاتی تسهیل ایلمک
 ایچون پک چوق قنالار حفر و تمدید اولنمشدر .

تقسیمات مملکته

فلمنک حکومتی اون بریالته تقسیم اولنمشدر . بشی زویدرزیه
 کورفزی ساحلنده و دردی شمال دکزی ساحلنده و ایکیسی
 دخی ساحل اولیوب درون مملکتنده بولنور . زویدرزیه کور-
 فزیه ساحل اولان بش ایالتدن اولکیسی (فریز Frise)

﴿ فلمنك مملکتی ﴾

— احوال طبیعیہ —

(هولانده) نام دیگر له (فلمنك) مملکتہ اہالی کندی
لسانلرنده (آچق مملکت Pays-Bas) معناسنه اولان (نیرلانده
Neerlande) یا خود (نیدرلانده) اسمی اعطا ایدر لر . مملکت
مزبورہ شمالاً و غرباً بحر شمال ایله و جنوباً بلجیقا و شرقاً
روسیا مالکیله محدوددر . مساحتہ سطحیہ سی ۳۳,۰۰۰ کیلومترو
صربی اوله رق مقدار نفوسی دخی ۵,۴۳۰,۰۰۰ در . اوروپانک
اک غلبه لک ممالکندن اولوب کیلومترو صربنہ ۱۶۴ نفوس
اصابت ایلور .

بو قطعہ یه آچق مملکت دینمک سببی سواحل اراضیسی
سطح دریادن اشاعی بولنسی اولوب اہالی مملکتلرنی صو
طغیانندن محافظه ایچون مرتفع دیوارلر و درین خندقلر
یامشردر .

سواحل پک کیریشلی چیقشلیدر . ال بیوک کورفز (زویدرزہ
Zuiderzee) کورفزیدرکه مقدماتا برکول ایکن هجرتک ۶۸۰
و میلادک ۱۲۸۲ تاریخنده شمال دکزینک مهاجمہ سیله حاصل
اولمشدر . بو کورفزک اغزندہ برصرہ اطہر قالمشدرکه مشهوری
(تیکسل) اطہسیدر .

(راین) و (موز) و (اسقوت) نهرلرینک آغزلری هولاندهده

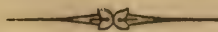
ضديت دائمه ده بولنور لر . سواحلی غایت کیریشلی وچیقشلیدر .
 صیجاق صو منبعلری پک چوقدر . محصولانی پاتاسدن عبارت
 کبی در . مساحت سطحیه سی نفس دانیمارقه دن چوق زیاده ایسه ده
 (۱۰۴,۰۰۰ کیلومترو مربی) آلمجق ۷۸,۰۰۰ نفوسی حاویدر .
 مقری (رایکیاویق) اسمنده بر بلده درکه شهر اطلاقه بیله
 شایان دکدر .

(فروئه) اطهری بحر محیط اطلاسیده وانکلتره اطهرینک
 شمال غربیسنده بولنورق دانیمارقه یه تابعدر لر . سکنه سی قلیلدر .
 صرعاسی چوق اولغله اغنام سوریلری بسلنور .

جغرافیای تاریخی

بو مملکتک اسکی سکنه سی (سمبر) و (ژوت) طائفه لری
 اولغله اسمی ژوتلاند و سمبریک اولمشدر . ایوم انکلتره سکنه سی
 اولان (انگل) طائفه سی دانیمارقه نک جنوبندن خروج ایلیدی
 مذکور توارینخدر .

قرون وسطاده دانیمارقه سطوت و قدرت صاحبی بردوات
 اولوب اسوج ونوروج و بعض انکلیز جزیره لری تحت تصرفنده
 بولنور ایدی .

فیونی اطمسی دخی دانیمارقه جزایرینک بیوکلرندن اوله رق
مقری (اودانس) شهریدر .

ژوتلاند یاخود (ژیللاند) رطوبتلی و کوچک کوللری پک
چوق و اکثریا قوملق برملکتدر . (عارهوس) و (ویبورغ)
و (غالبورغ) شهرلری بلاد معروفه سندندر .

دانیمارقه اهالیسی اکثریت اوزره پروتستان مذهبیه
سالیکدر .

تحصیل ابتدائی مع زیاده ترویج اولنمقددر . دانیمارقه
اهالیسی که (دانوا Danois) اسمیه مسمادر اخلاق حسنه
صاحبی و غیور و انتظامی سور آدملردر . موقعلرینک اقتضاسی
بو قومی تجارت بحریه سوق ایلمشدر .

مستملکات

دانیمارقه نیک مستملکاتی (ایسلانده) و (فروئه) اطه لریله
آمریقاده (غرونلاند) مملکتی و عاتیلاردن اوچ اطه در .
ایسلانده اطمسی بحر محیط اطلسی ایله بحر منجمد شمالی
اره سنده واقع اولوب معنای لغویسی بوز اراضیسی دیمکدر .
بواطه حقیقه دنیانک اک صفوق واک چوراق یرلرندن بریدر .
ینار طاغلری چوقدر . اک مشهوری (هقلا) در . بو طاغلردن
چیقان آتشلر اطرافلرینی متمادیا احاطه ایدن بوز و قارلر ایله

Lauenbourg) ایالتلری ضبط ایلدکارندن بو کونکی کون
 دایمارقه سمبریک نیم جزیره سنک قسم شمالیسی اولان ژوتلانگ
 قطعه سیله جزائر مجتمعه دن عبارت قالمشدر . مستملکاتی داخل
 اولدینی حالدده مقدار سکانی ۲,۴۰۰,۰۰۰ نفوس و مساحه
 سطحیه سی ۳۸,۰۰۰ کیلو مترو متره ایدر .

اطه لر بحر بالطقده بولنه رق باشلوجه لری (سیلانده) و (فیونی)
 و (لالانده) و (فالستر) و (بورنهولم Bornholm) اطه لریدر .
 (سیلانده) ایله (اسوج) میاننده (سوند) بوغازی و (فیونی)
 ایله (سیلانده) آراسنده (بلت کبیر) بوغازی و (فیونی) ایله
 (ژوتلانده) آراسنده دخی (بلت صغیر) بوغازی بولنور .
 (ژوتلانده) شبه جزیره سی دخی شماله طوضری اوزایوب
 (اسقاژن) برونیه منتهی اولور . و وسطنده (ایم فیورد) اسمنده
 بر دکنز قولی کورفز کبی ایچرویه طوضری ایبرولمشدر .
 ذکره شایان نهر و طاغ یوقدر . هواسی علی العموم خفیف
 اوله رق اراضی دخی اولدقجه منبتدر .

تعریفات سیاسییه

سیلانده اطه سی غایت کوزل بر مملکت اولوب پایتخت حکومت
 اولان (قوپنهاغ) یاخود (قیوبنهاغن) شهرینی حاویدر . (قوپنهاغ)
 ۴۷۶,۰۰۰ نفوسی حاوی بولنه رق اوروپانک الک کوزل شهر لرندن
 معدوددر . (السنور) شهری دخی خیلی تجارت ایدر .

لقبيله طاندى . هجرتك ۱۲۲۱ و ميلادك ۱۸۰۶
 تاريخنده آلمانيا ايمپراطورلى لفو اولمغله آوستريا حاكمى
 آرشيدوق نامنى آوستريا ايمپراطورلى عنوانه تبديل و ۱۸۴۸
 تاريخنده دخى مجارستانك التحاقجه مشروط اولان شرائط
 موجبجه آوستريا و مجارستان ايمپراطورلى نامنه تحويل ايلديلر
 مقدا آلمانيا اتفاقيه آوستريا دخى داخل ايكن ۱۸۶۶ سنهسى
 روسيايه مغلوب اولدقن صكره آوستريا حكومتى آلمانيايه
 مداخله دن ال چكمشدر .

﴿ دانيمارقه مملكتي ﴾

— احوال طبيعیه —

دانيمارقه مملكتي بر قاج اطه ايله (سمبريك) اسمنده بر
 يارم اطه دن عبارتدر .

شرق طرفى بحر بالطق و غرب طرفى بحر شماله ساحل
 اوله رق شمال طرفده دخى (اسقازرراق) و (قاتنغا) و (سوند)
 بوغازلىرى ايله اسوچ و نوروچ دن تفريق اولنور . هجرتك
 ۱۲۸۱ و ميلادك ۱۸۶۴ سنهسى آوستريا و روسيا دولتلىرى
 بالاتفاق دانيمارقه ايله محاربه ايدوب سمبريك يارم اطه سنك
 قسم جنوبيسنى يعنى (شلزوئغ) و (هولشتاين) و (لوتنبورغ)

ایتالیایه (پراغ)، (سالزبورغ)، (اینسبروک)، (ترنت)، (وهرونه)
 خطی . (۵) ایتالیادن صربیه و بوسنه به (تریسته)، (لاباخ)،
 (آگرام)، (برود ویا بلغراد) خطی، (۶) دانزیگدن استانبوله
 (دانزیغ)، (وارشوه)، (قراقو)، (ویانه)، (بوداپشته)، (بلغراد)
 (ادرنه)، (استانبول) خطی. بتون بو خطوط اوروپا تیمور
 یولاریله ملتصق اوله رق ۳۹۴۰۰۰ کیلومتر و طولنده در. تلغراف
 تلگری دخی ۳۰۰،۰۰۰ کیلومترودر .

جغرافیای تاریخی

الیوم آوستریا و مجارستان دینین مملکت ازمنه قدیمه ده
 (نوریک Norique) و (پانونیا Pannonie) و (داجیا Dacie)
 اسمریله معروف ایدی . قرون وسطاده بو مملکتده برقاچ
 مستقل حکومتلر تأسس ایلدی . مثلا بوهیمیا قرالانی و مجار
 قرالانی و آوستریا دوقهانی کبی .

آوستریا دوقهانی بر مدت صکره ضبط ممالک ایله توسیع
 حدود ایلدیکندن بیوک دوقهلق مضاسنه اوله رق آوستریا
 (آرشیدوقهانی Archiduché) نامی آلدی . آوستریا آر -
 شیدوقه لری کیتدیکجه تزیدقوت ایلدکلرندن آلمانیا ایمپراطورانی
 تاجنی دخی کئندولری تتوج ایده رک ایمپراطورلق بر خیلی
 مدت سلاله لرنده قالدی و دولت علیه جه روما جاساری

لسانبری اَك زياده شايد در . مجارستانده و لهستانده مقدماری
لاتین لسانی قبول اولمش ایدی .

بودجه ، تجارت ، تیمور یوللاری

یالکز اوستریا ایمپراطورلغنگ وارداتی (سنه ۱۸۹۶) ۶۶۶
مليون فلورین [۱] و مصارفاتی ۶۶۴ مليون فلورین اولوب
مجارستانك وارداتی ۴۷۳ مليون فلورین و مصارفاتی دخی
او مقدارده ایدی .

بوملكتك محصولات معدنيه و زراعيه سنجه فیض و برکتی
یرنده در . محصولات صنایعه سی دخی چوقدر لکن اوجوزلفی
حسبیه دیگر مملک مترقیه مصنوعات نفاستنده دکلدر . (آدریاتیک)
دکزنده بر مقدار ساحلی اولدیقندن بحر سفید و هند تجارتنه
واسطه اولمشدر . تریسته ایله برابر ادخالاتی (سنه ۱۸۹۵)
۹۱۱ مليون فلورین و اخراجاتی ۸۹۲ مليون فلورینه بالغ اولور .
اوستریانك شمندوفرلری دخی اهمیتلیدر . (ویانه) و (پراغ)
(بوداپشته) باشلوجه شمندوفر مرکز لیدر . باشلوجه خطوط
بونلر در : (۱) باویرادن روسیه یه (پراغ) ، (قراقا) ، (لمبرغ)
خطی . (۲) باویرادن رومانیایه (لینز) ، (ویانه) ، (بوداپشته) ،
(بازیاس و یا بکرش) خطی . (۳) بحر بالطقدن آدریاتیکه (برون) ،
(ویانه) ، (غراچ) ، (لایباخ) ، (تریسته) خطی . (۴) بحر شمالدن
[۱] بر فلورین اون برغروش قدر ایدر .

بومملکت جسیمه نك سكاني ملت واحده دن عبارت اولیوب
 مراسم و عادات و لسانلری مختلف و بعض کره یکدیگر بنه خصم
 اقوام عیدده دن مترکبدر . اهالیسندن اونبر ملیونی (آلمان)
 و سکز ملیونی (مجار Hongrois) و بر ملیونی (ایتالیان) و اون
 یدی اون سکز ملیونی (اسلاو) و اوچ ملیونی (رومانیالی)
 و ایکی ملیونه قریدده عرق سامه منسوب یهودیدر . اسلاو جنسی
 بر چوق شعبانه اقسام ایلمشدر . بوهمیاده او طوران (چه
 Tchèqueس) طائفه سی و فالچیا دمه او طوران (له) قومی و اسقلاو .
 نیاده مقیم خرواتلر و اسقلاونلر و دامالچیا لیلر هپ اسلاو
 جنسنه منسوبدرلر . رومانیایه عرقه منسوب اولانلر شرق
 جنوبی سمترلنده یعنی اردل قطعه سنده منتشردرلر .

مجارلر ترك عرقه منسوب اولوب آسیای وسطادن کلمه درلر .
 بینه لری قوی و اخلاقلری مردانه در . خصائل اصلیه و عادات
 ملیه لرینی محافظه ایتشلردر .

یهودیلر اخذ و اعطا و تجارتله مشغولدرلر . کوچیه چنگاه
 شیرتلیری که فرانسه لساننده (بوهمین Bohémien) تسمیه
 اولنورلر آوستریاده پک چوقدر بونلرک منشای هندستان
 اولدینی ظن اولنمقددر .

اقوامک اختلافی لسانلرک دخی اختلافی مؤدی اولوب
 آوستریاده تکلم اولنان لسانلر مختلفدر فقط آلمان و مجار

سینہ دن منصوب والیلر اقامت ایلمشدر . یوقاروده ذکر اولنان شهرلرک اکثری تاریخ عثمانیہ برر وقعہ ایله مشہر اولوب مثلا (مهاج) ۹۳۲ دە سلطان سلیمان خان قانونینک مظفریت غراسی و (سیکتوار) وفائی و (قنیزہ) تریاکی حسن پاشانک فداکارانی و (اگری) سلطان محمد خان ثالث حضر تلیزینک خالیقی و (استرغون) سرحدده موقعنک اہمیتی ایله شهرت شمار ایدیلمر .

مجارستان دولت علیہہ تابع ایکن (بودین) و (قنیزہ) و (طمشوار) و (وارات) ایالتلرینہ منقسم اولوب (اردل) قطعہ سی دخی دولت علیہہ تابع وقرال عنواتی حائز اولمق اوزره یرلی کبراسندن برینہ تفویض و توجیہ قلمور ایدی . اوستریاہ نچہ و مجارستانہ انکروس ناملری دخی اعطا اولنور .

اداره ، مذهب ، سکمنہ ، السنہ

اوستریا و مجارستان حکومتلرینک اداره داخلیہلری یکد . یکردن آری اولوب حکمدار اولان ذات ہم اوستریا ایمپراطوری Empereur d' Autriche و ہم مجارستان قرالی Roi de Hongrie عنوانلرینی حائزدر .

قاتولیک و پروتستان و اورتودوکس و یہودی مذہبلری اربابی بو عملکتمده کمال سربستی ایله اجرای آیین ایتمکدهدر .

(پشته Pest) در بودین شهرینه مجارلر (اوفن) دخی تسمیه ایدرلر .

(سه کدین) و (ماریاتره زیوپل) و (دبره چین) و (پرسبورغ) و تاریخ عثمانیده مذکور مواقعدن (وارادین Petrwardein) و (وارات Grosswardein) و (قومران Comern) و (غران یاخود استرغون) و (اگری Erlau) و (راب نام دیکرله یانیق قلمه) و (توقای Tocay) و (مهاج) و (سیکتوار) و (قیژه) و (قارلوفجه) و بلغراد قارشوسسندنه واقع (سملین یاخود زمون) شهرلری بلاد معروفه سندندر بانات تعبیر اولنان حکومت قدیمه نك مرکزی اولان (طمشوار) شهری دخی یو ایالت داخلنده در .

ایکنجیسی (اردل Transylvanie) ایالق اولوب مقری (قلوزنبورغ) یاخود (قوپوسوار) و مشهور شهرلری (هرمانشتاد) و (قروانشاد) بلادیدر .

اوچنجیسی (خروات واسقلاون) ایالتیدر که اهالیسی فی الاصل اسلاو جنسندندر . مقری (آغرام) شهری اوله رق (فیومه) و (اوسک Essek) بلده لری مواقع معروفه سندندر . (فیومه Fiume) آدریاتیک دکزنده تر یسته دانصکره خیلی تجارت ایدر بر اسکله در .

مجارستان قطعه می بر خیلی زمان دولت عثمانیه تصرفده بولنه رق حتی ۱۶۶ سنه قدر (بودین) شهرنده طرف سلطنت

فالیجیا (Calicie) ایالتی اولوب مقری (لمبرغ Lemberg) شهر جسیمی (۱۵۹۰۰۰ نفوس) و مشهور شهری دخی (قراقاو Cracovie) بلده سیدر. (لمبرغ) ۱۰۸۳ سنه هجریه سنده عثمانیلر طرفندن وقوعبولان لهستان سفرنده صدر اعظم و سردار اکرم کوپرلی زاده فاضل احمد پاشانک دست استیلا سنه دوشمش و (قراقاو) بلده سی دخی مقدمبری لهستانک پایتختی و کندی اسمی ایله مسمی بیوک دوقه لفاک مرکزی بولمش ایدی و لهستان قرالارینک رسم تتوجی (قراقاو) کلیسا- سنده اجرا اولنور ایدی.

ایکنجیسی (بوکووینا Bucowine) ایالتی اولوب مقری شرنویچ (Czernowitz) شهریدر. بو ایالتلر مقدا لهستان حکومتنه داخل ایکن لهستانک مقاسمه سنده آوستریا دولتی حصه- سنه دوشدیکندن له ایالاتی اسمیله بنام اولمشلردر. بالاده مذکور اون درت ایالت آوستریا حکومتی تشکیل ایدرلر.

مجارستان حکومتی تشکیل ایدن اوج ایالتدن اولکیسی نفس مجارستان Hongrie ایالتی اولوب پینک و اسیدر. مقری طونه اوزرنده (بوداپشته) شهریدر (۷۱۹۰۰۰ نفوس). شهر مذکور تجارتی و تأسیسات علمیه سیله مشهور اوله رق ایکی شهردن متشکلدر. بری طونه نک صاغ یقاسنده اسمی (بودین Bude) و دیگرى طونه نک صول یقه سنده و بودینک قارشو سنده اسمی

اوزرنده کائن (اینسبروک Innsbruck) شهری اوله رق
(۲۶۰۰۰ نفوس) ترنت شهری بلاد معروفه سندندر .

سکزنجیسی (ستیریا Syrie) یاخود (شتایرمارق) ایالتی
اولوب مقری (غراج Graz) شهریدر (۱۳۸۰۰۰ نفوس)
(لئوبن Léoben) کور معدنلری بو ولایت داخلنددر .

طقوزنجیسی (قارنتیا) یاخود (قارنتن) ایالتی اولوب مقری
(قلاغنفورت Klagenfurt) شهریدر .

اونجیسی (قارنیول) یاخود (قراین Krain) ایالتی اولوب
مقری (لاینباخ) شهریدر

اون برنجیسی لیتورال یعنی سواحل ایالتی اولوب (غورزیخود
کریج Goeritz) و (فرادیسقا) قونتلقرینی و (تریسته) الکاسنی
و (ایستریا Istrie) نیم جزیره سفی حاویدر . بلاد معروفی (تریسته) در ،
شهر مزبور اوروپانک الکیوک اسکله لرندن بری اوله رق اوستریا
و آلمانیا ی جنوبی امته سنک مخرچیدر . صنایع و تجارتی غایتله
رواجلیدر . (لوید) واپور قومپانیا سنک مرکزی شهر مزبوردر
(۱۳۴,۰۰۰ نفوس) .

اون ایکنجیسی (دالماسیا) ایالتی اولوب بوسنه و هر سگ
قطعه سنک ساحل قسمیدر . مقری (زارا) شهری اوله رق
(اسپالاترو) و (راغوزه) نام دیگرله (دو برو و ندیک) و (قانارو)
مشهور شهر لرندندر .

له ایالتی دینیلان ایکی ایالتدن اولکیسی (غالیزن یاخود

در دنجیسی آوستریای سفلی یا خود (تحت نهرانس Enns) دینیلان ایالت اولوب مقری (ویانه) شهریدر شهر مزبور طونه نهری جوارنده بولنهرق ۱,۸۶۸,۰۰۰ نفوسی حاوی پایتخت حکومتدر. بوشهره آلمانر (وین Wien) و مجارلر (بج) تسمیه ایدرلر. طب والسنه شرقیه تحصیلچون بیوک بر دارالفنونی وایک وسلاح و آلات فنیہ اعمالنه مخصوص فابریقه لری حاویدر ویانه شهری هجرنک بری ۹۳۶ و دیکری ۱۰۹۴ تاریخ لرنده عثمانلی عساکری طرفندن محاصره اولمشدر. ویانه آوستریانک مرکز معارف و صنائلی اولدینی کبی اوروپا پایتختلرینک اک مشهورلرندن بریدر.

بشنجیسی آوستریای علیا نام دیکرله (فوق نهرانس Enns) تعیر اولنان ایالت اولوب مقری فس و آینه فابریقه لرنی حاوی (لینز Linz) شهریدر (۵۸,۰۰۰ نفوس).

آلتنجیسی (سالزبورغ Salzburg) دوقله ای اولوب مقری (سالزبورغ) شهریدر (۳۳,۰۰۰ نفوس).

بدنجیسی (تیرول Tyrol) ایالتیدرکه جانب غریب سنده (وورارلبرغ Vorarlberg) الکاسنی دخی حاویدر. آلپ رتیک سلسله سی بو ایالتی ایکی قسمه آیرر. بری قسم شمالی اولوب این نهری ایله اروا اولنهرق (تیرول آلمان) اسمیله معروفدر. و دیکری قسم جنوبی اولوب آدیج نهریله اروا اولنهرق (تیرول ایتالیا) تسمیه اولنور. بو ایالتک مقری این نهری

تقسیمات مملکتیه

آوستریا مملکتی بوسنه و هرسک قطعہ سی خارج طوتلدینی
 حالده اون یدی ایالتہ منقسم اوله رق بو ایالاتک ایکیسنه له
 ایالتلری و اوچنه مجار ایالتلری و اون ایکیسنه دخی آلمان ایالتلری
 دیرلر. اشبو آلمان ایالتلری مقدا حکومات مجتمعه آلمانیاده
 داخل اولدینی ایچون بو اسمله مسمی اولوب یوقسه اهالیسی
 کافه آلمان دکلردر.

آلمان ایالاتندن اولکیسی (بوهمیا Bohême) یاخود
 (بوهمن) ایالتی اولوب مقر حکومتی ظایت جسم بلور فابریقه.
 لیرنی و ۲۰۰,۰۰۰ نفوسی حاوی (پراغ) شهریدر. (قارلسباد)
 و (تپلیچ Tepeitz) و (سدلیج) و (مارینباد) معدن صولری
 مشهوردر. بو ایالتک زراعت و صناعتی یک مترقیدر.

ایکنجیسی (شله زین یاخود سیلیزیا Silésie) ایالتی اولوب
 مقری (تروپاو Troppau) شهریدر (۲۶۰۰۰ نفوس). پروسیاده
 قالان سیلیزیا قسمی بوندن چوق بیوکدر.

اوچنجیسی (موراوا) نهری اطرافنده واقع (موراویا)
 یاخود (ماہرن) ایالتی اولوب مقری مهم قماش فابریقه لیرنی
 حاوی (برون Brünn) یاخود (برنو Brno) شهریدر
 (۱۰۹,۰۰۰ نفوس). فرانسز لک ۱۸۰۵ سنه سی مظفریتلریله
 مشهور آوستریلیچ موقعی بو ولایتده در.

Theiss) و (پروت) (وسرت Séreth) ایرماقلریدر. اشبو ایرماقلردن اک جسمی تیسه صوی اولوب (ماروس) اسمنده برده آياخی واردر. (پروت) و (سرت) چایلری رومانیه-اده جریان ایدرلر .

(طورله) نام دیگرله (دنیستر) نهري دخی مجرای بالامی آوستریای شرقیده اولدینی حالده بحر سیاهه آقار. آدریاتیک دکزینه آقار مهم نهر یوقدر .

آوستریاده بر قاج بیوک کول واردر . اک مشهوری اولان (بالاتون) یاخود (پلاتن) کولی طونهک بر اوافق آياغیله کسب اتصال ایدر . دیگرى (نوزیدل Neusiedel) کولی اولوب بو کوللر بر طرفدن قورودیلهرق مزرعهلر تشکیل اولنمقدهدر . (راین) نهريک حصوله کتیردیکی (قونستانس) کولی آوستریانک سرحد ضریبیسنده کاشندر .

آوستریانک شمالی و شرقی و غرب جنوبی سمتلرنده مرتفع طاغیر و بالمکس جهت وسطیهده کنیش صحرالر و بعض بتاقلقلر و چایلر واردر . آلا طاغیرنده اورمانلر چوقدر . ساحلی آدریاتیق دکزینه منحصردر و اول حوالی آوستریانک اک صیجاق یرلریدر . مجارستان دوز و جسم بر اووه اولوب محصو- لات زراعیه و حیوانات اهلیهسی چوقدر شرابی اوروپاده مشهوردر . آوستریاده هر نوع معدن بولنور . فقط کافهسی ایشلیدله میور .

و (ریزن کیرکه) بو سلسله دن آریله رق شماله طوغری متوجه اولور . اوچنجه سلسله دخی قارپات جنوبی و ترانسیلوانیا طاغلیری اولوب سمت شرقیده شمالدن جنوبه طوغری طونه نهرینه قدر امتداد ایدر .

طاغلیک بو وضعیتی آوستریایی ایکی سطح مائه تقسیم ایلرکه شمالده بحر بالطق و بحر شمال سطح مائللری و جنوبده بحر سیاه و آدریاتیک دکزی سطح مائللریدر .

شمال دکزینه (البه) و (رابن) نهرلری جریان ایلر . (راین) نهری قسماً سویمچره حدودینی تشکیل ایدر .

بحر بالطقه (اودر) و (ویستول) نهرلری منصب اولور . بحر سیاهه دخی آوستریانک اک مهم نهری و اورویای داخلینک اک کوزل طریق تجارتن اولان طونه نهری آقار . طونه نهری آلمانیان نبعان ایلدیکی حالده ابتدا شرقه بعده جنوبه طوغری متوجه اوله رق و صاغدن وصولدن بر چوق آیاقلرله کسب جسامت ایلمه رک آوستریایی دخی بویدن بویه صولار .

صاغ طرفدن مشهور آیاقلری (این Inn) و (انس Enns) و (لایتا Leitha) و (راب Raab) و (دراوا Drave) و (ساوا) صولریدر . (طونه) و (ساوا) صولری صربستان ایله آوستریا حدودینی تشکیل ایدرلر .

صول طرفدن آیاقلری دخی (موراوا) و (غران) و (تیسه

ودیکری (قوارنرو Quarnero) یاخود (فیومه) اسمندہ
ایکی کورفز حاصل اولمشدرکہ بو ایکی کورفز میانندہ (ایستریا)
اسمندہ بر یارم اطہ دکزہ طوغری اوزامشدر .

قطعهٔ مزبورہ نک غرب جنوبی حدودی ایتالیہ مملکتہ
وحدود غربیہ سی اسویجرہ حکومتیلہ باویرا دولتہ وغرب
شمالی حدودی دخی ساقسونیا قرالغنہ متصلدر .

موقتاً الحاق اولنسان بوسنہ وهرسک الیکاری داخل
اولمینی حالہ آوستریا و مجارستان مملکتک مساحتہ سطحیہ سی
۶۲۵۰۰۰ کیلومترو مربعہ و مقدار نفوسی دخی ۴۵ ملیونہ
بالغدر .

بو مملکتندہ باشلوجہ اوچ سلسلۂ جبال تعیین اولنہ بیلور .
اولکیسی آلیا طاغلرندن تشعب وجہت جنوبیہ طوغری
امتداد ایلہ بوسنہ قطعہ سنہ داخل اولان سلسلہ درکہ بوکا
صرمسیلہ (آب قارنیک Alpes Carniques) و (آب ژولین
Alpes Juliennes) و (آب دیناریک Dinariques)
و (آب بوشنیاق Bosniaques) اسملری ویریلور .

ایکنجی سلسلہ دخی ینہ آلیا سلسلۂ عمومیہ سنندن ایرلدینی
حالہ غربدن شرقہ طوغری تمتد و (آب نوریک Noriques)
وبوہیا وموراویا طاغلری و (سودت Sudètes) و وسطی
قاریات طاغلری اسملریلہ معروف اولوب اوروپانک سلسلۂ
عظیمہ وسطیہ سنندہ داخلدر . (بوہمن والد) و (اوز کیرکہ)

تأثير نفوذيله آلمانیا بامپراطورانی تشکل ایدوب (۱۸۷۱) فرانسه نك
 آساس لورن ایالتلری استیلا اولندی. وایالت مذکورہ بتون
 آلمانیاہ حائد اعتبار ایدلدی .

آلمانیا حکومتلری ۱۸۱۹ دنبرو (زولفراین) معاہدہ سیلہ
 کیرکلرینی برلشدیرہرک تجارۃ اتفاق و ۱۸۷۱ دە بر مظفریت
 فوق العادہ اوزرینہ سیاست اتحاد ایدہرک وتنسیقات عسکریہ لرینی
 درجہ مکملیتہ ایصال ایلہرک اوروپانک وسطندہ بر بیوک قوۃ
 پولتیقیہ حصولہ کتیرمش۔ لردرکہ بو قوت متحدہ الیوم اوروپا
 موازنہ عمومیہ سندہ بر بیوک موقع طوتمقدہ در .

﴿ اوستریا و مجارستان ایمپراطورانی ﴾

Empire Austro-Hongrois

— احوال طبیعیہ —

اوستریا و مجارستان اسمیلہ معروف اولان قطعہ اوروپانک
 نقطہ مرکزیه سندہ بولنہرق شمالاً پروسیا مملکتی و روسیہ نك
 لهستان قسمی و شرقاً روسیہ مملکتی و جنوباً رومانیا و صربستان
 الکارلی و ممالک عثمانیہ دن بوسنہ قطعہ سی و قره طاغ حکومتی
 و آدریاتیق دگزیلہ محدود اولوب بحر مذکور دن بری ترسته

قرون وسطاده جرمانیانک اقوام مختلفه سی آلمانیا ایمپرا-
 طور لقی تشکیل ایله جمله سی تحت اتحاد داخل اولمشلرایسه ده
 مؤخرأ بر طاقم اوفق تفك حكومتلر و دره بکلمکاری ظهوره
 کلوب حكومات مزبورہ کرچه صورۃ آلمانیا ایمپراطورینک
 تحت نفوذنده ایسه لرده حقیقت حالده هر بری برر حكومت
 مستقله ایلدیلر.

فرانسه ایمپراطوری ناپولیسون بوناپارت هجرتک ۱۲۲۱
 ومیلادک ۱۸۰۶ تاریخده آلمانیا ایمپراطور لقی الفا ایله کنندی
 حمایه سی آلتده آلمانیا کوچک حكومتلرندن مرکب (رن اتفاقی
 Confédération du Rhin) تشکیل ایلدی. پروسیا ایله
 آوستریا (رن اتفاقنه) داخل دکلمر ایلدی.

ناپولیونک سقوطندن صکره پروسیا و آوستریا حكومتلری
 (رن اتفاقی) فسخ ایله (جرمانیا اتفاقی Confédération
 Germanique) تأسیس ایلدیلر (۱۸۱۵).

۱۸۶۶ سنه سی پروسیا محاربه معلومه ده آوستریایی مغلوب
 ایلدکدن صکره جرمانیا اتفاقی بوزوب آلمانیای شمالی حکو-
 متلری کنندی حمایه سی تحتنده اتحاد و اتفاق ایتدیره رک آلمانیای
 جنوبی حكومتی مستقل بر اقوب آوستریایی آلمانیا ایشلرینه
 مداخله دن منع ایلدی.

۱۸۷۰ تاریخنده دخی فرانسه ایله پروسیا بیننده واقع
 اولان محاربه ده فرانسه نك مغلوبیتی اوزرینه پروسیا قرالنک

جغرافیای تاریخی

آلمانیا مقدمینک جرمانیا دیدکاری مملکتدر . قرون اولاده بو مملکتده نیم وحشت حالنده بولنان اقوام کثیره اسکان ایتمشیدی . مثلا جرمانیانک وسط غریبسنده راین ایله الیه نهرلری میاننده (فراتیق) طائفهسی ساکن ایدی که طائفه مزبوره میلادک بشنجی قرننده غول مالکنه تجاوز واسطه ایلیه رک اوراده فرانسه حکومتی تشکیل ایلمشدر .

جرمانیانک غرب جنوبی سمتنده یعنی راین ایله طونه بیننده دخی (آلمان) یاخود (آلمان) طائفهسی ساکن اولوب طائفه مذکورده نیک اسمی صکره جرمانیا اقوامنه تعمیم اولمشدر . طونه نهری منبعلری جوارنده (مارقومان) طائفهسی وشالده بحر بالطق قییلرنده (واندال) و (توتون) و (هرول) و (لومبارد) طائفهلری ساکن اولوب طوائف مزبوره میلادک دردنجی و بشنجی قروننده روما مالکنه کوستردکاری تجاوزات و مهاجمات عدیده ایله روما دولتی دوچار اندراس ایلمشدر و بعضلری دخی ایتالیا و حتی رومیه مستولی اولمشدر .

غرب شمالی جهتلرنده یعنی راین آغزلیله سمبریک شبه جزیرهسی میاننده متوطن اولان طوائفدن (آنفل) و (ساقسون) قوملری بیوک بریتانیا اطهسنه هجوم ایده رک جزیره مزبوره انکلتزه اسمنی اعطا ایلمشدر .

(پراگ) طریق . در دنجیسی (قارلسروهه) ، (اوغسبورغ) ،
 (مونیخ) ، (ویانه) طریقیدر .

بونلردن ماعدا شمالدن جنوبه یعنی (هامبورغ) ، (لوبک) ،
 (دانزیغ) اسکله لرندن (مونیخ) ، (لایپزیغ) ، (برسلاو) ونهایت
 (ویانه) و (تریسته) شهر لر بنه کلیر متعدد تیمور یول خطوطی ده
 واردر .

آلمانیانک عموم تیموریوللری ۵۵۰۰۰ کیلو مترو وتلغراف
 تلاری ۵۱۱۰۰۰ کیلو مترو طولنده در .

مستملکات

آلمانیانک یقین وقته قدر مستملکات خارجیه سی یوغیدی .
 فقط ازمنه اخیرده تجارت بحریه نیک توسعه اهمیت ویرانکه
 باشلانیدیندن قطعات سائرده مستعمرات ایدنک هوسی
 بودولته دخی ظاهر اولدی . الیوم آلمانیا دولتی افریقاده
 کینه ساحلارنده (توغو) و (قامرون) اراضینه و (فریبو)
 برونندن (اورانژ) نهری اغزینه متمد اولان اوزون ساحله
 وزنکبار داخلنده بر مقدار ممالکه متصرف اولوب اوقیانوسیاده
 دخی (قیصر ویلهلم) الیکاسیله (اسمارق) و (سالومون) و (مارشال)
 و (قارولین) جزائر مجتمه سی یی اداره سنه آلمشدر .

آلمانیانک واردات سنویه سی فوق العاده سیله برابر (سنه ۱۹۰۴) ایکی ملیار ۳۷ ملیون مارق [°] و مصارفاتی دخی اول مقدارده تخمین قلنمشدر .

زوالفراینک ۱۹۰۳ سنه سی ادخالانی ۶ ملیار ۳۲۰ ملیون مارقه و اخراجاتی ۵ ملیار ۱۳۰ ملیون مارقه بالغ اولمش ایدی .

شمندوفر

اوروپاده تیمور یولاری ائک چوق اولان مملکتلردن بری آلمانیادر . اوروپانک وسطندن مرور و شرق ایله غربی بری برینه وصل ایدن ایشلک شمندوفرلر بتون آلمانیادن کچرلر . (برلین) و (ماین اوزرنده فرانقفورت) و (مونیخ) باشلوجه شمندوفر مرکزلیدر .

هولانده و بلجیقا و فرانسه حدودندن روسیه و آوستریا حدودینه کیرر یعنی غربدن شرقه طوغری تمتد اولور باشلوجه درت خط وارددر برنجیسی (قولونیا) ، (هانوره) ، (برلین) ، (کونیفسبرغ ویا وارشوا) طریق . ایکنجیسی (مایانس) ، (ماین اوزرنده فرانقفورت) ، (لایپزیغ) ، (درسد) ، (برسلاو) طریق . اوچنجیسی (استراسبورغ) ، (فرانقفورت) ، (نورنبرغ) ،

[*] بر مارق بش بحق فروشدر .

صنعت و تجارت

آلمانیایک صنایعی بر قاچ سنه دنبرو پک زیاده توسع و ترقی کوستر مکده در. چوقه و کتان و پموق و ایپک منسوجاتی و ادوات حدیدیه و آلتون و کوش و بلور اعمالاتی خیلی محمول ویر مکده در. (راین) و (وستفالیایا) ایالتلری و (تورانغ) قطعہ سی و (سیله زیا) ایالتی اک مهم مجمع صنایع در .

تجارت ایسه مقدملری حکومتلرک کثرتندن و بناء علیه هر حکومتک آروجه کمرک رسمی بولندیغندن و بعض منوعیتلردن طولایی بتون بتون معطل قالمش ایسه ده هجرتک ۱۳۴۸ و میلادک ۱۸۳۳ تاریخنده ینه پروسیانک تشویقیله آلمانیای حکومتلری میاننده کمرک اتحادی معناسنه اولان (زولفراین Zollverein) نامیله بر معاهده عقد اولنوب معاهده منبوره کمرک رسمنک بردفعه آلمسی ایچون حدودی تعیین ایدهرک حکومتلر الی سنه ظرفنده برر برر بو هیئت رسومییه داخل و داخل هیئت اولان حکومتانک کافه سی اشبو نظام واحده اتباعه مجبور اولدیلر . زولفراین آلمانیایک بالاخره اتحادینه و فوق العاده از دیاد قوت و سلطوتنه باعث اولمشدر . الیوم (هامبورغ) و (برهه) و (آلتونا) ملحقاتندن بعض نواحی زولفراینه داخل اولیوب آلمانیای حکومتندن خارج اولان (لوکسمبورغ) بیوک دوقهانی ایسه داخلدر .

پروتستانلر منتشردر (۳۵ ملیون) . یهودیلر شهرلرده اخ
و اعطا ایله مشغولدرلر (۵۸۷,۰۰۰ قدر) .

آلمانیایلر کمندی لسانلرنده (دوچ) کسمیه اولنورلر
آلمانیاده دوچلردن بشقه عروق سائرهبه منسوب اقوام دخی
بولنور . مثلا لهستانده اسلاولر و بحر شمال ساحلرلرند
فریزونلر و این نهری جوارنده فرانسنز جنسنندن اولان
واللونلر و سمبریک نیم جزیره سنده دخی دانوالر .

آلمانیایلر علی العموم ایری و قوتلی و اکثریت اوزر
آغیر طورلی و چالیشقان و دور اندیش آدملردر . قوای
فکریهلری قواعد فنیه موضوعهیه دقت و رعایتله مألوف و بنا
علیه کشف و ایجاده مستعد اولقله آلمانیایلر صنایع و معارف
خیلیدن خبلی ایلر و کتور مشلردر .

آلمان لسانی آلمانی و آوستریا مالکنده تعمیم ایتمش علم
و ادبی بر لساندر . فقط پروسیا ایالات شرقیه سنده (له) لسانی
و شلزویغ ولایتنده (دانو) لسانی تکلم اولنور .

آلمانیاده انتشار معارف قضیه سی پک زیاده ترویج اولنمقده در
مکتبلر و دارالفنونلر یحسابدر . تحصیل ابتدائی ایچون آلمانی
دنیا نیک اگ ترقی ایتمش مملکتیدر . بو مملکتده پک چوق ارباب
کمال تألیفات عدیده ایله علوم و ادبیاته خدمت ایلمشلردر .

آرسنده بولنگله فرانسه یی شرق سر حدنده خط مدافعه سی اولان راین نهرندن محروم ایتشدرد. والیوم آلمانیا ایمپراطورلنی طرفندن منصوب بر والی ایله اداره اولنمقده در. مقر حکومتی (استراسبورغ) شهری اولوب (۱۵۱,۰۰۰ نفوس) شهر مذکور راین نهری اوزرنده فایتله مستحکم و مشهور بر موقعدرد. (مچ) شهر متینبله (مولحوز Mulhouse) قصبه معموره سی بوقسمک بلاد معروفه سندندر.

تتمه

بالاده کی تفصیلاتدن آکلاشلدینی اوزره آلمانیا نك نفوس اعتباریله اک بیوک شهرلری (برلین)، (هامبورغ)، (مونینگ)، (درسد)، (لایپزیغ)، (برسلاو)، (قولونیا)، (فرانقفورت)، (نورنبرغ)، (ماغده بورغ)، (هانوره) بلده لری اولوب اک ایشلک اسکله لری دخی (هامبورغ)، (برم)، (دازینگ)، (کونیفسبرغ)، (استین)، (کیل)، (استراسوند) شهرلریدر.

مذهب، سکنه، اخلاق، السنه

آلمانیا اهالیسنک مذهب لری مختلفدر. جنوب طرفلرنده قنولیکلر اکثریت اوزره در (۲۰ میلیوندن زیاده)، شمال طرفلرنده

و (سوندرسهاوزن Sondershausen) شهرلری اسمیله
بری برندن تفریق اولنورلر.
اشبو (تورینگ) ممالکی معادن و صنایع و کثرت نفوس ایله
آلمانیانک اقسام معموره سننددر .

﴿ لیمه پرنسکاری ﴾

لیمه پرنسکاری پروسیانک (هانوره) و (وستفالییا) ایالتلری
آره سننده بولنه رق ایکی حکومته منقسمدر . برینه (لیمه دتمولد
Lippe Detmold) پرنسکی دیرلرکه مقری (دتمولد) شهریدر
ایکنجی سینه (لیمه شومبورغ) پرنسکی دیرلرکه مقری (بوقبورغ)
(Buckebourg) شهریدر .

﴿ والدق پرنسکی ﴾

والدق پرنسکی پروسیا ممالکی دروننده ایکی پارچه
اراضیدن عبارت بولنه رق مقری (اارولسن Arolsen)
شهریدر .

﴿ آلساس لورن اداره سی ﴾

(آلساس-لورن) مملکتلری ۱۸۷۱ تاریخنده فرانسه دن
ضبط اولنسان ایکی ایالت اولوب (باویرا) مملکتیله فرانسه

ایچون (هانس) اسمنده بر شرکت تشکیل ایلدکاریچون (هانس
 Hanséatique) شهرلری اسمیله مسما درلر . بوشر کته داخل
 اولان شهرلر اول زمان چوق ایدی .

﴿ نور نژده واقع حکومتلر ﴾

(تورینگ) یاخود (تورنژ Thuringe) دینلان قطعه قدیمده
 آلمانیا حکومتلرینک سکزی یکدیگرینه متصل اوله رق کائندرلر .
 بونلردن (ساقسونیا) یاخود (ساقسن Saxe) دو قه لقلری مقر
 حکومتلری اولان (وایمار Weimar) و (قوبورغ - غوطه
 Cobourg-Gotha) و (مایننکن Meiningen) و (عالنتبورغ
 Altenbourg) شهرلری اسمیله بری برلرندن تفریق اولنورلر .
 مذکور دو قه لقلره (ساقسونیا قرالئی آره سنده (رويس)
 Reuss) پرنسلیکلری واقع اولوب ایکی حکومته منقسمدر .
 برینه « فرع اکبر Branche aînée » اسمیه اولنورکه مقری
 (غرایچ Greitz) شهریدر . و دیگرینه « فرع اصغر Branche
 cadette » تعیر اولنورکه مقری (کرا Géra) شهریدر .
 ینه بو قطعهده یکدیگرندن منفصلی (شوارتسبورغ
 Schwartzbourg) پرنسلیکلری دخی موجود اولوب بودخی
 حکومته منقسم اولقله مقر حکومتلری اولان (رودولستاد)

﴿ عانہالت دو قہانی ﴾

عانہالت دو قہانی پروسیانک ساقسن ایاتی درونندہ
واقع اولوب مقری (دہساو Dessau) شہر لطیفیدر (۵۰,۰۰۰
نفوس) .

﴿ لوبک و ہامبورغ و برہمنہ شہر مستقلاری ﴾

(لوبک) شہری ہولشتاین ایالتنک جہت جنوبیہ سندانہ بحر
بالطقہ (تراوا) اسمندانہ برچای واسطہ سہیلہ متصل بر بلدہ در
(۸۲,۰۰۰ نفوس) .

(ہامبورغ) البنہری اوزرندانہ و آغزینہ قریب بر موقعدہ
بولنہرق بلاد ثلاثہ مذکورہنک اعظم و اہمیدر (۷۰۵,۰۰۰
نفوس) . تجارتی فوق العادہ اولوب آلمانیانک اک ایشلک لیمانی
ونفوس اعتباریلہ ایکنجی بلدہ سی و اوروپانک اک مہم اسکہ -
لرندن بریدر . اجنیمی پک چوقدر . (قوقس ہافن
Cuxhaven) شہر صغیری ہامبورغہ مربوط بر اسکہ در .

(برہمن Brème) شہری و ہزر نہری آغزینہ قریب
بولنہرق آلمانیانک اک رواجلی اسکہ لرندن بریدر (۱۶۳,۰۰۰
نفوس) . قصبات ثلاثہ مزبورہ ناحیہ لریلہ برابر بر کوچک
حکومت مستقلہ درلر . بونلر قرون وسطادہ تجارت بحریہ

سکز یوز تاریخلرینه طوغری (میلاد ۱۴۰۰) اشبو مایانس
شهرنده دنیایه گلشدر .

﴿ مکلنبورغ بیوک دوقلقاری ﴾

(مکلنبورغ) بیوک دوقلقاری هولشتاین ایالتک سمت
شرقیسنده و (بومه رانیا) ایالتک سمت غربیسنده بحر بالطقه
ساحلدرلر و یکدیگرینه متصل و پای تختلرینک اسمیله مسمی ایکی
حکومه منقسمدرلر . برینه (مکلنبورغ شوه رین Schwerin)
و دیگرینه مکلنبورغ استرهلرلیچ (Strelitz) تسمیه اولنور .
پایتختلری شوه رین (۳۸,۰۰۰ نفوس) و (استرهلرلیچ) شهرلریدر .

﴿ اولدنبورغ بیوک دوقلقاری ﴾

اولدنبورغ بیوک دوقلقاری بحر شماله ساحل اولوب
(وه زر) نهری آغزینک سمت غربیسنده در . مقری
(اولدنبورغ) شهریدر .

﴿ براونشوویغ دوقلقاری ﴾

(براونشوویغ Brunswick) دوقلقاری بروسیه ایالاتی
دروننده برقاچ پارچه اراضیدن عبارت اولهرق مقری (براو -
نشویغ) شهر جسمیدر (۱۲۸,۰۰۰ نفوس) .

مملکتی و غرباً (الساس لورن) ایله (راین باویرا) سندن تفریق
 ایدن راین نهری و شمالاً دخی (هس) و (باویرا) حکومتلریله
 محدوددر. مقدار نفوسی ۱,۸۶۷,۰۰۰ و مساحت سطحیه سی
 کیلو مترو مربعی اوله رق ۱۵,۰۰۰ در. طونه ک منبھی اولان
 قره اورمان طاغلیری بوملکته در. مقر اداره سی (قارلسروهه
 Carlsruhe) شهر لطیفیدر (۹۷۰۰۰ نفوس) قاپلیجه لری
 حاوی (بادن) یا خود اسویچر، ده کندن فرق ایتمک ایچون (بادن
 بادن) شهری، و کول کنارنده تجارتگاه (قونستانس) شهری
 و (مانهایم Mannheim) شهر تجارتگاهی (۱۴۱,۰۰۰ نفوس)
 بلاد معروفه سندندر.

هس بیوک دوقه لئی

هس بیوک دوقه لئی بادنک و راین باویراسنک سمت شمالی رنده
 بولنه رق راین سطح مائلنده در. پروسیا ایالاتی بوملکتی ایکی
 قسمه آیرمشدرکه برپارچه سی (ماین) ایرماغنک شمالنده و دیگر
 پارچه سی جنوبنده قالمشدر. بوملکت بغایت لطیف و منبتدر
 مقر حکومت (دارمستاد) شهری (۷۲,۰۰۰ نفوس) اولوب
 (ماینر Mayance) و (وورمس Worms) شهر مستحکم لری
 بلاد مشهوره سندندر. صنعت طباعتک موجودی اولان (کوتنبرغ)

نفوس) و معادن تجارتيه مشهور و دنيانك اك بيوك معدن
مكتبي حاوی (فرايبيرغ Freiberg) شهري و پورس-ان
معمولاتيه مشهور (مایسن Meissen) و منسوجات قضيه سيه
معروف (شمینیچ Chemnitz) « ۲۱۴,۰۰۰ نفوس » شهري
دخی بلاد مشهوره سندندر .

﴿ وورتمبرغ قرالغی ﴾

وورتمبرغ قرالغی طونه نهري و نیکر ایرماغی سطح
مائلرنده بولنهرق باویره ایله بادن بیوک دوقهانی میاننده کائن
و جنوب جهتندن بر مقدار یری (قونستانس) کولنه ساحلدر .
مقدار نفوسی ۲ ملیوندن و مساحتی سطحاً ۱۹,۰۰۰ کیلو-
متر و مربعندن زیاده در . مقر حکومتی (استوتگارد) شهري
اولوب (۲۱۶,۰۰۰ نفوس) طونه اوزرنده (اولم Ulm) شهر
مستحکمی بلاد معروفه سندندر .

﴿ بادن بیوک دوقهانی ﴾

باد یا خود بادن بیوک دوقهانی راین نهري سطح مائلنده
بولنهرق المانیا حکومتلرینک منتهای ضرب جنوبیده بولنانیدر .
شرقاً (وورتمبرغ) مملکتی و جنوباً قونستانس کولی واسویچره

برده (راین باویراسی Bavière Rhénane) قطعۀ سی بوانورکه
 بوکا بعض کره (پالائینا Palatinat) دخی دیر لر مقر حکومتی
 (اسپیر Speyer ou Spire) شهری اولوب (لاندو Landau)
 بلده سی دخی بر موقع مستحکمدر .

﴿ ساقسونیا قراللیقی ﴾

ساقسونیا یا خود (ساقسن Saxe) قراللیقی البه نهری سطح
 مائلنده بولنه رق شمال و شرق جهتلری پروسیا مملکتی و جنوب
 طرفی آوستریانک بوهمیا ایاتی و غرب سمتی دخی ساقسن
 دو قه لقلری و (رویس) پرنسلیکله محدوددر. آلمانای شمالی هیئت
 اتفاقیه سی دائم ایکن ساقسن قراللیقی حکومت شمالیه نک الک جسیمی
 ایدی. مقدار نفوسى ۴,۲۰۰,۰۰۰ و مساحتی سطحیه سی ۱۵
 بیك کیلو مترو مربعی قدردر اوروپاده الک غلبه لك اولان
 (کیلو مترو مربعه ۲۸۰ نفوس) و معلومات ابتدائیه سی الک اول
 ترقی ایدن مملکت ساقسونیادر. چوقدنبرو او قومق بیلمیان هیچ
 یوقدر. بو مملکت غایتله معمور اولوب محصولات زراعیه سی
 برکتلی و دیمیر و کوش و قالای مثلومعادنی کثرتلی و صنایه دخی
 رواجلیدر. مقر حکومت (درسد Dresde) شهر لطیفی اولوب
 ۴۸۰,۰۰۰ نفوسى حاوی و البه نهری اوزرنده کائندر. دنیانک
 الک زیاده کتاب تجارتی ایدن (لایپزیغ Leipzig) شهری (۶,۰۰۰

ایمپراطور لنی و غربا (قونستانس) کولی و (وورتمبرغ) و (بادن) و (هس) حکومتلری و شمالاً پروسیانک (هس) ایالتی و (ساقسن) دوقه لقلری و (رویس) پرنسلیکی و (ساقسونیا) قرالنی ایله محدوددر .

قدیم (پالاتینا) و (فراقتن یاخود قرانقونیا) قطعه لری ایله (شواین یاخود سوعاب Souabe) قطعه سنک بر قسمی بوکون باویره ده داخلدر . طونه نهریله ایاقلری اولان (اق) و (ایزار) و (این) چایلری بو مملکتی اروا ایدر لر . شمالده راین نهرینک آیاقی اولان (ماین) ایرماقی جریان ایدر . فیختل کبیرکه یعنی چام طاغلری و فرانقونیا طاغلری دخی بو مملکتده واقعدر .

مقر حکومت (مونیک) یاخود (مونخن München) شهر ایدر . (مونیک) ایزار چایی اوزرنده واقع و بشیوز بیگ قدر نفوسی حاوی کبیر و لطیف بر بلده در . لیطو و فرافیا مونخنده اختراع اولنمشدر .

ایتالیا ایله آلمانیا ی شمالی بیننده مهم تجارت مرکزی اولان (اوغسبورغ) شهری و دروننده طونه ده ایشلمک اوزره سفان انشا اولنان (راتیسبون) شهری و متعدد فابریقه لری محتوی (نورنبرغ Nurnberg) شهری (۲۶۱۰۰۰ نفوس) باویرانک بلاد معروفه سنیدندر .

راین نهرینک غرب طرفنده واصل باویره دن ایری اوله رق

عسکریه سی مکملدر . آلمان اقوامی ایچنده پروسیالیلر اک زیاده
عسکرلکک یاقیشان وقاعده لی وملاحظه لی ایش کورن و جهد
وجدیتله اشتهار ایدلردر .

جغرافیای تاریخی . — پروسیا مملکتک ویشتول نهرینک
جانب غریبسنده بولنان قسمی مقدا جرمانیا ممالکنده داخل
ایدی ایوم نفس پروسیا تعیر اولنان ایالتلرک بر قسمی اولاری
لهستان قرالارینه وبر قسمی دخی توتون (شوالیه Chevalier
Teutonique) لره تابع اولوب مذکور شوالیهلرک ریڈسلرینه
براندبورغ مارکی (Marquis de Brandebourg) لری
عنوانی ویرمشلر ایدی . حکمداران موسی الیم توسیع ملک
وتزیید اقدام ایله آز وقت ظرفنده پک بیوک فتوحاته نائل
اوله رق ناملرینی پروسیا قرالی عنواننه تحویل واک نهایت
تکمیل آلمانیای زیر نفوذ واداره لرینه ادخال ایله بو کونکی
ایمپراطورلنی تشکیل ایلدیلر .

﴿ باویره قراللیگی ﴾

باویره یاخود (بایرن Bayern) قراللیگی پروسیادانصکره
آلمانیا حکومتلرینک اک جسیمی اولوب ۶,۱۷۶,۰۰۰ نفوسی
و ۷۵,۰۰۰ کیلومترو مربعدن زیاده مساحتی حاویدر بو مملکت
آلمانیای جنوبینک سمت شرقیسنده بولنوب شرقاً وجنوباً اوستریا

مجمعه جرمانيا حكومتك مركزى ايدى . (ويسبادن) و
(Ems) قابليجه لرى بو ولايت داخلنده در .

اشبو (هانوره و) هس) ايالتلرى پروسيانك ١٨٦٦ ده
اوستريابه غلبه سي اوزرينه اوستريا طرفدارلنى كوسترن آلمان
پرئسلرندن ضبط اولنه رق پروسيانك ايكي آيرى پارچه دن عبارت
اولان ملكنى برى يزينه متصل قيلمشدر .

(وورتمبرغ و) بادن) مملكته لرى آره سنده بولنان (هوهنزوللرن
Hohenzollern) اقليم صفيرى دخی پروسيا مالكانه سنديندر .
بو كوچوك مملكت اليوم پروسياده حكمران اولان (هوهنزوللرن)
خاندانك منشأيدر .

اهالى . — پروسيا اهالىنى لسان و عرق اعتباريله درده
انقسام ايدر : اولاً كثر اوزره آلمانلر . ثانياً اسلاو جنسندين
اولان لهليلر ، ثالثاً (فريزولر) ، رابعاً (لتونلر Lettons) .
هر درلو مذهب پروسياده سربستدر . فقط پروتستانلر
اكثريت اوزره اولوب اك شرتى واك غربى ايالتلرده دخی اون
مليون قدر قتوليك واردر .

پروسيا معارف خصوصنده باخصوص تحصيل ابتدائيه
اوروپاده بك ايلرى كيممشدر . مساعى علميه وصناعيه سييله
سائر آلمانيا حكومتلرينك فوقنده در .

زولفرابن نام كرك اتحادينى تشكيل ايله آلمانيك امور
تجاريه سنى دخی تحت انتظامه آلمشدر . پروسيانك تنظيمات

اشبو ذکر اولنان طقوز ایالت پروسیانک ۱۸۶۶ سنه سندن اولکی ایالتلری اولوب تاریخ مزبور دن اعتباراً زیرده محرر اوج ایالت دها تحت تصرفه داخل اولمشدر واولکیلره ایالات قدیمه و صکره کیلره ایالات جدیده اطلاق اولنور .

ایالات جدیده نیک برنجیسی (شلزویغ - هولشتاین) ایالتیدر که (لوتنبورغ) دوقه لغیله برابر دانیمارقه دن استیلا اولمشدر . مقری بحر بالطقت تجارت اسکله لرندن معدود اولان (کیل Kiel) شهری (۱۲۱,۰۰۰ نفوس) اولوب (عالتونه Altona) شهری (۱۶۱,۰۰۰ نفوس) دخی بلاد معروفه سننددر . بو ایالات سمبریک یارم اطه سنک جنوبنده کائندر .

ایکنجیسی (هانوره) ایالتی اولوب (وهزر) نهری سطح مائلنده بولنور و قدیم هانوره قرالغندن متشکلدر . مقرر حکومتی (هانوره) شهری (۴۳۵,۰۰۰ نفوس) اولوب (کوتینگ Goettingue) شهری بلاد مشهوره سننددر .

اوچنجیسی (هس Hesse) ایالتیدر که قدیم هس حکومتیله (ناساو Nassau) دوقه لغندن و فرانقفورت حکومتدن ترکیب ایتمشدر . مقری (قاسل Cassel) شهری (۱۰۶,۰۰۰ نفوس) اوله رق (ماین اوزرنده فرانقفورت Francfort-sur-leMain) شهری (۲۸۹,۰۰۰ نفوس) اک جسم واک معروف بلده سیدر . شهر مذکور المانیانک قدیم و ملی بلده لرندن اولوب وقتیه

بلده سیله (Halle) ۱۵۶۰۰۰۰ نفوس، و (ار فورث Erfurth) شهر لری بلاد معینه سندندر .

سکز نجیسی (وستفالیا Westphalie) ایالتی اولوب راین نهری سطح مائلنده بولنور . مقری (مونستر Munster) شهر یدر (۷۱۰۰۰۰ نفوس) . کهور معدن لریله معروف (دورتموند) ۱۴۲۰۰۰۰ نفوس، بلاد مشهوره سندندر .

طقوز نجیسی (راین لاند) ایالتی اوله رق پروسیانک اک غربی ایالتیدر و معناسی راین اراضیسی دیمکدر . راین نهری و آیاق لری بو ایالتی باشدن باشه اروا ایدر لر . مقری (قوبلنچ Coblentz) شهر یدر . (ترهه Trèves) « آلمانجه سی تربوه و (کوان) یاخود (قولونیا Cologne) و (عاخن Aachen) یاخود (ا کس لاشاپل) (والبرفلد Elberfeld) (۱۵۶۰۰۰۰ نفوس) و (بارمن) ۱۴۲۰۰۰۰ نفوس، و (دوسلدورف Dusseldorf) « ۲۱۳۰۰۰۰ نفوس » و قره فلد Crefeld (۱۰۹۰۰۰۰ نفوس) شهر جسیملری بو ایالتک بلاد معروفه سندندر . ا کس لاشاپل شهری (۱۳۵۰۰۰۰ نفوس) فرانق قرالی مشهور شارلمانک پایتختی اولدینی کبی قولونیا شهری دخی (۳۷۲۰۰۰۰ نفوس) اسپرتو وسائره فابریقه لریله مشهور در . اشبو ایالته (رن پروسیایی Prusse Rhénane) و (راین ایالتی) دخی تسمیه اولنوب اک معمور ایالاتدن بریدر . مشهور قروپ فابریقه سی (دوسلدورف) قربنده (اسن Essen) ۱۸۲۰۰۰۰ نفوس، ددر .

اولوب (استرالسوند Stralsund) و (قولبرغ Colberg)
شهرلری بلاد معروفه سندن در . (پومرش هاف) ایله بحر بالطق
اره سنده بولنان (وولاین) و (اوزه دوم) جزیره لر یله (روغن
Rugen) اطه سی بر ایالته تابعدر .

آلتنجیسی (براندبورغ Brandebourg) ایالتیدر که البته
نهری سطح مائلنده بولنور . مقری (پوتسدام Potsdam)
شهر لطیفی اولوب بلده معروفه سی دخی برلیندر . (برلین)
شهری پروسیانک و بتون المانیا ایمپراطور لفتک مقر اداره سی
اوله رق ١,٨٨٠,٠٠٠ نفوسی حاوی و آلمانیا نك اك كوزل و اك
تجارتگاه و اك صنعتكار بلده سیدر . ایمپراطوره مخصوص
سرایلرک بعضاری پوتسدامده بولنور . (اسپره Sprée) نامنده
بر کوچك ایرمق برلین قربسندن جریان ایدر . علوم و فنون
تدریسی چون مكاتب و دارالفنونلری چوققدر . حاوی اولدانی
اسلحه خانه اوروپانك برنجیلرندن معدوددر . (براندبورغ)
وحداتق لطیفه سی و سراییه مشهر (شارلوتنبورغ) ١٨٩٠٠٠٥
نفوس و اودر اوزرنده فرانقفورت Francfort-sur-l'Oder
شهرلری بلاد مشهوره سندن در .

یدنجیسی (ساكس Saxe) ایالتی اولوب كذلك (البته) سطح
مائلنده بولنور . مقری ٤٣٩٠٠٠ نفوسی حاوی و البته
اوزرنده کائن (ماغده بورغ) شهر مستحکم و تجارتگاهای اولوب
پروتستان مذهبنك بدایت نشر یله مشهور (ویتنبرغ Wittenberg)

اولکیسی (پروسیای شرقی) ایالتی اولوب آلمانیا نیک شرقی شمالیسنده بحر بالطق سواحلنده در . مقری ۱۹۰,۰۰۰ نفوسی حاوی و کهربار اعمالاتی ایچون قابریقهرلی شامل (کونیفسبرغ) Koenigsberg) شهری اولوب نابولیونک معاهده سیله مشهور و نین اوزرنده واقم (تیلسیت) شهری بلاد معروفه سندندر . ایکنجیسی (پروسیای غربی) ایالتی اولوب اولکینک سمت غربیسنده و ویستول سطح مائلنده در . مقری ویستول نهری آغزنده کائن (دانزیغ) شهر تجارتکاهیدر (۱۴۷۰۰۰ نفوس) . بو ایکی ولایت (نفس پروسیا) تعبیر اولنور .

اوجنجیسی (شله زین) یاخود (سیله زیا) ایالتی اولوب (اودر) نهری سطح مائلنده بولنور . مقری (برسلاو Breslau) شهریدر . شهر مزبور جسم امتجه پروسیانک ایکنجی بلده سی اولوب (۴۲۲۰۰۰ نفوس) غایتله بیوک و کثرت صنایع ایله مشهور و روسیه و اوستریا و پروسیا ممالکی میاننده مهم تجارت مرکزیدر .

دردنجیسی (پوزن انیا) ایالتیدر که لهستاندن آلمان یردر . مقری (پوزن Posen) شهری (۱۱۷۰۰۰ نفوس) اولوب (برومبرغ) بلاد معروفه سندندر .

بشنجیسی (پومرن) یاخود (پومهر انیا) ایالتی اولوب (اودر) نهری سطح مائلنده بولنور . مقری (اودر) آغزنده کائن (استتین Stettin) شهر تجارتکاهی (۲۱۰۰۰۰ نفوس)

اوله رق تربیعاً ۳۴۸,۰۰۰ کیلومترو مساحتی حای و ۴
 ملیونی متجاوز نفوسی شاملدر . هجرتك ۱۲۸۳ یعنی میلاد
 ۱۸۶۶ تاریخندن اول مساحت سطحیه سی ۲۷۹,۰۰۰ کیلومتر
 مربی و مقدار سکنه سی ۱۹ ملیون اولوب مملکتی بری
 شرقده و دیگری غربده و بری برندن آری ایکی پارچه
 اراضیدن عبارت ایدی .

پروسیا مملکتك قسم شرقیسی باخصوص بحر بالوق
 جوارى کیش و دوز صحراالردن عبارتدر . بوحوالی چند
 منبت و معمور دکلدر . سمت جنوبیسی ایسه بالنسبه یوکسک
 اوله رق (سودت) طاغلی و (ریزن کیرکه) یعنی هفر
 طاغلی ۱۶۰۰ مترو ارتفاعه قدر واصل اولور . سم
 وسطیده معادنی کثیر اولان (هارز) طاعی موجوددر .

آلمانیاده تعداد ایتدیکمز نهرلرک طونه نهرندن ماء
 کافه سی پروسیادن جریان ایدر . ویستول (آلمانجه وایخیس
 و لهلیجه ویسلا) نهرینک آغزی اولان فریش هاف ایله نیر
 نام دیکرله (مهمل) نهرینک آغزی اولان قوریش هاف
 کهر بار اخراج اولنور .

تقسیمات مملکته سی . — پروسیا مملکتی بو کونکی کور
 اون ایکنه منقسمدر .

وورتمبرغ قرالری طرفلرندن و اوچی بادن و اوچی هس و ایکی
 مکنبورغ شوهرین فراندولری طرفلرندن و بری دخی حکومت سائر
 طرفلرندن مأموردولر .

اشبو یکریمی بش حکومت اوتهدنبرو استقلال و تمامیت
ملکیه لرینه مالک اولوب جغرافیای تاریخی فصلنده بیان اولنه چی
وجهله عصر اخیرده آلمانیا حکوماتی بر قاج قابله کیرمش ایکن
۱۸۷۱ سنه میلادیه سنده مختلف تاریخلرله بیئلرنده منعقد معا-
هدات اقتضاسه نجه کافه سی قطعیا اتحاد ایدرک ایچلرندن اک
متفقدی اولان روسیا قرانی آلمانیا ایمراطوری اعلان ایلدیلر.
ملوک مشارالهم کندی مملکتلرنده عنوان و حقوق حکمرا-
نیلرینه مالک اولوب هیأت مجتمعه لرینه یعنی آلمانیا ایمراطورلرغه
عائد اموری رؤیت و تسویه ایچون ایکی مجلس واردر برینک
اعضاسی حکمداران طرفندن نصب اولنور اکاده شورای مشترک
دولت «Conseil fédéral» [۱] تعبیر ایدرلر. دیکرینک اعضاسی
آلمانیا اهالیسی طرفندن نظام مخصوصی دائره سنده انتخاب
اولنور اکاده (وايشتاخ) دیرلر بو ایکی مجلس برلینده اقامت
واجتماع ایدر.

— آلمانیا حکومتلرینک تعریفات خصوصیه لری —

﴿ پروسیا قراللیقی ﴾

پروسیا قراللیقی آلمانیا حکومتلرینک اک جسمیم و مقتدری

[۱] اشبو مجلس الی سکنر اعضادن مرکب اولوب اون یدیسی
پروسیا قرالی طرفندن و آلتیسی باویرا و دردی ساقسونیا و کتلاک دردی

۱۴۷	۱۹۵۰۰۰	۱۳۷۴	ساقسن عالیذبورغ دو قهائی	۱۳
۱۱۶	۴۲۹۰۰۰	۱۹۷۷	ساقسن قوبورغ غوطا دو قهائی	۱۴
۱۳۸	۳۱۶۰۰۰	۲۲۹۹	عالمات دو قهائی	۱۵
۹۴	۸۰۰۰۰	۸۶۴	شوارآسیبورغ سوندوسماوزن برنسماکی	۱۶
۹۸	۹۳۰۰۰	۹۴۱	شوارآسیبورغ رودولستاد برنسماکی	۱۷
۵۲	۵۸۰۰۰	۱۱۲۱	والدق برنسماکی	۱۸
۲۱۶	۶۸۰۰۰	۳۱۷	روایس برنسماکی (فرع کیر)	۱۹
۱۶۸	۱۳۹۰۰۰	۸۲۷	روایس برنسماکی (فرع صغیر)	۲۰
۱۴۷	۴۳۰۰۰	۳۴۰	شومبورغ لیبه برنسماکی	۲۱
۱۱۵	۱۳۸۰۰۰	۱۲۱۵	لیبه دتولک برنسماکی	۲۲
۳۲۵	۹۶۰۰۰	۲۹۸	لوبک شهری مع نواحی	۲۳
۸۷۸	۲۲۴۰۰۰	۲۵۶	برهمن شهری مع نواحی	۲۴
۱۸۵۱	۷۶۸۰۰۰	۴۱۵	هامبورغ شهری مع نواحی	۲۵

هر كيلومتر مربعه اصابت ايدن نفوس	مقدار نفوس	مساحة سطحيه (كيلومتر مربعه)	اسمى حكومات
۹۹	۳۴۴۷۰۰۰۰	۳۴۸۶۰۰	پروسيا قراللى
۸۱	۶۱۷۶۰۰۰	۷۵۸۰۰	باويرا قراللى
۲۸۰	۴۲۰۰,۰۰۰	۱۵۰۰۰	ساقسونيا قراللى
۱۱۱	۲,۱۶۹۰۰۰	۱۹۵۰۰	وورتمبرغ قراللى
۱۲۴	۱,۸۶۸۰۰۰	۱۵۰۰۰	باد بيوك دوقللى
۱۴۶	۱,۱۱۹۰۰۰	۷۶۰۰	هس بيوك دوقللى
۴۶	۶۰۷۰۰۰	۱۳۱۰۰	مكلنبورغ شوهرين بيوك دوقللى
۱۰۰	۳۶۲۰۰۰	۳۶۰۰	ساقسن و ايمار بيوك دوقللى
۳۵	۱۰۲۰۰۰	۲۹۰۰	مكلنبورغ استراليايج بيوك دوقللى
۶۲	۳۹۹۰۰۰	۶۴۰۰	اولدنبورغ بيوك دوقللى
۱۲۶	۴۶۴۰۰۰	۳۶۰۰	براونشويغ دوقللى
۱۰۲	۷۵۰۰۰۰	۲۴۰۰	ساقسن مانتيك دوقللى

و کموش و باقیر و دمیر و قورشون و قلای و جیوه و کمور و ذیقیمت
طاشلر بولنور .

محصولات نباتیه سی دخی فن زراعتیه ایدیلان دقت
و اعتقادن ناشی کرکی کبی تکثر ایتمشدر .

تعریفات سیاسیه

تقسیمات. — آلمانیا ایمپراطورانی دردی قراللق (پروسیا،
باویرا، ساقسونیا، وورتمبرغ) و آلتیسی غران دو قهلق (باد،
هس، مکلمبورغ شوه رین، ساقسن و ایمار، مکلمبورغ استرالیج،
اولدنبورغ) و بشی دو قهلق ویدیسی برنسلک و اوچی شهر مستقل
اوللق اوزره بوجه آتی تمداد اولنان یکرمی بش حکومت
ایله ۱۸۷۱ تاریخنده فرانسه دن ضبط اولنان (آساس-لورهن)
ایالتندن مرکبدر .

البه نهري لطيف وجسيم برصو اوله رق عفریت طاغلرندن
 حاصل اولوب (مولداو Moldau) و (هاوئل) اسمنده ايکي
 اياغی وارددر. (هاول) چاینک مجراسنک بعض یری کول کبی
 کنیش اولوب برلین قربندن جریان ایدن (اسپره Sprée)
 ایرماغی دخی هاوله منضم اولور.

انهار مزبورهنک آلمانیاچه اک مهمی (راین یاخود رن
 Rhin) نهريدر. نهر مزبور اسویچره دن نبعان ایله برمدت
 اسویچره ایله آلمانیا بیننده حد فاصل اولدقن صکره شماله
 طوغری توجه وصولدن (موزل) و صاغدن (نککر Necker)
 و (ماین Main) و (روهر Ruhr) ایرمقلرینی اخذ ایلیه رک
 هولاندهیه داخل اولور. (روهر Ruhr) حوضه سنده برکتلی
 کمور معدنلری ظهور ایلدیکندن حوالیسی آلمانیاک صنایعجه
 اک فعال قسمیدر.

جنوب سطح مائلنه یعنی بحر سیاهه دخی طونه نهري
 منصب اولور. نهر مزبور آلمانیا ی جنوبیده کائن (قره اورمان)
 طاغلرندن نبعان ایدوب (لق) و (ایزار) و (این) چایلریله
 دخی کسب جسمات ایلدکدن صکره آوستریا مملکتینه داخل
 اولور. طونه ایلاقلرندن (آلموهل) چایله (ماین) ایرماغی اره سنده
 حفر ایدیلان قنال بحر سیاه ایله بحر شمالی برلشدرمشدر.
 انهار سائر اره سنده دخی قنالر موجوددر.
 آلمانیاک محصولاتی اک زیاده معدنلرنده در. آلتون

سندھ (سودت) طاغلری و (بوهرروالد) یعنی بوهمیا اورمانیہ
 بدء ایدہرک غربہ و جنوب غربہ طوغری (فیختل کیرکہ)
 یعنی چام طاغلری و چتین آلیا و (شوراس والد) یعنی قرہ
 اورمان اسمیلہ امتداد ایلر .

یو سلسلہ دن بر طاقم قوللر تشعب ایله آلمانیانک وسط
 و شمالانہ طوغری تمتد اولور . بونلرک مشهورلری دخی (ریزن
 کیرکہ Riesen Gebirge) یعنی عفریت طاغلری و (ارز
 کیرکہ) یعنی معدن طاغلری و (فرانقونیا) و (تورانغ) یاخود
 (تورنژ) جبالیدرہ (تورنژ) جبالانہ (هارز Harz) طاغلری
 اسمندہ بر اوفق سلسلہء جمال التصاق ایدرکہ دمیر و قورشون
 و کوش و باقر و کوش معادنیلہ مشهوردر .

آلمانیایا بری شمالی و دیگرکی جنوبی ایکی سطح مائلہ
 منقسمدر . شمال سطح مائلنی بحر بالطق ایله شمال دکیزی تشکیل
 ایدرلر . بحر بالطقہ (نیمن) و (وایمخسل و یاخود ویستول)
 و (اودر Oder) نہرلری دو کیلور . اشبو انہار نائمنک مجرای
 بالالری آلمانیادہ اولیوب ممالک ساثرہ دہدر . دانزیغ کورفزیسہ
 آقان (ویستول) نہرینک آغزینہ (فریش ہاف) و (نیمن) ک
 آغزینہ (قوریش ہاف) و (اودر) ک آغزینہ دخی (پومرش
 ہاف) تسمیہ اولنور . (اودر) نہرینک (وارط Warthe)
 اسمندہ بردہ آیانی واردر .

شمال دکزینہ (البہ) و (وہزر) و (شلدہ نام دیگرلہ (امس)
 و (راین) نہرلری دو کیلور .

اورمانی) و (ارز کیرکه) و (ریزن کیرکه) طاغری تشکیل
ایدرلر .

مساحت سطحی سی ۵۴۰,۰۰۰ کیلومتر مربعی و مقدار
سکنه سی ۵۶ میلیون نفوسی متجاوز اولوب کیلومتر مربعه
۱۵۴ نفوس اصابت ایدر .

سواحل اکثریا آلچق و قیاق اولوب بوسیدن سفائنك
یناشمی مشکدر .

بحر بالطق ساحلارنده هاف تعمیر اولنان کورفز لر واردرکه
دکزه طوغری دیل کی اوزایان اینجه قره لردن حاصل اولمشدر .
کورفز اوله رق (دانزیغ) و (لوبك) کورفز لری مشاهد
اولنور .

بحر بالطقده (روغن Rugen) و (فهمارن Fehmarn)
و (السن Alsen) اسمنده اوج عدد مهمجه اطه واردر .
آلمانیاك جنوب طرفلری طاغلقدر . آلیا فروعی چتین
وصارپ بیفینلری اوراده دخی کوسترو . وسط طرفلری آلچق
تپه لر و منبت وادیلر و کوزل اورمانلردن عبارت بولنه رق
شمال سمتلری ایسه بعضاً منبت اووه لر و بعضاً دخی قوملق
صحرا لر و غیر منبت شوره لر و بتاقلقلره محاط اولوب اوسمترك
هواسی دخی صفوق ورطوبتلیدر .

اوروپایی وسطندن ایکی قسمه آیران سلسله عظیمه جبال
آلمانیا دن دخی مرور ایدر . بو سلسله آلمانیاك جهت شرقیه .

﴿ آلمانیا ایمپراطورلغی ﴾

هجرتك ۱۲۸۷ و ميلادك ۱۸۷۱ تاريخنده آلمان حكومتلى فرانسه محاربهسى اوزرينه پروسيا قرالنك تأثير نفوذيله اتفاق و اتحاد ايدمرك آلمانیا ایمپراطورلغی تشكيل ایلدیلر . گرچه آلمانیا بلادندن بعضلى آوستریا ادارهسنده بولنورسهده بعدما آوستریا آلمانیا حكومتلى میاننده تعداد ایدلیوب آلمانیا نامی حكومت متحده جدیدیه منحصر قالمشدر .

— احوال طبیعیه —

آلمانیایه زمان قدیمده جرمانیا و الان دخی کندی اهالیسی دوج طائفه سنك مملکتی مناسنه (دوجلاند Deutschland) اسخی ویرلر .

آلمانیا اوروپانك وسطنده کائن بر اقلیم جسم اولهرق جوانب اربعهسى شرقاً روسیه السکامی و جنوباً آوستریا واسویچره حكومتلى و غرباً فرانسه و بلجیقا و فلمنك ممالکی و شمالاً دخی بحر شمال و دانیمارقه قطعہسى و بحر بالطق ایله محدوددر . فرانسه حدودینی قسماً (ووژ Vosges) طاغلى واسویچره حدودینی (راین) نهرى و (قونستانس) کولى و آوستریا حدودینك بعض یرلرینی دخی (آلبا) جبالى فروغیله (بوهمیلا

و کسکیندر. کرچه ذکاو تلمری هیج یوق دکلسه ده نهایت درجه ده
 تبیل اولملریله انوار مدنیت هنوز ایچلرینه کیرماشدر. چونغی
 اویله صفوق بر اقلیمده بیله کوچبه اوله رق یشایوب صیدوشکار
 ایله ورن تعمیر اولنان کیلارک سود واتلریله تعیش ایدرلر.
 صورت تعیشلرینی ترک ایله مدنیتله الفته اجبار ایدلکاری
 زمان حزن و کدرلرندن هلاک اولورلر ایتمش.
 حکومتین مذکور تینک مستملکاتی یوقدر. (اسبجیرق)
 اطه سی اوروپانک منهای شمالیسنده واقع وغایت صفوق و هنوز
 غیر مسکوندر. اسوج ونوروجلیلر بالنا صیدی ایچون اورایه
 کیتدکلرندن بزدرجه یقدر تدقیقات محلیه و فنیه اجرا ایلمشدر.
 ایلروده جزیره مزبوریه صاحب اوله جقلری درکاردر.

— جغرافیای تاریخی —

اسقاندیناویا شبه جزیره سی جغرافیون قدیمه یه غایت ناقص
 بر صورتده معلوم اولوب جهات ارببی دکزله محاط بر اطه
 ظن اولنوردی. اسوج ونوروج قرون وسطاده دانیمارقه نیک
 تحت اداره سنه کچوب اسوج اونجی قرن هجرینک اوائلنه
 طوضری کسب استقلال ایلمش ونوروج دخی هجرتک ۱۲۲۹
 ومیلادک ۱۸۱۴ سنه سنده آیرلشدر. اسوج قرالارندن (کوستاو
 آدولف) فن حربده تفرد ایتمش جنسکجیلر دندر.

نوروج نظامی . - نوروج حکومتی ۳۲۲۰۰۰ کیلو
 مترو صربی اراضی به و ۲,۲۴۰,۰۰۰ سکنه به مالکدر . مقر
 حکومتی اسقاژرراق بوغازنده بر کوچک قوی نهاننده واقع
 و ۲۲۷۰۰۰ نفوسی حاوی و کرسته تجارتیه مشهور (قرستیانیا)
 شهری اولوب (برکن) و (تروندیم) شهرلری دخی بلاد
 معروفه سندندر .

حکومت، مذهب، اضراره . - اسوج و نوروج اداره
 داخلیه لری کلیاً آیری اوله رق باشلی باشنه برر حکومتددرلر
 و شمیدی به قدر بعض مناسبتلری وار ایدیسده بو سنه (۱۳۲۳)
 و ۱۹۰۵) قطعاً آیرلشدره . اهالی اکثریت اوزره پروتستاندره .
 اسوجلیلر آیری وقوتلی آدملر اولوب طبیعتلری جسور
 و صابر و تلاشمنز و ساده چه همیشه آلیشقاندر . مسافره حرمت
 ایتمک محاسن خلقیه لرندن بریدر . نوروجلیلر دخی بو قبایله
 آدملر اولوب فن ملاحیده مهارتلری زیاده در .

اسوج لسانی آلمان لسانی منشاندن متولددر . نوروجلیلر
 ایسه دانوا لسانی تکلم ایدرلر .

معارف خصوصنه چوق دقت و اعتمنا اولنمقددر . تحصیل
 ابتدائیده اک ایلر و کیدن ممالکترلر دن بری اسقاندینا و یادر . اهالینک
 همان کافه سی او قومق بیلیر . نیم جزیره نک سمت شمالیسنده ساکن
 اولان لایونلر بتون بتون بشقه بر طائفه در . بونلرک بویلری
 قیصه و لهجه لری واسع و دریلری اسمر و یاغلی و صدالری اینجه

فقط (وه ترن) و (وه زن) و (ملار) و (هيلمار Hielmar) کولاری جسیم و معروفدر. اسقاندیناویاده بر قاج مشهور شلاله واردر.

— تعریفات سیاسییه —

اسوج قطعه سی . — اسوج قطعه سی ۴۵۰,۰۰۰ کیلومترو صرباننده اولوب ۵۰۲۲۰,۰۰۰ نفوسی حاویدر. بو قطعه یکریمی درت سنجاعه منقسم ایسده شمالده (نوردلاند) و وسطده نفس اسوج نام دیگرله (اسویلانده Svaaland) و جنوبده (غوتلاند) نامیله اوچ قسمی حاویدر.

مقر حکومت (استوقهولم) شهریدر (۳۱۱,۰۰۰ نفوس) شهر مزبور (ملار) کولنک بحر بالطق ایله قاریشدینی محله واقع اولوب چلیک و کرسسته و قطاران تجارتی واسلحه ناریه غابریقه لرله مشهوردر. کرک ملار کولنده واقع لایعده اطه جقلرک و کرک شهر حوالیسنک منظره سی خوشدر.

قاتغا بوفازی ساحلنده کائن (غوتبورغ) شهری (۱۳۵۰۰۰) نفوس) اسوجک ایکنجی بلده سیدر. (مالو) و (اوپساله Upsala) و (گفل Gefle) و (نورقوینغ) شهرلری دخی بلاد معروفه. سنده در. اولاند اطه سی قارشوسنده کائن (قالمار) قریه سی تاریخجه معروفدر.

اوزر لرنده بعضاً ساز لر بستر که هم تفدی بشری به برار هم بویا جیلقده
وساژده قوللانیلور .

رن تسمیه ایدیلان بر نوع کیک کرک سودی واتی و پوستی
واسطه سبیه و کرک بوز اوزرنده عربیه چکمک خدمتیه بو
مملکتک اگ نافع حیوانیدر . سمور وساژ کورکلی حیوانلر
دخی واردر . نوروج فاره سی تعبیر اولنان حیوانلر تحت التراب
غایت درین اولان بووالرینه کثرتله حیوانات طاشیدق لرندن
زراعه ایراث ضرر ایدر لر .

معادن کثرت اوزره اولوب باخصوص اعلا دیمیر و باقر
و کموش واردر . سواحلده بالفک کثرتی حسیدیه باقجیلیق
باخصوص نوروج اها لیسنگ باشلی صنعتیدر .

اسقاندیناویا شبهه جزیره سی سواحلی علی التدریج بوکسمکده
اولوب بو حادثه بوتنی کورفزی ساحلارنده کوزه چارمقده
وساحل بوکسلاکجه دکز کیویه چکلمکده در .

(دوفرین نام دیکرله آپ اسقاندیناویا) سلسله سی اسوج
و نوروجی بری برندن آیروب جنوبه یاقلش دقده بر چوق
شعبلر دها حصوله کتیرر ونیم جزیره نی بری شرقی دیکری
غربی ایکی سطح مائله تفریق ایدر . غرب سطح مائلنده
قرستیانییه کورفزینه (غلومن) اسمنده بر نهر جریان ایدر .
شرق سطح مائلی که اولکنه نسبتله دها جسماتلودر طورنه عادن
ماعدایکی اوج نهر دها اجرا ایدر ایسه ده بونلر مهم اولیوب

سواحل غریبه و شمالیه ده يك چوق آطالر مشاهدہ
اولنورکہ جملہ سنہ بردن لوفودن جزائر مجتمعہ سی تسمیہ
ایدر لر بحر بالظقدہ دخی (اولاند) و (غوتلاند) نامیلہ ایکی بیوک
آطہ وارد ر .

اسقاندیناویا شبہ جزیرہ سندنہ بولنان بو ایکی حکومتک
منظره طبیعیہ لری يك مختلفدر . اسوج اراضیسی اکثریامستوی
اولدینی حالہ نوروجک ہر طرفی طاغلق و یوکسکدر لیکن
ایکیسندہ دخی اورمانلر جسم و مخوف و قیش موسمی اوزون
و شدتیدر . هواری صحیح و سالم اولوب (غواف استریم) ک
وباد جنوب غریبنک تأثیرندن ناشی نوروج سواحلی بالنسبہ
اسوجدن دہا معتدلجہدر ہر تقدیر یاز موسمی غایت قیصہ ایسنہدہ
کونلرک اوزونلقدن هوا صیجاق اولوب مزروعات فوق العادہ
بر سرعتلہ یتیشور . منطقه باردہیہ تصادف ایدن واقعندہ کونش
بر قاج ہفتہ غروب ایتیموب افق اوزرنده مشاہدہ اولنور .
بالمکس قیش اٹناسندہ بر قاج ہفتہ متوالیاً طلوع ایتمز . بومدندہ
ماہتاب ایلہ فجر شمالی ظلمتی بر پارچہ ازالہ ایدر .

مواقع جنوبیہ سی اولدقجہ منبتدر . اورمانلرک حاصلاتی
ایچہدر فقط شمال طرفلری بونک عکسیدر . وقت اولورکہ
زراعت بذل ماہصل ایلہ اکہ بیلدیکی بر پارچہ اکینی بوزلر
محو ایدہرک بیچارہی سنہ جدیدہیہ قدر چام قبوغیلہ یاپلمش
پاستہ ایلہ غدالغفہ مجبور ایدر . لیکن چپلاق قیالقرینک

﴿ اسوج و نوروج ممالکی ﴾

— احوال طبیعیہ —

اسوج و نوروج حکومتی (اسقاندیناویا) نیم جزیرہ سندہ
 بولندقلری ایچون اسقاندیناویا حکومتی نامیلہ دخی تسمیہ
 اولنورلر. نیم جزیرہ مزبورہ شرق شمالدہ روسیہ یه متصل
 اولوب بینلرینی طورنہ عا اسمندہ بر نہر فصل و تفریق ایدر.
 وحاصل اولان برزخہ لاپونیا برزخی دیرلر. شبہ جزیرہ نک
 جوانب سائرہ سی دکز ایله محاط اولوب شمالاً بحر منجمندہ
 وغرباً بحر محیط اطلسی یه وجنوباً (اسقازراق) و (قانه خا)
 و (سوند) بوفازلریلہ شرقاً بحرالبلق و بوتی کورفزی نہ ساحلدر
 سواحلی فایتلہ کیریشلی چیقشلی اوله رق بحساب کورفزلی
 حدوتہ گلشدر. بو کورفزلیہ دانوا لسانندہ (فیورد Fiord)
 تسمیہ اولنہ رق بیوک نہر کی قرہ نک ایچرولرینہ طوغری پک
 زیادہ اوزانورلر. جنوبدہ (قریستیانیا) کورفزی حاصل اولمشدر
 برونلردن دخی دردی اک معروف اولوب برکوچک اطہدہ
 واقع (شمال) برونیلہ اورویا قطعہ سنک اک شمالی نقطہ سی اولان
 (نوردکین Nordkin) برونی منہای شمالیدہ و (لندسنس)
 برونی جنوب غربیدہ و (فالسترو) برونی منہای جنوبیدہ
 واقعدر.

سویڈن برکلیتہ بریٹن اوردن ای نفوس اصحاب
 سوئیڈن برکلیتہ بریٹن اوردن ای نفوس اصحاب
 سوئیڈن برکلیتہ بریٹن اوردن ای نفوس اصحاب

مفردانی تاریخى . — اليوم بزم روسیه دیدیکمز مملکت
 جسیمه به متقدمین مارماتیا واسکیثیا تسمیه ایدرلر ایدی قرون
 وسطانک بدایتنده اسکیث اقوامی اسلاو اسم عمومیسله یاد
 ایلدیلر. هجرتک اوچنجهی قرننده روریک اسمنده بر سر کرده
 نووغورود جوارنده برنجی دفعه اوله رق بر حکومت تشکیلی
 ایدوب حکومت مزبورده یدنجی قرن هجریده چنکیز خانک و
 مغول لشکرینک ید ضبطنه کچدی. روسیه لیلر اون بشنجهی قرنک
 نهایتنه طوغری انجق مغول اداره سندن تخلیص کریبان ایده .
 بیلوب قوجه پترونک زمانندن برو ایسه دائمی صورتده کسب
 وسعت وجسامت ایلیه رک دولترینی بوکونکی حاله ایصال
 ایلدیلر .

چنکیز خانک بر اقدینی طوائف تانار آلتون اردو نامیله
 قیچاق خانلنی تشکیلی ایدوب مؤخرأ اسلام ایله مشرف
 اولدیلر . تیمورلنکک صدمه لریله قیچاق خانلنی طقوزنجی قرن
 هجریده ضعیف لایه رق (قریموف) و (قزان) و (ازدرهان) و
 (قریم) خانقلرینه منقسم اولوب فاتح سلطان محمد خان
 عصرنده قریم خانلنی تحت تابعیت عثمانیه به داخل اولمش ایدی .

و (عشق آباد) و (مرو) و (بخارا) و (سمرقند) و اوغرایه رق بر
 اوجی طاشکندده و دیگر قوی خجند و خوقند طریقله (اندیجان) ده
 منتهی اولور. ایکنجیمی سیریاخط کیریدر که اوروپا حدودنده
 (چلیانسق) دن بدء ایله (اومسق) و (قراسنویارسق) و
 (ایرقوچق) و (بایقال کولی) و (خاربین) طریقله بحر محیط
 کیرده (ولادی ووستوق) و بر شمه سسیده خاریندن پچیلی
 کورفزنده پور آرتوره واصل اولور. بواکی خطک آسیا
 مستملکاتجه اهمیت درکاردر.

روسیه نك اوروپاده تیمور یولاری ۵۴,۰۰۰ کیلو مترو
 و عموم تلفراف تللری دخی ۵۴۱۰۰۰ کیلو مترو مقداری اولوق
 اوزره مساحه ایدلمشدر.

بودجه و تجارت — روسیه دولتک ۱۹۰۲ سنه سننده
 فوق العاده قسمی داخل اولیه رق بر ملیار ۸۰۰ میلیون روبله
 وارداتی و بر ملیار ۷۷۵ میلیون روبله مصارفاتی واقع اولوب
 ادخالاتی بالجمله مستملکاتیه برابر متوسطاً ۵۹۹ میلیون روبله
 و اخراجاتی دخی ۸۶۰ میلیون روبله به بالغ اولمشدر. بر روبله
 اون یدی غروشدن بر آزا کسک طوتار. ادخالات بر سنه
 ظرفنده ممالک اجنبیه دن بر مملکته ادخال اولمان اشیا و امتعه
 تجاریه نك یکون قیمتته و اخراجات کذلک بر سنه ظرفنده اول
 مملکتدن ممالک اجنبیه به کوندریلان اشیا قیمتتک یکوننه اطلاق
 اولنور که ادخالات و اخراجاتک یکونی اول مملکتک تجارت
 عمومیه سفی کوسترر.

اولوقنده قايق و صندال يرينه قيزاقلر قائم اولور. شمندو فرلرك
جسامت مملكتته نسبةً مقدارى هنوز قره يولارينك اهميتنى
ازاله ايتمامشدر .

روسيه نك شمندو فر مركززلى (پترسبورغ) و (موسقوه)
و (وارشوه) شهرلريدور. پترسبورغدن برى مسقويه وديكرى
وارشويه كيدر ايكي بيوك خط واردر اشبو ايكنجى خط
وارشوه دن آلمانيا و آوستريا خطوطيله التصاق ايدرك اوروپا
عموم تيمور يولارى ساسله سنه داخل اولور .
وارشوه دن موسقويه و اوده سايه كيدر ايكي بيوك خطدها
واردر .

موسقودن اوده سايه و قريمه و طايغانه كيدر اوچ خط ايله
ينه موسقودن روستوف طريقيله جبال قافقاسه قريب (ولاديقو-
قاس) و اورادن بحر خزر ساحلنده (پترووسق) و (باكو) يه
برديكر خط واردر . مسقوه دن حدود شرقيه طوغرى
تمديد ايدلمش ايكي شمندو فر خطى دها بولنوب برى اورنبورغه
واصل وديكرى اليوم (نيژنى نوو غورود) و (قزان) و (تىقا
ترنبورغ) طريقيله سيبريا حدودنده (چومن Tjumen) ده
منتهى اولور .

آسيا مستملكاتنده روسيه دولتى ايكي مهم شمندو فر انشا
ايتديرمشدر . برى ماوراء خزر خطيدر كه بحر خزر ساحل شر-
قيسنده واقع (قراسنو وودسق) اسكله سندن بدء ايله (كوك تپه)

سکنه . — روسیه سکنه سنک جنس لری یک مختلفدر .
 سکنه نك قسم اعظمی اسلاو در . بر قسمی دخی (فینوا Finnois)
 عرقه منسوب اوله رق بونلر شمالده ساکن لاپون و صموئیدلر
 و فنلانده و استونیاییلر و موسقوف تعمیر اولنان روسیای کبیر
 سکاندن بعضی لیدر . مواقع شرقیه و جنوبیه ده ترک عرق
 عظیمه منسوب اولان قالموق و نغای و قیرغیز و تاتار اقوامی
 متوطندر . آلمان و اولاح و مولدوان جنس لری غرب و غرب
 جنوبی جهتلرنده بولنور . چنیکانهلر هر طرفده کز لرلر . قزاقلر
 اسلاو ایله تاتار یعنی مفل عرق لری بیننده بر طاقه در .

روسیه ده رجال طاقی علمه آشنا اولوب اکثریا بر قاج
 لسان بیلدکلرندن کره ارض اوزرنده سرزده ظهور اولان
 وقایع و اختراعاتک کافه سنه واقف اوله رق اجنیلرله مصاحبلرنده
 فوق العاده تراکت کوستر لرلر . عوام طاقی ظلمت جهالت
 ایچنده بولنور . معارف عمومیه هنوز ترقی ایتمه مشدر . ثروت
 صناعیه و تجاریه سائر حکومت غریبه دن دوندر . فقط ایام
 اخیرده بر طاقم اقدامات و ترقیات مشاهده قلم مقده و مواع
 قدیمه رفع ایدلمکده در . محصولات صناعیه استهلاکات داخلیه
 یتدکن صکره ممالک متجاوریه اخراج اولمغه باشلامشدر .

وسائط نقلیه . — روسیه ده اوج نوع وسائط نقلیه داخلیه
 واردر . بری قره یوللری دیگر ی نهرلر و اوجنجیسی دخی شمندو .
 فرلر نهرلر سیر سفائنه قابل اولوب فقط قیشین انجماد ایدرلر

وروسیای صغیر و روسیای جدید و روسیای اسود و روسیای
 ایض و روسیای احرر ودها سائر اسمله بر طاقم قسمله
 تفریق ایدرلر. روسیای کبیر لادوغا کولبله تن مجرای اوسطی
 بیننده کائن وولغای اعلا سطح مائلنه تعمیر اولنور. روسیای
 صغیر دنیر نهرینک مجرای بالاسی اکنافیدر. روسیای جدید
 عصر سابقده ضبط اولنان سواحل جنوبیه درکه بورایه متقدمین
 تاتارستان صغیر دیرلر ایدی. بوندن فرق ایتمک ایچون آسیای
 وسطایه تاتارستان کبیر نامی ویرمشلر ایدی. روسیای اسود
 و احرر دخی لهستان قسملریدر. قریمدن قزانه طوغری امتداد
 ایدن صحاری جسمیه ازمئه متوسطهده (قیچاق) تسمیه
 اولنور ایدی.

مذهب. — روسیهده مذهب رسمی اورتودوکس یعنی غرق
 مذهبیدر. ایمپراطور یا خود چار روس کلیسا سنک رئیس روحا.
 نیسیدر. له ایالاتنده قنولیک و یهودی پک چوقدر. جنوب
 و شرق جنوبیده اهل اسلام کثرت اوزرهدر [۱] بحر بالطق
 سواحلنده دخی بر مقدار پروتستان واردر.

[۱] بین المسلمین تحدث ایدن دعوالر مسلم قاضیلر حضورنده شرعاً
 کوریلور ایسهده طرفیندن بری طلب ایتدی تقدیرده دعوی روس
 محاکمه حواله اولنور. استانبولدن و مواقع سائردهن روسیهیه کلیلو
 کتب اسلامیه ادخال اولنور ایدی. ایوم بو کتابلر قزان و آق مسجدده
 روسیه حکومتی طرفندن تأسیس ایدلش اولان مطبعه مخصوصه لرده
 طبع ایدلکدهدر. اهل اسلام دخی اقوام سائردهی کبی روسیه خدمت
 عسگریه سیله مکلفدر.

اداره لرینی حاویدر. بلاا معروفه سی (استاوروپول) و (قوبان)
 و (دربند) و (پتروسوق) و (ولادیقو قاس) شهر لریدر . (دربند)
 ایله (پتروسوق) بحر خزر ساحلنده اسکله درلر .
 کرك بوقطلمه ده و كرك قافقاس طاغلرینك جنوب جهه -
 سنده ساكن اولان اقوام عدیة قفقاسیه اوتدنبرو محافظه
 استقلال ایده گلشلهر وحتی بولردن لدی الحاحه استفاده ایلمك
 اوزره اون ایکنجهی قرن هجری نهایترینه طوغری حیتتمندان
 وزرادن فرح علی پاشا صفوجق محافظی نصب و تعیین بیوریلهرق
 اول مردفدا کارك همت و اقدامی سایه سنده ساحل بحره (آناه)
 قلمه سی بنا و قبارطای عشارینك و علی العموم چركس قبائلنك
 دائرة اسلام و تمدنه ادخالنه اعتنا اولنش ایسه ده طوائف
 مذکوره کیده کیده بسبتون روسیه نك تحت تحکمنه داخل
 اولمشلردر . بولره چركس و آازه و لزکی تسمیه ایدرلر که عرق
 ایضك منشاى اولدقلرندن کوزللكرله کسب استهاریتمشلردر
 عصر سلطان مرادخان ثالثده دولت عثمانیه ایله ایران حکومتی
 میاننده تحدت ایدن محاربه معلومه نك نتایجندن اولهرق ایالت
 روان و شیروان فتح اولندیفی صروده اوز دمیر اوغلی عثمان
 پاشا داغستانی تسخیر و دست استیلاسنده مملکتی عادلانه اداره
 ایتمکله ایوم صیت نامی داغستان قبائلی شرفیلرنده یاد
 اولنه کلدیکی مرویدر .

بعض کتبا بلرده اوروپاده واقع روسیه بی روسیای کبیر

اولان موسقوا چاي اوزرنده بولنهرق روسلر نظرنده اهميت
 معنويه سابقه سنی غائب ایتماشدر . شهر مزبورک اطراف و
 اکنافنده اورمان و معدن و هرنوع محصولات ترابیه کثرت
 اوزره اولقله برچوق فابریقلر کشاد ایدلمش و باعث معموریت
 اولمشدر . (مسقوه) و (وارشوه) روسیه نیک برنجی دیارالصناعتی
 درلر . (مسقوه Moscou) شهرنی هجرتک ۱۲۲۷ و میلادک
 ۱۸۱۲ تاریخنده ناپلیونک الله کچسون دیواهاالینسی طرفندن
 احراق و تخریب ایدلمش ایسه ده صکره دن پک چایق اعمار
 اولمشدر . روسیه چارلری رسم تتوجی مسقوه ده کاشن
 (قرملین Kremlin) سراینده اجرا ایدرلر .

موسقوه شهرندن ماعدا (قوزلوف) و (تولا Toula)
 (۱۱۱,۰۰۰ نفوس) و (اوردل) (۶۹,۰۰۰ نفوس) و (ویاتقا)
 و (اورنبورغ) شهرلری اوقسمک بلاد معروفه سیندندر . اشبو
 (اورنبورغ) شهری (۷۲,۰۰۰ نفوس) اوروپا و آسیاده
 اراضی و بلادی شامل بر ولایتک مقری اولوب اورال نهری
 اوزرنده اوروپا سرحدنده و یول اوزرنده واقع اولغین آسیایه
 کیدن تجارک آرامکاهیدر و اورال طاغلیزینک معدنلری اکثریا
 بوشهردن جهات سائریه سوق اولنور .

بحر خزر ایله بحریاه میاننده واقع قطعه — بحر سیاه
 ایله بحر خزر میاننده واقع قطعه که قافقاس جبالتک جهت
 شمالیه سیدر (استاوروپول) و (قوبان) و (ترهک) و (داغستان)

بحر خزر سطح مائلی . — بحر خزر سطح مائلمندہ بری
 بحری ویکرمیسی داخلی اولہرق یکرمی بر ایالت موجوددر .
 بوایالتلر مرکز ادارهلری اولان شہرلرک اسملریلہ مسہادرلر .
 مشہور و معروف اولان سنجاق مرکز لینی بروجہ آتی تعداد
 ایلدک : (وولغا) نہرینک آغزندہ بر اطہہ اوزرندہ و بحر
 خزرہ الی کیلومترو مسافندہ کائن (اژدرہان Astrakhan)
 شہر تجارتکاهی (۱۱۲۰۰۰ نفوس) ، و (وولغا) نہری اوزرندہ
 واقع ساراتوف (۱۳۸۰۰۰ نفوس) و سامارا (۹۱۰۰۰۰ نفوس)
 و مشین و تلاتین فابریقہ لریلہ و جسم دارالقنونیلہ مشہور قزان
 [۱] (۱۲۹۰۰۰ نفوس) شہر لری ، و (نیغورود) نام دیگرلہ
 نیژنی نوو غورد (۹۰۰۰۰۰ نفوس) شہری . بوشہردہ ہر سہنہ
 تموز آیندہ بر بازار قوریلورکہ اوروپا و آسیا امتقہ سنک
 مبادلہ سیچون اورویانک اک رواجلی بازاریدر . بوشہرلرک
 کافہمی وولغا نہری اوزرندہ بولنورلر .

سطح مائل مزبورک اک بیوک بلدہسی (مسقوہ) شہریدرکہ
 پترسبورغدن اول پایتخت حکومت اولوب الحالہ ہذہ روسیہنک
 ایکنہجی بلدہ سیدر نفوسی بر میلیونی متجاوزدر . وولغانک ایاغی

(۴) قورسک Kursk ایاتی — مقری قورسک شہری .

(۵) وورونہژ ایاتی — مقری وورونہژ شہری .

(۶) چرنیفوف ایاتی — مقری چرنیفوف شہری .

[۵] قزان شہرینہ ملحق کوبلردہ کثرت اوزرہ اهل اسلام ساکندر .

نفوس] اسکله لری خیلی تجارت ایدر لر. تن نهری آغزینه قریب
اولان آزاق قلمه سی وقتیله غایت مهم ایکن ایوم مشرف
خرابدره. هرینه دسدر (رادطضدکنه)

باشنجیسی تن نهری قزاقلرینک حکومتیدر که بونلر
جنکجهیلک ایله مشهر و متعارف اولوب روسیه نابیتنه کیر مشلر
وروس لسانتی قبول ایلمشلر ایسه ده اداره داخلیه لری روسیه نیک
سائر ایالتلرینه بکزه میوب صرف عسکریدر. تن نهری آغزنده
کائن (نووو چرقاسق Novo Tcherkask) شهری مرکز
حکومتلریدر. قزاق طائفه سی روسیه نیک اقسام سائر سنده دخی
بولنوب (دینپر) نهری جوارنده ساکن اولانلره (زاپوروغ)
قزاقلری تعبیر ایدر لر. قزاقلر چوق آت یتشدیر لر .

ساحلده بولنیمان ایالت مرکز لرینک مشهور لری بوجه آتی
تعداد اولنور: (دنیستر) یعنی طورله سطح مائلنده کائن (بودولیا)
ایالتنک مقری اولان (قامنیجه) شهری، و (دنیپر) نهری
اوزرنده (کیهف Kiev) « ۲۴۷۰۰۰ نفوس » و (اسمولنسق)
شهر لری، و قوجه پترو ایله اسوج قرالی اون ایکنجه (شارل)ک
حاربه سیله مشهور (پولتاوا) شهری، و (اقراین) ایالتنک مقری
اولان خارقوف (۱۷۴۰۰۰ نفوس) شهری [۱].

اون بر ایالتک باقی آلتیسی بونلردر :

(۱) وولهنی ایالتی — مقری ژیتومیر شهری .

(۲) مینسق ایالتی — مقری مینسق شهری .

(۳) موهیلک ایالتی — مقری موهیلک شهری .

و(بالقلوه) و(کرچ) و(یکی قلعه) مواقی محازبه مذکورده
 دول متفقہ عساکری طرفندن حرباً ضبط اولنان برلدر .
 (کرچ) و(یکی قلعه) موقعلری قریم نیم جزیره سیله طمان نیم
 جزیره سی ییننده اولوب بحر سیاه ایله آزاق دکزینی فاصل اولان
 یکی قلعه بوغازینی ضایتله کوزل محافظه ایلدکلرندن اون ایکنجی
 قرن هجریده دولت علیه ایله روسیه محارباتنده اهمیت کسب
 ایلمشدر ایدی . (کفه) قرون وسطاده معمور ایکن الیوم اول
 قدر دکلدر . ساحل جنوبیده (لیوادی) قصبه سی ایمراطوره
 مخصوص شتائیه سرایی حاویدر . بو ملککنر تاتار اقوامیله مسکون
 واون ایکنجی قرن هجری نهایترینه قدر بتون دولت عثمانیه
 تابع اولوب کرای سلاله سندن اولمق اوزره طرف پادشاهیدن
 منصوب خانلر ایله اداره اولمقده ایکن ۱۱۸۸ سنه سی منعقد
 اولان کوچک قینارجی معاهده سی احکامنه توفیقاً طائفة تاتار
 استقلال ویرلمش و سکر سنه صکره روسیه لی بالداخله
 قریمی استیلا ایدیوروب هر قدر قریمک تخلیه سی ایچون سلطنت
 سنه ۱۲۰۱ تاریخنده روسیه ایله اختیار سفر ایلمش
 ایسه ده بحکمته تعالی مغلوب اوله رق ۱۲۰۶ سنه سی یاش معاهده
 سیله قریمک روسیه ترکئی امضا و تصدیقه مجبور اولمشدر .
 دردنچیسسی (نه قاترینوسلاو) ایالتی اولوب مرکزی بانیه سی
 (قترینه) نامنه منسوب نه قاترینوسلاو (۱۲۱۰۰۰ نفوس)
 شهریدر . طایقان (۵۱۰۰۰ نفوس) و (روستوف) [۱۱۹۰۰۰

ایکنجیسی (کرسون) ایالتی اولوب مقری (دنپیر) نهری
 آغزنده کائن کرسون (۶۹۰۰۰ نفوس) شهریدر . (بوغ) نهری
 اوزرنده واقع نیقولایف (۹۲۰۰۰ نفوس) قلعه سیله (اوده سا)
 شهری (۴۰۵۰۰۰ نفوس) مشهوردر . اون ایکنجی قرن
 هجری اواخرنده اوزی صوییه آق صو آغز لرینگ اتحادندن
 حاصل اولان قوی مدخلنده یکدیگرینه مقابل (اوزی)
 و (قیابرون) نامیله ایکی قلعه مستحکمه فوق العاده اهمیت موقعیه
 حربیه کسب ایلمش لر ایدی . نیقولایفده بر بیوجک ترسانه
 واردر . (اوده سا) نام عتیق ایله (هوجیهک) بلده سی بحر
 سیاهک اک بیوک تجارت لیمانی حاوی اولوب روسیه نك دردنجی
 بلده سی و بغدادی اخراج اتنده دنیا نك برنجی اسکله لرندن بریدر .
 بو ایالت مقدملری (اوزی) ایالتی نامیله معروف ایدی .

اوچنجیسی قریم نیم جزیره سی دخی حاوی اولان (طورید)
 ایالتیدر . قریم یاریم اطه سنك حوالی شمالیه سی آلچق وداعی
 امراض ایسه ده جنوب سمتلرنده خوش منظر تلال و تلالک
 اتکلرنده اودیة لطیفه کوریلور . تلال مذکوره وجوارلری
 روسیه نك اک معتدل اقلیمی اولوب باغ و باغچه و بوسه تانلری
 و سودلی اینکلری مرغوب و مشهوردر . مقرایالت (سمفروپول
 یاخود آق مسجد) شهریدر (۴۸۰۰۰ نفوس) . اسکی قریم
 خانلری نك پایتختی (باغچه سرای) ایدی ۱۲۷۱ سفرنده شهرت
 قزانان (سواستوپول) قلعه سیله (اوباتوریا یاخود کوزلوه)

اراضیسی) نام رسمیه سیله معروفدر اون ایالتہ منقسمدر . پایتخت قدیم (وارشوا) یاخود (وارسووا) شهری ایدی . شهرمزبور الیوم روسیہ نك اوچنجی بلدهسی اولهرق (۷۷۱,۰۰۰ نفوس) ویستول نہری اوزرندهدر . وکوزل ابنیہسی وتأسیسات علمیهسی وخاصةً فابریقهلری واعمالاتی چوقدر . ینہ دارالصنایاملردن (لودز Lodz) [۳۱۴,۰۰۰ نفوس] ایله (لوبن) بلاد معروفه سندندر . سلطان محمد خان رابع سلطنتنده ۱۰۸۳ سنہسی صدر اعظم کوریللی زاده فاضل احمد پاشا قوماندہ سیله لهستانہ سوق اولنان اردو اشبو (لوبن) شهرینی ضبط ایله (وارشوا) یقینلرینہ قدر ایلرولمشدی .

بحر سیاه و بحر آرافه مطبخ مائیلری . — بوسطح مائیلده اون آلتی ایالت موجود اولوب بشی ساحل بحرده واون بری داخل مملکتدهدر .

ساحلده بولنان بش ایالتدن اولکیسی (بسارابیا) نام قدیم ایله (بوجاق) قطعہ سیدرکه (دنیستر) و (پروت) نہرلری میاننده واقعدر . مقرحکومتی کیشنف (۱۰۸,۰۰۰ نفوس) شهری اولوب (بندر) و (آقکرممان) شهرلری وطورله صوبی اوزرنده کائن (خوتین) بلد قدیمی بلاد معروفه سندندر . بسارابیا هجرتک ۱۲۲۷ تاریخنده عقد اولنان (بکرش) معاهدهسی احکامی اوزره دیوات علیہدن روسیہ یه منتقل اولمشدر . رومانیه دن مؤخرأ روسیہ یه کچن (اسماعیل) و (کیلی) شهرلری دخی بو ایالتہ ملحقدر .

(هلسنغفورس Helsingfors) شهریدر (۱۱۰,۰۰۰ نفوس).
 لهستانه قسمی. — قدیم لهستان قراللی دخی بحر بالطق
 سطح مائلنده بولنور. بو حکومت قرون وسطاده قوت ونفوذ
 صاحبی ایدیسده هجرتک ۱۴۰۷ و ۱۴۰۹ یعنی میلادک ۱۷۹۳
 و ۱۷۹۵ تاریخنده روسیا و پروسیا و اوستریا حکومتلری میاننده
 مقاسمه اولمش و قسم اعظمی روسیهده قلمشدر. دولت علیه
 اوتاریخده لهستانک مقاسمه سنه ممانعت ایله اوروپا موازنه سی
 خللدن وقایه چالیشمش ایدی. لهلیلر استقلالیت سابقه لرینک
 استحصالیچون براقچ کره اوغراشمش ايسه ده نتیجه سی
 اولمامشدر. عثمانلی و تاتار عسکرلری لهستانک اوان شوکت
 واققدارنده تا پاختنه قدر هجوم ایلمش و ممالک عثمانیه حدودی
 لهستان جنوبیه قدر امتداد ایلمش ایدی. ویانه نک ایکنجه
 محاصره سنده قره مصطفی پاشا اردوسنی بوزارق نجه نک پاختنی
 قورتاران له عسکری ایدی.

لهستان روسیه اقسامنک کوچکلرندن بری ايسه ده
 نفوسی طقوز بچق ملیونه قریبدر. اراضیسی غایتله دوزدر.
 اولاری بتاقلق و اورماندن عبارت ایکن بوکون روسیه نک اک
 زنکین واک معمور قطعاتنددر. زراعت و صنایعی چوق ترقی
 ایتشدر محصولات ترابیه و صنایعیسی مبدولدر. (ویستول)
 و (نین) نهرلری و (اودر) ک ایافی اولان (وارط) صوبی
 بومملکتی اروا ایدرلر. قدیم لهستان قراللی که ایوم (ویستول

وسائر کوزل بنار شهری تزیین ایلمکده در . (قروستاد)
اسمنده برقلعه پترسبورغی دکز طرفدن محافظه ایدر .

(استونیا) ایالتنک مقری اولان (رهوهل) اسکله-ی
(۶۴,۰۰۰ نفوس) ، و (لیوونیا) ایالتنک مرکز اداره سی
وروسیه نك انك تجارتگاه بلده لرندن بری اولان (ریفا) شهری
(۴۸۴,۰۰۰ نفوس) ، و قرون وسطاده اول حوالینک مرکزی
وروسیه دولتنک منشای اولان (نوو غورود) شهری ، و (لیتوانیا)
(Lithuanie) حکومت قدیمه سنک مرکز اداره سی اولان
(ویلنا) شهری (۱۵۴,۰۰۰ نفوس) و (قورلاندا) ایالتنده (لیبار)
اسکله سی بوسطح مائلك بلاد مشهوره سینددر .

فهرده بیوک دو قده فی . — فنلانده مملکتی دخی بحر
بالطریق سطح مائلنده بولنور معنای لفویسی فینوالرک مملکتی
دیمکدر . بومملکت (فنلاندا) و (بوتی) کورفزلی میماننده
بولنورق ساحلاری غایتله کیریشلی چیقشلی و داخلاری کوللک
وسازلقدرد . قطعه مذکور اولاری اسوجه تابع ایکن هجرتنک ۱۲۲۴
ومیلادنک ۱۸۰۹ تاریخنده روسیه اداره سنه کچمش فقط نظا -
ملری مستقل و مجلس عمومیلری ایله بیوک دو قده لوق عنوانی باقی
قالمشدر . مقدار نفوسی ۴,۷۸۱,۰۰۰ در . فینوالر روس
اولیوب تکلم ایتدکاری لسانک روسجه یه اصلا مشابهنی بو قدر
واخلاقلری حلیم وسکون اوزره در . فنلانده بیوک دو قده لغندن
سکز ایالت حاصل اولمشدر . مقر حکومتی وانک جسمیم بلده سی

سطح مائلنده یعنی والدای جبالله بحر مذکور میاننده بولنان
ایالتلرک حاوی اولدقلری بلاد مشهوره بوجه آتی تعداد اولنور .
(پترسبورغ) ایالتنده (سن پترسبورغ) شهری شهر میزبور اون
سکزنجهی قرن میلادی بدایقنده روسیه قرالی قوجه پترو
طرفندن صخته مضر بتاقلقلر ایچنده بنا وانشا اولنوب پایتخت
اوله لیدن بری کوندن کونه کسب عمران ایلمش والیوم اوروپا
پایتختلرینک اک مکمللری عددینه داخل اولمشدره . مقدار نفوسی
بر میسورین در تیموزیسی متجاوزدر . لادوفا کولنی فلاندا کوزفزینه
متصل قیلان نوا نهری پترسبورغک اورتیه سندن جریان ایدوب
درت آغز و آغزلری آره سنده برطاقم اطهر حاصل ایتمشدره .
روسیه دولتنگ و پترسبورغ شهرینک بانی حقیقیسی اولان
قوجه پترونک طونجندن معمول بر جسم هیکلی آثار عتیقه دن
اوله رق درون شهرده موجوددر . چاره مخصوص سرایلر

-
- (۲) استونیا ایالتی — مقری رهول شهری
  - (۳) لیونیا ایالتی — مقری ریفا شهری
  - (۴) قورلاند ایالتی — مقری میتاو شهری
  - (۵) نووگورود ایالتی — مقری نووگورود شهری
  - (۶) پسکو ایالتی — مقری پسکو شهری
  - (۷) ویلنا ایالتی — مقری ویلنا شهری
  - (۸) کوونو Kovno ایالتی — مقری کوونو
  - (۹) ویتمسکو ایالتی — مقری ویتمسکو شهری
  - (۱۰) غرودنو ایالتی — مقری غرودنو شهری

بحر منجمد شمالی سطح مائلندہ بولناہ ایالات [۱] . —
 بحر منجمد شمالی سطح مائلندہ اوج ایالت بولنوب اک معروفی
 (آرقانزل) ایالتیدر . (آرقانزل) روسیہ نیک اک شمالی محلیدر
 واتساعی فرانسدن زیادہ ایسدہ انجق ۳۰۰,۰۰۰ نفوسی
 حاویدر . صفوغی پک شدتلیدر . سکندسی دخی (لاپون)
 و (صموئید) اقوامیدر . لاپونلر جانب غربیدہ سا کن اولوب
 اسقاندینا ویا شبہ جزیرہ سنک مواقع شمالیہ سنہ یایلمش لدر .
 صموئیدلر چرکین و قیافتلری پک عجیبدر . اوجہ لری یاصصی
 کوزلری اوفاق واوزون ، برونلری باصیق ، آغزلری غایتلہ
 یاریق ، صاچلری سرت و پارلاق ، قولاقلری ایری و قالقیق
 اولوب وحشتہ یقین بر حالده یشامقدہ درلر . رن دینلان
 کیکلر باشلوجہ ثروتلریدر . بو ایالتک مقر حکومتی آرقانزل
 شہریدر کہ دوینا ی شمالینک آغزینہ قریب اولهرق (۲۰,۰۰۰
 نفوس) روسیہ نیک بحر منجمد شمالیدہ اک بیوک اسکله سیدر .
 (قولا Kola) بلدہ سی دخی اوروپای روسینک اک شمالی شہریدر
 بحر بالی سطح مائلندہ بولناہ ایالات [۲] . — بحر بالطق

[۱] بوسط مائلدہ اوج ایالت واردر :

(۱) (آرقانزل) ایالتی — مقری آرقانزل شہری

(۲) (اولونج Olonetz) ایالتی — مقری پتروزاودسقی شہری

(۳) (وولوغدا Vologda) — مقری وولوغدا شہری

[۲] بوسط مائلدہ بشی بحری و بشی داخلی اون ایالت واردر :

(۱) پتربورغ ایالتی — مقری سن پتربورغ شہری

بعض کره طفیان ایدہرک اطراف وجوانبنی دکز حاله قور
 دروننده کثرت اوزره صید اولسان بالقلردن خویار و بالق
 نفسی استحصال اولنور. معروف اولان آیاقلری صاغده (اوقا)
 صویبی و اوقانک ایغی اولان (مسقوا) ایرماھی و وصولده (قاما)
 و (ویاتقا) ایرماقلیدر. وولفادن بشقه (اورال) و (تہرک) نہرلری
 دخی بحر خزره منصب اولورلر.

اشبو درت سطح مائلده کائن کولار ونہرلر برطاقم قنالار
 واسطہ سیلہ یکدیگرینه التصاق ایتشلردر. مثلا (وولنا) نہریلہ
 (لادوغا) کولی و (ذنیپر) نہریلہ (دوینای جنوی) نہری کھی.
 وزرای عثمانیہ دن مشہور صقوللی محمد پاشا (تن) صوییلہ (اتل)
 نہری میاننده بر قنال حفر و کشادینی دھا ہجرت نبویہ نک
 اونجی قرنی او اخرندہ تصور و تصمیم ایتش ایسہدہ موفق
 اولہ مامشدی .

تعريفات سياسيه

اوروپای روسی نفس روسیہ قطعہ سیلہ برابر قدیم لهستان
 حکومتی و (فنلاندا) غران دوقہ لغی حاوی اولوب بونلرک
 کافی یتش بش ایالتہ منقسمدر. اشبو یتش بش ایالتک
 مشہور و معروف اولانلری و حاوی اولدقلری بلاد مشہورہ
 بوجه زیر تعریف اولنور :

(دویینای جنوبی) و بحر ای اسفلاری پروسیاده بولنان (نین)
 و (ویستول) نهرلری جریان ایدرلر . روسیه نك اك بيوك
 كوللری بوسطح مائله در . (لادوفا) کولی که ۴۰۰ کیلومترودن
 زیاده طولی واردر (اونغا) و (سایما) و (ایلمن) اسمنده اوچ
 بيوك كولك صولرینی آلدقن صکره دکزه دو کیلور . (پیوس)
 کولی فنلانده کورفزینه و (بیهلا) کولی (وولفا) نهرینه صو
 ویرلر .

بحر سیاه سطح مائله طونه نك بر آیغی اولان ورومانیا ایله
 روسیه بیننده حد فاصل بولنان (پروت) نهری و (دنیستر)
 نام دیگرله (طورله) صوی و (دنپیر) نام آخرله (اوزی صوی)
 و (تن) نهری جریان ایدرلر . (تن) نام ویکرله (دون) صوی
 آزاق دکزیه منصب اوله رق ضایتله جسمیدرو آیاقلری (خوبر)
 و (دونهچ) و (مانیچ) چایلریدر . و (دنپیر) نهرینه دخی بنسق
 بتاقلغنک صولرینی بوشالدان (پره پت) چاییله آغزیه یقین
 (بوغ) ایرماغی نام دیگرله (آق صو) منضم اولور . (قوبان)
 نهری دخی یکی قلعه بوغازی قربنده دکزه قاریشور .

بحر خزره دو کیلان انهارك اك بيوكی (وولفا) دره . اسکی
 کتابلر مزده (اتل) نامیله محرر اولان نهر عزبور والدا ی جبال
 قربنده بر اوافق کولدن نبعان ایله روسیه دروننده ۳۴۰۰
 کیلومترو مسافه قطع ایلدکن صکره حسابیه کلز درجه ده
 بر جوقی آغزلرله اذره هان قربنده دکزه دو کیلور . نهر مذکور

التي ماه سورر . قره دكزده واقع ليمانلربيله سنه نك برقسمنده
منجمد بولنور . مساوی عرضده روسیه بلادی اوروپانك
مواقع سائر سنه نسبتاً دها صغوقدر .

اوروپایی اورته سندن ایکی بیوک سطح مائله تقسیم ایدن
سلسله عظیمه جبال اورال طاغلرندن بدء ایله آوستریا
و مجارستان حدودنده قارپات سلسله سنه قدر امتداد ایلر
واستقامتی علی العموم شرق شمالیدن غرب جنوبی به طوغری
اولوب (والدای) و (اووالی) اسملرینی آلور . بوسلسله غایتله
آلچقدر .

مرتفع طاغلر حدود جنوبیه ده واقع (قافقاس) سلسله سیدرکه
سلسله مزبورده دن (البرز) و (قازبک) تپه لری بشدیک مترودن
زیاده ارتفاعه مالکدولر و اوزرلری دائمی صورتده قار و بوزایله
مستوردر . اورال طاغلرینک اکثر یرلری آلچق اولوب
نهایت ارتفاعی ۱۷۰۰ مترودر .

روسیه مملکتی درت سطح مائله منقسمدر . بحر منجمد
شمالی سطح مائله (قارا) و (پچوار) و (مهزن) و (دوینا ی شمالی)
و (اونه فا) نهرلری جریان ایدرلر . بونلردن اوچ صکره کیلر
بحر ایضه منسوبدر .

بحر بالطق سطح مائلنده اسوج حدودینی تفریق ایدن
(طورنه فا) نهری و (لادوفا) کولنک صولرینی بحر مذکور
ایصال ایدن (نوا) نهری و (ریفا) کورفزینه دو کیلان

و حبوبات سائره و کتان و پانجار محصـولاتي کثيردر لکن اوروپانک اک جسيم بتـافلفي اولان و ۱۵۰۰ كيلومتر و مربعي مساحه سنده بولنان (پينسک Pinsk) اوراده در اشبو بتاقلنک چوق يرلري قوروديله رق مزرعه يه تحويل اولمشدر . جنوب سمتلرنده ايسه هوا براز معتدل اولوب چايرلر و مرطالر مزرعه لره غلبه ايده رک برچوق حيوانات اهليه بسانمکده در . قره دکيز ياليلرنده و خاصه قريمده اوزوم يقيشور . شرق جنوبي حواليسي يعنى آزاق دکزيله بحر خزر مياني واسع استپلر و طوزلي و قومي صحرالر و طوزلي اوافق کوللردن عبارت اولديفندن ارباب فن و قتيله بحر خزر ايله بحر سياهک بري برلرينه متصل اولدقلرينه قانع اولمقده در . شرق سمتلري ايسه بيوک اورمانلري و برکتلي معدنلري ايله مشهر اولوب تيمور و باقر و آلتون و کموش و پلاتين و طوز حاصلاتي چوقدر فقط سيبريانک حاصلات معدنيه سنه چيقيشه من . (مسقوا) حواليسنده و (دون) نهري سطح مائلنده بيوک کور معدنلري واردر . اک برکتلي معدن حفره لري (دونج Donetz) ايرماغي حواليسنده در . اوروپاده آتلري اک چوق اولان ير روسيه در . روسيه کله سي تلفظ اولنديني زمان شدتلي برودت خاطره کلور . زيرا بو مملکتک شمال طرفلرنده دکل وسـطنده بيله صفوغک تحت الصفر ۴۰ درجه يه قدر تنزل ايلديکي نادرالوقوع دکلدر . (موسقوا) و (اورنبورغ) نواحي سنده موسم انجماد بش

رومانیا مملکتیدوکه (پررت) چایی و طونه آغز لردن (کیلی) مجراسی آرهلرینی فصل و تفریق ایدر. جنوب طرفنده قره دکز بولوب حصوله کتیردیکی قریم یارم اطهسی (پره قوب یاخود اورقپو) برزخی واسطه سیله قره یه متصل اولور. قره دکزدن بیوک بر کورفز کی حاصل اولان آزاق دکزینک آغزی (کرج) یاخود (یکی قلعه) بوغاز ایدر. آزاق دکزی علی الا کثر صیغ اولوب جهت غربیه سنده بتاقلق کی بر کورفز دخی حاصل اولمشدر.

شرق جنوبیده روسیه مملکتی قافقاس طاغلری و بحر خزر ایله محدوددر.

شرقده دخی اورال نهری و طاغلری و (قارا) نهری روسیه بی آسیا قطعه سندن تفریق ایدر. اورال طاغلری کثرت معادن ایله مشهوردر.

روسیه مملکتی طاغلری غایتله آز فقط امهاری غایتله چوق دوز بر صحرای جسمیندن عبارتدر. شمال طرفلری شورستان اولوب غایتله صغوقدر اورالرده واقع بوز چولارینه (طوندرای Tundra) تعبیر ایدر لر. غرب شمال طرفلری دخی متعدد کول صولریله محاط اولوب بعضاً خوشمنظر صیرتلی و تپه لری جاویدر. وسط و غرب جهتلری اک غلبه لک و اک منبت محلال اولوب اورمانلری چوقدر و «سیاه طوپراق» تعبیر اولنان اول حوالیده قوه انباتیه فوق العاده اولمقله بقدای

بحر منجمد شمالیده واقع در لر. بحر ایض بر جسم کورفز کی
 قره نك ایچنه طوغری کیرمش اولوب کندوسی دخی متعدد
 کورفز لر حاصل ایتمشدر. (نوول زامبل) اطه سی ایکی بیوک
 پارچه اراضیدن متشکل اولوب فایتله شمالی اولسی سبیله صفوق
 و مجهول و غیر مسکوندر. اوزرنده قبالقدن و طاغ کی بوز
 پارچه لرندن بشقه بر شی کورلمز. شمال طرفلرند. کیچهلر
 قیشین اوج ماه قدر امتداد ایلر. روس صیادانی سنه ده بر قاج
 دفعه زامبل جدیده کیدوب ایری بالقلر و اقالم قطبیه مخصوص
 آیولر صید ایدر لر. (نوول زامبل) دن دها شمالده ۸۰ دن
 ۸۲ درجه عرض شمالی به قدر (ارض فرانسوا ژوزف) نامیله
 تسمیه ایدیلان بوزلی اطه لر واردر که جزائر مذ کوره ۱۲۹۰
 یعنی ۱۸۷۳ ده [۱] آوستریا کاشقلری طرفندن کشف اولنمشدر.
 ضرب شمالیده روسیه (اسقاندیناویه) شبه جزیره سنه متصل
 اولوب ضرب طرفی بحر بالطق و (بوتی) کورفزیله محدوددر که
 (فنلانده) و (ریفا) یاخود (ایوونیا) کورفزلری بحر مذ کوردن
 حاصل اولور لر، ریفا کورفزی نك مدخلنده (داغو) و (اوزل)
 اطه لری واردر. (فنلاندا) کورفزی مدخلنك شمال غریبسنده
 دخی (مالاند) و (عابو) اطه لری کاشندر.

بروسیا ایله آوستریا و مجارستان مملکتلری روسیه نك جهت
 غریبسنك بر قسمی تحدید ایدر لر. ضرب جنوبی حدودی

---

[۱] اولی رقم تاریخ هجری و ایکنجی رقم تاریخ میلادیدر.

سکرنجی باب

— اوروپا قطعه سی —

• روسیه مملکتی •

— احوال طبیعیہ —

روسیہ مملکتی اوروپانک قسم شرقیسی کاملاً قابلامشدر۔
مساحتہ سطحیہ سی بش یحق ملیون کیلومترو مربعی قدر اولوب
بتون اوروپانک نصفندن زیادہ در . مقدار نفوسی ۱۰۵ ملیونی
متجاوز اولغله اوروپانک ربعی درجه سنده در .

روسیہ ممالکی یالکیز بو اقلیم جسمی مدن عبارت اولیوب
آسیای شمالی بی دخی بسبتون قابلامشدر که جمعا یکرمی ایکی
ملیوندن زیادہ مربع کیلومترو اراضی بی حاویدر . لکن آسیا
قسمی اوروپای روسی قدر معمور و مهم دکلدر . حتی نفوسی
دخی یکرمی اوج ملیون راده لرنده در .

اوروپای روسینک شمال طرفی بحر منجمد شمالی یه ساحلدر که
(بحر ابیض) ایله (بحر قارا) بحر منجمد مزبور دن حاصل
اولشدر . (وایفاج) و (قولکوئف) و (زامبل جدید) اطهری

قطعه و سمتلرده رؤیت اولنه جنی و او سمتلرك هر برنده كرك
شمسك و كرك قرك فقدر قسمی منكسف و یا منخسف اوله جنی
دخی تماميله تعیین اولنور .

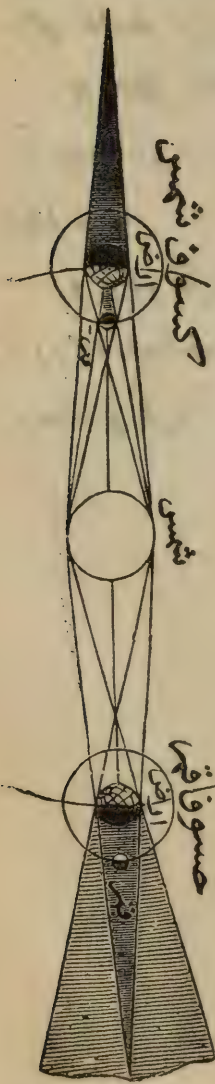
بو حالار انجق قمر ایله ارضك حرکاتندن ایلرو کلمکله پك
آز مدت دوام ایدر و انسانه خوف و دهشت ویره جك شی
دکلردور .

و برده كرك ارضك قمر اوزرینه و كرك قرك شمس
اوزرینه انداخت ایتدیگی کولکه داتروی الشكل اولدیقدن
ارضك و قرك کرویتنه بوده بر دلیلدر .

- خسوف و كسوف -

خسوف یعنی آی طوتلمسنگ سببی بودرکه بعض دفعه

حالت است. تقبالده ارض شمس ایله قر بیننه
توسط ایدهرک قمرک استفضائه سنه مانع
اولور. و بیک مزبور بدر تام کورینه جک
ایکن کولیکه آلتنده مظالم کورینور.

کسوف یعنی کونش طوتلمسنگ سببی
دخی محاقده قمر شمس ایله ارض بیننه
توسط ایدهرک شمسک ضیاسنی ستر ایدر.
بناء علیه خسوف قمر یالکز شهر عربیه نک
وسطنده و کسوف شمس دخی یالکز شهر
عربیه نک سوکننده وقوع بولور. بو تعرفه
کوره هر استقبالده خسوف و هر اجتماعده
کسوف وقوعی لازم کلور ایسه ده مدار
ارض ایله مدار قمر بر سطحده بولنیوب
بلکه بری برلرینه بش درجه مقصداری
میلی اولدقلرندن حالات مذکوره عین
بلده نادرأ مشاهده اولنور.

خسوف و کسوفک سنه لجه صکره

ظهور ایده جکی ساعتی و دقیقه سیله اولدن حساب ایدیله بیلیدیکی
کبی هر دفعه کی وقوعی کره ارضک کافه نقاطندن کورلیوب هانکی

اجتماع ایتمی ایچ-ون ۲ کون ۵ ساعت ۱ دقیقه استعمال
ایلدیکندن مدت شهر قمری ۲۹ کون ۱۲ ساعت ۴۴ دقیقه ۴
ثانیه اولمش اولور .

کره قمر حرکت دوریه سیله محک ارضک اطرافنده منتظم
بر خط منحنی رسم ایدر .

ارضک وقمرک ابعادی

خط استوانک طولی	۴۰۰۷۰	کیلومترو
دائرة نصف النهارک طولی	۴۰۰۰۳	»
قطبیلر قطربینک (محور) طولی	۱۲۷۱۲	»
دائرة استوا قطربینک طولی	۱۲۷۵۴	»
ارضک قطر وسطیمی	۱۲۷۴۲	»

ارضک مساحتہ سطحیه سی ۵۱۰۰۰۰۰۰۰ کیلومترو مربعی

ارضک حجمی ۱۰۸۳۰۰۰۰۰۰۰۰ کیلومترو مکعبی

ارضک شمسہ بعدی ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ کیلومترو

قمرک قطری ۳۴۷۴

قمرک مساحتہ سطحیه سی ۳۸۰۰۰۰۰۰۰ کیلومترو مربعی

قمرک کره ارضه نسبتہ حجمی $\frac{1}{49}$

قمرک ارضه بعدی (مرکز دن مرکزہ) ۳۸۴۳۰۰ کیلومترو

» (سطح دن سطحه) ۳۷۶۲۰۰

قمرک مساحتہ سطحیه سی آسیا قطعہ سندن کوچکدر . بر

سرعت ترنی ساعتده طقسان کیلومترو قطع ایتمک شرطیله ۱۷۵

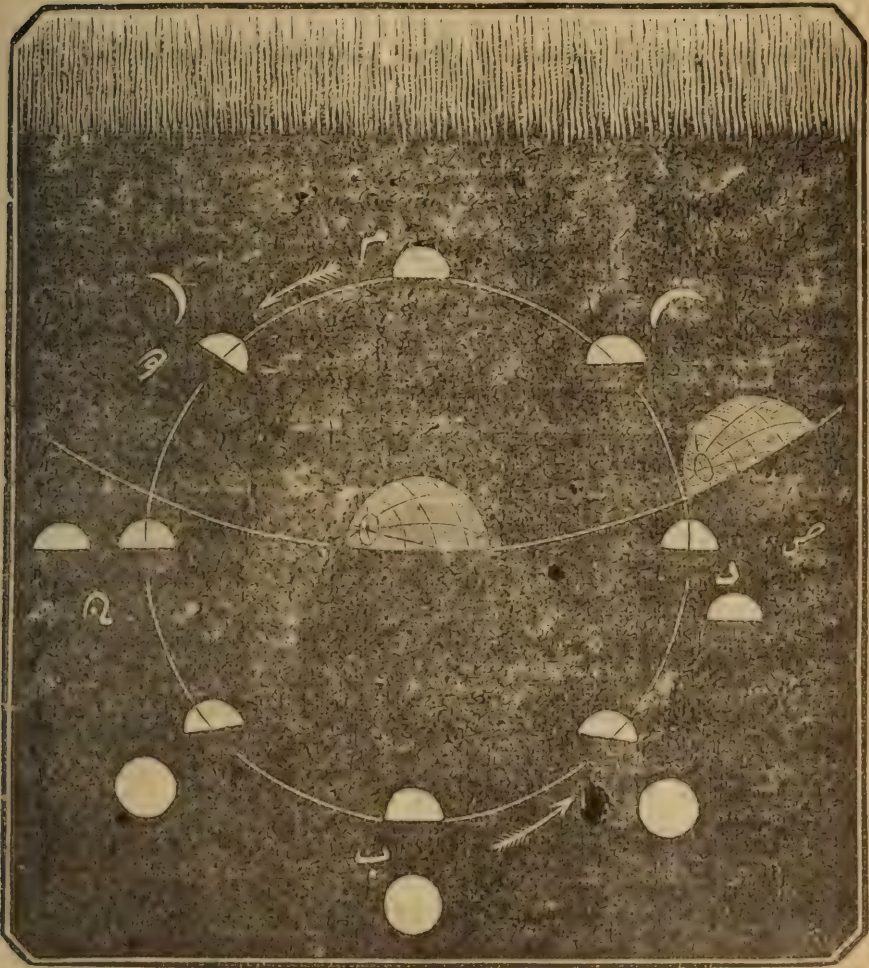
کونده ارضدن قره واصل اوله بیله جکدر .

آنجق اوجی مشاهده اولندیغندن اول شکه « هلال » تعبیر اولنور .
 اجتماعدن یدی سکز کون صکره یعنی محرکنک ربعی قطع
 ایتدکه قر (ن) نقطه سنه واصل اولور و اولوقت نصف کره
 نورانیسندن یاریسی رؤیت اولنور . بو حاله دخی تربیع اولدینلور .
 قمرک قسم مرئی ضیاداری کیت کیت بیویهرک اجتماعدن
 اون درت اون بش کون سرورنده یعنی نصف محرکنی قطع
 ایدوبده (ب) نقطه سنه واصل اولدقه نصف کره
 نورانیسی بتون بتون مشاهده اولنور . و اول حاله دخی و بدر
 تام ، و یاخود « استقبال » اطلاق اولنور بوندن صکره قمرک
 قسم منوری کوچلمکه باشلیهرق محرکنک اوج ربعی سیر و
 قطعنده یعنی (د) نقطه سنه ورودنده نصف کره نورانیسندن
 یالکزی یاریسی کوریلور و بو حاله ده تربیع ثانی تسمیه اولنور
 و تدریجاً ضیائی مناقص و نهایت منعدم اولهرق کافی السابق
 اجتماعه داخل اولور .

قمرک ایکی اجتماعی بیننده کی مدنه شهر قمری دیرلر . هر
 نقدر بوقاروده ذکر اولندیفی کبی قر ۲۷ کون ۷ ساعت ۴۳
 دقیقه ۴ ثانیه ظرفنده اجمال دور ایدرسده مدت مزبورده
 اجتماع آتی به واصل اولمز . چونکه ۲۷ کون صکره کره
 ارض مقدمکی نقطه ده بولنیموب منطقه البروج اوزرنده یکرمی
 درجه قدر مسافه قطع ایتمش مثلاً (ص) نقطه سنه ایلرولمش
 بولنور . بو اجلدن قر دخی اشبو مسافه بی تعقیب ایدوبده تکرار

« محاق » یا خود « اجتماع » تسمیه اولنور. چونکه اولوقت قمر
شمس ایله اجتماعده یعنی شمس وارض و قمر اوچی بر استقامتمده

بولنور او ائناده قمر کورنغز. ارمسی بر ایکی کون مرورنده
قمر حرکت دوریه سیله محرکی اوزرنده ایلرولر فرضا (۵)
نقطه سنه واصل اولور. او آنده مستقی اولان نصف کره سنندن

حوالده ۲۷ کون ۷ ساعت ۴۳ دقیقه ۴ ثانیه مدته اكمال دور ايدر . قمر ارضدن ۴۹ دفعه کوچكدر وبالذات مظلم اولديني حالده شمسدن اخذضبا ايدر . قمر دخي سيارات مثللو ايكي نوع حر كته مالك اولوب ايكي سني دخي بر مدته ايضا ايدر يعني حر كته دوريه سني يوقاروده ارانه اولنديني كبي ۲۷ كون بو قدر ساعتده اجرا ايتمكله حر كته محوريه سني دخي تمام اواقدر وقتده اكمال ايدر . بو سيبندركه بزه عرض ايتديكي نصف كره نور ايسينده دائما بريوزيني كوررودائما كورديكمز دالغالي لككاري مشاهده ايدر . او بر يوزي بزه قارشو كلديكي وقت آي قرانلفيدر . كره قمر بعض قوله نظراً بوندن بر چوق زمان اول كره زمين كبي ايش حيواناته مستعد ايش ! فقط الان هواي نسيميدن خالي و صودن ومايعات سائر دن عاري اوله رق اوزرنده حيوان يشايه ميه جني كبي آلات جديده واسطه سيله اوزرنده بر طاقم جسيم طاغله مشاهده و مساحه اولمشدر .

مدار قمر منطقه البروجه بش درجه مائلدر و قمر هر كون مقدمي طلوعندن تقريباً اللي بر دقيقه صكره طلوع ايدر . قمر دائما بر صورتده كورنموب هر كون حجم ضياداري تبديل ايلر . اشبو تغيراته « صفحات » يا خود « وجوه » تسميه اولنور . مثلاً شكل آتیده قمری (م) نقطه سنده فرض ايتسهك شمسدن استناره ايدن نصف كره سني كره ارضدن رؤيت ممكن اولديغندن بو حال صفحات قمر دن اوله رق « آي صوكي » ويا

استانبولده اطول نهار ۱۵ ساعت قدر اولوب مدارین قطبینک
اطول نهارلری ۲۴ ساعتدر . مدارین مزبوریندن قطبلره
طوضری ایلرو کیـ دلایکجه ایکی کون، اوج کون، درت کون
... الخ ودها صـ کره بر شهر وایکی شهر ... الخ اولارق
نهایت قطب نقطه لرنده تام آلتی (جدول اقالیم الساعه والشهر)

شهر	اطول نهار		عرض	
	دقیقه	ساعت	دقیقه	درجه
۱	۲۰	۱۲	۲۴	۸
۲	۰۰	۱۳	۲۴	۱۶
۳	۳۰	۱۳	۱۲	۲۲
۴	۰۰	۱۴	۴۸	۳۰
۵	۳۰	۱۴	۳۱	۳۶
۶	۰۰	۱۵	۲۳	۴۱
۷	۳۰	۱۵	۲۲	۴۵
۸	۰۰	۱۶	۰۲	۴۹
۹	۳۰	۱۶	۰۰	۵۲
۱۰	۰۰	۱۷	۳۰	۵۴
۱۱	۳۰	۱۷	۲۸	۵۶
۱۲	۰۰	۱۸	۲۷	۵۸
۱۳	۳۰	۱۸	۰۰	۶۰
۱۴	۰۰	۱۹	۱۹	۶۱
۱۵	۳۰	۱۹	۲۶	۶۲
۱۶	۰۰	۲۰	۲۳	۶۳
۱۷	۳۰	۲۰	۱۰	۶۴
۱۸	۰۰	۲۱	۵۰	۶۴
۱۹	۳۰	۲۱	۲۲	۶۵
۲۰	۰۰	۲۲	۴۸	۶۵
۲۱	۳۰	۲۲	۰۷	۶۶
۲۲	۰۰	۲۳	۲۱	۶۶
۲۳	۳۰	۲۳	۲۹	۶۶
۲۴	۰۰	۲۴	۳۲	۶۶
۲۵	۱	شهر	۲۳	۶۷
۲۶	۲	۲	۵۰	۶۹
۲۷	۳	۳	۲۹	۷۳
۲۸	۴	۴	۲۱	۷۸
۲۹	۵	۵	۰۵	۸۴
۳۰	۶	۶	۰۰	۹۰

آی کوندوز و آلتی آی دخی
کیجه اولور و قطب نقطه لرنده
کون دونملری اعتدالرده واقع
اولور و قطبـ لبرک برنده کوندوز
ایکن او برنده کیجه اولور .

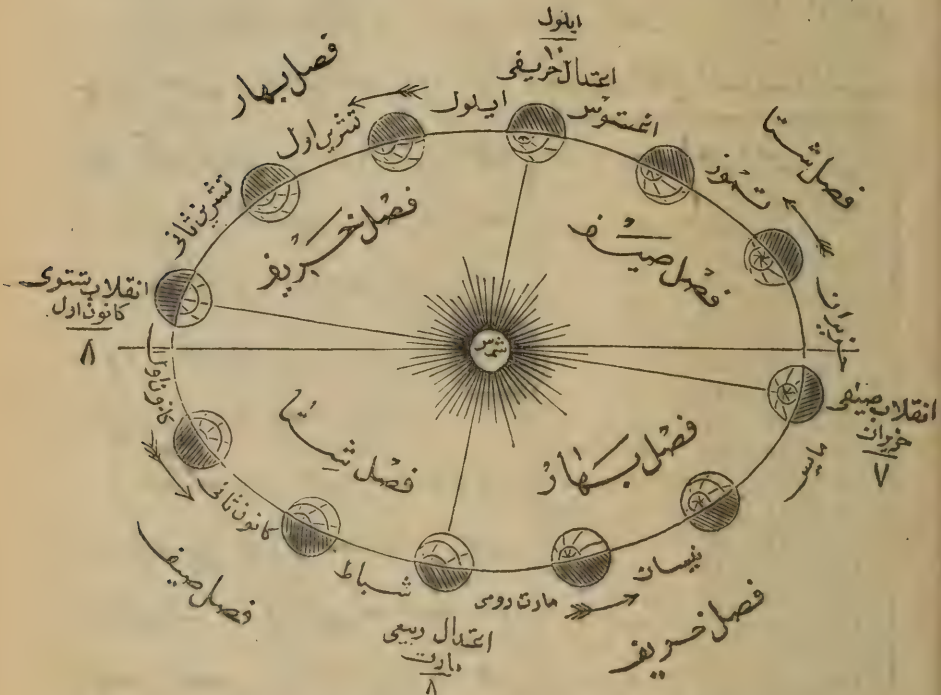
متقدمین اشبو جدولده
کوسترلیدیکی اوزره نصف کره یی
اقالیم الساعه والشهر نامیله ۳۰
اقلیمه تقسیم ایلمشـ لردرکه هر
اقلیمک دائره استوان قاچ درجه ده
بولندیغی و اطول نهارینک مدتی
بیان ایدر و بعض کره مصنعه لرده
مبدأ طول دائره سنک صره ایله
یانتنه یازیلان رقم لر بونلردر .

— احوال قمر —

قمر کره ارضک بیکی اولارق

اعتدال ربیعیمز اورا سکنه سنک اعتدال خریفیسی و بزم
انقلاب صیفیمز انلرک انقلاب شتائیسیدر . و بزده یاز ایکن
اوراده قیددر .

(اشبو شکده منطقه البروجک داخلنه یازیلان فصول اربنه نصف
کره شمالی به کوره و خارجنه یازیلان فصول اربنه دخی نصف کره
جنوبی به کوره در .)

مدت لیل و نهاریک فرق و تفاوتی جهته کنگجه خط استوا
اوزرنده بولنان ممالکک دائمًا لیل و نهاریک مساویدر .

خط استوادن شمال و جنوبه طوغری کیدلجکه تصادف
اولنان بلادک صره سیه مدت لیل و نهاری تفاوت ایدر اشبو
تفاوت دخی خط استوادن اوزاقلشدججه تزايد ایدهرک

و موسملر دخى تبديل ايدهرك برنده موسم بهار و ديكرنده موسم خريف داخل اولور وشوايكي حالك برى مارت سگزينه و ديكرى ايلول اوننه تصادف ايدر . اولكيسنه اعتدال ربيعي و ايكنجيسنه اعتدال خريفي تسميه اولنور .

ارض انقلاب نقطه لرينه واصل اولدقده كون دوغملري حصوله كلور يعنى اولوقتلر روى زمينده اك اوزون كونلر ويا اك اوزون كيجهلر اولديني زماندر . انقلاب صيفي نقطه سنده شعاع شمس مدار سرطان اوزرينه عموداً نزول ايلديكندن نصف كره شماليده كونلر اك اوزون اولهرق و موسم بهار ختام بولهرق موسم صيف دخول ايدر و بو حال حزينانك يديسنده واقع اولور .

انقلاب شتائي نقطه سنده شعاع شمس مدار جدى اوزرينه عموداً نزول ايلديكندن نصف كره شماليده كيجهلر اك اوزون اولهرق و موسم خريف ختام بولهرق موسم شتا دخول ايدر و بو حال كانون اولك سگزينده واقع اولور .

بناء عليه نصف كره شماليده فصل بهار مارت سگزينده يعنى اعتدال ربيعيده و موسم صيف حزينانك يديسنده يعنى انقلاب صيفيده و موسم خريف ايلولك اوننده يعنى اعتدال خريفيه و فصل شتا دخى كانون اولك سگزينده يعنى انقلاب شتائيده داخل اولور .

نصف كره جنوبيده حال بونك تماماً عكسيدر . يعنى بزم

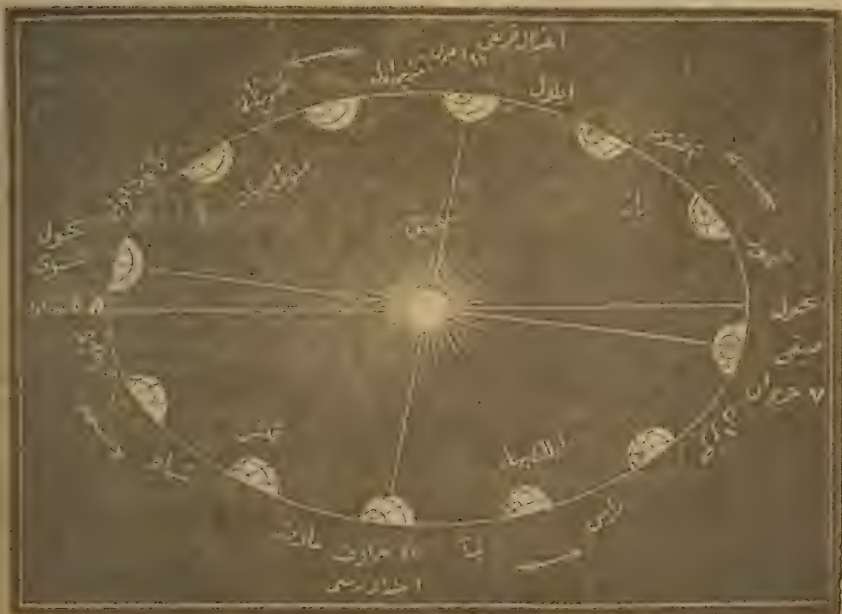
هر سنه تقريباً التي ساعت فضله قالدیفندن هر دوت سنهده
 التیشتر ساعتدن یکر می دوت ساعت یعنی بر یوم تام آرتمش
 اولور بو اجلدن هر دوت سنهده بردفعه یعنی دوت ایله تقسیم
 قبول ایدن میلادی سنه لرده شباط آبی یکر می طقوز کون اعتبار
 اولنهرق اول سنه اوچپوز آلتمش آتی کونه مساوی و سنه
 کیسه اسمیله مسمی اولور. سنین رومیه بوقاعدهیه موافقدر.

ارض دور سنوایی تکمیل ایتک ایچون طقوز یوز آلتمش
 میلیون کیلومترو طولنده بولنسان منطقه البروجی قطع ایتکی
 هر ثانیهده یکر می طقوز کیلومترو مسافه قطع ایتمش اولور
 ارضک بو درجه لرده سرعت حرکتی تصور مزک خارچنده در،
 کره ارض حرکت سنویه سیله شمسک حولنده ترسیم ایلدیکی
 منطقه البروج یعنی حرکتی تام مسدور اولیوب بلکه قطع ناقص
 یعنی بیضی الشكل بولندیغندن و شمس قطع ناقصک مرکزنده
 بولنیهرق نقطه احتراقنده واقع و محوز ارض دخی منطقه البروج
 سطحنه عمود اولیوب بلکه ۲۳ درجه ۴۸ دقیقه مائل اولدیغندن
 دوت مختلف موسم حصوله کلور .

منطقه البروج اوزرنده دوت نقطه واقع اولوب ایکیسنه اعتدال
 نقطه لری و دیگر ایکیسنه دخی انقلاب ویا تحول نقطه لری تسمیه
 اولنور. ارض اعتدال نقطه لرینه واصل اولدقده شمس خط
 استوا حداسنه کلکله شعاعی خط مزبور اوزرینه عموداً نزول
 ایلدیگندن بتون روی زمینده تساوی لیل و نهار وقوع بولور

سکز ثانیه ده اکال ایدو. بو مدته سنه شمسیه دنیلور. ارضک
 محرکنه منطقه البروج تسمیه اولنشددر منطقه البروجک سطحی
 خط استوائک سطحه یکریمی اوچ درجه یکریمی سکز دقیقه
 مائلدر. منطقه لبروج سطحی اوزرنده اون ایکی برج بولندیقندن
 و شمس بر دفته دور ایدنجهیه قدر قر تقریباً اون ایکی دفته
 دور ایلدیکندن بر سنه اون ایکی ماهه تقسیم اولنشددر :

مارت	نیسان	میس	حزیران	تموز	اغستوس
۳۱ کون	۳۰	۳۱	۳۰	۳۱	۳۱
ایلول	تشرین اول	تشرین ثانی	کانون اول	کانون ثانی	شباط
۳۰	۳۱	۳۰	۳۱	۳۱	۲۹ یا ۲۸
سنین عادیه اوچیوز آلتمش بش کون اعتبار اولنوب لیکن					

دقیقه ده قطع ایدیور دیمکدر . شمس شرقدن غربه طوغری
 کره ارضک نقاط مختلفه سنک نصف النهارندن هر کون صیره سیله
 مرور ایلدیکندن مثلا استانبول نصف النهارینه واصل اولزدن
 اول استانبولک شرقده بولنان بلادک نصف النهارندن کچمش
 بولنور . و استانبولده وقت زوال اولمدن ارضرومده وقت
 زوال اولمشدر . ارضروم استانبوله نسبتاً اون ایکی
 درجه طول شرقیده برلنقله هر درجه ایچون دردر دقیقه دن
 بالحساب ارضروم ساعتک استانبول ساعتنه نظراً قرق سکز
 دقیقه ایلرو اولدینی مستبان اولور بر ایکی مثال دها ذکر
 ایدلم .

ازمیر لوندرونک یکریمی یدی درجه طول شرقیسنده اولنقله
 لوندرونک ساعتی ازمیرک ساعتندن بر ساعت قرق سکز دقیقه
 کیرودر .

اشقودره استانبولک اون درجه طول فریسنده بولندیغندن
 استانبول ساعتی اشقودره ساعتندن قرق دقیقه ایلرودر .
 هرات استانبولک اوتوز ایکی بچق درجه طول شرقیسنده
 اولنقله هرات ساعتی استانبول ساعتندن ایکی ساعت اون دقیقه
 ایلرودر .

کلهلم ارضک حرکت دوریه سنه : ارض حول شمسده
 غربدن شرقه طوغری وسیران دورانی یعنی حرکت دوریه سنه
 اوچیوز آلتش بش کون ساعت قرق سکز دقیقه قرق

عالم شمسہ منسوب اجرامک کافہ سنک حرکاتی غریب دن
 شرقہ طوغری اولدینی حالہ بر سفینہ ده بولنان آدمک سوا -
 حلدہ کی آغا جلری عکسی جہتہ طوغری کیدر کوردیکی مثللو
 کرہ ارضک حرکتدن غافل اولدینمز دن شمس و قمری وسیا -
 واتی شرقدن غربہ متحرک کبی کوریورز . استعمال ایلدیکمز
 ساعتلر شمسک حرکاتنہ تابع اولمقلہ بلدہ لریک ساعتلری آره سنده

تخالف اولوب بو تخالف دخی اره لرندہ کی طول درجاتنہ
 تابعدر . شمس حقیقی اولمیان حرکت مرئیہ سیلہ یکریمی دوت
 ساعتده ارضک اطرافندہ بر دور تام اجرا یعنی اوج یوز التمش
 درجہ لک بر دائرہ رسم ایلدیکندن بر درجہ مسافہ پی دوت

قویاً احتمال ویریلیور فقط بزدن غایتله اوزاق اولدقلرندن
حرکتلری حسن ایده میورز .

طبقات مختلفه ماده ساکنی بونجه اجرامک کثرت و
جسامتی تصور و ملاحظه ایتدی کمزده کندی کوچک کمزده
نسبتله غایت جسم ظن ایلدی کمز عالم شمس نظر مزده بر
نقطه کی قالیر .

کره ارضک حرکتلری و بوندن تولد

ایدن حالات

کره ارضک سیارات ساثره کی ایکی نوع حرکتی اولوب
برینه حرکت محوریه و یا حرکت یومیه و دیگرینه حرکت دوریه
و یا حرکت سنویه تمیر اولنور . ارض کندی محوری اوزرنده
بر طویاج منطوق دونمسی یعنی غربدن شرقه اولان حرکت
محوریه سنی اکال ایلمسی ایچون تقریباً یکریمی درت ساعت
استعمال ایلدیکندن اشبویکریمی درت ساعت مدته هیومه تسمیه
اولنور ارض کندی محوری اوزرنده دوران ایتدیکی تقدیرده
نصف کره سی شمسه مقابله و ضیای شمسدن مستقیم اولوب
نصف کره دیگریمی دخی شمسدن ضیا الهمیه رق مغالم قالور .
بو صورتده روی زمینده واقع اکثر ممالک ایچون یکریمی درت
ساعته ایکی حال واردرکه برینه کیجه و دیگرینه کوندوز دیرلر .

اصغر برجی و بوا یکی برجك استقامتند بولان ذات الكرسی
برجی ایله بروج اثنا عشر در .

بروج اثنا عشر کره سماه یکدیگرینه متصل اوله رق بر
دائرة عظیمه تشکیل ایلوب شمس کویا دور و حرکتی ایله
بر سنه طرفنده صیره سیله جمله سی قطع ایدر کبی کورینور .
بو اون ایکی برجك هر بری اقسام سنویه اولان اون ایکی
ماهك برینه مقابل اوله رق اسملوی بولدر : حمل (حانك
و میمك فتحیله) ، ثور ، جوزا ، سرطان ، اسد ، سنبله ،
میزان ، عقرب ، قوس ، جدی ، دلو ، حوت . —

نصف کره شمالی سکینه سی قبه سماك يالکيز نصف کره
شمالی به مقابل اولان نصفند کی برجاری کوره بیلوب نصف کره
جنوبی به مقابل اولانلرینی کوره منزلر . و نصف کره جنوبی
سکینه سی دخی يالکيز کندیلرینه معروض اولان برجاری کوره
بیلرلر . مثلا دبا کبر و دب اصغر برجاری امید بروننده مرئی
دکدر . کواکب مزبور به نابه اطلاق اولنور ایسه ده فی الحقیقه
نابت اولیوب بیلرلر بر طاقم محرکار رسم ایتمکده اولدقلرینه

— کواکب ثابتہ و بروج —

عالم شمسہ داخل و کوز ایله مشاہدہ سی قابل سکز اون
سیارہ تعداد ایله کسہ دہ قبہ سما بر چوق کواکب ایله مالا مالدر
وتلسقوپ واسطہ سیله بر قاج میلیونی کورلمکده در کواکب
مزبورہ ارض دن اول درجه اوزا قدرکه [°] شمدی یہ قدر
فن ہیئت بعدما بینلری حساب و تقدیر ایده مامشدر بعض
حکما کواکب مذکورہ نک کافہ سی شمس کبی مضی و منیر
اولوب هر بری شمس کبی بر عالمک صرکزنده اولدینی ظننه
دوشمشلردر .

بو تقدیرجه نه قدر ثابتہ و ارسہ اول قدر دخی عالم اولمق لازم
کلوب بودخی جناب خلاق کائناتک قدرت عظامسنه بر نمونه دره
تعدادی غیر قابل اولان کواکب مزبورہ نک هر برینی بر
اسم ایله تسمیه ایلمک پک مشکل اوله جفتدن ارباب فن بونلرک
بر قاجنی بردن بر شکل و رسم ایچنه ادخال ایله بر اسم ایله
یاد ایلمشلردرکه هر شکله « کواکب مجتمعه » و « برج » تعیر
اولنور . بر جلرک عددی بو کون یوزی تجاوز ایتمش اولوب
اشکالی دخی اکثریت اوزره اشکال حیوانیه در . بروجک
مشهورلری دب اکبر برجی و نجم قطبی نی حاوی اولان دب
[°] بحساب وسطی بهداری الشمس ترلیون کیلو مترو قدر تخمین
اولنمشدر .

حجم جهتیه بری بر لرزیدن فرقلی اولوب شمدی به قدر اون دورت
دانه سی مکرر آشمسه تقرب ایتمش ویالکز بر قاج دانه سنک
مدت حرکتلری حساب ایدیله بیلیمشدر. مثلاً (هالی) نام ذو
ذنب یتمش آلی سنه ده و (انق) نام ذو ذنب دخی اوچ سنه و اوچ
ایده تکمیل دور ایدر .

بعض اهل هیئت ذو ذنب لک کره ارضک حرارتی تزیید
ایدیلکنه ذهاب اولمش لر سه ده سیارات مزبور اول درجه
جسامت و حرارته مالک اولمدقن بشقه اکثریا بزدن پک
اوزاق کچدکلرندن بزجه بر کونه تأثیرلری اولمدینی آشکاردر .
بعض کیجه لرده جو هواده کره ارضه طوغری اوچهرق
سونن کوکبلر اولورکه انلره (شینک کسریله) شهاب تسمیه
اولنور شهابلرک عددی اغستوس و ایلول آیلرنده تزیید ایلرک
بعض کره عادنا بر کوکب یا غموری حصوله کتیرر. ظنیانه کوره
بونلر هوای نسیمینک فوقنده سیرایدن بر طاقم ذو ذنب جزملری
اولوب هوای نسیمی به تماس ایدر ایتمز غاز حالنه تبدیل ایدر
و کندولری دخی هوا به قاریشور فقط بعضاً صلب اوله رقی ره
دوشنی ده واردرکه انلره احجار سماویه (Bolides, Aérolithes)
تسمیه ایدر لر .

سابق الذکر سیاره لر و ذو ذنب لر بالجمله بیک و متعلقات
سائر لریله شمسه منسوب اولدقلرندن بونلره منسوبات شمسیه
و مرکزده شمس ایلله اطرافنده کی سیاراتده حاصل اولان هیئته
دخی «مسلاک شمس» و یا «عالم شمس» اطلاق اولنور .

ارض حرکت دوريه سفي اوچيوز التمش بش کون التی ساعتده ایفا ایدر . عطارد سکسان سکز کونده ونیتون یوز التمش بش سنهده ایفا ایدر لر .

سیاراتک اک پارلی زهره در فقط کره ارضدن اک ایو رصد اولتانی مریخ در . رصد خانه لرده مریخک خریطه سی یایلمش ومواسم اربعه سی تعیین ایدلمش ودره لری وکولاری وقارله مستور اولان اقسامی هپ کورلمشدر .

سیارات مزبورهدن بعضلرینک حولارنده دور ایدر بر طاقم کندولرندن کوچک سیاره لر دها واردرکه انلره « بیک » و « سیارة السیاره » تعیر اولتور .

اشبو بیکر دخی مظلم اوله رق شمسدن اخذ ضیا ایدر لر . زحلی نام سیاره نک سکز بیکی بولندقدن بشقه اطرافنده برده ایکی قات وجسیم نورانی حلقه واردرکه « خاتم زحل » اطلاق اولتور . مریخ ایکی ومشتی درت واورانوس درت ونیتون بر بیکه مالک اوله رق قمر دخی کره ارضک بیکی اولوب مرکز قمرک مرکز ارضه بعد مسافه سی اوچيوز سکسان درت بیک کیلومترودر .

حول شمسده حرکت ایدر بر طاقم ذو ذنبلرده واردن بونوع کواکبک محرک لری مدور اولیوب بلکه غیر منتظم وطولانی قطع ناقص شهکننده در . سیارات مذکوریه دائر معلوماتن درجه کفایهده دکلدر . بعض کره شمسه یا قلاشور لر .

سیاراتك اك بیوکی مشتری اولوب ارضدن بیک ایکیوز
سکسان کره بیو کدر . اک کوچکی عطارد اولوب ارضک
اون طقوزده بری قدردر . سیارات تلسقوییه ایسه بالنسبه
بک کوچک اولدقلرندن مجملری حساب اولنه مامشدر . شمس
ارضدن برملیون اوچیوز اون بیک کره بیو کدر .

شمسه اک یقین اولان عطاردک شمسه بعد مسافه سی الی
سکز ملیون کیلومترو واک اوزاق اولان نپتونک بعد مسافه سی
دخی درت بچق ملیار کیلو مترودر . شمس ایله ارضک ارسه
دخی یوز الی ملیون کیلومترودر .

سیارات	بسیار میلیون کیلومتر بسیار میلیون کیلومتر	بسیار میلیون کیلومتر بسیار میلیون کیلومتر	حرکت محوریله		حرکت دوریه لری		بسیار میلیون کیلومتر بسیار میلیون کیلومتر	بسیار میلیون کیلومتر بسیار میلیون کیلومتر
			دقیقه	ساعت	ساعت	کون سنه		
عطارد	۱۹	۵۸	۴	۴	۰	۸۸	۰	۴۷
زهره	۱۰	۱۰۸	۴	۴	۱۷	۲۲۴	۰	۳۵
ارض	۱	۱۵۰	۵۶	۲۳	۶	۳۶۵	۰	۲۹
مریخ	۲	۲۲۸	۳۷	۲۴	۰	۳۴۲	۱	۲۴
مشتری	۱۲۷۹	۷۷۷	۵۶	۹	۰	۳۱۵	۱۱	۱۳
زحل	۷۲۰	۱۴۲۸	۱۶	۱۰	۰	۱۶۶	۲۹	۱۰
اورانوس	۷۵	۲۸۷۲	۰	۰	۰	۷	۸۴	۷
نپتون	۶۰	۴۰۰۲	۰	۰	۰	۰	۱۶۵	۵

ارض و مریخ حرکت محوریله بری تقریباً یکرمی درت
ساعتده و مشتری ایله زحل ایسه تقریباً اونر ساعتده ایفا
ایدرلر .

کوز ایله مشاهده اولنه میوب تلسقوپ یعنی رصد دورینلری واسطه سیله کوریه بیلدکارندن اسملرینه « سیارات تلسقوپیه » [۵] و « شبه سیاره » تعمیر اولمشدر .

متقدمین عطارد، زهره، مریخ، مشتری، زحل نام سیاره-لری طائیرلر و شمس و قمری دخی سیاره عد ایده رک و ارضی ثابت فرض ایلیه رک یدی سیاره یی حول ارضده دور ایدر ظن ایلرلر ایدی . اورانوس ۱۷۸۱ (۱۱۹۵) سنه سنده کشف اولمش و باقیسی دخی متوالیاً بتون عصر سابقده کورلمشدر . اشبو سیاراتک هربری کندینه مخصوص بر یول اوزرنده و مدت معینه ده سیر و دور ایده رک وقت حرکتلرینی و یوللرینی اصلا شاشمازلر . یوللرینه اسم مکان صیفه سیله « مدار » و « محرک » تسمیه اولنور و محرکری اوزرنده یوررکن کنیدی محورلری اطرافنده دخی دوزلر یعنی طویاج کبی هم دوزر وهم یوررلر . برنجی حرکتلرینه « حرکت دوریه » و ایکنجی حرکتلرینه « حرکت محوریه » اطلاق اولنور . شمسک دخی بو ایکنجی نوع حرکتی واردر .

شمس ثابت اولدینی حالده محارک سیاراتک نقطه مرکزیه سنده بولنور و کنیدی محوری اوزرنده یکریمی بش کون و درت ساعت و یکریمی طقوز دقیقه ده یر دور تام اجرا ایدر .

---

[۵] سیارات تلسقوپیه عصر سابقده برر ایکیشر کشف اولنه اولنه ایوم عددی برقاچ یوزه بالغ اولمشدر . وستا، ژوتون، سرس، پالاس آنلر دندر .

پدنجی باب

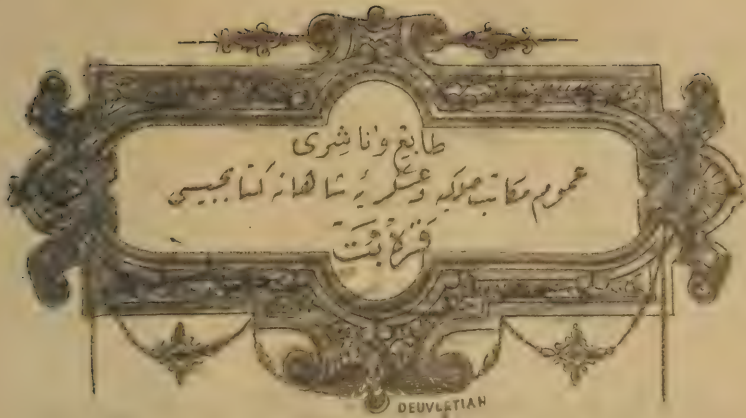
معارف قوزمورغرافیه

— عالم شمس —

اجرام سماویہ تک پارلفی شمس اولوب حد ذاتنده اولان ضیا و حرارتیله هرکون نری تنویر و احیا ایدر. بر طاقم کواکب واردرکه شمسک حولنده دور و حرکت ایدرلر. کره ارض دخی انلردن معدوددر. کواکب مذکورہ تک بالذات مظلم اولدقلری حالده مهر منیردن اخذ نور و حرارت ایدرلر و شمسدن ابعاد مختلفه اوله رق حولنده دوران ایلرلر. بو کواکبلره سیارات، تسمیه اولنوب شمسه تک یقین اولانلردن بده ایله اسملری بونلردر. (۱) عطارد، (۲) زهره، (۳) ارض، (۴) مریخ، (۵) مشتری، (۶) زحل، (۷) اورانوس، (۸) نپتون. جمله سی گروی الشکلدر.

اشبو تعداد اولنان سکز بیوک سیاره دن ماعدا مریخ ایله مشتری ارسنده بر چوق کوچک سیاره لر دها واردرکه بونلر

شیرازی

طابع و ناشری
عموم کتابت و نشریه سالانه نساجیسی
قرن بیستم

DEUVELIAN

Deuvelian

جغرافیای کتب

از

عبدالرحمن شرف

مدیر مکتب سلطانی

جلد

۲

طبع خامس

~~کتابخانه موزه ملی ایران - تهران~~

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه طبع اولمشدر

استانبول

(قره بت) مطبعه سی - باب عالی جاده سنده

۱۳۲۵

	صفحه
بولیویا	۳۲۶
شیلی	۳۲۷
آرجانتینا	۳۲۸
پاراگوای	۳۲۹
اوروگوای	۳۳۰

الفبی باب

اوقیانوسیه قلمه سی

مالیزیا	۳۳۲
مالانیزیا	۳۳۷
پولینزی	۳۴۱
اراضی قطبیه جنوبیه	۳۴۵

بشمبى باب

آمریقا قطعہ سى	صیفہ
معلومات اجمالیہ	۲۷۹

آمریقای شمالی

قسم شمالی : اراضی قطبیہ و غرب شمالی معبری —	۲۸۹
+ دو مینیون اوف قنادا	۲۹۳
— حکومت متفقہ	۲۹۶
— مکسیقا	۳۰۹
— امریقای وسطی حکومتلری	۳۱۳
— کانٹیل اطہلری	۳۱۵

آمریقای جنوبی

بانت تحت مشورہ مملکت	قولومبیا	۳۱۹
	ونہزونہ لا	۳۲۰
	خط استوا ممالکتی	۳۲۱
	غویانا قطعہ لری	۳۲۲
	برہزیلیا	۳۲۳
	پہرو	۳۲۵

	صفحہ
چین	۸۲
ژاپونیا	۹۷
ترکستان	۱۰۳
افغانستان	۱۰۷
بلوچستان	۱۱۱
ایران	۱۱۲
اناطولی	۱۲۰
جزیرۃ العرب	۱۷۳
ہندستان	۱۸۴
ہند چینی	۲۰۶
آسیا قطعہ سندھ اور ویا مستملکاتی	۲۱۶

در رنجی باب
افریقا قطعہ سی

معلومات اجمالیہ	۲۱۹
مصر خدیوتی	۲۳۵
بربرستان	۲۴۶
صحرائی کبیر	۲۵۵
سودان و سنغامبیا و کینہ	۲۵۸
حبشستان	۲۶۵
افریقانک اقسام متباقیہ سی	۲۶۷
اور ویا مستملکاتی	۲۷۲

فهرست جلد اول

برنجی باب

مقدمات جغرافیه

صحیفه

- جغرافیایانک تعریفی و منافع و اقسامی. — ارضک شکلی. —
- کره ارضک خطوط و ابعادی. — منطقه لر. —
- جهات اصلیه. — کره اوزرنده بر محلك موقعی لعین
- ایتمک: عرض و طول. — خریطه و مقیاس لر. —
- قره لره و یریلان اسماء مختلفه. — صور و صور لره
- و یریلان اسماء مختلفه. — قطعات خمس ارضک
- منظره طبیعیه سیله مزاج هواسی. — عروق آبی
- بشر. — ادیان. —

ایگنجی باب

اوروپا قطعہ سی حقیقده معلومات اجمالیه

۳۹

اویغنجی باب

آسیا قطعہ سی

معلومات اجمالیه

۵۷

- روسیه ممالکی: سیبریا واقصای شرق قطعہ سی. —
- آسیای وسطی مستملکاتی. — قافقاسیه مستملکاتی. —

۶۹

اراضی قطبیہ جنوبیہ بی اراضی قطبیہ شمالیہ دن چوق جسم
بولوب اون ملیون کیلو متر و مربعی یعنی اوروپا قدر تخمین
ایلیورلر .

— خاتمہ جلد اول —

و آمریقایه دها زیاده قریبتیله برابر اراضی جسمیه بی حاوی اولدیفی کورلسی و کورکلی حیوانلر و ایری بالقلر صیدیله تجارتیه فائده ویرمسی جسمیله سیاحلرک چونغی قطب شمالی سمتنه عزیمت ایتشلردر . چونکه قطب سیاحلری (بانکیز Banquise) تعبیر اولنان بوزاطلرینه صاپلانان کیلریله برابر بر ایگی سنه قالمغه مجبور اولوب کیلری سالمآ بانکیزلردن قورتیلسه بیله کیرویه دونمک ایچون اراضی قطبیله جنوبیه ده مشکلات دها زیاده در . بواجلدن قپودان (فوق) ۱۱۸۷ ده عرض جنوبینک ۷۰ درجه سنه قدر کیده بیلوب هیچ قریه راست کلامشدر . لکن صوکره کیدن کاشفلر مدار قطب جنوبیه طوغری بر اوزون ساحل مشاهده ایدرک مختلف اسملرله تسمیه ایلمشلردر . نهایت قطب شمالیه سیاحت ایدن (جون روس) ک یکنی (جیمس روس James Ross) ۷۰ درجه دن ۷۸ درجهیه قدر امتداد ایدر بر ارض جسمیم کشف ایدوب (ویقتوریا) اراضیسی نامیله تسمیه ایلش بو قطعک نهایت جنوبیه سنده بوزلی ایگی (وولقان) مشاهده ایتشدرکه بو وولقانلر بر مدت کره ارضک منتهای حدود جنوبیه سی اولمق اوزره ظن اولمشدر . اراضی وسیعه مزبوره نک اوزری بر قشر منجمد ایله مستور اولدیفندن بر اطه می یوقسه بر قایچ اطه دن صرکبی هنوز تحقیق اولنه مامشدر .

صکره لری کیدن کاشفلرک عددی تراید ایدرک بونلر

و آمریکا دولت‌نیک دست استملا کینه منتقل اولمشره . انکیزلر
 اک جسم یرله مالکدرلر : (اوسترالیا) و (طاسمانیا) و (یکی
 زه لاند) و (ویتی) اهلری و قسماً (کینه جدید) و (سالومون)
 کبی .

هولاندیزلر اک معمور و اک جمعیتلورینه مالکدرلر :
 (صونده) و (مولوق) و (بورتو) و (سهاب) و قسماً (کینه
 جدید) اهلری کبی .

آمریقـالیر (فیلیپین) و (هاوای) اهلرینه ؛ فرانسیزلر
 (یکی قالدونیا) و (مارکیز) و (تایی) جزائرینه ؛ پورتیکیزلر
 (دیلی) نواحیسـنه ؛ آلمانلر (قیصر ویلهلم) و (بسمارق)
 و (ماریان) و (کارولین) اهلرینه مالکدر .

﴿ اراضی قطبیه جنوبیه ﴾

(هورن) و (امید) و (یکی زلاند) برونلرینک سمت
 جنوبیسـنده اوچ بحر محیطک یعنی هندی و کبیر و اطلسی
 صولری بحر منجمد جنوبیه قاریشور . بعض ساحین بحر
 منجمد جنوبیده قطب جنوبینک بولنی ارامشر ایسهده وصول
 ممکن اولدقدن ماعدا کشفیات بحر منجمد شمالیده اولدیغی قدر
 ایلر و کیده مامشدر . چونکه بحر منجمد شمالینک اوروپا

ژاپونلی، آمریقالی، اوروپالی) . (قوق) ك یناشدینفی زمان
یریلرک هددی ۴۰۰ پیک راده سنده ایکن ایوم کرکی کبی تنزل
اتمش و باقیسی اوروپالیرک دلائیلله طریق تمدنه ایجه ایلرو
کیتشدیر .

(ساندویق) اطهری آسیا ایله آمریکا میانده و بحر محیط
کبیرک اورته سنده بولندقلرندن آمریکا و آمریکا بالقجی کیلرینه
غایت مهم موقف و ملجأ اولمقده درلر. وهوالری غایت کوزلدر
مقر حکومت اولان (هونولولو Honolulu) شهری قهوه
وتوتون و مشین وات طوزلمه سی نجارتی ایدر .
(هاوای) اطهرلیله (ساموئا) اطهری حکومت متفقہ
آمریقاہ تابعدر .

— اوقیانوسیه نك احوال اجمالیہ سی —

(اوقیانوسیه) قطعہ سی غرباً بحر محیط ہندی واسطہ سیلہ
آسیای جنوبی و افریقادن شمالاً و شرقاً بحر محیط کبیر ایله
آسیای شرقی و آمریقادن تفریق اولمشدر .
بو قطعہ یی تشکیل ایدن جزائر عدیدہ اوچ بیوک قسمہ
آیرلشدیر: اولاً غرب شمالیدہ (مالیزیا) ، ثانیاً غرب جنوبیدہ
(ملانزیا) ، ثالثاً شرقدہ (پولینزیا) .
بو قطعہ برابکی اوافق پارچہ اراضیدن ماعدا بتون اوروپا

یاخود (فنجی) اطهریله اداره جه توابعی صاییلان (فنیکس)
 و (اونیون) و (تونفا) و (کیلبر Gilbert) و (یکی هبرید)
 و جنوبی (سالومون) اطهری انکلتزه نکدر . (یکی قاله دونیا)
 و (تاتی) و (مارکیز) و (غامبیه) و (نوقاهیوا) اطهری فرانسه .
 نکدر . آلمانیا حکومتی کینه جدیدک سواحل شمالیه سنی استملک
 و (قیصر ویلهلم) یعنی (قرال کیلیوم) اراضیمی تسمیه ایلدکن
 صکره او جوارده (بسمارق) و (یکی بریتانیا) و (یکی ایرلندا)
 و (شمالی سالومون) جزائر مجتمعه صیله سمت شمالیده (قارولین)
 و (ماریان) و (مارشال) و (رالیق) اطهرنده دخی رکز رایت
 حکومت ایشدر .

بو اطهرک اکثر سکائی دریلری اوزرینه درلو نقش-لر
 ترسیم و تصویر ایدهرک یقینلرده بولنان اوروپا اولرک تأثیر
 نفوذیله وحشتلری کسب خفت ایشکده در . میسیونرلر بو
 اطهره دخی یایلمشدر .

(ساندویق نام دیگرله هاوای اطهری) مدار سرطان
 قربنده واقع اولوب اوقیانوسیه نیک شمالی نقاطیدرلر .
 اک بیوکری (حاوای) اطه-سیدرکه درت دفعه دور عالم
 ایدن سیاح مشهور قپودان (قوق Cook) ۱۱۹۳ ده
 اوراده یریلر طرفندن اتلاف ایدلمشدر و درت پیک مترو
 ارتفاعنده غایت شدید اوچ وولقانی حاویدر . مقدار نفوسی
 جمعاً ۱۵۰,۰۰۰ قدر اولوب نصفندن زیاده سی اجنیدر (چینلی ،

شرقیسنده بولنان قسمه مقدملری جنوباً پولینزیآ و شمالاً میقرو-
نزیآ [۱] تسمیه ایدرلر ایدی .

اسمك دخی دلالت ایندیكى وجهله بو قطعه بحر محیط
کبیره صاچلش بر چوق جزائر صغیره دن عبارت اولوب
اکثریسی سطح دریادن آنجق بر قاج متر و ارتفاعده پویپ تسمیه
اولنان حیواناتک متمادی فقط آغیر مساعیسه ییغلمش جسم
(قورایل) لر در . امواج بو اطهر اوزرینه بر طاقم مواد نباتیه
و بحریه نقل ایتمکده اولدیغندن مواد مزبور . سطح جزیره ده
بر طبقه ترایه حاصل ایتمکله بو اطهر قابل اسکان اولشدر .
بو نوع اطهر بحر محیطده سیر سفاشنی مشکلات و مهالکله القا
ایتمکده در .

پولینزیآ اطهرینک چوغی اوفق وغیر مسکون و ابوجهلری
اوروپا دولتلرینک تحت حکومتنه داخل و بعضلرنده یرلی اصرا
حکمران ایسه ده حکومت مستقله اوله رق ذکره شایان اولانی
یوقدر .

قاناق تعیر اولنان پولینزیآ سکنه سی وحشت کمله حالنده
و کوچک کوچک عشائره منقسماً بشامقده و اوروپا مدنیتیه
پک قولای مانوس اوله مامقده در .

اوروپا و آمریکا مستملطانی — پولینزیآ اطهرلندن (ویتی)

[۱] پولینزیآک معنای لغویسی جزائر کثیره و میقرونزیآک معناسی
دخی جزائر صغیره دیمکدر .

کثیر و شدید ایسه ده مزاج هواسی معتدلدر . قوق بوغازنده
 بالقسیدی چوقدر . مقدار نفوسی سکنز یوز آلتش بیکه بالغ او اور
 کوندن کونه تناقص ایتمکده بولنان والیوم اوتوز قرق بیکدن
 عبارت اولان یریلر ایسه غایت کوزلدر . مقرر حکومتی شمالی
 اولان اطهده کائن (اوقلند Auckland) شهر تجار تگاهیدر .
 یکی زه لاند جوارنده واقع بر قاج کوچک اطه دخی انکلیزله
 تابعدر .

کینه هبیر - (کینه جدید) نام دیگرله (پاپوآزیا
 Papouasie) اطهسی اوسترالیا تک شمالنده جسم و هنوز
 مجهول بر اطه اولوب قسم فریسنی هولاندیزلر وسواحل شرق
 شمالیسنی آلمانلر وسواحل شرق جنوبیسنی دخی انکلیزلر
 بنه مشلدر . بو اطه تک سکانی هپ سیاه اولوب ۶۰۰,۰۰۰
 قدر تخمین اولنمدهدر . غربده ساکن اولان (پاپو) یاخود
 (پاپوآ) طائفهسی ذکی وچالشقانددر . حالبوکه وسطده مقیم
 اولان (ارافورا Arafouras) یاخود (الفور و Alfourou) لر
 غایت چرکین و خونخوار اولهرق آدم بیجا بلکه اتهام اولنورلر .
 رنگارنگ و کوزل توپلی قوشلرک وطنی بو اطهدر .

﴿ پولینزیآ ﴾

اشبو تعداد ابتدیکمز جزائر دن ماعدا اوقیانوسیه تک جانب

بشنجیسی (اوستریای شمالی) قسمی اولوب اداره‌سی
اوستریای جنوبی‌یه ملحقدر .

آلنجیسی (اوستریای غربی) قسمی اولوب مقری (پرت
Perth) شهریدر .

اشبو قطعه جدیدده صنائع یوما فیوما ترقی ایتکدهدر .
آلتوندن صکره یون اطه‌نک باشلوجه اخراج‌ایتدر .

یرلیلر سیاه وربع مس‌کونک اک وحشی آدم‌لری اولوب
طاغنیق فاملیلاره متفرق اولمشلردر . انکلیزلرک تکثر وانتشاری
اوزرینه بوزوالیلر آمریقا هندیلری کبی طاغاره وایصنر یرلره
الجا ایتکده وکوندن کونه محو ومنقرض اولمقدهدر .

طاسمانیا اطه‌سی . — اوستریانک سمت جنوبیسنده واقع
(طاسمانیا) نام دیکرله (دیمن Diemen) اطه‌سی دخی انکلتره .
نکدر . جزیره مزبورده (اوستریا) دن (باس Bass) بوغازیله
تفریق اولنور . سکنه‌سی ۱۷۷,۰۰۰ انکلیزدن هبارت اولوب
یرلی جنسی کلیاً محو اولمشدر . مقری (هوبارت طوون) شهریدر .
یکی نه لانه — یکی زه لاند اطه‌لری (قوق Cook) بوغازیله
تفریق اولنور ایکی اطه‌دن مرکب اولوب آلتون و تیمور
و کور معادنیله انکلتره‌یه خیلی حاصلات ویرمکدهدر . و حاوی
اولدیفی جسم مرعارده بس‌لنان حیواناندن دخی کلیتلو یون
چیقارلمقدهدر .

طوپراغک قوه انباتیه‌سی فوق‌العاده اولوب فورطنه‌لری

طوزلی کولار ایچنده غائب اولدقلری دخی مستبان اولمشدر .
 اک معروف اولان سلسله اوسترالیا قوردیلیرالیدرکه
 (Denham) دنهام جبالی و (مائی طاغیر) و اوسترالیا آلپالری
 نامرله سواحل شرقیهده جنوبدن شماله قدر امتداد ایدر . بو
 اطهده (مررای Murray) اسمنده جسیم بر نهر جریان ایدرکه
 (دارلنغ) اسمنده برده ایاغی واردر .

اوسترالیا اطهسی ایوم کاملاً انکلتره تصرفنده بولنهرق
 الی ادارهیه تقسیم اولمشدر .

اواکیسی جنوبده (یکی غال جنوبی) [۱] قطعهسی اولوب
 انکلز لک اول قولونی تأسیس ایتدکاری قسدر . مقر
 ادارهسی (سیدنی Sydney) شهریدر . شهر مذکور ۵۰۸,۰۰۰
 نقوسی شامل اولوب بتون مستملکات مرکز حکومتیدر .

ایکنجیسی منهای شرق جنوبیده (ویقتوریا) قسمی اولوب
 مقری (ملبورن Melbourne) بلدهسیدر . بلده مذکوره
 ۱۲۹۳ تاریخنده ۱۲۴ نفوسی بر قریه ایکن ایوم بشیوزیک
 صکانی محتوی غایت ایشک بر تجارت اسکلهسیدر .

اوچنجیسی شرق شمالیده (قوینسلند Queensland) قسمی
 اولوب مقری ساحلده (بریسبان Brisbane) بلدهسیدر .

دردنجیسی (اوسترالیا جنوبی) قسمی اولوب مقری
 (عاده لاید) اسکلهسیدر (۱۶۵,۰۰۰ نفوس) .

محیط هندی به ساحل اوله رق جنوب طرفنده (اسپنسر Spencer) و (سن و نسان) اسمیله ایکی کورفز حاصل اولمشدره. (ویلسون) برونی اطه نك اك جنوبی نقطه سیدر .

اوسترالیا نك هوایی علی العموم معتدل اولوب مدار جدی تام وسطندن مرور ایدر . حاصلات زراعیه سی میاننده مواد غذایی بی حاوی اولانلر نادر دره . انکلیزرلر چوید و قهوه و شکر قامشی و پموق یتشدیر مکه غیرت ایتمکده درلر . بواطه نك حیواناتی اوروپا حیواناتنه قطعاً بکزه من فقط اوروپادن کتوریلان حیوانلر هواسیله پك قولای امتزاج ایدوب کوزل یون و یرن قویونلر و کچیلر و آت و صیغرلر بواقلمیده تکثر ایتشدز . آلتون و باقر و کوش و تیمور معدنلری دخی برکتلیدر .

انکلیزرلر ۱۴۰۲ ده ایلك دفعه اوله رق اوسترالیا نك سمت جنوبیسنده منفا اولق اوزره بعض نقاطی استملاک ایدوب اول وقتدنبرو خیلی استکشافات اجرا ایتشلردر . درون جزیره ده وقوعه کلان سیاحت مختلفه دن آ کلاشلدیغنه کوره اوسترالیا نك وسطی ظن اولندیغی کچی بر بیوک کول و یا جسمیم چول ایله محاط اولمیوب منبت وادیلری و صولاق صحرا لری کثیر اولدیغی و طاغلری آچق و چپلاق قیالقلردن عبارت بولندیغی و بعض قومسال یرلر دخی نادر اولدیغی تحقق ایتشدر . انجق جبال متسلسله نك وضعیتی افریقایه مشابه یعنی طاغله س—واحله یقین اوله رق بو جهتدن حاصل اولان انهارك چوغنی داخل جزیره ده

﴿ ملانیزیا ﴾

(ملانیزیا نام جدیدله اوسترالازیا) دیو الیوم بش بیوک اطهیه
 تسمیه ایدبورلر که اکثر مکانی سیاه ایکن یوما فیوما تناقص
 و انقراض بولمده و اوروپا قولونیلری برلرینی اشغال و اعمار
 ایتمکده در . بو اطهر (اوسترالیا) و (طاسمانیا) و شمالی
 و جنوبی (یکی زه لاند) و (کینه جدید) اطهری اولوب درت
 اولکیلر کاملاً و کینه جدید دخی قسماً انکتله دولتنک تحت
 استلا کنده در .

اوسترالیا اطهسی . — اوسترالیا اطهسی ۷ میلیون ۷۵۰ بیک
 کیلومتر و مربعی قدر اراضی بی حاوی اولوب تقریباً اوروپانک
 اوچ ربعی قدر در . نفوسی بو کون درت میلیونه بالقدر . بو
 اطه ۱۰۱۴ تاریخنده هولاندهلی (طاسمان) نام سفیاح طرفندن
 اوروپایه طاندریش اولوب اولوقت مرقوم بو اطهیی (یکی
 هولانده) نامیله تسمیه ایشدی .

اوسترالیا نک شکلی مدور و سواحلی افریقا کی دوز
 و هموار در . جانب شرقی بی بحر محیط کیره ساحل اولوب
 (قورایل Corail) پیغلرینک کثرتدن ناشی شرق شمالیسنه
 (قورایل) دکزی دیرلر . جانب شمالیسی (حارافورا) دکزی
 و (قارپاناریا) کورفی و (طورس Torrès) بوغازیله محدود در .
 (یورق) برونی اطه نک ا ک شمالی نقطه سیدر . غرب طرفی بحر

کوچک حکومتداره بولنوب اک معروفلری (صوماترا) اطهسنک
سمت غرب شمالیسنه حاکم اولان (آچه) یاخود (آچین Achem)
امارتیله (بورنه او) اطهسنک غرب شمالی طرفلریسنه حاکم اولان
(بورنه او) یاخود (برونای Brunei) حکومتیسنه در. او اکیسک
مقری (آچه) وایکنجینک مقری (بورنه او) شهرلیدر .

بونلرک ایکیسیده برر حکومت اسلامییه اولوب اولکیسی
هولانده نیک وایکنجیسی انکتره نیک تحت جابه سنده در. (مالیزیا)
اطه لرنده درت ملیوندن زیاده اهل اسلام وارددر. بقیه مالیزیا
(بودی) درلر .

(بورنه او) جوارنده کاشن (سولو Soulou) اطه لری
سکانی قورصانقله مشهر اولوب بو اطه لرنک اینجو وهنبری غایت
مقبولدر .

انکلیز ریورتکیبر مستملطانی . — انکلیزلر (بورنه او) شهری
قارشوسنده (لابوعان Labouan) اطه سنی اله کچوروب بو اطه
(سینغاپور) و (هونگ قونغ) مستملکاتی ارسنده قیمتلی براستاسیون
اولدیفی کچی (بورنه او) سواحل شمالیسنه دخی تحکم ایتدکده در
(بورنه او) ساحلنده واقع (صراواق) حکومتی دخی انکتره نیک
تحت جابه سنده در .

پورتکیزلر مقدا بو اطه لرنک چوغنه مالک ایدیلر بو کونکی
کون تحت تصرفلرنده (صونده) اطه لرندن (تیمور) اطه سنک
سمت شرقیسنده بر اوافق مملکت قالمشدر که مقری (دیلی Dilli)
اسمنده بر کوچک قصبه در .

(صونده) اطه‌لری (مالقه) شبه جزیره‌سندن اوزامش بر
 سلسله کبی اولوب اک جسیمی (صوماترا) ایسه‌ده اک معموری
 (جاوا) در [*] . یالکیز (جاوا) اطه‌سی ۲۸ منیون قدر
 نفوسه مالکدر و دنیانک اک غلبه‌لاک برلرنددر . (سامارانغ) و
 (صورابایا) شهرلری بلاد معروفه‌سنددر . (صوماترا) اطه‌سندده
 ساکن اولان اقوامدن (باتاه Battahs) قومی آدم بیچی
 اولوب اچلرندن بعض جنایات ایشلیانلری بملکه مجازات ایدرلر ایش
 مسن و پیر اولان اقربالرینی یمک دخی عادت قدیمه‌لری ایسه‌ده
 ایوم بو عادتدن واز کچمشلر ایش . ایشلاک ایشکله‌سی
 (پادانغ) در .

(مووق) اطه‌لری (کوچک مولوقلر) و (ببوک مولوقلر)
 نامیه ایکی قسه منقسم اولوب کیتلو بهار اخراجاتندن طولایی
 بعضاً بهار اطه‌لری دخی تسمیه اولنورلر .

(بورنه‌او) اطه‌سی بر جزیره کبیره اوله‌رق داخلی همنوز
 اوروپا‌لواره معلوم دکادر . قسم عظیمی فلهنکه و حوالی
 شمالیه‌سی انکلتزیه تابعدر

(سه‌لب) اطه‌سی لطیف و سواحلی غایتله غیر منتظمدر .
 برلی حکومته . — (مالیزیا) ده برلی و مستقل اوله‌رق

[*] (صونده) اطه‌لرینک مشهورلری (صوماترا) و (جاوا) دن
 صکره بونلردر : (باتقا)، (بیلیتون)، (مادورا)، (بالی)، (لومبوق)،
 (صومباوا)، (فلورس Flores)، (صومبا)، (تیمور Timor)، (تیمور
 لاوت Timorlaout) .

(فیلیپ) نامنه اوله‌رق (فیلیپین) تسمیه اولمش و ۱۸۹۸ سنه میلادیه-
سنده واقع اولان محاربه دن صکره اسپانیادن آمریقایه کچمشدر .
مومی الیه (ماجیلان) سنه مزبورده (فیلیپین) اطه‌لرندن (ماقتان)
اطه‌سنده یرلیلر طرفندن اتلاف ایدلشدر . مقر حکومتی
(لوصون) اطه‌سنده (مانیلا Manila) ۲۲۰,۰۰۰ نفوس ،
شهریدر . شهر مذکور غایت معمور و تجارتگاه اوله‌رق قهوه
وتوتون و شکر و ذیقیت تحتہ اخراجاتی کایتلودر .

لیکن (مالیزیا) نک اک جسم واک زینکین قسمی (هولاندا) یه
تابعدر . (مولوق) و (سه‌لب) اطه‌لری کاملاً زیر تصرفده
اولدیغی کبی شمالی (صوماترا) دن ماعدا بتون (صونده) جزاثری
و (بورنه‌تو) نک جزء اعظمی دخی تحت تملک‌کنده‌در . بو
مستملکاتک نفوس موجوده‌سی ۳۷ میلیونی متجاوز اوله‌رق
محصولات معدنی و نباتیه‌سی غایت چوقدر . بو مستملکات سایه
سنده‌درکه اوروپا دولتیرینک دیون واستقراضاتی سنین اخیرده
تزايد ایلدیکی حالده (هولانده) نک بورجی بالعکس تناقص
ایتمش و اهالیدن استیفا قلنان ویرکولر دخی تقلیل اولمشدر .
مقر حکومتی (جاوا) اطه‌سنک ساحل شمالیه‌سنده کائن
(باتاویا) شهریدر . شهر مذکور ۱۱۵,۰۰۰ نفوسی حاوی
اوله‌رق (اوقیانوسیه) نک اک تجارتگاه بلده‌سیدر . (بورنه‌او)
اطه‌سنده (پونتیاناق) و (سه‌لب) ده (ماقاسار) شهرلری
موجوددر .

وچین دکزی ایله تفریق اولنش اولوب اوج طاقم جزائر
 مجتعه ایله (بورنئو Bornéo) و (سهاب Célèbes) اسمنده ایکی
 بوک اطهیی حاویدر. جزائر مجتعه نك اولکیسی شمالده (فیلیپین
 Philippines) اطهلی اولوب مگملری (لوصون Luçon)
 و (منداناو Mindanao) جزیره لیدر. ایکنجیسی شرق
 جنوبیده (مولوق Moluques) اطهلی و اوچنجیسی غرب
 جنوبیده (صونده Sonde) اطه لیدر که مگملری (صوماترا
 Sumatra) و (جاوا Java) جزیره لیدر .

آلمانیا جغرافیونی (مالیزیا) بی آسیا قطعه سنه نسبت ایتکده
 بو صیدن اسیانک مساحتی سطحی ۴۴ میلیون کیلومتر و صربعدن
 و نفوسی ۸۱۹ میلیون زیاده کوستر مکده در. صونده اطهلی
 وولقانی طاغیرله محاط اوله رق ۱۳۰۱ تاریخنده ظهور ایدن
 فوران برکانی (صونده) بوغازنده بر کوچک اطهیی انجا ایلش
 و (جاوا) ساحل غربیسنده دهشتلی تخریباته صیب اولمشدر .

آمریکا و هولانده مستملاتی . — مالیزیا اطه لیرینک همان
 کافه سی امریکا ایله هولانده دولترینک مستملاتی کبیدر .

فیلیپین اطهلی (یدی بچق میلیون نفوس) حکومت متفقہ
 آمریکانکدر [°] جزائر مزبورہ ۹۲۷ (میلاد ۱۵۲۱) ده سیاح
 (ماجالان) طرفدن کشف اولنوب بعدہ اسپانیا قرالی ایکنجی

[*] فیلیپین اطه لیرینک مشهور لری : (لوصون)، (منداناو)، (سامار)،
 (ماقتان)، (نفروس Megros)، (پانای)، (مندورو Mindoro)،
 (پاراگوما Paragoa) در .

آلتنجی باب

❖ اوقیانوسیه قطعہ سی ❖

(اوقیانوسیه Océanie) قطعہ سی اوقیانوس یعنی بحر محیط کبیرده واقع بر چوق جزائر دن عبارت اولوب مساحتہ سطحیہ لری جمعاً اون بر ملیون کیلومتر و سر بعنه و مقدار نفوسی ۵۳ ملیونہ بالغ اولور . جزائر مزبورہ نك همان کافہ سی اوروپا و آمریکا دولتری تملکنده بولنه رق یا لکز بر قاجی یرلی و مستقل حکمدار لر اداره سنده در .

اوقیانوسیه قطعہ سی آمریقانك كشفندن صکره اوننجی قرن هجریده اوروپا قیودانلرینه معلوم اولوب بو کونکی کون اوچ قسمه تفریق اولمشدر . غربده (مالیزیا Malaisie) ، جنوبده (ملانیزیا Mélanaisie یا خود اوسترالازیا) ، شرقده (پولینیزیا Polynaisie) .

❖ مالیزیا ❖

(مالیزیا) قسمی که معنای لغویسی مالیز اقوامیله مسکون اولان اطهر دیمکدر بحر محیط کبیر ایله بحر مجید هندی میانده واقع اوله رق (آسیا) اراضیسندن (مالقه) بوزازی

مشاهده اولنوب بونلردن بری (هورن) برونیله منهی اولمشدر .
 انکلینر (ماجملان) بوغازینک جنوب شرقیسنده (فالکلند)
 نام دیگرله (مالوئین) اطهرینی استملاک ایلشدر و (پاتاغونیا) قطعه سنی
 دخی (آرجانتینا) حکومتیله (شیلی) حکومتی بیلنلرنده مقاسه
 ایتشلردر . هورن برونیله ساحل غربی (شیلی) یه وقوردیلیرا
 سلسله سنک شرق طرفنده بولنان خطه وسیعه دخی (آرجانتینا) یه
 منتقل اولمشدر (پاتاغون) لر قد و قامتجه نی بشمرک اک بیوک
 آدملری ایمش .

بالاده ذکر اولنان امریقا حکومتلرینک کافه سی حکومت
 متفقه صورتنده اداره اولمقده در .

کیلو مترو مربعی و مقدار نفوسی التي یوز بیکدر . بونلرک کافه سی
یرلی اولوب ایچلرنده اوروپالو یوق کبیدر . آمریقای جنوبی
حکومتلرنده تکلم اولنان اسان اسپانیولجه و مذهب رسمی
قتولیک اولدیغی حالده بو مملکتک سککنه سی کندی اسانلری
اوزره تکلم ایدرلر .

اوروغوای حکومتی

(اوروغوای) مملکتی (ریوده لاپلاتا) نك جانب شرقیسنده
واقعدر . مقری اولان (مونتویدئو Montevideo) دكزه ده
قریب اولدیغیچون تجارت خصوصنده (بونئوس آیرس) ه رقابت
ایلكده در . مساحه سطحیه سی ۱۷۸۰۰۰ کیلومترومی بعنه و مقدار
نفوسی ۹۷۸ بیکه بالفدر .

پاتاگونیا . — (آرجانتینا) مملکتک سمت جنوبیسنده
مثالث الشکل بر مملکت وحشیه بولنه رق اسمنه (پاتاگونیا) تعبیر
ایدرلر . بو مملکت غیر مزروع اولوب سککنه سی دخی غیر متمدندر
(پاتاگونیا) نك جنوبنده (ماجیلان) بوغازی بولنور که برنجی
دفعه اوله رق دور عالم ایدن سیاح مشهور (ماجیلان Magellan)
طرفندن ۹۲۶ سنه سی کشف اولمشدر . بو بوغاز آمریقای
(ارض النار Terre de Feu) تسمیه اولنان بر بیوک و خالی
اطه دن تقریق ایدر .

بو اطه نك اطرافنده و جنوبنده بر طاقم جزائر صغیره ده

اجاج بیله سطح مستویء ارضی عارضه اندر من. پامپا شمالاً (شاقو) دینیان و صیحاق و وصولاق و اورماناق و حالا مجهول اولان اقلیم جسمیه و جنوباً دخی پاتاغونیانک صحاریء بارده و غیر منبته سنه قدر امتداد ایدر. زراعتہ الوریثی دکلسه ده رعی حیواناته مساعد اولدیغندن پامپا دروننده آت و صیغر و قیون سوریلری فوق العاده تکثیر ایش و پالاتا سطح مائلی سکانی حیواندن یانه اک زندکین قوم بولمشدر.

مقر حکومتی کوزل هوا مناسبه اولان (بوئنوس آیرس Buenos Ayres) شهر بیدر که (ریوده لاپالاتا) ساحلنده ۹۵۰,۰۰۰ نفوسلی بر بیوک تجارت اسکله سیدر. (پالاتا) سطح مائلی تکمیل تجارت بحریه سی بو شهرده اجرا اولنور.

(آر جانتیفا) حکومتی پاتاغونیانک قوردیلیرا سلسله سی شرقنه دوشن قسم اعظمی دخی مؤخرآ تحت حکمنه ادخال ایدوب سکانی ایچنده اوروپالور پک چوق دکلسه ده هر سنه بر خیلی اوروپا مهاجرینی ایله تزید نفوس ایلمکده در.

﴿ پاراگوای حکومتی ﴾

(پاراگوای) حکومتی (پارانا) و (پاراگوای) نهر لری آره سنده واقع بر کوچک مملکتدن متشکلدر. بو مملکت دخی مقدم لری اسپانیا مستملکتدن ایدی. مقری (عامونسیون Assomption) نام بلده تجارتگاهدر. (پاراگوای) ک مساحه سطحیه سی ۲۵۳۰۰۰

آرجانتینا حکومتی

(آرجانتینا Argentine) قطعه سی ۱۲۲۵ تاریخچه قدر اسپانیا مستعمراتی ایکن تاریخ مزبورده کسب استقلال ایلشدر .
 بو مملکت شمالاً (بولیویا) و شرقاً (پاراگوای) و (بره زلیا و (اوروگوای) ممالکی و بحر محیط اطلسی و جنوباً (ماجلائن) بوغازی و غرباً دخی شبلی مملکتیله محدوددر . مساحه سطحیه سی ایکی ملیون سسکوز یوز بیك کیلومتر و مربعه و نفوسی بش ملیونه بالغ اولور . (پلاتا) نهری بو مملکتده جریان ایدر . نهر مزبور غایت کنیش بر آغزدن عبارت اولوب شرقده (اوروگوای) و غربده (پارانا) اسمنده ایکی نهرک اجتماعدن حاصل اولمشدر . (پارانا) نهرینک (پاراگوای) نامنده برده آیغی واردر که بو انهار ثلثه بره زیادن نبعان ایدرلر .

رپوده لاپلاتا [۱] سطح مائلنده (اورینوقو) سطح مائلنده بولنان (لیانوس Llanos) صحرائینه مشابه بر جسم و دوز صحرا مشاهده اولنور که اسمنه (پامپا Pampas) دیرلر موسم امطارده صحرا بردن بره یشیلننرک منظره قسوت انکیزی موقتاً مندفع اولور هده یاز موسمنده بسبتون قورویوب غایتله دوز بر بیابان اولور . حتی اولقندر دوزدر که بش آتی یوز بیك کیلومتر مربعی مسافهده بر طاغ ویا تپه دکل بر یوکسه جک

---

[۱] (رپو) کله سی اسپانیول لساننده نهر دیمکدر . بناء علیه رپوده لاپلاتا، پلاتا نهری دیمکدر .

(Chuquisaca) « ۲۰۰۰۰۰ نفوس » شهری اولوب لیکن اک جسم
 بلده سی (لاپاز LaPaz) شهریدر که جوارنده بولمان (نواداده
 سوراتو Nevada de Sorato) طغی ۷۷۰۰ مترو ارتفاعده
 بولنهرق آمریقانک اک یوکسک تپه سیدر . بو طاغلرده معدن
 چوقدر .

● شیلی حکومتی ●

(پرو) حدودندن یعنی تقریباً عرض جنوبینک ۱۹ درجه
 سنندن بدء ایله عاند طاغلرینک غرب طرفنده تا (هورن)
 برونه قدر امتداد ایدن اوزون و اینجه سواحله شیلی تسمیه
 اولنور که بو مملکت هم کثرت محصولاتیه وهم طریق تمدنه
 کسب ایلدیکه ترقیات ایله مشهوردر . بو مملکت دخی ۹۴۶
 دنبرو اسپانیا مستملکاتی ایکن ۱۲۳۳ ده کسب استقلال ایلش
 و ازمئه اخیرده بولیویا و پرو مملکتیه حرب آچهرق
 ایکسینی دخی بلرینی طوغرولدامیه جق صورتده مغلوب و مهزوم
 ایدوب بولیویانک بتون سواحلی نندن آلمشدر . مقدار
 نفوسی ۳,۱۷۰,۰۰۰ اولوب مساحه سطحیه سی دخی تریعا
 ۷۵۹,۰۰۰ کیلومترودر .

مقر حکومت (سانتیاگو Santiago) شهری ۳۳۰,۰۰۰
 نفوس « اولوب اسکله سی اولان (والپارایزو Valparaiso)
 آمریقا سواحل شرقیه منک اک تجارتگاه بلادندن معدوددر .

فیض و برکتی اول مرتبه ایدی که اهالی بعضی آلات و ادواتی
او معدن اعمال ایشلردی . حتی پایتختننده کبارلر
باغچلرینی نوندن معمول برطاقم اغاجرله تریین ایشلر ایدی .
والحاصل پرو ۱۲۳۶ سنه سنه قدر اسپانیا اداره سنده قالوب
سنه مزبورده کسب استقلال ایشلدر .

مساحت سطحیه سی ۱,۱۳۷,۰۰۰ کیلومتره مربعی اولوب
سکنه سی دخی درت بچق ملیون نفوسدن عبارتدر . سکنه مزبورده
میانده بر خیلی غیر متمدن (هندیلر) وارددر .

مقر حکومتی (لیمایا Lima) « ۱۳۳,۰۰۰ نفوس » شهر
لطیفیدر که ساحله طقوز کیلو مترو مسافده (فرانسواپزارو)
طرفندن بنا اولمشلدر . اسکله سی (کالائو Callao) در .

(کوزقو Cuzco) « ۸۰,۰۰۰ نفوس » انقاس دولتنک
پایتخت قدیمی اولوب اسکیدن قلله آثار عتیقه سی چوقدر .

﴿ بولیویا حکومتی ﴾

(بولیویا Bolivie) مملکتی شمالاً و شرقاً بره زیلیا مملکتی
وجنوباً (پاراگوای) و (آرجانتینا) حکومتلری و غرباً شیلی
و (پرو) مملکتلریله محدوددر . هیچ ساحلی یوقدر مساحت
سطحیه سی ۱,۲۲۶,۰۰۰ کیلومتره مربعه و نفوس موجوده سی
بر ملیون یدیوز بیکه بالفدر مقر حکومتی (شو کزاقا)

مستملکاتی ایکن ۱۲۳۹ تاریخندنبرو مستقل بر حکومتدر .
 اھالینک بر قسمی ہندی و بر قسمی دخی آزاد اولان اسرای
 زنجیہدر . اوروپا ایلہ ارملرنده برتلقراف خطی تمدید اولمشدر .
 مقر حکومتی (ریودہجانیرو) « ۷۰۰,۰۰۰ نفوس »
 شہری اولوب بوشہر دنیانک اک کوزل لیمانلرندن برینک قییسندہ
 واقعدر . حتی شہر مزبورک لطافتنی (استانبول) و (ناپولی) ایلہ
 مقایسہ ایدرلر . (سان پاولو Saint-Paul) « ۲۶۰۰۰۰۰ نفوس »
 و (باھیا) یاخود (سان سالوادور) « ۲۳۰,۰۰۰ نفوس » و
 پرنامبوق (۱۲۰,۰۰۰ نفوس) وعامازون نہری آغزندہ کائن
 (پارا) شہرلی اوروپا ایلہ کلی تجارت ایدرلر .

﴿ پھرو حکومتی ﴾

(پھرو Péro) مملکتی شمالاً خط استوا حکومتی وغرباً
 بحر محیط کبیر و جنوباً (شیلی) و شرقاً (بولیویا) و (برہزلیا)
 مملکتلریلہ محدوددر . اوروپا اولر گلزدن اول (پرو) مملکتندہ
 غایت قوتلی بر حکومت بولنوب حکمدارلرینہ (انقاس Incas)
 تسمیہ اولنورمش . ہجرتک ۹۳۱ سنہلرینہ طوغری (فرانسوا
 پزارو Pizarre) بر طاقم (اسپانیول) سرسریلریلہ (پرو)
 مملکتنہ یناشوب محاربه ومقاتلہ ایلہ مملکتی ضبط و استیلا ایلدی .
 بو مملکتک معدنلری پک چوقدر . آتون معدنلرینک

و تیش سکسان مترو قدر درین اولوب ناینه ده بحر محیطه
 ۷۰،۰۰۰ طونیلانو صوبوشاندیغی حساب اولمشدر. جریاننده کی
 عظمت ووقار شایان تماشادر. نهر هنزبورک وجه تسمیه سی ابتدای
 کشفده جوارنده ساکن اولان اقوامک قادینلری دخی اورو-
 پالیرله قارشو محاربه ده بولندقلری خصوصیدر. بونهرک دخی
 هر سینه فیضانی اولوب جهت علیاسنده استیعاب ایلدیکی وادی
 واورمانلرده بحرسفیددن بیوک کولر وبتاقلقلر حصوله کتیرر.
 صونیک کثرت و قوتی اول درجه در که منصببنده دکز صوینه
 قاریشقمسزین ۳۵۰ کیلو مترو مسافه قطع ایلر. میسیسیپی نهری
 سطح مائلی ایرماقلریله برابر ۳ ملیون ۳۰۰ بیک کیلومترو
 مربعی اولدیغی حالده عامازون سطح مائلی ۷ ملیون کیلومترو
 مربعیدر.

من جهة الوسعه دیناده بیئل اولان عامازون سطح مائلی
 شدت حرارتدنناشی لایقیله مسکون اولیوب بتاقلقلر وهنوز
 انسان آیاغی باصمامش جسم اورمانلر چوقدر. شرق جنوبیده سوا-
 حله یقین اوله رق (سیررادواسپنهاو Sierra do Espinhaço)
 امتداد ایلدیکی کبی وسطده دخی (پیره نه) و (سیرراجرال
 Géral) تسلسل ایدوب اشبو (جرال) سلسله جبالی (سن
 زوق) برونده منتهی اولور.

(بره زیلیا) نک جسمامت فوق العاده سنه بناء حاصلاتی پک
 متنوع وپک چوقدر. بو مملکت مقدملری (پورتکیز) دولتنک

﴿ بره زیلیا مملکتی ﴾

بره زیلیا مملکتی آمریقای جنوبینک ایکی خسنی حاوی اولوب همان کافه حکومتلریله هم محدوددر . بو مملکت آمریقای جنوبینک بیوک نهرلری آغزلینه حاکم واوروبا تجارتی ایچون مهم اولان سواحل شرقیه سنک قسم اعظمه (۸۴۰۰ کیلومترو) مالک اولسی حسینله اهمیتی درکاردر . مساحتہ سطحیه سی ۸ ملیون ۴۶۰ بیک کیلومترو مربعی اوله رق اوروپانک اوچ ربعدن زیاده اولدیغی حالده مقدار نفوسی انجق ۱۵ ملیوندن عبارتدر . کیلومترو مربعه ۲ نفوس بیله دوشمز . دنیانک اقوای انہاری اولان (عامازون) صوبی (بره زیلیا) پی غربدن شرقه طوغری کاملاً اروا ایلمکده در . نهر مزبور (پهرو) مملکتینده (قوردیلیرا) جبالندن (مارانون Maranon) و (او قویالی Ucayali) اسملریله ایکی قول اوله رق نبعان ایدوب بش بیک یدی یوز کیلومترو مسافه قطع ایلدکدن صکره (مارابو) اطه سی قارشوسنده جنوبدن کلان (توقانتین Tocantins) نهری آغزلیله قاریشهرق دکزه منصب اولور . طولی (نیل) و میسیسیپی دن قیصه ایسه ده عرضی و عمقی آنلردن زیاده و کندینه ملاقی اولان (ریونفرو) یعنی نهر اسود و (مادهیرا) و (تاپایوس) کبی متعدد ایر مقلک هربری اوروپا انہارندن ده جسیمدر . مجراسی اعوجاجلی و درت بش کیلومترو قدر عریض

حسیلہ ہواسی معتدل اولوب حرارتی شدتلی دکدر . فقط
زلزلہ سی چوقدر .

﴿ غویانا قطعہ لری ﴾

علی العموم (اورینوقو) نہریلہ (عامازون) نہری ارہ سندنہ
بولنان جزیرۃ الشکل قطعہ یہ (غویانا Guyane) نامی وریلور
ایسہدہ مؤخرآ بو اسم یالکیز اوروپا مستملکاتہ تخصیص
قلتمسدر .

مستملکات مزبورہ نک سواحلی بتاقلق وزیادہ اورماناق و ہواسی
وخیم اولوب قیش موسمنده یغموری و یاز موسمنده قور اقلغی
شدتلیدر . (غویانا) اوچ قسہ منقسدر :

قسم اول ضربده (انکلیز غویانا) سی اولوب (۲۷۸,۰۰۰)
نفوس) جلاسنگ پوکیدر . مرکز حکومتی لب دریادہ
(جورج طوون) شہریدر .

قسم ثانی (هولاندیز غویانا) سی نام دیکرلہ (سورینام
Surinam) مستملکاتی اولوب (۷۳۰۰۰ نفوس) مرکز حکومتی
(پاراماریبو) در .

قسم ثالث شرقده (فرانسز کویانی) اولوب ہپسنگ کوچکیدر
(۳۰,۰۰۰ نفوس) . مرکز حکومتی اولان (قاین Cayenne)
جانیلرہ محل تقیدر .

سطحیه سی ۹۶۲۰۰۰ کیلومتر مربعند و مقدار نفوسی ایکی بچق میلیونند زیاده در. (ماراقایو) کور فزی ساحلده خیلی ایچرو اوزامشدر .

(اورینوقو Orénoque) نهری بو مملکتی اروا ایتمکده در . نهر مذکور سطح مائلنده دریا کبی دوز صحرالر مشاهده اولنور که انلره اسپانیول لساننده (لیانوس Llanos) تسمیه اولنور لیانوسلرده یاز موسمنک شدتلی حرارتی اصلا یشیلک بر اقیوب بادیه حاله چویرر . لکن فصل شتاک کبثرتلی بارانی اوراده بوراده بر طاقم کولار تشکیل ایلیه رک نباتاتی دخی احیا ایلر . مرکز حکومتی (قاراقاس) شهریدر «۷۲,۰۰۰ نفوس» .

﴿ خط استوا حکومتی ﴾

(خط استوا Equateur) حکومتی شمالاً (قولومبیا) و شرقاً (برهزلیا) و جنوباً (پرو Péro) ممالکی و غرباً دخی بحر محیط کبیر ایله محدوددر . بو مملکت دخی ایکی اولمکیار کبی اسپانیا مستلکاتندن ایکن مؤخرآ آیرلشدر . مساحه سطحیه سی ۳۰۰,۰۰۰ کیلومتر مربعنه و مقدار نفوسی بر بچق ملیونه بالغ اولور .

مقر حکومتی (کینو Quito) شهریدر (۸۰,۰۰۰ نفوس) شهر مذکور خط استوا تکتمده بولندیغی حالده سطح بچردن ۲۷۰۰ متر و مرتفع اولغله وجوارنده جبال رفیعده دخی بولمق

منبت ومعدنلرینک کثیر اولسی دخی ثروت طبیعیه سنک باشلی
اسپانندن صاییلور.

(عاند) طاغری قولومبیانک قسم غربیسنی کاملاً قابلامش
اولوب شواهیق دائماً قار وبوزله محاطدر . بو طاغلردن حاصل
اولان (ماغدالنا) نهری عانتیل دکیزینه جریان ایدر .
مقر حکومت اولان (بوغوتا Bogota) شهری ۱۲۰,۰۰۰
نفوس آمریقانک اک کوزل واک یوکسک یایلارندن برنده
کائن اولوب بولندیغی موقعک ارتفاعی سطح بجردن ۲۶۰۰
مترو قدر تخمین اولنور .

بو قطعه اسپانیا مستملکاتندن ایکن ۱۲۳۶ تاریخنده کسب
استقلال ایله (غرنا د جدید)، (ونه زونه لا) و (خط استوا)
قطعه لرندن مرکب اولق اوزره (قرستوف قولومب) نامنه
اولرق قولومبیا حکومتی تشکیل ایلشیدی ۱۲۴۵ ده سالف
الذکر اوچ قطعه بری برلرندن آیرلقلرندن (قولومبیا) نامی
یالکن (غرنا د جدید) منحصر قالمشدر .

● وونه زونه لا حکومتی ●

(وونه زونه لا Vénézuéla) حکومتی شمالاً (عانتیل)
دکزی و شرقاً (غویانا) قطعه لری و جنوباً (بره زلیا) مملکتی
وغرباً دخی قولومبیا ایله محدوددر . بو مملکت دخی مقدا
قولومبیا حکومتنده داخل ایکن ۱۲۴۵ ده آیرلمشدر . مساحت

و کوهستان اولوب طوپراغی دخی غایت منبتدر و مزاج هوانک
اقتضاسندن اوله رق افریقا و هندستانده نشو و نما بولان نباتاتی
فوق العاده بسلیوب بالعکس اوروپا نباتاتی اولقد در فیض
بوله مامشدر. شکر قامشی و قهوه و توتون و قاقاو و بهارات
اخراجاتی کلیدلدر. اوروپا لولر آمریقایه کلدگری زمان کوچک
عانتیلرده (قاریب) طائفه سی ساکن ایدی. (قاریب) غایت
خونخوار و وحشی اولوب ایشلری کوجلری جدال و قتال
اولدیقندن و کویا ایچلرندن بعضلری انسان ییچی اولدقلرندن
اسپانیولار بونلری کاملاً محو و اتلاف ایلمشدر.

— ❖ آمریقای جنوبی ❖ —

❖ قولومبیا حکومتی ❖

قولومبیا مملکتی ۱۲۷۷ تاریخنه قدر (غره ناد جدید)
نامیله معروف ایدی. بو مملکت شمالاً (پاناما) حکومتی و جنوباً
(بره زلیا) و (خط استوا) مالکی و غرباً دخی بحر محیط کبیر ایله
محدوددر. مساحتی سطحیه سی ۱۰۹۱۷,۰۰۰ کیلومتر و مربعه
بالغ و مقدار نفوسی ۳ میلیونی متجاوزدر.

بو مملکت ایکی دکزه ساحل اولق جهتیله آمریقانک موقعا
اک مهم اقسامندن هد اولدیغی کبی هواسنک معتدل و طوپراغنک

قارشو سنده واقع (برمودا Bermudes) جزائر مجتمعه سی و فلوریده
 یارم اطمه سی حداسندن شرق جنوبی به طوغری متسلسل اولان
 (لوقای) یا خود (باهاما) جزائر مجتمعه سی دخی انکاتره حکومتی
 اداره سنده در . (قریستوف قولومب) ک ۱۳ تشرین اول ۱۴۹۲
 تارینخنده اک اول باشدیفی الهه (باها) اطمه نرندن بری ایدی .

(مارتینیقو Martinique) اطمه سیله (غواده لوپ Guade
 loupe) و ملحقانی [۱] فرانسه نك تحت تصرفنده در . (مارتینیقو)
 اطمه سنك قهوه سی مشهور اولوب مقری (فور ده فرانس
 Fort de France) شهریدر .

ینه کوچك عانتیلردن اوچ دانه سی [۲] دانیبارقه نك و بش
 دانه سی [۳] دخی هولانده نك زیر تملکمنده در .

کوچك عانتیلرک ساکن قدیمه سی (قارایب Caraïbes)
 اممنده بر طاقه اولدیغندن بو اطمه له مقدا (قارایب) اطمه لری
 دخی تسمیه اولنور ایدی . جزائر مذکورهنك اکثری و وواقانی

[۱] (غواده لوپ) اطمه سنك ملحقاتی (ماری فالانت Marie-
 Galante) و (دهزیراد Désirade) و (سن بارتلی - Saint Bar-
 thélemy) اطمه لریله (سنت سانتس Saintes) جزائر مجتمعه سیدر .
 [۲] (سنت قروا Sainte-Croix) و (سن طوما Saint-
 Thomas) و (سن ژان Saint Jean) .

(۳) (کوراسو Curaçao) و (سبابا) و (سنت اوستاش
 Saint-Eustache) و (اروبا Arouba) و (بونر Bonaire)
 و قوما (سن مارتن) .

ایله وقوعه کلان محاربه اوزرینه اسپانیا مغلوب اولغله (۱۸۹۸)
 (کوبا) حکومت متفقہ نیک زیر حجابہ سنده اوله رق حکومت مستقله
 اولشدر .

(پورتوریکو) اطہ سنک طوپراغی دخی غایت منبت اولوب
 مرکز حکومتی (سان جوان San Juan) شہریدر . بو اطہ دخی
 اسپانیا مستملکاتندن ایکن محاربه مذ کورہ دن صکرہ حکومت
 متفقہ یکمشدر .

(ژامایقا La Jamaïque) اطہ سی انکترہ یہ تابع اولوب
 ہواسی کوزل و صحیح اولدیغندن بیماران تبدیل هوا ضمنندہ
 جزیرہ مذ کورہ بہ کیدرلر . مشہور شہری (کنکستون Kingston
 درکہ کلیتلو روم تجارتی ایدر .

کوچک عالیلارک کافی اوروپا مستملکاتیدر بونلردن
 (روزکار اطہ لری Iles du Vent) تعمیر اولنانلر داخل اولق
 اوزرہ اون اتی دانہ سیلہ [۱] اورینوقو نہری آغزینک قارشوسندہ
 کائن (ترینیداد Trinité) جزیرہ کبیرہ سی و حکومت متفقہ

[۱] انکترہ یہ تابع اولان اون اتی آطہ زبردہ تعداد اولنور :
 (طورطولا Tortola) ، (ویرزن غوردا Virgin Gorda) ،
 (مانہ فاذا Anegada) ، (مانفویلا Anguilla) ، (باربودا Barbou)
 (de) ، (ماندیغوا Andigoa) ، (سن قریستوف Saint-Christo)
 (phe) ، (نویس Neuis) ، (مونمرات Montserrat) ، (دومینیکا
 Dominique) ، (سنت لوسی Sainte Lucie) ، (سن ونسان
 Saint-Vincent) ، (باربادا Barbade) ، (غرہ نادیل Grenada-
 dilles) ، (غرہ نادا Grenada) ، (تاباغو Tabago) .

ایک نجیبی (دومینیکا حکومتی) République Domini-
 (caine) اولوب « ۴۱۰,۰۰۰ نفوس » اہالیسی بیاض و ملز
 قاریشقدر . مقر حکومتی (سان دومنگو San Domingo)
 شہریدر .

ہایتی اطہسٹنک طاغری چوق اولوب مواقع رفیعہ سی
 لطیف و معتدل الہوا ایسہدہ ساحلاری آلچق اولوب اورالردہ
 رطوبتی حرارتک شدت تاثیرندن مہلک خستہ لقلر تولد ایدر .
 حاصلات معدنیہ وزراعیہ سی ایچہدر . شکر و پموق و قہوہ
 باشلوجہ حاصلاتیدر . کشفدن اول بو اطہدہ ینہ بر میلیون قدر
 نقوس موجود اولوب بونلر حلیم و ملایم و شکار و اثمار
 ایلہ متعیش ایدیلر . اسپانیولار و صکرہ فرانسرلر بو اطہی
 استملاک ایلدیلر ایسہدہ مؤخرآ مذکور اطہ اسپانیادن آریلشدر .
 کوبا Cuba اطہسی (۱,۵۷۰,۰۰۰ نفوس) سانتیلرک اک
 بیوکی اولوب طوپراغی غایت منبدر و اکثریا سنہدہ ایکی دفعہ
 محصول بتشدیرر . شکر و پموق و مصر بغدادی و آنصون و قاقاؤ
 و قہوہ و توتون باشلوجہ حاصلاتیدر . مقر حکومتی (ہاوانہ
 La Havane) شہریدر کہ آمریقانک اک کوزل ایمانی حاوی
 اولوب توتونی و پیراق سیغارملری اوروپادہ پک مقبولدر . مقدار
 نقوسی ۲۶۰,۰۰۰ قدر تخمین اونور . ایکنجی بلدہ سی
 (سانتیاگو) در .

کوبا اطہسی اسپانیا مستعمراتندن ایکن حکومت متفقہ آمریقا

ملحوظه كاملاً كيندنی كوستر مش و عملیاتدن صرف نظر اولمغه
مجبوریت كورلمشیدی . پاناما قنالک كشادی نوقت میسر اوله جغی
كسدر یله مز .

﴿ عانتیل اطه لری ﴾

(عانتیل) اطه لری (مكسیقا) كور فزینك مدخلنده بر
بیوك نصف دائره تشكیل ایلیوب ابتدای كشفده (قرستوف
قولومب) ك سهوینه مبنی هند غربی تسجیه اولان محلدرد و ایوم
بیوك عانتیلار و كوچك عانتیلار و (باهاما) اطه لری اسمیله اوچ
قسه منقسمدر . بیوك عانتیلار درت اطه دن عسارت اوله رق
جسامت و وسعتلری صره سیله (۱) (كوبا Cuba) ، (۲) (هاییتی
Haïti) ، (۳) (ژامایقا La Jamaïque) ، (۴) (پورتوریکو
Porto Rico) اطه لریدر .

وقتیه عانتیلار ك كافه سی (اوروپا) مستلكاتی ایدی ایوم
(هاییتی) اطه سنده ایکی حكومت مستقله واردرد . اولکیسی (هاییتی
حكومتی République Haïtienne) اولوب ۱,۳۰۰,۰۰۰
نفوسه اهالیسی اسکی اسرا سلاله سی اولان سیاهلردرد . اطه نك
بو قسمی اولاری فرانسه نك ایدی . مقر حكومت (پورتو پرنس
Port au Prince) شهری اولوب (قاپ هاییتی Cap Haïtien
دخی بیوجك تجارت اسكاه سیدرد .

زیرا بو ایکی برزخ ایکی پارچه اراضی جسمیایی بری برینه
متصل قیادقلری حالدده ایکی بحر محیطی بری برندن تفریق
ایتملی تجارت ایچون بر بیوک مانعه اولمقده ایدی .

امید برونی طریقله افریقایی طولاشمق زحمتی چکمامک
ایچون سویس برزخی آچدقلری کبی (هورن) برونی طریقله
آمریقایی جنوبی طولاشمامق ایچون دخی برزخ کبیری حفر
ایتمک تصویرینه دوشمشردر. اکن اهالی پیننده اکسیک اولیان
داخلی قاریشقلقلر و حفریات ایچون لازم کان نقود کلیه (اوروپا)
سرمایه دارلرینی بر مدت ترددده براقشیدی . و برده (پاناما)
برزخی (سویس) برزخی کبی یومشاق قومسال و درین
کولاردن عبارت اولیوب حاوی اولدیفنی چتین قبالقلرک
ارتفاعی ۸۲ مترودن اشاعی دوشمدیکنندن وسویشک واسطه
اولدیفنی هندستان و اوقیانوسیا و منهای شرق تجارتی آمریقایی
غربی تجارتدن قات قات زیاده اولمقله پاناما برزخی اهمیت
و وارداتده سویشه معادل اولهمیه جفندن تشبثات تأخر ایتمکده
ایدی شو قدرکه مذکور برزخده ۱۷۸۲ سنه سنندن بری ۹۱
کیلومتر و طولنده برشمندوفر خطی تمدید اولنه رق بو سایه ده ایکی
ساعت ظرفنده (عانتیل) دکزندن بحر محیط کبیره مواصلت
میسر اولمش ایدی . مهندس مشهور (موسیو) (ده لاسپس) نامه
بر فرانسه قومپانیایی طرفندن چند سنه مقدم بو امر عظیم دخی
درعهده ایدیلرک حفریانه مباحثرت قلخش ایسه ده مشکلات

• انکلترونک بلیز مستملکاتی •

بوقاتان یارم اطه سنک شرق جنوبیسنده انکلترونک بر اوفاق مستملکاتی واردر که مرکز (بلیز Belize) اسمنده بر شهر در .

• آمریقای وسطی حکومتلری •

مکسیقا' حدودندن آمریقای جنوبی به قدر براوزون برزخ امتداد ایلر که اک طار محلی (پاناما) در . بو برزخ کبیرده زیرده تعداد ایديلن التي کوچک حکومت موجوددر .

اسامیء حکومت	مساحة سطحیه	مقدار نفوس	مقر حکومت
غواتمالا	۱۱۳,۰۰۰	۱,۵۷۰,۰۰۰	غواتمالا
هوندوراس	۱۱۴,۰۰۰	۵۴۰,۰۰۰	ته غوجیفالپا
سالوادور	۲۱,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	سان سالوادور
نیقاراغوا	۱۲۸,۰۰۰	۴۳۰,۰۰۰	ماناگوا
کوستاریقا	۴۸,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	سان ژوزه
پاناما	۸۷,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	پاناما

آمریقای وسطاده دخی اک زیاده منتشر اولان منذهب قتولیک و تکلم اولنان لسان اسپانیولجه در .

برزخ کبیرک اهمیتتی رهبری . — آمریقای وسطی برزخ کبیرینک بر حقیقده کاشن سوبش برزخی کبی اهمیتتی واردر .

(وهراقروز) وقامپش (Campèche) و(تامپقو) و(مریدا) بلده لری مکسیقا کور فزی ساحلنده اوروپا ایله خیلی تجارت ایدرار .

(عاقابولقو) و(سان بلاس) بحر محیط کبیر ساحلنده مکسیقانک باشاوجه تجارت اسکله لیدر .

مهرانیای تاریخی . -- مکسیقا مملکتی من القدیم عازتک Aztèques اسمنده قوت و اقتدار صاحبی بر قومک یداداره سنده ایکن ۹۲۵ (میلاد ۱۵۱۹) تاریخنده اسپانیالی (فرنان قورتز) بو مملکتی بر قاج یوز عسکر ایله کشف و استیلا ایلشدر. تاریخ مزبور دن ۱۲۲۷ سنه سنه قدر مکسیقا (اسپانیای جدید) نامیله اسپانیانک مستلکانی اولوب سنه مزبورده کسب استقلال ایله آریجه بر حکومت تشکیل ایلشدر. ایوم جاری اولان اصول اداره یکر می یدی حکومت ایله پایتختی حاوی بر دیستریک اتحادندن حاصل اوله حکومت متفقه اصولیدر .

(وهراقروز) دن (سان بلاس) . کیلبر ایکی خط ایله مجتمعه آمریکا تیمور یوللریله التصاق ایدر ۱۶۰۰۰ کیلو مترو طولنده شمندوفری واردر .

Handwritten notes at the bottom of the page, including a date "۱۶۹۹" and other illegible text.

مواقع ساثره-سندن چيقان كوشدن زيادهدر (سنوي ۲۵۰
مليون غروشلق قدر). آلتون و باقر و دمير و قورشون معادني
دخي محصولهز دكلدر .

مشهور شهرلري -- (مكسيكو) « ۳۲۰,۰۰۰ نفوس »
مكسيقانك مقر ادارهسي اولوب بر جديدك اك جسم و اك
لطيف بلادندن معدوددر . آثار عتيقهسي بك چوقدر .
كليسالرك زيني فوق العادهدر . بيوك كليسا دروننده بولنان
بر كوش شمعاني سيلمك ايچون ايچنه اوچ آدم كيرديكي روايت
اولمقدهدر . مساوي ارتفاعده بولنان خانلرك داملري اوزرينه
كيره ميد برينه طوپراق وضع اولنديغندن و بعضيلرنده آماجلر
و چيچكلر دخي بولنديغندن منظرهسي غايت لطيف اولوب هله
آقشاملري كوزل بر سير و كزمه محلي اولمقدهدر . مكسيكو
جوارنده بولنان كولار اوزرنده مقدا سسيار باغچهلر بولنوب
بو باغچهلرده چيچك و سبزوات يتشد برلر مش .

(پوبلا La Puebla) ۹۳,۰۰۰ نفوس ، مكسيقانك
اك صنعتكار بلده يدر .

(غوادالايارا Guadalajara) « ۱۰۰,۰۰۰ نفوس » و
(كرهتارو Queretaro) بلدهلري صنعايع و تجار تليله
مشهوردرلر .

(غواناواجواتوا Guanajuato) و (سان لوئي پوتوزي)
۶۲۰۰۰۰ نفوس ، معادن و فيره لريله معروفدرلر .

و جنوباً (غواتمالا) حکومتی و غرباً بحر محیط کبیر و (کالیفورنیا) کورفزیله محدوددر . مساحت سطحیه سی ایکی ملیون کیلومتر و صربغه قریب و مقدار سکنه سی ۱۳ بچق ملیون نفوسی متجاوز . درکه مذهب لری قتلویک و اسانلری اسپانیولجهدر .
 (عانتیل) دکزنده (یوقاتان) اسمنده و بحر محیط کبیرده (اسکی کالیفورنیا) اسمنده ایکی یارم اطه مکسیقان حاصل اولشدر .

مکسیقا قوردیلیرلری تسمیه ایدیلان طاغیر وسط مملکتده بر بیوک یایلا حدوئه کتیروب معدنی غایت چوقدر و مشهور اولهرق (اوریزابا) وولقاتی حاویدر .

بو طاغیردن (مکسیقا) کورفزینه سرحد شمالیده (ربودل نورت) یعنی شمال نهری جریان ایدر . مکسیقانک محصولات نباتیه و معدنیه سی غایت برکتلیدر . قهوه و شکر قامشی و قاقاو و وانلیا و پموق و ابانوز و پلسنک ایله قیرمز بوجکی و قامیش خیلی حاصلات ویررلر . اول مملکتده نشوونما بولان بر نوع (موز Bananier) اشجارینک میوه سی تغذیه انسانیه به اول مرتبه یاردم ایدر که یوزمتر و مربعی اراضیه دیکیلی اولان قرق عدد موز اغاجی سنوی ایکی پیک کیلوغرام ماده غدایه حاصل ایتدکلری حالده بته اوقدر اراضیه زرع اولمش اولان بغدادی انجق اون کیلوغرام دانه حصوله کتیره بیلور .

مکسیقانک معدنلرندن استحصال اولنان کوش بتون آمریقانک

تشکیل ایتشدر . اتفاق ایدن حکومتلر ابتدا اون اوچ ایدی
بعده کیتدیجه زیاده لشدیلر . هندیلردن اراضی واسعه و جسمیه
اشترا اولندی ۱۲۱۸ سنه سی میسیسیپی نهرینک آغزنده کاشن
(لوئیزیان Louisiana) مستملکاتی فرانسه دن و ۱۲۳۶ ده
(فلوریده) قطعہ سی اسپانیادن و (شمالی کالیفورنیا) و (مکسیقای
جدید) قطعہ لری ۱۲۶۳ ده مکسیقا حکومتدن ضبط واستیلا
اولنهرق مجتمعه آمریکا به الحاق اولندیلر . نهایت ۱۲۷۶ ده
اسارتک ابقاسنی بهانه ایدهرک حکومت جنوبیه حکومت شمالیه دن
آیرلق ایستدیلر ایسه ده مغلوب اولدیلر (۱۲۸۱) .

مستملکات . — اسپانیا ایله وقوعه کلان محاربه اخیرهلرنده
(فیلیپین) جزائر مجتمعه سیله (پورتوریکو) و (کوبا) اطهریجی
اسپانیادن آلمشدر . لکن (کوبا) یی بر حکومت مستقله
حالنه افراغ ایلیهرک (فیلیپین) اطهریله (پورتوریکو) یی طوغریدن
طوغری استملک ایشلدر . اوقیانوسیه ده (غوام Guam)
و (ساموا Samoa) اطهری دخی حکومت متفقہ مستملک .
تنددر . (هاوای) اطهریله (آلاسقا) تربوریدن معدوددر .

﴿ مکسیقا مملکتی ﴾

مکسیقا مملکتی شمالاً مجتمعه آمریقادن تفریق ایدن (ربودل
نورته) نهری و شرقاً (مکسیقا) کورفزی و (عاتیل) دکزی

حکوماتی اور پانک اک مترقی ممالکنہ رشک آور اوله جق مرتبهده مهموردر . اهالی ایسه ضایت بخنیااری ایله یکینوب وساعی وغیور و صنعتکار اولوب اعمار اجه هیچ بر تشبندن کیرو طور مزله . نهرله دائما تجار سفانندن خالی دکادر . شمندوفرله دخی تجارتی احیا اتمکدهدر .

وسائط نقلیه — میسیسیپی ایله آیاقلری و بحر محیط اطلاسیه آقان ساثر نهرله وشمالدهکی بيوک کولار ومؤخرآ حفر ایدیلان قنالر داخلی سیر سفائی تمهیل اتمکدهدر . فقط آمریقانک بيوک یوللری شمندوفرله درکه سرعت و همت فوق العاده ایله انشا اولنهرق الیوم ۳۲۶,۰۰۰ کیلومتری یعنی بتون اوروبا تیمور یولارینی تجاوز ایشدر . شمندوفر خطوطک اک صیق اولدیغی محل شرق شمالی حکوماتیدر .

— جغرافیای تاریخی —

آمریقانک کشفندن صکره مجتمعه آمریقایه ابتدا یناشان اوروپالولر (ژان قابو Jean Cabot) و صکره اوغلی (سباصتیهن قابو) در .

اوروپا دولتلرندن بر قاجی بو قطعهده مستملکات ایدنمشلر ایدی . هجرتک ۱۱۹۷ سنهسی جانب شرقیده بولنان انکلین مستملکاتی انکلتره حکومتمندن ایریلهرق بر حکومت مستقله

صائرلری ایسه همان چپلاق کزوب محصولات صیدیه ایله
تعییش ایدرلر . بونلر غایت جسور و جنگنده بیر جم اولوب
فورقو ندر بیلدکارندن کندیولری مهالکه القایله تلاش
ایتمکله و اوغراشمنه آیشدیرلر . محاربه لر و خسته لیکلر هر سینه
بو بچارلردن پک چوغنی محو وهلاک ایتمکده در .

اوروپالیر ایسه فوق العاده صورتده تکثیر ایتمکده درلر .
۱۲۳۵ دن ۱۳۰۵ تاریخنه قدر بومملکتده اون بش ملیون قدر
اوروپالو هجرت ایتمدر . سنین اخیرده بورایه کلن اوروپا
مهاجرینی سنوی یارم ملیوندن زیاده در . تراید نفوسک درجه .
سنی آکلامق ایچون آتیده کی رقمه دقت ایتمک کافی اولور :
نفوسک مقداری ۱۲۰۰ تاریخنده درت ملیوندن آز و ۱۴۵۰
ده ۱۳ ملیوندن و ۱۲۸۰ ده ۳۲ ملیوندن و ۱۳۱۰ ده ۶۲
ملیوندن عبارت ایکن ایوم ۷۶ ملیونه بالغ اولمدر . نفوس
ذکور نفوس انانندن زیاده در .

صناعت و تجارت — بویله سرعت فوق العاده ایله تکثیر
نفوسه سبب هر سینه کیتلو اوروپا مهاجرینک ورودی ورفاهت
معیشت عامه نیک از دیادیدر . بومملکتی وطن جدید اتخاذیه
اوروپایی ترک ایدن مهاجرین اکثریا ارباب هنر و معرفت
واصحاب جهد و همتدن اولمقله و آمریقاده کافه تشبثات صنایعه
و تجاریه لرنده مظهر مساعده و تسهیلات اوله کلامکله بو حال مجتمعه
آمریقانک ترقیات فوق العاده سنه باعث اولمقده در . شرق شمالی

اولان مواعده بولنور . هنديلرك بعضلری براز تمدنه آلمشدر
بولر خرسيتيانلغی قبول ايتش و بعضلری دخی بتون بتون
حال وحشته و بت پرستلکده قالمشدر .

معارف — امر تدريس بو مملکتده غایتله مترقيدر .
اک کوچک کویلرده بيله برر مکتب بولنور و اهالینک کافهسی
هیچ اولزسه او قومق یازمق یلور . بو مملکتده چیقان غزته لر
قدر بر عتیقک بر طرفنده نشریات یوقدر . کرچه آمریقالیلر
اشعار و ادبیاته اولقدر مراق ایتلزسه ده فنونه وباخصوص
فنونک تطبیقات علیه جهته فوق العاده اهمیت ویرمکده درلر .
بوسایه ده صنعت و تجارتلری غایت ایلر و کیتشدر .

سکنه — مجتمعه آمریقاده اساساً متوطن اولانلر اوروپالیلر
و خلفلری اولوب السنة ناسده اصل آمریقالی دیو بولره تعبیر
اولنور بولر استیلا ویا هجرت طریقيله پر اشهرک اک زیاده
قطعات شرقیه یی قابلامشدر .

بولردن بشقه سیاهلر واردر که اسارتک لغوندن صکره
اعتاق ایدینوب حقوق مدنییه نائل اولمشدر . اصل یرلیلر که
هندی دیو معروفدرلر یوما فیوما تناقص ایده ایده بو کونکی
کون عددلری پک آزالوب سیاهلرله بولر عرق اسود واجره
منسوب اولدقلرندن (رنکیلر) دیو معروفدرلر .

هندیلر عرق احردن اولوب آریجق تمدن ایتشلری
اوروپالیلر کی کینه رک زراعت ایله اشتغال ایتکده درلر .

(اورلئان جدید Nouvelle Orléans) ۳۰۰,۰۰۰
 نفوس (میسیسیپی) نهری کنارنده فرانسه‌زیر طرفندن بنا اولمش
 بر شهر اولوب مکسیقا کورفزینک اک بیوک اسکله‌سی و بتون
 (میسیسیپی) سطح مائلنک تجارت مرکزیدر .
 بونلردن ماعدا کرک ساحل بحرده و کرک داخل مملکتده
 معمور و غلبه‌لک شهرلر پک چوقدر . (قله‌ولند Cleveland) ،
 (پیتسبورغ Pittsboug) ، (بوفالو Buffalo) ، (دتروا
 Détroit) ، (نیوارق Newark) ، (لوئیویل Louisville) ،
 (میلووکی Milwaukee) ، ایکیوز بیکدن زیاده نفوسه مالک
 اولان شهرلردر .

حکومت — مجتمعه آمریقا اسمنک دخی دلالت ایلدیکی وجهله
 قرق بش حکومتک اتحادندن حاصل اولمش بر اداره‌در .
 حکومت مزبوره صرف داخلی و محلی اولان امور و مصالح
 رؤیتنده مستقل و آری آری برر حکومت اولوب فقط
 عمومیه عائد اولان مصالح عظیمه‌نک تمشیتی عمومی طرفندن منتخب
 و واشفتونده مقیم بر هیئت اداره‌یه تودیع قلمشدر که هیئت
 مذکوره قوه اجرائیه‌یه مالک بر رئیس حکومت ایله قوه
 قانونیه‌یه مالک ایکی پوک مجلسدن مرکبدر .

مذهب — مجتمعه آمریقاده مذهب رسمی اولوب کافه
 مذاهب جایه اولنه کلشدر . فقط پروتستان مذهبنک شعباتی
 اک زیاده تعمیم ایتشدر . فتولیکر دخی مقدا فرانسه مستملکاتی

اك صنعتكار بلده سیدر . شهر مزبور غایت واسع واسواق
وابنيه سی پک منتظمدر ۱۱۹۰ تاریخنده آمریکا حکومتی اوراده
اعلان اولمشیدی .

(بوسطن Boston) « ۵۹۰,۰۰۰ نفوس » نیویورقدن صکره
مجتمعہ آمریکا انک تجارت بحریده ایکنجی شهری اوله رق
حاوی اولدیفی جمعیات عدیده علمیه ایله معروفدر . وحکیم
مشهور فرانکلنک مسقط رأسی بوسطندر . انکلیر لاله آمریکا
ارباب قیامی آره سنده ایلك محاربه بوسطن جوارنده وقوع
بولشدر .

(سن لوئی Saint-Louis) « ۶۱۰,۰۰۰ نفوس » میسوری
ایله میسیسیپینک موقع تلاقیسندہ بولنهرق (شیقاہو) کبی
آمریقاده اک چابق ترقی ایدن بلده لردن بریدر . (سن لوئی)
وحوالیسی وقتیلہ فرانسه نک ایدی .

(بالتیمور Baltimore) « ۵۳۱,۰۰۰ نفوس » چیزپق
لیمانی ساحلنده واقع مهم تجارت اسکله سی اولوب اون وتوتون
اخراجاتی کلیتلودر .

(چنچناتی Cincinnati) « ۳۳۲,۰۰۰ نفوس » اوہیو
چایی ساحلنده واقع اوله رق تجارت و صنایعی ایلروددر .

(سان فرانسیسکو San Francisco) « ۳۵۵,۰۰۰ نفوس »
بحر محیط کبیر ساحلنده بر لیمان اغزنده جسم تجارت اسکله .
سیدر . ۱۹۰۶ نیساننده بر شدتلی زلزله بو شهری بسبتون
خراب ایتشدر .

اسمندی بر کوچك نهر كنارنده بولنهرق آمريقا حكومتك
 بانيسي وايلك رئيسي اولان (واشنگتون) نامنه و مشاراليك انتخاب
 ايلديكي موضعه ۱۲۰۶ (ميلاد ۱۷۹۲) تاريخنده حكومات متفقه نك
 مركز اداره سي اولق اوزره تاسيس وانشا قيلميشدر . شهرك
 دائره سي غايت كنيش اولديغي حاليه نفوسي ديكر شهرلره نظراً
 آزدر (۲۹۳,۰۰۰) فقط كوندن كونه آرمقدهدر .

(نيويورك New-York) نفوس و ثروت جهتيه بر جديدك
 برنجي بلده سي ولوندره دن صكره ربع مسكونك ايكنجى بلده سي
 و مجتمعه آمريكانك مركز تجارتيدير . منظره سي غايت لطيفدر
 ۱۰۵۰ تاريخنده نيويورق بر فقير كوي ايمش نيويورقك ملحقاتندن
 معدود اولان و ترسانه سي حاوي بولنان (بروكلين Brooklyn)
 ايله برابر ۳ مليون يدي يوز بيك نفوسلى بر شهرت تشكيل ايدرلر .
 غايت ايرى بر هيكل اوزرنده كي فناريله آصمه كو پرسي
 مشهوردر .

(شيقاغو Chicago) ۱,۸۷۰,۰۰۰ نفوس ، ميچيكن كولى
 كنارنده يكرمي شمندوفر خطنك محل التصاقى اولمش جسم بر
 بلدهدر . گلپلو لحم و حبوبات تجارتي ايدر . بو شهر پك از
 مدت ظرفنده كسب عمران ايليوب ۱۸۵۰ تاريخلرنده يوز بيكدن
 زياده سكاني بوغيدى .

(فيلادلفيا Philadelphia) ۱,۳۶۰,۰۰۰ نفوس ،
 (ده لاوار) اسمندي بر کوچك قوي نهاينده بولنهرق مجتمعه آمريكانك

(۵) ويسكونسين Wisconsin. مقرى مدينى Madison
(۶) مينيسوتا Minnesota. مقرى سن پول.

(غربده روشو) و بحر محیط کبير اقلیمده بولنان طقوزى بولنردر :

(۱) مونتانا. مقرى ويرجينيا سیتی Virginia-City

(۲) ويومينغ Wyoming. مقرى شين Cheyenne

(۳) ايداهو. مقرى بوازه سیتی Boise City

(۴) واشنگتون. مقرى اوليمپيا Olympia

(۵) نوادا Nevada. مقرى قارسن سیتی Carson City

(۶) كاليفورنيا California. مقرى ساكرامنتو سیتی Sacramento City
مشهور شهرى سان فرانسيسكو

(۷) اورهغون Oregon. مقرى سالم Salem

(۸) كولورادو Colorado. مقرى دنور Denver

(۹) اوتاه Utah. مقرى سالت لیک سیتی Salt-Lake-City

داخل قطعه ده بولنان اون حکومت دخى بولنردر :

(۱) غربى ويرجينيه Virginie Occidentale حکومتى. مقرى حولينك
Wheeling

(۲) كنتوکی Kentucky. مقرى فرانکفورت، مشهور شهرى لوی ویل
Louisville

(۳) تنسسه Tennessee. مقرى ناشویل Nashville

(۴) عارکانساس Arkansas. مقرى ليتل روك Little-Rock

(۵) ميسورى Missouri. مقرى جفر سن سیتی Jefferson-City. مشهور شهرى
سن لویى.

(۶) ايوا Iowa. مقرى ده موان Des Moines

(۷) كانساس Kansas. مقرى تويکا Topcka

(۸) نبراسکا Nebraska. مقرى اوماها Omaha

(۹) داكوتا Dakota. مقرى يانکتن Yankton

(۱۰) لينكولن ياخورد شمالى داكوتا. مقرى بسمارق.

خريطه يه نظر اولندقده شرقده کائن اون يدي حکومتک
اشغال ايلديکی اراضى غرب حکومتلرينه نسبتاً غایت کوچک
کورينور ايسه ده قسم شرقى اوروپايه قارشو اولق حسیيله بو
مملکتک اک معمور، اک مترقى يرلريدر .

مشهور شهرلر — واشنگتون (Washington) پوتوماق

مکسیقا کورفزینہ ساحل، آلتیسی شمالدہ بیوک کولارہ ساحل،
 طقوزی غریبہ (روشو) طاغلبہ بحر محیط کبیر اقلیمندہ واقع
 و باقی اونی داخل قطعہ دہ کائندر . حکومت مذکورہ نک اصامیسیلہ
 مقر ادارملری زبردہ کوسترلشدرد .

شرقده کائث اون یدی حکومت بونلردر :

- (۱) من Maine حکومتی . متری اوغوستا Augusta شهری
- (۲) نیو همپشیر New Hampshire حکومتی . متری قونقورد Concord
- (۳) ورمون Vermont . متری مونپلیہ Montpelier
- (۴) ماساچوزتس Massachusetts . متری بوستن Boston
- (۵) رود آیلند Rhode Island . متری پروویدنس Providence
- (۶) کوننکتیکت Connecticut . متری نیوہاون New-Haven
- (۷) نیویورق New-York . متری عالیانی Albany . مشهور شهری نیویورق
- (۸) نیوجرسی New-Jersey . متری ترنتن Trenton
- (۹) پنسیلوانیا Pennsylvanie . متری ہاریسبورغ Harrisbourg . مشهور
 شهری فیلادلفی .
- (۱۰) دہلاوار Delaware . متری ویلینگٹن Wilmington
- (۱۱) مریلند Maryland . متری اناپولیس Annapolis . مشهور شهری بالتیمور .
- (۱۲) قولومبیا دستریق District de Colombia . متری واشنگٹون .
- (۱۳) ویرجینیا Virginie . متری ریچموند Richmond
- (۱۴) شمالی کارولین Caroline du Nord . متری رالی Raleigh
- (۱۵) جنوبی کارولین Caroline du Sud . متری قولومبیا Columbia
- (۱۶) جورجیہ Géorgie . متری میلچویل Milledgville
- (۱۷) فلوریڈہ Floride . متری طالاسہ Tallahassee

جنوبدہ مکسیقا کورفزینہ ساحل اولان درت حکومت بونلردر :

- (۱) آلاباما Alabama . متری مونت غومری Montgomery
- (۲) میسیسیپی Mississipi . متری جاکسن Jackson
- (۳) لوئیزیان Louisiana . متری یکی اورلئان Nouvelle Orléans
- (۴) تکزاس Texas . متری اوستین Austin

شمالدہ بیوک کولارہ ساحل اولان آلتیسی بونلردر :

- (۱) اوہیو Ohio . متری قولومبوس Columbus . مشهور شهری چیچفنائی
- (۲) میچیکن Michigan . متری لئسنغ Lansing
- (۳) ایندیانا Indiana . متری ایندیاناپولیس Indianapolis
- (۴) ایلینوا Illinois . متری اسپرنگفیلد Springfield . مشهور شهری شیکاگو

(اوره غون) یاخود (قولومبیا) نهری بحر محیط کبیره
و (قولورادو) نهری دخی (قالیفورنیا) کورفزینه جاری
اولورلر . بر جدیدک الپوک کولی اولان (سوپریور Superior)
۲۲۰۰ کیلومتر و محیطنده بولنهرق صوبی براق ودرین وبالغی
غایت چوقدر . بو کول اوزرنده فورطنه لک کثرت وشدتی
بحر محیطدن زیاده در .

— تعریفات سیاسییه —

۱۱۹۰ (میلاد ۱۷۷۶) تاریخنده آمریکا انکلتزه اداره .
سندن ایرادیفی زمان اون اوچ حکومتدن عبارت ایدی .
فقط بو کونکی کون اتفاقه داخل اولان حکوماتک عددی قرق
بشه بالغ اولمش وفضله اولهرق بر (دیستریق District de
Colombia) ایله درت بش (تریتوری Territoires) بی دخی
حاوی بولنشدر (دیستریق) نفس الامرده کوچک ایسه ده
مرکز حکومت اولان (واشنگتون) حاویدر . تریتوریلر دخی
قسم غریبه کائن اراضی جسمیه دن عبارت اولهرق نقصان
ترقیلری جهتیه هنوز تنظیم اولنهدقلرندن حقوق سیاسییه
مالک دکالردر .

اشبو قرق بش حکومتک دیستریق داخل اولق اوزره
اون یدیسى شرقده بحر محیط اطلسییه ساحل، دردی جنوبده

بو طاعلردن متعدد نهرلر حاصل اولمشدر . بحر محیط اطلا-
سیه (قونکتیکت Connecticut) و (دهلاوار) نهرلری
و (چیزپق) لیمانه منصب اولان (سوسقه حانا Susquehanna)
و (پوتوماق) صولری جاری اوور . فقط آمریقای شمالی
انهارینک اک بوک واک مهمی (میسسیسی Mississipi) نام
دیگرله (مشاسبه Mechacébé) نهریدر . نهر مزبور سیر
سفائن ایچون دینانک اک کوزل نهری اولارق منبعنه بقین
غایت مشهور بر طاقم شلاله لر حدونه کتیردکن صکره متعدد
آغزلرله مکسیقا کورفزینه منصب اوور . کرک جسامتی و کرک
سرعت و شدت جریانی جهتلرنده « نهرلرک آهو باباسی » [۱]
اسمئی آلمش اولوب صوینی ضبط اتمک ایچون طرفیننه یاپیلان
سدلری بعضاً پامال تجاوز و طغیان ایلیهرک صحاری متجاوره بی
استیلا ایدر .

بو نهره صاغدن (میسوری) اسمنده بر ایرماق منضم اوور .
اشبو میسوری ایرماغی میسیسیپیدن اوزون اولارق دنیاده
دها اوزون نهر یوقدر (۶۵۳۰ کیلومتر) . میسیسیپینک سائر
یاقلری صاغدن (نهر ایض Rivière Blanche) و (عارقانساس
Arkansas) و (نهر احمر Rivière Rouge) ایله صولدن
(او هیو Ohio) و (ایلینوا Illinois) ایرمقلریدر .
کذا مکسیقا کورفزینه آقان (ریودل نورنه) یعنی شمال نهری
بو مملکتی مکسیقادن فصل و تفریق ایدر .

[۱] (مشاسبه) کله سنک معنای لغویسی انهارک جه پیری در .

هر طرفنده بشقه درلودر . مثلا جنوب سمتلرینك صیغای
افریقانك بعض یرلریله مقایسه اولنه بلور وبالعكس سمت شمالیسی
اوروپای شمالیدن چوق فرقلی دكدر .

مجمعه آمریکا خصوصاً سمت غربیسنده آلتون و كوش
و (قالیفورنیا) ده جیوه معدنلرنده زنكیندر . كور و تیمور و باقر
و قورشون معدنلری دخی كثرت اوزره در هله اكثر مواعده
مدنیت حاضره نك عاملینی عد اولنان تیمور معدنلریله كور
معدنلری بری برلرینه قریب اولدقلرندن آمریکا فابریقهلری
اوروپا صنایعنی خیلی سكتهدار ایلشدر .

بوملكته قوانین زراعت صورت مكملده اجرا اولمده .
در قابل حرثت اولان مواعك وسعت و جسامتی و اراضی
خالیه و میریه نك اهون بها ایله طالبلره صائلسی و وسائط نقلیه نك
كثرتی مزروعاتی صورت فوق العاده تنكثیر ایتكده در . توتون
و پوق و پتاس و مصر بغدادی و بغدادی و حبوبات سائره پك
چوق محصول ویرمكده در .

مجمعه آمریقانك باشلوجه سلسله جبالی روشو طاغلی
اولوب جبال مزبوره جنوباً (سیه ررامادزه Sierra Madre)
اسمی آور . و بو طاغله موازی اولان سلسله لردن برینه جهت
جنوبیه ده (سیررانوادا Sierra-Nevada) اطلاق اولنور .
(عاله غانی Alléghany) طاغلی دخی روشو سلسله نك
بر فرعیدر .

قابلا مشدر. حكومات متفقہ نام ديكر له مجتمه آمريقا بر جديدك
 اك بيوك دولتيدر. مساحه سطحيه سي ۸ مليون كينومترو مربعي
 ومقدار نفوسى ۷۶ مليوندر ۱۲۰۰ تاريخ هجر بسنده ۴ مليوندن از
 ايدى . طرف شماليسي بريتانياي جديدده واقع انكليز مستلكاتيله
 محدود اوله رق اره لرنده (سوپريور) و (هورون) و (نهره)
 و (اوناريو) كولارى و (سن اوران) نهرى بولنور . طرف
 شريقيسي بحر محيط اطلاسيه و طرف غربيسى بحر محيط كبيره
 ساحل اوله رق شرق جنوب بسنده (مكسيقا) كورفى حاصل
 اولشدر و غرب جنوبيسى مكسيقا مملكتنه متصلدر .

سواحل شريقيه سي غايت كيرشلى چيشلى اولغله كورفى لرى
 وقوى و ليمانلى متعدددر . (ماساچوزتس Massachusetts)
 و (ده لاوار) و (چيزيپق) كورفى لربله (فلوريد) يارم اطه سي
 بود كزده واقع اولشدر . (قود Cod) و (شارل Charles)
 و (هازى) برونلرى دخی بحر مذكور درونته اوزامشدر .

مجمعه آمريقانك قسم اعظمى (ميسيسيپى) سطح مائل
 جسمينده داخل بولنه رق (روشو) طاغريله (عاله غانى) جبالى
 آره سنده واقعدر . قطعه شريقيه سي اولدجه دوز و غايت منبت
 و محصولدار اولوب بحر محيط اطلاسيه به دو كيلان انهار عديده
 صولربله اروا اولنقده در . قطعه غربيه سي ايسه زياده طاغلق
 و اورمانقدر .

بو مملكتك جسامت فوق العاده سي حسييله مزاج هوا سي

قیصه ویوزلری مدور ویاصصی ویناقلری شیشکین و طوداقلری
قالین و قولاقلری کنیش و مخرکدر . کرچه بونلر خونخوار
دکلر ایسهده وحشت کامله حانده یشامقدهدرلر . مملکتلرنده
قار و بوز اکسیمک اولمز .

اسکیو کلهسی چی بالق بیجی معاصنه اولوب اسکیولر
قد و قامتجه بیوک و کوچک اعتبار به ایکی به منقسمدرلر .
تون مستلکات طقوز بچق ملیون کیلو مترو مربعی یعنی
اوروپا قدر اراضی بی حاوی اولدیغی حالده نفوسی بش ملیون
رادهسندهدر . اک مهم قسمی قانادا قطعه سیدر که ۱۱۷۶ سنه
هجریه سنه قدر فرانسه تصرفنده ایدی .

فرانس مستملطی . — فرانسه تاریخ مذکورده کین (قانادا) به
و بوکون انکلز لک اولان سائر محله به متصرف ایکن ایوم
النده (سن پهر Saint-Pierre) و (میکلون Miquelon)
اسمنده ایکی کوچک اطه قالشدر . بو اطهر (ارض جدید)
جوارنده مورینه آوینه چیقان فرانسه بزبالقجیلرینه ملجا و ماوادرلر .

(حکومت متفقہ)

— احوال طبیعیہ —

آمریقای شمالینک قسم وسطیسنی بسبتون حکومت متفقہ

یونجیسی بحر محیط کبیر ساحلنده (انکلز قولومیا) سی
 اولوب مرکزی (یکی وستمنستر New Westminister) بلده .
 سیدر . (وانقور Vancouver) اطه سی بورایه ملقدر .
 سن اوران کورفزینک آغزنده (ارض جدید) اسمنده بر
 بیوک اطه دخی بولنور که انکلز مستعمراتدن اولدیغی حالده
 قانادا حکومتنه داخل دکلدر . بو اطه ده کاشن سن ژان اسکاه نیله
 ایرلانده نك غربنده واقع (والتیا) بلده سی آره سنده بحر محیط
 اطلاسی ایچنده ۱۸۶۶ تاریخنده برنجی تلغراف خطی تمید
 ایدلمشدی که بو واسطه ایله آن واحده بر عتیق ایله بر جدید
 مخبره ایتکه موفق اولمشلر ایدی . ایوم (ترانس اطلانسیق
 Transatlantique) تعجیر اولنان بو نوع خطوط تلغرافیه
 تعدد ایتشد .

(ارض جدید) سواحلنه قریب (بانق Banc) تسمیه
 اولنان قومسالده یاغی طبابتده مستعمل اولان مورینه بالغی کثرتله
 صید و شکار اولنور .

بونلردن ماعدا ۴۹ نجی دائرة متوازیه شمالنده کاشن اراضی
 جسمیه چندان مسکون و معمور اولدیغی جهتله (تریتوری
 Territoire) نامیه [۱] قانادا حکومتنه تابعدر بو دیارک
 سکانی اولان اسکیمولر و هندیلر کورگلی حیوانات شکار ایدرلر .
 اسکیمو طوائفی امریقای شمالیده ساکن اوله رق بویلی
 [۱] (تریتوری) لر حقنده مجتمعه آمریکا حکومتنه نظر اولنه .

امور حکومتی رؤیت ایچون انکاتره قرالی طرفندن منصوب
بر والی ایله آبروجه برده پارلمنتویه مالکدرلر . مقرر حکومت
(اوتتاوا Ottawa) اسمنده کوچک و لطیف بر بلدهدر .

مستملکاتک برنجیسی (کهک Québec) یاخود (قاناډای
سفلی Bas-Canada) اولوب (سن لوران) اوزرنده بولنان
کهک و (مونره آل Montréal) «۲۶۷۰۰۰ نفوس» شهرلی
کرك اوروپا و کرك جمعه آمریکا ایله کلی تجارت ایدرلر .
ایکنجیسی (اونتاریو) یاخود (قاناډای علیا Haut-Canada)
اولوب مقری اونتاریو کولی ساحلنده (تورونتو) شهریدر
(۲۰۸ پیک نفوس) .

اوچنجیسی (یکي برونسویق) قطعهمسی اولوب مقری
(فرهدهریق طوون) شهریدر .

دردنجیسی (اسقوچای جدید) اولوب (قاپ بره تون)
اطهسی بورایه ملحقدر . جزیره مذکوره بجمع صیادان اوله رق
کور معدنلری پک برکتلیدر . مقرر اداره اولان هالیفاکس
شهری او دیارک اک کوزل لیمانی حاوی وقاناډا طرق منتظمه -
سنک رأسیدر .

بشنجیسی (پرنس ادوار) نام دیکرله سن ژان اطهسی
اولوب بو اطه دخی بالق آوجیلریله شلمتیکدهدر .

آلتنجیسی بیوک کولرک جانب غریبسنده واقع (مانیتوبا)
مستملکاتی اولوب مقری (وینیپغ Winnipeg) اسمنده برشهر
جدیددر .

دومینیون اوف قنادا

مقدمری (بریتانیای جدید) والیوم (دومینیون اوف قنادا
Dominion of Canada) یعنی قنادا حکومتی تسمیه اولنان
آمریقای انکلیزی آمریکانک سمت شمالیسی کاملاً حاوی اولوب
شرقاً بحر محیط اطلسی و (سن لوران) کورفزی و جنوباً
حکومات متفقہ و غرباً بحر محیط کبیر و (عاصقا) مستملکاتیلہ
محدوددر .

بو مملکتک طاغ ونهر و کولاری بالاده تعریف اولمشدر .
(نریه) و (اونتاریو) کولاری ارسنده غایت مشهور اولان
(نیاغارا) شلالہسی بولنوب بو شلالہ روی ارضک اک لطیف
چاغلینانی اولهرق ارتفاعی قرق بش الی مترو و عرضی طقوز
بوز مترودر . و آقان صویک مقداری نایہده طقسان بیک
ضونیلاته تخمین اولمقدہدر . بو قدر صویک چاغلینسی الشمس
یتش کیلو مترو مسافہدن ایشیدیلوب یری تیر تیر درہدر
و حاصل اولان کوپوکارک دومانی بوز کیلو مترو مسافہدن
کوریلور .

انکلیزلرک بومملکتده یدی قطعہ مستملکاتی اولوب حکومت
مرکزیہ طرفندن بولنرہ اداره محلیہ جه توسیع ماذونیت ویر .
لدیکندن اک معمورلری اولان قنادانک اسمنه اضافتله (قانادا
حکومتی Dominion of Canada) نامیلہ یکدیگریلہ برلشہرک

افضلریله تلقیب ایدر لر . و مقـدارلری اون بیك قدر تخمین
ایدلکده در بونلر سواحلده قیا قووقلرنده و بوز ایله مستور
مأالرده اسکان ایتکده اولوب صید ایندکاری بالقرك ایله تعیش
و دریلریله مجلس ایتکده در لر .

مشهور بلدهلری جنوبده واقع (ژولیانسحاب Julianes.
haab) ایله شماله اك قریب اولان (اوپرناویق Uppernavik)
قریه لریدر. ژولیانسحاب اون بر اخشاب خانه و اسکیمولرله
مسکون قرق قدر کلبه دن عبارتدر .

علاصقا مستملکاتی . — آمریقای شمالینک غرب شمالینسند
آسیابه قارشو اوزامش بر بیوک یاریم اطه مشاهده اولور که
۱۲۸۳ تاریخنده روسیه لیلردن مجتمه امریقا اداره سنه بکمشدر.
بوقطعه به بعضاً (علاصقا) مستملکاتی و بعضاً دخی (غرب شمالی)
مستملکاتی نامی ویریلور. بومملکتک معروف بلده سی بر کوچک
اطه اوزرنده واقع (یکی آرکانزل) شهری اولوب شهر مذکور
بالنا آوجیلری ایچون مهم بر موقفدر. بوقطعه پک چوق کورک
تجارتی ایدر. (سنت الی Saint. Elie) نام و ولقان غرب
جنوبینسنددر .

مدھش المنظر بر ساسلہٴ جبال درون مملکتہ دخولہ مانع
 اولور . دیکن کبی قیا و بوز تپہ لریلہ محاط اولان سواحل
 دومانلرک کثرت و طاغہلرک شدتدن ناشی ہنوز تمامیلہ معلوم
 اولمامشدر . نبات اولہرق بر طاقم یوصون و سرت سازلردن
 بشقہ برشی کورلمدیکی کبی جانب جنوبیدہ ساکن اولان اوروپا
 مهاجرلری لخنہ و حاوج و یر الماسی کبی بیک مشککاتلہ بعض
 محصولات یتشدر مکدہ درلر . حیوانلری دخی رن و بیاض آیو
 و قرمزی و صیاء تلکی و بیاض طاوشان و ایری کابلردن عبارت
 اولوب بو کابلر بوز اوزرنده قیزاق چکرلر . دکزلردہ بالنا
 و مورینہ و آبی بالغی و بونلرہ مائل سائر بیوک بالقلر چوقدرہ
 غرونلانده قیش سکز اون ماہ امتداد ایدر . مواقع
 شمالیہ سی شویلہ طورسون وسط سمتلرنده کونش ۲۵ تشرین
 ثانیہ غروب ایدہرک تا ۱۵ کاون ثانیہ قدر طلوع ایتز .
 بو اتادہ روی ارض بسبتون انجماد ایدہرک شدت برودتدن
 قیالر و بوز طاغلی ولولہ سامعہ چاک ایلہ یاریلوب پارچہ لنورہ
 و نادراً فجر شمالیدن بشقہ ضیا کوریلہ من . یاز کلوبدہ کونش
 ظہور ایدنچہ بوز پارچہ لری یرلرندن سوکیلہرک دکزہ دوکیلوب
 کوہ ساج کبی یوزہ یوزہ منطقہ معتدلہ طوغری سیاحت
 ایدرلر . بونلرہ بانگیز تعمیمہ اولنورہ .

غرونلاندا اہالیسی (اسکیمو) جنسندن اولہرق کندولرینی
 برادر معناسنہ اولان (اینوت Innout) و (ہوسکیس Huskis)

بو بوغازك شمالنده (كين Kane) نام سياح ۲۲۷۱ ده بوزدن خالی بر دكزه واصل اولغله (كين بحر قطبیه) تسمیه ایتش و قطبه جوار اولان مواقع بوزدن خالی اولسی احتمالی میدانه قویمشی که نفس الامر موافق دو شمامشدر . اشته بو احتماله مبنی قطب شمالی پی ارامنه کیدن قپودان و سیا حله بر چوق زمان بو طریق اختیار ایتشدری .

اراضی قطبیه نك غرونلاندن ماعداسی انکلتزه نكدر . لکن بر بچق ملیون کیلومتر و مربعدن زیاده مساحه سی اولان اراضی مذکورده لایحق بیک نفوس واردر .

را نیارقه مستطانی . — اراضی قطبیه میانده دانمارقه نك تحت تصرفنده اوله رق (غرونلاند Greenland) اسمنده جسامتلو بر قطعه واردر .

هجر نك اوچنجی و دردیجی عصر لر نده ایسلانده کمپچیلری بو قطعه یه یناشمشلر و بوزلی و صغوق دکزلری کچد کدن صکره بو قطعه نك ساحل لر نده براز یشیلک کور ملریله (غرونلاند) یعنی یشیل اراضی اسمنی ویرمشلر درر . حالبوکه بو یشیلاکار غیر نافع بر طاقم سازلر درر .

غرونلاند بر پیوک اطه دن یا خود متعدد جزیره لر دن عبارت اولوب شمالنده واشنگتون اراضی سی و کین بحر قطبیه سی موجوددر . جنوباً (فروله Farewell) بر نیله منتهی اولور .

بت پرست اوله رق قالمش دردر . افریقای اسرا ایچنده نادر اوله رق
مسلمان بولندیغی روایت اولتمقده در .

— ❖ آمریقای شمالی ❖ —

— قسم شمالی —

اراضی قطبیه و غرب شمالی معبری . — اراضی قطبیه
دیو آمریقای شمالینک جهت شمالنده واقع و غیر مسکون
جزائر مجتمهیه تسمیه ایدر لر . بو جزیره لرك وضع و هیئتلری
دها پکن عصرده اهلی علمه معلوم اولمش در اورالرده اجرای
کشفیات ایدن سیاحلرك اک مشهوری آمریقای (فرانقلین)
در که ۱۲۶۵ (میلاد ۱۸۴۹) ده اثنای سیاحتنده تلف اولمش در .
بو اطه لرك اره سننده کی کچیده « غرب شمالی معبری » تعبیر
اولنور . تجارة بر فائده سی یوغیسه ده پکن عصرده ارباب فنک
خیلی مراقفی موجب اولمش ونهایت ایلک دفعه اوله رق ۱۲۶۹
تاریخنده کشف اولمش در .

اراضی قطبیه نك اک بیوک پارچه سی (غرونلاند) و اراضی
(بافن Baffin) و اراضی (غرینل Grinnell) در . (غرونلاند)
ایله (غرینل) اراضی سی اره سننده (سمیت Smith) بوغازی بولنوب

سکنه سنک چوغی اوروپالی اولوب انکلین واسپانیول
 وپورتیکیز وفرانسزلر اولاری استیلا طریقله والیوم مهاجرت
 طریقله بو قطعه ده اسکان ایشلردر .

اصل یریلره اوروپالیر (هندلی Indien) تسمیه ایدرلر .
 زیرا قرستوف قولومب ابتدای کشفده آمریقایی هندستانک اک
 غربی اولان قطعائی ظن ایله هند غربی تسمیه ایلمشیدی .

مرقوملرک عرق اصفره منسوب اولدقلری مروی ایسه ده
 مؤخرآ عرق اجر نامیله باشلوجه بر عرق اعتبار اولمشلردر .
 سمت شمالیده ساکن اولان قیصه بویلی اسکیمو طوائفی عرق
 اصفره منسوب اولدیغنه شمه یوقدر . آمریقایریلیری نامدیگرله
 هندیلر بویلری اوزون و اعضاری متناسب و دریلری باقر
 رنگنده قیرمزی وصاچلری دوز و قالین وصقاللری سیرکدر .
 اوروپالیرک تکثر و تماجی حسبیله بو بیچاره لر کیتدیجه محو
 اولوب باقی قلانلر دخی مدنیت ایله الفت ایده مبهرك قیرلرده
 حال بدویته کشت و کنار ایتمکده درلر . فقط آمریقایی
 جنوبیده عددرلی چوقدر .

اسارت طریقله افریقادن کتیریلان زنجیلر آمریقاده
 چوقدر . اشبو اقوام ثلثه یکدیگرله اختلاط ایدهرك ملز بر
 طاقم جنسلر حصوله کتیرمشلردر .

عن اصل اوروپالو اولانلر خرستیانددرلر . هندیلرک چوغی

آمریقا نباتاتی غایت متنوع و کوزادر . بموق و قهوه و شکر
قامشی و قاقاو کبی قطعات سائرده نشو و نما بولان نباتاتدن
ماعداً چچکری اوروپاده معتبر اولان مانولیا و بیوک اغاجلره
صاریلان وانلیا و قبوغی طبعده استعمال اولنان قناقنا و بویا و کرسته
ویرن بر طاقم اغاجلر آمریقایه مخصوص کبیدر . توتون ویر-
المالریک وطن اصلیمی آمریقادر .

اوروپادن آمریقایه نقل اولنان حیوانات اهلینه سهولتله
تسلسل و تکثیر ایشدر . آت و صیغرلر بعض محلرده یبسانی
حالده بیله بولورلر .

سمت شمالیده یشایان چارپا حیوانلر میاننده رن و آیو
وقوندوز و تلیکی و سائر کورکلی حیوانلر کثرت اوزره اولوب
اراضی مداریه سنده دخی دومک و قیلانک و زرافه نک نوع
دیگرلری و سائر اجناس حیوانات یشامقده در . عاند طاغلرنده
یشایان قره قوش طیورک اک یوکسک اوچانی اولوب پاپاغان
و طوطی قوشی و سائر رنگلی قوشلر آمریقاده چوققدر .
آمریقاییلاناری جثه و سملریله غایت قورقولی اولوب تمساحی
دخی کثیردر . شمال دکزلرنده پک چوق ایری بالقلر صید
اولمقده در .

— سکینه —

آمریقانک مقدار سکینه سی ۱۴۴ ملیون قدردر . بناء علیه
وسعتنه نسبتله نفوسی اک آز اولان قطعده بودر .

آمریقای جنوبیده بحر محیط کبیره جریان ایدر نهر یوقدر .
 کولره کلجه بالاده ذکر اولنانلردن ماعدا (پاناما) پرزخنگ
 بر از شمالنده (عانتیل) دکزیه بحر محیط کبیر آرهسنده (نیقاراغوا
 Nicaragua) اسمنده بر کول واردر که (عانتیل) دکزیه بر
 قنال واسطه سیله جریان ایتمکده اولوب بحر محیط کبیر ایله دخی
 اتصال ایتدیلمسی تصور اولمقده ایدی .

آمریقای جنوبیده ذکره شایان اوله رق (عاند) طاغری
 آرهسنده (تیتیکاقا Titicaca) کولی واردر . (ماراقایبو) کولنی
 اهل علم بحر (عانتیلدن) آیرله بر کورفز عد ایتمکده درلر . یغمور
 مو سمنده بعضی آلق اووملر ووادیلر واردر که سیلابدن جسمامتنو
 کول شکلی الوب فقط صو قورودقدن صکره چنزاره تحول
 ایدرلر .

— محصولات —

آمریقا اراضیسی التون وکوش معدنلرنده غایت زنگیندر .
 بومعدنلر سلسله عظیمه جبالده از جمله (صیه رانوادا) ده و (مکسیقا)
 و (عاند) طاغرنده کثرت اوزره در .

آمریقای جنوبیده الماس وزمرد وپلاتین وباقر معدنلری
 نادر دکدر . (عاله غانی) طاغرنده لامبه لرده یاقیلان پترول
 ایله معدن کوری چوقدر .

سن اوران اسمیله مشهور اولان نهر دخی غایت آچیق آغزله
(سوپریور Superior یعنی بحر اعلا) و (مچیکن Michigan)
(هورون Huron) و (نهریه Erié) و (اوناریو Ontario)
نام بش کولک صورلرینی دکزه ایصال ایدر. (سوپریور) کولی
بحر خزر دن صکره دنیانک اک بیوک کولیدر.

مکسیقا کورفزینه (میسیسیپی) و (ریودل نورت) یعنی شمال
نهری منصب اولورلر. (میسیسیپی Mississipi) غایت مشهور
بر نهر اولوب آیاغی اولان (میسوری Missouri) ایله برابر
دنیانک اک اوزون آب جاربسیدر (۶۵۳۰ کیلومتر).
آمریقای جنوبیده بحر محیط کبیره (اوره غون) و (ریوقو-
لورادو) اسمنده ایکی نهر جاری اولور.

آمریقای جنوبیده بحر محیط اطلسییه (ماغدالنه) و (اورینوقو
Orénoque) و (عامازون) و (توقانتن Tocantins) و (سان-
فرانسیسکو) و (ریوده لاپلاتا Rio de la Plata) نهرلری جریان
ایدر. انهار مزبور دن (عامازون) نهری ۵۷۰۰ کیلومتر
طولنده واغزی ۳۰۰ کیلومتر عرضنده بولنهرق میسیسیپی
ونیل صورلرینک طولاری لایقیله مساحه ایدلزدن اول دنیانک
اک اوزون نهری ظن اولنوردی. و (ریوده لاپلاتا) اسمیله معروف
اولان نهر دخی کورفز کبی کنیش بر آغزدن عبارت بولنهرق
اصل بو آغزی حدوئه کتورنلر (اوروهای) و (پارانا) اسمنده
ایکی مهم نهردر.

و (سیه ررامادره) و (آمریقای وسطی قوردیلیه رالری) اسمبله
معروف اولوب آمریقای جنوبیده (عاند قوردیلیه رالری
Cordillères des Andes) نامیله مسما در .

بو سلسله عظیمه دن جانب شرقیه طوغری ایکی سلسله
دها تشعب ایدر . بر جیمیسی آمریقای شمالیده بولنور که آکا (عاله
غانی Allégany) یا خود (آپالاش Apalaches) تسمیه
اولنهرق (میسسیسیپی) نهری سطح مائنی کاملاً احاطه ایدر .
و ایکنجیمیسی آمریقای جنوبیده بولنور که مشهور تپه لری (سیرا-
دواسپیناسو Sierra do Espinhaço) در .

بولنردن ماعدا (علاسقا) یارم اطه سیله (قالیفورنیا) یارم
اطه سی پلنده ساحل استقامتیه بر طاقم طاغله دها بولنور که
نقاط مشهوره سی (قاسقاد Cascades) و (سیرانوادا
Sierra Nevada) جبالیدر .

— نهر لر و کوللر —

بحر منجمد شمالی به (ماکنزی Mackenzie) نهری دو کیلور که
(دب کبیر Grand Ours) و (اصیر Esclaves) و (عانا باسقا)
کولارینک صولرینی دکزه بوشالدیر .
هودسن دکزینه (نلسن Nelson) نهری منصب اولور که
(وینپیغ Winnipeg) کولنک صوینی بوشالدیر .

ید قدرتک آثار علویتی بو قطعده دخی مشاهده اولنور .
 مثلا جسم نرلز و واسع کولار و لطیف شلاله لر و اوزون
 صره طاغیر و مدھش و ولقانلر و چیتشش اورمانلر و کنیش
 قیرلر آمریقاده چوقدر . آمریقاده بعض یرلر واردر که
 فاسدالھوا و بتاقلقدر و بالهکس بعض یرلرده واردر که لطیف
 و منبتدر .

مزاج هوا شمالده غایت شدتلی و جنوبده ایجه بارد اولدیغی
 حالده وسطده زیاده صیحاقدر . مساوی عرضده آمریقا برعتیقدن
 صغوقدر .

افریقاده اولدیغی کبی آمریقاده دخی اراضی مداریهده
 یغمورلر موقوتدر . آمریقای جنوبینک سمت غربیسنده بر
 بیوجک اقلیم واردر که اصلا یغمور کورمن .

— طاغیر —

قرب برونندن هورن برونه قدر بحر محیط کبیره دھا
 یقین و (عاند) و (قوردیلیهرا) نامریله بر سلسله عظیمه جبسال
 امتداد ایدر که آمریقایی بری شرقی و دیگر بری غربی ایکی سطح
 مائله تقسیم ایدر .

آمریقایی شمالیده بو سلسله (روشو Monts Rocheux)
 و مکسیقا (قوردیلیهرا Cordillières du Mexique) لری

صغوقدر

منتهی اولور • (اسقوچیای جدید) یارم اطهسی دخی مذ کور
کورفزک جنوبنده واقع اوله رق (ارض جدید) نام جزیره
کبیره نک قارشوسنده در •

مکسیقا کورفزنده (فلوریده) و (یوقاتان) نیم جزیره لری
حاصل اولور •

بحر محیط کبیره دخی (اسکی کالیفورنیا) و (علاسقا) یارم
اطه لری تمتد اولور لری • (علاسقا) یارم اطه سنک قارشوسنده
(عالتوتین Aléoutiennes) اطه لری صره واری آسیایه طوغری
تسلسل ایدر لر •

(پرنس دهغال) و یاخود (غرب برونی) بهرنک بوغازنده
آسیانک شرق برونه مقابلدر •

آمریقای جنوبیده مشهور برونلر واردر • منتهای جنوبیده
(هورن) برونی آتش اراضیسندن بر کوچک اطه نک اوچنده
واقعدر • آتش اراضیسنی نفس آمریقادن تقریق ایدن بوغازه
(ماجلان) بوغازی دینور • تنس آمریقا جنوبیده (فرووار
Froward) برونیله نهایت بو اور •

— منظره طبیعییه و مزاج هوا —

آمریقا اراضیسنک طبیعت متمیزه سی رطوبتی و فوق العاده
منبت و محصولدار اولمقدر • هر طرفه نباتانک قوت و برکتی
عقله حیرت ویرر درجه در •

آمریقای شمالی سواحلی اوروپا و آسیا ساحلاری کبی غیر
 منتظم و کیریشلی چیقشلی اولدیفی حالدہ آمریقای جنوبی افریقا
 کی دوز و همواردر . آمریقای شمالیدہ (کین Kane) بحر
 قطبیبی و (بافین Baffin) دکزی و (داویس Davis) بوغازی
 و (هودسن Hudson) دکزی و (سن لوراز Saint-Laurent)
 کورفزی و (مکسیقا) کورفزی و (عانتیل Antilles) دکزی
 و (قالیفورنیا) کورفزی و (بهرنک) دکزی حاصل اولشدر .

آمریقای شمالیدہ اطہ و یارم اطہ دخی کثرت اوزرہدر :
 (غرونلاند Groenland) شرق شمالیدہ جسم بر الکا اولوب
 بر اطہمی ویا بر قایچ اطہدن مر کبی هنوز معلوم دکلدر . جنوب
 طرفندہ (فرومل Farewell) برونیله منتهی اولوب شمال
 طرفلری کلیاً مجهولدر . (اسپنچبرق) وایسلاندہ جزاثری دخی
 هم اوروپا وهم آمریقادہ عد اولنہ یلور .

بافین دکزی ایلہ هودسن دکزی میانندہ (قبرلند) ویا خود
 بافین اراضیبی واردر که شکل و هیئتی هنوز غیر معلومدر .
 (بوتیا Boothia) و (ملویل Melville) یارم اطہلری و (پارری
 Parry) جزاثر مجتہدہ سی و اراضی* (گرینل Grinnell)
 و اراضی* (واشنگتون) آمریقانک اک شمالی اولان بلادندن
 معدوددر . (بوتیا) یارم اطہسی (مورچیزون) برونیله نہایتنور .
 (لابرادور) یارم اطہسی هودسن دکزیله سن لوران
 کورفزی آرسندہ واقع اولهرق (شارک Charles) برونیله

باق صیدی ایچون تاریخ هجرتك دها او چنجی و دزدنجی عصر
لرنده کیتکه باشلادقلى قویاً روایت اولمقده در .

آمریقا قطعه سی شرقاً بحر محیط اطلسی ایله غرباً بحر
محیط کبیر میانده شمالدن جنوبه طوغری ۱۵,۰۰۰ کیلومتره
طولنده اوزون بر قطعه دن عبارتدر شمال طرفی بحر منجمد
شمالی ایله محدود اولوب صفوغك شدتدن بحر منجمد مزبورده
واقع اراضی هنوز معلوم دکلدر . منهای جنوبی نقطه سی
(هورن Horn) برویدر .

اطله ر خارج طوتدیفی حالده آمریکا ۷۲ درجه
عرض شمالی (مورچیزون برونی) ایله ۵۴ درجه عرض
جنوبی ارسنده (فرووار برونی) و غیرینچه نسبتاً طول غربینک
۳۵ درجه سیله (برانقو برونی) ۱۵۸ درجه لری (پرنس برونی)
میانده واقعدر . اطله رینی صایمدیفمز تقدیرده آمریکا آسیادن
اوقا قدر . فقط اطله رده داخل اولدیفی حالده آمریکا دینانک
اک جسم قطعه سی اولوب مساحه سطحیه سی ۴۲,۱۰۰,۰۰۰
کیلومتره مربعیدو .

آمریقا اورته برنده غایت طارلاشهرق حتی ۴۵ کیلومتره
مسافیه قدر تنزل ایدر و او طار محله (پاناما) برزخی دینیلور .
(پاناما) برزخنک شمالنده کی قسمه آمریقای شمالی و جنوبنده کی
قسمه آمریقای جنوبی تسمیه ایدلدیکی کی شرق طرفنده (عانتیل)
اسمنده مهم بر طاقم جزائر محتمه کاشدر .

بشنجی باب

— آمریکا قطعہ سی —

— حدود، اتساع، سواحل —

آمریکا قطعہ سی کہ بر جدیدک قسم اعظمیدر جغرافیون قدیمہ کیہ کلیاً مجہول ایدی۔ افلاطونک کتابندہ بحر محیط اطلسینک اوتہ سندہ (اطلانید) اسمیلہ بر اقلیم جسیم بولندیغی بحر و قرون وسطی روایاتندہ دخی بحر محیط مزبورک اورتہ سندہ (عانتیلیا) نامندہ بر بیوک اطہ بولندیغی منقول ایسہدہ بو اسملردن مراد حقیقہ آمریکا اولیوب بلکہ افریقاہ منسوب اطہلردن بری ایدی۔ مع مافیہ قریستوف قولومب ۸۹۷ (میلاد ۱۴۹۲) دہ کشف ایلدیکی اطہلرک اسمنی (عانتیل) تسمیہ ایلشدر۔

قطعہ مزبورہ اصل کاشفک اسمیلہ یاد اولنمق لازمکلورکن نصلسہ بغیر حق کنندن بر قاچ سنہ صبرکہ آمریقایی کورن فلور۔ رائسہلی (آمریغو و سپوچی Amerigo Vespucci) نام سیاحک اسمیلہ مسمی اولشدر۔ قولومبدن اول اسقاندیناویالیر و باخصوص (ایسلاندہ لیلر) آمریقایی شمالیدہ غرونلانڈ [*] و سائر محللرہ

---

[*] Greunelande دیو تلفظ ایتلی۔

چو غالمش و هر طرفه کشت و کنار اولنهرق اولدجه معلومات
اخذ اولمقده بولمشددر مع مافیه افریقانک هر سمتک قاریش
قاریش بیلغمی و خصوصیه اعمار اولغمی سنین و فیریه
محتاجدر

در تیوز کشیك بر قافله تر نیبله لیونفستونك تعقیبنه عازم و
 ایزینه كیده رك و آچلق و صوسزاق و ستمه و اسانی بیلدیکی
 طوائف و حشیه نك خصومتی کبی بلایای طاقتفرسایه کوکس
 کره رك نهایت تانفایغا کولی ساحلنده (اوججی Oudjidji)
 قریه سنده مومی الیه ملاقی اولمشدر . لیونفستون او مردار و
 وحشی برلرده خسته و احتیاج شدید ایله الیم و داشکسته بر
 حال یأس و بحرانده بولندیغندن (استانی) اقتضا ایدن نقود
 و اشیایی کنندینه اعطا ایلدکن صکره مفارقت ایده رك لیونفستون
 کشفیاتنده دوام و (استانی) عکس خرام ایله زنکباره و اندن
 لوندریه عودت اولمشدر و سیاح صریضه ایتدیکی معاوتندن
 طولانی اهل فنون عنندنه رغبت و تشویق فوق العاده مظهر
 و حتی انکلتزه قرالچه سی یدندن بر هدیه بیمیه ایله ملتفت و
 موقر اولمشدر .

سین اخیرده (استانی) لیونفستونه خیر الخلف اولوب
 افریقا دروننده ایکی اوچ دفعه ده سیاحت ایتش و اک زیاده
 (قونفو) سطح مائی نظر دقتنی جالب اولمظه اولخوالیده اوروپا
 معاملات اخذ و اعطاضنه استعداد و سموات کورمش اولدیغندن
 (قونفو) حکومت جدیده سنك تشکیلنه اوک ایاق اولمشدر .
 بو صورتله یولار بر درجهیه قدر او کرندیکی کبی بوجلیق
 ایچون نه کبی اشیا و وسائطه لزوم اولدیغنی تجارب واقعه دن
 اکلاشدیغندن شو صوك یکر می سنه ظرفنده افریقا سیاحلری

۱۲۹۰ تاریخچه [۱] تانغانفا کولی کنارنده وفات ایتمش و
جسدی رفیقلمری معرفتیه زنگباره واورادن دخی لوندریه
نقل اولنهرق کبرای ملته مخصوص اولان (وستمنستر)
کلیسا سنده دفن اولمشدر .

مومالیه صفت اصلیه سی میسیونرلک ایسهده طب و هندسه
کبی علومدن دخی بهره مند اولغله کزدیکی مالکک خریطه لری
ترسیم و کوردیکی اقوام و عشارک احوال و عاداته دائرکسب
ایلدیکی وقوف و معلوماتی حیوانات و نباتات محلیه و خصوصات
سائر حقهده کی تدقیقات فنیه سیله تتیم ایدهرک و تعریفی غیرقابل
اولان صعوبات و موانع سفریه یه و بالدفعات دوچار اولدیغی
امراض شدیدیه ویرلی قبائل طرفندن اوهرادیغی اذا و
جفایه تحمل بشرینک فوقنده بربات و اقدام ایله مقابله ایلیهرک
جغرافیا علمه بیوک بیوک خدمت لر ایتمشدر . سیاحتنامه لری طبع
و نشر ایچون ایکی دفعه یعنی ۷۳ و ۸۱ تاریخلرنده اوروپایه
هودتنده پارس و لوندره جمعیات جغرافیه لری طرفندن فوق
العاده اکرام و احترامه نائل اولمشدی . حتی ۱۲۸۷ ده یعنی
وفاتندن اوچ درت سنه اول افریقا ایچنده ضباع و غیبوبی
شایع اولغله آمریکه - انک (نیویورق هرالد) غزته سی مصرفی
کندی طرفندن اولق اوزره محرر لرندن (استانلی Stanley) ی
لیونفس - تونک تحریر سینه کوندروب مومالیه زنگبارده اوچ

کبیرک بر قسمی طائیش و (اشپیق) و (غرانت) و (بیکر)
و کندولرینه پیرو اولان سیاحین اخلاف نیل منبعلرینی بولشلر در .
فقط افریقا سیاحلرینک نامدار و شهرت شعاری انکلینز
میسوئری اسقوچیلی دو قنور (لیونقستون) در . مومی الیه
۱۲۵۷ ده قاپ مملکتنه کله رک افریقای داخلیده تکلم اولنان
زنجی لسانلرینی او کوندکن صکره شماله طوغری عزیمتله
بچوانه بلاددن (قواونغ) ناحیه سنده بر پروتستان جماعتی
تشکیل و موقع مذکور اس الحركات استکشافیه سنی اولق
اوزره تعیین واتخا ایلدی . برنجی سیاحتنده (۱۲۶۶) قالا هاری
چولنک شمالنده (نغامی Ngami) کوانی و ایکنجی سیاحتنده
(زامبزی) مجراسنی کشف ورؤیت و او چنجی سیاحتنده (۱۲۶۹)
ینه امید برونندن حرکتله پورتکیزلرک ساحل غریبده کائن
(لوعاندا) بلده لرینه و اورادان دخی شرق ساحلنده (کیلیمان)
شهرینه موصلت ایدوب (۱۲۷۳) اوروپالور ایچنده ابتدا
افریقای جنوبیده قره دن بر بحر محیطدن دیکرینه واصل اولدی .
۱۲۷۵ ده (زامبزی) نهرندن واپور مخصوصه را کبأ
ایچرولره طوغری ایلرولیه رک (شیروا) و (نیاسا) کوللرینی
کشف ایلدی . ۱۲۸۳ ده (تانغانیا) کولی جوارینه تکرار عزیمت
ایدوب هنوز تماماً معلوم اولمیان نیل منبعلرینی تحری ایچون
یدی سنه دن زیاده افریقای داخلیده قاهره قنایت مشکلات
سفریه و حرارت محلیه صحت بنیه و قوای بدنیه سنی افنا اتمکله

ایچون سواحل غربیه و شرقیه سنی کشف ایشمار و آنلره پیرو
 اولان اوروپا ملل سائره تجاریه می بو ساحلارده بعض نقاطی
 دست استلاکه ایشمار ایسهده افریقای داخلی قرن اخیرده بر
 طاقم فن جغرافیا مهره سنک سیاحت فداکارانه لریله یواش یواش
 ساحه علمه چیقمه باشلامشدر . مصر والیسی محمد علی پاشا
 مرحوم نیک مجرای بالاسنی تجسس و تفتیش ایتدرمش واندن
 صکره حکومت مصریه سودان ایچنده بر خیلی بلاد و ممالکی
 تحت اداره سنه آلهرق سیول معارفک اول حوالی مجهوله
 آقسنه بر مجرا آچش ایدی . اوروپا لیلرک قولونی تشکیلی
 آرزوسیه فی زماننا افریقایه عسکر سوقیاتی یر لیلرک انفعال و
 حدتی مستوجب اولغله بر قاچ دفعه مملکتلری مدافعه
 قیام ایشلر سده اوق و مزراق ایله اوروپا اسلحه ناریه سنه
 قارشو طور مق ممکن اولدیفندن مغلوب و محکوم اولشاردر .
 افریقای داخلی کاشفارینک مشهور لرندن اسقوچیالی (مونغو-
 پارک Mungo Park) اوز اوچنجی قرن هجری اوائلنده
 (نیجر) سطح مائلنده سیاحت ایلمش و فرانسه لی (رنه قایه
 René Caillié) ابتدا (تیموقطویه) کیتمش (۱۲۴۴) و
 انکاترالی (قلاپرتون Clapparton) و (لاندل Lander)
 « من ۱۲۴۱ — الی ۱۲۴۶ » و آلمانیالی (بارت) و (فوکل)
 « من ۱۲۶۶ — الی ۱۲۷۳ » سودانک جهات مختلفه سنی
 طولاشمار و فرانسه لی (دووهره Duveyrier) صحرای

سواحل آلچق و بتافلق و رطوبتی بر حرارتك تأثیری آئنده
بولمغله اوروپالیر ایچون قابل اسکان دکلدر .

بومشکلات عظیمه برده سلسله جبالك وضعیت مخصوصه سی
منضم اولور . اوروپا و آسیا طاغری کبی وسط قطعه ده
سواحلدن اوزاق اوله رق بر طاقم موازی سلسله لر حاصل
ایده جکنه افریقا طاغری بالعکس ساحله یقیندر . مثلاً (اطلس)
طاغری بحر سفید و (قونخ) و (قرستال) طاغری بحر محیط
اطلاسی و (دراکنبرخ) و (لوپاتا) و (حبش) طاغری بحر
محیط هندی سواحلنه قریب و موازیدر لر . بو طاغیر اوست
اوسته موضوع بر طاقم اراضی مرتفعه دن عبارت اوله رق
افریقای داخلی بی هر طرفدن احاطه الیشلدر . بناء علیه نهرلرک
بر طاقی وسط قطعه ده واقع کولار دروننده غائب و نهان
اولوب دکزه دوکیلان انهار جسیمه دخی طاغردن مرور
ایتمک ایچون متعدد شلاله لر احداث ایلدکارندن هم صحته مضر
و هم سیر سفائنه غیر قابلدر لر . اسباب مشروحه به منضم
اولان سکنه نك جهاتی ویرتیجی حیوانلرک کثرتی و چولارک
جسامتی افریقا قطعه سی ارباب علمه غایت کج و نا تمام اوله رق
یلدیر مشدر .

کشفیات . — افریقای شمالینک یالکیز مدار سرطانه قدر
اولان مواقعی متقدمینه معلوم اولوب کرچه هجرت نبویه نك
طقوزنجی قرننده پورتکیز کمپیلری هندستان بولنی تحری

قونفو نهري افريقاي داخلي تجارتنه كوزل بر ناقل و بجز اوله جغفي
 اكلاشامغه اوروپا دولترى اوراده (قونفو) دولتي (Etat-
 libre de Congo) ناميله بر حكومت جسيمه تشكيل ايدوب
 بالاتفاق بلجيقا قرانك تحت نظارت و حاكيتنه وضع ايلديلر
 (۱۳۰۲) . بو حكومت بتون قونفو سطح مائلي محيط و
 اوروپا دولترى تجارتنه كشاده در . قونفو حكومت جديده سنده
 كشفياتك توصيعنه و يولارك تايمينه و كاربان تجارتك ترقيسند
 سعي اولمقده در بو ممالكك طوپراغى سودانه آگديرر و بناء
 عليه صولاق اولان يرلرندن محصولات زراهيه آينور
 مركز اداره سى قونفو و نهري آغزنده واقع (بوما Boma)
 شهريدر قسم ساحليسى دخی آندن عبارتدر .
 قونفو حكومتنه يرلى نظريه باقيه ميوب اوروپا دولترينك
 مشترك مستحاطى ديمكدر .

(تمة)

افريقا سواحلى كيرنديسى چيقنديسى اوليوب قطعات ارضك
 اك زياده دوز و هموار اولانيدر . اوروپا و آسياده اولديغى كوي
 مالك مختلفه ميانده مناسبانى و مواقع وسطيه به دخولى تسهيل
 ايدن درين كورفز لر افريقاده يوق كيدر . بونكله برابر اكثر

(سنت‌ه‌ان) اطله‌رینی و بحر محیط هندیده (سیدشل) جزائر
 بجمعه سیله (مسقارین) اطله‌رندن (موریس) اطله‌سنی و غاردافوئی
 برونی قارشوسنده (سوقو طره) اطله‌سنی و باب‌المنبدبه (پریم)
 اطله‌سنی علاوه ایدلم و خریطه‌یه باقلم کوریرزکه امید برونی
 واسطه‌سیله اولان اسکی هند یوانی انکلتزه حکومتی واپورلری
 ایچون نصل تأمین ایلش ابله جبل الطارق قلعه‌سی و مالطه و
 پریم اطله‌ری و عدن موقعی واسطه‌لریله دخی یکی هند یوانی او
 صورتده تأمین ایلش و حتی سویش قنالی قومپانیاسنک حصه
 سنداتی دخی پک چوق پارملر ویره‌ک صاتون المشر .
 امید برونی شمندوفرینی مصره قدر تمید ایلهرک افریقای
 داخلیده برجاده اچق و بووجهله اماراته خدمت ایتک تصوری
 بر کون فعله چیقاره جقدر .

اشبو تعداد اولنان بش دولندن ماعدا دولت علیه عثمانیه
 افریقای شمالیده قطعات جسیه و مهمه‌یه متصرف اولدیغی کبی
 اسپانیا دولتی دخی سبته بلده‌سنه و قناریه اطله‌ریله صحرای کبیرک
 ساحلرینه و کینه کورفرزنده (فرناندوپو) و (آنتوپون) اطله‌ریله
 ساحلده بر مقدار اراضیه مالکدر .

﴿ قونغو حکومتی ﴾

سیاح مشهور (استانلی) نک کشفیات اخیره‌سی اوزرینه

ابتدییکی زمان هولاندیز چفجیلری حوالی شمالیہ بہ ہجرت ایله
 (ترانسوال) و (اورانژ) نامیلہ ایکی حکومت مستقلہ تشکیل
 ایلش-لر ایدی . بو چیفجیلرہ کندی اس-انلرنده (بوئر) تعبیر
 اولنور . ترانسوالک مشهور شهرلری پرہ توریا ایله یوہانسبورغ
 واورانژک مشهور شهرلری (بلومفونٹین) ایله (کیبرله) در بو ایکی
 حکومت دخی اخیراً خونریزانه بر محاربه دن صکرہ انکلتره
 ادارہ سنہ یکم شد .

قطعات مذکورہ مک یریلری (ہوتانتو) و (قافر Cafres)
 و (زولو) و (چوانا) و (ماقولولو) و (باروچہ) و (بازوٹو) قبائلیدر
 امید برونی ۸۹۱ تاریخندہ پور تکیز قپودانی (بارتلی دیاز) طرفندن
 کشف اولنوب فورتنہ لک کثرتندن ناشی فورتنہ لر برونی تسمیہ
 اولنشدی .

بحر محیط ہندیدہ واقع زنگبار مملکتک قسّم شمالیسنی
 تاجش و سودان مصری حدودینہ قدر افریقای شرقی مستملکاتی
 نامیلہ انکلتره دولتی استملاک ایلشدر مشهور شهری (مومبازا) در .
 (زنگبار) اطہ سندہ واقع (زنگبار) شهر قدیمی ہر نقدر المانیا
 مستملکاتی ساحلنہ قریب ایسہدہ ینہ انکلتره ننگدر .

صومال مملکتک عدن کورفزینہ ساحل اولان قسّمی دخی
 انکلتره مستملکاتیدر . (زیلع) مشهور اسکله سیدر .
 اشبو تعداد ایتدی کمز اوج قطعہ مستملکاتہ (کینہ) و
 (سنگامبیا) مستعمراتی و بحر محیط اطلسیدہ (آسانسیون) و

اطلسیله بر پارچه ساحله مالکدره اشبو مستعمراتک مساحه
سطحیه سی اوز ملیون کیلومتر و مربعه و نفوسی دخی ۳۱ میلوئه
بالغ اولدیفنی کتب جغرافیهده محرر ایسهده حکومت مرکزیه نك
بو یرلری حقیله تصرف ایلمسی چوق سنه لره متوققدر .

انگلتره مستعمراتی . — اسپاده اولدیفنی کبی افریقاده دخی
معمور و کوزل مستعمراته انگلتره حکومتی مالک اولمشدر .

بو مستعمراتک اهمی امید برونی مالکی (انگلیزجه سی
قاپلند) درکه ملحقاتیله برابر داخل قطعهده اون درجه عرض
جنوبی به قدر یوکسله رک شمالاً (آنغولا) و (فونفو) حدودینه
و (تانغانیکا) کولنک نقطه جنوبیه سنه قدر امتداد ایدر نیاسا کولنک
سواحل غربیه سی دخی حدود شرق شمالیسی تشکیل ایلر
(ناتال) و (ترانسوال) و (اورانژ) قطعه لری و (رودزیا) تعبیر
اولنان اقلیم (قاپ) یعنی امید برونی اداره سنه ملحقدر . بو دیارک
التون و الماس معدنلری غایت زنگیندر درون مملکتده بز قاج
شمندوفر انشا ایدلشدر . نفس قاپلندک مرکز اداره سی (قاپ
طوون Captown) یعنی امید برونی شهری اولوب ساحل
بحرده و ایکی بحر محیطک ملتقاسنده غایت کوزل و مستحکم
و موقعی مهمدر . (جورج طوون) و (پور تهلزابت) مشهور
شهرلندر .

ناتال مستملکاتنک مرکز اداره سی دخی ناتال لیمانده (دوربان
d'Urban) شهریدر قاپلند هولانده ایلردن انگلیزلره انتقال

(موزامبیق) و (کیایمان) و صوفالادر بونلردن ماعدا (آصور) و (ماده‌را) و (یشیل برون) و (پیساغوس) جزائر مجتهده سی و کینه کورفزنده (سن طوما) و (پرنس) اطهری و سنغامبیاده بر کوچک پارچه اراضی دخی پورته کیز کدر فقط حکومت مرکزیه نك کوچککی بو مستملکات بعیده دن استفاده بولارینی قیامشدر .

الانیا مستملطانی . — الانیا دولتی کینه بختنده ذکرى سبق ایدن قامرون مستملکاتدن ماعدا افریقای جنوبیده ایکی پارچه اراضی به دها مالک کدر برنجیسی غرب جنوبی افریقا مستملکاتی تسیمیه اولنان و (اووامپو) و (داماره) و (داماقوا) و (هوتاتو) هشائریله مسکون اولوب بحر محیط اطلاسی ساحلنده آنغولا حدودندن یعنی قونه نه نهرندن (اورانژ) نهری اغزیه قدر امتداد ایدن قطعهدر . بو قطعده هنوز شنلنه مامشدر . ایکنجیسی افریقای شرقی مستملکاتی نامیله بحر محیط هندی ساحلنده زنگبار اقلیمک قسم جنوبیسی اولوب (یانزا) و (تانغانیقا) کولارینه قدر ایچرولره طوغری امتداد ایدر .

فرانسه مستملطانی . — فرانسه یوقاروده تعریف اولنان جزائر و صحرای کبیر و سودان فرانسوی و سنغامبیا و کینه مستعمرات جسمیه سندن ماعدا بحر محیط هندیده (ماداغاسقار) جزیره کبیره سنه و جزیره مذکوریه قریب اولان (ره تونیون) و (مایوت) کبی بر قاچ کوچک اطیه و باب المنسیده (اوبوخ)

سکنه سی خرسندیاندر . بوملکتمک بحر اجره ساحل اولان اقسامی
ایتالیا حکومتی استیلا ایشدر .

﴿ افریقانک اقسام متباقیه سی ﴾

— اوروپا مستعمرانی —

افریقاده مستقل اوله رق یا لکز (فاس) و (حبش) و (لیبیا)
حکومتلی قالوب اقسام متباقیه سی هپ اوروپا مستملکتیدر .
ایتالیا مستملطی . — ایتالیا دولتی حبشستانک بحر اجره
ساحلارینی ضبط ایلهرک (اریتره) مستملکتی تسمیه ایشدر .
حدیده نك قارشوسنده بولنان (مصوع) شهری او دیارک
ایشلک بر تجارت اسکله سیدر .
صومال مملکتینک بحر محیط هندی به ساحل اولان قسمی
دخی ایتالیا قولونیسیدر .

پورتیکیز مستملطی . — پورتیکیز دولتی قوه فدیقه بحر به سندن
افریقا قطعه سنده خیلی بقایا به مالکدر افریقای جنوبیده بحر
محیط اطلسی به ساحل (آنغولا) مملکتیله بحر محیط هندی به
ساحل (موزامبیق) مملکتی زیر اداره سنده در . اولکینک
مشهور شهرلی (لو آنده) و (بنغولا) و ایکنجینک مشهور شهرلی

اك يوكسك طاغلری (سمن Semen) جبالیدر که ۴۶۰۰
متر و قدر ارتفاعه واصل اولور .

حبش طاغلرندن نیلک بر آیاغی اولان (بحرالازرق) ظهور
ایدوب نهر مزبور (تانا) کولنک جنوبسندن نبعان ایله کول
ایچمندن او یله بر سرعتله مرور و جریان ایدر که صولری کول
صویله قارشمز و حبش حدودندن خروجنده طقسان مترو
ارتفاعنده بر شلاله حصوله کتورر .

اراضینک ارتفاعی حسیلله بو مملکتک مزاج هواسی کرچه
خط استویه دها قریب ایسه ده مصر ونوبه بلادی قدر صیجاق
دکدر . موسم صیفده کثرت اوزره یغمور دو کیلور حبشستانک
ایکی موسمی اولوب بری قوراق موسمی ایلول ابتداسندن مایس
ابتدالرینه قدر ودیکری یغمور موسمی مایسندن ایلوله قدر درت
آی امتداد ایدر . محصولات نباتیه سی چوقدر . آلتون توزلریله
طوز کثرت اوزره اخراج اولنور .

بلاد خاردهه بشایان حیواناتک همان کافه سی بو مملکتده
دخی بولنور . آتلی سرعت سیر ایله مشهوردر . دوه قوشی
وپا باغان پک چوقدر . چکر که هجومی اولدرجه دهشتلیدر که
قحطه باعث اولدیغی پک نادردر .

حبشستان مستقل بر حکومتدر . حبش قرالرینه صر بلر
(نجاشی Négoush) تسیمیه ایدر لر ایدی . مشهور شهرلی
(غوندار) و (آدیس آبابا) و (حرار) و (انقور) در حبشستان

انجق بر الڪافي استملاك ايتك ايچون خريطه اوزرنده بوياسنى
 تيديل و حدودىنى تخطيط ايتك كافى اوليوب اورالرده حكومت
 دائرلرى ترتيبيله مامورين مخصوصه اعزامى لازمەدن اولديغندن
 افريقا بلاد حاره سنك اوروپا دولترى اداره سنه تماميله كيرمسى
 دها چوق سنلره متوقفدر. يالڪز انكليز لر هم اك ابو يرلرى
 استملاك ايلكده و هم الدقلى يرلرده يولار آچق و اهالى ي
 ترقى به آليشدر مق كى خدمتلره وضع مبانى معموريت
 ايتكده درلر .

﴿ حبشستان ﴾

(حبشستان Abyssinie) متقدمينك (اىوپيا Ethiopie)
 ديدكلرى مملكيت اولوب (صومال) و (سودان مصرى) بلادى
 آره سنده كاشدر . بو مملكت غايت يوكسك و طاغلق اولغله
 جغرافيون اسويچره مملكتنه تشبيه ايدرلر .
 هر طرفنده مرتفع طاغ تپه لرى و چيتيشمش اورمانلر و
 لطيف كوللر و سريع الجريان نهرلر و نهرلردن حاصل اولمش بحساب
 شلاللر مشاهده اولنور . يالڪز شرق سمترلنده طوزلى چوللر
 كوزيلور .

خامساً اسرا سواحلنده (داومه Dahomey) الكامي
فرانسه به تابعدر .

سادساً انكليزلك (نجريا) مستلكاتى كلور اشبو مستلكات
چاد كولنه قدر نيجر و (بنوئه) بحراى اصفلىرى سطح مائىنى
احتوا ايتش حسامتلو برالكادر (بورنو) و (سوقوتو) حكومت
زنجبهرى بورايه تابع اولمشدردر مشهور شهرلى (ياقوبا) و
(قانو) و چاد كولى قيبلىنده (قوفا) بلدهلىدر .

سابعاً كينه كورفزىنك راس شماليستندن بده ايله شرقه
وجنوبه طوغرى امتداد ايدن (قامهرون) مستلكاتى آلمانيا نكدر .
ثامناً قونفو نهري آغزىنه طوغرى امتداد ايدن (قونفو
فرانسه Congo Français) قطهسى فرانسه نكدر .
(براز اويل) مواقع مشهوره سندنر .

(قاصرون) ايله (قونفو فرانسه) ارمسندده بر مقدار اراضى
اسپانيايه ترك ايدلمشدر .

اشبو تقسىماتى علاقه دار اولان دولتلر يكديكرينه تصديق
ايتدرمك ايچون بىنلرنده معاهدهلر عقد ايتدكلرندن اشبو
معاهداتده سودانك اقطار سائرهمى (سودان فرانسوى) ناميله
بتون فرانسه يه ترك اولمشدر . شويله كه جزائر و صحراى كبير
و (سودان فرانسوى) فرانسه نك (سنغامبيا) و كينه مستلكاتيله
التصاق ايتش اولمقله فرانسى مستعمراتى افريقاى داخلى خريطه سنده
(قونفو فرانسه) دن جزائرده قدر بردور عظيم ترسيم ايليور .

رفاهت حالری مقصدینه مبنی تشکیل اولمشدر [۱] . بوقطه نك
هواسی اوروپالور ایچون آغیر جهردر .

ثانیاً (حبوبات) یاخود (بیبر) سواحلمنده دخی آمریکا
مستملکات شرکتی طرفندن آمریقاده اعتاق ایدیلان اسرا ایچون
تأسیس اولنان (لیبیریا Liberia) حکومتی بولنور . مقر حکومت
(مونروویا Manrovia) شهریدر (۲۵۰۰۰ نفوس) . افریقا
سواحلمنك اك چالیشقان زنجیلری اولان (قرو Crou) طائفه سی
حلم و ذکا ایله متصف اوله رق بو حکومتیه داخل و تابع
اولمشدردر .

ثالثاً فیل دیشی اخراجاتندن طولایی (فیل دیشی) سواحلی
نامیله مسمی اولان قطه فرانسه نك اولوب (غران بسان Grand
Bassam) مواقع مشهوره سندندر .

رابعاً آلتون توزی حاصلاتیچون (آلتون) سواحلی دینیلان
قطه ده دخی انکلتره نك (قاپ قوعاست Cap.Coast) و آلمانانك
(توغو) مستملکاتی وارددر . انکلتره ایله شدتلی محاربه ایدن
(آشانتی) لر بورادهدر .

---

[۱] انکلتره نك (کینه) صولنده طولایشان قره قول کیمیلری اول
حوالیدن سرور ایدن سفانی یوقله ایدهرک ایچنده اسیر بولدقلری
تقدیرده اسرانی تخلیص و آزاد و کئی بی احراق بالنار ایلیوب قبودان
و طائفه لرینی بر مدت حبس و توقیفدن صکره صالیوررلر ایدی . بو
مثللو تدابیر شدیدیه ایله اسیر تجارتنك اوی المشدر .

زراعتی و فیل دیشی و کرکدان بونوزی و دوه قوشی و طاوس توپلری و پوست و دری کی محصولات حیوانیه سی اوروپا تجارینک نظر رغبتی جلب ایتمکله کاربانلر واسطه سیله بو مالکدن خیلی اخذ و اعطا و قوعبولور .

اموال سیاسیة . — شرقده دارفور ایله قوردوفان خدیویت مصریه تابع اولوب سودان مصری تسمیه اولنور . اوروپالیلر بوقطعاتک ابتدا سواحلنه یناشوب صکره تدریجاً داخل مالکله طوغری حکومتلرینی توسیع ایلشار و ایوم قطعات جسیه مذکوریه تماماً زیر نفوذ و یادست استملاکارینه المشلدر سواحلی تعقیب ایدهرک اوروپا مستملکاتی تعداد ایلیهلم : سنغال نهری سطح مائلی فرانسیسه تابددر مشهور شهری نهر مذکور اغزندده سن لوئی شهریدر .

فامبیا نهری جواری انکلتربه تابددر مشهور شهری نهر مذکور منصبنده واقع باتورست شهریدر . برازدها جنوبده پورتگیزلرک بر مقدار اراضیسیله قارشوسنده بیساغوس اطهری وارددر بو اوچ پارچه اراضی سنغامبیایی تشکیلی ایدر . کلهلم کینه سواحلنه :

اولا (سیرالئونه Sierra-Leone) یعنی (ارسلان طاعی) ساحلنده انکلتزه حکومتی طرفندن تأسیس اولنان (فریطون Freetown) مستملکاتی بولنور . بو حکومت اسیر تجارتنی ایدن کیلردن تخلص ایدیلان بیچارکان اسرآنک تربهری و استحصال

(چاد) کولنک جنوب شرقیسنده و شاری صوبی سطح
مانندہ ساکن باہر میلر ایلہ حوصہ لیلر زنجیلرک اک کوزلریدر
فلاتلر بنوہ ایرماغناک سطح مانندہ (آداماوا) و (سوقوتو)
اسندہ ایکی حکومت تشکیل ایشلر ایدی .

دارفور و قوردوفانک اقصای جنوبیسنده نیام نیاملر
ساکندرکہ بونلر کرچہ وحشی ایسلرده آدم یدگلری مباحقہ دن
کنیہ اولوب قویروقلمی اولدینی روایتی دخی زینت مقامندہ
بر پوست پارچہ سی قولاندقلرندن نشئت ایلدیکنی اورالردہ
سیاحت ایدنلر خبر ویرمکده در .

سنگامبیانک جهت شرقیسنده و نیجر مجرای اعلاسنده
ماندیغالر ساکندر . کینه قبائلندن دخی انکیلزله وقتیلہ غوغا
ایدن آسانیلر ومؤخرآ فرانمزلرله غوغا ایدن داهومہ حکومتی
ذکر ایدلم .

اسارت اصولی وانسان قربان ایتک کبی فنا عادتلر اوروپا
لورک تاثیر نفوذیلہ یواش یواش زائل اولمقده در .

بهارت . — قطعات ثلثہ مذکورہ صیحاقل اولغله برابر
صحرائ کبیر کبی چوراق اولیوب صولاق یرلری مزروع و
محصولادردر پرنج ایلہ درہ چوق محصول و برر خرماقلری
و وسعت سایہ سیلہ چول سکنہ سنہ استراحت بخش اولان
باوواب اشجار جسمہ سی کثیردر خرما وضعغ و بعض افاجلردن
استحصال اولنان یاغ وقهوه و بهارات و پاموق کبی محصولات

معارف و مدینتہ ہنوز انتساب ایدہ مامشردر مع مافیہ حوایج ضروریہ لرینی تدارک ایدہ جک قدر صنعتلر الارندن کاور جو اظہاق و چو ملکہ جیلک کبی . و بر چوق قبائلہ منقسماً یشاہرق یکدیگریلہ محاربہ دن خالی قالدقلرندن شجاعتلرینہ دیہہ جک یوقدرہ ایچلرندہ ارسال و قبلاز و آوجیلری نادر دکلدر .

بو قطعہلر صحرای کبیر کبی تنہا اولیوب بالعکس سسکانی چوقدر و اکثریسی مسلمان اولوب بعض بت پرستلری دخی واردر .

قبائل زنجیہ کندی حالرینہ کورہ حکومتلر تشکیل و شہرلر و قصبہلر ترتیب ایلیہرک و اوروپالیبرک و رودینہ قدر قطعات سائرہ ارضی راحتسز ایتیمہرک ایو فنا اصرار ایام ایلمکدہ ایدیلر . آتیا بیان اولنہ جنفی وجہ اوزرہ اوروپالولر ایوم جملہ سفی زیر حکم و تقوذلرینہ آلمشردر . قبائلک مشهورلرینی ذکر ایدہلم: (فلاتا) ویا (فولبہ) تسمیہ اولنان زنجیلر نیجر بحراسیلہ چاد کولی میانندہ کی اراضی وسیعہ یی قابلامشردر بونلر مسلم و جنسکاور و راعیدرلر .

چاد کولنک شرق جہتندہ (ودای) قطعہ سی و دہا شرقدہ دینی (دارفور) و (قوردوفان) قطعہ لری کائندر .

چاد کولنک حوالی جنوبیہ و غربیہ سندہ (بورنو) و سودانک وسطنہ طوہری (حوصہ) الکالری بونوب بورنو و حوصہ زنجیلری خیلی تمدن ایتشردر .

قدر تعدیل ایلدیکی حالده کینهده بالعکس صحته مضر واکثر یا
دخی شدید فورته لره باعث اولور .

سکنه سی سیاه اولدیغی ایچون عربلرجه بلدالسودان تسمیه
اولنان اقلیم جسیمک غرب سمتلری (نیجر) نهری وایاقلریله ریان
اولوب جانب شرقیسی دخی (چاد) کولنه آقان (شاری)
و (یئو Yéou) اسمنده ایکی نهرک صورلیله اسقا اولنور . (نیجر)
نهری (ده بوئه) نامنده بر کوچک کولدن مرور ایدهرک صولدن
(سوقوقو) و (بنوئه) اسمنده ایکی ابرمق اخذ ایدر .

ارملان و قپلان و فیل و کرکدان و دوه قوشی و زرافه
و بتاققلرده تمساح و کول و نهر کینارلرنده صو آغیری (هیپوپوتام)
بو قطعه نك عظیم الجثه حیواناتدن اولوب میون انواعی و غزال
و قویون و پکی و طاوس و سوکلون دخی چوقدر . دوه بلاد
حاره نك قیمتی مکاربسیدر . چونکه هودجنک یاغی و معدنه سنک
صو قورساقلری حسینبله آچلغه و صوسنزلفه تحمل ایدر . میونلرک
اک اریسی اولوب ایکی ایاق اوزرینه یورویان و بر بچق آدم
بوینده بولنان و آوجیلرک تفنک ناملولرینی قیره جق درجهده
پیلکارنده قوت اولان (اورانغ اوتان) لره ایوم یالکز کینه
اورمانلرنده نادراً تصادف اولنمقدهدر . حیات و عقاربندن ماعدا
صینک ایله قرنجهلر بوزندن اجنبیلر اصلا راحت ایده منزلر .

سکنه . — بو قطعاتک سکنه سی عموماً زنجی تسمیه اولنور لر
اولنلری سیاه و بعضاً آچیقدرکه (عرق اسود)ک اصلی بولنوردر .

﴿ سودان و سنغامبیا و کینه ﴾

صحرای کبیرك جهت جنوبیه سنده و حبش و نوبه حدودیله
 بحر محیط اطلاسی میانده واقع قطعۀ جسیمۀ نك سواحلی (سنغامبیا)
 و (کینه) نامیله و قسم داخلی (سودان) اسمیله نامشدر .
 (سنغامبیا) اسمی بو مملکتده جریان ایدن (سنهغال) و (غامبیا)
 نهرلرندن اخذ اولمشدر . (یشیل برون) افریقانك منتهای
 غربیسیدر . (بیساغوس) اطهرلی یشیل برونك جنوبه مصادفدر .
 سنغامبیا حدودندن (قونغو) نهری اغزینه قدر درتپك
 كلو مترو طولنده امتداد ایدن اوزون ساحله (کینه) تسمیه اولنور .
 افریقانك اك کنیش آچیقانی اولان کینه کورفزی بو ساحلده
 تشکل ایتشدر .

کینه نك شمال طرفنده کاشن (قونغ) طاغلی ۶۵۰۰ مترو
 ارتفاعه قدر بو کسلور . جبال مزبورهدن متعدد انهار جریان
 ایتکده ایسهده او حوالینك اك بيوك نهری (نجر Niger) در .
 نهر مزبور سنغامبیانك جنوب شرقیسنده نبعان ایله سودان
 ایچنده بر دور عظیم تشکیلندن صکره اغزلی ارسنده بر دلنا
 پیدا ایدرک کینه کورفزینه دو کیلور .

کرك سنغامبیا و کرك کینه افریقانك اك صیچاق اقسامندن
 معدوددر شو قدرکه یغمورلر سنغامبیاده هوایی بر درجهیه

صحرای کبیرده اک چوق شکار اولنان حیوان دوه قوشلریدر .
 برستانن سودانه کیدن یولجیلر غلبه لک کاربان تشکیل
 ایتدیجه حرکت ایده مزلر . زیرا یولار امین دکلدر فقط اووقته
 صومسزاق تهلکه سی واردر . چونکه قوناق یرلنده کی قبولرک
 صوی غلبه لکه کفایت ایتز هله بعض کره شدت حرارت طلوملرده کی
 صوی تبخر ایتدی ره رک و یولجیلرک معلومی اولان صوباشلری
 دخی قوروده رق بر کاربان طاقنی بردن محو ایتدیکی واردر .
 صحرای کبیرک باشلوجه سکانی (طوبرقلر Touareg)
 ایله تیبو قبائلیدر . بونلر اکثریت اوزره مسلماندر . نجومک
 وضعیتنی بیلدکارندن کچه یولجیلغنی پک سورلر .

صحرای کبیره اوروپا دولتلری اوللری رغبت کومترماش
 ایکن بو یقینلرده فرانسه حکومتی دائرة نفوذ استملاکیسه نه
 ادخال ایلدیکنی اعلان ودون غریبه نك موافقتی ده استحصالی
 ایش ویا لکمز سواحلی قناریه اطهرینه صاحب اولان اسپانیولره
 ترک ایتشدر . بناء علیه صحرای کبیرک کوله تحویلی نبق برطرف
 ایدیلهرک فرانسزلر شمسی جزائر دن ایچرولره طوغری یول
 کشادینه و مرکزله میسیونرلر اعزامنه چالشقمده وحق جزائر دن
 چاد کوانه قدر بر اوزون تیمور یولی انشاسی تصویر ییله
 نمایان اولمده در .

(فزان) سنجاغی صحرای کبیرک قسم شرقی سیدر |

مناسب‌بتیله قورویهرق بو کونکی حاله کلدیکینی ظن ایله اثباته
قیام ایتکده درلر .

حتی بر آراق جزایردن قنال واسطه سیله صحرای کبری
بجر صفید ایله اتصال ایتدیروب صحرای مزبوری بر اوقیانوس
جسمیه تبدیل ایتک خصوصنده فرانسزلر طرفندن بعض
تصویرات میدانه قوندیسه ده علمیات حفریه یه قبائل طرفندن
مانعت اولنه جفی ملاحظه سی مانع تشبث اولمشیدی .
صحرای کبیرک آتشیلی قوملری اوزرندن مرور ایله خط
استوادن طوغری هبوب ایدن جنوب روزکاری بلاد بر بریه یی
چایر چایر یاققده ایکن صحرای کبیر دکزه تحویل اولندیغی
تقدیرده روزکارلر دکزک رطوبتیله کسب لطافت ایلدکن .
صکره بلاد مذکور اوزرندن مرور ایده جکلردر .

صنهک بر قسمنده شعاع شمس قائماً نزول ایلدیکندن بو ملک
بتون بتون آتش ایچنده قاهره قهوه ای نسیمی بیله شدت پوست
و حرارتدن قیرمزی بر بخار حالنده بولنور و شدتلی روزکارلر
قوملری اوکنه قاهره اورتیغی چایر چایر یاقار . او حالده
انسانک کوزی اصلاً تحمل ایتمز . حکمت طبیعه ده مشهور اولان
(سراب Mirage) حادثه سی بو ملک کتده کثیرالوقوعدر . انسان
اوکنده لطیف واحلر ویشیل خرماقلر و پاک و براق صولر
کوردیکی حالده کیدر کیدرده پنه بر شی بوله مز . صولک بهارده
یاغورلر کثرتله نزول ایدرسده بعضی مواقع بر قطره آب ایله
حیات بوزی کورمامش اولور .

﴿ صحرای کبیر ﴾

صحرای کبیر بلاد بربریه نك جنوبندہ واقع بر اقلیم جسم اولوب شرقدن غربه (مصر) و (نوبه) حدودندن بحر محیط اطلسی به قدر امتداد ایدر . (سودان) و (سنغامیا) جنوب حدودینی تشکیل ایدر لر . بو مملکتک طولی ۴۵۰۰ کیلومتر و مقداری اولارق کره ارض اوزرنده بوندن بیوک چول یوقدر سمت شرقسنه (لیبیا چولی) اسمی اعطا اولنور .

بحر محیط سواحلی وحشی المنظر وغیر قابل اسکاندر . اسکی قبودانلرک مرور و عبورده غایت قوروقلری (بویادور) برونی او ساحلده در .

صحرای کبیرک ایچروسی اکثریادوز و چیمپلاق قوم چولارندن عبارتدر . فقط تحقیقات جدیده کوره سمت شمالیده (جبل هوغار) کبی یوکسک طاغیر و متنوع منظره لر بولندیغی و داخل مملکتده دخی اوراده بوراده قیایغینلری و قوم تپه لری و تپه لر آرسنده اطرافی بشیل چنلرله محاط صو منبعلری نادر اولارق کورلدیکی آکلاشمشدر بو مملکتده بلای باشلی نهر یوقدر .

ارباب فن صحرای کبیرک بر قسمنی هم کلیملو طوز بولمسنی وهم سطحی دکزدن اچاق اولسنی دلیل اتخاذایده رک ازمنه تاریخیه دن اول بر بیوک کول و یادکمز اولدیغنی و انقلابات ارضیه

— بربرستانك سكهنه سی —

بربرستانك سكهنه سی باشلوجه ایکی قسمدر بری (بربری)
یاخود (آمازیغ Amazig) لر وایکنجی دخی عربلردر .

بربریلر مملکتك سکان قدیمه سی اولوب گاه کوچبه وگاه
نابت بر چوق قبیله لر تشکیل ایدرک کثرت اوزره جبال اطلس
جوارنده اسکان ایتکده درلر . بربر اقوامندن جزائر قطعه سنده
بولنانلره (قابل) و جنوب صحرا لرنده مقیم اولانلره دخی (طوبرق
Tauareg) تسمیه ایدرلر .

عربلر دین مبین محمدینک ظهورنده افریقای شمالی به منتشر
اولان فاتحلر اولوب اکثریا حال بدویتده خیمه نشین اوله رق
یشاه مقده درلر . فرنکار بونلره (بدوی Bédouins) تسمیه ایدرلر .
بدویلر رعی اغنام ایله مشغولدرلر . زراع اولانلر جزایرده
(تل) الکاسنده او طورانلردر .

فرانسز لساننده شهر سكهنه سی (مور Maure) تسمیه
اولنوب بو اسم مغربده متوطن عربلره مخصوص کبیدر .
اخذ واعطا ایله مشغول (یهودیلر) و (ترکار) و (فرانسه لر)
وبعض زنجیلر بربرستانه صکره دن کشلردر . یایلرک کافه سی
مسلماندر .

حکومتی ۵۰,۰۰۰ نفوسی حاوی وغایت لطیف بر صحرا
 اورته سنده واقع (مراکش Maroc) شهریدر . فقط اک جسم
 بلده سی (فاس Fez) شهری اولوب (۱۵۰,۰۰۰ نفوس) شهر
 مذکور قرون وسطاده تحصیل علوم ایچون حاوی اولدیغی
 مدارس عدیده ایله مشهور اوله رق ایوم دخی اسپسک و یون
 قاشلری ایچون متعدد فابریقه و دستکاهلری واردر . (مکینه)
 شهر لطیفی دخی امیره مخصوص کوزل کوشکاری حاوی اولدیغندن
 اکثریا فاس امپرلری شهر مزبورده اقامت ایدرلر . جبل الطارق
 بوغازینک مدخل فریبسنده کائن (طنجه Tanger) شهری
 مستحکم بر بلده اوله رق اوروپا قونسلوسلرینک اقامتکاهیدر .
 مشاهیر سیاحین عربدن (ابن بطوطه) اشبو طنجه شهرنده ، احوه
 پیرای وجود اولمشدر . (العرايش) و (رباط) اسکله لری دخی
 بحر محیطده خیلی تجارت ایدرلر . (تتوان Tétouan) بحر
 سفیده یقیندر .
 ماضی اوردیکده .

(فاس) قطعه سنده اسپانیانک برقاچ نقطه مستحکمی واردر:
 جبل الطارق قارشوسنده (سبتیه Ceuta) قلعه مهمه سیله (ملیله)
 وسار ایکی اوفاق قلعه اسپانیانکدر . بحر سفیده ساحل اولان
 طاغلق قطعه (ریف Rif) اسمیله بنام اولوب اهالیسی خرسزلق
 وقورصانلغه میالدر . صحرای کبیر قبائلندن بعضلری (فاس)
 امپرنک تحت حجاب سنده بولنور .

فرانسه طرفدن اشغال ایدلمشدر . موقعنك اهمیتی و محصولات
 زراعیه سنك فیض و برکتی حسبیلله فرانسه نك الك قیمتلی مستملکاتی
 جزایردر . بو قطعده زراعت یوما و فیوما ترقی ایتکدهدر .

فاس مکه رقی . — فاس مملکتی شمالاً بحر سفیده و غرباً
 بحر محیط اطلسی یه ساحل اوله رقی قدیم (موریتانیا) قطعده سنك
 قسم غربی بسندن عبارتدر . عربلر بو مملکتی (اقصای مقرب)
 نامیلله تسمیه ایلش لر ایدی . بو دولت حکومات بربری نك الك
 منبت واک زیاده نفوسه مالک اولانیدر . مساحت سطحیه سی
 ۸۰۰,۰۰۰ کیلومتر و هربعدن زیاده اوله رقی مقدار نفوسی
 یدی سکنز میلیون راده لر ندهدر .

(اطلس) طاغرینك سمت جنوبیسنه تصادف ایدن قسمی
 صحرای کبیر اراضیسنه مشابه اولوب بعض کوزل واحه لری
 حاویدر . (مالویه) نهری بحر سفیده و (ام الریعه) صوبی دخی
 بحر محیطه دو کیلهرک بر چوق اوفق چایلر دخی داخل مملکتده
 قوملر و کوللر ایچنده غائب و نغان اولمقدهدر .

بو مملکتک حیوانات سوریلری و بقدا ی و اثماری کثیردر .
 لکن تجارت بر طاقم مشکلات و موانع ایله سکتهدار اولدیغندن
 گرچه محصولاتنی پک چوق و موقعی دخی غایت مهم و معتسبا
 ایسه ده بو کوزل مملکت هنوز لایق اولدیغی مرتبه ترقی یه
 واصل اولمامشدر .

فاس حکمدارینه امیر و ایمپراطور ناملری و بریلور . مقر

جزایر مستملکاتی اویچ ایالت یعنی ده پارتمانہ منقسم اولہرق
شرقده (قسنطنین) ایالتی ووسطده (جزایر) ایالتی وغربده دخی
(اوران) ایالتیدر .

(قسنطنین) ایالتنک مشهور شہرلری ۴۸,۰۰۰ نفوسی
حاوی ومہم ومستحکم بر موقعدہ کائن (قسنطنین) شہری ولب
دریادہ واقع (بون Bone) و (فیاپ ویل Philippeville)
و (بوژی نام قدیم ایلہ بوجایہ) شہرلری وداخل مملکتدہ منفا
اولان (لامبسا Lambessa) شہریدر .

بو مملکتک ہر طرفندہ آرتز قیولری (Puits artésiens)
دنیلان قیولر قازلمش اولوب کاربان تجارتی دائما تسعیل
ایدلمکتدہدر .

جزایر ایالتنک مشهور شہرلری لب دریادہ ووسط مملکتدہ
واقع و ۹۶,۰۰۰ نفوسی حاوی (جزایر Alger) شہر تجارتکاهی
و (بلیدہ Blèidah) و (ملیانہ Melianah) و (اورگزان ویل
Orléanseville) شہرلریدر . (جزایر) شہری بتون مستملکاتک
مقر ادارہ سیدر .

اوران ایالتندہ مرکز ایالت اولان (اوران) ۸۸,۰۰۰ نفوس ،
شہریلہ (مستغیم) و (تلمسان) شہرلری بوانور .
جزائرده درت ملیون سکز یوز بیک قدر نفوس وار ایسده
آنحق آلتیوز بیکی اوروپالیدر .
بو مملکت مقدا دوات علیہہ تابع ایکن ۱۲۴۷ تاریخندہ

(قرطبه) خراباتی تونسدن پك اوزاق اوليوب مجرده نهرينك
 آغزی قربنده دخی (اوتیق Utique) خرابه لری مشاهده
 اولنور .

رأس الابيضك يقيننده بولسان (بنزرته) شهرى افريقانك
 اك شمالى بلده سيدر . (قیروان) ۶۰,۰۰۰ نفوس ، و (مهدیه)
 شهرلى قرون وسطاده معمور و مقرر حكومت ايديلر . (جامه)
 و (سوسه) و (قابس) و (اصفقس) شهرلى دخی لب درياده
 تجارت اسكله لريدر .

جزائر . — جزائر مملكتى تونس اياثيله فاس حكومتى
 آرسنده ۲۰۰,۰۰۰ كيلومتر و مربعى قدر مساحه يى حاويدر
 جنوباً خطه ملحقه سيله برابر طقوز يوز بيك كيلومتر و مربعه
 تقرب ايديبور .

اطلس طاغلىرى بو مملكتى ايكي قسم طبيعى به آيبره . برى
 جبال مزبوره ايله بحر سفيد ميانده واقع (تل Tell) تسميه
 اولنان قطعه اوله رق خيلى منبت و بر چوق ايرمقلره رياندر .
 بو ايرمقلر سير سفائنه الويرشلى اوليوب باشلوجه لرى (وادىء
 الكبير) و (وادىء الساحل) و (وادىء مزفران) و جله سنك اهمى
 (وادىء الشليف) دره . ايكنجى قسم دخی جبال اطلسك جنوبنده
 واقع اولان واحات و صحارى اولوب بورالرى صحراى كبيره
 يقين اولق حسييله قوملقدرد و نهرلك همان كافه سى موقت اوله رق
 آقنديسز كولار ايجنده غائب اولورلر :

و (سیره نایق) تسمیه ابتدکاری قطعه اولوب مشهور شهرلری
 ایوم مرکز لوا اولان (بنغازی) ایله (درنه) شهرلیدر .
 بنغازینک جنوبنده بولنان (برقه) چوانده دخی (او جله Oudjelah)
 واحه سی واردر .

ولایتک جنوبنده واقع اولان (فزان) قسمی صحرای کبیره
 منسوب اولوب جهات اربعه سی دهشتلی بیابانلرله احاطه اولمش
 بر اقلیم حاردر . بلده معروفه سی (مرزوق) اوله رق شهر
 مذکور وقتیله افریقای وسطایه کیدن کاربانلرک اجتماعکاهی
 ایدی .

ولایتک سمت غربیسنده دخی جبل غربیه دینیلان الکا
 بولنورکه اکثریا کوزل واحه لردن عبارتدر . بلده معروفه سی
 (غدامس) شهریدر .

تونس . — تونس (بزرطه) و (رأس الایض) برونندن
 (غدامس) واحه لرینه قدر امتدادی واردر . (قابس) و (تونس)
 کورفزی ساحلده ایکی کیرندی حاصل ایدر لر . (مجرده)
 نه ری جنوبدن شماله طوغری جریان ایدر . قطعه جنوبیه سی
 شوره و حار ایسه ده مواقع سائره سی غایتله منبت و ایچجه نفوسی
 (۲ میلیون قدر) حاویدر .

مرکز ایالت (تونس) شهریدر . شهر مزبور کوچک بر
 کول ساحلنده بولنورق یوز یکریمی بش بیک نفوسی شامل
 و منظره سی پک کوز ایدر . مورخ حکیم (ابن خلدون) تونس لیدر .

اولوب آت و دوه و استر و مرکب باشلوجه يوك حيوانلريدر .
 ساحلارده مرجان صيد ايدرلر . طاغلرده خيلچه معادن بولنور .

— تعريفات سياسيه —

بررستان سياسته درت قطعه به منقسمدر : (۱) طرابلس
 غرب ، (۲) تونس ، (۳) جزاير ، (۴) فاس .

طرابلس غرب . — طرابلس غرب دولت عليه عثمانيه نك
 طوغريدن طوغري برولايتي اوله رق حدود مصريه دن (قابس)
 كورفرينه قدر محمد اولور . طرابلس ولايتي اقسام بررستانك
 اك جسمي و اك قليل النفوسى اولوب بر مليوندن زياده كيلو
 مترو مربعي مساحه سطحيه سي وار ايكن بسليديكي نفوسك
 مقدارى بر مليونه بالغ اولمز .

بوقطعه اليوم (طرابلس غرب) ولايتيله (بنغازى) سنجاغنى
 محتوى اولوب (طرابلس غرب) ولايتي نفس (طرابلس)
 و (جبل غربيه) و (خس) و (فزان) سنجاقلريني حاويدر .
 حالبوكه بوقطعه نك تقسيمات طبيعيه سي درت اوله پايير :

شمالده (نفس طرابلس) قسمي اولوب مشهور شهري
 طرابلسدر . بو شهر ساحل بحر سفيدده بولنه رق اوتوز بيك
 نفوسى حاوى بر ولايت مركزيدر .

شرقده (بنغازى) قسمي بولنور كه متقدمينك (ليبياى بحري)

بر برستان قطعه سنی باشند باشه طولاشه رق تا بحر محیط اطلسی
سواحلنده نهایت بولور و بحر مذکوره او اسمی ویرن دخی
بو طاغردر . اطلس جبالنک اوزرلری لطیف یایلا و مرعالرله
وبعضاً دخی قار و بوزرله محاط اوله رق بر چوق شعباته انقسام
ایلمشدر .

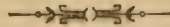
جبال اطلسدن پک چوق نهرلر نبعان ایده رک بلاد بر بریه یی
اروا ایدرلر سه ده اکثری اهمیتسنر و بعض کره دخی قوملر
ایچنده غائب و نماندر . (مجرده) و (شلیف) و (ملویه) نهرلری
بحر سفیده منصب اولورلر . بر چوق صولر دخی درون
مملکتده واقع کولاره جریان ایدرلر .

بر برستانک منظره طبیعی هسی پک مختلفدر . سمت شرقیده
(برقه) چولی بولنور که دروننده نادراً واحاتی (Oasis)
حاوی و ساحل طرفلری ایچجه منبتدر . جنوبه طوغری دخی
(فزان) واحی امتداد ایلر . جهت غربیده اطلس طاغردنک
جنوبنده (بلداجرید) تعبیر اولنان صیحاچ مملکت بولنور .

بر برستانک صولاق محملاری غایت منبت و محصولدار
اوله رق رومالیر زماننده ایتالیا نک تکمیل ارزاقنی یتشدیرر
ایدی . بغدادی و مصر و پرنج و تون و خرما و سائر اشجار
مثمره کثرت اوزره نشو و نما بولور .

بو مملکتده بولنان حیوانلرک باشلوجهلری ارسلان و پانتر
و غزال و دوه قوشی و عقرب و مهلاک چکرکه کبی حیوانلر

مشکلات ابله بعضاً دائره اطاعتدن خروج ايدرلر ايدى . نهايت عهد سلطنت محمود خان ثابده مصر واليسى محمد على پاشا كولمن بكارينى برر برر بتيروب انتظام اداره يى اعاده ايلمش و مؤخرآ اولادينه ده انتقال ايتك اوزره مصر واليلكنده نائل امتياز اولمشدر .

﴿ بربرستان ﴾

— احوال طبيعیه —

بربرستان يا خود بلاد بربريه عربلر كزمين مغرب و افريقيه نعيمه ايندكارى قطعه جسميه اوله رق افريقانك سواحل شماليه سنى بتون بتون احاطه ايتمشدر .

شمالى بحر سفيد و غربى بحر محيط اطلسيه ساحل اوله رق جنوبى صحراى كبير قوملر بله محدود و طرف شرقيسى دخی حدود مصر يه قدر متمد اولور .

مساحه سطحيه سى ايكي مليوندن زياده كيلو مترو مر بعنه مساوى اولديغى حالده نفوس موجوده سى اون ايكي مليونى تجاوز ايتمز .

اطلس جبالى يكديگر يه موازى بر طاقم سلسله لر تشكيليله

وفات اسکندر در دن صکره سر نمای استقلال اولان طوائف ملو-
 کدن ملوک بطالاه مصرده ایکیوز سنه دن زیاده فرمانفرما
 اولدیله . بعده بطالاه نیک نهایی اولان (قلیو پاترا) نام حاکمه
 زمانده قطعه مصریه رومالیلرک ید تصرفلرینه انتقال ایله
 روما ایمپراطورلرک ایکی یه انقسامنده دخی قسطنطنیه دولتنک
 حصه سنه اصابت ایلدی . هجرت نیویه نیک اون سکرزنجی سنه سی
 عهد خلافت جناب فاروقیده عمرو بن العاص وزیر بن العوام
 رضی الله عنهما قطعه مذکوریه فتح و تسخیر ایله ضمیمه
 ملک اسلام ایلدیلر . حکومت اسلامی نیک عدالتی و حسن
 اداره سی سایه سنده مصرک مهموریتی برقاندها آرتیرق خلافت
 عباسیه نیک انحطاط سلطوتی هنکامنده مصر ملوک فاطمیه نیک
 دست استیلاصنه منتقل اولدی . آلتنجی قرن هجری نیک اواخرینه
 طوغری دولت فاطمیه دوچار اندراس اولغله سلطان صلاح الدین
 خطه مزبورده ایویه دولتی تشکیل ایتدی که دولت مشارالها
 ملوک ویا کولمن تعبیر اولسان امرای ترک وبعده چرا کسه نیک
 ظهورینه قدر دوام ایلدی .

۹۲۲ سنه هجریه سنده یاوز سلطان سلیم خان حضر تلری
 مصری امرای چرا کسه دن استرداد ایلیه رک ولایات عثمانیه
 عدادینه ادخال ایلدیه ده کولنلرک نفوذی منکسر اولدیغندن
 بالاخره بونلر دره بکی صورتده سرکشک پیدا ایلیه رک آسایش
 مملکتی اخلال و طرف دولتدن منسوب اولان والیرله ایقاع

کیدوب کله‌ری مسافهٔ بعیده قطعنه محتاج و بناء علیه دشوار ایکن
 قنال طریق یولی قیصالتدیغی جهتهله اوروپا تجارتنه یکی بر میدان
 آچلمشدر .

نیل ایله (اسکندریه) بیننده (محمودیه) قنالنک کشادی
 و شهر مذکورک (قاهره) و (زقازیق) و (اسماعیلیه) به
 دخی اوغرایان بر شمندوفر خطیله سویشه ارتباطی وقاهره خطنک
 خرطوم قدر تمیدی تجارت ایچون بشقهجه برر طریق سهولت
 دها عداولندیغی کبی تلغراف خطوطی مصر الکاسنی قطعات عالمک
 هر نقطه سیله ربط و بند ایلمشدر .

— جغرافیای تاریخی —

مصر قطعته سی تاریخ قدیمده اک اول یاد اولنان ممالکن
 اولوب نبی بشرک اک اسکی حکومتلرندن بری اوراده تشکل
 ایتمشدر که ملوک قدیمه سنه علی العموم فرعون تسمیه اولمشدر .
 حکومت فرعونیه مصرده پک چوق مدت پایدار اولوب
 بقایاسی حیرتبخش عقول اولان اهرام وسائر آثار عتیقه و ابنیه
 عالیه هپ فراهنه زماننده انشا اولمشدر .

ایرانلر قبل الهجره اوز ایکنجی عصرده حکومت فرعونیه بی
 مندرس ایدرک مصری ضبط ایلدیلر ایسه ده ایکی عصر صکره
 اسکندر رومی دخی بالهجوم ایرانلردن تسخیرینه موفق اولوب

(قوردوفان) و (دارفور) ودها بعض مواقع نفوذ و اداره سی
تختنه داخل اولمشدر

مصرك سكان قديمه سی (قبط) ناميله معروفدر. اليوم ايسه
اکثريت اهالی بی ترکیب ایدنلر فلاحلردر که زراعت و حراثتله
مشغولدرلر. بعد الفتح عربلر و عثمانیلردن دخی جزء کثیر افراد
اهالی به قارشمشدر . تجارتکاه اولان شهرلرده اوروپالیلر کمال
کرمی ايله اخذ و اعطا ایتیکدهدرلر .

مصرك موقع جغرافیسی غایت مهم اولوب افریقا ايله آسیا
واوروپا ايله هندستان میاننده واسطهٔ موارد اولمقدهدر. سویس
برزخی مانده سی دفع ایتک و شاپ دکزیه بحر سفیدی بری
برینه متصل قیلمق ایچون اول و آخر تصورات وقوعبولمش و بر
ایکی کره دخی نیل ايله بحر احمر بیننده قنال کشادینه تشبث
اولنش ايسه ده نهایت هجرتک ۱۲۸۶ یعنی میلادک ۱۸۶۹ سنه سنده
فرانسز مهندسلردن (موسیو ده لسهپس de Lesseps) سویس
ايله پورت سعید اره سنده بر قنال حفر ایدهرک آق دکز صوبنی
شاپ دکزیه اجرا وبو واسطه ايله هند تجارتی یکیدن احیا
ایلمشدر. صوبش قنالک طولی ۱۸۴ کیلو مترو و عرضی سطح
آبده ۱۰۰ و قعر آبد ۲۲ مترو و عمق دخی ۸ مترودر .

قنالک کشاددن حاصل اولان نتایج عظیمه مستغنی تعریف
اولوب هند و چین قطعاتی و اوقیانوسیه جزاثری قنال سایه سنده
اوروپایه تقرب ایتش یعنی اوروپا کیلیرینک ممالک مذکور به

ایشانک بر ایمانی حاوی (قصیر) شهری مصر علیانک بلاد
معروفه سندندر .

نوبه مملکتی . -- نوبه مملکتی مصرک جنوب طرفنده
واقع اولوب حرارتی دها زیاده در ونیلک صولامدیغی اراضی
غیر منبتدر . مرکزی نیل الایض ایله نیل الازرقک ملتقاسنده
واقع وسودانه کیدن کاربانلرک آرام واجتماعی اولان (خرطوم)
شهریدر که سنین اخیرده پک چابوق ترقی ایتشددر الیوم مصر
شمندوفری خرطومده قدر تمید اولندیغی کبی خرطومده نیلک
فضله صولرینی فیضان زمانلرنده طولایوپده قوراق موسملرده
اراضی بی اسقا ایلک ایچون مصارف کلیه اختیارایله بر جسمیم
صوبندی انشا اولمشدر . ساحل بجرده وجده قارشوسنده کاشن
(سواکن) اسکله سی قرون وسطاده غایتله معمور و مشهور
ایدی .

— اداره و اهالی و موقع —

مصرک اداره سی با فرمان همایون خدیو لقبیسه محمد علی
پاشا سلاله صندن بر والی به مودوع اولوب خدیو فرمان عالیده
معین شروط و امتیازات دائره سننده امور ایالتی رؤیت ایدر .
و نفس مصر مع نوبه ایالتندن ماعدا ملحقات سوداندن

(مینا) شهر لطیفه و (هر موبولیس) خرابه لری اوزرنده کائن
 (اشمونین) شهرینه و (منفلوط) بلده سنه تصادف اولنور . بلده
 مذکوره قارشوسنده (غار سامون) دنیلن معارده لایعدولا یحصی
 مومیا [۱] بولمشدرد .

مصر علیا . — نیلک صول یقه سنده جهت علیا طوغری
 چیقلمدیغی تقدیرده امام (سیوطی) رحه الله حضرتلرینک مسقط
 رأسی اولان (سیوط Lycopolis) شهرینه تصادف اولنور که
 افریقای داخلیه کیدن مصر کاربانلری بلده مذکورهده اجتماع
 وآرام ایلدکدن صکره نخلبند عزیمت اولور لر ایدی .

مصر علیانک ذکره شایان اولان نقاطندن بری دخی یوز
 قپولی (تب Thèbes) بلده قدیمه سنک خرابات حیرتقراسیدر که
 نیلک جانبیننده اراضی وسیعیه بی احاطه ایتمش اولوب داخل
 دائرة حدودنده (قارناق) و (لوقسور) کبی قصبه لر مشاهده
 اولمقدهدر . قصبات مذکورهده واقع وعهد فراعنه دن قلعه
 جسمیم و مزین سرای و کوشک خرابه لریله سائر آثار عتیقه ازمنه
 قدیمهده مصرک واصل اولدیغی مرتبه علیای ترقیه برر واضح
 دلیدر .

(جرجه) و (اسنه) شهرلری و مصرک منتهای جنوبیسنده
 واقع (اصوان Syène) بلده سی و سماحل بحر احردده خیلی

[۱] مومیا قدیم مصر ایلرک اجزا و بهارات واسطه سیله جوریمکدن
 محافظه اولمش جنازه لریته اطلاق اولنور .

Ab-S
 ۱۶

بلده می واک ایشاک اسکله سیدر . ملوک (بطالمة Ptolémées)
 زمانده مصرک دارالملکی واول وقتله کوره بتون فنون و معارفک
 مرکزی اوله رق پک چوق آثار مشهوره و تأسیسات نافعه ایله
 تزیین قلمشدر . اسکندریه نیک یقینده (فاروس) تسمیه اولنان
 و وقتيله اطه والیوم اوزونجه یارم اطه شکنده بولنان محلد
 (بطلیوس ثانی) طرفدن بر قله و اوزرینه بر فنار انشا اولمشدی که
 جسامت و صنعتی جهتيله عجایب سبعة عالمدن معدود ایدی .

مصر وسطی . — مصر وسطانک اک شمالی شهری (جزیره
 درکه نیلک ساحل یسارنده و قاهره قارشوسنده قدیم) منف
 (Memphis) خرابه لری اوزرینه مبنی اوله رق اهراميله مشهوردر
 اهرام یکریمی بر عدد او اوب نهره بر آز مسافده و قوماق بر
 صحراده بولنورلر . اوچی غایتله بیکدر . حین انشاده اک بیوکنک
 ارتفاعی ۱۴۴ مترو وقاعده سنک بر ضاعی ۲۳۱ مترو اولوق
 کرکدر [۱] . افتدار بشری به بر نمونه اولان اشبو آثار جسمی
 فراغه مصره مقبر اولاق اوزره یاپلقلری جلا روایتدنر
 بیوک هرمک اتکنده (ابوالهول Sphinx) تسمیه اولنان و انسا
 باشيله حیوان کووده سندن مترکب اولان ۳۰ متره طولنده و
 هیکل جسمی مشاهده اولنور .

(فیوم) قطعه دایکشا سنده (مدینه الفیوم) بلده رعنا
 کسب معوریت ایشدر . مصر وسطانک حوالی جنوبیه سندن
 [۱] بیوک هرمک حجمی ایکی بچق میون مترو مکعبدن زیاده در

مقطم اتکندہ ملوک فاطمیہ طرفندن ۳۶۰ تاریخلرنده بنا اولنه رق
تقریباً ۵۶۵,۰۰۰ نفوسی شاملدر . اسم قدیمی فانک ضمیمه
(فسطاط) ایدی . شهر مذکور یوماً فیوماً تزین واعمار اولنمقده
اوله رق اقالیم شرقیه نك الك کوزل بلده لرندن بریدر .
قاهره مصرک شمال غربیسنده نیل اوزرنده (بولاق)
بلده سی مشاهده اولنور . (بولاق) قاهره نك اسکله سی مثابه سنده
اولوب موزه سی مشهور ایدی ومطبعه سی نشر وتکثیر کتیب
اسلامیه فوق العاده خدمت ایتشدر .

نیلک اغزلرنده کائن (دمیاط Damiette) » ۳۱,۰۰۰
نفوس » و(رشید Rosette) بلده لری واهل صلیب مهاجراتنده
فرانسه قرالی (سن لوئی Saint-Louis) نك اسارتیله معروف
(منصوره) شهری و(دامهور) و(طنظه) » ۵۷,۰۰۰ نفوس »
بلده لری وقتلاک ایکی اوچلرنده کائن (سویس) و(پورت سعید)
شهر لریله اورته سننده وکندی اسمیله مسعی بر کول کنارنده
واقع (اسماعیلیه) شهری وساحل بحرده محاربه لریله مشهر (ابوقیر)
قریه سی و (اسکندریه Alexandrie) بلده عظیمه سی مصر
سقلاده بولنان بلاد مشهوره دندر .

اسکندریه افریقانک و آق دکزک اک تجارتگاه بلادندن
اولوب (مارپوت) کولیله بحر سفید میاننده صیقشمش طار بر
محلده (اسکندر کبیر) طرفندن بنا اولنمشدر . شهر مذکور
۳۱۵,۰۰۰ قدر سکنه یی شامل اوله رق مصرک اک مزین

کورینشی خوش و لطیف در صولر چکد کدن صکره قالان قره
چامور مدت قلیله ظرفنده یشیلانمکه باشلا یوب مصر بویدن
بویه بر جسم چنزاره تبدل ایدر وقیش موسمی بویه جیادت
و طراوتله مرور ایلر. فصل بهار اورته لغی قوریدیر و محصولات
قالقدن صکره شدت بیوستدن طوپراق درین یاریقلر پیدا
ایدر. واو ایامده (ریح الخمسین) اسمیله هبوب ایدن باد جنوبی
سرت و صیحا ق وداعی علل و امراضدر .

مصرده معادن یوق کبی ایسهده غرانیت واحجار سائره
کثرتلودر. محصولات زراعیه سی غایتله برکتلی اولوب مواقع
منبته سنده ثروت و معموریت فوق العاده در . هر نوع حبوبات
ایله پرنج و پوق و خرما حاصلاتی پک چوقدر .

— تعریفات ملکیه —

مصر قطعہ سی اوچ قسمة منقسمدر :

اولاً شمالده (دلتا) بی حاوی اولان (مصر سفلی) یاخود
مصر بحری، ثانیاً وسطده مصر وسطی یاخود (وسطانیه)، ثالثاً
جنوبده مصر علیا یاخود (صعید).

مصر سفلی . — مصر سفلائک و بتون افریقانک اک بیوک
شهری و خدیویتک مقری (مصر الفاهره Le Caire) در . قاهره
نیلک ساحل یمینده و دلتانک اوچنه قریب بر موقعده و جبل

اظهار مسار ایلر لر ایدی . حتی فاتح مصر اولان عمر و بن العاص
 حضرتلری عقیب فتحده امیر المؤمنین حضرت عمر الفاروق
 رضی الله عنه جانبنه مکتوب یازهرق او آنه قدر فیضان نیل
 ایچون اهالی طرفندن صویه هر سنه بر جاریه آنلدیغنی و شاید
 جاریه آنلمزسه فیضان اولیه جغنه خلقجه اعتقاد اولنه کلدیکنی
 عرض وانها ایله آتی ایچون نه یولده معامله اولمق اقتضا
 ایده جکنی استعمال ایلدی اوزرینه امیر المؤمنین مصره ایکی سطر
 بر بطاقه کوندروب جاریه برینه بطاقه نیک صویه براغلمسنی امر
 ایلش و اول عادت وحشیه نیک بو وجهله اوکنی آلمش ایدی .
 خطه مصریه ده کول بولنیموب دلتاده (ماربوت) کولی
 کبی قورومش بعض بتاقلقلر واردر . وادی فیومده تاریخده
 مذکور اولان (موریس) بحیره سی موقعیله جهت غربیه سنده
 (برکة الکرون) تمیمه اولنان کول مشاهده اولنور .
 بلاد حاره یی اروا واحییا ایدن باران موقوت مواقع
 شماليه سی مستثنا اولدیغنی حاده مصرده معدوم اولوب بو
 اجلدن نیلک صولامدیغنی محال زراعت و حرثدن عاری بر
 طاقم بادیه لردن عبارتدر . حدود غربیه ده بر قاقچ مشهور واح
 واردر .

نیل وادیسی سنه ده اوچ مختلف منظره اراثة ایدر . موسم
 صیف و خریفده قیرمزی و صاره تراق رنگکننده بر کول حالتده
 اولوب صویک ایچندن خرما اغاجلر نیک و کویلر و طار یوللرک

اعتدال خریفی به قدر فیضانی تزايد ایدر وایلول اواسطنده
 یواش یواش صو چکامکه باشلابه رق اراضی اوزرنده براقدیغی
 چامور غایتله منبت و محصولداردر . ارتفاع ماء نیلی مساحه
 اینک ایچون استعمال اولنان «مقیاس النیل Nilomètre» مصر
 القاهره قربنده ۲۲ درجه یعنی تقریباً اون مترویه یوکسلور
 ایسه فیضانک مطلوب وجهله اوله جفی اعتدلال اولنوب اوسنه
 فیض و برکت زیاده اولور . اگر ارتفاع میاه اودرجهیه واصل
 اولز ایسه اراضی لایقیله صولانه میه جفندن واکر اودرجهیه
 تجاوز ایدر ایسه حوالی نیلی صو باصه رق وقتیله چکامیه جکندن
 هر ایکی صورتده قحط و غلا قورقوسی و ایکنجی صورتده
 خسته لک تماک سی دخی واقع اولور . نیلک هر سه نه کی طغیاننده
 براقدیغی طورطو ایله اراضی مصریه حس اولنیمه جق مرتبهده
 یعنی تخمیناً بیک سنده یوز بیکرمی بش میلیمترو مقداری
 یوکسله کده در . آغزلری آره سنده بولنان دلنا نهرک جریاننده
 کنیردیکی چامور وقوملردن حاصل اولدیغی فنا ثابت اولوب
 ایوم دخی مصر طوپراغی یواش یواش بحر سفیده طوغری
 ایلرولمکده در . فیضان میاهک یتیشه مدیکی یرلرک بر طاقم قنالر
 حفرله اروایی چاره سنه باقیله رق بو سایهده خطه مصریه قوه
 انبایه سیله دینانک اک معمور مالکی صره سنه چکمشدر .

مصر قدیم اهلیمی نیلک طاشمی اسبانی آکلایه مدقلردن
 بر طاقم معنویاته جل ایدهرک هر سنه اجرای شهر آیین ایله

افریقا مالکینک مفصل تعریفات جغرافیہ لری

مصر خدیویتی

احوال طبیعیہ

نفس مصر قطعہ سی (Egypte) شمالاً بحر سفید و شرقاً سویش قنالی و بحر احمر و جنوباً بلاد نوبہ و غرباً دخی طرابلس غرب قطعہ سی ایلہ محدود اولوب افریقانک منہای شرق شمالیسنده من القدیم معمر و مشهور بر الیکادر . (نوبہ) ایلہ برابر مساحتہ سطحیہ سی ۹۹۴,۰۰۰ کیلومتر مربعندن و مقدار نفوسی دخی طقوز بچق میلیوندن زیادہدر .

سواحل شمالیہ سی الجق و صیغ اولوب سواحل شرقیہ سی بالعمکس یوکسک قیالقردن حاصل اولمشدر .

مصرک باعث حیاتی نیل مبارکدر . مصرده نیل وادیسی شرقاً جبل العرب و غرباً لیبیا طاغری ارضندہ صیقشمشدر . اراضی مداریه یعنی منطقه حارده اوقات معینہده کثرتله یعمور یاغدیغندن انقلاب صیفی اثنالینہ طوغری نیل درہ سی قبارمغه و فیضانیلہ بتون وادیسنی و دلتاسنی اورنککہ باشلاوب

(موريس Maurice) نام قدیم ایلہ (فرانسہ) اطہسی مدت مدیدہ فرانسہ نیک تحت ادارہ سندہ پوٹوب مؤخرآ انکلیہ تصرفہ انتقال ایلشدر . مقری (پورلوی Port Louis) شہریدر بو اطہ (پول وورژینی) حکایہ سنی او قویانلر ایچو قیتلودر . جزایر منبوریہ (ماسقارین Mascareignes) تسمیہ اولنور .

(موزامبیک) قنالندہ واقع (قومور Comores) جزایر مجتہعی برلی حکام ادارہ سندہ اولوب یالکیز (مایوت Mayotte) اطہسی فرانسہ نیکدر .

(زنیکبار) اطہسی امیرک ادارہ سندہ در .

(سیشل Seichelles) اطہری کوچک وکثیر اولور انکاترہ نیکدرلر .

(سقوطرہ) اطہسی بر امیرک زیر تملکنده ایکن البو انکاترہ تابعیتنه داخل اولشدر .

(کرغلن Kerguelen) یاخود (دهزولاسیون Désolation) دنیلان اراضی بعیدہ افریقانک جنوب شرقی سیندر جسم و غیر مسکون قیا یغینلرندن عبارت اولوب اراضی قطبیہ در معدوددر .

(یشیل برون Cap Vert) اطهری پورتیکیزلره تابع اولوب هواسی آغیر و غایت قوراقدر .

(عاسانسیون) و (سنه:لنا Sainte Hélène) اطهری سنکتره نك اولوب سنه:لنا اطهری ناپولیونك اقامت و وفاتیه شهردر .

(کینه) کورفزنده (فرناندوپو) اطهرسیله کورفزك خار. چنده (عانوبون) اطهرسی اسپانیانکدر . (کینه) کورفزنده پرفس) و (سن طوما) اطهری پورتیکیزکدر .

بحر محیط هندیده بولنانلر دخی آتیده ذکر اولنانلردر :
(ماداگاسقار) اطهرسی دینانک اک بیوک و اک کوزل جزائرندن بری اولوب فقط ساحلاری هواسی بر آز آغیردر . سنکتره سی علی العموم (مالغاش) تسمیه اولنهرق اوچ بچق میلیون قدر تخمین اولنور . سکانی میاننده اک معروف اولان ملت (هووا Hova) لردر .

بو اطهر ۱۳۰۲ تاریخندن برو فرانسه جایتنه داخل اولوب ۱۳۱۲ سنه سی فرانسه طرفندن عسکر سوقنه مجبوریت کورلکله قبری اولان (تاناناریوو Tananarivo) شهری حرباً ضبط اولمشدر . بو اطهر بتون فرانسه دن بیوکدر . غرب شمالیده (ماژونقا) و شرقده (تاماتاوا) اسکلهری واردر .

(ره:تونین Réunion) نام قدیم ایله (بوربون Bourbon) اطهرسی فرانسه مستملکاتک مشهورلرنددر . مقر اداره سی (سن دهنی) در .

قطعه‌هایی منتشر اولش و بر طرفدن دخی ترقی اینمکده بولمشد. فقط قبائل زنجیه اینچنده بت پرستلر دخی اولوب بونلرک آیینی غایت قبا و جاهلانهدر و ذی روح حیواناته پرستش ایدنلر دخی واردلر. یرایلردن خرسیتیان بالکیز حبشستانده بوانوب تجار- تمکاه اولان بعض شهرلرده دخی موسویلر اخذ واعطا ایله اشتغال اینمکدهدر. مهاجرت طریقله یراشان بر مقدار اوروپالیلربالطبع خرسیتیاندر .

— اطه‌لر —

افریقا قطعه‌سنه منسوب اولان اطه‌لر بروجه آتی تعداد ایدیلور .

بحر محیط اطلاسیده واقع اولانلر بونلردر : (آصور) و (ماده‌را) جزائر مجتمعه‌لری پورتکیزلرک تحت اداره‌سندهدر . جزائر مزبوره غایت لطیف و منبتدر . آصور اطه‌لرینک میوه و پورتقاللری و ماده‌رانک دخی شرابی مشهوردر .

(قناریه) اطه‌لری اسپانیانک اولوب بونلر دخی معمور و لطیفدرلر . جزائر مذکورهنک اک غربیمی اولان (پیورر) (Fer) اطه‌سی متقدمین معلومات جغرافیهنک حد انتهای و نصف النهاری مبدأ طوللری ایدی . قناریه اطه‌لرینک اک بیوکی اولان (تهنه‌ریفنا) (Ténériffe) اطه‌سی مرتفع و وولقانی بر جبلی حاویدر .

وسطه و (او عاجا Ouadjaga) [*] و (اوانیکا Ouanika) و (اوامبا) طوائفی شرقده و (بالوندا Balonda) و (باروچه Barotzé) طوائفی دخی جنوبده اسکان ایتکده در .

افریقانک منتهای جنوبیسنده متوطن اولان (قافر Cafre) و (هوتانتو Hottentot) اقوامی هم زنجیردن ذکی و هم رنگاری دخی آزبجق آچیدر .

(انگلیز) و (هولاندیز) و (پورتگیز) لر افریقای جنوبیده کثرت اوزره بولوب عربلر سواحل شرقیده خیلی ایلمولشدر .

(ماداگاسقار) اطهسنده مقیم (مالغاش Malgache) طائفه سی شهمه سز (مالیز) عرقه منسوبدر .

افریقا سکانی اکثریتله بدویت حالنده بشامقده درلر . بونکله برابر (مصر) و (قرطبه) و (اتیوپیا) یعنی (حبش) مدینتلی ازمنه قدیمده لعه نثار استمار اولمش ایدی .

ایوم یالکیز اوروپا مستملکاتنده علوم و فنون و معرفت و صنعت ترویج اولمقده اولوب اوروپا لیلرک آباق باصـدیفی برلده دخی تاثیر نفوذلیله پرتو مدینت ازاله ظلام جهل و وحشت ایتکده باشلامشدر .

دین مبین محمدی سواحل شمالیه و شرقیه و اکثر وسط

[*] لسان افریقویده (اوبا) و (با) طائفه معناسنه و (اوا ou)

دخی مملکت معناسنه در . او عاجا کله سی جا طائفه سی دیمکدر .

— سکنه ، مدنیت ، ادیان —

افریقانک نفوس موجوده سی - حقیقه تقدیر اولنه من ایسه ده
بوز قرق ملیون قدر اولدیفی تخمین اولمقدهدر .

افریقای شمالی سکنه سی هر نقدر عرق ایضه منسوب
ایسه لرده حرارتک شدت تأثیریه رنگری اسمرشمس و هله
بعضلری بتون بتون سیاهه تقرب ایشدر . مثلاً بربریلردن
معدود اولان (قایل) و (طویرق Touaregs) لر و (تیبو
Tibou) لر و قبط یعنی (مصریلر) و (نوبه لیلر) و (حبشیلر)
و (صومالیلر) بو عرقنددر . بر قاق اجنهی ملتار دخی صکره دن
افریقایه ورود ایدوب بر لیلر ایله مختلط اولمشدر که ازان جمله
عربلر و ترکلر و جزایرده فرانسرلردر . (فلاته Fellata)
یاخود (فولبه Foulbé) و (غالا Galla) اقوام کثیره سی
افریقای وسطیده اولکیلر غرب و ایکنجیلر شرق سمتینه منتشر
اولوب رنگری قیرمزی به اگدیرر اسردر و بو طائفه عرق
ایض ایله عرق اسودک آراسندهدر .

بتون بتون سیاه اولانلر که عموماً (زنجی) نامیله معروفدرلر
آیلنلری باصیق و بناقلری شیشکین و برونلری یاصی و صاچلری
کتانیدر افریقانک قسم وسطیسی کاملاً استیاب ایشلردر .
(یولوف Yolof) و (ماندنفا Mandingue) و (آشانلی
Achanti) و (قونغو) طوائفی غربده و (بورنوبورن
Bornou) و (حوصه Haouassa) و (باغیرمی Bagrimma) طوائفی

قاشی و بونلره مماثل سائر محصولات کثرت اوزره در. خرما
افریقا بدویلرینک باشاوجه مدار تعیشیدر .

افریقانک میوملری و محصولات نباتیه سی اوروپانک کیلرینه
نک مشابه اولیوب موز و سنامکی و قهوه بو قطعہ نک باشاوجه
ثروت نباتیه سندن معدوددر. اشجارک اک جسمی اولان باووب
دخی چول اورتہ سندن واسع کولکله لیلہ سکان بیابانی احیا
ایتمکده در .

افریقانک حیوانلری دخی اوروپاده نادر بولنان ویابستون
معدوم اولان حیوانلردر. مثلا یوکسک بویلی زرافلر و بیرنجی
ارسلانلر و پانتز و صرتلانلر و چقاللر افریقانک هر طرفنه منتشر
اولمشلردر و فیل و کرکدان و صو آفری وسط و جنوب
طرفلرنده چوق بولنور. وغزال و مسک کدیسی و آهوا افریقانک
اک کوزل حیوانلریدر . میون و شبک انواعی هر طرفده
بولنور . دوه باشاوجه یوک حیوانیدر .

دوه قوشلریله قدیم مصریلرک تعبد ایتدکلی قره لکک
افریقاده چوقدر. ساحلرده و بناقللرده تمساح و قوملر ایچنده
زهرلی ییلانلر دخی نادر دکدر. افریقا زراعی چکرکه هجومندن
نک قورقارلر بالهکس بادیه سکنه سی بو حیوانی اکل ایله نقدی
ایلدکلیندن چوق سورلر .

سواحل شمالیه ده مرجان صید و اخراج اولنور . یوه .
لرنده بر نوع صنعت کوریلان بیاض قرنجلر دخی مزروعاته
خیلی خسار ایدرلر .

تشیبه ایلدیکچی بر شلاله سنی (ویقتوریا) تسمیه ایلنمشدر . جبال رفیعه آره سنده صیقشمش اولان نیاسه کولی بوغره (شیره Chiré) نام ایرمق واسطه سیله صو ویرمکده در .

داخلی سطح مائلی تشکیل ایدن کولارک اک بیوکی (چاد) کولیدر که بلاد سودانک وسطنده بولنوب (شاری) و (یئو) ایرمق لریله بسلنمکده در . عرض جنوبینسک ۲۰ درجه لرندن اشاغیده کاشن (نغامی Ngami) کولنک دخی چاد کولی کبی دکزه اتصالی یوقدر . (نیازا) کولنک شرق شمالینسده اخیراً بر کولدها کشف اولنه رق (رودواف) کولی تسمیه اولنمشدر .

— محصولات —

افریقا قطعه سی آتون محصولاتنده بر عتیقک اک زنگین قسیمیدر . معدن مزبور (کینه ده) و (زامبزی) و (اورانژ) نهرلری مجرالرنده قوم ایله قاریشیق طوز حالنده در . باقر معدنلری دخی نادر دکدر .

چولارده کثرت اوزره توز ونظرون بولنور . قیمتی طاشلر (الماس) افریقای جنوبیده چوق بولنمغه باشلامشدر .

افریقانک منبت اولان قطعه لرنده فیض و برکت جالب حیرت اوله جق درجه ده زیاده در . اول طرفلرده بغدادی و برنج و دره (Dhoura) تسمیه اولنان بر نوع داری و پوق و شکر

بحر محیط اطلسی به (سنگال) و (غامبیا) و (نیجر Niger) ۳۵۰۰۰ کیلومتر و (قونفو) و (قوانزا) و (قونه نه) و (اورانژ) نهر لری دو کیلور . بونلرک اعظمی اولان قونفو (۳۶۰۰ کیلومتر) نهرینک مجراسنی ایلك دفعه اوله رق سیاح مشهور (استانلی Stanley) ۱۲۹۵ ده کشف و تعقیب ایتشدر که کرک کندیکنک و کرک کندیکن صکره اورالرده کشت و کنار ایدن اوروپا سیاحینکنک افاده لرینه نظراً نهر مذکور تقریباً ۱۲ درجه عرض جنوبیسه کائن (بانفوللو) کولندن چیقوب و مجراسنده (مونه رو) کوانی تشکیل ایلوب شماله طوغری متوجه و جهت یمندن بر کوچک یرمق واسطه سیله (تافانقا) نامنده اینجه و اوزون بر دیگر کولک صولرینی دخی اخذ ایلدکن صکره خط استوا شمالنده بر قوس جسم تشکیل و استقامتی غرب جنوبی به تحویل ایلهرک دکزه منصب اولور . صاغدن (اونکی) اسمنده جسم بر یرمقی و صولدن دخی ایکنجی لئوپولد کولنک صولرینی بوشالدان (قووا Koua) یرمغیله (قصابی) چایی اخذ ایلر .

بحر محیط هندی به دو کیلان انهارک مشهور لری (لیمپو) و (زامبزی) در . (زامبزی Zambèze) نهری ۳۲۰۰ کیلومتر و افریقا انهار اربعه جسمیه سنک دردنجیسی اولوب مجرای بالاسنده (لیبا) اسمیله معروفدر بو نهر حوالیسنده سیاح مشهور (لیونفستون) بالدفقات سیاحت ایتش و (نیاگارا) به

مائل، ثالثاً بحر محیط هندی سطح مائل، رابعاً دخی داخل
قطعه ده بولوب دکزله آقیان کولرک سطح مائلیدر .

بحر سفیده آقان انهارک اک بیوکی (نیل) مبارکدرکه

(بحرالابيض) و (بحرالازرق) نامنده ایکی بیوک قولدن حاصل

اولور . منبعلری یقین وقتلره قدر مجهول ایکن ۱۲۷۴ و ۷۷

تاریخلرنده اشپیق و فرانت نام انکلیز سیاحلری خطاستوانک

براز جنوبنده (اوکوره وه) کولنی کشف وانکلتره قرالچهنسک

اسمنه نسبتله (ویقتوریا نیازا) تسمیه ایتدیله . ایشته ۶۸۵۰۰

کیفو مترو مربعندن زیاده مساحتی و سطح بگردن ۱۲۰۰

مترو قدر ارتفاعی اولان بو جسیم کول بحرالابيضک منبعیدر .

(النیل الایض) بو کولدن چیققدن صکره سیاح (ببکر)

طرفندن ۱۲۷۹ ده کشف و (آبر نیازا) تسمیه ایدیلن کوله

دخی اوغراهرق و بحرالغزال اسمنده بر بیوجک ایرمقله کسب

جسامت ایلیه رک شماله طوغری جاری و حبشستانده کائن

تانا کولندن نبعان ایدن بحر ازرق ایله (خرطوم) قربنده

اجتماع ایلدکن صکره (دمیاط) و (رشید) نام اغزلریله

بحر سفیده ملاق اولور . دلتامی کنیش و مشهوردر حدود

مصریه په دخولنده من القدیم معروف اولان (اصواز Syène)

شلاله لرینی حدوئه کثیرر . طولی ۶۲۰۰ کیلو متروندن زیاده

اولوب دنیانک ایکنجی نهریدر .

(بجرده) و (شلیف) و (ملویه) نهرلری دخی بحر سفیده

اقلرلر ايسوده نیله نسبتله اهمیتلری یوق کبیدر .

دیشنجیسی (قونفو) تعیر اولان قطعہ جسیمه در که
 افریقانک مجهول اولان اقسامنددر .
 اشبو ممالک همان کافسی اوروپا دولتوری مستملکاتی
 صیره سنه کچهرک فاس ایله حبشستاندن ماعدا مستقل حکومت
 قانامش کبیدر .

— طاغلی —

افریقا قطعہ سنک طاغلی اکثریا ساحله یقیندر . سمت شمالیده
 بلاد بربریده شرقدن غربه جبال اطلاس امتداد ایدر که
 افریقانک اک بیوک سلسله سیدر . وجانب شمال شرقیده سویشدن
 بدء ایله امید برونده منتهی بر سلسله دها واردر که اصمنه
 صره سیله (عرب) و (حبش) طاغلی و متأخرینک (کینیا)
 و (کیلیمانجاور) تسمیه ایتدکاری (جبال القمر) و (قاتلامبا
 Kathlamba) و (سنوبرغ Sneuwberg) و (نیوولد
 Nieuweld) طاغلی دینیلور .
 افریقانک شرق جنوبیسنده (اوپانا) و غرب جهتده
 (قونغ) طاغلی کاشندر .

— نهرلر و کوللر —

افریقا قطعہ سی درت بیوک سطح مائله منقسمدر :
 اولاً بحر سفید سطح مائلی ، ثانیاً بحر محیط اطلاسی سطح

انگلتره و پورتیکیز دولتری بلنده منقسمدر . مشهور شهرلری
(سن لوئی Saint-Louis) و (باتورست Bathurst)
شهرلریدر .

اونجیمیسی (کینه) سواحلیدر که شمالاً و شرقاً بتون
(کینه) کورفزیبی احاطه ایدر . اشبو اوزون ساحلده فرانسه
و انگلیزلر و آلمانلر مستملکات تشکیل ایتشلردر .

اونبرنجیمیسی (سودان) درکه صحرای کبیرک جنوبنده
سنه غامبیادن حبش و صومال حدودینه قدر امتداد ایدر و ایوم
اوروپا دولترینک کینه مستملکاتنه قارشیدر لمشدر . (یاقوبا)
و (قوقا) و (تیموقطو) بلاد مشهوره سندندر .

افریقای جنوبینک حاوی اولدیغی ممالکدن اولکیسی و قتیله
کینه جنوبی تسمیه اولنان ساحلدر که قونفو نهری آغزندن
اورانژ نهری آغزینه قدر تمتد اولور . بوساحل ایوم پورتیکیز
و آلمان مستملکاتیدر .

ایکنجیمیسی منتهای جنوبی افریقا قسمیدر که انگلتره نک
(قاپ) و (نائال) مستملکاتیه هولاندیز بقایاسنک (اورانژ)
و (ترانسوال) قطعه لرینی حاویدر (قاپ طوون) یعنی امبد
برونی شهری بو دیارک ایشلک بر مرصای تجارتیدر .

اوچنجیمیسی پورتیکیزلرک اداره سنده بولنان (موزامبیک)
سواحلی اولوب مرکزی (موزامبیک) شهریدر .

دردنجیمیسی (زنگبار) ممالکی اوله رقی بلد معروفی (زنگبار)
شهریدر بو قطعه دخی انگلتره ایله المانیا اداره سنه یکمشددر .

سندندر . ایکنجیسی طرابلس غرب ولایتی اولوب مقری
 طرابلس شهریدر . اوچنجیسی (تونس) ایالتیدر که مقری
 (تونس) شهریدر . بو اویچ قطعہ ممالک محروسہ شاہانہ دن
 معدود اولهرق ایکنجی طوغریدن طوغری ولایت واولیکبلہ
 اوچنجی دخی ایالت ممتازہ در .

دردنجیسی فرانسه نك تحت اداره سنده بولمان (جزایر)
 قطعہ سیدر . مقری (جزایر) شهری اولوب (بون) و (قسطنطین)
 و (اوران) شهرلری بلاد معروفہ سندندر .

بشنجیسی (فاس) حکومتی اولوب مقری (مراکش) یاخود
 (ماروق) شهریدر . (فاس) و طنجہ شهرلری بلاد معروفہ سندندر .
 بو ممالکتلرک درت صکرہ کیلرینه بربرستان ویاخود بلاد بربریہ
 تسمیہ ایدرلر .

التنجیسی بحر محیط ساحلارندن حدود مصریہ قدر امتداد
 ایدن و (صحرای کبیر) نامیلہ معروف اولان قطعہ وسیعہ در که
 درونده بعض لطیف واحات (Oasis) مشاهدہ اولنور سده
 اکثری برلری چوادر .

یدنجیسی حبشستان ممالکتی اولوب بلد مشهوری (غوندار) در .
 سکنجیسی صومال ممالکتی اولوب انکلتزه ایله ایتالیا
 اداره سنہ یکم شدر .

طقوزنجیسی (سنہ غامبیا) ممالکتی در که (سنہ غال) و (غامبیا)
 اصمندنه ایکی نهر سطح مائلارندن عبارت اولهرق فرانسه و

بشقہ یغمور کورلمز. زراعت اولہ مز. بناء عنیه اویرلر قابل اسکان
دکدر .

— افریقانک تقسیمات سیاسیہ سی —

افریقا قطعہ سنک منقسم اولدیفی ممالکک حدودی معلوم
ومضبوط اولدیفی ومواقع عدیدہ سی هنوز اهل علمہ مجهول
بولدیفی جهتله اوروپا وسائر قطعہلر کبی تقسیمات سیاسیہ سی
معین دکدر آنجق وضع وشکل جغرافیسنہ نظراً ایکی قسمہ
آریلوب کینہ کورفزی حذالرندن یعنی عرض شمالینک درت
درجہ متوازیہ سنندن یوقاروسنہ افریقای شمالی و اشاغیسنہ
افریقای جنوبی تسمیہ اولنور .

افریقای شمالینک حاوی اولدیفی ممالکدن اولکیسی خطہ
مصریہ اولوب افریقا قطعہ سنک منہای شمال شرقیسنہ ہم
بحر سفیدہ وهم بحر احمرہ ساحلدر . نیل نہری بو قطعہ سی
باشدن باشہ اروا و فیضانیلہ صولادیفی یرلردہ قوہ انباتیہ سی احیا
ایلر . جنوبسندہ واقع (نوبہ) بلادیلہ سـودانک قسم شرقیمی
دخی حکومت مصریہ یه تابعدر . مرکز اداره سی نیل اوزرنده
کائن (مصر القاهرہ) اولوب بحر سفید سـواحلندہ واقع
(اسکندریہ) و (رشید) و (دمیاط) شہرلر یه سویش قنالنک ایکی
اوجندہ کائن (سویش) و (پورت سعید) شہرلری بلاد معروفہ .

بعضاً او یله منبت صحرائی مشاهده اولنور که اوروپا معجوره لریله مقابسه ایدیله بیلور . فقط اکثر موافقی حد و انتهای بولمز جسم قوم چوللریدر که حرارت شمس ایله چایر چایر یانار مثلا صحرای کبیر دنیانک اک واسع بیاباندر . بو چوللر ایچنده نادر اوله رق اوراده بوراده لطیف مشجره ویشیل چمنزارلره و بر آز اراضی منتهیه تصادف اولنور که بونلره (واحه Oasis) تسمیه ایدیلوب بیابانده بیتاب قالان سیاحلر (واحه Oasis) لرده اعاده حیات ایدرلر [۱] .

افریقا قطعه سنک قسم داخلی هینوز لایقوله معلوم دکادر بحر سفید قییلریله منتهی جنوبی مستثنا طوتدیفی حالدسوا حاک هواسی و خیم وداعی اراضدر . مدارین آراسنده بونان ممالکده یغمورلر هر سنه وقت معینده کثرتله نزول ایلدیکنندن نهر صولری تزید و بالآخره طغیان ایدرک جوار ترلاری باصدیرر و ضروعاتی بتمشدرر چوق یرلرده خسته اتق تولید ایدر ایسه ده برلی اهالی آیشقدر لکن اوروپالور تحمل ایده میور . خط استوانک شمالنده یاغور موسمی نیساندن ایلوله قدر و خط مزبورک جنوبنده دخی تشرین اولدن مارتیه قدر امتداد ایدر .

مدارینک خارجنه یعنی شمالده صحرای کبیره و جنوبده (قلا هاری) اقلیمه چیققدده سنه نک قسم اعظمنده قوم یغمورندن

[۱] واحه نک جمی واح و واحات کاور .

جنوبینک ۳۵ درجہ سی میانندہ وغریبچہ نسبتہ طول غربینک ۱۴ بچق درجہ سیلہ طول شرقینک ۵۱ بچق درجہ سی میانندہ واقع اولوب شمالدن جنوبہ طوغری یعنی رأس الابضدن ایکنہ برونہ قدر اولان طولی ۸۰۰۰ کیلو مترو و شرقدن غربہ طوغری یعنی غاردافوی بروندن یشیل برونہ قدر اولان عرضی ۷۵۰۰ کیلو متروہ مساوی اولارق مساحتہ سطحیہ سی ۳۰ ملیون کیلو مترو مربعنہ قریبدر . بو حسابچہ افریقا قطعہ سی اوروپانک اوج مثلی قدر بیوکدر .

افریقا سواحلی کیرندیلی و چیقندیلی اولیوب اکثریا دوز و همواردر . بوسیدن اوروپا سواحلی یاران بیوک کورفزلی افریقاده یوقدر . یالکز شمالده بحر سفیددن بر کیرندی حاصل اولشدرکہ (سدره) و (قابس) کورفزلینی حصولہ کتیرر . و بحر محیط اطلاسیدن سواحل غربیہ نک وسطندہ (کینہ) کور- فزیلہ شرقده (باب المندب) بوغازینہ متصل اولان (عدن) کورفزی پیدا اولور .

— منظرہ طبیعیہ و مزاج هوا —

افریقا قطعات خشک اک حار اولانیدر . تموز آینده و کولکده مقیاس الحرارة + ۴۱ درجہ سی قدر یوکسلیکی مشهوردر . منظرہ طبیعیہ سی مواقعنہ کوره اختلاف ایدر .

در دنجی باب

— افریقا قطعہ سی —

— موقع ، حدود ، مساحہ ، سواحل —

افریقا قطعہ سی بر عتیمتک غرب جنوبیسنده واقع اولوب
سویس قنالک حفرندن صکره جسماتلو بر اطه شکنه کیر مشدره .
جانب شمالیسی بحر سفید وسبته بوغازی و جانب غربیسی
بحر محیط اطلاسی و جانب شرقیسی دخی بحر محیط ہندی و باب
المنذب بوغازی و شاپ دکزی و سویس قنالیله محدوددر .
بواطه نک شکلی اولدقجه منتظم اولقله جهات اربعهده بر
برون ایله منتهی اولور : شمالده (رأس الابيض Cap Blanc)
و جنوبده (ایگنہ برونی Cap des Aiguilles) و غربده
(یشیل برون Cap Vert) و شرقده دخی (غاردافوی)
برونیدر . بونلردن ماعدا جنوبده (امید برونی) اسمندہ مشهور
بر برون دها واردر که اوروپایلیلر برنجی دفعہ اولہرق
طقوزنجی عصر ہجری اواسطنہ طوغری طایمشلردر .
افریقا قطعہ سی عرض شمالینک ۳۷ درجہ سیلہ عرض

ثانياً هند و جرمانی عرق اولوب آسیانک غرب یا بلالرندن
 ظهور ایله ایوم بتون اوروپایی و آسیای غربی بی استیهاب
 ایلمشدر. شمالی و وسطی هندولر و عجملر و کورجیلر و قافقاسیلر
 و بحر سفید سواحلنده متوطن روملر بو عرقه منسوبدر. آریا
 جنسی دخی بو عرقه منسوبدر .

ثالثاً جنس سامی (Sémitique) اولوب عربلرله سوریه
 لیلر بو سلاله یه منسوبدرلر .

رابعاً ترک و یاتاتار جنسی اولوب اکثر مؤلفین بوسلاله بی
 دخی جنس اصفردن عد ایدرلر سده بعضیلری دخی آبروجه
 بر عرق اولوق اوزره تفریق ایدرلر . کرک اناتولی و کرک
 ترکستانده ساکن (ترکلر) و (قیرغیزلر) بو عرقه منسوبدر .

و تجارت غایت مهم اولان زیرده محرر بش نقطه دن عبارتدر :
 (۱) (بولوپینانغ) یا خود (پرنس دهغال) اطه سی ، (۲)
 (مالقه) ، (۳) (سنقاپور) اطه سی ، (۴) (هونغ قونغ)
 اطه سی ، (۵) چینده (وای های وای) اراضیسیدر . کرچه
 انکلیز مستعمراتی روسیه نککی قدر واسع دکسه ده اهمیت
 تجاریه سی حسیله بیوک منبع ثروتدر (مساحه سطحیه
 بش ملیون کیلو مترو هر بعنه قریب و مقدار نفوس ۲۹۵
 ملیون) .

پورتگیزلر هندستانده اوچ ناحیه ایله چینده (ماقاو)
 اسکله سنه مالکدرلر .

فرانسیزلر دخی هندستانده بش ناحیه ایله سالف الذکر بش
 قطعیه مالکدرلر .

المانلر دخی چینده (کیا اوچشو) اراضیسی استملاک ایشلردر .

— آسیا اهلایسنک عروق مشهوره سی —

آسیا اهلایسنی هر مؤلف بشقه صورتده بر تقسیم ایله متعدد
 عرقلره ایردیغندن بز بوبانده قطعی اوله رق بر شی سویلیه میز
 فقط آسیا سکنه سی باشلوجه درت سلاله به تفریق ایله بیلیرز :
 اولاً عرق اصغر اولوب نمونه سی چینلردر . بونلر نفس
 چین ایله قوره و ژاپون و هند چینی و هند جنوبی و سیلان
 اطه سنه منتشر اولشلردر .

— آسیا قطعه‌سندده اوروپا مستملکاتی —

هجرت نبویه نك سکزنجی قرنندبرو عثمانلیلر آسیای غربیده
مرمره دکزبله بصره کورفزی میاننده کائن و اناتولی نامیله
معروف اولان قطعه ایله جزیره العربک سواحل غربیه سنه طوغریدن
طوغری تملك و اقطار سائره سندده تأسیس نفوذ و حکومت
ایتمشله ایسه ده ممالک مزبوره قولونی طرزنده اداره اولمیشوب
جسم دولتک اجزاء اصلیه سنیدن عد اولنه کلمشدر . عثمانلیلردن
زیاده آسیا قطعه‌سندده روسلر ایله انکیلزله اک جسم قولونیلره
مالکدرلر .

روسیه مستملکاتی : اولاً قافقاسیه الکاسی ثانیاً آسیای وسطی
وترکستان شمالی قسمی ، ثالثاً سبیریای غربی و اقصای شرق
ایالتلردن عبارت اولوب قره دکزدن بهرنک بوغازینه
قدر بتون آسیای شمالی پی احاطه ایلشدر . وترکستان جنوبیده
دخی حکم و نفوذی جاری اولمقددر . آسیاده روس مستملکاتی
۱۷ میلیون کیلومتر و مربعی اراضی بی و ۲۳ میلیون نفوسی
حاویدر .

انکاتره مستعمراتی : جزیره العربک جنوبنده (عدن) قطعه
سیله (پریم Pèrim) اطه سی و هند ایمپراطورلغی و (سیلان)
اطه سی و هند چینینک سمت غربی و بلوچستان و سیاسة

اسمر و صارمتراق اولمغه چينيلره مشابه اولوب مغول
 عرقدنددر. سکنه غريبه نك هندو جنسندن اولدقلىرى و جنوبيلرى
 دخی اوقیانوسیه سکنه سندن مالیز عرقنه منسوب بولاندقلىرى
 جغرافيون هندنده جای شك و اشتباه دکلدر . و مسلم اولانلر
 دخی علی الاکثر مالیزلردر که هند چینی به جزائر بحر محیطدن
 مرور ایلشلوردر .

هند چینینک قطعہ وسطیه سنده و مه قونغ نهری جوارنده
 ساکن اولان (لاوا Lao) عشائری اسمر ایسه لرده طبیعتلىرى
 حلیم اولوب کندیلری دخی بعض مناسباتدن طولای قافقاسی
 عرقنه داخل اولدقلىرى مظنوندر . بونلر هند چینینک وسطنه
 یایلشلوردر .

مالقه نیم جزیره سنک اورته یرلرنده و هند چینینک جبال
 شرقیه سنده (موی Moï) اسمنده بر طاقم قبائل و حشیه اسکان
 ایتیکده در . مویلرک رنگری سیاهه یقین اولدیغندن اقوام
 سائرہ بونلره همجنس نظریله اعتبار ایتیب خدمات شاقده
 قوللانمده درلر .

هند چینی انکازینک مساحت سطحیہ سی سکز یوز بیک کیلو
 مترو صربنہ قریب و مقدار نفوسی اون التی میلیونی مجاوزدر
 مالاقہ شبہ جزیرہ سنک جنوبندہ مستقل و کوچک بر حکومت
 اسلامیہ واردر کہ مقری اولان (جوہور) اسمیلہ معروفدر
 (جوہور) حاکی انکازینک دائرہ عہد و اتفاقدہ در . (جوہور)
 آسیانک اک جنوبی موقعیدر .

— سکنہ وادیان —

هند چینیدہ علی العموم منتشر اولان مذہب بودھی مذہبی
 اولوب مملکتک اکثر مواقعندہ بودہایہ (غوتاما Gautama)
 تسخینہ ایدر لر . مقدس لسانلری پالی لسانیدر کہ هندستاندز
 نشئت ایلدیکی ایچون سنسکریت ایله مشابہتی چوقدر .
 (مالقہ) شبہ جزیرہ سندنہ و بعض سواحل جنوبیہ
 اهالی مسلمان اولوب قنولیک میس۔ یوزلری دخی قوچین چین
 وطونکیکن وصیام الکلرندہ نشر دینہ سعی ایتمکده در لر .
 بیرمانیلر ایله قامبوجیلر جزیرہ نک اک بیک آدملری
 وقوشین شینیلر اک کوچک آدملر بدر . بیرمانیلر حدید وصاحب
 غرور و سیامیلر بالعکس ساکن وحلیم و اولدقہ وقوردلر
 هند چینیدہ ساکن اقوام مختلفہ بر عرقہ منسوب اولدقلرندز
 رنگرده دخی فرقی مشاهده اولنور . مثلا سکنہ شرقیہ اونلری

ایلمدیکی اراضی لطیفه دن متشکل اولوب بوندن اقدام مستقل و ذی قدرت بر ایمراطور اراق ایکن انکلینز ابتدا سواحلدن باشلا. یه رقی تدریجاً بتون مملکتی ضبط ایتشلردر. (سالوان) نهری (سیام) و (بیرمان) قطعه لرینی قسماً تقریق ایتمکده در. بو دیارک اک جسم بلده سی (ایراوادی) نهری قییلرنده کاشن و جنت دنیویه معناسنه اولان (ماندالا) شهریدر. شهر مزبور سابقاً بیرمان ایمراطور لغنک پایتختی اولوب ۱۸۳۰،۰۰۰ نفوسی شاملدر. (ایراوادی) اغزنده واقع (رانفون Rangoun) شهری دخی ۲۳۴،۰۰۰ نفوسی بر تجار تگاهدر. (پغو Pégou) شهرینک حاوی اولدیغی (شومادو) معبدی مالک شرقیه نک اک مزین ابنیه سندن عد اولنور :

بوغازلر ادره سی دینیلان قطعه دخی (مالاقه) بوغازی قییلر. نده کاشن (مالاقه) شهریه نواحیسی و ساحل غریبه بولسان (وللسلی Wellesley) ایالتی و بو ایالتک قارشو سنده (پولو پنانغ) نام دیگرله (پرنس دهغال) اطه سنی و بوغازک شرق طرفنده کاشن (سینفاپور Singapour) جزیره سنی و شهرینی شاملدر. (پرنس دهغال) اطه سنده ژورژتون Georgetown اسمنده بر شهر جدید معمور کوندن کونه ترقی ایتمکده در. (سینفاپور) شهری (مالاقه) بوغازینک اغزنده منتظم و تجارتگاه بر بلده اوله رقی انکلتره مستملکاتک اک مهم نقاطندن معدوددر. مؤخرآ (آندامان) و (نیقوبار) اطه لری دخی انکلتره تملکنه داخل اولمشدر.

طونکین قطعہ سی ۔ — (طونکین) الکاکی عننامک وبتون
 نیم جزیرہ نک شرق شمالیسنده واقع بر کوزل مملکت اولہرق
 بلد مشہوری (هانوی Hanoi) شہری (۱۰۳۰۰۰ نفوس)
 اولوب بتون ہند چینی فرانسوینک دخی مرکز ادارہ سیدر ۔
 اسکالہ سی (ہایفونخ) درہ فرانسه دواتی بوندن اونش سنہ قدر
 اول بورارہ عسکر سوق ایلیہرک بر چوق او فراشدقدن صکرہ
 مملکتی بالفعل جایہ سی آتہ ادخال ایلمشدر ۔ (ہننام) و (قامبوج)
 حکومتلی اوزرنہ مداخلہ جایہکاریسی بودر جہدہ دکدر ۔

ہند چینی انگریزی ۔ — ہند چینی انگریزی نیم جزیرہ نک
 بتون بتون سواحل غربیہ صنی قاپلایوب مالقہ نک جنوبندہ کاش
 بعض مواقعی دخی شاملدر ۔ و ایالات شمالیہ و ایالات جنوبیہ
 اسمیلہ ایکی قسمہ منقسمدر ایالات شمالیہ یعنی (آصم) و (بیرمان)
 قسملری ہند مستملکتدن معدود اولہرق ادارہ سی بنکالہ
 ریاستنہ محولدر ۔ ایالات جنوبیہ دخی بوغازلر ادارہ سی نامیلہ
 تسمیہ ایڈیلوب (مالقہ) بوغازی جوارندہ واقع محللر ایلہ
 (سنفاپور) اطہسنی مشتملدر ۔

آصم ایالی براہماپوترہ نهرینک اطرافندہ بیوک بر وادی
 اولہرق دروندہ خیلی قاش فابریقہلری کشاد اولمش ویواش
 یواش انکلترونک مستملکات ساثرہ سی کبی کسب عمران ایتمکدہ
 بولمشدر ۔

(بیرمان) تسمیہ اولسان کشور (ایراوادی) نهرینک اسقا

اشبو اقسام اربعه سمت شرقیده کائندر . مجموعتک مساحه سطحیه سی تربیعاً ۶۶۳۰۰۰ کیلو مترو مقدار صکنه سی اون سکز ملیون قدر تخمین اولقمده در .

قوشین شین فرانسوی . — فرانسه نك تحت تملکمنده بولنان (قوشین شین سفلی) قطعه سی (عانام) حکومتک جنوب غربیسنده واقع اولوب مقر حکومتی (ساییقون) نهری اوزرنده کائن (ساییقون) شهریدر . بو مملکتده اپک و پموق و شکر و توتون حاصل اولور .

(مه قونغ) نهری اغزلری قارشوسنده بولنان (پولوقو - ندور Poulou-Condor) جزائر مجتمعه سی دخی فرانسه یه تابعدر .

قامبوج قرالغی . — قامبوج قرالغی قوشین شین فرا - نسوینک غرب شمالیسنده کائن اولوب مقدا جسیم و متنفذ بر حکومت ایدیه ده سیامیلیرک و عانامیلیرک هجوم و استیلالریله کوچلمش و الیوم فرانسه جاینتی قبول ایتشدر .

بو مملکتک اراضیمی (مه قونغ) نهریله ریان اوله رق منبت و اورمانی پک چوقدر . مرکز حکومتی (پنومپنغ) شهریدر . عننام قرالغی . — عننام قرالغی نیم جزیره نك سواحل شرقیه سنی قاپلامشدر . (قوچین چین علیا) بو مملکتده داخلدر . مقری اولان (هووه Hué) شهری آسیانک اک مستحکم و ظریف شهرلندن بریدر . شهر مزبور (۵۰۰۰۰۰ نفوس) فرانسه مهندسلری طرفندن اوروپا کاری تنظیم و تزیین اولمشدر .

نصفه قدر امتداد ایلم . حدود شمالیه سی پک معین دکدر .
 مساحت سطحیه سی ۶۳۳۰۰۰ کیلو مترو مربعی قدر و مقدار
 نفوسی بش ملیون راده لرنده تخمین اولنیور . پایتختی (مه نام)
 نهری آغزنده واقع و کوزل بر لیانی و بشیوز پک نفوسی
 محتوی (بانقوک Bangkok) شهری اولوب مقدا پایتخت
 ایکن الآن متروک و مشرف خراب اولان (سیام) شهری دخی
 مواقع معروفه سندندر .

سمت شمالیسنده حالاری پک معلوم اولیان (لاو Lao)
 عشاری اسکان ایتمکده در . بونلر ایوم فرانسه جایه سنه داخل
 اولشلردر .

هند چینیه فرانسی Indo-Chine Française . —

هند چینیده طوغریدن طوغرییه فرانسه یه تابع اولان قسم
 (قوچین چین فرانسی) و جایه مطلقه سی آلتنده بولنان قطعه
 دخی (طونکین) در . معاهده مخصوصه ایله مؤخرآ جایتنی
 قبول ایدن حکومتلر (عننام) و (قامبوج) قرالقلریدر . [*]

مقدار نفوسی	مساحت سطحیه	[*]
۲۹۶۸۰۰۰	۵۶۹۰۰	قوشین شین
۱۱۰۳۰۰۰	۹۶۹۰۰	قامبوج
۶۱۲۴۰۰۰	۱۳۵۰۰۰	آننام
۶۰۵۰۰۰	۲۵۵۰۰۰	لاو
۷۰۰۰۰۰۰	۱۱۹۰۰۰	طونکین
<u>۱۸۰۰۰۰۰۰</u>	<u>۶۶۳۰۰۰</u>	هند چینیه فرانسی

حيوانان دن عبارتدر . هند چينينك ثروت معدنيه سي دخي ذكره
شاياندر . آتون ومالاقده قلاي ومرجان ولامبلرده ياقدنغز
پترولن طبيعي منبعلر واردر .

— تعريفات سياسييه —

فرانسوزلك وانكيزلك مداخلة سييله هند چينينك احوال
سياسيه سي سنين اخيره ده خيلى تغيره اوغرامشدر . انكيزلر نيم
جزيره نك قسم غربي سني كاملاً اله كچيرمكله فرانسوزلرده قسم
شرفيده تاييد حكومت وتوسيع نفوذه چالشمش لردر . يرلى
حكوماتندن مستقل اوله رق (سيام) قرالغى قالمشدر . بناء عليه
هند چيني اليوم اوج قسمه آريلبور :

اولا مستقل سيام قرالغى ؛

ثانياً هند چينيء فرانسوى ؛

ثالثاً هند چينيء انكيزى .

سيام قرالغى . — محصولاتك كثرت وبركتي حسييله
معروف ومشهور اولان (سيام) الكاسي هند چينينك تام
وسطنده بولنور وشرقاً (مهقونخ) وغرباً (سالوان) نهرلريله
محدوددر وقسم اعظمى (مهنام) نهرينك اروا ايلديكي اراضىء
لطيفه دن عبارت اولدغى كچي جنوباً (مالقه) شبه جزيره سنك

غرب سطح مائنه یعنی بنکاله کورفزینه براهما پوترا یعنی
 (ابن براهما) نهری منصب اولور . نهر مزبور هند چینیدن
 نبعان ایلدیکی حاده اغزی و مجرای اسفلی هندستانده در .
 و (ایراودی Iravadi) نام دیگرله (اوا) نهری و (سالوان
 Salouen) و (مارتابان) نهرلری دخی غرب سطح مائنده درلر .
 باشلیجه ایکی نهر دخی شرقه یعنی بحر چینه جریان ایدر .
 اولکیسی سیام کورفزینه منصب اولان و وقت معینده ناشمسبله
 اراضی قریبه ده قوه انبایه بی احیا ایدن (مه نام) نهری در .
 ایکنجیسی (مه قونع) یا خود (قاه بوج) نهری اولوب چین
 الکاسندن نبعان ایله اوج بیک کیلو مترو مسافه قطع ایلر .
 بوملاکتک سواحلی اکثریا شدتلی صیخاقلره گرفتار اولمده
 ایسه ده وسطه کائن مرتفع طاغلو حرارتی تسکین ایتکده در .
 و یاز موسمنده یاغورلری چوقدر .

طوپراق غایت محصولداردر . هند و چینده حاصل اولان
 نباتات و اشجار اکثریت اوزره هند چینده دخی نشو و نما
 بولور و حیواناتی هنده یشایان فیل و فیلک مقدس صاییلان
 بیاض نوعی و کرکدان و ماندا و قیلان و میمون انواعی و طاوس
 و پاپاغان کچی کوزل رنگلی قوشلرک انواعی و یووه بی ضیا
 قتلده اطعمه اوله رق استعمال اولنان برنوع قرلانغچ و تمساح
 و کوزل رنگلی قیلومغه لر و بوغا ییلانلری و زهرلی ییلانلر
 و اوروپا سیاحلرینی اک زیاده تجیز ایدن بر سولکاری و سائر

تسمیه اولنور . ینه بنکاله کورفزنده کائن (اندامان) (ونیقوبار)
جزائر مجتعه لزی هندچینی اجزاسندن تعداد ایدیلور . (اندامان
کبیر) طاغلق و ذیقیت اشجاری مبدول براطه اوله رق سکانی
و حشی و خونخوار بر قبیله اولوب اجنبیلره نهایت درجده
خصومت کوستر .

نیقوبار اهالیسی ساکن و مسافر پرور اوله رق اولنری دخی
اولکیلر قدر اسمر دکادر . بوطنقلر بالق صیدبله تعیش
ایدرلر .

مالقه شبه جزیره سنک و بلکه اسیا قطعه سنک منتهای
جنوبیسی اولان (رومایا) یعنی (بورو Bourou) برونی
بردرجه عرض شمالیده کائدر .

چین دکزی (مالقه) یارم اطه سنک شرق شمالنده (سیام)
کورفزنی وجوده کنیروب کورفزک شرق طرفنده (قامبوج)
جزائر مجتعه سی و (قامبوج) برونک جانب شرقیسنده
(پاولوندور Poulou-Condor) جزائر مجتعه سی بونور .
ودها شمالده (وارلا) برونی طولاشلدقدنصکره (طونکین)
کورفزی مشاهده اولنور .

هند چینی شمالاً همالایه طاغلرینک شعبه لریله محدود اولوب
جبال مذکورهدن آریلان سیام طاغلری شمالدن جنوبه طوغری
مملکتی ایکی سطح مائه تقسیم ایله (بورو) برونده مالقه طاغلری
نامیله نهایت بولورلر .

بو قومپانیه ۱۲۷۳ سنه سی شورشی عقینده هند اداره سی
قرالیکه ترک و فراغ ایلشدر .

هند چینی

— احوال طبیعیه —

هند چینی آسیانک اک جنوبی سمتی اولان بر جسیم نیم
جزیره اوله رق وجه تسمیه سی چین و هند مالکی میانده بولغسی
و کرک مزاج هوا و محصولات ترابیه سی و کرک سکنه سنک
فطرت و طبیعتی جهتیه بو ایکی مملکتیه مشابه اولسیدر . بونیم
جزیره غرباً بنکاله کورفزی ایله شرقاً بحر چین میانده واقع
اولوب سمت شمالیسی چین ایمپراطورانه و سمت غرب شمالیسی
دخی هندستانه متصلدر . و جنوباً اوقیانوسیه قطعه سندن ملاقه
بوغازی تفریق ایدر . هند چینینک قطعه وسطیه سی هنوز لایقیه
معلوم اولیوب مساحه سطحیه سی ۲ میلیون کیلومتره مر بندن
زیاده تخمین ایدلنکده و مقدار نفوسی ۲۵ میلیون راده سنده
ظن اولنمقددر .

بنکاله کورفزدن سواحل غربیه ده مارتابان کورفزی
حاصل اوله رق کورفزدن اشغی سواحل قارشو برچوق اطهر
دیزلشدر که هیسنه بردن (مرکی Merghi) جزایر مجتعه سی

اولدقرندن ممالک غریبه فیلسه - وفلری اکال معلومات ایچون هندستانه کیدرلر ایدی .

اسکندر رومینک سفری هندستانده سورگلی برآر براقدی فقط قنوج مسلمان بوقطعه ایچونده بشقه استقبالر حاضر لامشدر . ملوک غزنویه هجرت نبویه نیک بشنجی عصرنده هندستان شمالی بی دست تسخیره کچیردیلر . حتی بوالکاده نسر دین اسلام ایدن ساطان (محمود بن سبکتکین) غزنویدر . بر مدت طوائف ملوک اداره سنده قالدقندن صکره اونجی قرن هجریده تیورلنک احفادندن (بابر) شاهک قبضه تصرفنه داخل اولدی که اخلاقی اولان سلاطین مغول دهلیده کمال شوکت واحتمام ایله اجرای حکومت ایلدیلر . ینه او عصرده پورتگیز قپودانی (واسقوده غاما Vasco de Gama) امید برونی طریقته هند سواحلنه یناشوب (۱۴۹۸) آندن صکره پورتگیزلر یواش یواش بوقطعه نیک مواقع بحریه سنی وسواحالی اله کچیرمکه باشلادیلر . دیرکن هولانده لیلر یتیشه رک پورتگیز نفوذینه غلبه ایلدیلر . مغول دولتمک نشان واجلالی ینه دوام ایلدیرک اون برنجی قرن هجری نیک اوائلنه طوغری (اورنک زیب) ک عهد حکومتنده اوج اعلائی اقباله واصل اولمشیدی . بر مدت فرانسرلر هندستانی استملاک ایتک ایستیوب اکن انکلیزلر کله رک دول اجنبیه نفوذینجه کاملاً کسر وازاله ایلدیلر . تعجب اولنورکه بر تجارت قومپانیه سی هندستانی علی - التدریح استیلا ایله برعصردن زیاده اداره سنه موفق اولمشدر .

قوجہ سنک مزاری اوزرنده كندینی یا قغہ بورجلیدر . هندستان
اسلامیتك انتشاری اوزرینه بوکي آثار وحشت یواش یواش
زائل اولغہ باشلامش والیوم اوروبالیرك تأثیر نفوذیله کوندر
کونه اکسلاکده بولمشدر . ایچارنده فقیره تسمیه اولنانلار
وجودلرینه ایتدکاری اذای غیر محسوس مشهوردر .

مذهبری اقتضاسیجه هندولر حیواناته حرمت مخصوصده
بولتورلر . هندستانده عبادتخانلر دلارا وحیرتفزادر .

یوللر . — آسیانك شمندوفری الك چوق اولان قلمده
هندستاندر . قالكوته دن وبومبایدن بدء ایدن برر جسم
الله آبادده بر اشرك سرحد شمالیده پیشاورده نهایت بواور . غای
وادیسنك بیوك شهرلری بوتیور یولی اوزرنده در .
کراچیدن حرکت ایدن خط پیشاوره قدر کیدر و
شعبه سی حدود افغاندن ایچرو کیرر .

بومبایدن مدراسه و مدارسدن قالیقوته کیدر و شعبه
اطرافه طاغیایر یوللر دخی واردر .
غایج نهری وسندك بر قسمی قابل سیر صفاشدر .

— جغرافیای تاریخی —

(هند) و (سند) اسمایله اسکی زمانلرده بیله اوروپا
معروف اولوب اهالیسی وباخصوص کاهنلری عقل و حکمتلر
ودرجه علم ورسوخلری وریاضت بدیهلری ایله مشهور

(Nanek) مذهبی احکام اسلامیہ ایلہ برہمن عقائد باطلہ سنک
مخلوطیدر .

ہندستانہ پک قدیم و پک کوزل برلسان وارددریکہ اسمہ
(سنسکریٹ Sanscrit) دیرلر دعاری و دین کتابلری بو
لسان اوزرہ در . بوکونکی ہندی لسانی سنسکریٹہ مشاہدر .
فقط (بنکالہ) و (محرات) و (مالابار) و (تامول) و (سندھ)
و (پنجابی) و (پکرانی) و (قونقانی) و دھا سائر لسانلر مختلف
مواقعدہ تکلم اولنور . شہرلرہ اہالیہ اسلامیہ میانندہ معاملات
اکثریا فارسی لسانی اوزرہ جریان ایدر .
تاتار و فارسی لہجہلرندن بردہ (اردو) لسانی حادث
اولشددر .

ہندولر کوزل و یاقیشقلی فقط قوت و جسارتدن محروم
وتبلددرلر کرچہ رنگلری اسمرا بسہدہ بنہ قافقاسی عرفندہ داخل
اولوب بواجلدن عرق مزبورہ ہند و جرمانی ، دخی تسمیہ ایدرلر .
ہر تقدیر ذکی و مسافر پرور و تعیش خصوصندہ سادہ
ایسہلرہ ملل سائرہ مثالوسعی و عملہ خواہشکر اولمیوب مستغرق
استراحت اولہرق یشامغی سورلر .

ہندولر تعصبی درجہ نہایہ وارددرمشلددر . مہبودلرک
حدتتی تسکین ایچون کندولرینی دکزہ آتاندلر و دیری دیری
کومدیرنلر و باشلرینی قیزغین دمیرلر ایلہ یاقاندلر و یانلرینہ بیچاق
صوقاندلر پک چوقدر . بعض سمتلرہ زوجی فوت اولان قادین

حاصل اولش بر جنس دخی واردر که سیاه پور تکیز تسمیه اولنور .
 شهرلده اوروبالی وباخصوص انکیزلر چوقدر .
 هندولرک اکثریسی براهما مذهبنه سالکدر . بومذهب اربابی
 اویچ بیوک آلهیه [*] ومادونلرنده برطاقم کوچک الهیه تعبد
 ایدرلر . اهالی احکام دینهلری اقتضاسیجه برطاقم صغیره منقسم
 اولوب برصنف اربابی دیگر صنف اربابی ایله اختلاط ایده مزه .
 برنجی صنف برهن یعنی کهنه صنفی بعده عسکر و جنگی
 صکره زراع و تجار صنفی ودها صکره اوافق صنعت اربابی ایله
 اصناف طاقیدر . بونلرک مادوننده اولوب پاریا تسمیه اولسان
 کیسهلر شرف و ثروت جهتیه آیری برصنف تشکیله لایق
 کورلمدکلرندن اک چرکین برسفالت ایچنده یشامقده درلر . اشته
 هندو نامیه زبازرد اولانلر بونلردر .

هندستانک ۲۷۷ ملیون نفوسندن ۶۳ ملیوندن زیاده سی
 مسلمان وایکی ملیونی خرسندیاندر . اوروپالونک مقداری یوز
 الی بیکی یکمیز ، نفوس اسلامیه شمال طرفلرنده غلبه لکدر .
 بر مقدار یهودی و بودهی و مجوسی دخی واردر . هندستان
 غرب شمالیده (سیخ Seykhs) طاقه سنک سالک اولدیغی (نانک

[*] اویچ بیوک آله بونلردر .

(۱) خالق براهما Brahma ou le Créateur

(۲) محافظ ویشنو Vichnou ou le Conservateur

(۳) مخرب شیوا Chiva ou le Destructeur

اس-پانك اك معومر شهر لرندن ايدى . (ديو Diu) بجات
 ساحلنده كندى اسميله مسمى بر كوچك اطه اوزرتنده در . پورت كيز
 مستلكاتك نفوسى مجموعاً ۵۳۰,۰۰۰ كشيدير .

— هندستانك سگنه سى —

هند اهالى سنى تشكىل ايدن هندولر اتوغرافيا اربانك
 روايته نظراً ايكي عرقدن تشعب ايتشدر . بر قسمى (آريانا)
 يلا سندن اك اسكى زمانلرده هندستانه نزول واستيلا ايدنلر در كه
 بونلر هندستانده الآن دائم اولان مذهبي ومدىت قديمه يى نشر
 وتعليم ايتشلر در و (هندو آريا Hindou Aria) يعنى اصل
 هندو بونلر در .

ديكر قسمى دخی هندستانك فى الاصل ير ليرى اولوب
 لونلرينك اسمركى ولجه لر ينك خلقت طبيعیه سى براز مغول
 عرقنه آ كديرر . بونلر اولكي لرك هجو منده طاغله و اورمانلره
 و بعضلرى دخی هند جنوبى به التجا ايتشلر در . اليوم عاجز
 ومسكين اولان هندولر على الاكثر بونلر در . بوايكي عرقك اخلاق
 و عاداتجه يكدى كر لرندن فرقلرى واردر .

بك چوق اجنبى قوملر بوديار معومره يه كلوب اتخاذا موطن
 ايتشلر در . از جمله (مغول) و (افغان) و (بلوچ) و (كبر)
 و (عرب) قلت اوزره دكلدر . پورت كيزلى ايله هندو امتر اجندن

نقوسى	۲۰۲۰۰۰	لاهور
•	۱۹۷۰۰۰	قاونپور
•	۱۸۸۰۰۰	آغرا
•	۱۸۵۰۰۰	احدآباد

— فرانسز و پوتکيز مستملڪاتي —

فرانسز اوز سڪزنجي عصر ميلاديده هندستانده خيلي اراضيه مالڪ ايڪن بياراضى برر برر الارندن چيقمشدر . اليوم (پونديشري) و (قاريقال) و (ماهه) و (شاندرناغور) و (ياناؤن) نامنده متفرق يانڪز بش شهره مالڪدرلر . (پونديشري) قوروماندل ساحلنده ڪاڻ اولوب فرانسه نڪ هند مستملڪاتنڪ مرڪز اداره سيدر . بوشهرلر جوارنده ڪي ناحيه لره برابردرلر . مقدار نقوسلري مجموعاً ۲۷۳,۰۰۰ ڪشيدر . واخراجاتي دخی پرنج وچويد ودرى وقهوه وآره روتدر . پورتڪيزلر اميد برونى طريقيله ابتدا هندستانه ڪيتشلروهند تجارتي مدت مديده ڪندولرينه منحصر ڦيٽشلر ايڪن بوڪونڪي ڪون عظمت سالفه لريني غائب ايدرك مستملڪاتلري دخی اسڪي اهميتدن دوشمشدر . مقرر حڪومتلري (غوا) شهرى اولوب (ديو) و (دامان) شهرلري بلاد معروفه سندندر . (غوا) شهرى گندي اسميله مسمي برڪوچڪ اطه اوزرنده واقع اولوب بروقتلر

استقلالی محافظه ایدن یالکز همالایه طاغلی انکنده (نیال
Népal) حکومتی واردر . مرکز اداره سی مزین عبادتخانه .
لریله مشهور (قائمادو) شهریدر .

بعضاً (بوتان) ی دخی هند مالکندن عد ایدرلر ایسه ده
بز آنی چین امپراطور اقلنه منسوب عد ایشدک .

اون ایکی بیک اطه دن مرکب اولان (مالدیو Maldives)
یاخود (مالایادیوا) جزائر مجتمعه سی دخی مستقل بر امیرک
اداره سمنده در . مقری (ماله) شهریدر . مالدیو اطه لرندن یالکز
اللی قدری مسکون و مزروع اولوب خیلی پرنج حصوله
کتیرلر . باقیسی قیالق و اکثریا مرجان (قورایل Corail)
بیغینلریدر .

بلوچستان ابله هند چینی انکلیزی دخی هندستان مستملکاته
الحقدر .

هند شهرلرینک اک بیوکلرینک مقدار نفوسی بروجه آیدر :

قالکوتا	۱۰۲۷۰۰۰	نفوسی
بومبای	۷۷۶۰۰۰	،
مدراس	۵۰۹۰۰۰	،
حیدر آباد	۴۴۸۰۰۰	،
لقنو	۲۶۴۰۰۰	،
بنارس	۲۰۹۰۰۰	،
دهلی	۲۰۸۰۰۰	،

تصرفنده اولوب قوم مرقوم بروقت هندستانده انكلیز نفودینی
 تزلزله اوغراده جق مرتبهده قدرت وقوت کسب ایلش ایدی .
 بو حکومتک مقر ادارهسی (غوالیور) شهر مستحکمی اولوب
 هندیلرک مبدأ طول دائرهسنی امرار ایتدکاری (عجمین Oudjein)
 بلدهسی دخی رصدخانه و مکتبیلرله مشهوردر . (بکرات) نیم
 جزیره سنک بر قسمی دخی محراتلره تابع اولوب مرکز ادارهسی
 (باروده Barode) شهریدر .

هندستانک الماس و ذیقیمت طاشلرده انکین قطعهسی
 اولان (دکن Dekkan) ده دخی (نظام) حکومتی واردر
 بو حکومت هند حکمدارلری زماننده تأسس ایدوب بوکونه قدر
 استقلانی محافظه ایلشدر . کرسی حکومتی (حیدر آباد)
 شهری اوله رق ۴۴۸۰۰۰ نفوس (غولفونند) و (اورنگ
 آباد) بلاد مبروفه سننددر . (غولفونند) شهری مقدا بردولت
 قویه نك پایتختی اولدیغندن خرابانی حالا جالب حیرتدر .

دها جنوبده (میصور) حکومتی واردر که مقر ادارهسی
 ینه (میصور) شهریدر . (بانغالور) بودیارک انک بیوک بلده سیدر .
 مالابار ساحلی قارشوسنده کائن (لاقدیو) جزائر مجتمعسی
 بر طاقم قیالق واکثریا غیر مسکون اطهاردن عبارت اولوب
 انکلیز نك تحت تابعیتنده بر پرنس ایله اداره اولمقددر .
 اشبو تعداد ایتدیگمز ممالکک حکامی که هند پرنسلری عنوانیله
 معروفدر ، کافه انکلیز حکومتنک تحت تابعیتنده اولوب نوعا

مستعمراتی عصر اخیره حکماری تحتنه کیرم شد . یوگاروده
دخی ذکر اولندیغی اوزره مقدملری بومملکت و هند شرقی
قومپانیسی و اسمنده برتجارت قومپانیسنک ادارهسنده اولوب
۱۲۷۳ شورشدن صکره طوغریدن طوغری به انکاتره دولتنک
ید ادارهسنه انتقال ایتشد .

— انکاتره نک حمایه سی آلتنده بولنان ممالک —

انکاترله ویرکو ویرن ویا حمایه لری آلتنده بولنان ممالک
(کشمیر) و (راجپوتان) و (محرات) قبیله سی یدنده بولنان
(سندیه) و (نظام یاخود دکچی) و (میصور) و (طرا -
وانقور Travancore) حکومتلریله (لاقدیو Laccives)
اطهاریدر .

(کشمیر) حکومتی هندستان ضربینک اک شمالی سمی اولوب
یرلی بر پرنس ایله اداره اولمقده در . مقر حکومت ینه کشمیر
شهریدر (۱۳۰۰۰۰ نفوس) . بودیارک شالاری ولطافت
هوایی وقوه انباتیه سی پک مشهوردر .

راجپوتلر جنکچی بر طائفه اولوب جنا صوبیله قوج
کورفزی میاننده واقع اراضی خالیده توطن واجرای تحکم
ایدرلر . بومملکته (راجپوتان) ویاخود (راجستان) دیناور .
هندستانک وسعنده کائن سندیه حکومتی محرات قبیله سی

بلده سیله سنوی بر ملیوندن زیاده زواری بولنان معبدیله مشهور
 (پوری Pury) یاخود (جا کره نات Djagrenath)
 بلده سیدر .

(سرقار شمالی) ایالتنک بلاد مهر و فہسی دخی قاش-لری
 مشهور (نمازولپاتان) و (ماداپولام) اسکله لریدر .
 قارناتیق ایالتی (قورومانل) ساحلنک قسم اعظمی مشہ
 اولوب مقر حکومتی (مدراس) شہریدر (۱۰,۰۰۰)
 نفوس) . شہر مذکور تجارت و معموریتجه هندستانک اوچنجر
 بلده سیدر . اک کوزل اینجولر صید اولنان (توتیقور
 Tuticorin) بلده سی (پالو) بوغازنده کائندر .

سرنیب . — هندستانک جنوبنده واقع و اوچ ملیون
 نفوسی حاوی (سرنیب) یاخود (سیلان) اطہسی دخی
 انکلینز اداره سنده در . بوجزیره ایله قره آرسنڈہ بولنان (پالو)
 بوغازی غایت طاشلق و صعب المروردر . مقر حکومتی
 (قولومبو) شہری اولوب مشہور شہری (غالا) بلده سیدر
 اوروپا و افریقہ ادن چین دکیزلرینه کیدن پومستہ لری سیلان
 اوغسارلر . اہالی احوالہ ہذہ حضرت آدمک نزول و ہبوط
 یوردیفنی محل اولوق اوزره برتپہ کوستروب اولتپہ پی زیارتک
 ایشلاردر . (سیلان) اطہسی ترانک فیض و برکتی و فیلاری
 و اینجولریله مشہوردر .

انکلینزلرک بوکونکی کون بو قدر واسع کورینان ہند

سند) نهرينك بحراى اسفليله بحر عمانه ساحل وهواسى بك
 پچا قدر . مشهور شهرلى (حيدرآباد) و (كراچى)
 بلوچستان سرحدنده ايشلك براسكله در .
 بجزات انگليزى قسمنده دخی (زبدا) نهرى جوارنده
 باروچ (Baroteh) حصن متينيله (بجزات) ملوكندين
 (احمدشاه) زماننده ممالك شريفه نك اك جسميم واك مزين
 لادن اولان (احمدآباد) شهر جسمي بولنور . بوشهرده
 ل وقتلر ايكيشر منارلى بك عدد جامع شريف اولديغى
 بقولدر . شهرك خارچنده تمثال كعبه معظمه يى حاوى بيت الحرام
 كلنده بر مسجد اليوم باقيدر .

(قانارا) ايلتنك مشهور شهرى (مالانور) نام تجارتكاه
 مكاه در .

(مالابار) ايلتنك مشهور شهرلى دخی (قاليقوط)
 (قوشين) بلده ليدر . (قاليقوط) ده كندى اسميله مسعى
 شلر نسج اولنوب (قوشين) دخی مقدا (هولانده) نك
 بدستانده باشلوجه مستلكاتى ايدى .

مدراس رياضى . — مدراس رياضى بنگاله كورفزينك
 وروماندل تسميه اولنان سواحل جنوبيه سندن عبارت اولوب
 وريسا (Orissa) و (سرقار شمالى Serkars) و (قارناتيق)
 التلرني شاملدر .

(اوريسا) ايلتنك معروف شهرلى (كتك Kettek)

پنجاب ولایتک حاوی اولدیغی بلاد مشهوره (لاهور)
 و (آمریچیر Amritsir) و (پشاور) و (ملتان) شهرلریدر .
 بوولایتک شالری و سائر منسوجات حریریهلری پک قیمتلو
 اولدیغی کچی پشاور دخی (افغان) سر حدنده متین برقله در
 وهند شمندوفرلرینک شمالده منتهاسیدر . اشبو ولایت (سند)
 نهرینک بش آیاغی آره سننده بولدیغندین پنجاب اسمیله تسمیه
 اولمشدر .

ایالات وسطیه نک مشهور شهری دخی (نعپور) شهریدر .
 بومبای ریاستی . — بومبای ریاستی بحرمان سواحلنده کی
 اراضی و ممالکی شامل اولوب (سندی) الکانی و (بکرات)
 یارم اطه سنک قسم جنوبیسیله (قونکان Konkan) و (قنارا)
 (Kanara) و (مالابار) ایالتلرینی حاویدر . مقر ریاست قونکان
 قطعه سنده بومبای اسمنده بر کوچک اطه اوزرنده واقع (بومبای)
 شهر جسیمیدر . شهر مزبور هند غربی سواحلنده اوروب
 پوستهلرینک موفق اولق جهتیه تجارته قالکوتیه مسابقت
 ایشدر (۷۷۰,۰۰۰ نفوس) . بومبایک بر آز شمالنده آثار عتیقه سیله
 مشهر (سالست Salsotte) اسمنده بر کوچک اطه دهاواردر .
 (بومبای) ده طرف دولت علیه دن بر باش شهیندر اقامت ایتکده در .
 (پونا Poona) شمندوفر اوزرنده در . (سورات) بودیارک
 بر بلده تجارته کاهیدر .

(سندی) دینیلان قطعه هندستانک اک غربی سمنی اولوب

ریاستیدر که طوغریدن طوغری به هندستان والیسنک تحت اداره سنده اوله رق (نفس بنکاله) و (غرب شمال) و (پنجاب) و (ایالات وسطیه) و (هند چینی انکلیزی) ولایتلرینی دخی حاویدر . اینکچیمی مدراس ریاستی . اوچنجیمی بومبای ریاستی .

بنگاله ریاستی . — نفس بنکاله حکومتنک مقر اداره سنی (غانج) نهرینک اغزلردن بری اولان (هوغلی) صوبی اوزرنده کائن وزیر میلوندن زیاده نفوسی حاوی (قالکوتہ) شهریدر . شهر مزبور عظیم تجارتگاه اولدیغی کبی آسیاده بالجله انکلتره مستلکاتنک مرکز اداره سیدر . مشهور شهرلری (مرشد آباد) و (بطنه Patna) شهرلیدر . (بطنه) شهری بهار حکومتنک مرکزی ایدی .

غرب شمال ولایتنک حاوی اولدیغی مشهور شهرلر (الله آباد) و (بنارس) و (آغرا) و (دهلی) و (قاونپور Cawnpore) و (لکنو) نام بلده لردر . (الله آباد) غانج و (چنسا) صولرینک موقع تلاقیسنده بوانه رق هندستان بلاد مقدسه سنک سر افزایدر . (بنارس) غانج نهری اوزرنده کائن اولوب هندولرک علوم دینه و ادب-آنده ائک ایلر کیدن بلده لریدر . (آغرا) و (دهلی) شهرلری مقدا هند ملوکتنک مرکز سلطنتلری اوله رق پک کوزل آثار عتیقه یی حاویدر . مقدا مستقل ایکن ایوم انکلیز مستلکاتنه ضم والحاق ایدیلان عود حکومتنک مرکز اداره سی (لکنو) شهریدر .

اولشیدی . شمعی ایسه یا طوغریدن طوغری به ویا جایه
و ویرکو شرطیله تماماً انکلتزیه تابع اولوب یالکز فرانسر
و پورتیکیزلرک اوفق برر پارچه مستملکاتی واردر .

هندستانی بروجه آتی تقسیم ایده بیلیرز .

اولا — طوغریدن طوغری به انکلتز مستملکاتی .

ثانیاً — انکلتزیه ویرکو ویرن ویا مظاهرت و حایاتی
آلتنده بولنان ممالک .

ثالثاً — فرانسر و پورتیکیز مستملکاتی .

— طوغریدن طوغری به انکلتزیه مستملکاتی —

انکلیزر اولا تجارت ایتک ایچون هندستانه کلوب بومقصد
ایله لوندرده تشکل ایدن بر تجارت قومپانیه سی اون ایکنجی قرن
هجری اواسطنده سوا حلی ضبط و تدربجاً داخلده کائن ممالک معموره یی
دخی زیر حکمنه ادخال ایلمدی حالبوکه قومپانیه صرف پاره قزانمغه
هوس ایلمیه رک منافع محلیه به لزومی قدر خدمت ایتدیکندن ۱۲۷۳
سنه هجریه سننده بر شدتلی شورش داخلی ظهوره کله رک قومپانیه نک
قوتی تسکین شورشه کافی اولمدیغندن هندستان اداره سی طوغریدن
طوغری انکلتزیه حکومتنه یکمش و حکومتک مداخله و سوقیات
عسکریه سیله شورش باصدیرلشدر . او کوندن اعتباراً هندستان
انکلیز مستعمراتی اعدادینه داخل اولشدر .

هندستان انکلیزی اوچ ریاسته منقسمدر : برنجیسی (بنگاله)

اوزرنده كيدن صندالاره وكيلره هجوم ايدر . شمال غربيده
 توپلرندن شمال اعمال اولنان پكيلر و همالايه طاغليريك نقاط
 هر تقيعه سنده مسك كديلري بولنور . صفرك برقاچ نوعيله فيلار
 و شماليده دولر هندستانك مكاريليريدر . او كوز وفيل محترم
 اولوب فيل صيد و حرب ايچون دخی قوللانيلور . هند شماليده
 اك كوزل شاهينلر و هند جنوبيده ظريف پاناغانلر واردر .
 طاوس اورمانلرده سوري ايله كزرر . حيوانات زاخفدن
 بوغا پيلانلري و صو پيلانلري و زهرلي پيلانلر و ايري تمساحلر
 و قبوغي رنگلي قپلومبغلر و برنوع قناده مالك كرتكله لر تعداد
 اولنه پيلير .

بالقردن دخی (اناباس Anabas) نام ديكرله (سننل
 Sennel) تسميه اولنان و صو خارچنده دخی برمدت يشابه رق
 ديكرلريله اغاجلره طيرمنان بالق مشهوردر .
 (بالق) بوغازنده اينجولى مديه لر صيد اولنور . سينك
 و سائر مضر بوجكار لايعد ايسه ده اپك بوجكيله قيرمزي
 بويا حاصل ايدن (قيرمز Cochenille) بوجكي هر طرفده
 يتشد بركده در .

— احوال سياسييه —

هندستان مقدا حكومت مستقله صورتنده اولوب
 باخصوص مغول اداره سي زماننده اوج بالاي اقباله واصل

هندستانك محصولات معدنيہ سي ايجہ در . نيور وكوش
 وطبيعي چليك وقورشون وتوتيا وباقر ومعادن سائرہ مواقع
 عديده بولنور . نھرلك اكثرندہ الماس وآلتون پارچہ لری
 موجود در . سائر ذيقيمت طاشلرلہ معدن كوری دخی نادر
 دكلدر .

هندستانده محصولات زراعيہ قيمتدار در . نفيس ميوه لي
 اغاجلر ورنكارنك و معطر چچكار وساق و كوكلری ايشہ
 يران نباتلر هر طرفده روی ارضی احاطہ ايتشدرد . كلك بر
 قاچ نوعيله ياسمن هندستاندن نشئت ايتشدرد . حتی اوروپاده
 موجود اولميان انواع اشجار هندستانده نشو ونما بولور . غانج
 سطح مائلي اك غلبه لك واك منبت قسمي اولوب اوراده ومواقع
 سائرده هر نوع حبوبات كثرت اوزره يتشمكده در . هندولرك
 باشلوجه مأكلي اولان پرنج ايله آفيون و چيويد و پموق
 ضروعات هنديه نك اك بركتليلرندندر . قهوه وچای وكتان
 وشكر قامشي وبهارات انواعندن دخی زراع خيلى استفادہ
 ايتكده در .

هندستانده حيوانات انواعی دخی كثر در . نسناس جنسي
 حاوی اولان ميمون سوريلری ویراسه انواعی وقرنجہ ايله تھيش
 ايدن واوروپاده بولنميان حيوانات وآبو وچقال و ظرتلان
 وقپلان بوقطعه ده چوقدر . قپلانك بر نوعی هندولر صيد
 وشكارده قولانيرلر فقط غانج قپلانی اولقدر وحشيدركہ نھر

دها اوزاقده جسم صحرالر کوریلورکه بو صحرالر (سند)
و (غانج) نهرلری اروا واحیا ایدر .

ا کرچه (سند) نهری جوارنده (ماروست خالی) اسمنده بر
بادیه وار ایسهده جنوبده کاشن (دکن Dekkan) قطعہ سی
منبت ولطیف بریایلدر .

هندستانک هر طرفنده مهمور و آبادان و غلبه لک شهرلر و عجیب
و حیرت فزا مبدلر (pagode) و متین و مستحکم قلعه لر کوریلور .
ارضک قوه انباتیه سی و محص و لاتنک کثرت و نوعی جهتیه
هندستان کره ارضک اک قیمتلی قطعاندن عد اولندیغی کبی ازمئه
قدیمه دنبرو حرص استیلای ملوکه منازع فیه و کافه ملل واقوامه
تجارتکاه اولمشدر .

هندستانک قسم اعظمی منطقه حاره ده بولمق حسیه به باخصوص
سواحل زیاده صیحا ق ایسهده (دکن) یایلای لطیفدر .
هندستانک هوای اکثریا فنا وداعی امراض اولیوب صحیح
وسالم ایسهده قولرا علمی فیضان اناردن حاصل اولان
بتافلقلرنده تولد ایشدر . هندستانک مختلف ایکی موسمی واردر .
بری یغمور موسمی و دیگر قوراق موسمیدر . یغمور حاصل
ایدن روز کارلره (موسون Mousson) تعبیر اولنور .
شمال شرقی روز کاری تشرین اولده بدء ایدرک نیسانه قدر
وزان اولوب سنه نک قسم باقیسی یغمورلی اولان جنوب غربی
روز کارینه منحصردر . اشبو موسملرک تبدلی شدتلی فورتنلر
وغایت کورولتلی رعد و برقلری موجب اولور .

محترمدر . بونلردن ماهدا (مههندی Méhégedy) وقوملرنده
 الماس وآلتون بولنان (کچینا) یاخود (کریشنه Krichna)
 وشلاله لر یله مشهور (قاوه ری) نهرلری دخی (بنکاله) کورفزینه
 جاری اولورلر .

غرب سطح مائنه یعنی (مان) دکزینه دخی (سند) نهری
 جریان ایدر . نهر مزبور متقدمینک (اندوس Indus) دیدکاری
 نهر مشهور اولوب هن اصل (چین) حدودندن نبعان و (هندو-
 کش) ایله (همالایه) میانده کاشن وادیده جریان ایدرک (غانج)
 نهری کچی فیضان موقوتلریله هند غرب شمالی بی اسقا ایادکن
 صکره بحر عمانه منصب اولور . نهر (سند) طولاً ۳۱۸۰ کیلو
 مترو مسافه قطع ایدرک صاغدن (کابل) چاینک و صوالدن
 (پنجاب) اسمنده بش ابرمافک صورلیله کسب جسامت ایدر .
 (کبای) کورفزینه (نربدا Nerbéda) و (تاپی Tapy) نهرلری
 دو کیلور .

هندستانده کول نادرر . فقط جسامتلو بتاقلقلر چوقدر .
 (قویج) کورفزیله (سند) نهری میانده (رن Rin) تسمیه
 اولنان طوزلی بتاقلق موجوددرکه قیش موسمنده دکزدن هیچ
 فرقی اولمز . (همالایه) اتکلرنده دخی (تاریانی Taryani)
 یاخود (ترای Térai) بتاقلغی واردر .

هندستانک منظره طبیعیه مننده آثار علویت مشاهده اولور .
 شمالده دنیانک اک بوکسک طاغلی ، اتکلرنده لطیف وادیلر

بوك و كوچك برطاقم نهرلر هندستاني سقي واروا ايدرلر .
 شرق سطح مائلنه يعنى (بنكاله) كورفزينه (غانج) و (براهماپوترا) و
 (غوداوهرى) نهرلى دو كيلور . بونلردن غانج « لسان
 هندوجه كنكا » نهرى (همالايه) طاغلرندن نبعان ايدوب
 غربدن شرقه تقريباً ۳۰۰۰ كيلومتر و مقدارى اراضى مهموره يي
 اروا واحيا ايليه رك برچوق اغزلر ايله بنكاله كورفزينه منصب
 اولور . اغزلرينك مشهورلى (هوغلى) يا خود (هو جلى)
 و (غانج) در .

نهر صربور نيل مبارك كى هر سنه وقت معينده يعنى نور
 نهايتلر نده فيضان ايدرك طرفينده يوز كيلو مترويه قدر اراضى يي
 وتلالرى اور ترو جرياننده كلتيلو قوم و چامور كتيره رك آغزينه
 بريكديرر . هندولر نظر نده نهر (غانج) مقدس هد اولنوب
 يقيننده بولنانلر ايچنده يقانيرلر و اوزاغه كيدنلر دخی صويني
 هديه كوتوزورلر . حتى محكمه لرده اهل كتاب اولان قوملر
 كتابلرى اوزرينه يمين ايتدكلرى كى هندولر دخی (غانج)
 اسميله يمين ايدرلر . (غانج) نهرينك مشهور اياقلىرى (جنا
 Djemna) و (صون Sone) و (غومتى Goumty) و (غوغرا
 Gogra) ايرماقلىدير . (برهماپوتره) نهرى (بتدن)
 ظهور و (هندچينى) دن مرور ايله (غانج) اغزلرينه قاريشه رق
 (بنكاله) كورفزينه جريان ايدر . (غوداوهرى) يا خود
 (كودورى) نهرى دخی هندولر نظر نده (غانج) نهرى قدر

(قوروماندل) ساحلی و عمان دکزی سواحل جنوبیه سنه دخی
 (مالابار) ساحلی اطلاق اولنور . (بنکاله) کورفزی نهاتی
 (غانج) نهرینک غیر قابل تعداد اولان آغزلی میانده واقع
 اطلر ایله بر بپوک بتافلق حالنه کیرمشدرکه جزائر مزبوره
 جسم اورمانلر ویشیلنکار ایله محاط اولغله تمساح و قپلان وسائر
 برطاقم جانور اوراده تعیش و تکثیر ایتکده در .

دنیانک اک مرتفع واقعی اولان (همالایه) طاغلری
 هندستانی شمالاً (تبت) مملکتندن تفریق ایدر . بو طاغلر دائمی
 صورتده قار و بوز ایله مستور اولهرق اک یوکسک تپلردن
 (غاوریزانکار Gaurisankar) طاغی ۸۸۴۰ متر و ارتفاعنده
 بولنهرق دنیانک اک یوکسک نقطه سیدر و (کینچنجنقا-Kintchin-
 djinga) و (داوالاژیری) و (چامالاری) و (جواهری)
 تپلری دخی ۸۰۰۰ مترودن زیاده ارتفاعه مالکدرلر . هند
 (میتولوژی) اربابی (همالایه) جبالنه الوهیت صفتیله پرستش
 ایدرلر ایدی .

شمالدن جنوبه طوغری امتداد ایله هندستانی بری شرقی
 و دیکری غربی ایکی سطح مائله تقسیم ایدن (ونده) طاغلی
 دخی (همالایه) دن تشعب ایتشددر . جبال مذکوریه شرقی
 (غات) تسمیه اولنهرق (غات غربی) سلسله سی بولردن مرتفع
 و مهمدر و (عمان) دکزی ساحلنه موازی اولهرق امتداد ایلر .
 اشبو طاغلرده چیتیشمش اورمانلرودرین اوچوروملر و صرپ
 یارلر و صعب المرور دربندلر کثرت اوزره در .

هندستان قطعه‌سی اولوب قطعه مذکوره آسیانک سمت جنو .
 بیسنده جسامتلو برنیم جزیره تشکیل ایشدر . بوملکت شمالاً
 چین الکاسندن تفریق ایدن (همالایه) صره طاغریله محدود
 اولوب شرقاً بنکاله کورفزی وجنوباً بحر محیط هندی وغرباً
 عمان دکزیه محاطدر . وشرق شمال سمتی هند چینی یه وغرب
 شمال سمتی دخی افغان وبلوچستانه متصلدر . مساحت سطحیه‌سی
 ۳ بچق ملیون قدر کیلو مترو مربعنه و مقدار نفوس دخی
 جمعاً ۲۷۷ ملیونه بالغدر . هندستان اسمی (اندوس) یعنی
 (سند) نهری اسمندن مشتق اولدیغی اشکار اولوب هند
 جنوبی یه اکثریا (دکن Dekkan) دخی تسمیه اولنور .
 هندستان سواحلی کیریشلی چیقشلی اولیوب اولدقجه دوز
 وهموارددر . ویالکز غرب شمالیده (دیو Diu) برونیه منتهی
 اولان (بکرات) شبه جزیره‌سی کوریلوب طرفینده (قوچ)
 و (کبای Cambaye) اسمنده ایکی کورفز حاصل اولمشدر .
 هندستان جنوباً (قرین) برونیه منتهی اولوب (قرین Comorin)
 برونک شرق طرفنده تاریخ انبیاده مذکورالاسر اولان (سیلان)
 اطه‌سی مشاهده اولنور . کرک بوجزیره ایله قره آره‌سنده
 بولنان (پالق) بوغازی و کرک قرین برونک شرق شمالنده
 واقع (منعار Menaar) کورفزی قیالق وقومصال اولغله
 سیر سفائی دوچار مشکلات ایتکدهدر . و او محارده دخی
 اینجو صید اولنور . بنکاله کورفزی سواحل جنوبیه‌سنه

پشامنی ترجیح ایتمشدر. ظهور اسلام قوم عربی لوای محمدی
آلته دعوت و جمع ایتمکله عربلر قوت بولهرق نشردین واستیلای
عالمه قیام ایتمشدر و شرق و غربی سلاح ظفرلرینه بیون اکیدر -
مشلدر .

کرسیء خلافتک مدینه دن شامه و شامدن بغداده وبعده
مصره انتقالی محسنات عظیمه یی مؤدی اولهرق (سوریه)
و (عراق) و (اندلس) قطعهرلی معارف و صنایع ایله معمور
و آبادان اولمشلدر .

لیکن دولت عباسیه نك اندراس اقتداری عقینده جزیره -
العرب اوافق اوافق امارتله منقسم اولمشدر .

سلطان سلیم خان اول حضر تلی خطه مصریه یی بعدالفتح
تنظیم امور مملکت ضمننده قاهره ده آرام و توقفلری هنسکامنده حرمین
شریفینک مفتاحلری کندویه تسلیم اولمش (۹۲۲) و خطه یمانیه
ایسه عصر سلطان سلیم خان ثانیده اوزدمیر اوغلی عثمان پاشا
وقوجه سنان پاشا همتلریله فتح واستیلا ایلمشدر .

﴿ هندستان ﴾

— احوال طبیعیہ —

آسیاتک حاری اولدینی اقالیم مشهوره دن بری دخی

عالیه ترقیه ایصال ایدہ رک کیر دکاری مملکتلر ده بر اقدق لری
آثار صنایع و بدایع ایلہ عالمی حیزان ایتشلر در .

— جغرافیای تاریخی —

جزیره العربک اوائل احوالی تاریخچه مجهولدر . چونکہ
مملکتک حرارت طبیعیہ سندن وسکنہ سنک ملل سائرہ ایلہ عدم
اختلاطندن ناشی جغرافیوں قدیمہ نک کتاب و خریطہ لرندہ
یالکز اسمی مذکور اولوب احوال سائرہ سنہ دائرہ معلومات
کافیہ و تفصیلات لازمه درج و بیان اولنماشدر . فقط عرب
تاریخلرینک روایاتندن مستبان اولدیغی اوزره (مصر) و
(آثوریہ) حکومت قدیمہ لری ابراز آثار تمدن ایلدک لری هنکامده
(یمنده) دخی صاحب نفوذ و قدرت بردوات موجود اولوب
تختگاه حکومتنه (سبا) شهری و ملوکنه دخی (بنوحیر) تسمیہ
ایلدیکی و ملوک (سبا) نک بهضری مصریلرک (سیزوستریس) ی
و آثوریلرک (نینوس) ی کبی فوق العاده فنوحاه نائل اوله رق
حدود چینہ دکین توسیع ملک ایلدک لری تواریخ مزبورده
منقولدر .

رومالیلرک دست استیلاسی عربستانک یالکز تیه قطعہ سنہ
ایریشه بیلشدر .

حجاز دیارنده ساکن اولان اسماعیلیلر دائما قبائلہ منقسماً

— اخلاق و عادات —

دین مبین اسلام که عربستانده ظهور و طلوع ایتشدر
کافه قوم عربك مذهبیدر . شهرسكاندن بشقه عربان و بدویلی
کوچبه اوله رق یشامقده درلر . واکثریا چول و بیابان داخلنده
سوریلریله برابر قطع منازل ایدرک خوشلرینه کیدن مواعده
برقاج کون خیمه زن استراحت اولورلر . اختیارلره و باخصوص
شیخلرینه زیاده سیله حرمت و رعایت ایدرلر . لباسلری یالکز
بر اوزون کوملکدن عبارت اولوب باشلرینه صاردقلری
صارقلری یوزلرینی حرارت شمسن محافظه ایلر . قوم عرب
آچلغه و صومزلغه ورنج و مشقته محملدر .

طائفه عرب بنیهلری نحیف ورنکلری اسمر و کوزلری
وصاچلری سیاهدر . صیغاک شدت تأثیری لهجه ودریلرنده
مشاهده اولنور کبیدر . کندیلری جسمور و تیز مشرب
وقناعتکار و مسافر پرور و متکبر و مائل انتقامدرلر . خیالاری
پارلاق و لسانلری واسع اولمق جهتیه استعاره میل و صراقلری
زیاده اولوب پک چوق آثار ادبیه میدانه کتیرمشلدر .

دین مبینک ظهوری عقبنده عربلر ساکن اولدقلری
جزیره خالیه نك حدودینی تجاوزه بر طرفدن چینه و دیگر
طرفدن اسپانیاه وضع قدم استیلا و قدیم یونان و رومالورک
غائب و منسی اولان مدنیت و معرفتی یکیدن احیا و بر مرتبه

بولنور کہ قوم عاد اور اده ہلاک اولشدر . بحر الصاف دینلان
مخوف چول بادیہ احقاف داخلندہ کاشدر .

عمامہ . — عمان الکاسی مسقط حاکمک ید ادارہ سندہ
اولوب مقری (نزوہ) شہری ایسہدہ اک بیوک بلدہ سی
ساحل بحردہ کائن (مسقط) شہر یدر . شہر مزبور ۶۰,۰۰۰
قدر نفوسی محتوی اولوب تجارتی واسعدر . قرون وسطادہ
معمور ایدی .

احسا . — احسا نام دیکرلہ بلاد الحجر دینیلان اراضی
بصرہ کور فزی بوینہ امتداد ایدر . مشہور شہر لری
(القطیف) و (الحفوف) بلدہ لریدر . بومملکت سواخلندہ
خاصہ بحرین اطہرندہ اینجو صید اولنور . (احسا) نک
جانب غربیسندہ (یمامہ) نواحیسی بولنور کہ عصر سعادتہ
دعوای نبوت ایدن مسیلتہ الکذاب اورادن ظہور ایتشدر .
ینہ احسانک شمال طرفندہ بصرہ بہ قریب مقامات صاحبی
ادیب مشہور (حریری) نک مولدی اولان (مشان) قریہ سی
واردر .

نجد . — نجد مملکتی جزیرۃ العربک قسم وسطیسی اولارق
شمالاً اناطولی حدودینہ قدر امتد اولور . متقدمینک عربیہ
خالیہ اطلاق ایتدکاری قطعہ نجد قطعہ سیدر . فقط بلاد النجدک
بعض مرعاری پک مشہور اولوب عربستانک مقبول آتلی
ومرغوب دولری اورالردہ بیور .

هندستان یولی اوزرنده اهمیتی درکاردر. درون مملکتک مشهور
موقطندن بری دخی (مارب) شهری اولوب شهر مزبور
چیرک پایتختی اولان (سبا) شهرعتیق خرابه لری قربنده بولنه روق
چیری خطیله یازولی بعض آثاری مشتملدر .

انکیزلر باب المنذب بوغازنده (پریم Pèrim) اطه سفی
استلاک ایدوب دولت علیه دخی ساحل غریبده کائن (قران
اطه سنده برقرانته خانه تأسیس ایشدر .

(حجاز) و (یمن) ولایتلری طوغریدن طوغری یه دولته
علیه اداره سنده در . (حجاز) والیسنندن ماعدا مقام خلافت
سنده دن منصوب شریف حضرتتوری مکة مکرمه ده و شیخ الحر
مدینه منوره ده اقامت ایدرلر .

(حجاز) ولایتی مکة مکرمه و مدینه منوره و جدّه [*] نامیه
اوج سنجاغه و (یمن) ولایتی دخی (صنعا) و (حدیده
و (عسیر) و (تعز) اسمیله درت سنجاغه منقسمدر . اشی
ایکی ولایتک حاوی اولدیغی اراضی بشیوز الشمس بیک کیل
مترو مربعی قدر تخمین ایدیلور .

حضرموت . — حضرموت جزیره العربک بحر عمان جواری
اولوب اکثریا چولدن عبارت اراضی خالی بی حاوی و برط
شیوخ اداره سنده اوله رق قبائله منقسمدر . شمالده (بادیه احقاف

[*] مدینه منوره سنجاغه (الوجه) و (سوراویه) قضایه
و جدیه (معموره الحمید) قضایه تابعدر .

سطنده بولنور. بوديارك مشهور موقعى عقبه كورفزی نهایتنده
ایله) یاخود (عقبه) قریه سیدر.

تهامه. — تهامه سواحلی ارض حجازك قسم جنوبیسی
ولوب (قنفده) اسکله سی مشهور بلده سیدر. تهامه نك جنوب
مقر قیسنده نجران نواحیسی بولنورکه عصر سعادتده دعواى
بوت ایدن اسودالعنسی اوراده تلقین عقائد باطلیه جرئت
یلشدی.

یمه. — یمن قسمی عربستانك كاملاً غرب جنوبیسی
حاوی اولوب متقدمینك عربیه سعیده دیدگاری موقع ایسه ده
ساحلاری ینه بادیه اولارق داخلنده کائن جبلارده اثر لطافت
وطراوت مشاهده اولنور. کره ارضك برنجی نوع قهوه سی
وراده نشو ونما بولور. مقر حکومتی (صنعا) شهر مهموری
ولوب (۴۰,۰۰۰ نفوس) جوار ترلارنده پك چوق قهوه
حاصل اولور. شهر مذکور یمن ولایتك ویدنجی اردوی
همایونك مرکز اداره سیدر. تجارتله کسب شهرت ایدن
بلده لری (مخا) و (حدیده) و (بیت الفقیه) و (ابوعریش) و (حیه)
نام موقعلردر. (مخا) شهر یله براز شماله بولنان زپید
بلده سی و قبیله بحر احمر سواحلتك اک معمر اسکله لردن
معدود ایدی.

یمنك شمال طرفنه (عسیر) و جنوب طرفنه (عدن) دینلور.
(عدن) انکتره نك تحت اداره سنده اولوب سفائن تجاریه ایچون

مذکورہ حوالیسنده خرمالقلر و بانچہلر چوقدر . رسول اکرم
صلی اللہ علیہ وسلم افندیز حضرتلرینه مکہ مکرمہ دن ہجرتدن
صکرہ (یثرب) اہالیسی کوستردکلری مآثر جلیلہ صداقت ایلہ
تأید اسلامہ ہمت ایتشلردر .

مدینہ منورہ حکومت اسلامیہ ابتدای تأسسسنده مقر
و مرکز اولمشدر . خلفای راشدین رضوان اللہ علیہم اجمعین
حضراتی مدینہ منورہ دہ اجرای حکومت ایتشلردر . اسکلهسی
(ینبع البحر) شہریدر . مکہ ایلہ مدینہ یہ حرمین محترمین
دینلور . جسد نبوی مدینہ منورہ دہ دفین خاک عطرناک اولمشدر .
ارض حجازک مشہور بلدہ لرندن بری دخی مکہ مکرمہ نک
جانب شرقیسنده کائن طائف بلدہ لطیفہ سیدر . طائف شہری
جزیرة العربک معتدل اقالیندن اولوب منطقه معتدلہ نشو و نما
بولان سبزہ و میوہ اورادہ دخی حاصل اولور .

عصر سعادتہ غزوات و وقوعات سائرہ ایلہ کسب اشہار
ایدن (بدر) و (احد) و (حدیبیہ) و (خیبر) و (حنین) و حدود
شامہ قریب (موتہ) و (تبوک) و (دومة الجندل) حجازک مواقع
تاریخیہ سننددر .

تہ العرب . — تہ العرب قطعہ سی ایصنر چولاردن
عبارت اولوب مصردن بعدالخروج بنی اسرائیلک کذرکاهی
اولق مناسبیلہ تاریخ یہوددہ مشہوردر . نزول تورات شریف
ایلہ معروف اولان (جبل طور) ینہ بواسمده برشبہ جزیرہ نک

مجاز . — حجاز قسمی سویش قنالندن یمن حدودینه
 دکین شاپ دکزی سواحلی حاوی اولوب سواحل مزبورہ نک
 جہات جنوبیہ سنہ (تمامہ) و جہات شمالیہ سنہ (تہ بنی اسرائیل)
 یا خود (تہ العرب) اطلاق ایدر لر . ارض حجازک اک بیوک
 بلده سی والیوم ولایتک مقری (مکہ مکرمہ) در . بلدہ مشرفہ
 مزبورہ درت طاغ آرمہ سنده بر وادی غیر منبتده کائن اولوب
 حضرت فخر عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم افندمنک مولد
 سعادت لری و دین اسلامک منشأی اولق حسبیله عندالمسمین مقدس
 و زیارتک اهدر . دروننده مسجد حرامی « کعبہ معظمہ »
 و حجر الاسودی و بئر زمزمی مشتمل اولوب حج وقتی بر چوق
 زوارک و رودیلہ غلبہ لک اولور سده ایام سائرده نفوسی اوتوز
 بیکدن زیادہ دکدر . مکہ مکرمہ ایام جاهلیتده دخی زیارتک
 قبائل عرب اولقلہ دروننده و جوارنده ساکن اولوب فخر
 عالم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم افندیمز حضرت لری نک منسوب
 اولدقلری قبیلہ قریش کعبہ خدماتنه مالک اولق جہتیلہ اشرف
 قبائل عرب ایدی .

اطراف و جوانبنده حج ایچون بیلمسی لازمکلان (صفاء)
 و (مروہ) و (منی) و (عرفات) و (مزدلفہ) نام مواقع موجوددر .
 مکہ مکرمہ نک اسکله سی بحر احمر ساحلنده (جدہ) شهریدر .
 ارض حجازک حاوی اولدیغی بلاد مشهورہ دن بریده
 (یترب) اسم قدیمیله معروف (مدینہ منورہ) در . مدینہ مشرفہ

قامشی کبی عربستانک آتلی سرعت سیر و حسن اندام لریله شهر
المشردر . اطاعت و فناعی ضرب مثل حکمنه کیرمش اول
دوه کویا بلاد حاره ایچون خلق اولنمش بر حیوان اولوب قو
عرب بو حیواندن چوق استفاده ایدر .

قیون و پکی چوقدر . چولارده ارسلان و قیلان ود
قوشی و چیلایق وزرافه کثرت اوزره در . هله میونلر چو
کره مزروعاته ایراث خسار اتمشردر . حیوانات زاخفه
قابلو مبعغه وزهرلی پیلانلر و بوقلمون و ایری کرتنگله لر بوانور
عربانک بر قسمی کرتنگله ایله چکرکه بی اکل ایدرلر .

— احوال ملکیه —

قدمای جغرافیوندن (بطلمیوس Ptolémée) عربستان
اوج قسمه تقسیم ایلشدی .

اولاً (یه العرب Arabie Pétrée) قسمی شمال غربیده
ثانیاً (عربیه سعیده Arabie heureuse) قسمی جنوبیده
ثالثاً (عربیه خالیه Arabie déserte) قسمی دخی شمال
حالبوکه بو اقسام بین العرب معروف دکدر . بین العرب معانی
اولان تقسیمات ایسه اولاً (حجاز) و (تهامه) غربیده ثانیاً (یمن)
غرب جنوبیده ، ثالثاً (حضر موت) جنوبیده ، رابعاً (عمان) شهر
جنوبیده ، خامساً (احسا) شرقیده ، سادساً (نجد) وسطیده او
اوزره در .

صره طاغیر شمالدن جنوبه متمد اولان (جبال سراه)
ایله شرق شمالیدن غرب جنوبییه طوغری امتداد ایدن جبل
الارضدر . بولردن ماعدا تاریخده شهرت بولش برطاقم طاغیر
دهاموجود اولوب زول تورات شریف ایله مشهور (طورسینا)
ومکه مکرمه قربنده (جبل کرا) و (جبل العرفات) و (جبل احد)
و (جبل ابی قیس) بولردندر . عربستانده نهر همان یوق کبی
اولوب چولارده صولر پک قیملیدر .

جزیره العرب منطقه حاره ده بولدیغندن ایکی موسمه مالک
اولوب بری صبحاق و دیکری یغمور موسملیدر . یغمورلرک
کثرته نروانی متعاقب روی ارضی بشیل چنلر ولطیف چچکار
قایلار . فقط بومنظره دلکشا برقاج کون ایچنده برقورقورنج
صورته تحول ایدر . اولر قورور و چارلر کونشک شدتلی
آشیله قاورولهرق کسب دهشت ایلر . بعضاً برقاج سنه متماداً
بر محله رحمت قطره سی دوکلیوب خرما قحطی واقع اولور .
خرما ایسه عربان ایچون آتمک مثابه سنده اولدیغندن قحطدن
کرفتار اضطراب اولان قبيله هجرته قیام ایدر .

عربستانک روز کارلری دخی شدتلی و خطرلیدر . جنوبدن
اسن ریح سموم قوملری یرندن قالدیره رق جو هواده کردابلر
پیدا ایدر .

عربستانک محصولات معدنیه سی ذکره شایان اولیوب لکن
اولان یرده محصولات نباتیه سی قیملودر . قهوه و خرما و شکر

قلزم نامریله تسمیه اولنور . بحر احمرده شاپ تعبیر اولنسان
اطه وطاشلر پک چوق اولوب سیر سفاشنی مشکلاته دوشور .
مکده در . بحر احمر دن شمالده (عقبه) و (سویش) کورفزلی
حاصل اولوب بویکی کورفز میانده (طور) نیم جزیره سی
واردر . سویش قنالی فرانسز مهندس لرندن (موسیو ده لسهپس
de Lesseps) طرفندن بحر محیط هندی تجارتنی تسهیل ایچون
کشاد اولمشدر .

باب المنذب بوغازی اطه اوق و طرفینی بیابان اولمغله کیلر
یکمکده صعوبت چکمکده درلر . عمان دکزینک باب المنذب بوغازینه
یقین اولان محارینه عدن کورفزی درلر . عربستانک اک
شرق اولان نقطه سی (رأس الحد) برونی اولوب (هرمن) بوغازی
طولاشلر مدقده بصره کورفزینه کیریلور و بو کورفز داخلنده
(بحرین) اطه لری کوریلور .

عربستان قسم وسطیسی اولدقجه منبت و مرتفع بریایلادن
عبارت اولوب جوانب اربعه سی جسم چولار اطه ایشدر .
سواحلك اک لطیف غرب جنوبیده در . وخیم بیابانلر دخی
شمالده (نفود) و جنوبده (احقاف) و (رباع الخالی) نام چوللردر .
عربستانک طاغلی چیللاق قیالقلر اولوب همان هیچ بر طرفندن
نهر جریان ایتمز . فقط عربانک جبل دیدکلی مواقع بعضاً
لطیف اوله رق حتی یاز اورته سنده جبللرده غایت صفوق صولر
بولندیغی مشهوردر .

کبی ۹۱۹ ده شاه اسماعیل صفوی ایله وقوعه کلن چالديران
 وقوعه سندن صکره لوای عثمانی تبریزه قدر ایلرولمش و ۹۲۲ ده
 سوریه و ۹۴۰ ده بغداد و خطه عراقیه سایه جناح عثمانیانه
 دخالت ایتشدرد . [۱]

﴿ جزیره العرب ﴾

— احوال طبیعییه —

جزیره العرب نام دیگرله عربستان آسیا قطعه سنک غرب
 جنوبیسنده کائن جسماتلو بریارم اطه اولوب حدود شمالیه سی
 اناطولی و طرف غربیسی بحر احمر و جانب جنوبیسی بحر عمان
 و سمت شرقیسی دخی بصره کور فزیدر .
 قطعه مزبوره افریقادن (باب المنذب) و (سویش) بوغازیله
 آیرلشدرد .

عربستانک مساحتی سطحیسی ۲,۰۰۰,۰۰۰ کیلو مترو
 مربعنه مساوی اوله رق مقدار نفوسی ایکی بچق ملیون قدر
 تخمین ایدلکده در .

یونان جغرافیونی عوماً بحر محیط هندی بی (قرمزی دکز
 Mer Erythrée) تسمیه ایدرلردی . بو کونکی کونده ایسه
 بواسم یالکیز شاپ دکزینه تخصیص قلمشدر که بحر احمر و بحر
 [۱] دها زیاده تفصیلات ایچون ایکنجی جلدده روم ایلی فصلنه
 مراجعت اولنه .

وحید و تکه و صاروخان و منتشا سنجاقدارنده بو اسمی ایله
 معروف اولان حکومتلر و قونیه و ایچ ایل لوارنده قرمان
 حکومتی و قسطنونی و سینوب جهتلرنده آل اسفندیار حکومتی
 و مرعش ستملرنده ذوالقدر اوغلاری و اطنهده رمضان اوغلاری
 حکومتی موجود اولدیغی کبی سوریه مصر ملوککنک و خطه
 عراقیه حکومت ایلیخانیه نك تحت تابعیتنه کیرمش و اقالیم شرقیهده
 برطاقم ترکان جهیتی برلشمکده و تاسیس حکوماته چالشقمده بولمش
 ایدی. سلاطین عثمانیه نائل توفیقات ربانیه اولمغه ۷۲۶ده روملردن
 بروسه بی تسخیر ایدرک تختگاه انخاز ایش و ۷۳۷ ده قره سی
 و ۷۶۲ده انقره و ۷۸۳ده کوتاهییه و قسماً حید و ۷۹۳ ده
 آیدین و صاروخان و تکه و منتشا ملکیتلری و ۷۹۴ ده قرمان
 و سیواس و طوقات و قیصریه ستملری و قسماً کشور اسفندیار
 و ۸۰۰ده دخی ملاطیه و کناخ ستملری مالک محروسه عثمانیه
 الحاق اولمش و دیگر طرفدن ده روم ایلیده توسن جلادت
 عثمانیه فریح و فحور جولاننه مساعد میدان آچقده بولمش
 ایدی. طقوزنجی قرن هجری ابتدالرنده تاتار خانی تیمورلنک
 اناتولی بی نهب و غارتله تخریب و ویران ایلیه رک و ایادی
 عثمانیه یه یکمش اولان یرلری یه اسکی بکلیکاره تفریق ایله
 بکارتیه اعطا ایده رک دولتمزی ضعیف دوشورمک اسبابی
 تمیه ایش ایسه ده بعنایة الله تعالی قرق الی سنه ظرفنده پادشاهان
 ظفر اقترانک اهتمامات جهانگیرانه لر یله فتوح قدیمه مزاعاده ایدلدیکی

جغرافیای تاریخی

اناطولی الك اسكى زمانلردن برى تمدنكاه امم واقوام اولان قطعـ آنى حاویدر . قرون اولانك الك قدیم اقوامندن آثوریلر و بابلیلر و گلدانیلر مسوپوتامیاده و فنیکهیلر سوریه ساحلارنده و بنی اسرائیل ارض فلسطینده مدنیت عتیقه لرندن اخلافه بك چوق آثار براقشلردر كه ایوم اوروپا موزملری انلرله تزیین ایلیكده دره . آسیای صغری ساحلاریله قارشولرنده بولنان اطه لر دخی وقتیه یونانیلر طرفندن استملاك و اعمار اولنه رق مقبوط ملوك زمان اولمشلرایدی .

ظهور اسلام اوآننده عراق و جزیره اقالیمی شاهان ساسانیانه و ایالات متباقیه قیصر رومه تابع ایدی . هجرتك قرن اولنده آسیای صغری شبه جزیره سی داخل اولدیغی حالده اناطولینك مواقع جنوبیه و شرقیه سی كاملاً اهل اسلام طرفندن فتح اولنه رق خلافت امویه و عباسیه كبی صاحب شكوه دولتره تختگاه اولمش و قرن خامسده سلاطین سلجوقیه نیم جزیره دخی پای انداز استیلا اوله رق یالکیز مرمره دكزی حوالیسنی روم قیصرلرینه براقشلرایدی .

دولت عثمانیه نك بدایت تشـكـنـده یعنی قرن ثامن هجری اوائلنده قونیه ده حكومت سلجوقیه مندرس اولدیغندن سكود واسكیشهر طرفلرنده دولت عثمانیه وقره سی و آیدین و کرمان

وشرقاً (سیواس) ولایتی و جنوباً (اطنه) و (قونیه) ولایتلری
وغرباً دخی (خداوندکار) ولایتله محدودر .

انقره ولایتی ایوم انقره و قیصریه و یوزغاد و قیر شهری
و چوروم نامیله بش سنجاغه منقسمدر . [*]

مقر ولایت اولان (انقره) یاخود (انکوری) مرتفع بر
موقعده و منبت اراضی ارسنده بر بلدهدر . نفوسی قرق
بیکی متجاووزدر . از مید شمند و فرینک انقره یه قدر تمیدندن
صکره بوشهر اهمیت کسب ایتدیکی کبی خطک بتون کذر گاهی
کرکی کبی مستفید اولمشدر .

(قیصریه) ارجیش طاعی اتکننده قدیم و مشهور بر شهردر .
اسمی قیصره اسناد اولمشدر . مقدار نفوسی الی بیکه قریبدر .
(یوزغاد) عصر سابق او اخرنده اعمار اولمش بر قصبه
اولارق فی یومنا خیلی ترق ایشدر .
(قیر شهری) قزیزل ایرمق وادیسنده کاشدر .

---

[*] (۱) انقره سنجاغی — مطلق قضاری: (ایش) (بکبازاری)
(میخالیجق) (سیوریحصار) (نعلو خان) (حینه) (بیان اباد) (بالا)
(قلعه جک)

(۲) قیصریه سنجاغی — مطلق قضاسی : (دوه لو)
(۳) یوزغاد سنجاغی — مطلق قضاری : (معدن) (بوزالیان)
(۴) قیر شهری سنجاغی — مطلق قضاری: (مجیدیه) (کسکین)
(اوئوس)

(۵) چوروم سنجاغی — مطلق قضاری: (سنقورلی) (اسکلیب)
(عثمانجق) ،

مقر ولایت اولان (سیواس) قزیل ابرمق جوارنده واقع
 ۴۰۰۰۰۰ نفوسلی قدیم بر بلده در و جوانب اربعه سی منبت
 ترلارله محاطدر .

(اماسیه) اطرافنی طافلق بر وادیده ۲۰،۰۰۰ نفوسلی بر
 بلده در . یقیننده بولنان ترلارده کثرت اوزره میوه حاصل
 اولور .

(قره حصار شرقی) یاخود (شایین قره حصار) کلکیت چانی
 وادیسنده بولنه رقی بوندن قاشلر طوقومق ایچون دستکاهلری
 حاویدر .

(توقات) نفوسی کثیر و لطیف بر بلده در . اپک منسو جانی خیلی
 رواجلیدر . (ارغنی) معدنلرندن استحصال اولنان باقرلر توقاتده
 قال اولنور .

(کوپری) یاخود (وزیر کوپری) سلطنت سنیه عثمانیه
 خدمات فوق العاده لری سبق ایدن کوپریلی خاندانی یتشدیردیکی
 جهتله معروف انامدر .

انقره ولایتی . — انقره ولایتی شمالاً (قسطنونی) ولایتی

(۲) اماسیه سنجاغی — ملحق قضاری : (مرزیفون) (کوپری)
 (مجید اوزی) (لادیک) (کوش حاجی کوی) (حوضه)

(۳) قره حصار شرقی سنجاغی — ملحق قضاری : (صوشهری)
 (حمیدیه) (قویحصار) (الوجره)

(۴) توقاد سنجاغی — ملحق قضاری : (زیله) (اربعه) (نیکسار) .

(معمورة العزيز) مراد چاینگ بریاغی اوزرنده واقع
 اولوب مقر ولایتدر . بین الناس (خرپوط) نامیله معروفدر .
 (کبان) معدنلری اناتولینگ اک زنگین سیمی قورشون
 معادننی حاویدر .

(درسم) کوهستان اولوب کرد قبائلیله مسکوندر .

سیواس ولایتی . — (سیواس) ولایتی شمالاً (طبرزون)
 ولایتی و شرقاً (ارضروم) و معمورة العزيز) ولایتلری و جنوباً
 (حلب) ولایتی و غرباً دخی (انقره) و (قسطنونی) ولایتلریله
 محدوددر .

اشبو ولایتک محصولی دخی معمورة العزيز ولایتی محصولاتنه
 مشابه اولوب کلیتوسیی بغدادی وارپه در .
 مقدار نفوسی طقوز یوز بیک قدر در .
 سیواس ولایتی ایوم سیواس و اماسیه و قره حصار و توقات
 نامیله درت سنجاغه منقسمدر . [*]

- [*] (۱) معمورة العزيز سنجاغی — ملحق قضاری: (عربکیر)
 (اکین) (کبان معدنی) (پتورکه) (خرپوط)
 (۲) ملاطیه سنجاغی — ملحق قضاری: (بهسنی) (اچقه طاغ)
 (حصن منصور) (کاخته)
 (۳) درسم سنجاغی — ملحق قضاری: (اووه جق) (چشکوزک)
 (چار سنجاغ) (ماز کرد) (قیزل کلیسا)
 [*] (۱) سیواس سنجاغی — ملحق قضاری: (عزیزیه)
 (قوچکیری) (دیوریک) (دارنده) (کرون) (تنوس) (حافیک) (بنیان)
 (حمید) (یکی خان) (قنغال)

لرینک یتشدریدیکی قارپوظار جسامتله معروفدر . بو ولایتک
معدنلری دخی چوقدر فقطاسکلهلری غایت اوزاقدر .

• کلک • تعبیر اولنان طلومی صالار واسطهسیله دجله اوزرنده
دیار بکردن موصل وبغداده قدر نقلیات اجر اولنه بیلیر .

بوولایت الیوم دیار بکر وماردین وارغنی معدنی نامیله
اویچ سنجاغه منقسمدر . [*]

(دیار بکر) دجله نهری اوزرنده قدیم بربلده اولهرق مقر
ولایتدر . قلعهسی رومالیلر زمانندن قالمه در دیرلر . نفوسی

۴۰,۰۰۰ دن زیاده در . نام قدیمی (آمد) در .

(ماردین) الجزیرهک نقطه حاکه سنده مستحکم بربلده در .
یکرمی بیک قدر نفوسه مالکدر .

(ارغنی معدنی) باقر معدنلریله معروفدر .

معموره العزیز ولایتی . — (معموره العزیز) ولایتی شمالاً
ارضروم) ولایتی وشرقاً وجنوباً دیار بکر ولایتی وغرباً دخی
(سیواس) ولایتیله محدوددر .

معموره العزیز ولایتی الیوم معموره العزیز وملاطیه ودرسم
نامیله اویچ سنجاغه منقسمدر . [**]

[*] (۱) دیار بکر سنجاغی — ملحق قضالری : (لجه) (سیلوان)
(سیوهرك) (دیرك) (بشیری)

(۲) ماردین سنجاغی — ملحق قضالری : (انصیبین) (مدیات)
(جزره) (هونیه)

(۳) ارغنی معدنی سنجاغی — ملحق قضالری : (پالو) (چرمیک) .

وشرقاً (وان) ولایتی و جنوباً و غرباً (دیار بکر) ولایتی
محدود در .

بو ولایت ایوم بتلس و سعرد و کنج و موش نامیه در
سنجانی جاویدر . [*]

مقر ولایت اولان (بتلیس) قدیم بر بلده اولوب اون بش
بیک قدر سکنه یی جاویدر . خانه لرینک اطرافی باغچه لرله محاطدر
مولانا ادريس بتلیسی بوشهره منسوبدر .

(سعرد) دجله نك بریاغی اوزرنده کائن اولوب . . . . .
نفوسلی مشهور بر کوچک قصبه در .

(موش) مراد چایی آیاقلرندن برینک اوزرنده خیله
تجارت نگاهدر .

دیار بکر ولایتی . — (دیار بکر) ولایتی شمالاً معمور
العزيز و شرقاً (بتلیس) و جنوباً (موصل) و غرباً دخی (حلب)
و (معمره العزيز) ولایتلیله محدوددر .

اشبو ولایتک اراضیسی منبت اولوب حبوبات و پموق
وایک و اوزوم و توتون محصولاتی برکتلیدر . دیار بکر ترلا

[*] (۱) بتلیس سنجانی — ملحق قضاری : (موطکی) (اخلاط) (خیزان)
(۲) سعرد سنجانی — ملحق قضاری : (شران) (اروه) (غرزان)
(پروادی)

(۳) کنج سنجانی — ملحق قضاری : (قلب) (چیاچور)
(۴) موش سنجانی — ملحق قضاری : (بولانیق) (ملاذکرد)
(وارطو) (صاسون) .

مقر ولایت اولان (ارضروم) جبال رفیعہ ارہ سندنہ یوکسک
بر موقعدہ مبنی بیوک بر بلده اولوب دولت علیہ نک حدود
شرفیہ سندنہ بر متین قلعه سیدر . مقدار نفوس ۶۰,۰۰۰ دن
زیادہ در . بواندیغی نقطه آسیای عثمانینک اک مهم مواقع عسکر .
بہ سندندر . ایران ایله فوق العاده ترانسیت تجارنی ایدر .

(ارزنجان) اطراف وجوانی بشیل صحرالر ومزروع ترالارله
محاط اولوب ۳۰,۰۰۰ نفوسی شاملدر . والیوم دردنچی اردوی
همایونک مرکز اداره سیدر .

(بایزید) روسیہ و ایران حدودینہ قریب بر بلده اولوب
بیلدیرم بایزید خان حضرتلری طرفدن تاتار هجومه مدافعه
یچون بنا قلمشدر .

(بایبورد) چاروخ صو اوزرنده غایت صغوق بر موقعدہ
درت بش بیک نفوسلی بر شہردر .

فاتح سلطان محمد خان حضرتلریله ایران ملیکی حسن
طویلاک اوتلق بلی محاربه مشهورلری بایبورد جوارنده واقع
اولمشدر .

بتلیس و یونی . — (بتلیس) ولایتی شمالاً (ارضروم)

(۲) ارزنجان سنجاغی — ملحق قضاری: (کاخ) (قوری جای)
(رفامیه) (قوزنجان)

(۳) بایزید سنجاغی — ملحق قضاری: (دیادین) (الشکرد) (قره
کلپسا) (طوتاق نام دیگرله عنتاب) .

اوزرنده واپور ایشلتک اوزره تشبثات وقوع بولمقدهدر .
(وان) ولایتی الیوم وان و حکاری نامیله ایکی سنجاغه
منقسمدر . [*]

مقرولایت اولان (وان) کندی اسمیله مسمی اولان کور
ساحل شرقیسنده بولنهرق ۲۰,۰۰۰ نفوسلی بر بلده جسمیهد
شهر مزبور غایت قدیم اولوب جوارنده خطوط و نقوش عت
بولمشدر . قلعهسی بر صارپ تپه اوزرنده مبنیدر .

بو ولایتک حاوی اولدیغی قصبات طویلی معمورهلر اولیو
طاغنیق بر طاقم قریه لردن عبارتدر و اکثری عشائر اکراد
مسکوندر . واناطولینک اک طاغلق اقسامنددر .

ارضروم ولایتی . — (ارضروم) ولایتی شمالاً (طربزو
ولایتی و شرقاً قفقاسیه قطعہسی و جنوباً (وان) و بتلیس
و (معموره العزیز) و لایتلری و غرباً دخی (معموره العزیز
و (سیواس) و لایتلیله محدوددر . بوولایت دخی طاغلق وهوا
صغوق اولوب فرات نهریله ریان اولمقدهدر .

ارضروم ولایتی الیوم ارضروم وارزنجان و بایزید نا
اویچ سنجاغه منقسمدر . [**]

[۵] (۱) وان سنجاغی — ملحق قضاری: (ارجیش) (مادجلو
(کواش) (شتاق) (قارچکان) (محمودی)
(۲) حکاری سنجاغی — ملحق قضاری: (کوار) (شمیدین
(معموره الحمید) (چوله مرک)

[**] (۱) ارضروم سنجاغی — ملحق قضاری: (ترجان) (کی
(پاسینلر) (خنس) (بایبورد) (کسکیم) (اسپر) (نامروان)

موصل ولایتی الیوم موصل و سلیمانیه و کرکوک نامیله
 پنج سنجاغه منقسمدر . [۵]

مقر ولایت اولان (موصل) دجله نهرینک ساحل یمینده
 مقیدل هوا و تجارتگاه بر بلده لطیفه در . نفوسی ۶۰,۰۰۰
 زمین اولنور . موصلک قارشوسنده ۱۸۴۶ سنه میلادیه صنده
 یمینوا شهری خرابه لری کشف اولمشدر .
 (سلیمانیه) بغداد ایله طهران یولی اوزرنده مهم بر تجارت
 و قفیدر .

(شهر زور) نام دیگرله (قره جولان) کرد قبائلی ایچنده مهم
 موقعدر .

(سنجار) صحرالرنده حکمای اسلامیه طرفندن خلفای عباسیه دن
 آمون زماننده دائرة نصف النهارک بر درجه سی مساحه
 اولمشدر .

رانه ولایتی . — (وان) ولایتی شمالاً (ارضروم) ولایتی
 شرقاً (ایران) و جنوباً (موصل) ولایتی و غرباً دخی (بتلیس)
 لایتیه محدوددر . (وان کولی) بو ولایت داخلنده اولوب

[۵] (۱) موصل سنجاغی — ملحق قضاری : (دهوک) (زاخو)
 (سنجار) (عقره) (عمادیه)

(۲) سلیمانیه سنجاغی — ملحق قضاری : (کلغبر) (شهر بازار)
 (معموره الحمید)

(۳) کرکوک سنجاغی — ملحق قضاری : (ارییل) (رانیه) (رواندز)
 (لاحیه) (کوی سنجاغی) .

(بصره) شط العرب اوزرنده و مصب نهر دن، ۱۱۰ کیلو
 مترو یوقاروده حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه زمانده بنا
 اولمش بر بلده در . شط اوزرنده بیوک کیلر بصره یه قدر
 بلاموانع چیقہ بیلدکارندن بصره ده رواجلی بر صورتده تجارت
 اجرا اولنه رق بلده مذ کوره هندستان و اناطولی و ایران
 و عربستان امتعه سنک مبادلہ کاهی اولمشدر .

(کربلا) امام حسین حضرتلینک مشهدی اولغله مقام
 شریفلری زیارتگاه انامدر .

(حله) فرات نهری اوزرنده قدیم بابل خرابه لرینک بر
 گوشه سنه بنا اولمش بر بلده در .

(نجف اشرف) یاخود (مشهد علی) نجف کولی یقیننده
 محل زیارت بر شهر عظیم اولوب هر سنه ایراندن پک چوق
 زوار جلب ایتکده در . (کوفه) بلده قدیمه سی نجفه قریب
 اولوب ایوم خرابدر .

(قورنه) دجله ایله فراتک ملتقاسنده کائدر .

منتفک سنجاغی بر طاقم عشایر و قبائل ایله مسکوندر . نجد
 سنجاغی برقات دها انتظام آلتنه آلتقده در .

موصل ولایتی . — موصل ولایتی شمالاً وان و دیاربکر
 ولایتلری و غرباً حلب و جنوباً بغداد ولایتی و شرقاً دخی ایران
 مملکتی ایله محدوددر . بو ولایت دجله حوضه سنه مائل اولوب
 شمال و شرق طرفلری طاغلقدر .

(بغداد) دجله نهری اوزرنده خلفای عباسیه دن ابو جعفر المنصور طرفندن مقر خلافت اولوق اوزره هجرت نبویه نك ۱۴۵ سنه سی بنا و اعمار اولنوب دولت عباسیه نك صوكنه قدر مقری و اول وقتلر بتون دنیا نك مركز علوم و معارفی اولمشیدی . بوكون ینه ۱۵۰,۰۰۰ دن زیاده نفوسی محتویدر . دروننده هارون الرشیدك زوجته مكرمه سی سیده زبیده حضرت تلرینك و حضرت عبدالقادر کیلانی ایله شیخ معروف کرخینك و امام اعظم افندی مزنك و امام موسی الكاظمك تربلری کبی ابدیه عالییه موجوددر . بغداد شهری عباسیلر زماننده اول مرتبه کسب عمران ایتشدی که (هلا کو) نك استیلاسنده تانار عسکرینك بغداددن دجله یه آتدیغی کتابلر نهرك اوزرنده بر کوپری حاصل ایتشدی . بغداد ایوم معمور و تجار تسکاه اولوب هم ولایتك وهم النجفی اردوی همایونك مركز اداره سیدر . عهد سلطان سلیمان خان قانونیده تاریخ هجرتك ۹۴۰ سنه سی فتح اولنهرق ممالک عثمانیه یه الحاق اولنمشدر .

دجله اوزرنده تجار کیلری بغداده قدر کلدکارندن اوراده کلیمتلو اخذ و اعطا جریان ایلر .

- بصره ولایتی : (۱) بصره سنجاغی — ملحق قضالری : (قورنه)
(کویت)
- (۲) نجد سنجاغی — ملحق قضالری : (قطیف) (قسطر)
- (۳) صاره سنجاغی — ملحق قضالری : (شطره) (زبیر) (دورج)
- (۴) منتفك سنجاغی — ملحق قضالری : (سوق الشیوخ) (شطره)
(حی)

شمالاً موصل ولایتی و شرقاً ایران مملکتی و جنوباً بصره
 کورفزی و جزیره العرب چولاری و غرباً دخی بادیة الشام ایله
 محدوددرلر. بوقطعه یونانیلرک (مسوپوتامیا) و عربلرک (الجزیره)
 و (عراق عرب) تسمیه ایتدکلری مملکتدرکه آسیای عثمانینک اک
 بیوک نهرلری اولان فرات و دجله صولر بله ریان اولوب مدنیت
 قدیمک منشأی اولوق جهتیه مشهوردر. آثوریلر و بابلیلر
 وکلدانیلرک و مؤخرآ عباسیلرک اوان شوکت واجلانده بوکشور
 غایتله معمور و آبادان ایدی. ایوم دخی اهمیت موقعیه سنه بناء اناطولی
 و ایران و هندستان بیننده ترانسیت طریقله کلینلر تجارت ایدر.
 خطه عراقیه نک غرب طرفلری بادیة الشامه یقین اولوق
 حسیلله صبحاق چولاردن عبارت ايسه ده سمت شرقیسی منبت
 و محصولدار و حوالی جنوبیه سی دخی جسم خرماتقلرله محاطدر.
 دجله بوینده طبیعی اوله رق یردن نفت و پترول نبعان ایدر.
 بصره ولایتی مقدما بغداد ولایتنه ملحق ایکن ایسوم
 آبروجه برولایتدر؛ و (بصره) و (عماره) و (نجف) و (منتفک)
 سنجاقلرینی حاویدر. (بغداد) ولایتی دخی (بغداد) و (حله)
 و کربلا سنجاقلرینی مشتملدر. [۵]

- [*] بغداد ولایتی: (۱) بغداد سنجاغی — ملحق قضاری: (خراسان)
 (دلیم) (کاظمیه) (عزیزیه) (جزیره) (کوت الاماره) (بدره) (خاقین)
 (مندی) (سامرا) (عنه)
 (۲) دیوانیه سنجاغی — ملحق قضاری: (حله) (سماوه) (شامبه)
 (۳) کربلا سنجاغی — ملحق قضاری: (هندیه) (نجف اشرف)
 (رزازه)

حضرت داود علیه السلام اعمار کرده سی و اهل کتاب اولان
ملتلك و باخصوص نصارانك زيارتگاهيدر . موقعي مرتفع
اولوب حضرت سليمان عليه السلام عهد سلطنت سعادت لرنده انشا
اولنان بيت مقدس يعني مسجد اقصی زينت و ظرافت خصوصنده
خريب مثل اولمشدي . قدس شريف بنی اسرائيلك او اخر
دورنده بر قاچ دفعه اعدا طرفندن ضبط و يغما و تخريب اولمش
ايسه ده دور اسلاميانده تکرار اعمار قلمشدر . نفوسی ۴۰۰۰۰
قدر تخمین ايندلمکده در . يافه ايله اره لرنده شمندوفر تمديد
ايندلمشدر .

(خلیل الرحمن Hebron) حضرت ابراهيم عليه السلام
واولاد کرام لرینک مملکت لری اولوب تاريخچه اهميتی واردر .
(يافه Joppé) قدس شريفك اسکله سی اولوب پورتقال
اخراجاتی کشيردر .

(غزه) ساحل بحرده وقتيله مهم بر قلعه ایدی .

(بيت اللحم Bethléem) حضرت عیسی عليه السلام
مولد سعادت لریدر .

جبل لبنانه منصرف لنی . — جبل لبنان متصرف لنی بیروت
و طرابلس سنجاقلرینک اره لريله شرق طرف لرنده واقع اولوب
مستقلاً اداره اولنان سنجاقلر دندر . سنجاق مرکزی (دیر القمر)
نام بلده در .

بصره و بغداد ولایت لری . — بصره و بغداد ولایت لری

جزار احمد پاشانك مقاومت شجیعیانه سی عكا قلعه سنك تاریخیچه مدار فخر و شهرتیدر .

(طرابلس شام) ساحل بحرده بر ایشاك اسکله اولوب
سسونکر تجارتی و پورتقال و زیتون و اوزوم و توتون و پموق
حاصلاتی واپیک منسوجاتی واردر . بو اسکله نك لیمانی اولیوب
کیلر قره ایله قیالقدن عبارت کوچك اطهر آره سنده لنگرانداز
توقف اولوزلر .

(لاذقیه) حلبك قدیمآ اسکله لرندش بری اولوب اطراف و جوانی
منبت و محصولات و منظره سی دخی خوش و لطیفدر .

(بیروت) بریشیل تپه جكك اذککنده و ساحل بحر سفیدده
شامك و بتون سوریه نك اك ایشاك اسکله سیدر و ایوم بیروت
ولایتنك مرکز اداره سیدر . شهرك منظره سی ظریف اولوب
ساحله ریختم یا بلش و تجارتی سنین اخیرده فوق الحد توسع
ایتمش و شام ایله بینلرنده بر منظم طریق کشاد و بعده تیمور یولی
تمدید اولمشدر . نفوسی یوز بیگه متقربدر .

(صیدا) نام عتیق ایله (سیدون) و (صور) نام عتیق ایله
(تیر) بلده لری ازمنه قدیمده فنیکنك مقر اداره سی اولوب تجارت
و ثروت خصوصنده دنیانك اك معمور شهر لرندن معدود ایدی .

قدس شجافی . — (قدس شریف Jérusalem [*])

[*] قدس شجاغنه ملحق اولان قضاو: (یافه) (غزه) (بئر السبع)
(خلیل الرحمن) در .

اولشدر. نفوسی ایکیوز بیک قدر تخمین ایدیلور . اسکله سی
 بیروتدر مقدملری کاربانلر واسطه سیله حلب و بغداد و مکه
 و مصر ایله صورت منتظمه ده وکایتلو تجارت ایدر ایدی. وقتیله
 شامده اعمال اولنان قلیچلر غایت مقبول و قیمتلو ایدی. ایومدخی
 شام قاشلری و آت طاقلری خبلی زواجیلدر. بیروتدن شامه
 و شامدن حورانه شمندوفر تمید ایدلشدر .

(بعلبک) قرون اولاده (هلیوپولیس Héliopolis)
 اسمیله مسمی اولوب حاوی اولدیغی (بعل) عبادتخانه سنک خرابات
 جسیه سی الحاله هذه جالب حیرتدر .

(جا Epiphania) نهر العاصی اوزرنده قرقی سکز بیک نفوسی
 بیوجک بر بلده در .

(حصص Emèse) نهری العاصی اوزرنده بوانوب امرای
 اسلامیه دن خالد بن ولید رضی الله عنه حضر نلرینک تربه سی
 حاویدر. اطراف و جوانبی دوز و مزروع ترالردن عبارتدر .
 (تدمر Palmyre) خراباتی ازمنه عتیقه ده صنایع
 و معارفک مرتبه ترقی سیله ثروت و عمران مملکتک درجه کماله
 بر بونک دلیلدر .

(عکا Saint-Jean d'Acre) ساحل بخرده بر مستحکم
 موقع اولوب مرکز اوادر . هجرت نبویه نك ۵۸۳ تاریخنده
 اهل صلیبک هجومه قارشو سلطان صلاح الدین ایوبینک مدافعه
 دیرانه سی و ۱۲۱۴ سنه سی دخی بونا پارطک عساکرینه مقابل

شام) و (لاذقیه) و (عكا) و (بلقا نام دیگر له نابلس) سنجاقلری
 (بیروت) و لایتنی و (دمشق الشام) و (كرك) و (حما) و (حوران)
 سنجاقلری دخی (نفس سوریه) و لایتنی تشکیل ایدرلر . [*]
 بونلردن ماعدا (قدس شریف) و (جبل لبنان) الویه غیر
 ملحقه سی دخی واردلر .

سوریه و لایتک مقری (دمشق الشام Damas) شهر ایدرک
 غایت لطیف و صولاق بر موقعه بولوب بشنجی اردوی همایونک
 دخی مرکز اداره سیدر . بوشهر ازمنه عتیقه دن برو معمو
 اولوب حتی خلفای امویه زماننده دولت اسلامیه تک پایتختی

[*] سوریه و لایتی: (۱) شام شریف سنجاغی — ملحق قضاری
 (بقاع العزیز) (بعلبک) (حاصبیا) (وادی العجم) (راشیا) (دوما) (نبک)
 (زبدانی)

(۲) حما سنجاغی — ملحق قضاری: (حمص) (حمیده) (سلیمیه)
 (۳) حوران سنجاغی — ملحق قضاری: (عجلون) (قنبره) (دره)
 (بصر الحریز) (سویده) (صطه) (عاهره)

(۴) كرك سنجاغی — ملحق قضاری: (سلط) (طفیله) (معاذ)
 بیروت و لایتی: (۱) بیروت سنجاغی — ملحق قضاری: (صید)
 (صور) (مرجمیون) .

(۲) طرابلس شام سنجاغی — ملحق قضاری: (صافیتا) (حصن)
 (کراد) (عکار)

(۳) لاذقیه سنجاغی — ملحق قضاری: (جبله) (مرقب) (صهیون)

(۴) عكا سنجاغی — ملحق قضاری: (حیفا) (ناصره) (طبریة) (صف)

(۵) بلقا نام دیگر له نابلس سنجاغی — ملحق قضاری: (بنی صمصم)

(جنین)

(Jourdoin) نهری بوقطعه‌ی شمال‌دن جنوبه طوغری اروا
 ایدهرک مجراسنده طبریه کوانی دخی حدونه کتیرمشدر .
 سوریه اراضیسی بغدادی و آربه و سیسام و داری و توتون
 محصولاتنده زنکیندر . بر مقدار کتان و کوک بویا و زعفران
 دخی یتشدیرر . مصر بغدادی و پرنج بعلبک جوارنده حصوله
 کلکده در . صیدا و بیروت باغچلرینک شکر قامشی مصرک دلتا
 قامشلیرینه رقابت ایدر . شریعه و ادیسنده چوید یتشدیریلور .
 لاذقیه سواحلنده توتون نشوونما بولور . شمال سمتلرینک
 زیتون اغاجلری و درزی طاغلرینک طوت اغاجلری (اپک بوچکی)
 باعث عمران ملک اولمقدمدر . یافه‌نک پورتقال و قارپوطلری و غزنه‌نک
 خرماونارلری و بیروتک انجیر و موزلری و شامک میوه‌لری غایت
 محصولدار و برکتلیدر .

سوریه سواحلنده بیروت و یافه و لاذقیه و طرابلس و سائر
 اسکله‌لر خبلی تجارت ایدرلر . دمشقدن ایچرو طرفلره صورت
 منتظمده کاربانلر عزیمت ایدر .

سوریه‌نک اهالیسی دخی متنوع الجنسدر . ترک و یهودی
 و روم و سائر مللدن افراد کثیره بولنورسهده اکثریت
 اوزره اهالی عربدر . جبال سکنه‌سی ایسه کرک مذهب
 و کرک اخلاق و عادات جهتنده بری برلرینه بیکزه منزلر .
 بونلرک مشهورلری درزیلر و مارونیلر و نصیریلر و متوالیلردر .
 سوریه ایوم ایکی ولایته منقسم اولوب (بیروت) و (طرابلس

مسوپوتامیایه کیندن کاروانلرک ممری ومسوپوتامیانک انختاری
مثنابه سنده در .

(رقه) خلفای راشدین و امویون زماننده خیلی شهرتی
وار ایدی . رقه جوارنده حضرت علی کرم الله وجهه ایله
حضرت معاویه رضی الله عنه میاننده صفین محاربه مشهوره سی
واقع اولشدر .

(مسکنه) حلبه اون سکنر ساعت مسافنده و فرات اوزرنده
براسکله اولوب بغداددن کلان کیلور بورایه قدر چیقده بیشار ایدی .
زور سنجاغی . — حلب ولایتک بادیه طوغری اوزایان
شرق جنوبی جهتمنده زور سنجاغی بولنورکه مرکز اداره سی
(دیر) بلده سی اولوب اکثر مواقعهنده عشائر عربان مقیمدر . [*]

بیررت و سوریه و لیبتری . — سوریه قطعه سی شمالاً
حلب ولایتی و شرقاً بادیة الشام و جنوباً جزیره العرب و غرباً
بحر سفید ایله محدوددر .

قدیم کنعان و فلسطین و فنیکیه قطعه لری بو کشورده داخلدر .
اشبوج مملکتی بویدن بویه جبل لبنان قاپلامش اولوب
جبال مذکورهنک بعض یرلری طاشلق شورملرله محاط ایسه ده
بر چوق وادیلری غایت معمور و منبتدر . جنوب و شرق
سمت لری اکثریا قوملقددر . نهر لری کرچه قصیر ایسه ده نادر
دکادر . بحر لوطه جاری اولان (شریعه) یاخود (اردن)

[*] ملحق قضاری : (رأس العین) (عشاره) (ابوکال) (عربان)

دخی مرج دابق محاربه سنده ملك فورينك وفاتدن صكره سلطان
 سليم خان اولك يد ضبطنه پكمشدر . اسكاهسى (اسكندرون) در .
 اپيك و بموق و صرمه مهمولات و منسوجاتى ايچون بيوك
 دستگاهلى حاوى اولوب حلب قاشلرينك استانبول و اناطوليده
 خيلى سورمى واردر .

(انطاكيه Antioche) سالفكيان طرفندن نهر العاصى
 سواحلنه قورلمش بر شهر اوله رق اولوقتلرتون بلاد شريفه نك
 سر افزاى و ۷۰۰,۰۰۰ قدر نفوسى جامع اولديغى مرويدر .
 اليوم يكرمى بيك قدر سكانى واردر . حلب و انطاكيه بر قاج
 كره شديد زلزله لرله منصاب اولمشلدر .

(عينتاب) ۲۰,۰۰۰ نفوس « اهالىسى غيور و ساهيدر .
 (اسكندرون Alexandrette) بيوك اسكندر طرفندن
 بنا اولمش بر بلده اولوب كندى اسميله مسمى اولان كورفرك
 ساحلنده حلبك اسكاه سيدر . و خامت هواستى دفع ايچون
 اطراف و جوانبى تطهير اولتمقده در .

(مرعش) فرات نهرندن بوز كيلومتر و مسافده و طوروس
 جبالنك سطح مائل جنوبيسنده يكرمى بيك نفوسلى بر بلده
 اولوب مرعش اواسنك مركز اداره سيدر .

(اورفه Edesse) ۵۵۰۰۰ نفوس « ازمنه قديمده
 باخصوص اهل صليب هجوملى هنكامنده غايت مشهور ايدى
 اليوم دخی مهم و معمور بر اوا مركزى اوله رق حلبدن

احاطه اولنمشدر . جنوب شرقیده واسع قوم صحراری
بادیه‌الشاءه آکدیرر . وسطده معمور وادیلر ومنبت ترلار
مزروعاتی فوق‌العاده بسلر . حبوبات وپموق وخرما وزیتون
وتوتون کبی حاصلات تراپه ایله ایپک قاشلری کلیمت اوزره
اخراج اولنور . نفوسی یدیوز بیک تحریر اولنمشدر .

اشبو ولایت عراق وهند طریق اوزرنده بولغسی جهتیله
تجارتی من‌القدیم توسع ایتمشدر .

حلب ولایتی الیوم (حلب) و(مرعش) و(اورفه) نامیله اوچ
سنجاغه منقسمدر . [*]

مقر ولایت اولان (حلب Alep) قدیم بربلده ذر (۱۳۰,۰۰۰)
نفوس). هند طریق اوزرنده بولغسی جهتیله رومالور زمانده
ودها اول وباخصوص سلفکیان وامویه دورلرندن برو معموریت
وتجارتیله بنام اولوب اولوقتلر ۲۰۰,۰۰۰ دن زیاده نفوسه
مالک اولدیغی مرویدر .

۸۰۳ سنه سی تیورلنک طرفندن یغما ایدلمش ۹۲۲ سنه سی

[*] (۱) حلب سنجاغی : ملحق قضاری : (اداب) (انطاکیه)
(جسر شغور) (منبج) (حارم) (بیلان) (کایس) (عینتاب) (اسکندرون)
(جبل سمعان) (ممره النعمان) (باب جبول) (رقه)

(۲) مرعش سنجاغی — ملحق قضاری : (بازارجق) [ندربن]
(البستان) (زیتون) .

(۳) اورفه سنجاغی — ملحق قضاری : (بیره‌جک) (سروج)
(روم قلعه) (حران)

نهری اوزرنده تجارتی کثیر بر بلده در . شهرک ابنیه سی ثقیل
وزقاقلری طار واکثریا قراقلقدر . حبوبات وکرسته اخراجاتی
چوقدر . ایوم مرسین اسکله سنه بر تیمور یولیه الصاق
ابدلشدر .

(طرسوس Tarse) سیدنوس نهری اوزرنده واقع قدیم
بر بلده اولوب آثار عتیقه سی چوقدر . موسم صیفده اوتوز
بک قدر سکنه سی بونور . یون و پوق و سیدام و بالومی کبی
اخراجاتی واردر .

(مرسین) بو ولایتک اک ایشلک لیماتی حاوی اولوب
قونیه نیک دخی اسکله سیدر . تیمور یولنک انشاسندن صکره مهموریتی
آرتمقددر .

(ارمنک) ایچایل سنجاغنک مرکز اداره سیدر .
(انامور) و (ایاس) ساحل بخرده برر کوچک اسکله درلر .
(پیاس) قدیم ایسوس خرابه لری قریبده واقع اولوب
اسکندرون کورفزینک ساحل شرقیسنده خبلی تجارت ایدر
بر لیمانی حاویدر .

حلب ولایتی . — حلب ولایتی شمالاً دیار بکر ولایتی
وشرقاً بغداد و موصل ولایتلری و جنوباً سوریه ولایتی و غرباً
دخی بحر سفید واطنه ولایتیه محدوددر .

بو ولایتک منظره طبیعیه سی بک مختلفدر . شمالده و غربده
یوکسک طاغلر بونورکه اوزرلری غایت برکتلی اورمانلره

وغرباً قونیه ولایتیله محدوددر . مقدار نفوسی ایکیوزیک قدر اولوق اوزره تخمین اولنور .

شمال طرفی قوزان طاغلی فروعی قاپلامش اولغله بو طاغلرذن پک چوق کرسسته اخراج اولنور . معدنلری دخی چوقدر . قوه انباتیه سی فوق العاده ایسه ده وخامت هواسی مانع مهموریت اولمقددر . حبوبات ایله پموق ولایتک اک برکتلی حاصلآیدر .

مرعالرنده ترکمنلر کثرت اوزره قیون و پکی بسلیکلرندن اطنهک یون وتفتیکی اوروپاده رواجلی وچوقور اووده یتیشان آتلی دخی خیلی مقبولدر .

اطنه ولایتی (اطنه) و (مرسین) و (قوزان) و (ایچ ایل) و (جبل برکت) نامیله بش سنجاغه منقسمدر . [*]

مرکز ولایت اولان (اطنه) ۴۰,۰۰۰ نفوسی و سیحان

-
- [*] (۱) اطنه سنجاغی — مطلق قضاری: (قره عیساو) (حمیدییه)
(۲) مرسین سنجاغی — مطلق قضایی: (طرسوس) .
(۳) قوزان سنجاغی — مطلق قضاری: (خاچین) (فارص ذوالقدریه)
(فکه نام دیگر بیلان کوی)
(۴) ایچ ایل سنجاغی — مطلق قضاری: (ارمنک) (انامور) (کلنار)
(موط) .
(۵) جبل برکت سنجاغی — مطلق قضاری: (پیاس) (عثمانیه)
(اصلاحیه) (خاصه) (باغچه) .

متعارفند . سلاطین سلاجقه زمانندن قالان ابنیه وسائر آثار
عتیقه نك ا کثری مرور زمان ایله مشرف خراب اولمش ایسه ده
برچوق جوامع ومدارس ومولانا جلال الدین رومی حضرت تلرینک
مرقد شریفلیله بیوک مولوی درگاهی شهری ترین اینمکده در
جوارنده بیوک محاربه لر وقوعه کلمشدر .

(قره مان) نام دیکرله (لارنده) جهات اربعی مرعالرله محاط
بر موقع داکشاده . بنی بر قضا مرکزیدر .

(انطالیه Satalie) بلده سی (۱۰,۰۰۰ نفوس) کندی
اسمیه . مسمی اولان کورفک ساحانده خیلی تجارت ایدر واول
دیارک امتعه مخرجی وتکه سنجاغنک مقر اداره سیدر .

(هلائیه) انطالیه کورفزی قییلرنده بر کوچک تجارت
اسکله سیدر .

(اسپارته) جمید آباد سنجاغنک مرکز اداره سی اولوب
موقعی غایت لطیف باغ وبستانی کثیردر .

(نیکده) باغ وباغچه لر آرمسند قاش بر بلده در . ارکلی
کوله آقان قیزجه صوبو بلده نك هر طرفنی اروا ایدر .

(بوردور) کنجه کولنک جنوبنده واقع اولوب قاش
دستگاهلری ترقیه پک مائلدر .

آطنه ولایتی . — آطنه ولایتی شمالاً سیواس و انقره
ولایتلری و شرقاً حلب و دیاربکر ولایتلری وجنوباً بحر سفید

اناطولینک هر طرفنده اولدینی کچی بو ولایتده دخی بزل
و کلیم و چکه و بعض برلرنده سختیان و کاوساله اعمال
اولمقدمه در .

محصولات معدنیه سندن قونیه نك كهرچله نی و باغار طاغنك
كوش والتون و قورشونی و برکتلی معدنك قورشونی تعداد
اولنه پیلیر . قیلا و كول طوزی حاصلاتی دخی کثرتلی اولوب
نك مشهور مملکه لری حاجی بکتاش و قوچحصار و تپه سی دلیك
مملکه لری در .

بو ولایت قونیه و تکه و اسپارته و نیکده و بوردور نامیله
بش سنجاغه منقسمدر . [*]

(قونیه Iconium) بلده مشهوره سی مرکز ولایت اولوب
(۶۵۰۰۰ نفوس) بسیط بر اوومه کائن و جیادت آب و هواسیله

[*] (۱) قونیه سنجاغی — مطلق قضاری : (قره بیکار) (ارکلی)
(قره مان نام دیگرله لارنده) (بوزقیر) (سیدی شهری) (بک شهری)
(اقشهر) (ایلفین) (قوچحصار) .

(۲) تکه سنجاغی — مطلق قضاری : (علائیه) (الماو) (انسکی)
(قاش) .

(۳) اسپارته سنجاغی — مطلق قضاری : (اکردیر) (قره اناج)
(اولو بورلی) (یلواج) .

(۴) نیکده سنجاغی — مطلق قضاری : (حمیدیه نام دیگرله معدن)
(اندرای) (نوشهر) (ارکوب) (عربسون) .

(۵) بوردور سنجاغی — مطلق قضاری : (تفی) .

مقر حكومتى وسطه واقع (لقوشه Nicosie) شهريدر .
 ساحلده بولمان اسكله لرينك مشهورلى دخی (لارناقه)
 و (ماغوسه) و (بافو) شهريدر . اظنهك مقدار نفوسى يوز
 سكسان بيك قدر تخمين ايديلور . قحى ۹۷۸ تاريخنده سلطان
 سليم خان ثانی عصرنده واقع اولشدر .

قونیه ولايتى . — (قونیه) ولايتى شمالاً (انقره)
 و (خداوندكار) ولايتلى و غرباً (ايدین) ولايتى و جنوباً
 بحر سفيد و شرقاً دخی (اطنه) ولايتله محدوددر .

بو ولايتك جنوباً ساحل بحره جوار اولان موافقى طاغلق
 اولوب شرق طرفلى دوز و قيون و حيوانات سائرہ بسلكه
 صالح كوزل مرعاردن عبارتدر و شمال و وسط جهتلرنده
 طوزلى كولار چوقدر . ولايت مذكوره اراضيسنده اثمار
 و حبوباتك هر نوعى نشوونما بولور و مرعاردہ پوروك و تركن
 دينيلن عشار خيمه نشين بك چوق سورينر بسلكده درلر .

حاصلات زراعيه احتياجات محليه دن قات قات فضله
 اولوب بولارك فقدانندن ناشى ممالك بعديه و يا اسكله لره
 نقلنده مشكلات چكلمكده ايكن شمندوفرك تمديدن صكره
 اخراجات چوغالغه باشلامشدر .

اخراجاتى افيون و يون و تفتك و سيسام و جهرى و ذخيره
 وقورى يش و بلومندن عبارتدر . مقدار نفوسى بر ميليونه
 قريدر .

سیام بطلمی . — (اسپوراد) جزائرندن (قوش) اطهسی
 کورفزی قارشوسنده کائن (سیسام) اطهسی ایالت متمازه
 صورتنده اداره اولنقده اولوب متصرفی روم تبعه دن اولوق
 اوزره بك عنوانیه ملقبدر . (سیسام اطهسی Samos)
 بیضی الشكل اوله رق دروننده بر ساسله جبال واردر . حاوی
 اولدیغی ۴۰,۰۰۰ قدر نفوس اهالی اکثریت اوزره سونکر
 اخراجیه مشتغلددر . مقر حکومتی (خورا) بلدهسی اولوب
 (سیسام) شهر قدیمک خرابه لرینه یارم ساعت مسافده کائدر .
 واسکاهسی اولان (تیغانی) شمال روزکارینه قارشو اولوق
 جهتیله فورتنهسی چوقدر . (واتی) و (قارلواسی) بلاد
 معروفه ننددر .

جزائر بحر سفید اهالیسی اکثریت اوزره رومدر .

قبریس اطهسی . — (قبریس) اطهسی (سوریه)
 ساحلیله ایچ ایل ساحلی آره سنده (اسکندرون) کورفزیه
 طوغری اوزامش بر بیوک اطه اولوب ساحلاری غیر
 منتظم و شمال و وسطده کی طاعلرده صغوق شدید ایسه ده
 جنوب سواحلنده حرارت زیاده در . وقتیه قبریسدن آلتون
 و باقر و کوش چیقارلر ایمش ایوم ایسه الماس تقلیدی اولان
 طاشلری و قومانداریا تعبیر اولنان شرابی و ایری مر کبلری
 مشهوردر . زیتون یاغی و توتون و میوه و پموق حاصلاتی دخی
 آز دکلددر .

مدخلنده بولنهرق قورو اوزوم وپورتقال و لیمون حاصلاتی
برکتلیجه اولوب مرعالرنده قیون وچی سورولری بسلسنور .
استانکوی ایله ماقز اطهسی آرملرنده (نیقاریا) و (پاتینوز)
و (قانی) اطهلی واردر .

(ردوس Rhodes) اطهسی (صور) و (قرطاجه)
شهرلی خراب اولدقدن صکره تجارتیه آق دکزه حاکم اولمش
واهل صلیب سفارنده محکم و متین بر استاسیون حانی آلمش
ایدی . مقدار نفوسی قرق بیک قدر تخمین ایدیلور .

مشهور بلدهسی ردوس شهریدر که ایوم مقر ولایتدر .
شهر مزبورک ابدیهسی اولدقجه منتظم وز قاقلری دخی کنیش
اولوب آسیای عثمانینک اک کوزل بلادندن معدوددر . بو اطه
قانونی سلطان سلیمان خان طاب ثراه زماننده (سنه ۹۲۹) سن ژان
شوالیه لرندن ضبط واستیلا اولمشدر .

ردوسک غرب طرفنده واقع (کرپه) اطهسیله شمال طرفنده
واقع (سیمی) اطهسی و قریو برونی حداسنده کائن (استوپالیا)
اطهسی اسپوراد اطه لرننددر .

شمالده روم ایلی و واحلنه یقین اولان (انی) اطهسیله
(ایمروز) و (سندرک) و (ایستراتی) اطهلی و چنناق قلعه
بوغازینک مدخلنه قریب (بوزجه اطه) دخی لنی متصرفلنی
تشکیل ایدرلر .

(مدلو اطهسی Lesbos) ادرمید کورفزینه قارشو بیوک
 ولطیف بر اطه اولوب هواسنک لطافت وجیادته مبنی متقدمین
 بو اطهیی (مسعود Fortunée) تسمیه اینشلردی. داخلنده بر
 سلسله جبال امتداد ایدرک ساحل غربیسنده دخی بر بیوک
 کورفز حاصل اولمشدر. مدلونک زیتون یاغی مقبولدر. اک
 بیوک بلدهسی مدلو شهریدرکه ازمنه عتیقهده هموریتیه مشهور
 ایدی بو کون دخی اون بیک نفوسه مالکدر.

(ساقز اطهسی Chios) قلازومن یارم اطهسی قارشوسنده
 اطهر دکزی جزائرینک بیوک ولطیفلرندن معدوددر.
 دائراً مادر اطرافی قرق فرسخ مسافهیه قریب اولهرق
 اورته یری بر بچق فرسخ مسافهیه قدر طارلاشور طوبراغی
 طاشلق اولق مناسبیه زراعته پک الویرشلی دگسهده میوهلی
 اغاجلری غایت چوق و محصولاری دخی فوق العاده برکتلیدر.
 باخصوص انجیر و بادم و زیتون و لیمون و پورتقال حاصلاتندن
 اهالی خیلی تمتع ایتکدهدر. ساقز حاصل ایدن اغاجلری ایسه
 هیچ بر یرده بولمز.

مشهور شهری (ساقز Castron) شهری اولهرق شهر
 مزبور اطهنگ شمرق ساحلنده یکریمی بیک قدر نفوسی شاملدر.
 ساقز اطهسنگ شمال غربیسنده (ایبصاره) اسمنده بر کوچک
 اطه دها واردرکه یالچین قیادن عبارتدر.

استانکوی اطهسی (Cos ou Kô) اسنانکوی کورفزینک

عوق اخذ و اعطاسیحون اک بیوک بازاری مغنیسهاده قوریلور
شهر مذکور فتحندن اول صاروخان حکومت قویه سنک
مرکزی ایدی .

(قصبه) و (آلاشهر Philadelphie) بلده لری مهم
شمندوفر استاسیونی اولغله تجارتله کسب عمران ایتمکده درلر .
(مغاله) (۱۵,۰۰۰ نفوس) منتشا سنجاغناک مرکز
اداره سیدر .

ابوالمؤرخین هرودوتک مسقط رأسی اولان (هالیقارناس)
نام جدیدله (بودروم) و (میلِت) شهر قدیم لری ساحل بحرده
بولنورلر .

جزائر بحر سفید ولایتی . — جزائر بحر سفید ولایتی
اطه لر دکزننده بولنان و (اسپوراد) تسمیه اولنان جزائر دن
تشکل ایلشدر .

اشبو ولایتی تشکیل ایدن اطه لرک باشلوجه لری (مدلو)
و (ساقز) و (استانکوی) و (ردوس) اطه لریدر .
بو ولایت (لینی) و (مدلو) و (ردوس) و (ساقز) نامیله
درت سنجاغه منقسمدر [*] .

- [*] (۱) ردوس سنجاغی — ملحق قضاری : (قاشوط) (مهیس)
(سومبکی) (کرپه) (استانکوی) .
(۲) مدالی سنجاغی — ملحق قضاری : (پیلار) (مولوه) .
(۳) ساقز سنجاغی — ملحق قضاری : (قالینوز) (لریوز)
(قاریوط) .
(۴) لینی سنجاغی — ملحق قضاری : (امروز) (بوزجه اطه) .

(اورله) نام قدیم ایله (قلازومن Clazómène) از میر کورفزینک مدخلنده بر کوچک اسکله او اوب اسمنی بتون یارم اظهیه اعطا ایشدرکه (قلازومن یارم اظهیه) نامیله معروفدر .

(چشمه) ساقز اظهسنگ قارشوسنده بر بلدهدر .

(ایائلوغ) نام قدیم ایله (افز Ephèse) بکرمی عصر قدر اقدم او حوالینک اک همور بلدهسی وحتی رومایلر زماننده آسیای صغری وایلرینک مقری ایدیسده ایوم خراب اولوب خرابه لری آثار عتیقه تحریاتیله اشتغال ایدنلر ایچون قیمتلندر . ایائلوغک توتون محصولاتی چوقدر .

(قوش اظهیه Scala-Nova) غایت کوزل بر لیانی حاوی اولمغله تجارتی کوندن کونه ترقی ایتکده وایلروده (افز) ک برینی طوته جفی ظن اولمغده ایکن تیمور یولارینک دیدیله رخنه تنزله اوغرامشدر .

(ایدین کوزلحصار Tralles) جسمیم و قدیم بر بلده اولوب (۴۰,۰۰۰ نفوس) ایدین سنجاغنک مرکز اداره سیدر . جوارنده بولان ترلار غایت منبت اولمغله اهالیسی کرک زراعته و کرک صناعته و تجارته کمال کرمی ایله چالشمغدهدر .

(هفتینسا) صاروخان سنجاغنک مرکزی اولوب (۶۰,۰۰۰ نفوس) جوارنده غایت مقبول قاوونلر یتیشدیریلور . اناطولینک

مقر ولایت اولان (ازمیر Smyrne) بیوجک بر کورفزک
 نهایتندہ وغایت کوزل بر موقعدہ آسیای عثمانینک اک بیوک
 اسکله سی و بحر سفیدک اک ایشاک لیمانلردن بریدر . ایکییوز
 الی بیکہ قریب نفوسی حاوی اولوب بونلر مسلم و روم و یہودی
 و سارہدن مرکبدر . تجارتی رواجلی و یوما فیوماً مترقی اولوب
 ادخالات و اخراجات سنویہ سی بش میلیون لیرایی تجاوز ایتشدر .
 بالادہ ذکر اولنان محصولات محلیہ نک و عشاق و کوردس
 حالیلرینک مخرجی بتون بو شہر در .

بری آیدینہ و دیکری آلا شہرہ طوغری کیدر ایکی شمندوفر
 خطنک رأسی اولوق مناسبتیلہ لیانی دائماً تجار سفانیلہ طولو
 بولور .

-
- [*] (۱) ازمیر سنجاغی — مطلق قضاری : (برغمہ) (بایندر)
 (فوجتین) (قرہ برون) (نیف) (سور یحصار) (اودہ مش) (اورلہ) (چشمہ)
 (ممن) (قوش اطہ سی) (تیرہ) .
- (۲) ایدین سنجاغی — مطلق قضاری : (بوز طغان) (نازللی)
 (سوکہ) (جینہ) (قرہ جہ صو) .
- (۳) صاروخان سنجاغی — مطلق قضاری : (طورغودلی) نام
 دیگر (قصبہ) (قولا) (الانہر) (اقحصار) (تیمورجی) (اشمہ) (صومہ)
 (صالحاو) (کوردس) (قرق آجاج) .
- (۴) منتشا سنجاغی — مطلق قضاری : (مرمریس) (مکری)
 (بودروم) (میلاس) (کویجکوز) .
- (۵) دکزلی سنجاغی — مطلق قضاری : (طواس) (جال) (بولدان)
 (سرای) (غربی قرہ آجاج) .

ترابه اجرا ایده رک تراوا بقایاسندن بر چوق آناز عتیقه میدانه
 چیقار مشدر . موزه همایونده بو آنتیقه لردن خیلی شی واردر .
 آبریه ولایتی . — (آیدین) ولایتی دخی آسیای صغرانک
 اک کوزل موافعدن اولوب شمالاً (خداوندکار) ولایتی و شرقاً
 (خداوندکار) و (قونیه) ولایتلری و جنوباً بحر سفید و غرباً
 دخی اطهر دکزیله محدوددر . اطهر دکزینیه آقان باقر چاپی
 و کدوس صوبی و کوچک و بیوک مندرس بو ولایتی اروا
 ایدرلر . بو ولایتک ساحلی چوق وهواسی غایت کوزل و لطیف
 و طوپراغی دخی منبت اولمق حسسیله اناطولینک اک مهمور
 قسمیدر . باشلوجه حاصلاتی قوری یش و پلاموط و قوری
 سبزه و زیتون و پموق و میان کوکی و توتون و آفیون و یون
 ایله انواع حبوباتدر .

سنوی بر میلیون لیرالق قوری اوزوم و ۸۰۰,۰۰۰ لیرالق
 پلاموط و ۳۲۰,۰۰۰ لیرالق قوری انجیر و ۲۵۰,۰۰۰ لیرالق
 پموق ۲۰۰,۰۰۰ لیرالق میان کوکی و ۱۵۰,۰۰۰ لیرالق قوری
 بقله و ۴۵,۰۰۰ لیرالق آفیون اخراج اولمقدهدر . ولایتک
 نفوسی بر بچق میلیونه تقرب اتمکدهدر .

ولایت معدنیات جهتمده پک زینکین دکسهده زمیره و قروم
 و مانعاز اخراجاتی کلیملودر .

ایدین ولایتی الیوم (از میر) و (آیدین) و (صاروخان)
 و (منتشا) و (دکزلی) نامیله بش سنجاغه منقسمدر . [*]

(بیله جک) ارطغرل سنجاغنک مرکزیدر .
 خداوندکار ولایتی سلطنت عثمانیه نك منشای اولمغله تاریخچه
 اهمیتی درکار وسلاطین پیشین حضراتنك کثرت خیرات
 ومبراتیله رشک آور بلاد واقطاردر .

بیفا سواجی . — بیفا سواجی آسیای صغری شبه جزیره سنک
 منهای غرب شمالیسی اولوب ذخائرله برابر پموق و سیسام
 و پلاموط حاصلاتی چوقدر . قلعه سلطانیه یاخود چناق قلعه
 بلده سی بحر سفید بوغازینی محافظه ایدن قلاعک برینی حاوی
 اولوب (بیفا) سنجاغنک مرکزی و صمره دکزی ساحلنک
 یوک بلده سیدر . اهالیسی دستی وچناق و طوپراقدن بر چوق
 ادوات اعمال ایتکده درلر . [۱]

الیوم (بیفا) سنجاغنک بولندیغی موقعه ازمنه قدیمده
 (تروآدا Troade) اسمی ویریلوب یونان قدیم تاریخنده وقعه
 مشهوره سیله بنام اولان (تروا Troie) بلده معموره سی
 او دیارک پایتختی ایدی .

(قلعه سلطانیه) دن بر قاچ ساعت مسافده بولنان حصارلق
 واسکی استانبول ناحیه لری جوارنده آلمانیا آرکه تولوغلرندن [۲]
 دوقتور (سلیمان) حکومت سنیه نك مساعده سیله خبلی حفریات

[۱] بیفا، اذینه، بیرامیج، لاپسکی، ایواجی بو سنجاغه ملحق
 قضا دردر .

[۲] علم آثار عتیقه اربانه آرکه تولوغ تسمیه اولنور .

عتیقه‌سی چوق اولوب باخص-وص میلادك ۳۲۵ تاریخنده
مجلس کبیر ره‌بانینك اجتماعیه مشهوردر .

(قره حصار صاحب) یاخود (آفیون قره حصار)

جوارنده پك چوق آفیون حاصل اولمقدهدر .

(کوتاهییه) قدیم بر بلدهدر و کر میان لواسنك صرکزیدر .

(عشاق) و (کوردس) دینانك هر طرفنده معروف و قیمتی

اولان از میر خالی و سجاده لرینك اعماخانه لریدر .

(اسکیشهر Dorylée) اهل صلیب ایله قلیج ارسلانك

مخاربه سیله مشهوردر . جوارنده (دکز کوپوکی Meerscham)

تسمیه اولنان بر نوع یومشاق طاش معدنی بولمشدر که بو معدندن

(ویانه) به گلی اخراجات وقوع-ولوب اوراده دخی قنجان

وسیفاره آغزانی کبی ادوات اعمال اولمقدهدر . شمندوفر خطی

بو شهری فوق العاده اعمار ایشدر .

(سید غازی) مجاهدین اسلامدن سید بطال غازیسك

شهادتیه (سنه ۱۲۲) مشهور اولوب امیر مشارالیهك تربه‌سی

دخی ناحیه مزبوردهدر .

(بالیکسری) مقر لوا اوله‌رق هر سنه قوریلان بنایری

مشهوردر .

(باندرمه) هر مره دکزی ساحلنده اسکلهدر . هر عالنده

چوق قیون بسنور .

(آبوالق) و (ادرمید) اطهار دکزی سواحلنده معروف

اسکلهدر . زیتون یاغی و توتون حاصلاتی واردر .

صو زورلینک آیاغی اولان نیلوفر چایی بروسه دن مرور
ایدوب اولارک پک چوغنک ایچندن میاه جاریه آقدیغی کبی
جوارنده بولنان اکین ترلاری موسم بهارده فرش زمردین
آسا حدود افقه قدر نظر ربا اولدیغندن هر سنه قابلیجه لره کیدن
خستکان بولاطقی اونوده منزل .

بروسه مؤسس دولت ابد مدت سلطان عثمان غازینک
صاغلیغنده شهزاده اورخان بک طرفندن فتح اولنوب (سنه ۷۲۶هـ)
ادرنه نک ترجیحنه قدر سلطنت عثمانیه نک مقروم مرکز اولمشدر .
سلطان بایزید خان اولک بنا کرده سی اولان جامع کبیر ایله
سلطان محمد خان اولک یشیل جامعی شهرک اک مشهور اینده سیدر
خاندان سلطنت اعضا سندن پک چوغنک مقابرینی حاویدر .
کشیش طاغی ۲۵۰۰ مترو ارتفاعنده اولوب قاروبوز اوزرندن
اکسیک اولز کبیدر .

(مدانیه) بروسه نک اک یقین اسکله سیدر . آرالرنده ایوم
شندوفر تمید اولمشدر .

(کلیک) کلیک کورفینک منتها سنده خیلی ایشلک بر
اسکله در . جوارنده معدن صولری واردر .

(سوکود) و (دومانچ) ناحیه لری حکومت عثمانیه نک
کهواره ظهور و تاسسیدر . ارطغرل غازی حضر تلی سو کودده
مدفوندر .

(ازنیق Nicée) مقدا غایت مهم بر بلده ایدی آثار

محصولات برکتیادر . اپك اك مهم حاصلاتی وانواع اثمار ایله
حبوبات وپموق وكتان و تخمی وپیز و سخیان و زیتون باغی
وكرسته باشلوجه اخراجاتیدر . سواحلده و كولارده بالق صید
اولنور . و ایچرولرده افیون یتشدریلور . طاغرده معدن و معدن
صولری واردر . مقدار نفوسی بر ملیون ایکییوز پك راده -
سنده در .

اشبولایت (بروسه) و (قره حصار صاحب) و (كرمیان) و
(ارطغرل) و (قره سی) نامیله بش سنجاغه منقسمدر . [*]

مقر ولایت اولان (بروسه) شهری كه ۸۰,۰۰۰ نفوسی
حاویدر (كشیش طاغی Olympe) اتكمنده جسیم و مشهور بربلده
رعنادر اهالیسی علی العموم اپك بوجگی یتشدرمكله مشغولدر .
بروسه نك اپك منسوجاتی نفاساتیله مشهور اولوب
باغرنندن دخی بویقینلرده خیلی استفاده اولمغه باشامشدر .

- [*] (۱) بروسه سنجاغی — ملحق قضاری : (مدانیه) (كلیك)
(میخالج) (كرماستی) (اطرنوس) (پازار كوی)
(۲) قره حصار صاحب سنجاغی — ملحق قضاری : (صندیقلی)
(عزیزیه) (بولوادین)
(۳) كرمیان سنجاغی — ملحق قضاری : (سیماو) (كدوس) (عشاق)
(اسكیشهر)
(۴) ارطغرل سنجاغی — ملحق قضاری (سكود) (اینه كول)
(بكیشهر)
(۵) قره سی سنجاغی — ملحق قضاری : (ایواق) (اردك) (ادرمید)
(باندومه) (كونان) (صندرغی) (برهانیه) (بالیه)

موسمك شدتلى صبحاقلرنده تبحر ايدن صولردن وجوارده بولنان بتاقلرلدن درون بلدهده صتمه وسائر خسته اقلر تولد ايدر . (حيدر پاشا) ايله (ازמיד) مياننده ۹۱ كيلو مترو طولنده برشمندوفر خطى يابيشدر كه خط مذكور اناطولى خطوط عموميه سنك مبد ايدر . واليوم انقره وقونيه يه قدر تمديد ايدلديكى كې ازمير - قصبه خطنه الصاق اولمشدر . شهر ك يوقورت و طوزلى پينرى استانبولده مقبولدر . طوز و كرسنه اخراجاى دخی واردر . فتحى سلطان اورخان حضر تلى زماننده در .

ضراعت و ولايتى . — (خداوندكار) ولايتى شمالاً (ازמיד) سنجاغى و مرمره دكزى وغرباً اهلر دكزى و آيدن ولايتى و جنوباً (آيدن) و (قونيه) ولايتلى و شرقاً (انقره) و (قسطنونى) ولايتلى له محدوددر .

اشبو مملكت آسيائى صغرائك اك كوزل اقسامندن محدوددر . دروننده يوكسك طاغلو ولطيف صحرالر بولنديغى كې اراضيسى برطاقم انهارك صويله ريان اولوب از جمله سقاريانك اياغى اولان كوك صو و بو ولايتى صولايان صوزورلى صويى و بوك مندرسك بجرای اعلاسى بو ولايت داخلنده جريان ايدرلر . صوزورلى نهرى (مانياس) و (ميخاليچ) كوللر ينى و بوك (مندرس) دخی (ابر) كولنى حدونه كتيرر .

بو ولايت ممالك محروسه شاهانه نك اك محصولدار ولاياتدن اولوب طوپراغى غايت منبت و زراعته اعتنا اولنديغى ندى .

(سینوب) بر کوچک برزخ اوزرنده بولنوب ولایتک اک
 بپوک اسکله سیدر . کرسته اخراجاتی چوقدر . نفوسی اون پیک
 قدر تخمین ایدلکده در .

(ارکلی) یا خود (بندر ارکلی Héraclée) کور معدنریله
 مشهور اولوب بولینک اسکله سیدر . جوارنده بولناب
 (زونقوداق) دخی کور اخراجات اسکله سیدر .

(بولی) منبت و معمور بر صحراده واقعدر . کرچه قدیم
 بر باده ایسه ده آثار عتیقه سی یوقدر . جوارنده معدن صولری
 بولنور واورمانلری چوقدر .

(زعفرانبولی) زعفران محصولاتی ایله مشهوردر .

(فیلیوس) و (اماسره) و (اینه بولی) و (بارطین) بحر
 سیاه ساحلنده کرسته چیقارر اسکله لردر .

از میرسنجاغی . — شهر امانتنه ملحق ایکن ایسوم
 اولویه غیر ملحقه دن اولان (ازمید) سنجاغی (اطه پازاری) و
 (قره صرسل) و (قندره) و (کبوه) و (یالوه) قضا لری حاویدر .
 مقر لوا (ازمید) شهریدر که نام قدیمی (از نکمید) و (نیقو-
 مدیا Nicomédie) در . شهر مذکور کنددی اسمیله مسمی

اولان پیسوک بر کورفزک منتها سنده مهم و قدیم بر بلده در .
 اناطولینک بر قسمنک تجارقی بوشهر واسطه سیله اجرا اولنور .
 کوپر یلولرک دور وزراتنده شهر مزبورده بر بیوجک ترسانه
 یابیشدر . جوارنده کورفزدن طوز استحصال ایدرلرکه یاز

(کیره سون) و (اوف) و (تیره بولی) و (اونیه) قصبه لری
 ساحل بحر سیاهده خیلی ایشاک اسکله در لر .
 قسطنمونی ریلینی . — (قسطنمونی) ولایتی شرقاً (طربزون)
 (وسیواس) ولایت لری و جنوباً (انقره) ولایتی و غرباً (ازمید)
 سنجاغی و شمالاً بحر سیاه ایله محدوددر .
 بو ولایتک طاغلری و باخصوص اورمانلری پک چوقدر .
 بغدادی و کرسته و کتان و یون و ایپک حاصلاتی اهمیتلو اولوب
 کور و باقر معدنلرندن دخی صنایع خیلی استفاده ایتمکده و دروننده
 پچی و قیون کثرت اوزره بسلمکده در .
 بو ولایت (قسطنمونی) و (بولی) و (سینوب) و (کنغری) نامیله
 درت سنجاغه منقسمدر . [*]

مقری ولایت اولان (قسطنمونی) قیزل ایرمک آیاغی اولان
 کوک ایرمق اوزرنده و الحرافی یوکسک طاغلر ایله احاطه اولمش
 برکنیش وادینک مدخلنده بونور . نفوسی ۳۵,۰۰۰ قدر
 تخمین اولنور .

ولایتک سائر مشهور شهرلری بونلدر :

- [*] (۱) قسطنمونی سنجاغی — ملحق قضاری : (طاش کوبری)
 (اینه بولی) (زعفرانبولی) (طوسییه) (طاطای) (چیده) (اراج)
 (۲) بولی سنجاغی — ملحق قضاری : (کره ده) (بارطین) (ارکلی)
 (دووجه) (کورینک) (مدرنی) (حمیده) (زونفولداق)
 (۳) سینوب سنجاغی — ملحق قضاری : (بوی اباد) (عیابجق)
 (۴) کنغری سنجاغی — ملحق قضایی : (چرکاش)

مقر ولایت (طریزون) شهریدرکه ۴۶,۰۰۰ نفوسی
 حاوی و بحرسیاه ساحلنده بیوک بر محل تجارتدر . شهر مزبور
 علی راویة ازمنه قدیمه ده یونان قولونیلری طرفندن بنا اولنهرق
 (تراپوس Therapésus) اسمیله معروف ایدی . بو بلده
 جنتمکان ابوالفتح و المعازی سلطان محمد خان غازی حضرتلری
 زمانده (قومنینوس Comnènes) نام روم حکومتمندن ضبط
 واستیلا اولمشدر .

بلاد سائرہ معروفه سی دخی بونلردر :

(صامسون) ۳۵,۰۰۰ نفوس . جانیک لواسنک مقری
 او اوب ساحل بجرده کائندر و یوما فیوما کسب جسامت ایلمکده
 و معاملات تجاریه سی آرتقمده در . (سیواس) و (طوقات) و
 (اماسیه) بلادینک تجارتی بواسکله ایله اجرا اولنور .

(کشخانہ) بلده سی (۸۰۰۰ نفوس) سنجاق مرکزی
 اوله رق جوارنده بولنان طاغلرده کوش ایله مخلوط قورشوز
 معدنلری بولنور .

(ریزه) ساحل بجرده لازستان سنجاغنک مرکزیدر .

- (کورمه) (تیره بولی) (سورمنه) (آقچه آباد) (وقف کبیر) (اوف)
 (۲) کشخانہ سنجاغی — ملحق قضالی : (طارول) (شیران) (کلکیت)
 (۳) لازستان سنجاغی — ملحق قضالی : (آتیه) (خوبه)
 (۴) جانیک سنجاغی — ملحق قضالی : (اونیه) (چهارشنبه) (بافره)
 (ترمه) (قاتسه)

و (قینالی اطه) اسمیله درت عدد جزیره لطیفه دن عبارت اولوب
استانبولک کوزل صیفیه لرندندر .

(بکقوز) قضا سنک مرکزی بوغاز ایچنده کائن (بکقوز)
اسمنده بر بیوجک قریه اولوب (شیله) قضاسی دخی بحر سیاه
ساحلنده و (قرتال) و (ککبوزه) قضالری دخی (مرمره)
دکزی ساحلنده در .

طربزون و ریخی . — طربزون ولایتی اناتولینک منتهای
شرق شمالی سنده کائن اولوب شرقاً روسیه مملکتی و جنوباً
(ارضروم) و (سیواس) ولایتلری و غرباً (قسطمونی)
ولایتی و شمالاً بحر سیاه ایله محدوددر . بو ولایتک طاغلری
واورمانلری چوقدر .

محصولاتی بغدادی و آریه و مصر بغدادی و کتان و کنور
وتون و فصولیه و فندق و سائر مدن عبارت اولوب باقر و کتان
معمولاتی و جاجما منغاز و نخاس و سمی قورشون و پیور
و چنتو و آنتیون معدنلری دخی وارددر . موقعی مناسبیه
(ایران) و اناتولی و وسطی بیننده ترانسیت طریقیه فوق العاده
بر صورتده تجارت ایدر . بر ملیونی متجاوز اولوق اوزره تحریر
اولنان نفوسک قسم اعظمی لاز اولوب ترک و ارمنی و روم ایله
بر مقدار کورجی و چرکس مهاجرینی وارددر .

بو ولایت ایوم طربزون و (کشخانه) و (لازستان) و (جانیک)
نامیله درت سنجاغه منقسمدر [*]

[*] (۱) طربزون سنجانغی — مطلق قضالری: (اردو) (کیره سون)

غیر ملحق سنجاعی و شهر امانتیه ملحق بر قاج قضایای
 حاویدر . بکرمی ولایتک ایکیمی یعنی (طربزون)
 و (قسطنونی) ولایتی شمالده بحر سیاه ساحلارنده وبری
 یعنی (خداوندکار) ولایتی مرمره دکزی سواحلنده و بشی
 یعنی (آبدین) و (قونیه) و (اطنه) و (حلب) و (بیروت)
 ولایتی غربده اطهر دکزی و بحر سفید سواحلنده وبری
 یعنی (بصره) ولایتی جنوبده بصره کورفزی ساحلارنده
 و دردی یعنی (بغداد) و (موصل) و (وان) و (ارضروم)
 ولایتی شرقده ایران و روسیه حدودینه متصل و بشی یعنی
 (بتلیس) و (معمور العزیز) و (دیار بکر) و (سیواس)
 و (انقره) ولایتی داخل مملکتده وبری یعنی (سوریه)
 ولایتی بیروت ولایتک قره جهتنده واقع اولوب جزائر بحر
 سفید، ولایتی دخی اطهر دکزنده کائن جزائر حاویدر .
 الویه غیر ملحقه دخی (ازمید) و (ریغا) و (زور) و (قدس
 شریف) و (جبل لبنان) متصرفلقلریله (سیسام) بکاکیدر .
 شهر امانتیه ملحق اولانلر (اطهر) و (بکقوز) و (شیله) و (قرتال)
 و (ککبوزه) قضالیدر .

شهر امانتی ملحقانی . — شهر امانتیه ملحق قضالر (اطهر)
 و (بکقوز) و (شیله) و (قرتال) و (ککبوزه) قائم مقاملقلریدر .
 اطهر (مرمره) دکزنده و سرای برونندن بکرمی کیلومتر و
 قدر مسافده کائن (بیوک اطه) و (هکبه لی اطه) و (بورغاز)

اولنسه بحر سفیدك صوبی بحر او طه طوغری هجوم و جریان
ایده جکی آشکاردر . حضرت لوط علیه السلام زماننده غریق
سیلاب غضب اولان (سدوم) قریه لری بو کول آئنده قائمشدر دیر لر .
بحر او طه شمالاً وادی الشریعه یا خود همزه نك و دالك ضعیله (اردن
Jourdain) نهری جاری اولوب نهر مذکور بحر ای اعلاسنده
(طبریة) کوانی حصوله کتیرر . بحر او طك دکزله اتصالی
بو قدر .

بونلردن ماعدا اناتولینك معروف کوللری (طوز کولی)
و (بکشهری) و (اکردیر) و (اقشهر) و (مانیاس) و (ازینک)
و (صباجه) کوللری اولوب بو کوللرک اکثرندن طوز استحصال
اولنور .

— اقسام ملکیه —

اناتولی قطعہ سی دولت عثمانیه نك ممالک سائرہ سی کبی بر
طاقم ولایتلره و هر ولایت بر طاقم سنجاقلره و هر سنجاق بر طاقم
قضالره و هر قضا ناحیه لره تقسیم اولمشدر . ولایتلرده
والیلر و سنجاق یا خود اولرده متصرفلر و قضالرده قائم مقاملر
و ناحیه لرده دخی مدیرلر نظامی دائره سنده رأساً اجرای حکومته
مأموردرلر .

اناتولی قطعہ سی اطلالره برابر ایوم بکرمی ولایتله آتی

(دجله) به قاریش-ور . عربلر كلك تعبیر ایتدکلی بر نوع
 طلوم صالری واسطه-سیله (دجله) اوزرنده اجرای نقلیات
 ایدرلر . فیضان میاه زمانده کاکار دیار بکردن موصله و موصلدن
 بغداده اوچ درت کونده کلیرلر ایهده صویک طورغون زمانده
 بو بول یکر می کوندن زیاده امتداد ایدر . اهل عراق (دجله)
 نهرینی (شط) اسمیله تسمیه ایدرلر .

جزیره علیاده و کردستان طاغلر نده یغمور موسنی متعاقب شط
 صویب کرکی کبی یوکسلوب بعضاً جانیننه انشا اولنان سده لری
 تخریب ایله چوله طوغری طفیان ایلدیکی و بووجهله چول سکانی
 اضرار و بغداد ولایتی خزینه سنی سده تعمیر چون بر قاج بیک
 کیسه اچه مصرفه کرتار ایتدیکی واردر .

اناطولی قطعه سنده پک چوق کول واردر حتی مساحت
 سطحی لری کولارینک کثریله مشهور اولان (اسونچره) کو-
 لریله رقابت ایده یلیر . اک جسمی (وان) کولیدر که غایت
 مرتفع طاغلر آره سنه صیقشمشدر . طولی ۱۳۰ کیلومتر و قدر
 اولوب صویب آبی و غایت طوز ایدر .

سوریه ده کائن بحر (لوط) که فرنکار (اولو دکز Mer
 Morte) اسمیله یاد ایدرلر یوز کیلومتر و طولنده مشهور بر
 کولدر . صویب غایت آبی و طوزلی و دکز صویندن ده کاشیف
 اولوب فقط بر اقدر و سطحی سطح بحر سفیددن ۴۳۰ متر و
 قدر آلق اولدیغندن بحر مذکور ایله آره لر نده بر قنال حفر

و (جیحان) نهر لری و (نهر العاصی) نام قدیم ایله (اورونت)
منصب اولور .

(بصره) کور فزینہ آسیای عثمانینک ال بیوک نهری اولان
(شط العرب) جریان ایدر . اشبو (شط العرب) (قورنہ)
شهرنده متعلق اولان (دجلہ) و (فرات) اسمندہ ایکی
قولدن حاصل اولمشدر . (فرات) نهری دخی اساساً
(قرہ صو) و (مراد چایی) اسمیلہ ایکی ایاقدن تشکیل ایدر .
(قرہ صو) ارضرومک شمال شرقیسنده کائن (دوه بوینی)
جبالندن نبعان و (مراد چایی) دخی (وان) کولنہ قریب
(دیادین) طاغلرندن ظهور ایدر . اشبو ایکی ایرمق (کبان
معدنی) جوارنده اجتماع ایدرک جنوبہ طوغری (فرات)
اسمیلہ جریان ایدرلر . (فرات) نهرینک مجرای اعلاسی طاغلق
ایسهده مجرای اسفلی دوزدر . کیلر (مسوپوتامیا) نک شمالنده
واقع (مسکنہ) یہ قدر (فرات) اوزرنده چیقہ ییلورلر . فقط
نهرک صویله ملکیتی اروا ایچون وقتیلہ یابلمش اولان صو دو .
لابلری (فرات) اوزرنده ترقی سیر سفائنه مانع اولمقددر .

(دجلہ) نهری دخی (وان کولی) جنوبنده بر قاق
ایرمدن حصوله کلوب اوراده بوراده مجراسنی صیقش دیران
طارقلردن قور تیلدقدن صکره جنوبہ طوغری متوجه اولور .
نهرین مزبورینک بر چوق ایاقلری اولوب (مروان حار) ایله
نی عباسک صوک محاربه سیله مشهور (زاب الکبیر) چایی

ایدر و قطعۀ مزبورده شرق و غربی اسمبله ایکی قوله آریلیر
 برسلسلهٔ جبال دها و اردرکه اسمنه (جبل لبنان) تسمیه ایدرلر.
 (جبل لبنان) سوریه و فلسطین قطعهلرنده برطاقم طاغلق حصوله
 کتیره رک سکانی (درزی) و (مارونی) و (متوالی) و (نصیری) لردر.
 قطعات شرقیه اناتولینک اک طاغلق یریدر .

طاغلق اشبو وضعیتی آسیای عثمانی پی درت سطح مائله
 تقسیم ایشدر . بری بحریاه و مرمره و ایکنجیسی اطهر دکزی
 و بحر سفید و اوچنجیسی بصره کورفزی و دردنجیسی دخی
 مهم اولیان داخلی سطح مائیدر .

بحر صیاهه (یشیل ارمق) و (قزیل ارمق) و (فلیاس)
 و (سقاریا) نهرلری و مرمریه دخی صوزورلی صوی منصب
 اولور . قزیل ارمق شطدن صکره آسیای عثمانینک اک بیوک
 نهری اولوب (دلجه) ارمق و (دوه رک) چاپی و (کوک) ارمق
 ایله کسب جسامت ایتدکن صکره (بافره) قربنده دکز دو کیلور .
 یشیل ارمق (کاکیت) صوی اسمنده بر بیوک آباغی واردر .
 (صو زورلی) دخی (اطرنوس) و (یلوفر) صولرینی اخذ ایدوب
 اشبو (یلوفر) چاپی (بروسه) دن جریان ایدر . سرحد شرقیده
 واقع (چوروک صو) روسیه محاربه لرنده شهرت قزانددر .

اطهر دکزینه (باقر) چاپی و (صارابات) نام آخرله (کدوس)
 چاپی و کوچوک (مدرس) و (بیوک مندرس) نهرلری و بحر سفیده
 دخی (سیدنوس) اسم جدید ایله (سلفکله) صوی و (سیحان)

شمالی به طوغری امتداد ایلمر . (عرارت) نام جدید ایله (اگری طاغی) عندالنصارا سفینه نوح علیه السلامك بعد الطوفان موقفی اولمق اوزره معروفدر .

(آتی طوروس) سلسله جبالی بحرسیاه ساحلرینه موازی اوله رق بعضی فرعلری مرمره به قدر واصل اولور . بوسلسله نك مشهور تپه لری طربزون ولایتی داخاندنه (ورسنبك) و (جیل) و (صوغانلی) و (قره كول) طاغلری و (توقات) بلده سنك شرقنده واقع (کومله) طاغلری و (قسطمونی) جوارنده واقع (بلغار طاغی) و (آلاطاغ) و (بروسه) به قریب (کشیش) و (طومانچ) طاغلری و اطهر دگزینه طوغری قازظافنه متصل اولان (مراد) طاغیدر . بوسلسله آناطولینك اك كوزل اورمانلری حاویدر .

(طوروس) نام آخرله (قوزان) طاغلری دخی (عرارات) تپه صندن انفصال ایله اسکندرون کورفزی اوزرنده (قوزان) دنیلان قطعه ده بر نصف دائره تشکیل ایدرك شعباتی اطهر دگری قیبلرینه قدر واصل اولور . اشبو سلسله نك مشهور تپه لری (بنكول طاغی) و (جمعه) طاغی و (قیصریه) قربنده آسیای عثمانینك اك بوكسك نقطه سی اولان و ۴۰۰۰ متر ارتفاعنده بولنان (ارجیش) طاغیدر .

(قوزان) طاغلرندن انفصال ایله (اسکندون) کورفزینك ساحل شرقیسنه موازی اوله رق (سوریه) به طوغری نزول

دکز یالیرنده جسم و بینظیر اورمانلرله قوقوروز و کندیر و کتان و قورو فصولیه و فندق و تون کثرت اوزره یتیشور .
مواقع حاره سنده خرما و موز و شام فستیقی و پورتقال و لیمون مبدول
اولور خطه عراقیه ده هنوز غیر مزروع اراضی خالیه پک
چوقدر .

بو قطعه ده دوه اک چوق ایش کورن پوک حیوانیدر .
صغیر و آت و آستر و مرکب دخی وارددر . قویون پک چوقدر .
تفتیکیله معروف اولان انقره پکیلی اولکی قدر کارلی دکلدر .
یون و تفتیکدن ماعدا بروسه حوالیسنگ ایپک بو جکارندن کلیتلو
انتفاع اولنور . آریلر هر موسمه بال ویرمکده درلر .

معادن دخی نادر دکلدر . ارکلی طرفلرنده کی طاش کوری
معادنلریله باقر و قورشون و سیم و بوراقس و آنتیمون و قروم
و کهرجله و زیمپاره طوزی جاچا بولمقده و برخیلی اخراجات
دخی وقوع بولمقده در .

— طاغلر و نهرلر و کوللر —

آسیای عثمانینک صره طاغلری حدود ایرانیه ده کائن عمارت
تپه سندن و (ارضروم) یا یلا سندن اوچ سلسله اوزرینه انفصال
ایدرك بری (ایران) طاغلری نامیله جهت جنوبه متوجه اولوب
ایکنجیسی (طوروس) سلسله سی نامیله غرب جنوبی یه او چنجیسی
دخی (آتی طوروس) نامیله و طوروس سلسله سنه موازیاً غرب

(بصره) کورفزی ساحلارنده هواسنک حرارتدن ناشی
 مشهور بلده یوغیسده (شطالعرب) نهری اوزرنده کاشن
 (بصره) شهر جسمی بتون (عراق عرب و الجزیره) بلادینک
 تجارت محلی واسکله سیدر. (شطالعرب) اوزرنده پیوک کیلر
 (بصره) به قدر بلا مزاجم کیده بیلیرلر.

— مزاج هوا و طبیعت تراب —

اناطولی قطعه سی شرق طرفلری طاغلق اولوق جهتیله صفوق
 وجنوب طرفلری منطقه حاره یه قریب ویا منسوب اولوق
 مناسبته صحیاق ایسه ده آسیای صغری دینیلن قسمی معتدل
 ودینانک اک کوزل هوالی برلرندن معدوددر.

حرارت و برودت بیننده کی فرق دخی علی الاکثر پک پیوک
 اولدیفی کبی محدود بر ایکی موقعه منحصردر. مثلاً اک صفوق
 اولان ارضرومک حرارت وسطیه سی فوق الصفر آتی بچق
 درجه وبلاد حاره دن بغداد کی یکرعی اوچ درجه در.

طبیعت ترابه کلبجه قوه انباته هر برده مساوی اولیوب
 دکزه قریب اولان موقعک حاصلاتی بالنسبه چوقدر. هر صره
 واطه لر دکزی سطح مائللری اک معهور اولان قسمی اولوب
 اولخالیده بغدادی وارپه وسائر حیوانات ایله برابر زیتون وافیون
 و سیسسام و پموق و همیشه پلاموطی و پورتقال ولیمون و اینجیر
 واوزون محصولاتی فوق العاده برکتلی وچوق اولور. وقره

یاخود (قیو طاغی) نام قدیم ایله (سیزیک Cyzique) اسمندده
 بر دیگر یارم اطه حاصل اولشدر و بو ساحلده (قاضی کوی)ی
 قربنده بولنان (حیدر باشا) اسکلهسی عموم انطولی تیمور
 بولرینک استانبولجه رأسیدر . وقاضی قریه سندن بدء ایله
 (مالتیپه) و (قرتال) و (پندک) و (داربچه) قریه لری و (ازمید)
 کوز فزی نهایتنده واقع و (حیدر باشا) یه بر تیمور یولی خطیله
 متصل (ازمید) نام قدیم ایله (نیقوه دیا) شهری و (قره مرسل)
 و (بالوه) و (کلیک) بلده لری و (بروسه) نک اسکلهسی اولان
 (مدانیه) قصبه سی و (باندرمه) و (لاپسکی) قریه لر یله بحر سفید
 بوغازینک مرمره دکزی طرفندن آغزنده بولنان (قلعه سلطانیه)
 یاخود (چناق قلعه) شهر عظیمه تصادف اولنور . (اردک) شبه
 جزیره سنک قارشوسنده من قدیم مرمر معادن یله مشهر (مرمره)
 اطه لری و بوز برونی قارشوسنده دخی (امیر علی) اطه سی
 کائندر . بحر سفید بوغازی متین استحکاماته ترصین ایدلمشدر .
 انطولینک اطه لر دکزی ساحلی کیریشلی چیقشلی اولوب
 بحر سفید ساحلی بانسبه دوز و هم واردر . اشبو سواحلک اک
 ایشلک اسکله لری (ازمیر) و (اسکندرون) و (بیروت) بلده
 عظیمه لری اولوب (ادرمید) و (ایوالق) و (قوش اطه سی) و (انامور)
 و (انطالیا) و (مرسین) و (پاس) شهر لر یله (سوریه) ساحلارنده
 واقع (لاذقیه) و (طرابلس الشام) و (صیدا) و (صور) و (عکا)
 و (یافه) و (غزه) بلده لری دخی عموماً تجارتله کسب ثروت
 و عمران اتمکده درلر .

وساحلاری دخی بك كيريشلى چيقيشلى اولارق مرمره دكزنده
 (ازميد) و (كليك) كورفزلىنى واطهز دكزنده دخی (ادرميد)
 و (ازمير) و (منداليا) و (استانكوى) كورفزلىنى حاصل ايدر.
 بحر سفیده (انطاليه) و (اسكندرون) كورفزلى ناميله
 معروف اولان بيوك ايكي آچيلىق واردر .

آسبای عثمانينك قره دكز ساحلارنده (طرزون) و (صا-
 مسون) و (سينوب) ناميله اوچ بيوك بلده بولنوب بولنردن
 ماعدا (ريزه) و (تيره بولى) و (كيره-سون) و (اردو)
 و (اونيه) و (اينه بولى) و (فليوس) و (بندرارگلى) ابكنجى
 درجده تجارت اسكله ليدر .

(بوسفور) و (بوغاز ايجى) ناميله معروف اولان قره دكز
 بوغازى ايكي جهتي ياليلر و مفرح كوشكارله مزين و غايت لطيف
 و تقريباً يكرمى ايكي كيلومتر و طولنده بر معبردر كه استانبولك
 صيفيه نرينى حاويدر . و اناطولى قواغندن اعتباراً صره ايله
 (بكقوز) و (پاشا باغچه سي) و (چبوقلى) و (قالكليجه)
 و (اناطولى حصارى) و (قنديللى) و (وانى كوپى) و (چنكل
 كوپى) و (بكلر بكى) و (قوزغونجق) و (اسكدار) قرای
 مهوره لرى كوريلور .

مرمره دكزى سواحلى على العموم كيريشلى چيقيشلى
 اولوب بو ساحلده (ازميد) كورفزيله (كليك) كورفزى
 ارسنده (وز برونى) ايله نهايت بولور بر يارم اطه ايله (اردك)

﴿ اناتولی قطعه سی ﴾

— حدود ، مساحت ، سواحل —

ممالک محروسه شاهانه نیک اجزای اصلیه سندن معدود اولان
 اناتولی قطعه سی [*] آسیانک منتهای غربیستند و واقع
 اولوب شمال طرفی قره دکز و بحر سیاه بوغازی یعنی بوسفور
 و مرمره دکزی و چناق قلعه بوغازی و غرب طرفی اطهر
 دکزی و بحر سفید و صویش قنالی و جنوب طرفی بادیه الشام
 و صحاری نجد و بصره کور فزی و شرق طرفی دخی ایران مملکتی
 و قفقاسیه قطعه سیله محدوددر . مرمره دکزندن بصره کور فزینه
 قدر طولی تقریباً ۳۲۰۰ کیلومتر و (فور) نهری منبعلندن سویش
 قناله قدر عرضی دخی تخمیناً ۱۳۰۰ کیلومتر و اولوب مساحت
 سطحیه سی بر میلیون ۲۵۰ بیگ کیلومتر مربعی قدر تخمین
 ایدیلور و مقدار نفوسی دخی اون بش میلیون تجاوز ایدر .
 بو قطعه نیک قسم غربیسی (اناتولی) نام قدیم ایله (آسیای
 صغری *Asie Mineure*) نیم جزیره سنی حصه و له کتیروب
 بو نیم جزیره غرباً (بابا) برونی و (قرویو) برونیله منتهی اولور .

---

[*] بو کتابک اوچنجه جلدی ممالک عثمانیه جغرافیه سنه منحصر
 اولوب او جلدده اناتولی قطعه سی دخی مفصلاً تعریف اولمش ایسه ده
 برنجی جلدک انتظامنه خلل کلامک ایچون بوراده اناتولی حقنده برآز
 معلومات اعطاسی مناسب کورلمشدر .

مدرس ایدرک ایرانی فتح ایلدیلر . خلفای عباسیه زمانده
 بوملکت دخی ممالک سائرۀ اسلامیہ کبی معمور و آبادان اوله رق
 فقط هجرتک آلتنجی عصرنده مغولارک استیلاسیله خراب
 و ویران اولمش و طقوزنجی عصرده شاه اسماعیل صفوینک
 غیرتیه بر حکومت مستقله صورتیه کیرمشدر . افغانیلر دولت
 صفویه بی دوچار اندراس ایله برمدتجک ایرانده حکومت ایلدیلر
 ایسه ده افشار عشیرتک رئیس نادیر شاه اون ایکنجی قرن
 هجریک اواسطنده افغانیلری اخراج ایله ابتدا ملوک صفویه
 نامنه و مؤخرآ بالاستقلال حکومت ایرانه مالک اولدی .
 افشارلردن صکره زند سلاله سی و بعده دخی ایوم حکمران
 اولان قاجار سلاله سی سریر حکومت ایرانه قاعد اولدیلر .
 عربلرک استیلاسیله ایران قدیم مذهب ولسانی مدرس
 اوله رق یربنه فاتحان عربک دین مبینی وعلوم وادبیاتی قائم
 اولدیغندن و ترک و عجم اقوامی معارف اسلامیہ تک ترقیاته
 فوق الحد جهد و همت ایلدکلرندن حدیث نبویه اشارت پور .
 لدیغی اوزره بوملکتدن پک چوق فحول علما و حکما نشئت
 ایتشدرکه بعضزینک اسمی مسقط رأسلری مناسبتیه بالاده ذکر
 اولمشدر .

معروفه سندندر. حجة الاسلام امام غزالی وشهنامه صاحبي
فردوسی ايله ارباب نجومدن خواجه نصیر طوسی طوس
شهرینه وفقهای شافعیهدن ابو اسحق نیشابوری نیشابور شهرینه
منسوبدرلر.

طهراندن قفقاسیه و ممالک عثمانیه طریقيله اوروپایه وبصره
کورفزی طریقيله بندر بوشیردن مرور ایدرک هندستانه تلغراف
خطوطی تمید اولمشدر.

— جغرافیای تاریخی —

ایران متقدمینک آریانه نام عمومیسه بله تسمیه ایلدکلی
مملکتک بر قسمی اوله رق ازمنه قدیمده مدیا وفارس اسمیله
ایکی بیوک قطعیه یی حاوی ایدی . مدیا حکومتک مقری
(اقباتانه) ایوم (همدان) و فارس حکومتک مقری دخی
(پرسپولیس Persépolis) یاخود (اصطخر) شهرلی ایدی .
قبل الهجره اونجی عصرده اسکندر کبیر کافه ممالک
ایرانی استیلا ایدوب فقط وفاتندن صکره طوائف ملوک صورتده
اداره ملک اولندیغی هنگامده ظهور ایدن ملوک (اشکانیه Parthes)
طوائف ملوکدن معدوددر . اشکانیاندن صکره ملوک ساسانیان
ایرانی کاملاً تحت تسخیره الهرق عصر نبوی به قدر اجرای
حکم وسلطنت ایلدیلر .

حضرت عمرک ایام خلافتنده عربلر حکومت ساسانییه یی

اولنور . بو ایالتك اصكلاه سی بصره كورفزی ساحلنده (بندر
 بوشیر) شهریدر . صاحب قاموس شیخ مجدالدین شیراز
 مضافاتندن (فیروزآباد) ده متوالدر . ونحو یوندن صیویه ایله
 جغرافیوندن ابو اسحق اصطخری دخی اصطخر فارسه منسوبدر
 ایکنجیسی لارستان ایالتی اولوب کرسیء اداره سی (لار)

شهریدر .

اوچنجیسی (موغستان) ایالتی اولوب مشهور شهری
 ساحل بخرده (بندر عباس) شهریدر . شهر مزبورك قار-
 شوسنده (هرمز) اطه سی بولنوركه حاوی اولدنی (هرمز)
 شهری قرون و طاده آسیانك اك تجارتيكاه بلادندن معدود
 ایلی . جزیره مذکورهنك غربنده (کشم) اطه سیدنی واردرکه
 بو اطه هم بیوک وهم محصولداردر . بو اطه لرك ایکیسی دخی
 (مسقط) امیرنه تابعدر .

دردنجیسی قاش و شالری و ادویه طیه سیله مشهور (کرمان)
 ایالتی اولوب مشهور شهری (کرمان) بلده سیدر .

شرقده واقع اولان ایالت (خراسان) ایالت جسمیه سی
 اولوب مرکز اداره سی امام رضا حضرت تلرینك تربۀ مطهره سنی
 حاوی اولمق مناسبیله غبطه بخشای بلاد اعجم و زیارتگاه
 خواص وهوام اولان (مشهد مقدس) نام قدیم ایله (طوس)
 ۶۰,۰۰۰ نفوس شهریدر . (نیشابور) شهر قدیمیه (دامغان)
 و ساحل بحر خزرده کاشن (استراباد) بلده لری بو ولایتك بلاد

و محصو ادا در . کتاب الاغانی مؤلفی امام ابو الفرج اصفهانی
 بو شهره منسوبدر . اصفهان ایله طهران میاننده (کاشان)
 شهر لطیفه زیارتگاه اعجام اولان (قم) شهری موجوددر .
 طهرانک شمالنده قلیچ و ادوات نحاسیه اعمالتیه مشتر قزوین
 ویا قزبین (۶۵,۰۰۰ نفوس) شهر جسمی و جانب غریبده
 اقباتان بلده قدیمهسی اوزرینه بنا قلنان (همدان) شهر لطیفی
 و شرق جنوبیده دخی اکثر سکنهسی کبر و آتشرست اولان
 (یزد) شهری بولنور .

عراق عجمه عربلر مقدا (بلاد جبل) دخی تسمیه ایدرلر
 ایدی . ایسافوجی صاحبی اثیرالدین قزوین ایله همدان میاننده
 واقع (ابهر) قصبهسنه منسوبدر .

جنوبده واقع درت ایالتدن برنجیمی نفس (فارس) ایالتی
 اولوب مرکز ادارهسی (شیراز) شهریدر (۳۰,۰۰۰ نفوس) .
 شیرازک واقع اولدیفی محل دنیانک اک کوزل موافقندن اولوب
 بر بهار دائمینک تأثیر فیوضاتیه کسب طراوت ایلر . فقط
 شدتلی زلزلهلر بر قاج دفعه بو بلدهده اجرای تخریبات ایتشدر .
 گلستان صاحبی شیخ سعدی ایله شاعر مشهور حافظ شیرازی
 بو شهره منسوبدر . شیراز بلاد ایرانیه میاننده دارالعلم لقبیه
 تمیز ایتشدر . شیرازک شرق شمالنده فی یومنا (چهل منار)
 دنیلان (پرسپولیس Persépolis) ایله ینه او جوارده
 (اصطنع فارس) نام عتیق پائنتملوک خرابه لری مشاهده

ایکنجیسی (اردلان) ویا (کردستان) ایالتی اولوب مقرر
اداره سی (کرمانشاه) شهریدر . بومملکت دخی طاغلق اولوب
سکنه سنک اکثری کوچبه کرد قبائلیدر .

اوچنجیسی (خوزستان) ایالتی اولوب مرکز حکومتی
(سوس Suse) اسم قدیمیه مهروف (شستر) شهریدر .
(لورستان) مملکتی بوولایتده داخلدر .

وسطده واقع اولان ایالت (عراق عجم) ایالتی اولوب
وسعت و جسامتی ایالات سائرهدن زیادهدر . و غرباً منبت
اراضی بی حاوی ایسهده شرقاً بادیه به طوغری امتداد ایدر .
مقرر حکومتی (طهران) شهریدر . شهر مزبور ایران شاهلرینک
سلطنتکاهی اولوب دروننده قیش موسمنده ۲۰۰,۰۰۰ قدر نفوس
بولور ایسهده یازین هر کس صیفیه لره چکلدکلرندن آنجق ۹۰,۰۰۰
کشی قالور . شاهک سرای داکشاسی طهرانک الکیوک زینتیدر .
شهر مزبورک شرق جنوبیسنده شاه دارانک وفاتی وهارون الرشیدک
ولادتیله مشهر و تفسیر کبیر صاحبی امام فخرالرازیبنک مسقط
رأسی اولان (ری) شهر قدیمی خراباتی مشاهده قلنور .

عراق عجمک سمت جنوبیسنده (اصفهان) شهری مشاهده
اولنور (۶۰,۰۰۰ نفوس) . شهر مذکور ایرانک مقدمات
پایتختی اولوب اولوقتلر بر میلیونه یقین نفوسه مالک اولدیغی
حالده ایوم رفعت و عظمتی تنزل ایدرک فقط بر طاقم کوزل ابنیه
عتیقه بی حاویدر و جوارنده بولنان ترلار غایت منبت

اولوب مقر حکومتی (ساری) شهری ایسه ده اک بیوک بلده سی
 ۵۰,۰۰۰ نفوسی حاوی وساحل بحر خزرده عظیم تجارتگاه
 اولان (بالفروش) شهریدر .

ایکنجیسی (کیلان) یاخود (دیلم) ایالتی اولوب مرکز اداره سی
 الشمس بیك نفوسی حاوی و هواسی آغیر بر موقعه کاشن
 (رشت) شهریدر .

غریبه واقع اوج ایالتدن او اکیسی (آذربایجان) ایالتیدر که
 طاعلق وچوراق و صفوق و زلزله سی کثیر بر مملکتدر . مقر
 حکومتی یوزیکرمی بیك نفوسی حاوی و تجارت واطافتیله مشهر
 وملوک صفویه نك قدیم پایتختی اولان (تبریز) شهر مشهوریدر .
 شهر مزبور سلطان سلیم خان اول حضرت تلی زماننده و صکره لری
 بنه بر قاج دفعه ید عثمانیانه کچمشدر . تبریزه منسوب اولان مشاهیر
 ایچنده مقامات حریری شارحی مظفر الدین تبریزی ایله کبار اولیاء
 الله دن شمس تبریزی حضرت تلی نینی ذکر ایده رز . صناعت دیباچ ایله
 مشهور (خوی) شهری وارمیه کولنک جانب غریبسنده کاشن
 وایراندیله مذهب مجوسی ابداع ایدن زردشت حکیمک مسقط
 رأسی اولان (ارمیه) بلده سی وهلا کو وقتنده خواجه نصیر
 طوسینک تدقیقات رصدیه سیله متعارف اولان (مراغه) شهری
 و مداین قدیمه دن (اردبیل) شهری بو ولایتک بلاد معروفه .
 سندندر .

آذربایجان قطعه سی سلاطین عظام عثمانیه طرفندن بر قاج
 دفعه زیر تسخیره آلتمشدر .

طوز ایله قندیلارده قوللانیلان نفت یاغی و باقر و ساثره دن
عبارتدر .

ایرانده ایکی سلسلهٔ جبال غرب شمالیده کائن (عمرات)
طافندن تشعب ایدوب بری (البرز) و جبال (خراسان)
نامیله غرب شمالیدن شرق شمالیه و دیکری دخی (الوند)
نامیله غرب جنوبیدن جهت شرقیه امتداد ایدر . بو طاغلوک
اک مرتفع تپه سی البرز سلسله سنده کائن ۶۴۰۰ متر و ارتفاعنده
کوه (دماوند) در .

ایرانده ذکره شایان اوله رق یالکیز (ارمیه) کولی واردر .
بو کول ۱۳۰ کیلومتر و طولنده اوله رق صوبی اولقدر طوز .
لیدرکه ایچنده هیچ بر باق یشابه من . حاوی اولدیغی انهاردن
دخی روس حدودینی تقریق ایدن (اراس) چایله بحر خزره
جریان ایدن (قزیل اوزان) و (تجنند) چایلری و بحر فارسه منصب
اولان نهر (کارون) ذکر اولنه یلور . افغانستتان حدودنده
کائن (هامون) کولی ایوم ایرانه انتقال ایتشدر .

— اقسام ملکیه —

ایران اون بر ایالتنه منقسم اولوب ایکیسی شمالده و اوچی
غربده و دردی جنوبده و بری وسطده و بری دخی شرقده
کائدر .

شمالده بولسان ایکی ایالتدن اولکیمی (مازندران) ایالتی

﴿ ایران ممالکی ﴾

— احوال طبیعیہ —

ایران نام دیگر لہ ہجستان مملکتی شمالاً قافقاسیہ و بحر خزر و روسیہ نیک ماورای خزر مستملکتی ایلہ و شرقاً افغانستان و بلوچستان مملکتی لیلہ و جنوباً بحر عمان و بصرہ کور فزیلہ و غرباً دخی اناطولی قطعہ سیلہ محدود اولہ رق مساحہ سطحیہ سی بر ملیون النیوز الی پیک کیلومتر و مربعہ و مقدار سکنہ سی ۷ الی ۸ میلیونہ بالغ اولور . بصرہ کور . فزی مدخلندہ (ہرمز) بوغازی بولنوب کور فز داخلندہ کاشن اطہلزدہ اینجو صید اولنور .

ایرانک اک لطیف اولان موافقی قطعہ جنوبیہ سی اولوب فقط اورالردہ بعضاً شدتلی صحیقلر و خطرلی روزکارلر وقوعہ کلور . سمت شمالیدہ بحر خزر جوارندہ دوز بر صحرا امتداد ایدرکہ غایتلہ منبتدر . جهت شرقیہ دہ (صحرای رمل اسود) نامیلہ معروف اولان بابان مشاہدہ اولنور .

ایران مملکتی محصولات نباتیہ دہ پک زنیکنندر . اک لندین میوہلر اوروپایہ ایراندن جلب اولنمشدر . ایرانک بانچہ لرینی تزیین ایدن انواع ازہارک لطافت رنکارنکی بر منظرہ بہشتی ارانہ ایدر . عجم آتلیر قیمتیدر . دوه نقل و سیاحت ایچون بو مملکتدہ دخی پک نافعدر . محصولات معدنیہ سی کثرت اوزرہ

سمنلرنده بلوچلر ، غربده تاجيك دينيلان عجملر ، شرقده هندولر و شمالده هندوكش طاغلرنده يشايان سيه پوشلر بوانوركه بوسيه پوشلره اهالي كافر دخي ديرلر .

افغانستان و ايران وسعت جهتمنده فرقلي ايسه لرده مقدار سكنه لري بري برينه مساوي كيدر . افغانلر قرون وسطاده هندستان و ايرانه شدتلي هجوملر كوستره رك دهشتلي بر صورتده اجراي غارات و فتوحات ايتشلر در .

افغانستان هندستان انكليزي ايله روس نفوذى آلتنده بولنان تركستانك ارسنده بولمق جهتيله اهميتلى برموقعي حائز اولوب انكليزوروسيه نفوذينه منازع فيه اولديغي كورلامكده در . روسيه او شمالدن حدود افقانيه يه مواصلا ايتش و هراته سكرز اون ساعتق مسافه سي قالمشدر . انكليزلر دخي جنوبدن هند شمندو فريني حدود افقانيه يه ادخال ايتشلر در .

﴿ بلوچستان ﴾

بلوچستان قوملق و چوراق بر مملكت اولوب ۳۴۵,۰۰۰ كيلومتر و مربعي مساحه يي و سكرز بوز بيك قدر نفوسى حاويدر و اليوم انكلتره تابعيته داخل اولوب مركز اداره سي كلالات بلده سيدر .

نهرينك صولاديني صهرالر منبتدر . اك مشهور بلده سي
(جلال آباد) در .

(هرات) وياخود (خراسان شرقي) قسمي دخی مقدا
حکومت مستقله صورتده ایدی . کرسیء حکومتی (هرات)
شهریدر . شهر مزبور پک قدیم اولوب حتی اسکندر رومی
طرفدن بنا اولندیغی مرویدر . و یوز بیکه قریب نفوسی
حاوی و مهمور و لطیف بروادیده کائن و متین و مستحکم بر
حصار ایله محاط بر بلده رعنا اولوب تجارتی دخی غایت
واسعدر و قلیچی و حالیری وکل صوبی پک مشهوردر . حرباً
وتجارة درکار اولان اهمیت موقعیه سنه مبنی ایرانیر ایله افغانیر
هرات ملکی ایچون برقاچ دفعه بیلرنده منازعه ایتشیر والیوم
دخی مهم برشهر بولمشدر . هرات ملکنک شرق طرفده ساکن
اولان هزاره لر شیعی بولندقلری سببیله سنی اولان ایماقلره
خصوصت اتمکده درلر .

(میمه) سرحد اوزرنده بر موقع مهمده کائن بولک برشهردر .
افغانستان بر شاه ایله اداره اولمقدهدر . افغانیلر کافه
مسلمان اولوب اکثریت اوزره سنی درلر و کندیلرینی پشتانه
تسمیه ایدرلر . طبیعاً جسور و مشاقه متحمل درلر . بعضاری
خیمه نشین و کوچبه اوله رق یشامقدهدر .

افغان سکنه سنه ملل اجنیه دن دخی قارشمشدر . جنوب

دیگر لریدن جسامتلو اوله رق دارالحکومتی (کابل) شهریدر .
 شهر مزبور غایت کوزل بر موقعه و کثیر الأثمار باغچه لر ایچنده
 بولنوب الشمس بیک نفوسی حاوی وشاهک مقرر و آرامگاهیدر .
 کابلک غرب جنوبیسنده ویوکسک و صقوق بر موقعه
 (غزنه) قصبه سی وارددر . غزنه ملوک غزنویون زماننده
 شهر تکیر آفاق اوله رق سلطان (محمود سبکتگین) ک بنا کرده سی
 اولان ابنیه و جامع لر دن بو کونکی کونده یالکیز انقاض
 قالمشدر .

کابلک جانب غربیسنده مرتفع بر طاغ اتکینده (بامیان)
 قصبه سی موجوددر . شهر مزبور قرینده جنکیز خان طرفندن
 تخریب ایدیلان بر شهر جسم خرابه سی مشاهده اولنورکه
 حاوی اولدیغی اوز ایکی بیک خانه قیالر ایچنده اویولمش اولدیغی
 حالدده حالا باقیدر و جانیننده ینه قیا اوزرنده محکوک و جسا-
 متلو ایکیده هیکل وارددر . افغانستانک و سهند (قندهار)
 شهرینه تصادف اولنور . شهر مزبور یوز بیک نفوسی حاوی
 اولوب دولتک سابق پایتختی واک لطیف واک مرغوب وواسع
 شهریدر . انکلیزلرک ۱۲۵۷ سفرنده اوغرادقلوی هزیمتله
 (خیبر) یکیدی کسب اشهار ایلشدر .

(سیستان) یاخود (سجستان) قطعه سی افغانستانک
 غرب جنوبیه مصادف اولوب علی العموم قوملق و پیا باندن
 عبارتدر . وهامون کولی جواری بتاقلق و یالکیز هلند

و جنوباً بلوچستان و غرباً ایران و شمالاً ترکستان ممالیکه
محدود اولهرق ساحله مالک دکلدر . مساحه سطحیه سی ۹۰۰
یک کیلومتر و مربعه و مقدار نفوسی ۶ میلیونه بالغ اولور .
افغانستان آسیانک اک مرتفع اراضیسندن اولوب (هندوکش)
و (سلیمان کوه) سلسله جبالی ۶۵۰۰ مترو ارتفاعه قدر واصل
اولهرق اوزرلری دائمی صورته قار و بوز ابله اورتلشدر .
غرب جنوبی سمتلرنده بعض چوراق یرلر بولنور ایسه ده
مزاج هوا علی العموم معتدل اولوب هر درلو نباتات دشو و نما
بولور .

مملکت مذکورده ذکره شایان ایکی ایرماق وارددر .
برنجیسی (کابل) چایی اولوب (سند) نهرینه جریان ایدر .
ایکنجیسی دخی (هلمند) چایی اولهرق (هامون) کولنه
منصب اولور . هامون کولی ۱۵۰ کیلومتر و طولنده اولهرق
اطرافی کاملاً سازقندر . متقدمینک (عاریا) بتاقلنی بوکول
اولق کر کدر .

— احوال سیاسیه —

افغانستان باشلوجه درت قطعه بی شاملدر . قسم اول نفس
(افغانستان) و یاخود (کابلستان) ، قسم ثانی (سیستان) یاخود
(سجستان) ، قسم ثالث (هرات) حکومتی و قسم رابع مؤخرآ
الحاق اولنان (بلخ) و (قوندوز) الکاسیدر . افغانستان قسمی

تخمین ایدیله پلور . بونلر ترك هر قنه منسوب اوله رق تاتار
اسم عاميله تسميه قننور وكافه سی اهل اسلامدر .

— جغرافیای تاریخی —

ترکستان کبیر یونانیلرک اسکیتیا دینکلری الکانن معدود
اولوب صفدیان و بختران اسميله ایکی بیوک قطعه بی شامل ایدی .
عربلر زماننده ایسه (فرغانه) و (صفد) و (ماوراءالنهر
Transoxiane) ناميله معروف اولوب (ابن الاشعث) و امیر
(قتیبه) طرفلرندن ضمیمه ملک اسلام قلنمش و صکره لری
(صفاریه) و (سامانیه) و (غزنویه) و (خوارزمشاهان)
حکومتلرینه مقر اولمشدر . وقعه جنکیزیه ده کلیاً خراب
وویران و خاک ایله یکسان ایدلمش ایکن تیمورلنک زماننده
ترکستان مرتبه کمال و معموریه و اصل اولمشدی . فقط او وقتدن
برو امراییننده واقع اولان حسد و شقاق بر طرفدن ازاله
عمران ایدرک دیگر طرفدن دخی اجانبک حرص استیلاسی
اویاندرمش اولوب بومملکتک برمقدارینی چینیلر و افغانلر و قسم
اعظمی روسلر تحت تسخیر و استیلایه آلمشدر .

﴿ افغانستان ﴾

— احوال طبیعیه —

(افغانستان) نام دیگرله کابل شاهلغی شرقاً هندستان

اولشلردر . (بلخ) شهری قدمای جغرافیونک (باقتری) دیدکاری
 شهر اولوب دینانک اک اسکی شهرلرندن بریدر و کبار اولیاء
 اللهدن حضرت ابراهیم ادهم بو شهرده ساحه پیرای وجود
 اولشلردر . شرق جنوبیده (بدخشان) شهری واردر . بدخشانک
 لعلی قرون وسطاده چار اقطار عالمه کوندریلور ایدی .

بخارانک شرق شمالیسنده و سیحون نهری اطرافنده (فرغانه)
 تسمیه اولنان قطعهده (خوقند) خانلی بولنوب بودخی روسیه .
 لولرک دست استیلاسنه یکمشدر .

غرب جنوبیده خوارزم دنیلان قطعه و سیهه نیک اک منبت
 مواقعی حاوی اولان (خیوه) خانلی موجود اولوب التمش
 بیک کیلومتر و صربی مساحتی و ۸۵۰۰۰۰ نفوسی حاویدر
 مقر حکومتی آمودریا قربنده (خیوه) شهریدر .

مشاهیر مفسریندن صاحب الکشاف زمخشری خیوه
 مضافاتندن زمخشر قصبه سنده تولد اتمشدر .

غرور و شجاعتلریله مشهر اولان اوزبکر ترکستانک
 باشلیجه سکنه سیدرلر . عسکرلک ایدنلر و امور ملکیده استخدام
 اولنلر هیپ اوزبکدر . چوبانلقله تعیش ایدن ترکمنلر بحر
 خزر اطرافنده کثرت اوزره درلر . روسیه ایله وقوعه کلن
 محاربه لرده اراز شجاعت و کسب شهرت ایدن قیرغیزلر حوالی
 شمالیده ساکندرلر .

ترکستانک نفوس موجوده سی یدی بچق میلیون قدر

تختنه کیرمش و یوقاروده تعریف اولندیغی و جهله (آسیای وسطی) مستملکاتی تشکیل ایشدر. جبال مرتفعه نك سمت شرقیسنده قالان (قشغر) و یازکنند) الکاسی (ترکستان چینی) نامیله ملحقات چینیه صره سنده ذکر اولمشدی .

(بخارا) خانلی ۲۰۵ بیک کیلومتر و مربعی مساحتی و بر بچق میلیون نفوسی حاوی اولوب کرسیء حکومتی یتش بیک نفوسی مشتمل و تجارتله مشهر (بخارا) شهریدر . بخارا خانلی روسیه نك تحت جابه سنده مستقل بر حکومتدر مشاهیر محدثیندن جامع الصحیح صاحبی اسماعیل بخاری حضرتلریله متبحرین حکمادن ابن سینا نامیله معروف اولان علامه فرید بو شهره منسوبدرلر. فحول حکمای اسلامیه دن فارابی بخارا ملحقاندن بر شهرده تولد ایشدر. بخارانك شرقنده و متقدمیک (صغدیانه) و عربلرک (بلادالصغد) تسمیه ایلدکلی مهرداد (سمرقند) شهری موجوددرکه تیمورلنك زماننده ثروت و آبادانی جهتیله اوروپا شهرلرینه رقابت و حتی مسابقت ایدوب اولوقتلر روی ارضك اك واسع حکومتنه پایتخت اولمشیکن الیوم انجق ۳۶۰۰۰ نفوسه مالک و روسیه بلادی عدادینه داخلدر. مشاهیر مفسریندن ابواللیث حضرتلری سمرقندده مهد آرای شهود اولمشدر.

ترکستانک جنوبنده (بلخ) و (قوندوز) خانقلری و (بدخشان) الکاسی بولنور ایدی که الیوم افغان شاهنك زیر حکومتنه داخل

فقط سائر یرلری علی العموم اووه لاق و منبت اوله رق هر نوع اشجار و اثمار یتیشور . جبال جنوبیه ده آنتون و مکوش و سائر معدنلره تصادف اولنور . (هندوکش) حدود جنوبیه ده و جبال (بلور) حدود شرقیه ده و اقدر . (پامیر) یایلاری یولیتقه جه اهمیت کسب ایتشدرد . بو طاغلردن نبعان ایدن انهار کولار ایچنده غائب اولوب دکزلره قدر واصل اوله مازلر . سیحون یعنی (سیردریا Iaxarte) و جیحون یعنی (آمودریا Oxus) یرلری آرال کولنه جریان ایدرلر . بخارا قربندن گذران اولان (زرافشان) نهری بر کوله قاریشور .

— احوال سیاسیه —

ترکستان سلطنت تیمور به ننگ اندر اسندن برو بر دولت قویه اداره سننده بولنه میوب طوائف ملوک صورتده ظهور ایله اوراده بوراده اعلائی اوای استقلال و حکومت ایش بر طاقم خانقلره منقسم ایدی . خانان مشارالیم مخصوصه و نفاقدن خالی اولیوب اوروپاده اختراع اولنان اسلحه حربیه جدیده بی دخی بیلمدکارندن روسیه او برر برر ممالک ترکستانی ضبط ایدوب بادی امرده خانلری تابعیت شرطیله ابقا و برآز مدت صکره بلاد محمیبه بی بسبتون قبضه حکومتنه ادخال ایلک مسلك سیاسینی اتخاذ ایلدی . الیوم روسیه ننگ تحت جایتنده اولق اوزره یالکز بخارا و خیره خانقلری بولنوب باقیلری طوغری بدن طوغری به نصر فی

بش بچق ملیون تخمین اولمقده در . مرکز حکومتی (سئول)

شهریادر .

﴿ ترکستان ﴾

— احوال طبیعیہ —

ترکستان که بعضاً تاتارستان کبیر و بعضاً توران اسمایله
دخی تسمیه اولنور آسیانک قسم وسطیسندن عبارت اولدیغی
جهتله (آسیای وسطی) و محاط اولدیغی جبال رفیعهدن ناشی یوکسک
بریایلیله مشابه اولسنه کوره دخی (آسیای علیا) ناملریله دخی
مسی اولور . اشبو قطعه شمالاً سیرپایه و شرقاً چین اراضیسنه
وجنوباً افغان و ایران ممالکنه و غرباً دخی بحر خزره قدر متمد
اولور .

بحر خزرده (قره بوغاز) کورفزی حاصل اولوب (نفت)
اطهسی اسمیله برده اطه واردور . ترکستانک سمت شمالیسنی اروا
ایدن بحر (آرال) بر جسماملو کول اولوب مقدا بحر خزر
ایله متصل اولدیغنه ارباب فن قائل اولمقده در . آرال دکزنده
حسابسز اطهر موجودور .

ترکستانک جنوب غربیسنده (خوارزم) استپلری بولنوب
آرال کولی جوارینی بچقد وپایان قوم چوللری قاپلامشدرکه
شرق طرفلرینه قیزل قوم و غرب جنوبی سمتلرینه دخی قره قوم
تعیر ایدرلر .

ساکن اولان (عاینو) لر حلیم و مسافر پرور و قوی البنیه آدم لر
 اولوب هنوز تمدن اتمام شلر در . بنا علیه او قویوب یازمقدن
 محرومدر لر و البسه لر ی آبی بالغی در یسینه آیو پوسندن عبارت
 اولوب آیویه حرمت مخصوصه ده بولنور لر .

ظن اولندیشنه کوره ژاپونیا مالکنده ابتدا چین وقوره
 مهاجرینی توطن ایشلر در . وندیکی (مارقوپولو) میلادک اون
 اوچنجی عصر نده (زیپانغو) یعنی (زیپان ایمپراطور انجی) نامیله
 بو جزایری اورویا په ایلك اول بیلدیرمشدر . اون التنجی عصر
 میلادیده پورتکیز کیمچیلری سواحله یناشوب در حال بر چوق
 میسیونر لر نشر دین ایچون ژاپونیا په طولشدر ایسه ده کندولرینه
 حسن قبول کوسترلیوب حتی علملر نده ایکی دفعه تعقیبات
 و ترضیقات اجرا اولمش و ۱۰۴۸ ده [*] چینلی ایله هولاندالودن
 بشقه ژاپونیا په اجنبی دخولی تحت ممنوعیته آلمشدر . فقط قرق الی
 سنه دنبرو بو ممنوعیت لغو و رفع ایدیله رک ساحل شهر لرینک
 اکثر نده اورویا و آمریکا تجاری اخذ و اعطا ایتکده و پوسنه
 واپورلری و تنعیراف خطوطی اورویا مدینتی بو مملکتته قولایلقه
 ادخال ایتکده در . ژاپونیا لیلرک ترقیات سر یه سی جالب حیرتدر .

قوره . — وقتیه چین ایمپراطور لغنه مربوط اولان (قوره)
 مملکتی ۱۸۹۵ تاریخنده قطعاً آریلوب حکومت مستقله اولمشیکن
 ۱۹۰۴ سنه منده ژاپونیا نک تحت جابه سنه کیرمشدر . نفوسی

ایدوب حتی بر معبدده بر قاچ درلو آیین اربانک عبادت ایتسنه
ممانعت ایتزلر .

ژاپونیا یالکز باشنه بر مملکت اولغله اهلنسی وحدته
آلیشوب از قدیم اقوام ساثره ایله اختلاطی اصلا استمزلر و ژاپونیا لینگ
غیری بی تحقیر ایدر لر ایدی . فقط عصر اخیرده اوروپا ایله
کمال کرمی ایله عقد مناصباته باشلامش لر و او تاربخدن اعتباراً
ترقیات مدینه خصوصنده فوق العاده موفقیات کوستر مشلردر .
بو کون اوروپا لورمیشتمک و بلکه آنلری کچمک هوسنده درلر .
زراعت اک محترم اولان صنعتلریدر . اعمال ایتدکاری پورسلن
اوانی و بیاض سلاحلر و طونج مهمولاتیله لاقه روغنی اوروپاده
تقلید ایدیله مامشدر . کندولری ذکی و چالیشقان و قوم مشولری
اولان چینیلردن زیاده حسن طبیعت صاحبی اولوب بو کونکی
کون صنایع و معارفده اوروپا قدر ترقی ایتشلر و تلسقوپ
و ترمومتر و ساعت کبی دقیق شیلردن ماعدا مکمل زرهلی
کیلر و هر نوع اسلحه حربیه اعمالنه باشلش لردر . تحصیله میل
و مرقلری چوقدر . هله حسن خط دنیانک هر طرفندن زیاده
ژاپونیا ایلر و لشدر . اکثر کاهنلر بر قاچ اوروپا لسانه آشنا
اولوب اوروپانک تاریخ و فنوندن دخی بی بهره دکلدرلر .
قادیئر و چو جقلرک پیوکلرینه اطاعتی و باخصوص تدبیر
منزل خصوصنده قادیئرک غیرت و همتی و علی العموم جمعیتک
حسن اخلاقی شایان تحسین اولان مواددندر . یز و اطه سنده

— حکومت، مذهب، سکنه، اخلاق —

(میقادو Mikado) ژاپونیانک امپراطوری و رئیس روحانیسی اولوب کندوسنه تبعهسی طرفندن فوق‌العاده احترام و رعایت اولنمقده در . فقط یقین وقته کلنجیه قدر کندوسی کیوتوشهرنده اقامت ایلیهرك اداره ملکیه و عسکریه (یدو) شهرنده مقیم طایقونک یدنده اولوب (دایمیوس Daimios) تسمیه اولنان اعضای خاندان ایله مشترکاً مصالح دولتی رؤیت ایتیکده ایدی . مؤخرآ میقادو طایقونی اورته دن قالدیره رق عنان حکومتی بالاستقلال ید اداره سنه آلمش و کیوتو شهرینی ترك ایله توکیو شهرینه نقل سریر ایشدر .

ژاپونیهاده بودها و (سینتو) مذهبلی اک زیاده منتشر اولوب بودها مذهبنه سمالک اولانلر اکثر در . سینتو مذهبی اربابی تعدد آلههیی تجویز ایدوب اسکی قهرمانلره و بی نوعه خدمتلی سابق ایدن قدمایه ایکنجی درجهده معبود نظریله باقهرق عبادتلیرنی دخی یالک زبونلره حصر ایدرلر ؛ و میقادولری قدمای قهرمانان سلاله سندن معدود اولوب کندولرینی عوام ناس معبودلرک تصاویر مجسمهسی اعتبار ایدرلر . بو مذهب ژاپونلرک اک قدیم مذهبیدر .

ژاپونیهاده ارباب مذاهب کمال سربستی ایله اجرای آیین

(فوقوزی) معبدی جواریندہ بر چاک واردرکہ دپادہ آندن
 بیوکچاک کورلماشدر . بوشہری اوروپالولر (میاقو) دخی
 نسیمہ ایدرلر . ہواسی لطیف وحفظ صحتہ پک الویرشلی اولماقہ
 شہر مزبورہ ژاپونیانک جنتی دیرلر .

ینہ (نیپون) اطہسندہ دولتک الیوم پایتختی واک بیوک
 بلدہسی اولان (یدو) نام جدیدہ (توکیو To-kyo) شہری
 بولنورکہ (۱,۶۶۰,۰۰۰ نفوس) دنیانک اک جسم واک لطیف
 بلادندن معدوددر . زقاقلر منتظم وپک کوزل و تمیزدر . سابقا
 (طایقون Taicoun) یعنی ایمپراطور وکیلنک سرای دالکشاسی
 حالا مشاہدہ اولنور .

بولنردن ماعدا نیپون اطہسندہ کیوتونک اسکاہسی ودولتک
 ایکنجی بلدہسی اولان (اوزاقہ) ایمانیلہ (۸۲۰,۰۰۰ نفوس) اہالی
 طرفندن حرمت روحانیہ مظهر اولان (نارا) شہری مشہوردر .
 (یوقوہاما) شہر جدیدندہ دخی اوروپا و آمریقایلر طرفندن
 کلیملو اخذ واعطا وقوع بولور .

کیوسیو اطہسندہ (ناغازاکی) شہری بولنوب شہر مزبور
 ابتدا اجنبی دخولتہ مساعده اولنان محلدر . حتی مدت مدیدہ
 چین و هولاندا تجارندن بشقہ شہر مزبورہ کیمسہ کیرہ مزدی .
 سیقوق اطہسندہ (توقوشیا) اسکاہسی شہرندہ در .

یزو اطہسندہ واقع (خاقوداد) شہرندہ اوروپایلر خیلی
 تجارت ایدرلر .

منبت دکل ایسه ده اهالی به زراعت نظاماً بر بورج اوله رق تحمیل ایدلدیکندن سعی و غیرت طبیعت ترابه غلبه ایدرک هر در او محصول بتشمکده ویا الکز صرپ جبلار زراعت و حرانندن محروم قالمقده در .

ژاپون اطهرلی منطقه معتدله ده ایسه ده مزاج هواری علی العموم بارد و دکز یقین اولوق حسبیله روز کارلی و رطوبتلی و موسم شتاده رعد و برق یومی و فورته و زلزله کثرتلی ایسه ده ینه هوا سالم و صحیحدر .

آلتون و کوش معدنلری نادر دکدر . باقر آلتونله مخلوط اوله رق مملکتک اک بیوک منبع ثروتیدر . اهالینک تعیشی پر نیج ایله اولوب حبوبات سائر مه چوقلق اعتبار اولماز . فقط هر در او میوه و سبزه نشو و نما بولوب آرمود ایله پورتقال نهایت درجه ده پیور . ژاپونیا لیلر چوق حیوان بسلیوب باق و سبزه ایله قناعت ایدرلر .

— مشهور شهرلر —

ژاپونیا ایمپراطورینک سابق مقری (کیوتو Kyoto) شهریدر . شهر مزبور (نیپون) اطه سننده کائن و ساحل بجره قریب اوچیوزاللی بیک قدر نفوسی مشتمل اولوب معارف و صنایع مرکزی و بر چوق معابد و مدارس و بر نفیس سرایی محتویدر . (بودها) نک غایت جسم بر هیکنی حاوی اولان

بحر اصفرده (کیا اوچٹو) اراضی آلمانیا و پچیلی کوفزنده
(وای های وای) اراضی دخی استبحار صورتیله انکلتزه
اداره سنده در .

﴿ ژاپونیا مملکتی ﴾

— احوال طبیعیه —

ژاپونیا مملکتی آسیانک شرقنده و بحر محیط کبیر اورته .
سنده برچوق اطه لردن عبارتدر مساحه سطحیه سی ۴۱۷۰۰۰
کیلومتر و مربعی مقداری اولوب اهالیسی دخی ۴۸ میلیون قدر
تخمین ایدیلور .

جزائر منبورونک دردی اگ مهم اولوب (نیپون Nippon)
که هسندن یوکدر و (کیوسیو Kiou-siou) و (یوزو Yéso)
و (سیقوک Si-kok) اسملیله تسمیه اولنورلر .
(لیوکیو) اطه لریله (فورموز) اطه سی محاربه اخیره اوزرینه
چیندن ژاپونیا به یکمشدر . (قوریل) اطه لری ژاپونیا نیکدر .
ژاپونیا اطه لری نیک همان کافه سی طاعلق اوله رق جبالک
اکثریسی دائمی صورتده بوز وقار ایله مستورددر . وولقانلری
دخی پک چوق اوله رق اکیوکسکی (فوزی یاما Fousi-yama) در .
ژاپون جزائرینی پک چوق نهرلر اروا و اسقا ایتکده
ایسه لرده بویلری قیصه در . اراضی کوهستان اولق مناسبتیله پک

و غیرتی و درون مملکت کز مهترینه امپراطور طرفندن مساعده اولنان صائر اوروپا سیاحلرینک روایاتی و انکلیز و فرانسز و آلمانیا حکومتلرینک مداخلاتی و چین اسانندن مهم کتابلرک نقل و ترجمه سی چینی اوروپایه ایجه طامشدر .

چینلیر درت بیک بشیوز ییلدن برو جمعیت منتظمه ملیه هیئتنه کیردکلری مورخین طرفندن بالاتفاق نقل اولنه کلشدر . یکریمی ایکی سلاله مختلفه دن ایکیوز اوتوز سکرز فغفور صره صیله بو مملکتده فرما نفرما اولشدر .

چین ایچون بوسنه لرده بر دور جدید ترقی آچیلشدر . فرانسه ایله انکلیزه عسکرلرینک ۱۲۷۶ سنه سی (*) پکین شهرینی ضبط ایتلری بو قومی کندولریله عقد مناسباته اجبار ایتکلر مرقوملر دخی اوروپانک تأثیرات مدینه صیله اکتساب معارف ایلیه جلری امید ایللمکده در . ایوم ساحلده و داخلده یکریمی بلده اوروپا تجارتنه کشاده درکه بعضارینه صورت منتظمه ده اوروپا پوستهلری ایشلمکده و پکیندن مانچوریه یه طوغری سبیریا تیموریولنه التصاق ایدن شمندوفر جهات سائر یه دخی توسیع ایللمکده و تلغراف خطوطی دخی دنیانک کغلبه لک قومی حاوی اولدیغی حالده عزلت و نسیان عالنده بشامق ایستیان خطه چینک اخبار و حوادثی اقطار سائر عالمه نشر و تبلیغ ایللمکده در .

— جغرافیای تاریخی —

یونانلیلر ایله رومالیلر چین مملکتینک احوال جغرافیہ سنہ
 دائر غایت ناقص وغریب صورتہ معلوماتلری اولوب عربلر
 بعد الحجره ماوراءالنہر قدر توسیع ملک ایلدکاری صرہده چینک
 احوالی دخی تحقیق ایدوب ابتدا بلادالصین اسمیله اوروپالیلره
 بیلدیرمشلردر. قرن اولده (حجاج) بن یوسفک وزارتی و بنی
 امیهنک خلافتی اثناسنده امیر (قتیبہ) معیتله چین اوزرینه قوه
 عسکریه اعزام قلمش ایسهده سیف اسلام داخل حدود چینده
 موفق و نائل ظفر اوله مامشدر. ازمنه متوسطهده تاتاردن قره
 ختاییلر شمالدن هجوم ایله چینی ضبط ایلوب مؤخرآ غربه
 طوغری آقین ایدرک یراشدکارندن بتون مملکتہ (خطای)
 اسمنی براتشاردر.

چین حکومتی برچوق عصرلردنبرو تاتار و مغول و مانچور.
 لرك النده اولوب ایوم حکمران اولان سلاله دخی مانچوردر.
 چنکیزخان یدنجی قرن هجریده چینی دخی ضبط اتمکله حفیدی
 (قبلاى) خان (خانبالغ) شهربنی تزین ایش و اجبی سیاح
 و تجارینه حسن قبول کوسترمشیدی انک زمانده چینه کیدن
 سیاح مشهور و ندکلی (مارقوپولو) بوقطه نك احوالنه دائر
 اوروپایه براز معلومات و یرمش و پورتکیز کیجیلرینک سواحلی
 تفتیشلری و اوننجی عصردن برو قتولیک میسیونرلرینک مهاجمه

تحصیل علمہ رغبتی زیادہ در . چونکہ عالم اولیان کیسہ دولت خدمتندہ قولانلمز علمک اک کوچ قسمی دخی آنرجه لسان واملا ایله حسن خطدرکہ اکال تحصیل ایله اجازتنامہ آلمق ایچون برچوق امتحانلر ویرمک لازمکولور .

مانچوریلر جسور و متکبر و جنسکاوردرلر . حتی بوندن ایکی عصر مقدم چینی تسخیر ایتمکله ایوم حکمران اولان (چینگ) سلالهسی مانچوریه لیدر .

مغوللر عرق اصهرک مادر بدرلر . اوائلده مغوللر بر قاج دفعه خونریزانه بر صورتده بر عتیقک قسم اعظمی استیلا ایلشلر ایکن (آتیللا و جننگیز و تیمورلنک) بو کونکی کون غایت حلیم و صافدل و مسافر پرور بر قوم اولوب خیمه نشین اولهرق یشامقده درلر .

مغولستان و ترکستان و مانچوریا سکینه سنه علی العموم تاتار اسمی ویریلور . تبث اهاالیسی دخی غایت دیندار اولوب بزم دیار مزده ارککلرک کوردکلری ایشلرک کافه سنی قادینلر کوردرلر . چینیلر عصر اخیرہ کانبجه قدر مملکتلرینه اجنبی قومیزلر ایدی . بو کونکی کونده اون طقوز اسکله لرینی برای تجارت اجنبیلره کشاد ایلشدرلر . اشبو اسکله نرده جمعا ۱۲۹۷ قدر اجنبی مغازه و دکانی اولوب اشبو مغازه لرده یکریمی بکی متجاوز دول اجنبیه تبعه سی اخذ و اعطا ایتمکده درلر . تبعه مر قومهنک چوغی انکایز و ژاپوندر .

اسلافه دخی الوهیت صفتی اسناد ایدہ رک مہبودلینہ پک چوق
 قربان کسر لر . فقط تا اوسہ وشامان مذہب لری یوما فیوما
 تدنی بولقدہ در . دین اسلام چین و مغولستانک بعض یرلریلہ
 ترکستان چینیدہ منتشر در .

قتولک و پروتستان میسیونر لری ساحلہ یقین اولان بلادہ
 نشر دینہ چالش مقده در لر . چینیدہ مذاہب مختلفہ اربانک سربستجہ
 اجرای آیین ایتسنہ مساعده وارد ر .

— سکینہ و اخلاق —

چین سکینہ سی عرق اصفردند ر . چینیدہ کوزل اولوق ایچون
 اچیق آلین و اوفق برون و کوچک و مائی کوز و بیوک قولاق
 و سیاه و اوزون صاچ و مربع الشکل سیماہ مالک اولوق لازمدرہ
 کندیلری نازک و و قورو صلح جو و چالشقاند لر . بعض صنعتلرہ
 وال هنر لرنده اور و پالیرہ بیلہ تفوق ایدوب مدنیتلری پک اسکی
 اولدیفی حالده ازمنہ اخیرہده اصلا ترقی ایتماشدر . چونکہ
 اعمالتہ ہنوز ماکنہ قوللائیوب ال و دستکاہ ایلہ ایش ایشا لر .
 معمولات صنایع لرندن غایت کوزل منسوجات حریرہ و صوفیہ
 و مرانفوز لغہ متعلق اوانی بیتیہ و بعض مصنوعات مہدنیہ و تزیننیہ
 حقیقہ حیرتفزادر .

فادینلرک ایقلرینی قابلرہده صیقشدیروب بونلری یوریمکدن
 محروم ایتک عادت لرنند ر .

هندستانده اليوم جارى اولان صنف اصولنى الفنا ايلمسى
جهتيله پك چابوق انتشار ايتمش و بعض خصوصاتده برهمن
عقائدينه معارض اولغله هندستانده فرجه بوله ميوب چينه
پكمشدر .

كتاب دينيلرى برى سنسكريت وديكرى پالى لسانى اوزره
يازمش اينكى نسخه اساسيه دن عبارتدر . بومذهب اربابى بودانك
دائما انسان شكلنده عبده سنه كندىنى كوسترديكينه واليوم (دالاي
لاما) ده تشخص و تاسخ ايلديكينه معتقددرلر . بونلرك
پيشوالرينه (لاما) تسميه اولنور . اراضى مقدسه لرى تبتدر .
(دالاي لاما) يعنى لامارك بيوكى مذهبك رئيس روحانىسى اولوب
اقامتگاهى (خاصه) شهربدر .

برده (قونفوجو Confucius) نام حكيمك حكمت
نظريه اوزرينه وضع ايلديكى (شانغقى Chang-ti) مذهبي
واردركه حكمدار ورجال دولت واهل معارف هپ بومذهبه
سالوك ايدرلر . بونلر وحدانيت الهيه قائل اولوب معبد
و پيشوالرى بوقدر .

اوچنجى مذهب تا اوسه مذهبي اولوب بومذهبه سالك
اولانلر تعدد آلهه بى تجويز ايدرلر و قوره شبه جزيره سنده كثر
اوزره بونلورلر .

بودهى مذهبك برشعبه سى دخی مانچوريه ده منشر اولان
شامان مذهبي اولوب شامانلر اشخاص تاريخيه يعنى كبراي

موجود در . تبت حدودندن ایچرو بشقه مذهبندن کیمسه
کیره من .

بوسنه انکلیرل هندستانندن تبتہ دخول ایله رک جایه لرینی
وضع ایتمشدر .

بوتانه . — بوتان همالایا طاغری اره سنده و احوالی
مجهول اوفق بر مملکت اولوب بعض جغرافیون بو مملکتی
هندستانندن حد ایدرلر .

— مذهب —

چینیلرک قسم اعظمی هجرت نیوهدن ۱۳۰۰ سنه قدر
اول هند طوائف ملوکندن برینک مخدومی (شاکمونی
Çakya-Mouni) نام حکیم ابداع ایلدیکی (بودهی) مذهبنه
سالکدر .

شاکمونی نک لقبی (بودا یاخود بودها Bouddha) اولغله
مذهب مذکور مؤسسک اسمیله مسمی اولمش و ایوم ۳۹۰ میلیونه
قریب عبده سی اولدیغنه نظراً نزد بنی بشرده زیاده منتشر
بولمشدر . بودی مذهبک اصول و عقایدی حقیقه هند علمای
اصلامیه سی بر خیلی وقتدبرو کسب معلومات ایتمشرسده
اوروپا حکما سی یا لکیز عصر اخیرک اواسطنه طوغری کتب
بودهی نک ترجمه سندن صکره وقوف حاصل ایده یلمشدر .
بو مذهب (براهما) مذهب عتیقنک اصلاح اولمشی اولوب

دخی بالنسبه آذر . مرکز اداره سی (موکدن Moukden)
و مشهور لیانی (پور آرتور) در .

مغولستانه . — مغولستان چین دولتك قسم وسطی
شمالیسندن عبارت اولوب (نفس مغولستان) ایله (خانهای)
حکومتی و (چونغاریه) و (قوقونور) الکارینی محتویدر .
(خانهای) حکومتک مقری (اورغا) شهری اولوب (چونغاریه)
نک بر قسمی روسیه استملک ایلمشدر .

سیریا حدودنده واقع (مایماچین) شهری چینلیلر ایله روسلر
بیننده محل تجارتدر . بوقطعه ک مهمور اولیوب اکثر مواعی
خیمه نشین عشاثر ایله مسکوندر .

ترکستانه یعنی . — ترکستان چینی خطه چینک سمت
غربیسی اوله رق مغولستاندن غوبی چولیه فصل و تقریق
اولمشدر . مشهور شهرلی (یارکند) و (قشغر) شهرلیدر .
مقری (ایلیچی) شهری اولان (ختن) خانلی ترکستان چینیده
داخلدر .

تبت . — تبت یاخود (تبت) مملکتی همالایه طاغلی
ارهسنده غایت مرتفع بر مملکتدر . شهرلی نادر اولوب اکثریا
طاغ تپهلرنده معابد اطرافنده برطاقم کویلرک اجتماعندن حاصل
اولمشدر . بو مملکت بودهییلرک ارض مقدسه لری اولدیغندن
هرسنه برطاقم ذوات برای زیارت (لحاصه) شهرینه کلورلر .
شهر مزبورده (دالای لاما) یعنی رئیس روحانینک سرایی

(صوچٹو) و (هانغ چٹو) بشریوز بیکدن زیاده نفوسی حاوی
بیوک و مشهور شهرلر در .

نانکیکنک جنوبنده (شانفهای) شهری واردر که اوروپا لیلر
شهر مزبورده کلیتو اخذ و اعطا ایدرلر وینه ساحلده (فوچٹو)
(ونغ پو) و (قانون) بلاد مهموره لری اوروپا تجارتک مجراسیدر .
قانون شهری بر میلیونه قریب نفوسی جامع اولوب چین
حکومتی طرفندن اوروپا تجارتنه ابتدا شهر مزبور کشاد
اولمشدر . ایوم دخی بیوک تجارتگاه و صنعتگاهدر . قربندن
جریان ایدن (سی کیانغ) نهری تجارت داخلیه سنی احیا ایدر .
قانون کور فزی قارشوسنده ماقالو اطه سی پورتیکیزلر کدر .
وینه او جوارده انکلهه مستملکاتندن (هونغ قونغ) اطه سی
وارحرکه (ویقتوریا) اسمنده یکی بر شهر جزیره مزبوره پی
شنلندیر مکدهدر .

بحر چینده کاشن (حاینان) اطه سی نفس چیندن صاییلور . (فور
موز) اطه سی ژاپونیا به انتقال ایشدر .

مانچوریه . — مانچوریه مملکتی نفس چینک شمالنده واقع
اولوب (لیااو) اسمنده بر نهرک ایاقلریله ریان اولمقدهدر . روسیه لولر
مانچوریه پی درت بش سنه اول (۱۹۰۱) استیجار صورتیله چیندن
آلهرق اقصای شرق حکومتنه الحاق ایلمشدر ایدی .
بومملکتک مزاج هواسی چین قدر صیجاق اولیوب اهلایسی

خوش و لطیف ایسده داخل شهرده لطافتدن اثر کوريله من .
 زقاقلری طار و غیر منتظم و خانه ودکانلر اوفاق و چیرکین بر
 طاقم ابنه دن عبارتدر . فرانسه وانگلتره عسکرلری متفقاً ۱۲۷۶
 سنه سی (پالقاو) محاربه سنده چین اردوسنی مغلوب ایدهرک
 (پکین) شهرینه داخل اولمشلردی . پکینه الیوم چینلیلر
 (شون تیان Chun-thian) دیرلر وقتيله تاتارلر (خانباغ) تسمیه
 ایدرلر ایدی . ساحلده (تین چین Tien-tsin) شهری (۷۵۰۰۰۰)
 نفوس) پکینک اسکله سی متابه سنده در . بری شمالدن دیکری
 جنوبدن پچیل کورفرینک مدخانلی محافظه ایدن (پور آر تور) و
 (وای های وای) مستحکم ایمانلری چین و ژاپون محاربه اخیره سنده
 ژاپونیا لیلر طرفندن ضبط اولمشیدی .

چینک اکثرت نفوسی حسینله کرک ساحلده و کرک داخلده
 یوز بیکدن زیاده سکنه یی حاوی بر چوق شهر و قصبه لری
 وار ایسده بوراده اک بیوک و مشهورلرینی و باخصوص اوروپا .
 لولر ایله مناسبات تجاریده بولنانلری ذکر و تعداد ایله اکتفا
 ایده جکز .

پکینک جهت جنوبه سنده و نهر آغزنده (نانکین) شهری
 بولنور . شهر مزبور وسعت و معموریت جهتله دولتک ایکنجی
 بلده سی عد اولنوب بر وقتلر چین فقفورلرینک مقر و آرامگاهلی
 اولمشدر . اطراف و جوانبنده کاش و یانغ چه کیانغ نهرینک
 صولادینگی ترلارده کثرت اوزره چای و کتان حاصل اولور .

هوانغ هو ویاغچه کیانغ نهر لریله ریان اولارق وقتیله شمالاً
 ۲۶۰۰ کیلومتر و طولنده و بعض برلری سکز طقوز مترو قدر
 ارتفاعنده بر دیوار جسیم و قدیم ایله محفوظ اولوب بودیوار
 (مانچور) و (مغول) طوائفک هجومنی منع ایچون یا بلش
 ایسه ده قبائل مزبوره بر قاچ دفعه چینه تجاوز واستیلا ایلمش لر
 دیوار مذکورک چوق یری ایوم خراب اولوب بعض ایزلری
 قالمشدر. نفس چین اون سکز ولایته منقسم اولوب بونلردن
 آلتیسی ساحل بحرده و آلتیسی سرحده متصل و دیگر آلتیسی
 دخی بتون بتون داخلده در [*]

مشهور شهر لر . — چینک پایتختی و چیلی ولایتک
 مرکزی پکین شهریدر . شهر مزبور پیو نهری قربنده واقع
 اولوب شمالی و جنوبی اسمیله ایکی قسمه انقسام ایدر . اصل شهر
 دائراً مادار یکر می یدی کیلومتر و یه بالغ اولارق بر بچق میلیون
 نفوسی شاملدر . قلعه دیوار لرینک طیشارودن منظره سی پک

[*] ساحل بحرده اولان آلی ایالت (۱) چیلی Tchi-li (۲) شان
 تونغ Chan-toung (۳) کیانغ سو Kiang-sou (۴) چه کیانغ
 Tché-kiang (۵) فوکین Fou-kien (۶) قوانغ تونغ Kouang
 toung . و سرحده متصل اولان آلی ایالت (۱) قوانغ سی Kouang-si
 (۲) یون نان Yun-nan (۳) سه چوان Sé-tchhouan (۴)
 قانسو Kan-sou (۵) شنسی Chensi (۶) شانسی Chan-si .
 و داخلده بولنان آلی ایالت دخی (۱) هونان Ho-nan (۲) فان هوی
 Ngan-hoei (۳) کیانغ سی Kiang-si (۴) هوپه Hou-pé (۵)
 هونان Hou-nan (۶) قونی جو Koue-tcheou ایالت لریدر .

آغاچنك محصولندن غوملاق اعمال وياغلى بر آغاچدن موم
يايق اوزره بر نوع ياغ استحصال اولنديغى كې بال مومى
آغاچنك بسليدىكى بوجكار دخی بركتلى بال مومى حاصل
ايدرنر. خرما ايله كرستهسى انشاآنده كشيرالاستعمال اولان
بامبو اشجار طويلهسى مبدوادر .

چينده حيواناتك همان هر نوعى بولنور. دوه وصيفير وفيل
بو مملكته نافع يوك حيوانلريدنر . جنوب غربيه قوتس
وياق تعبير اولنان طاغ صيفرلى مشهوردر . قوقلرى قيمتلى
اولان قاپلومباغلهر ساحلده چوقدر . رنگلى قوشلر وبالقلر
دخی نادر دكلدر . بو مملكته اپك بوجكى پك چوق محصول
ويروب چينك اپك اخراجاتى عصرمزده اپك پاسه منى خيلى
نزىل ايتش ايدى .

— تقسيمات ملكيه —

مملكه مذكوره اداره بر طاقم قسملره متفرقدر : (نفس
چين) و (مانچوريه) حكومتلى جهت شريقيده و (مغولستان)
و (تركستان چينى) و (تبت) و (بوتان) حكومتلى دخی جهت
غربيده بولنورلر .

نفس ميه . — نفس چين بش مليون اوچيوز پك كيلو
مترو صربندن عبارت اولوب اك منبت و اك كوزل و اك غلبه لك
قسمدنر . چونكه ۳۲۰ ميليون نفوسى حاويدنر . بو مملكه

(قوصو) کولی دخی مشهوردر . مغول اسانده (نور) کول
دعکدر .

چین مملکتک شرق حوالیسی غایت کوزل وواسع صحرائ
ومنت اووهرله بعض بوکسه جک تپهر و لایعد و لایحصی
چایلر و قنالرله قاپلامش اولوب نقوسی عقله حیرت ویره جک
درجده کثیر و جمله سی زراعت و فلاحته کمال همت وغیرتله
ساعی و مقدمدر .

شمال وغرب طرفلرنده مرتفع طاغیر ایله منت صحرائ
بری برلرینه قارشمش اولوب وسطده دهشتلی بیابانلر بولنور که
اک جسمی (غوبی) چولیدر . مملکت مند کوره نک محصولات
معدنیه سی کثرتلیدر: پلاتیندن ماعدا صنایعه استعمال اولنان
معدنک اکثری موجود اولوب نفیس کاسه لر اعمال اولنان
پورسلن ایله لاجورد بویاسی اوروپا صنایعی مخیر براقشدر .
قطعه مزبور نک بلاد خارهنده قوه انباتیه همان کره
ارضک اک مهمور اولان محالرینه مساویدر . حبوباتدن پرنج
تعدی عمومیده اک زیاده داخل اولوب پرنج حاصل اولیان
یابس موقعلرده بغدادی و قوقوروز و سورغو اسمنده بر نوع
داری نشو و نما بولور . شکر قامشی غایتله رواجلیدر . چیوید
وتون و پاموق و چای وتوت نک چوقدر . توت آغاجلرینک
ایکی نوعی واردر که بری بزم یلدیگمز کبی پیراقلر یله اپک بوجکی
تعیش ایدر و دیگرینک قبوغندن کاغذ اعمال اولنور . ورنیق

ممالک چینک اک جسم اولان انہاری بحر محیط کبیرہ منصب اولور . اولا (عامور) نہری قسماً روسیہ ایله چین میانده حد فاصل اولدقدن صکرہ ساخالین اطہسی قارشوسمنده (طاراقای) بوغازنده دکزه منصب اولور . ثانیاً (هوانغ هو) یاخود صاری نہر ، ثالثاً (یانغ چه کیانغ) یعنی مائی نہر چینک اک منصب ارا . ضیسنی صولادقدن صکرہ دکزه دوکیلورلر . (هوانغ هو) نہرینک صاری دینلسنه سبب ججراسنده صاری طوپراق بولمغله صویہ قاریشہرق رنکنکنک صاری اولسیدر . یانغچی کیانغ نہرینک آغزی اوتوز کیلو مترو قدر کنیش اولدیفندن کیلر ۱۷۰۰ کیلو مترو قدر جهت علیاسنه کیده بیلرلر و طولی بشیبیک کیلو متروندن زیادہ اولوب چینک اک بسوک نہریدر واروا و افاضہ ایلدیکی اراضی غایتلہ منبتدر . بویکی نہری بری برینہ وصل ایدن بر جسم قنال واردر کہ بیک ییل قدر ایالات شمالیہ ایله قطعہ وسطیہ بیننده واسطہ مواردہ اولمشدر . پایخت اولان پکین شہری قربندن جریان ایدن (پیہو) نہری دخی پچیلی کورفزینہ منصب اولور .

چین دروننده بر چوق کولار واردر کہ دکزه آقیوب بر طاقم انہارک صویله دائمی صورتده بسالینورلر . بونلردن بری (لوب) کولی اولوب (تاریم) نہری اشبو کولہ منصب اولور . تاریم نہری (قشغر) و (یارکندا) اسمندہ ایکی آیاقدن حاصل اولمشدر . ماوی کول معناسنه اولان (قوقونور) ایله

طاغیر بومملکتی عادتاً دنیاك سائر قطعه لرندن آیرمش و بوجهتله
چینیلر منتهای آس-یاده مناسبات و مدنیت بشریه دن محروم
قالملر ایدی. قطعه مذکوره نك سواحلنده (قوره) شبه جزیره سیله
(پجیلی کور فزندن و (قانتون) قویندن ماعدا کیرندی و چیقندی
بوقدر .

ایمان و الاچان

آسیانك وسط یا یلاسنی تشکیل ایدن جبال رفیعه که کره
ارضك اك و سه تلی چیقندی سیدر چینك جانب غربیسنده
کومه لشمشدر . او جسم یا یلانك شمال طرفی (کنتی Kentéi
(و (تانغ نو) و (آلتای) طاغیریه و غرب طرفی جبال سماویه
مهناسنه اولان (تین شان Tien-chan) طاغیریه و جنوب
غربیسی (قره قوروم) طاغیریه و جنوب طرفی (قوان لون
Kouan-lun) طاغیریه حاصل اوله رق (بلور) طاغیری
منتهای غربیسنده و (قین گان Kin-gan) جبالی دخی جهت
شرقیسنده کائندر .

(پامیر) دخی تسمیه اولان بوجسیم کومه دن شماله و شرقه
و جنوبه بر طاقم سلسله لر تشعب ایتشدرد . شمالاً سیریا داخلنه
طوغری (ژابلونوی) و (استانووی) طاغیری و شرقه طوغری
بویند بویه (پهلنغ Peling) و (نانلنغ Nan-ling) طاغیری
متمد اولور . (قره قوروم) جبالندن جهت جنوبیه به متفرع
اولان همالایه طاغیری کره ارضك اک مرتفع تپه لرینی حاوی
اولوب سطح بچردن سگز بیک سگز بوز مترو ارتفاعه قدر
واصل اولور لر .

مشغولند. بهادر اقله مشهور اولان نوز کیلردنخی کثرت اوزره در. بونلردن ماعدا تاتار و ترک و ابازه و عجم و چرکس دخی واردر. اهلینک اکثریت اوزره مذهبری اسلام اولوب بعضلری دخی خرسیاندر.

﴿ ممالک چین ﴾

— احوال طبیعیہ —

(چین) امپراطورانی نامیله معروف اولان کشور جسمی قدمای جغرافیونک (چین و ماچین Gog et Magog) و عربلرک بلادالصین و فارس-یلرک (خطا) و (ختن) اسمیله یاد ایلدکلری اقلیم و سعیدر. بوقطه نک جانب شمالیسی سیریا مملکتی و عامور نهری ایله و جانب شرقیسی بحر ژاپون و بحر اصفر و بحر چین ایله و جانب جنوبیسی هند چینی و هندستان الکلریله و جانب غربیسی دخی ینه هندستان و افغانستان و ترکستان مملکتلریله محدود اولوب اراضیسنک مساحه سطحیهسی ۱۱ بچق ملیون کیلو مترو مربعنه و مقدار سکنهسی ۳۴۰ ملیون نفوسه بالغ اولدیغندن مملکت مذکوره کره ارضک غلبهک و کثیر النفوس محلی اولوب سیریلدن صکره دخی اک واسع یریدر. جانب شرقیسنده بولان دکز ایله جوانب ثلثه سنی احاطه ایدن یوکسک

(مکریلیه Miègrélie) قطعه سی بویالتک براز شمالند در .
 اوچنجیسی (ابازه) ایالتیدر که مقری ساحل بحرسیا هده کاشن
 (صخوم قلعه) در .

دردنجیسی (شیروان) ایالتیدر که مقری (باکو) شهری اولوب
 (شکی) و (شماخی) شهرلری بلاد مشهوره سندندر . شماخی اوچ
 درت سنه اول برزلزله ده کلیاً خراب اولمشیدی . باکوشهری
 (۱۱۲۰۰۰ نفوس) بحر خزر ساحلنده مستحکم و تجارتگاه
 براسکله اولوب بحر خزرده ایشلیان واپور قومپانیاسنک مرکزیدر
 نفت و پترول منبعلریله کسب اشهار ایلمشدر .

بشنجیسی روان ایالتیدر که مقری (روان) شهری اولوب
 (نخجوان) و (کنجه) نام جدیدله (الزابتیول) (واخسینه)
 و (مکری) یاخود (علیکساندروپول) بلاد مشهوره سندندر .
 ساحل بحرده (باطوم) شهریه (قارص) و (اردهان)
 بلدهلری حدود غربیه قریبدر . اوروپالیلر قافقاسیه
 (ترانسقو قازی Transcaucasie) یعنی ماوراء جبال قافقاس
 تسمیه ایدرلر .

بوقطعه ده ساکن اولان اهالی برعرقدن اولق اوزر هملل
 مختلفه آیرلشدر . اک مهم قبیله کورجیلر اولوب حسن سیماری
 و تناسب انداملری جهتیه بونلر و جبال قافقاس ساکنه مند
 اولان چرکسلر عرق ایضک منشای قیاس اولنورلر . بوسیدن
 عرق ایضه سلاله قافقاسیه دخی دیرلر . ارمنی اهالی تجارتله

دنیلان جبال رفیعہ مشہورہ ایله محاط اولوب بوجبالک (البرز) [۶۵۰۰ متر ارتفاع] و (قازبک) و سائر تپہ لرندہ دائمی صورتده قار و بوز اگسک اولدیغندن شمال سمتی علی العموم صفوق اولور . جنوب و وسط سمتلری ایسه دوز وهواسی معتدل اولغله اقالیم معتدله ده نشو و نما بولان نباتات و اشجار اوراده دخی حاصل اولور . تورانک روایتیجه قصه نوح علیه السلامده مشهور اولان (عرات) نام جدیدله (اکری) طاغی ایران سرحدنده کاشدر .

بو قطعہ نك مهم نهري (قور) چایدر که (اراس) صوبيله دخی براشدکن صکره بحر خزره منصب اولور واروا ایلدیکی (قره باغ) صحراری محصولداردر . قافقاسیه نك مساحه سطحیه سی ۴۷۰ پیک کیلومتر و مربعندن زیاده اولوب مقدار نفوسی دخی سکز میلیون قدر تخمین ایدیور .

بو قطعہ شمیدیکی حالدہ بر قایح ایالته منقسم اولوب اقسام قدیمه سی بونلر ایدی : برنجیسی (کورجستان Géorgie) ایالتیدر که مقر اداره سی قور نهري اوزرنده کاش و یوز التمش بیکدن زیاده نفوسی حاوی (تفلیس) شهریدر . شهر مزبور بتون قافقاسیه قطعہ سنک دخی مرکز حکومتی اولوب پوتیدن باکویه کیدن شمندوفر خطی اوزرنده در .

ایکنجیسی (ایمرتی) ایالتی اولوب مقری (قوتایس) شهریدر . ساحلده کاش (پوتی) شهری اودیبارک اک ایشلک اسکسیدر .

کفایت ایدور . بو ایکی شمندوفر خطنک آسیای داخلجه فوآندی
بحسابدر .

هنوز شمندوفر یاپله میان برلره روسیه حکومتی منتظم
پوسته یولاری کشاد ایتشدر . اوروپا سرحدنده واقع اورنبورغ
شهری قیرغیز دیاری یولارینک منهایسیدر که اورادن صکره
شمندوفرله اوروپانک هر طرفنه نقلیات ممکندر .

اشبو ممالک سکانی کافه مسلمان اولوب زراعت و تکثیر
حیوانات ایله مشغولدرلر . اک مشهورلری اولان قیرغیزلر ایری
وقوی البنیه آدملر اوله رق بیکارله آت یتشدر مکده درلر . ارال
دکزی ایله بحر خزر میانده ممکن اولانلره (ترکن) تسمیه
اولور که اکثریبی عشیرت حالنده یشامقده در . اسان عثمانینک
منشای اولان ترک یعنی چغتای اسانی اقوام مذکورنک تکلم
ایلدگری اساندر .

— قافقاسیه مستملکاتی —

روسیه نک آسیا مستملکاتندن اولان قافقاسیه قطعہ سی بحر
خزر ایله بحر سیاه میانده اکللی بر برزخدن عبارت اولوب
شمالاً اوروپای روسی و شرقاً بحر خزر و جنوباً ایران الکاسندن
فصل و تفریق ایدن (اراس) چایی و غرباً اناتولی و بحر سیاه
ایله محدوددر .

قطعہ مذکورنک سرحد شمالیبی (قافقاس Caucas)

خزر سواحلندہ کائن قراسنو وودسق (Krasnovodsk) اسکله سندن
 الیوم (قیزیل عورت) و (کوک تپہ) و (عشق آباد) و (مرو) و
 (بخارا) و (سمرقندہ) اوغرایہرق بعدہ ایکی قولہ انقسام ایله بری
 طاشکندہ و دیگر ی خوقنددن کچہ رک اندیجانده منہی اولور بر
 تیمور یولی انشا و تمید ایش و سرحد ایرانیدہ کائن (سرخس)
 بلد عتیقندہ وضع مبانی حکومت و ملحقات افغانیہ دن (پنجده)
 و (ذوالفقار) موقعلرینہ اطالہ دست مجاوزت ایلیوب اون بش
 یکر می سنہ اول آسیای جنوبیدہ کی انکلترہ نفوذینہ قارشو کلککہ
 باشلامشدر .

اشبو شمندوفرہ (ماوراء خزر) شمندوفر ی تسیمہ اولنوب
 دہا مہمی درت سنہ اول (۱۹۰۱) ختام بولان (سیریا)
 خطیدر سیریا شمندوفر ی اوروپا سرحدندہ (چلیابنسق) استا
 سیونندن بدہ ایله اومسق و طومسق و قراسنو یارسق و ایرقوچق
 و چیتا و خاریندہ اوغرایہرق ولادی و وستوقدہ منہی اولور .
 و خاریندن بر شعبہ آریلہرق پچیلی کورفزندہ پورآرتورہ
 کیدر . طولی آلتی بیگ کیلو متروذن زیادہ در . بو
 شمندوفر سایہ سندنہ ایصسز یرلر شمنلککہ باشلامش و آیلرجه
 سورن مسافہلر اینانلیہ جق درجہ دہ قیصالمشدر . موسقوادن
 بحر محیط کبیرہ اون اوچ کوندہ کیدلمک ممکن اولمشدرکہ وقتیلہ
 بلکہ سنہلرہ متوقف ایدی . مغولستان حجاجی یدی سنہ دہ حج
 ایدر ایکن قریہلری شمندوفرہ بقین اولانلرہ شمدی بش آلتی آی

مذکور خانقلردن اک بیوکلی اولان بخارا و خیوه خانقلری
ایوم حکومتلرینی محافظه ایتشلردر .

شرق و جنوب سمتلری مستننا طوتلدینی حالده بو مملکت
دوز و جسم بر ییلا اولوب اراضیسی علی العموم منبت و مرعاری
کثیر اولدیغندن محصولات زراعیهسی مینول و آت و قوبون
ودوه کبی حیواناتی غایت چوقدر . آران کولنه اقان (آمودریا)
و (سیردریا) نهرلری بو دیاری اروا ایدرلر .

آسیای وسطی مستملکاتک مرکز ادارهسی ۱۵۶,۰۰۰
نفوسی حاوی و روسیه نك آسیاده برنجی بلدهسی اولان (طاشکند)
شهر جسمی اولوب (چکند) و (قوچله) شهرلری دخی بلاد
مشهوره سنددر . مستملکاتک بر قسم مهمی اولان (قیرغیز)
کشور جسمی (طورغای) و (سمپالاتسق) و (آقولنسق)
قطه لری دخی حاویدر .

اشبو حکومته مؤخرآ الحاق اولنان (فرغانه) ایالتی واردر که
مقر حکومتی (خوقند) [۵۴۰۰۰ نفوس] شهری اولوب (اندیجان)
و (سمرقند) و (خجند) معروف بلده لریدر .

ماوراء خزر تسمیه اولنان قطه نك بلد مشهوری (مرو)
شهر عتیق در .

روسیه حکومتی آسیاده تزید قوت و تأید سطوت ایتک
فکرینی پک آشکار ایدوب بوللرک تنظیمه جدآ اعتنا ایتلکده و بو
واسطه ایله امر تجارتنی دخی ترویج و تسهیل ایتلکده در . بحر

واقع اولوب ایرتمی عصرک اوخزینه طوغری حکم ونفوذلرینی توسیع وتأیید ایلدیلر . اول وقتده غرب جنوبیده (توران) حکومتی قائم اولوب پایتختی وبلکه او دیارک اک مهمور بلدهسی ایرتیش نهری اوزرنده کائن (ایسکر) ویا (سیر) شهری اولمقله مملکتک اسمنی بو شهره نسبتله سیریا تسمیه ایلدیلر دیو قورتامبر جنرافیاسنده محرر ایسهده سیریا کلهسی روس اساننده صفوق وپوزلی معناسنه مستعمل اولان لغدن مشتق اولدیغی تحقیق قلمشدر .

حالبوکه روسیه ایلر سرعت و سهولته توسیع ملک ایدوب عامور نهری صحرا لرینی ومانچوریه و مغولستانک بعض اقسامنی وترکستانی دها یقینلرده دائرة اطاعته آلهرق سیاحین و حکمالری بو ممالکک احوالی تفنیش و وسائل ترقیاتی استحصال اینکده درلر .

— آسیای وسطی مستملکاتی —

آسیای وسطاده ازمنه قدیمده (توران) اسمیله مسمی ومؤخرآ بر طاقم مستقل خانقلره منقسم اولان ترکستان نام دیکرله تاتارستان کبیر اوچ بیچق ملیون کیلومتر و صربنده بر قطعه وسیعه اولهرق قسم اعظمی روسیه دولتنک ید تسخیرینه کچوب

بودھی و پتپرستدر . غراب جنوبینک ترکستانہ قریب اولان
یرلری اہالیسی مسلماندر .

سیریانک محصولاتی یاغ و دری و کورک و توقال کبی شیلر
اولوب اہالینک روتی ایسہ قویون و کچی و آت و رهن و صیفیر
کبی حیواناتدن عبارتدر .

سیریانک ہر طرفندہ پوستلر ایشلدیلور و موسم شستادہ
نقلیات قیزاقلر واسطہ سیلہ اجرا اولنور . عامور نہری آغزندن
اورال طاغلیری جوارندہ اوروپا خطوطیلہ اتصال ایدر براوزون
تلغراف خطی تمدید اولنمشدر کہ شعبہ لری ژاپون و چین
ممالکنہ دخی داخل اولور . اک مهم یول بو کون سیریا شمندو
فریدر . یاز موسمنده اوبی کور فزینہ بر چوق بالقجی کیلری
بریکور ۱۲۹۵ تاریخندہ اسوج معلمنندن (نورد نسکیولد)
نام سیاح اسوجدن حرکت و بتون بحر منجمد شمالیدہ روسیہ
وسیریا سواحلی کشف ایلیوب بہرنک بوغازندن بحر محیط
کبیرہ دخول ایلہ اوروپا و آسیایی بحر آ و دائرآ مدار طولاشہرق
ینہ ممالکنہ عودت ایتشدر . معلم مومی الہک سیاحتندن روسیہ
تجارتجہ بر خیلی منافع حاصل اولشدر .

سیریا ممالکی اوائلدہ (اسکیٹ Scythes) و مغول قبائلیلہ
مسکون اولوب یونان و رومالیلر زمانندہ مجہول ایدی . حتی
ہجرتک اونجی عصرینہ قدر روسلرہ بیلہ معلوم دکل ایدی .
روسلرک بو الکیاہ ایلک سفرلری ۹۰۴ (میلاد ۱۴۹۹) سنہ سندہ

استخدام اول نورلر . (کاختا) شهری چین ایله کلیتو تجارت ایدر . چیتا شهری معروفدر . (لیتورال) یعنی ساحل ایالتی بتون بحر محیط کبیر ساحلی بونیه امتداد ایدرک یا قوچقه ایالتی کبی قلیل نفوس اولوب یوز کیلومتر و مربعنه آنجق درت نفوس اصابت ایلر . واشبو ساحلک قسم جنوبیسی عامور ایالتنی تشکیل ایدر بلاد مشهوره لری (او قوچقه) و (نیقولاینسق) و (ولادی - ووستوق) در . (نیقولاینسق) عامور نهری آغزنده بوانه رق (ولادی ووستوق) دخی قوره حدودینه قریب اولوب هم پوسته واپوری موقفی وهم سیریا شمندوفزینک منهامیدر .

روسیه لیلر عصر اخیرده چین مالکندن مغولستان ومانچوریه وچونغاریه ولایتلرینک بعضی مواقعی اشغال ایله متعدد نقطه لره استحکام وپرمکه سعی ایتمکده درلر . ساخالین اطه سی دخی ید اداره لینه یکم شدرد .

سیریانک حاوی اولدیفی بش بچق ملیون قدر نفوسک اکثریسی تاتار جنسنه منسوبدر . (قالموق) طائفه سی وچیندن آلتان مالکنده ساکن (مغول) و (مانچور) طائفه لری و او بی نهری جوارنده صید ایله کچیمان (اوستیاق) طائفه سی و (نیسی) و (لنا) نهر لری آره سنده ساکن (طونغوز) قبائلی و (لنا) سطح مائلنده (یاقوچ) طائفه سی و منهای شرق شمالیده (چوقچی) طائفه سی و (باسقیر) و شمالده (صموئید) قومی بو جسم الکایی قابلامشلردر . بو طوائفک مذهب لری دخی مختلف اولوب بر طائقی

بر نوع کیمیک قیزاق چکیمک ایچون استعمال اولنور . بیوک
نهرلرک اطرافنده کثرت اوزره فیل و سائر ایری حیوانات
مستحاضه لری واردر که اکثریا دری و اتلری ضایع اولامشدر .

اموال سیاسیه — بومملکت (سیریا) و (واقصای شرق)
قسلرینی حاوی اولوق اوزره اداره درت بیوک حکومهته
منقسم اولوب برنجیسی (طوبولسوق) حکومتیدر که مرکز اداره
سی ایتیش و طوبول نهرلرینک موقع اجتماعنده کاشن (طوبولسوق)
شهریدر . جنوبده (اومسوق) شهری دخی بولنور .

ایکنجیسی (طومسوق) حکومتی اولوب مرکز اداره سی
(طومسوق) شهریدر (۵۲۰۰۰ نفوس) .

اوچنجیسی (ایرقوچقه) حکومتی اولوب (یاقوچقه)
(ینیسه یسوق) ایالتلرینی دخی حاویدر . مشهور شهرلری (ایرقوچقه)
و (قراسنویارسوق) و (یاقوچقه) بلده لریدر . ارقوچقه شهری
بایقال کولی ساحلنه قریب و روسیه ایله چین میاننده تجارت
مرکزیدر (۵۱۰۰۰ نفوس) . یاقوچقه ایالتی سیبریانک شمال
شرقی به طوغری اک صفوق و اسکانه غیر قابل اولان واقعنی
محتویدر .

دردنجیسی (اقصای شرق) حکومتی اولوب عامور
ولیتورال و ماورای بایقال ایالتلرینی حاویدر . (ماورای بایقال
Transbaikalie) ایالتنک مقری (نرجنسوق) شهریدر . سیریا به
تبعید ایدیلانلر اکثریا بو شهرده کوش و قورشون معدنلرنده

ایلیهرك و دوز يرلرده اكثرثيا طغيان ايدهر ك دكزه واصل اولور لر . شمال سمتلری بوزلی بلوطلر آلتنده مستور ایصنر یابانلردن عبارتدر كه دائمی صورته قیشك حكم شدیدنن قورتلزلر .

سیریا دنیانك اك صفوق قطعه سیدر . سنه نك قیم اعظمنده زر لر و كولار و ایمانلر منجمددر . یاقوچقه دهه ۶۲ درجه عرض شمالیده كانون ثانیك حرارت وسطیه سی - ۴۳ درجه اولوب مقیاس الحراره نك - ۶۰ درجه دن آشاغی تنزل ایدیكى كورلمشدر .

موسم شتا طقوز اون آی امتداد ایدر . ایام صیف ایسه آزلغیله برابر نسبتسز درجه دهه صیحاق اولوب [*] اووقت اغاچلر یاپراقلمغه باشلر . مواقع جنوبیه دهه وسواحلده مزاج هوا اولدجه معتدل و اراضی منبت و محصولداردر .

روسیه ایچون سیریانك اهمیتی معادن ایله پوستی قیمتی حیواناننده در . آتون و كوش و تیمور و باقر و كور معدنلریله بعض ذیقیمت احجار بولنور . سمور و قوندوز و تلیكى وزردوا و بونلره مماثل كورگلی حیوانلر كثیر اولدیغی كبی بیان صغیرلری و شمالده قطب آییری چوقدر كلب ایله رن تسمیه اولنان

---

[۱] نوزك حرارت وسطیه سی + ۱۹ درجه اولوب حرارت صیف ایله برودت شتا آره سنده کی فرق درجات دخی ۸۸ راده لرنده اولمغه سیریانك هواسی اك سرت واك شدید هوادره .

زینه طوغری (ژابلونوی) و (استانوی) یاخود بوزلی طاغیر
مند اولور .

قامچاتقا نیم جزیره سنده بشیک متر و ارتقاعنده (قلیو چوسقوی
Klioutchevskoi) اسمنده بر وولقان موجوددر .

جبالک وضع طبیعی سندن ناشی انهارک همان کافه سی بحر
منجمد شمالی به آقار : (اوبی) و (نیسه ی) و (لنا) نهرلری
کچی . اوبی نهرینه (ایچیم Ichim) و (طوبول) آیاقلرندن حاصل
اولان (ایرتیش Irtich) ایرماغی دخی منضم اولور . نیسه ی
نهرینک (طونفوز) اسمنده بولنان ایرماقلرندن برینک (عانقارا)
نام آیاغی باقال کولندن ظهور ایدر . (نیسی) نهری بشیک
و (اوبی) و (لنا) نهرلری دخی دردر بیکدن زیاده کیلومتر و
طولنده درلر . انهار ثلثه مذکوره جسم بتاقلقلردن کچهرک
صوارنده اکثریا بوزپارچهلری بولنور .

جنوبده کائن (بالخاش) و (باقال) و (ایسیقول) کولارینه
دخی بر طاقم نهرلر آققدهدر . (باقال) کولی ایکیبیک کیلو
متر و محیطنده اولوب دکزه مشابعت کامله سی وارددر . اورال
نهری بحر خزره و (عامور) نهری بر خیلی مسافه سبیریا ایله
چینه حد فاصل اولدقدن صکره بحر محیط کبیره منصب اولور .
سبیریانک منظره طبیعی سی فکری توحیش ایدر . متعدد
وواسع نهرلر بعضاً یشیل اورمانلری و بعضاً مدهش بتاقلقلری
طولاشرق و بعضاً جسم استپلر میانده برطاقم اوفق کولار پیدا

اوروپای روسی بی آسیای روسیدن فصل و تفریق ایدن اورال صره
 طاغریله اورال نہری و بحر خزرک قسم شمالیسندن عبارتدر .
 مساحتہ سطحیہ سی ۱۲ میلیوندن زیادہ کیلو مترو مربعی
 تقدیر ایدیلہرک بو حسابجہ بتون اوروپادن دھا بیوک اولدیغی
 اکلاشینور . فقط ساکنہ سی آنجق ۵/۶ میلیون ایلہ ۶ میلیون
 آرسندہ در .

قطعہ مزبورہنک شمال دکزی سواحلی غیر منتظم اولوب
 آسیانک اک شمالی موقعی اولان (چلیوسکین) برونی کبی
 چیقندیلر و (اوبی) و (نیسہی) و (تیمور) کورفزلی کبی
 کیرنتیلر چوقدر . (لیاخوف) اطہری فیل مستحاثاتیلہ مشهوردر .
 بحر محیط کبیر ایچنہ سیریادن (لوپاتقا) برونیلہ نہایتنور
 وقامچاتقا اسمنده بر شہبہ جزیرہ اوزار . ولوپاتقا برونی
 قربندہ جنوبہ طوغری زنجیر کبی (قوریل) اطہری تمتد اولوب
 جزایر مذکورہنک اوائلدہ یکدیگرینہ متصل اولدقلر فنا ثابتدر .
 (ساخالین) اطہسی جوارندہ کوزل صیدکاهلر وارددر . سیاح مشهور
 (بہرنک Beering) ک وفات ایتدیکی بہرنک اطہسی قامچاتقایہ
 قریبدر . اورپانتال یعنی شرق برونی سیریایی بہرنک بوغازندہ
 منتهی قیلار .

سیریانک طاغری اک زیادہ سرحدلر دہ در . غربندہ (اورال
 طاغری جنوبندہ (آلتای) و (آلاتو) و (طانقنو Tang-nou)
 و (کنتی Kentei) طاغری بولنوب بو طاغردن بہرنک بوغاز

— آسیانک اقسامی —

(روسیہ ممالکی)

روسیہ دولتینک آسیا قطعہ سندہ اولان ممالکی الیوم ادارہ
(سیریا) و (اقصای شرق) و (آسیای وسطی) و (قفقاسیہ)
اسملربلہ درده منقسمدر . مساحہ سطحیہ سی ۱۷ میلیون کیلومترو
مربعہ و مقدار سکنہ سی دخی ۲۳ میلیون نفوسہ بالغ
اولور : [*]

— سیریا و اقصای شرق قطعہ سی —

اصوال طبیعیہ — سیریا آسیانک قسم شمالیسی کاملاً احاطہ
ایتمشدر . حدودی شمالاً بحر منجمد شمالی ، شرقاً بہرنک بوغازی
و بحر محیط کبیر ، جنوباً ممالک چین و ترکستان ، غرباً دخی

[°]	مقدار نفوس	مساحہ سطحیہ	کیلومترو باشنہ نفوس
سیریا	۴,۶۹۵,۰۰۰	۹,۵۲۷,۰۰۰	۰,۵
آقصای شرق	۱,۲۸۵,۰۰۰	۲,۹۹۴,۰۰۰	۰,۴
آسیای وسطی	۷,۷۲۱,۰۰۰	۳,۵۰۱,۰۰۰	۲
قفقاسیہ	۹,۲۵,۰۰۰	۴۷۲,۰۰۰	۱۹
بحر آرال و خزر		۵۰۶,۰۰۰	۰
یکون	۲۲,۹۵۱,۰۰۰	۱۷,۰۰۰,۰۰۰	

اشعه نثار انتشار اولشدر . فقط فنون و معارف اوروپايه انتشار
ایده لی آسیایی ترك ایلمشدر .

دین مبین محمدی منشای اولان غرب ستمگرنده منتشر
اولوب خرسیتیانلر اناطولی و قفقاسیه و صیریا و هندستان الکارندن
بشقه یرلرده بولمزلر . چین و ژاپون عمالکننده وحدانیت خدایه
قائل اولان (قونفوجو Confucius) نام حکیمک مذهبی
خواصه منحصر قالمشدر . بت پرست آیینلری آسیاده پک چوقدره :
مثلا هندستانده براهما مذهبی و بلوچستانده مجوس مذهبی و بونلره
مائل مذاهب اربابی کثرت اوزره در .

آسیاده تکلم اولنان السنه عربی و فارسی و ترکی و اشبو
اویچ لساندن حاصل اولان عثمانلی لسانیه هندی و پالی و چین
و ژاپون و مغول و روس و تاتار الی آخره لسانلریدر . زنده
وسنسکریت لسان قدیملری الیوم تکلم اولنماز .

طاغلرده بونور . دومر آسیا چولارینک اک قیمتی مکاریلریدر
عرب آتلی مشهوردر . جهات شمالیهده سمور وتلیکی وزردوا
کی کورک حیوانلری چوقدر .

— سکینه —

آسیانک نفوسی ۷۷۵ میلیون قدر تخمین ایدیاور . بونلردن
نصف غربی ایله بعض مواقع شمالیهده ساکن اولانلر عرق
ایضدن و نصف شرقی ساکنی عرق اصفردندر . هندولرک
اونلری اسمر ایسهده اشکال وجهیهلریله تناسب اعضالری
عرق ایضدن اولان اقوام سائرمیه مشابه اولدیغندن آنلردخی
عرق مزبوردندر . وکذا عرب و ترک و ترکن و عجم و اوزبک
و افغان و بلوچ و کورجی و کرد طوائفی جمله بو عرقه منسوبدر .
جانب شرقیده ساکن مغول و مانچور و چین و هننام و قوره
وتبت و ژاپون و سیریا سکینه سیله صموئید و طونغوز قبائلی عرق
اصفردندر .

آسیای وسطی سکینه سنه علی العموم ترک دینورکه قاتار و مغول
هپ ترکردر .

آسیا مهد انسانیتدر . چونکه مهاجرت ویا استیلا طریقیه
روی زمینی قایلایان انسای بشر آسیادن ظهور و خروج
ایلشدر . آسیا مطلع آفتاب مدنیتدر . چونکه علوم و صنایع
ومذاهب و الحاصل تون انواع فیض و معرفت آسیادن اور و پایه

حاصل اولان چيويد ودارچين و سیر و کافور و پوک چوق کوی
بولنان هند انجیری و اشجارندن اعلا کرسته حاصل اولور تک
اسمنده بر نوع آغاج و پورتقال و پیراقلری پیوک و میوه
و صالقمیری چوق اولوب موز تسمیه اولنان اشجار معروفه
ورایحه طیبه سی اولان صندال آغاجی و قهوه و پرنج و شکر
قامشی وافیون حاصل ایدن خشکاش و سائر اشجار نشوونما بواور.
قطعه مذکور نك غرب طرفلرند زیتونلکر و باغیر چوقدر.
واولحوالیده ساقز وتره منتی آغاجلری و سروی و کراز و قابیسی
و شفتالی و انجیر اشجاری بولنور و آسیانک بو سمی پک محصولدار
اولوب اور و پاده حاصل اولان هر نوع حبوبات آنده دخی برکت
اوزره حاصل اولور. قطعات شرقیه سنده دخی چای و پرنج
کثرت اوزره در.

آسیانک جنوب طرفلرند مختلف الانواع حیوانلر بولنوب
بر طاقلری میون و فیللردر که فیللرک مشهورلری سیلانده در.
دیگریده کرکدان و آرسلانلره غانج نهری بتاققلرند کثرت
اوزره بولنان قیلانلردر. و پاپاغان و طاوس و سلون و تمساح
و قاپلومبغه بو طرفلرده چوقدر. بصره کور فزیله سرندیب
اطه می سوا حانده اینجو صید اولنور. و ایپک بو جکاری همان
هر طرفده یشار. قیرمن بوجکی (Cochenille) دخی حوالی
جنوبیه ده محصول و پرر. توپلرندن شال و سائر ذیقیت قاشلر
اعمال اولنان کچیلره مسک کدیلمی آسیانک و سطنده کائن

صولری دخی بحر محیط مزبورہ منصب اولورلر . بحر محیط
 ہندی بہ ہند چینی ایلہ ہند میانندہ آقان (براہماپوٹر - Brahma-
 poutre) نہریلہ (غانج Gange) نہری و عمان کور فزینہ آقان (سند)
 یاخود (اندوس) نہری و بصرہ کور فزینہ دو کیلان و فرات
 و دجلہ نک تر کبندن حاصل اولان (شط العرب) نہری منصب
 اولور .

بحر سیاہہ (قیزل ایرمق) و بحر خزرہ (اورال) نہری
 و (ارال Aral) دکزینہ دخی (آمودریا) نام دیگرلہ (جیحون)
 و (سیردریا) نام دیگرلہ (سیحون) نہرلری دو کیلورلر .
 بحر خزر ایلہ آرال دکزی جسامتلو کوللردر . بونلردن
 ماہدا آسیادہ (بائقال) و (بانخاش) کوللری و (ہامون) و (ارمیہ)
 و (وان) کوللریلہ سوربہدہ (بحر اوط) و آسیای صغرادہ
 (طوز کولی) مشہوردر .

— آسیانک محصولات —

آسیادہ قیمتی احجار کثرت اوزرہ اولوب باشلو جہلری
 یاقوت و فیروزہ و الماسدر و بعض موقعلردہ آلتون و باقر
 معدنلری بولنور و بر چوق استیلردہ کثرت اوزرہ طوز
 مشاہدہ اولنور . بو قطعہ نک مواقع جنوبیہ سی غایت منبت
 اولوب ہلہ ہندستانک محصولات ارضیہ سی اوروپا جہ غایتلہ
 شہرت قزاقمشدر . اورالردہ خرما و محصولندن مائی رنگ

توران حدودندہ کائن (سایانسق) طاغلریله و جنوب جہتی ہمالیہ
طاغلریله محدود اولوب شرقاً و غرباً دخی چین طاغلریله
پامیر جبال آره سندہ صیقشمشدر .

بوصلسلہٗ جسمہنک طوروس طاغلرندن (جبل لبنان)
متشعب اولور .

عمرات تپہسندن جنوبہ طوغری (کوه الوند) متوجہ
اولورکہ جبال مزبورہ (سلیمان کوه) اسمیلہ مسعی اولدقدن
صکرہ ہندوکشہ کسب اتصال ایدر .

جبال بلوردن دخی جہت شرقیہ (ہمالیہ) و (قرہ قوہ)
روم) صرہ طاغلری آریلورکہ بونلردن ہمالیہ جبال کرہ
ارضک اک مرتفع نقطہ لرینی حاوی اولوب فروعی ہندچینیک
وسطندن بالورور (بورو Bourou) بروندہ منہی اولور .

— آسیانک نہر و کولری —

بحر منجمد شمالیہ (اوبی Obi) وینسی (Yénissei) و (لنا
Léna) نہر لری منصب اولورلر .

بحر محیط کبیرہ (عامور) نہری ساخالین اطہسنک قارشوہ
سندہ دکزہ دو کیلور . چین طاغلرندہ نبعان ایدن (ہوانغ
هو) یعنی صاری نہر و (یانغ چی کیانغ) یعنی مائی نہر و ہند
چینیدہ پیدا اولان (مہ قونغ Mekong) و (منام Menam)

اولوب مشهور شهرلری از میر و بروسه و حلب و بیروت و شام
و بغداد و ارضروم و طبرزون بلده لریدر .

ایکنجیسی قافقاسیه قطعہ سیدر که روسیه اداره سنده اولوب
مقر حکومتی تفلیس شهریدر .

اوچنجیسی ایران حکومتیدر که مقر حکومتی طهران شهریدر .

دردنجیسی افغانستان قطعہ سی اولوب مرکز حکومتی

کابل شهریدر .

— آسیانک طاغلی —

اطهر دکنزدن بھرنک بوغازینه قدر امتداد ایدر جسیم
بوسلسلهٔ جبال واردر که آسیایی غرب شمالی و شرق جنوبی
اوله رق ایکی قسمه تفریق ایدر . بوسلسله اناطولیده (طوروس)
نامیله بدء ابدہرک عرارات تپہ سندن ایرانه البرز نامیله داخل
و صرہ سیله جبال خراسان و (هندوکش) و جبال بلور
و (آلتای) طاغلی اسملرینی آلہرق سییریاده (استانوووی)
و (ژابلونوی) اسمیله بھرنک بوغازینه قدر متمد و واصل اولور .
بوسلسله نک مرکزی آسیای علیا تعبیر اولتان و آسیانک
وسطانده کومه نمش اولان جبال رفیعہ دن حاصل اولان کبیر
یایلادر که روی زمینده بوندن کنیش اراضی مرتفعه یوقدر
(۶۴ میلیون کیلومتر مربعی) . بوجسیم یایلانک شمال طرفی

اداره سنده و بحر چينه ساحل اولان قسمی دخی فرانسیز
اداره سنده در وسطه (سیام Siam) اسمیله مستقل بر حکومت
قالشدر .

ایکنجیسی هندستان نیم جزیره سی اولوب غایتله معمور
و کثیر النفوس و مدنیاتی قدیم بر البادر . هندستانک قسم
اعظمی انکاتره اداره سنده و بعض پرنسلیکر دخی وار ایسه ده
اکثریسی انکاتره نیک زیر جایه سنده در . فرانسیز لاله پور تکیزلرک
دخی بر پارچه ملکاری واردر . مشهور شهرلری (قالکوته)
و (بومبای) و (مدراس) در .

اوچنجیسی (بلوچستان) مملکتی اولوب ایوم انکاتره
اداره سنده یکمشدر مرکز حکومتی (کلات) شهریدر .
در دنجیسی عربستان یا خود جزیره العرب الکامی اولوب
بعض موقعلری چول و بعض محللری منبت بر مملکتندر .
وقتیله بر عتیقک نصفندن زیاده سنی قلیچنه بیون اسکدیرن
ونشر انوار معارفله مدنیت حاضره نیک شعاع اولنی او یاندر مغه
بو قدر همتلری سبق ایدن قوم عرب بورادن ظهور ایتشدر .
جزیره مذکوره نیک بیوک بر قطعه سی حکومت سنییه تابعدر .
مشهور شهرلری مکّه مکرمه و مدینه منوره و صنعاء و جدّه
و مسقط و عدن بلده لریدر .

آسیانک غربی سمتنده درت قطعه واردر . اولکیسی
اناطولی مملکتیدر که تاریخ قدیمک اک معروف بلادینی حاوی

مانچوریه) و (چونغاریه) ولایاتک روسیه اداره سینه کیرن
 قطعہ لری سبیریاہ ملحقدر . مشهور شهر لری (ارقوچق)
 و (طومسق) و (ولادی ووستوق) و (اومسق) بلده لریدر .
 و سہ طده (ترکستان) و (تاتارستان) و (آسیای وسطی)
 و (آسیای علیا) نام لریہ مسعی اولان قطعہ وسیعہ بولنورکہ
 دینانک اک مرتفع اراضیسی اولوب قسم اعظمی روسیہ اداره .
 سنہ و سمت شرقیسی چینہ و حوالیٰ جنوبیہ سی افغانستانہ یکمیش
 ویا لکیز (بخارا) و خیوہ نام ایکی حکومت محافظہ استقلال ایلشدر .
 بخارا و طاشکند و خیوہ و سمرقند بلاد معروفہ سندندر .

شرق سمتندہ ایکی قطعہ وارددر . بری (ژاپونیا) ممالکی
 درکہ (یزو) و (نیپون) و (کیوسیو) و (سیقوق) اطہ لرندن
 متشکل اولوب مقر حکومتی (توکیو) شهریدر . (اوزاقا) لیانی
 غایتلہ ایشہ لیکدر ژاپونیا لیر صنایع و معارفده اوروپا لیرہ
 یتیشیورلر قورہ یارم اطہ سی ایوم ژاپونانک زیر جایہ سنددر .
 ایکنجیسی (چین) ایمراطورانی اولوب وسعتی روسیہ دن
 آز ایسده نفوسی ۳۶۰ میایونی متجاوز وروی ارضده کاشن
 حکوماتک کافہ سندن زیادہدر . چینک مدینتی پک قدیمدر .
 مقر حکومتی (پکین) شهریدر . عصر اخیرہ قدر چینلور
 ممالکتلرینہ اجنبی قویملر ایدی .

جنوبی سمتندہ درت قطعہ وارددر . برنجیسی (ہند چینی)
 قطعہ سی اولوب بنکالہ کورفزینہ ساحل اولان قسمی انکلز

طبیعت بو دیارده پک بپوک تبدلار اظهار ایتکده در . مثلا قسم
 وسطیسی جسم بر یابلادن عبارت اولوب اک مرتفع طاغیر
 بو یابلانک جوانب اربعه سنی قوشا مشدر . جنوبی سمتده
 غایت واسع و منبت بر طاقم اووملر موجوددر . جنوب غربیده
 چولار و صیحاق بادیهلر و شمالده بتاقلقلر و سنهک قسم اعظمده
 اوزر لرندن قار و بوز اکسیک اولمیان طاغیر و بعض یرده
 (اصتپ) تعبیر اولنان سکنه سز و ایصم سز بیابانلر و بعض یرده
 دخی حد سز نهایت سز قیرلر بو قطع هک مبانیت اقلیمه بر
 نمونه در .

آسیا قطع هک سمت شمالیسی غایتله صفوق اولوب مواقع
 جنوبیه سی دخی علی العموم صیقا قدر . وسطده بولنان جبال
 رفیعه جوارینک دخی عرض درجه لرینه نسبتاً برودتی زیاده در .
 مساوی عرضده آسیا قطع هک عمومی اعتباریله اوروپادن ده
 صفوق در .

- آسیانک تقسیمات سیاسییه سی -

آسیا قطع هک سی اوزن ایکی قسمه تقسیم اولمشدر .

شمالده روسیه اداره سنده اولان (سیریا) اقلیم جسمی
 موجود اولوب جسامتجه اوروپادن بپوک اولدیغی حالده شدت
 برودتن آنجق بش آلتی میلیون نفوسه مالکدر . چیندن

میلیون ۱۶۰ یک کیلومتر مربعه مساویدر که اوروپا ایله
افریقا مجموعندن ده واسعدر .

آسیا دکنزلینه برطاقم اطلر صاحلمشدر . بحر منجمد شمالیده
سیبریای جدید) یاخود (Liakhov) جزائر مجتمعه سی
واردر که صفوق وغیر مسکوندر جزیره مذبوره ایله بهرنک
بوغازی میانده (ورائفل Wrangel) اسمنده بر ارض خالی
کشف اولمشدر (فرانسوا ژوزف) اطلری اسپچرک شرفنده در .
بحر محیط کبرده (قوریل Kouriles) سلسله جزائر
و) ساخالین (Sakhalien) اطلسی و ژاپونیا تشکیل ایدن
(یزو Yeso) و (نیپون Nippon) و (سیقوق Si-kok)
و (کیوسیو Kiou-Siou) اطلری و (فورموز) و (حایان)
جزیره لری بولنور .

بحر محیط هندیده (آندامان) و نیقوبار و (لاقدیو) و (مالدیو)
جزائر مجتمعه سیله (سیلان) نام دیگرله (سرندیب) جزیره
دلکشاسی واردر .

بحر سفینده دخی قبریس جزیره سیله اسپوراد اطلری
بولنور . اسپوراد اطلرینک مشهورلری ردوس و سیسام و ساقز
ومدلو و استانکوی جزائریدر .

— آسیا قطعه سنک منظره طبیعییه سیله مزاج هواسی —

آسیانک منظره طبیعییه سی قلبه حسیات علویه ایراث ایدر .

(بهرنگ) دکزی و (اوقوچقه) و (ژاپونیا) دکزلی و (بحراصفر) یعنی صاری دکز (وقوره) و (چین) دکزلی بحر محیط مزبور دن حاصل اولورلر .

بو قطعه نك سمت جنوبیسی مالاچه بوغازندن باب المنذب بوغازینه قدر بحر محیط هندی احاطه ایش اولوب (بشکاله) کورفری و (عمان) دکزی و (بصره) کورفری بحر محیط مزبور دن متشکل در .

بو قطعه نك طرف غربیسی ایسه (بحر احمر) نام آخرله (شاب دکزی) و بحر سفید و اطهر دکزی و هر مره و قره دکز و قافقاس طاغری و بحر خزر و اورال نهری و طاغری ایله محدوددر . بحر احمر ایله بحر سفید مقدا متصل دکل ایکن (سویشر) قنالی آچیلدقدن صکره بری برلیله کسب اتصال ایشلردر .

آسیا قطعه نك ساحلاری غیر منتظم و کیریشلی چپقشلی اولهرق آلتی عدد نیم جزیره حاصل اولمشدر . اولکیسی اناتولی و ایکنجیسی جزیره العرب و اوچنجیسی هندستان و دردنجیسی هند چینی که جنوبده مالاچه شبه جزیره سیله نهایتنور و بشنجیسی (قوره) و التنجیسی (قامچاتقا) یارم اطهرلیدر . آسیا قطعه نك طولی بهرنکدن باب المنذب قدر ۱۰۲۰۰ کیلومتر و عرضی (چلیوسسکین) برونندن (بورو) برونه قدر ۸۰۰۰ کیلومتر و مقداری اولهرق مساحت سطحیه سی ۴۲

اوپنجی باب

— آسیا قطعہ سی —

— موقع ، حدود ، مساحہ ، سواحل —

آسیا قطعہ سی بر عتقہ ک قسم شرقیسی اولوب عرض شمالینک ۱ ایلہ ۷۸ درجہ لری و غربینجہ نسبتہ ۲۶ درجہ طول شرقی ایلہ ۱۷۰ درجہ طول غربی میانندہ کائدر .

قطعہ مذکورہ غرباً اوروپا قطعہ سندن اورال طاغلی و اورال نہری و بحر خزر و قافقاس طاغلیہ آیرلشدر .

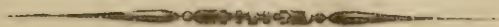
آسیا ایلہ افریقا ارہ سندنہ سویش و باب المنذب اسمیلہ ایکی طار بوغاز بولندیغی کبی ینہ قطعہ مزبورہ ایلہ آمریکا بینندہ دخی بہرنک بوغازی واردر .

آسیانک سمت شمالیسی کاملاً بحر محیط منجمد شمالیدر .

بودکزک سواحلی الحق و چوراق و غیر مسکون و بوزلر و دومانلرہ دائمہ مستورددر . یالکز (اوپی) و (ینسی) قویلرندہ موسم صیفده بالقجی کیلری بارینہ یلیرلر .

سمت شرقیسی دخی بہرنک بوغازندن ملاقہ بوغازینہ قدر بحر محیط کبیر (Océan Pacifique) ایلہ محاط اولهرق

دین مبین اسلام اور پانک شرق و شرق جنوبی جہتلرینہ
منتشر اولوب جہات سائرہ اہالیسی اکثریت اوزرہ خرستیاندلر
موسسویلر تجارتکاه اولان شہرلر دہ اخذ واعطا ایله مشغول
اولورلر کہ بونلر لهستانده و آلمانیا و آوستریا دہ جمعیتلر دہ
روس۔ یہ نک شمالیہ شرق جہتلرندہ پک قلیل اولہرق بتپرست
بولنور .

— سکنہ —

اوروپادہ ۳۹۸ میلیون نفوس تخمین اولفدہ اولوب یالکتر یوز الی میلیون روسیہ ددر . روسیہ دن صکرہ نفوسی کشر اولان مملکتلر آلمانیا (۵۶ میلیون) وآوستریا و مجارستان (۴۵ میلیون) وانکلترہ (۴۳ میلیون) و فرانسه (۳۹ میلیون) مالکیدر .

اوروپانک اک غلبه لک واقعی ساقسونیا قرالغی ایلہ بلجیقا مملکتیدر کہ هر مربع کیلومتروده برنجیسندہ ۲۸۰ وایکنجیسندہ ۲۳۷ نفوس واردر . بعدہ فلنک وانکلترہ وایتالیا مملکتلریدر . اوروپا پائختلرینک اکیسوکی لوندرہ شہری اولوب (۴ بچق میلیوندن زیادہ نفوس) بعدہ پارس (۲ بچق میلیون) و اوچنجی درجہ دہ (استانبول) و (برلین) (ویانہ) و (پترسبورغ) شہرلریدر .

اوروپانک شمال طرفلری تجارت بحریہ ایلہ ووسط و جنوب طرفلری ثروت زراعیہ و محصولات ترابہ ایلہ کسب عمران اتمکدہ در .

فنون و صنایعک منشاى ازمنه قدیمه دہ یونانستان ایلہ ایتالیا اولوب بوکونکی کون معارف و صنایعده اوروپای غربی ملتلری اکیلروکیتشلردر .

حیوانات مونسه دن آت وصیغر و مرکب و قویون و پچی
و کلب و کدی اوروپا قطعه سنک عادی حیوانلرندن اولوب هر
طرفنده بشارلر . اگ شمالی سمتلرنده رن تسمیه ایدیلور بر
نوع ابری کیلر واردرکه قیزاق چکمکده استعمال اولنورلر .
دوه جنوب شرقیه مخصوصدر . اقالیم باردهده خنزیر تکثیر
ایتمکده در .

دواب و حشیه دن باشلیجه لری یبانی خنزیرلر ایله آیولر
و قوردلر و کیلر و قره جهنر و تلکی و طوشان و بوسوقلر هر
طرفنده بولنور . کورکلی حیواناندن و شق و صو سموری
و قوندوز و یبان کدیسی و زردوا شمال طرفلرینه و چقال جنوب
شرقیه مخصوصدر .

اوروپانک عظیم الجثه طیورندن باشلیجه لری قارتالارله
شاهینلر و آق بابا و قره قوش و طورنه و اگاکلردر . مارطی
هردگیزده بولنور . و خوش صدالی قوشلردن باشلیجه لری بلبلر
ایله قناریالردرکه قناریا قوشلری حال و حشده یالکز جنوب
طرفلرنده بولنور .

موجود اولان حیوانات سامه ایچنده اگ زیاده منتشر
اولانلر انکرك پیلانلریدر .

بحار و انهارده هر درلو بالق موجود اولوب درملرده
سولک و سواحل جنوبیهده سونکر چوقدر . ایپک بو جگری
دخی جنوب طرفلرینه مخصوصدر .

معدنلری يك آذر . بيوك بریتانیا اطهسندہ قلاى چوقدر . اسپانیا و آلمانیاده و مواقع سائرده خيلى قورشون و جيوه و توتيا معدنلری اخراج اولنور .

ایتالیا ایله جوارنده واقع جزائرده کوکورد چيقار و بحر بالطقك سواحل جنوبیهسندہ کهربار حاصل اولور و بریتانیای کبیرده (اسقوت) و (لوار) و (راین) نهرلری سطح مائلرنده يك چوق معدن کوری واردر . و تورب تعبیر ایدیلور بر نوع معدن کوری دخی اوروپای وسطینک آلق موقعلرنده کثرت اوزرهدر .

اوروپا قطعہسندہ حاصل اولان اشجار مثرهدن باشلیجهلری ارمود و الما و اریک و قایسی و شفتالی و کستانه و جویر آغاجلری اولوب اشجار مذکورہ خصوصاً قطعہ وسطیهده يك مبدولدر . پورتقال و لیمون و اجاج قاوونی و زیتون و اینجیر و نار قطعہ جنوبیهسنه مخصوصدر .

قطعہ مذکورده بولنان کرستهلی اشجار چینار و قره آغاج و دیشبوداق و میشه و قاین آغاجی و چام اغاجلریدر .

اوروپانک هر طرفنده حبوباتک انواعی و پاتاس حاصل اولور . فقط پرنج ممالک جنوبیهدن بشقه محلده اولماز . وسط و جنوبیلرده کی بایلرده وافر اوزوم باغلری واردر .

پاموق و شکر قامشی منهای جنوبیهده بولنور . کتاندن قاش اعمال و زعفران ایله کوک بویادن بویا استحصال اولنور .

اون پنجمیسی — (ایتالیا) قرالغی اولوب مقر حکومتی (تیر) نهری ساحلنده کاشن (روما) شهریدر . شهر مزبورده ایتالیا قرالندن ماعدا برده قتلک مذهبک رئیس اولان (پاپا) اقامت ایتکده در . (فلورانس) و (میلانو) و (طورینو) و (ونڈیک) و (جنوین) و (ناپولی) شهرلری دخی بلاد معرو - فه سندندر .

اون سکرنجیسی — (اسپانیا) مملکتی اولوب پایتختی (مادرید) شهریدر . (قوردو) یعنی (قرطبه) و (سویل) یعنی (اشبیلیه) و (غرناد) یعنی (غرناطه) و (بارسلون) یعنی (برشلونه) بلاد معرو فه سندندر .

اون طقوزنجیسی — پورتگیز حکومتی اولوب پایتختی (تاجه) نهری آغزنده کاشن (لیزبون) یاخود (لشبونه) شهریدر . اسپانیا ابله پورتگیز قرون وسطاده حکومت اسلامیہ بدنده ایدیلر .

— اوروپا قطعہ سنک اجناس محصولاتی —

اوروپا قطعہ سی تیمور معدنلرنده پک زنگیندر . معدن مذکور بریتانیا اطلرنده و بلجیقا و فرانسه و آلمانیاده مینولدر . هر سمتنده خصوصاً اسقاندیناویا نیم جزیره سیله اورال طاعنلرنده و بپوک بریتانیاده باقر معدنلری وارددر . بیاض التون یاخود پلاتین دخی جبال مذکورہ به مخصوصدر . التون و کوش

دارالسلطنتی دنیانک اک مهم و اک لطیف واقعہدن برندہ
 کائن (استانبول) نام قدیم ایلہ (قسطنطنیہ) شہر مشہوریدر .
 شہر مذکور ۸۵۷ سنہ ہجریہ سنہ فاتح سلطان محمد خان ثانی
 حضرت تبری طرفندن فتح اولوب ایوم برملیوندن زیادہ نفوسہ
 مالکدر .

(ادرنہ) و (سلانیک) و (مناستر) و (یانیہ) و (پرزرین)
 و (اشقودزہ) و (قندیہ) و (صوفیہ) و (فلہہ) و (سرای بوسنہ)
 شہرلری بلاد مشہورہ سننددر . دولت علیہ ابدی الدوام
 آسیانک قسم غربسنہ و افریقای شمالینک بر قطعہ عظیمہ سنہ
 دخی مالک اولوب موقعاً بحر سفیدک قطعات شرقیہ سنہ
 حاکدر .

اون اوچنجیسی — (رومانیآ) حکومتی اولوب مرکز
 ادارہسی (بکرش) شہریدر . (برکوکی) و (ابراہیل)
 و (قلاص) و (یاش) شہرلری بلاد مشہورہ سننددر .
 اون دردنجیسی — (صربیہ) حکومتی اولوب مقری
 (بلغراد) شہریدر . (سمندرہ) و (نیش) بلاد مشہورہ .
 سننددر .

اون بشنجیسی — (قرہ طاغ) حکومتی اولوب مقری (چتینہ)
 شہریدر .

اون التنجیسی — (یونانستان) قرالغی اولوب مقر حکومتی
 (آتہ) شہریدر . ایکنجیسی بلدهسی (کیقلادس) اطہرندہ کائن
 (شیرا) اسکاہ سیدر .

اونجیسی - (فرانسه) حکومتی اولوب مقر اداره سی
 (سن) نهری اوزرنده واقع ولوندره دن صکره اوروپانک اک بیوک
 بلده سی اولان (پارس) شهریدر . (لیون) و (مارسلیا) و (بوردو)
 و (ایل) شهرلری دخی بلاد مهر و فله سننددر .

اونبرنجیسی -- (انکلتره) حکومتی اولوب بحر محیط اطلا -
 صیده کائن بر طاقم جزائر مجتمعه دن ترکب ایتشددر . جزائر
 مذکوره نک باشلو جهلری (بریتانیای کبیر) و (ایرلانده) اطهریدر .
 بیوک بریتانیا اطه سی نفس انکلتره و اسقوچیا و غال اسمبله
 اوچ قسمه منقسمدر .

بو دولتک پایتختی بریتانیا اطه سننده و تمس نهری اوزرنده
 کائن و اوروپانک اک بیوک و تجارتگاه بلده سی اولان (لوندره)
 شهریدر . مشهور شهرلری دخی (لیورپول) و (منچستر) و (بیرمنگام)
 و (بریستل) در . اسقوچیانک مقری (ادیمبورغ) شهریدر .
 ایرلانده نک مقری دخی (دوبلین) در . بوشهرلرک کافه سی صنایع
 و تجارتله مهمور اولشددر . انکلتره دولتی سائر درت قطعه ده
 جسیم و واسع مستملکات و اراضی به مالک اولوب قوه بحریه سی
 و تجارت و ثروتی ربع مسکونده بولنان دول سائر نک کافه سنندن
 زیاده در .

اون ایکنجیسی -- (روم ایلی قطعه سی) اولوب دولت علیه
 عثمانیه اداره سننده در . والیوم ایکی ایالت متمازه ایله یدی ولایتی
 حاویدر .

در دنجیسی — (آوستریا و مجارستان) ایمراتورلفی اولوب
مقر حکومتی طونه نهری اوزرنده کائن و یانه شهریدر . مجار .
ستانک مقر حکومتی دخی (بودا . پشته) شهریدر . آدریاتیک
دکزنده ترسته اسکله سی مشهوردر .

بشجیسی — (دانمارقه) حکومتی اولوب (سمبریک) یارم اطه سنک
قسم شمالیسیله بر طاقم جزیره لردن عبارتدر . بو جزیره لرك
مشهورلری بحر بالطقده سیلاند و فیونی اطه لریله بحر اطلانتیقه
ایسلاندا و فروئه اطه لریدر . پایتختی سیلاند اطه سنده کائن
قوپنهاغ شهریدر .

آلتنجیسی — (هولاندا) و (په پی با) یعنی آلچق مملکت اسمیله
دخی تسمیه اولسان فلانک مملکتی اولوب مقر حکومتلری
لاهی و آمستردام شهرلریدر . یدنجیسی لوکسمبورغ غران
دوقه لفی اولوب مقدا فلانک قرالنگ تحت اداره سنده ایکن
ایوم مستقلاً بر کوچک حکومتدر .

سکزنجیسی — بلجیقا قراللفی اولوب مقری (بروکسل)
شهریدر . (غاند) و (بروژ) و (عانه رس) شهرلری بلاد معروفه .
سندندر . بلجیقا مملکتی اوروپانک اک غلبه لک محلیدر .

طقوزنجیسی — (اسویچره) حکومت متفقه سی اولوب مقر
حکومتی (برن) شهریدر . (جنوه) و (بال) و (زوریخ)
شهرلری بلاد معروفه سندندر . بو مملکت اوروپانک اک طاغلق
محلیدر .

(اسقاندیناویا) دولتری اولوب اسوجك مقری (استوقهولم) ونورجك مقری (قرستیانیا) شهرلیدر . بو ایکی حكومتك حكمدارلری بر ایسهده قانون و ادارهلری آیریدر . اسقاندیناویا ایله روسیهك شمال سمترنده لاپون و صموئید اقوامی اسكان ایتمكدهدر .

اوچنجیسی — اوروپانك وسطنده واقع ٢٥ حكومت مستقنه ایله بر اداره مخصوصهك اتحادندن متشكل (آلمانیا) ایمپراطورلغی اولوب مركزز ادارهسی (برلین) شهریدر . آلمانیا ایمپراطورلغی تشکیل ایدن حكومتلر بونلردر .

پروسیا قرالغی	مقری	برلین
ساقسونیه قرالغی	»	درسد
باویره قرالغی	»	مونخ
وورتمبرغ قرالغی	»	استوتغارد
بادن بیوك دوقه لغی	»	قارلسروهه
هس بیوك دوقه لغی	»	دارمستاد
اولدنبورغ بیوك دوقه لغی	»	اولدنبورغ
ساقس وایمار بیوك دوقه لغی	»	وایمار

مكلنبورغ بیوك دوقه لقلری مقرلری شوهرین واستره لیچ ، تورینگ قطعهنسده كائن اون ایکی حكومت صغیره ، هامبورغ وبرهمن ولوبك شهر مستقلاری ، فرانسه دن آلمان آساس اورن ادارهسی .

آوستریاده کاشن (بالاتون) کولی طونه نهرینه آقار .
 روم ایلیء غریبه کاشن (اشقودره) کولی آدریاتیق دکزینه
 جریان ایدر .

— اوروپانک تقسیمات سیاسی سی —

اوروپاده ایوم الی حکومت موجود ایسهده دردی صغیر
 واهمیتدن ساقط ویکرمی بشی یکدیگریله متحد و دردی دخی
 ایکیشر ایکیشر بری برینه ملحق اولمغله تعداد اولنه حق حکوماتک
 عددی اون طقوزه تنزل ایدر . شرقدن و شمالدن باشلایه رق
 برر برر ذکر ایدهلم :

× برنجیسی — اوروپانک بتون قسم شرقیسی احاطه ایتش
 ونصفندن زیاده سنی قاپلامش اولان (روسیه) دولتیدرکه مقری
 (نوا) نهری اوزرنده کاشن (سن پترسبورغ) شهریدر، و مشهور
 بلده لری (موسقوه) و (هوجه بک یعنی اوده سا) و (خار قوف)
 و (ریغا) و (آستراخان) و (آرقانژل) بلادیدر. روسیه نك جانب
 غریبسنده (لهستان) مملکتی بولنورکه مرکزی (وار صوی
 یعنی وار شوه) شهریدر .

روسیه دولتی آسیا قطعله سنده پک جسم اراضی به مالک
 ایسهده اراضیء مذکورہ منطقهء باردهده بولنق حسبیلله اولقدر
 معمور و مسکون دکلدیر .

× ایکنجیسی — (اسوج ونورج) حکومتلرینی حاوی اولان

(طونہ) و (دنیستر یا خود طورلہ) و (دنیپر نام قدیم ایلہ
 اوزی) نہرلی دخی قرہ دکزہ جاری اولورلر •
 (دون یا خود تن) صوبی آزاق دکزینہ جریان ایدر •
 بحر خزرہ دخی اوروپانک اک بیوک نہری اولان (وولغا
 نام قدیم ایلہ اتل) ایلہ (اورال) نہری (تاتارجہ سی یایق صو)
 منصب اولور •

++ کوللر ++

روسیہ مملکتندہ (لادوغا) کولی (نوا) نہری ایلہ بحر بالطقہ
 جریان ایدرہ (اونہغا) و (سایما) و (ایلمن) کوللری دخی لادوغا
 کولنہ صو ویرلرہ •
 (پیوس) کولی اوافق بر مجرا ایلہ فنلاندا کورفزیٹہ متصل
 اولور •

(اسقاندیناویا) شبہ جزیرہ سندہ کائن (ملار) و (ووترن)
 و (ووترن) کوللری دخی بحر بالطقہ اقلرلر •
 اسویچرہ حدودندہ کائن (قونستانس) کولی راین نہرندن
 حاصل اولمشدرہ و (راین) نہرینہ (زوریخ) و (لوسرنہ) و (نوفشانل)
 کوللری دخی صو ویرلر •

(جنوہ) کولی رون نہرندن حاصل اولمشدر •
 ایتالیای شمالیدہ کائن (مایور) و (قومو) و (غاردہ) کوللری
 (بو) نہرینہ دو کیلورلر •

بحر منجمد شمالی ایله بحر محیط اطلسی به و دیگرى جنوب
و شرق سطح مائلى بحر سفید ایله بحر خزره مائلدرد .

بحر منجمد شمالی به (پچورا) نهر کبیری دو کیلور .
بحر ایضه (شمالی دوینا) نهری منصب اولور .

(بوتنى) کورفزینه (تورنه آ) نهری و (فنلاندا) کورفزینه
لادوفا کولندن نبعان ایدن (نوا) نهری و (ریفا) کورفزینه دخی
(جنوبی دوینا) نهری دو کیلور . نفس بحر بالطقه (نین)
و (ویستول) و (اودر) نهرلری منصب اولور .

اشبو اوچ نهرک اغزلى غایت کنیش اولدیغندن کورفز
ویا کول اطلاقنه شایان اولوب بونلره هاف تعبیر اولنور .
شمال دکزینه (البه) و (وهزر) و (راین) و (امقوت) و (موز)
و (تمس) نهرلری جاری اولور . مانس دکزینه (سن) نهری آقار .
بحر محیط اطلسی به (لوار) و (غارون) نهرلریله (منهو)
و (دورو) و (تاجه) و (وادی عنه) و (وادی کبیر) نهرلری
جریان ایدر .

ینه اسپانیاده حاصل اولان (ابره) نهری بحر سفیده آقار .
ایون کورفزینه (رون) نهری انصباب ایدر .
تیر نهری (تیره نین) دکزینه دو کیلور .

(پو) و (آدیج) صولری دخی و ندیک دکزینه منضم
اولورلر .

(واردار) و (قره صو) و (صریج) نهرلری اطهر دکزینه

آقارلر .

و (موراوا) و (بوہمیا اورمانی) و (فینختل کبیرکھ) و (سیاہ اورمان) یعنی (شوارتس والد) و (آلپ طاغلی متفرعاتی) و (ژورا) و (سومن) و (پیرنہ) و (ایریا) و (سیہرر انوادا) جبالندن عبارتدر۔
 اشبو سلسلہ عظیمیہ مربوط فرعلر دخی واردر: بونلردن باشلیچہلری جهت شمالیہدہ کلئن اولوب بحر بالطق سطح مائلنی احاطہ ابلہ (اسقاندیناویا) شبہ جزیرہ سنک جنوبندہ نہایت بولان (دوفرین) و (اسقاندیناویا) طاغلی و طرف جنوبیدہ واقع اولوب غربی آلیا سلسلہ سنندن آریلہرق (ایتالیا) نیم جزیرہ سی درونہ متمد اولان (آپہ نین) طاغلیلہ شرق (آلیا) سلسلہ سنندن ایکی قول اوزرینہ آریلہرق برنجیسی مورہدہ نہایت بولق اوزرہ جنوبہ طوغری متمد اولان (الہ نیک) طاغلی و ایکنجیسی دخی (بحر سیاہ) طوغری شرق جہتنہ متمد اولان (بالقان) طاغلیدر۔

حدود شرقیہدہ واقع اورال طاغلیلہ شرق جنوبیدہ واقع قافقاس طاغلی باشلی سلسلہ لردر۔

— انہار —

بالادہ بیان اولندیغی اوزرہ اوروپانک بل کیکی متابہ سنندہ اولوب وسطندن مرور ایدن سلسلہ عظیمیہ جبال قطعہ مذکورہ بی ایکی سطح مائلہ آیرر: بری شمال و غرب سطح مائلی

یونان دکزنده دخی جزایر سببہ نامیلہ معروف اولان
 (قورفو) و (پاکسو) و (آیاموری) و (تیاکی) و (کفالونیا)
 و (زانطہ) و (سریفو یاخود چوقہ) اطہاری بولنور . اطہار
 دکزنده دخی (افریبوز) جزیرہ کبیرہ سیلہ (کیقلادس) یاخود
 (سیقلاد) اطہاری کاندرد .

— منظرہ طبیعیہ و مزاج هوا و جبال —

اوروپانک شمال طرفلرینک برودتی کثیر وقوہ انباتیہ سی
 قلیل اولوب مواقع وسطیہ سی عموماً منبت و مزروع و معموردر
 مالک جنوبیہ سی حار ایسده جیادت هواسنی اخلال ایده جنک
 مرتبده دکلدرد . اک یوکسک طاغلی جنوب طرفلرنده اولوب
 قطعہ شرقیہ سیلہ شمال دکزی و بحر بالطق سواحلندہ بولنان
 محللاری واسع اووه ودوز صحرا لدر .

اوروپا قطعہ سنک بل کیکی عد اولنور بر عظیم سلسلہ
 جبال واردرکه قطعہ مذکورہ بی بری شمال و شمال غربی
 و دیگر ی جنوب و جنوب شرقی اوله رق اورتہ سندن ایکی
 بیوک سطح مائلہ تقسیم و تقریق ایدر . سلسلہ مذکورہ شمال
 شرقیدن جنوب غربیہ طوغری (آسیا) حدودندن (جبل
 الطارق) بوغازیہ قدر ممتددر . بوسلسلہ بی تشکیل ایدن باشلیجه
 طاغیر (اورال) و (اووالی) و (والدای) و (قارپات) و (سودت) .

— اطه‌لر —

اوروپایه منسوب اطه‌لر پک چوقدر : بحر منجمد شمالیده
شماله طوغری اک اوزاق اولان (اسپچبرق) جزائرله
(زامبل جدید) و (وایغاج) و (قولکوف) و (لوفودن)
اطه‌لری بولنور .

بحر بالطقده دایمارقیه منسوب اولان (سیلاند) و (فیونی)
و (فالستر) و (بورنهولم) اطه‌لریله (آ لاند) و (غوتلاند) و (داغو)
و (اوزل) اطه‌لری کاشدر .

موقعی از هر جهت مهم و معتنا اولان (بریتانیای کبیر)
ایله جزیره مذکوریه قریب اولان (ایرلاند) جزیره عظیمه سی
بحر محیط غریبیده واقع اولوب اوروپانک اک بیوک اطه‌لری
اولان اشبو ایکی جزیره ایله ینه اول جوارده بولنان (ابریدس)
و (اورقادر) و (شنلاند) و (من) و (انکلسی) و (وایت)
و (صورلنفس) و (اورینی) و (کرتزی) و (جرزی)
اطه‌لرینه (بریتانیا جزائر مجتمعه سی) تسمیه قیلنور .

مسافه بعیدهده کائن اولان (فروئه) اطه‌لریله اوروپادن
بتون بتون آیرو دوشمش اولان (ایسلاندا) اطه‌سی دخی
شمال غریبیده در .

بحر سفیدهده (بالثار) جزائر مجتمعه سیله (سبلیا) و
(ساردنیا) و (قورسیقا) و (کرید) جزائر کبیره سی بولنور .

سفیددن دخی (ایون کورفزی) و (جنویز کورفزی) و (تارتو) و (اینه بختی) کورفزلیله (سلانیک کورفزی) حاصل اولور. نیم جزیره لر دن دخی (اسقاندیناویا) یارم اطه سیله (سمبریک) یارم اطه سی بحر بالطقک غرب طرفنده یکدیگریله قارشو قارشویه موضوعدرلر و آرله رینی (اسقاثرراق) و (قانه غا) بوغازلی فصل و تفریق ایدر. سمبریک یارم اطه سنک شمال طرفنده (ژوتلانند) اسمنده برکوچک نیم جزیره دها واردر. جنوب غربیده (ایبریک) نام دیگرله اسپانیا یارم اطه سی بحر محیط غربی ایله بحر سفید میاننده اوزایوب جنوبده (ایتالیا) نیم جزیره سی چیزمه شکنده بحر سفید ایله آدریاتیک دکزی میاننده امتداد ایدر. و جنوب شرقیه طوغری بالقان شبه جزیره سی متمد اولور که برطرفدن (آینوروز) اسمنده براوفق نیم جزیره تشکیل ایدوب منتهای جنوبیده دخی (موره) نام قدیم ایله (پلوپونز) یاریم اطه سیله نهایت بولور. (موره) ایوم اطه در. (قریم) یارم اطه سی دخی بحر سیاه ایله آزاق دکزی میاننده پیدا اولمشدر.

— برزخلر —

اوروپاده یالکز برزخ بولنوب اوده (قریم) شبه جزیره سنی قریه وصل ایدن (پردقوپ) نام دیگرله (اورقپو) برزخیدر.

(شمال) بروندن مورہ شبہ جزیرہ سنک جنوبندہ واقع (ماتابان) برونہ قدر مسافتہ عرضی دخی ۴۰۰۰ کیلومترو اولہرق مساحتہ سطحیہ سی تقریباً اون ملیون کیلومترو مربعہ مساوی اولور . قطعہ مذکورہ جہت شمالیہدہ (بحر محیط منجمد شمالی) ایلہ محاط اولوب بحر مذکوردن اشبو قطعہ سواحلمندہ (بحر ایض) ایلہ (بحر قارا) حاصل اولور . وجہت غربیہ سی (آطالنتیق) دکزی یعنی (بحر محیط غربی ویا اطلاسی) ایلہ محاط اولوب بحر مذکوردن دخی (بحر بالطق) و (بحر شمال) و (بحر مانش) و (بحر ایرلانده) و (بحر فرانسه) اسم دیکرلہ (غاسقونیا) کورفزی نام دکزلر پیدا اولور .

اوروپا قطعہ سی جنوباً بحر سفید ایلہ محدود اولوب بحر مذکوردن (تیرہ نین) دکزی و (آدریاتیک) نام دیکرلہ (ونڈیک) دکزی و (یونان دکزی) و (اطالر دکزی) و (مرمرہ دکزی) و (قرہ دکز) و (آزاق دکزی) حاصل اولمشدر .

جبل الطارق بوغازی بحر محیط اطلاسی ایلہ بحر سفیدی بری برندن تفریق ایدر .

اوروپا قطعہ سنک سواحلی غایتلہ کیریشلی چیقیشلی اولوب تعداد اولنان دکزلردن ماعدا برچوق کورفلر ونیم جزیرہ لر دخی کوریلور . بحر بالطقدن (بوتی) و (فنلاندا) و (ریغا) کورفلری پیدا اولور . بحر شمالدن (زوبدرزہ) کورفزی و بحر

ایکینچی باب

— اوروپا قطعہ سی حقندہ معلومات اجمالیہ —

— موقع ، حدود ، مساحہ ، سواحل —

اوروپا قطعہ سی برعینقک جانب شمال غربسندہ یعنی آسیا قطعہ سنک غربندہ و افریقا قطعہ سنک شمالندہ واقع عظیم بر شبہ جزیرہ اولوب یالکز ایکی جہتندہ یعنی شرقندہ (اورال) طاغلریلہ (اورال) نہری و جنوب شرقندہ (بحر خزر) ایلہ (بحر سیاہ) بینندہ کائن اولان (جبل قافقاس) برزخیلہ قرہیہ اتصال حاصل ایتشدرد . وینہ آسیا ایلہ آرہلرندہ بحرسیاہ بوغازی و (چناق قلعه) بوغازی و افریقا ایلہ آرہلرندہ دخی (سبتہ) یاخود (جبل الطارق) بوغازی کائندر . اشبو قطعہ عرض شمالینک ۳۶ درجہ سیلہ ۷۱ درجہ سی بینندہ و غربینج نصف النہارینہ نسبتلہ طول غربینک ۹ بچق درجہ سیلہ طول شرقینک ۶۶ درجہ سی بینندہ کائن اولوب شمال شرقیند جنوب غربیہ یعنی (بحر قارا) ساحلرندن (سن و نسان) برونہ قدر مسافتہ طولی ۵۴۰۰ کیلومترو و شمالدن جنوبہ یعنی

بیکه نسبی	مقداری		
۱۴۶	۲۲۰	محمدی	۶
۳۷۹	۵۷۰	عیسوی	
۷	۱۰	موسوی	۵
۲۵۸	۳۸۸	بودهی	۳
۱۴۹	۲۲۵	برهمنی	
۶۰	۹۶	عبدہ اصنام	
	<hr/>		
	۱۵۰۹		

قولونیلره مستولی و منتشر اولشلردر . طائفه مزبوره شمديکي
 حالده باشليجه اوج بيوک فرقه يه منقسمدر که برنجيسي «قاتولیک» لر
 ايکنجيسي «غرق ويا اورتودوقس» لر اوچنجيسي «پروستان»
 لردر .

کتابونک بر جزء قلمليده موسی عليه السلامک شريعتنه
 تابع اولان قوم يهوددر . ملت هر قومه طویل اوليوب بلاد
 مختلفه يکديکرندن بهيد و متفرق اوله رق تعیش ايدر لر .

ذات باری يی تشریک ایدن ويا صفات الهیه یی ادراک ایده .
 میان ملل و اقوام اهل کتاب اولان ملتله نسبتله هنوز چوق
 اولدیغی اشاغیده کی جدولده کورلمکده در . بونلرک قسم اعظمی
 (بودها) و (براهما) مذهب لری نه سالک اولوب آسیانک جنوب
 و شرق و وسط طرف لری نه و مالیزیا اطه لری نه منتشر اولشلردر .
 بونلرک اصول و عقائد دینه لری نه دائر چین و هندستان بختلرنده
 برآز معلومات ویريله جکدر .

بر طاقی دخی حجر و شجر مقوله سی اصنامه و حیواناته
 و نجومه و آتسه طاپار که جمله سینه بردن بت پرست دینلیدیکی حالده
 نجومه طاپانلره (صابئه) و (نجومپرست) و آتسه طاپانلره (کبر)
 و (مجوس) و (آتشپرست) تعبیر اولنور . طوائف هر قومه اکثر
 يت اوزره افریقانک وسط و جنوب طرفلرنده و آمریقانک بعض
 یلرنده و اوقیانوسیه اطه لرنده منتشر اولشلردر .

ادیان

« هر قنغی شخص که قلب و وجدانه مراجعت ایتسه اشبو هوالمک بر خالق و مدیری بولمق محتتم و ضروری اولدیغنی و طبیعت بشریه‌نک فوقنده بر قوتک وجودینی حس و ادراک ایدر ایسه‌ده بو قوت حقنده هر قومک فکری و اعتقادی صورت دیکرله اولدیغندن هر فرقه‌نک آنک حقنده اجرا ایلدیکی تعبددیکرینه نسبتله بشقه بریولده‌در » (*) مثلاً انسانلرک بر قسمی خالق بر پلوب شریک ونظیردن تنزیه ایدرلرکه بونلره « موحد و کتابی » دینور بر طاقیده تعدد آلهیه قائل و معتقددر که بونلره « مشرک » تعبیر اولنور .

اهل توحید اهل اسلامدر که اهتدا ایتش اولدقلمی دین مبین محمدی الیوم ربع مسکونک حاوی اولدیغنی قطعاتدن آسیانک بلاد غربیه‌سیله اوروپانک جنوب شرقی جهتلرینک بعض محارنده و افریقانک بلادشمالیه‌سنده و اوقیانوسیه‌نک قطعات غربیه‌سنده منتشر اولمشدر .

ملل کتابیه‌نک قسم اعظمی طائفه نصارا در که طائفه‌مرقو- مه‌نک مقتدای دینلری حضرت مسیح علیه السلام و کتابلری انجیل شریفدر . بونلر همان بتون اوروپا قطعیه‌سیله قطعات ارضک مواقع مختلفه‌سنده تشکیل و تأسیس ایتش اولدقلمی

اشبو زنجی عرق معارف و مدنیته بالاده ذکری مرور
 ایدن ایکی عرق مرتبه سنه واصل اوله میوب اوروپا لیلر بر
 وقت بونلرک برچوغنی اسیر ایدهرک آمریقاده بولنان قولونیلرینه
 کوتوررلر و اوراده خدمات شاقده قوللانیرلر ایدی . الیوم
 زنجی اسرا آلوب صاتمق کافه ممالک متمنده تحت ممنوعیت
 آلمشدر .

اشبو عروق ثلثه دن ماعدا آمریقاه مخصوص اولان عرق
 اجر ایله اوقیانوسیه مخصوص اولان مالیز سلاله سی ایکنجی
 درجه ده عد و اعتبار اولورلر .

عرق اجره منسوب اولان خلق اوروپا لیلرک و رودندن
 اول آمریقاده ساکن اولان یرلی اقوام اولوب بونلر وقتله
 صاحب اقتدار برقاچ دولت تشکیل ایتشدر ایکن الیوم مدنیته
 الفت ایده میوب اکثریسی حال بدوئیده و بر قسمی دخی حال
 وحشته یشامقده درلر .

بونلرک دریلری نحاسی قیرمزی رنگده اولوب کوزلری
 بیوک و آیلنلری چیقیق و برونلری دخی کوزه چارپه جق
 درجه ده در . بنی بشر ایچنده اک ایری آدملر اولان (پاناغون) لر
 بو عرقه منسوبدر .

(مالیز) سلاله سیله (پولینز) سلاله سی اوقیانوسیه جزایرینک
 شرق و غرب سمتلرینه منتشر اولوب بوسلاله لره منسوب
 اولان خلق عرق اسود ایله عرق اصفر بیننده متوسط بولنه رق
 ذکی و چالیشقان و تجارت و سیاحت بحریه یه میالدر .

اشبو عرق اصفر دن اولان خلقك چهره لری عریض
 ودوز و برونلری باصیق و کوزلری ممدود و ضیق و یوقارو
 طوغری آکری و صاچلری سیاه و پارلاق و سرت و دیک
 ولونلری صاری و زیتونیدر و زاویه و جیهلری عرق ایض
 قدر آچیق دکلدر .

عرق اصفره منسوب خلقك بعضلری از آن جمله چینلر
 من القدم متمدن بر قوم اولوب حتی بونلرک بیاضلر سلاله -
 سندن مقدم دخی حال تمدنه بولندقلرینه اول وقت صنایع
 و حرف یولنده میدانه کتیرمش اولدقلری آثار عدیده دلیل
 کافیدر . فقط شمیدیکی حالده قافقاسی عرق بونلره من کل
 الوجوه مسابقت ایلمشدر . ژاپونلرایسه اوروپا مدنیتنی کاملاً
 هملکتلرینه ادخال ایتشدر . نوع بشر ایچنده قد و قامتی ا-
 کوچک بولنان (اسکیمو) و (لاپون) طائفه لری بو عرقه
 منسوبدر .

عرق اسود یاخود زنجی عرقی افریقانک قطعهُ وسطیه
 وجنوبیه سیاه اوقیانوسیه جزائرینک جنوب طرفلرند و علی العموم
 اوسترایاده منتشر اولشلردر .

بو عرق دن اولان خلقك بعضاً لونلری بسبتون سیاه
 و بعضاً حبش کچی قویو اسمر اولوب آلینلری ازیک ویاصصی
 و برونلری عریض و یا یوان و دوداقلری قالین و آغزلری واسع
 و یناقلری شیشکین و صاچلری سیاه و قویورجقدر . زاویه
 و جیهلری دخی بالنسبه قبالیدر .

عتیقك قطعہ غربیہ سی یعنی اوروپا قطعہ سی و آسیانك نصف
غربیسی و افریقانك شمال طرفلریدر .

عرق مذکور برمدتن برو آمریکا ایله اوقیانوسیهده بر
طاقم شعبه و قولونیلر تشکیل ایتدکلرندن ایوم اورالرده منتشر
اولمشلردر .

عرق ایضدن اولان انسانلرك باشلری بیضی الشكل و متناسب
اولوب آلینلری عریض و عوده قریب و کوزلری بیوک
واکثریت اوزره الاومائی وزاویه و جهیهلری آچیق (*) و صاچلری
اینجه و ممالک جنوبیه اهلیمی مستثنا اولق اوزره علی العموم
قومرال و لپسقهدر . و برونلری کمرلی و لونلری اکثریت
اوزره بیاض و پنبه ایسهده بلاد جنوبیه اهلینك صاچلری
سیاه و رنککاری اسمردر . بو عرقك قسم اعظمی اولان
اوروپالیلر چالیشقان و ایشدن یلمز و حریرصدرلر . ونوع
بشر ایچنده مدنیت و معارفده اک ایلرو کیدنلر بونلردر .

ایکنجیسی اولان عرق اصغر بعضاً مغول سلاله سی نامیله
دخی تسمیه ایدیلور و باشلوجه وطنی آسیانك قطعہ شرقیه سی
ایسهده قطعہ مزبورنك شمال طرفلریله آمریکا و اوروپا قطعہ -
لرینك قطبه یقین محللرنده و اوقیانوسیه نك شمال طرفلرنده دخی
عرق مزبورك بعض قوملری ساکن اولمشدر .

(*) زاویه و جهیه دیو بری قولاق حداسندن و دیکری آلینك اك
پوکسك نقطه سندن آغزه طوغری متوجه اوله رق اوک دیشلری اطارانده
تقاطع ایدن ایکی خط موهومدن حاصل اولان زاویه یه اطلاق اولنور .

اطهردن عبارت اولوب اشبو جزايرك اك بيوكي اوستراليا نام
ديكرله فلنك جديد اطهسيدر .

اوقيانوسيه اطهلى كرچه منطقه خاردهه بوانورلسدهه
دكزدن اسن رطوبتلى روزكارلرك تأثيريله كسب لطافت ايدرلر .

— عروق بنى بشر —

روى ارض اوزرنده يشايان بنى بشر اليوم بر بچق مليار
تخمين ايدللكده اولوب بونلرك رنك و سيمارنده وباشلرينك شكل
وتناسبنده و صاچلارنده واستعمال ايدللكلى السنه و خصوصات
سأردهه كوريلان اختلاف اوزرينه باشلوجه بش عرقه تقسيم
اولنشلردر كه اسملى «عرق ابيض» و «عرق اصفر» و «عرق
اسود» و «عرق اجر» و «ماليز عرقى» در (*)

بونلرك برنجيسى اولان بياضلر عرقه «قافقاسى» و «هندو
جرمانى» عرقى دى دىرلر . چونكه قافقاس جبال متسلسلهسى
بحر صياه ايله بر خزر بيننده كائن اولق جهتيه عرق مذكوره
منسوب اولان خلقك ساكن اولدقلى قطعاتك وسطنه تصادف
ايتشدر و همده بو عرقه مخصوص اولان خلقك اك كوزلى
جبال مذكوره اهاليسنده كوريلور .

اشبو عرقدن اولان خلقك ساكن اولدقلى ممالك بر

(*) نوع بشرك احوالندن ونسل ونسبندن بحث ايدن فنه اتنوغرافيا
تسميه ايدلشدر .

آسیا قطعه سی برعقیقك طرف شرقیسی احاطه ایتش اولوب
 قطعات خشك اك جسیمیدر . ساحلاری دخی دوز و هموار
 اولیوب یارم اظهاری و کورفزلی دخی نادر دکلدر .

آسیانك شمال طرفلری غایتله صغوق و جنوب سمتلری
 غایتله صیچاق اولوب داخلنده دنیانك اك مرتفع طاغلی
 و بوجك بادیهلری کائندر . بعض جهتلری فوق العاده منبت
 و محصولداردر .

افریقا قطعه سی برعقیقك جنوب غریبسنده کائن اولوب
 شکلی اولدقجه منتظم و سواحلی دوزدر . وسطندن خط استوا
 مرور ایتکله بوقطعه قطعات خشك اك صیچاغیدر . صولاق
 یرلری قوه انباتیه مالک ایسه ده دنیانك اك نخوف چولاری
 بوقطعه داخلنده در .

آمریقا قطعه سی شمالی و جنوبی اسمیله ایکی قسمه منقسم
 اولوب ارملرینی پاناما برزخی متصل قیلار .

آمریقای شمالی اوروپا قطعه سی کبی ساحلاری کیرنتیلی
 چیقنتیلی اولوب آمریقای جنوبی ایسه افریقا کبی شکلی منتظمدر .
 آمریقا قطعه سنك شمال سمتلری غایتله صغوق اولوب وسطندن
 دخی خط استوا مرور ایدر . اراضیسی علی الا کثر رطوبتلیدر .
 کوللری و نهرلری و یوکسك جبال متسلسله سی چوقدر . دنیانك
 اك اوزون نهرلری بوقطعه ده جاریدر .

اوقیانوسیه قطعه سی بحر محیط کبیره صاحبش بر چوق

صوبك آقنديسييله برابر كيدن كيمسه نك صاغ جهتي نهر ك
 ساحل يميني وصول جهتي دخی ساحل يساريدر .
 نهر صوبي بعضاً بوكسك محلاردن آتيله رق چاغلان وسلسبيل
 وشلاله حدوئه كتيرر .

بر نهر ك صولريني اجرا ايدن بتون اقليمه اونهر ك سطح
 مائلي تعبير ايدر لر .

بتون صولريني بر دكزه اجرا ايدن اقليمه اودكزك سطح
 مائلي دير لر .

مساعي بشريه ايله صكره دن آچيلش اولان ايرماقاره
 قنال تسميه ايدر لر قنالار اكثر يا و صائط نقليه نك تسميلچون
 ايكي نهر ي ويا ايكي دكزي بر ي برينه وصل ايدر .

قطعات خمس ارضك منظره طبيعیه سیله

مزاج هوای

اوروپا قطعه سی بر عتیقك شمال غربیسنده بولنه رق قطعات
 خسهك اك كوچكي ايسه ده معارف و مدنيت جهتيله جمله سنك
 اهميدر . كچه محصول آنچه اك بر كتيليني دكسه ده قطعاتك اك
 زياده مزروع و مزيني اوروپا قطعه سيدر . هوای صحیح
 و معتدلر .

اوروپا قطعه سنك سواحلی غایتله كيريشلی چيقشلی اولوب
 يارم اطهری و كور فزلی و اطهری كثرت اوزره در .

کولر قدر درین اویاهرق قره‌لر اره‌سنده بریکمیش اولان
 طور یجی صورله بتافلق اطلاق اولنور . بتافلقلر اکثریا تعضنات
 ایقاع ایدرک جیادت هوایی سلب و انواع امراض دعوت
 و جلب ایدرلر .

طوپراقدن قینابهرق آقان صورله پونار « پیگار » تسمیه
 اولنور . پیگارلر اکثریا طاغصیرتلرندن واتکلرندن ظهور ایدر .
 پیگارلر دائما آقجی صورلر وجوده کتیره رک اشبو میاه
 جاریه نیک کوچکرینه دره وچای وایرمق و بیوکلرینه نهر اطلاق
 ایدرلر . شدتلی یاغورلردن حدوئه کله رک موقتاً آقوب بعده
 قورویان صورله دخی سیل دیرلر .

نهر اکثریا برقاچ چای وایرمق اجتماعندن حاصل اولور .
 نهرک ظهور ایتدیکی محل منبعی و دکزه قارشیدیگی محل آغزی
 ویا منصبی (میک ضمی و بانک تشدیدله) و بوبیلی بونجه آقیدیگی
 محل دخی مجراسیدر . نهر صویا اکثریا جریاننده قوم و طوپراق
 دخی کتیروب منصبنک خارجنه طورطو صورتله بریکدیره
 بریکدیره غایتله منبت براز قره حصوله کتیررکه بومثالو انهارک
 برقاچ آغزلری اولهرق آغزی اره‌سنده کی قطعه یه حرورف یونانیه دن
 Δ حرفنه مشابه اولدیگی جهنله دلنا تسمیه ایدرلر .

نهرک ترکیب ایتدیگی اوفاق ایرمق ودره‌لره نهر مزبورک
 قوللری ویا آیاقلری دیرلر .

بر نهرک منبعنه یقین اولان قسمنه مجرای اعلاسی و آغزینه
 یقین اولان قسمنه دخی مجرای اسفلی تعبیر ایدرلر .

دخی بره زیلیا سواحله طوغری متوجه اولور . عاتیل دکزینه
 و مکسیقا کورفزینه طوغری کیدن آقندی (کولف استریم
 Gulf Stream) یعنی (کورفز آقندیسی) اسمیله مشهور اولوب
 فلوریده یارم اطله سنک جنوبنده آلتش کیلومتر و قدر عرضنده
 و ساعتده سکنز کیلومتر و سرعتیله قوبو مائی رنکده آقار جسم
 برکتله میاه حاره در . و شمال شرقی به طوغری کیتدکجه کنیشلیه رک
 سرعتنی یواش یواش غائب ایدر . مع مافیله اوروپای غربیده اشبو
 آقندینک حسن تاثیری حس اولمقده اولوب مثلاً نور و ج ساحلاری
 اسوج ساحلارندن هواجه دها معتدلدر چونکه نور و ج ساحلاری
 خط استوا دن طوغری کلان آقندینک تاثیرینه معروض اولدیغی
 حالده اسوج بحر بالطقده بولندیغی حسسیله او تاثیردن محروم
 و بناءً علیه شدائد برده محکومدر .

بحر محیط کبیرده کی خط استوا آقندیسی مالیزیا و ژاپونیا
 اطلرینه چارپمسیله سیاه آقندی Kouro Sivo نامیله معروف
 اولان آقندی بی حصوله کتیررکه بودخی کورفز آقندیسی کی شرق
 شمالی به متوجه اوله رق آمریکا ساحلرینه طوغری متمد اولور .
 قمرک و شمسک جاذبه لری اثری اوله رق طیش دکزلرده صولر
 ۲۴ ساعت ۵۰ دقیقه ظرفنده ایکی دفعه یوکسلور و ایکی دفعه
 دخی آلچالورکه بو حاله جذر ومد تسمیه اولنور . آچیق
 دکزلرده جذرک ارتفاعی برمتروی تجاوز ایتدیکی حالده کورفز
 و بوغاز کی طار محلارده صویک هجومی هم شدتلی و همده ارتفاعی
 اون بش مترویه قدر واصل اولور .

طائفه‌لر احداث ایلر، شدتلی فورطنه‌لرده طائفه‌لرک ارتقاعی اون مترویه قدر چیقار .

دکزلرده صولرک بر قسمنک بر جهتدن دیکر جهته طوغری آقسنه آقندی تسجیه ایدرلر . کره ارض اوزرنده ایکی بیوک آقندی موجوددر . بری قطبلردن خط استوایه و دیکری خط استوا اوزرنده شرقدن غربه طوغری متوجهدر . قطبلردن خط استوایه طوغری جریان ایدن آقندیلرک سببی خط استوا اوزرنده حرارتک شدت تأثیرندن دکز صولری دائماً تخرایدرک سطح دریانک آچالمسی مناسبیله قطبلردن صفوق صولرک میاه متجزمنک یرینی طونمق اوزره دائرة استوایه طوغری هجوم وجریان ایتسیدر .

منطقه خاردهه شرقدن غربه جاری اولان بیوک آقندی دخی کره ارضک حرکت محوریه سندن ایلر و کلوب چونکه حرکت محوریه اثناسنده اک زیاده مسافه قطع ایدن خط استو نقاطی اولدیفی و اوراده واقع دکز صولری کره‌نک حرکت سریه‌سنی تعقیب ایده‌مدیکی جهته سرعتله چوریلان بر کاسه ایچنده کی صویک عکس جهته حرکت و دوری کورلیدیکی کبی منطقه مزبوردهه دخی کره ارضک جهت حرکت محوریه‌سی عکسنه اوله‌رق شرقدن غربه بر مقنن آقندی جریان ایتمکده‌دره بو آقندی بحر محیط اطلاسیده کینه کورفزندن بدء ایله فویانه ساحلارنده منتهی اوله‌رق اورادن قسماً عانتیل دکزینه و قسماً

مواقعہ کورہ متحول اولدیغندن منطقه حارده سطح بحر بحساب
وسطی + ۲۷ درجه سانتیگراد اولدیغی حالده منطقه باردهنک
قسم عظیمده منجمددر .

دکزرک نباتاتی ساز و یوصون انواعندن عبارت و ضیانک
نفوذ و تاثیر ایده بیله جکی صیغ یرلره منحصر اولدیغی حالده (*)
حیواناتی غایتله کثیر و قره حیوانلرندن ده جسیمدر . قطبلره
قرب اولان دکزلرده یشایان بالنا بالفی حیوانات موجوده نک
اک اریسیدر . صید ایله مألوف اولان اقوامه بالق آوی توکنز
بر منبع وارداتدر .

صولرک قرملر ایچنه طوغری اوزایان محللرینه کور فزاطلاق
اولنور . لیمانلر کوچک کور فز لدر که فورطنلرده کیلره ملجأ
اولور . نهر آغزلرنده حاصل اولان کنیشلکره قوی تعبیر ایدر لر .
ایکی قره ارسنه صیقشمش اولان دکزلرک طار محللرینه
بوغاز دینیلور .

بوغازلر انسان ایله آچیلش ایسه قنال تعبیر اولنور .

قرملرک اورته سنده بریکمش صولره کول دیرلر .

دکزلرک و کوللرک اوزرنده روزکارک شدت تأثیری بر طاقم

(*) بحر محیط اطلاسیده مدار سرطان تحتنده قناریا ویشیل برون
اطه لرینک جانب فریسنده سطحاً ایکی میلیون مربعی قدر محله روزکار
و آقندیلر بر طاقم نباتات بحریه بریکدیرمشدر که اوتلی دکز
Mer des Sargasses تعبیر ایدر لر .

— صو وصولره ویریلان اسامیء مختلفه —

روی زمینک چوقور یرلرینه بریکمش اولان صولره علی العموم دکز تعبیر اولنوب دکزلرک بیوکلری بحر محیط و طیش دکز و اوقیانوس ناملریله مسمادر طیش دکزلر بحر محیط اطلاسی و بحر محیط هندی و بحر محیط کبیر و یامعدتل و بحر منجمد شمالی و بحر منجمد جنوبی ناملریله بش قسمه تقسیم اولنوب (*) بحر محیطلردن آریلهرق قره لر آره سنه کیرنلر عادی دکزلردرکه بونلرک اک مشهوری بحر سفیددر .

دکزک عمق و سطحیسی ۴۰۰۰ مترو قدر تخمین اولنور ایسهده دهها درین محللاری دخی بولنوب مثلاً بحر محیط اطلاسیده مدار سرطان قربنده اسقاندیل ۸۰۰۰ مترودن زیاده ایندیکی و بحر محیط کبیرده (قوریل) اطهرلرینک شرق جنوبیسنده ۹۶۰۰ متروبی بوالدیغی کورلمشدر .

دکز صوی طوزلی ورنکسز و طاتلی صودن دهها شفاف ودها کشفدر یقاموز میقرو سقوپق حیوانلرک اثریدر . حرارتی

(۵) بحر منجمد شمالی	۱۵ ۳۰۰ ۰۰۰	کیلو مترو صربی
بحر منجمد جنوبی	۲۰ ۴۰۰ ۰۰۰	»
بحر محیط اطلاسی	۸۹ ۹۰۰ ۰۰۰	»
بحر محیط هندی	۷۴ ۰۰۰ ۰۰۰	»
بحر محیط کبیر	۱۷۵ ۰۰۰ ۰۰۰	»
	۳۷۴ ۶۰۰ ۰۰۰	

مستوی اولان مواقع مرتفعه یه یا بلا دینور، ذروه سندن
 آتشی دومانلر صاحیلان طاغله وولقان وینار طاغ دیرلر .
 طاغلر بری برینه متصل اوله رق اوزارسه صره طاغ و جبال
 متسلسله ویا سلسلهٔ جبال دیرلر سلسله دن آریلان قولره دخی
 فروع و شعبات جبل تسمیه ایدرلر .

طاغک صیرتلی و اتکلری اولدیغی کبی ارملرنده بولنسان
 پکیدله دربند و بوغاز تعبیر اولنور . برچوق اغاجی مشتمل
 اولان محله اورمان دینور .

شواهو جبال رفیه اکثریا قار و بوز ایله مستور اولوب
 قوهٔ انباتیه دن محرومدر . سنه لرجه اریمان بو قار و بوزلر
 مرور زمان ایله بر شکل و هیئت مخصوصه اکتساب ایلیه رک
 لسان فرانسویده (غلاسیه) تسمیه اولنورلر .

سلاسل جبال آرسنه صیقشمش اوزون و آچق مواعده وادی
 تسمیه اولنور طاغ صیرتلرندن جریان ایدن صولر طبیعی وادیده
 برنهر تشکیل ایدرلر اگر بومثلو نهرلرک جائینی واسع وشمس
 آباد ایسه غایتله منبت اولور .

زلزله ویا خود حرکت ارض زمینک آره صره صارصلسنه
 تعبیر اولنور که بعضاً خفیف و ضررسز و بعضاً دخی شدید و
 خطرلی اولور . زلزله لر براق سببه عطف اولنور ایسه ده حقیقی
 هنوز قطعاً معنوم اولیوب زمان وقوعی دخی اولدن تعیین
 اتمک ممکن دکدر .

اوج طرفی صو ایله محاط اولوبده یالکز بر جهندن قرهیه متصل اولان یرلره نیم جزیره وشبه جزیره ویا یارم اطه تعبیر اولنور. نیم جزیره یی قرهیه بتشدیرن طار محللره برزخ دینور. قره نك دكز قیلمرینه ساحل دینور ودكزه طوغری ایلرولمش اولان اینجه و اوزون محللرینه دخی برون اطلاق اولنور. سواحل بعضاً الحق و بعضاً یوكسك و اکثریا دخی کیرشلی حیقشلی اولور.

سطح ارض دوز و هموار اولمیوب بعض یرلری یوكسك و بعض یرلری آچق و بعض یرلری دخی مستویدر. دوز و مستوی اولان محللر اگر منبت و لطیف اولور ایسه صحرا و اووه و بالعکس شورستان و غیر منبت اولور ایسه چول و بادیه تعبیر اولنور. اوروپا قطعه صنده چول نادر اولوب غیر منبت اولان مواعه (لاند landes) دینور (*) آسیای شمالیده بولنان غیر مزروع و جسم بیابانلره (استپ Steppe) اطلاق اولنور. افریقا چوللری دخی صحیاق قوملقلدر.

سطح ارضدن یوكسكلمش اولان مواعه طاغ و جبل دینیلهرك طاغلك اوفالقرینه بایر و تپه و تل تسمیه اولنور جبال و تلالك اك یوكسك و سیوری مواضعنه ذروه و رأس و شاهق دینیلور.

(*) land لفق که آلمانیا لیلر (لاند) وانکلیرلر (لند) دیوتلفظاید رلر بعض اسم ملرک آخرینه کلده کده مملکت مناسبی تفمن ایدر مثلاً (قاپلند Capland) قاپ مملکتی دیمکدر. اشبو land لفق یوفاروکی landes لغتندن بشقه در.

طوپراق و ۳۷۵ ملیون کیلومتر مربعی صواولغله $\frac{2}{11}$ مقداری قره و $\frac{7}{11}$ مقداری دکزدر . کشفیات جغرافیهدن اول قره نك هر طرفی معلوم اولدیغی جهتله سطح ارضك برربی قره و اوچ ربعی صوايله محاط اولسی مظنون ایدی که بواجلدن قره اولان قسمنه ربع مسکون تسمیه ایدرلر ایدی .

قره اولان محل برهتقیق یعنی اسکی دنیا و بر جدید یعنی یکی دنیا اسمایله ایکی قسمه آریلور . برهتقیق قسمی اوروپا و آسیا و افریقا اسمنده اوچ قطعه یی شامل اولوب بر جدید قسمی دخی آمریکا و اوقیانوسیا نامیله ایکی قطعه یی حاویدر . بوجهتله قطعات ارض بش اولور .

هر مربع کیلومتر و باشنه نفوس	مقدار نفوس	مساحة سطحیه کیلومتر مربعی	
۳۹	۳۹۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	اوروپا قطعه سی
۱۸	۷۷۵,۰۰۰,۰۰۰	۴۲,۱۶۰,۰۰۰	آسیا
۵	۱۴۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۹,۸۲۰,۰۰۰	افریقا
۳	۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰	۴۲,۵۰۰,۰۰۰	آمریقا
۵	۵۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۵۰۰,۰۰۰	اوقیانوسیه
۱۱	۱۵۰۹,۰۰۰,۰۰۰	۱۳۴,۹۸۰,۰۰۰	یکون

جوانب اریعه سی دکز ایله محاط اولوب هیچ بر طرفدن قره یه اتصالی اولمیان برلره اطه و یا جزیره تسمیه اولنور . اطهر اوفق و چوق و بری برینه یقین اولورسه آرشیپل یا خود جزایر مجتمعه تشکیل ایدرلر .

ذراع عثمانی اوله رق قیچی	مترو اوله رق قیچی	قاچی بر درجه اولدینی	اولچولر
۲۴۴۳,۲	۱۸۵۱,۸۵	۶۰	جغرافیاده مستعمل میل
۹۶۶۳,۲	۵۰۵۰,۴	۲۲	فرسخ قدیم عثمانی
۷۷۹۷,۴	۵۹۱۰,۱	۱۸ $\frac{۴}{۵}$	فرسخ مصر
۷۷۱۵,۳	۵۸۴۷,۹	۱۹	فرسخ عجم
۷۳۲۹,۶	۵۵۵۵,۵	۲۰	فرسخ بحری (فرانسه ده)
۵۸۶۳,۶۴	۴۴۴۴,۴	۲۵	فرسخ عمومی
۹۷۷۲,۸	۷۴۰۷,۴	۱۵	المان ونیچمه میللری
۱۴۰۲,۷	۱۰۶۳,۲	۱۰۴ $\frac{۱}{۳}$	روسیه ورسقی
۲۱۲۴,۵	۱۶۱۰,۳	۶۹	انگلینز قره میللری
۸۲۷۶,۶	۶۳۴۹,۲	۱۷ $\frac{۱}{۲}$	اسپانیا میللری
۱۳۱۹,۳	۱۰۰۰	۱۱۱ $\frac{۱۱}{۱۰۰}$	کیلو مترو
۱۳۱۹۳,۴	۱۰۰۰۰	۱۱ $\frac{۱۱}{۱۰۰}$	میریا مترو

درجه ۱	۴,۵	۲۰	۶۰	۱۲۰۰
	مرحله (قوناق)	۸	۴۴	۴۸۰
	۱	فرسخ (ساعت)	۳	۶۰
		۱	میل	۲۰
			۱	دقیقه

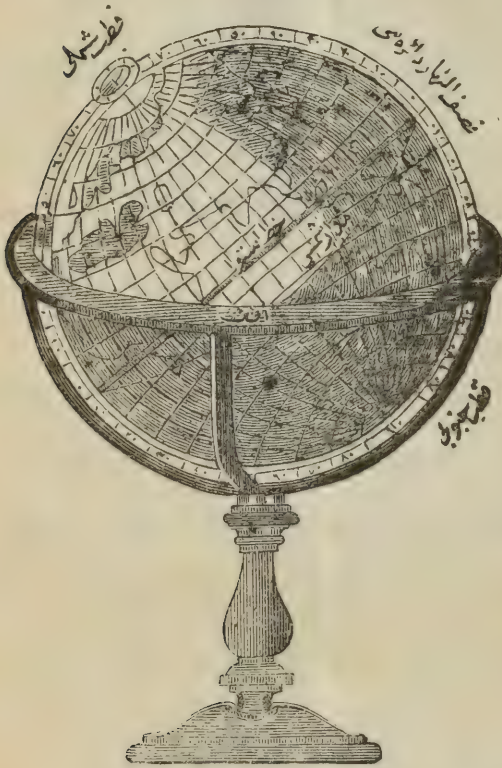
— قره لره ویریلان اسامی مختلفه —

اشبو اوزرنده یشادینمز کره ارضک مساحه سطحیه سی
 ۵۱۰ میلیون کیلومتر وربعیدر واوزری طوبراق ابله صودن
 تشکل ایتش اولوب ۱۳۵ میلیون کیلومتر مربعی مقداری

ممکن اولان اهلینک هرق و قومیت اعتباریله صورت انتشاری
تیین ایدر ایسه اكا خریطه اتوغرافی ... الخ تسمیه اولنور .
خط مقیاس بر خط مستقیمدر که خریطه نك یاننده بولنوب
ایکی موقعك اره سنی تقریباً مساحه ایتمکه برادینی کبی او
خریطه نك اصل ارضدن نه نسبتده اولدینی دخی ایما ایدر . بر
خریطه نك مقیاسی نقدر بیوک اولور ایسه خریطه نك اولقدر
مفصل اوله جغی بدیدر : مثلاً ..... مقیاسنده ترسیم اولنان
بر خریطه نك کوستردیکی اقالیم اصلندن بش یوز بیک کره کوچک
دیمکدر .

عصر اخیرده فرانسه جغرافیونی طرفندن هر قوم بیلنده
قوللانلق اوزره حساب واستعمالی غایت قولای اولان مقیاسات
اعشاریه وضع واحداث اولمشدر . کره ارضك ربع دائرة
نصف النهاری مساحه ایدیلوب اون ملیون جزئندن بر جزئه
مترو (یکی آرشون) تسمیه ایتشلردر . بر مترو ۱,۳۱۹
ذراع معماری به مساویدر . بر ذراع دخی ۰,۷۵۸ مترویه
مساویدر .

خریطة لر بر قاچ نوع اولوب مثلا ارضك باشلوجه بر قطعه
 و اقلیننی ارانه ایدر ایسه اكا خریطة عمومی واکر بر قطعه نك
 یالکیز بر سمت و جهتی ارانه ایدر ایسه اكا خریطة خصوصی
 واکر بر محلك احوال و تفصیلاتی و ارتفاع واقعی آری آری
 و نقطه نقطه ارانه

(کره مصغه)

ایدر ایسه اكا خریطة
 طپوغرافی واکر
 ارضك مترکب
 اولدیغی احجار
 و طبقاتی ارانه ایدر
 ایسه اكا خریطة
 شه اولوژی واکر بر
 ملک طاغلینی
 و نهرلرینی و کولرینی
 و الحاصل یالکیز
 احوال طبیعی سنی
 ارانه ایدر ایسه

اكا خریطة طبیعی واکر بر ملکاتک یالکیز ساحلرله دکزلرک مقدار
 عمقی و احوال سائره بحریه سنی ارانه ایدر ایسه اكا خریطة بحری
 واکر بر ملکاتده مزروعاتک جنس و نوعیله بعضا آده کیت
 حاصلاتی کوسترر ایسه اكا خریطة زراعی واکر او ملکاتده

توکیو ۳۶ درجه عرض شمالیده و ۱۳۹ درجه طول شرقیده در .

ریو جانیر و شهری ۲۳ درجه عرض جنوبیده و ۴۲ درجه طول غربیده در .

اخطار . — معلم افندیلر بلاد معروفه نك عرضنی و طولنی خریطه اوزرنده طلبه یه تحری ایتدییره رك آلیشدر ملیدر .

— خریطه و مقیاسلر —

روی ارضك هر جزئی ارئه ایده جك صورتده كره مصنعه اعمال و استعمالی غایت صعوبتلی اولدیغندن كرك كره ارضی و كرك اجزاء ممالكنندن برینی كاغد ویا مشعلر اوزرنده ترسیم ایدرك اسمنه خریطه تعبیر ایتشلردر .

كره بی تسطیح ایتنهك یعنی خریطه آلنهك بر قاچ اصولی اولوب هیچ بری سطح كروی ارضی سطح مستوی اوزرنده تمامی تمامنه ترسیم و افاده ایتزهده خریطه نك موضوعنه كوره اصول مذ كوره نك بری اختیار اولنهرق واقع اوله جق سهو و خطا ممكن مرتبه تقلیل و تحدید ایدلش اولور . اصول و انواع مذ كوره نك لایقیله تفهیمی علوم ریاضیهده بر آز معلوماته متوقف اولدیغندن بوراده تعریف و ایضا احندن صرف نظر اولمشدر .

محل مطلوب مبدأك شرقنده ايسه طولی شرقی و غربنده ايسه
 طولی غربی تسمیه اولنور . کره مصنعه اوزرنده عرض
 درجه لری دائرة نصف النهار اوزرنده و طول درجه لری دائرة
 استوا اوزرنده تعداد اولنور . طول درجه لری صفر دن یوز
 سکسانه قدر در . طاشن اطلس ، طول غربی و شرقی به اعتبار
 ایتیموب طول لری ۳۶۰ درجه اولق اوزره قبول ایتشد .

عرض و طول اصطلاح لرینک سببی متقدمینک ارضی
 مستطیل مستوی شکلنده فرض ایدرک شمال دن جنوبه متمد
 اولان ضلعنی شرق دن غربه متمد اولان ضلعن دن اصغر اعتبار
 ایتلرندن نشئت ایتشد .

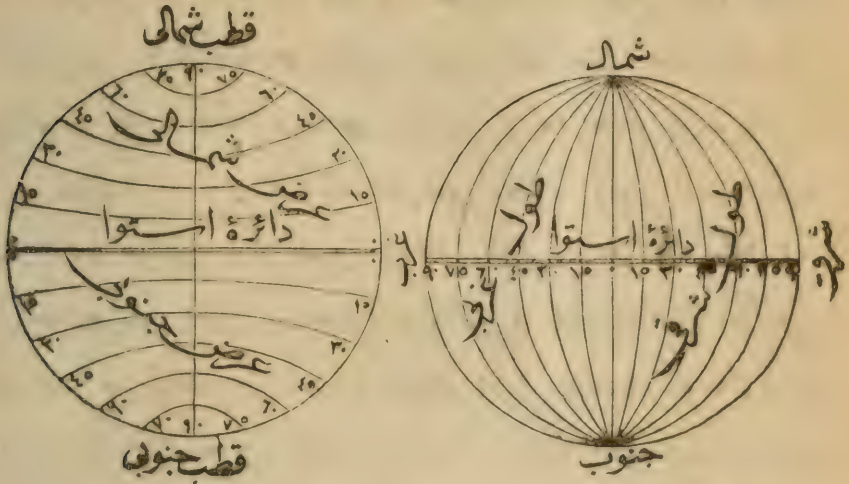
خریظه اوزرنده بر قایح محاک عرضی و غربی نیچ نصف
 النهارینه کوره طولنی آرایه لم . خریظه لر مزده پارس نصف النهاری
 مبدأ طول اتخاذ اولمش ايسه پارس نصف النهاری ایله غربی نیچ
 نصف النهاری ارسنده ۲ درجه ۲۰ دقیقه فرق اولدیغندن بو
 فرق طول شرقی لر ایچون تنزیل و طول غربی لر ایچون ضم
 ایتک لازمدر .

استانبول ۴۱ درجه عرض شمالیده و ۲۹ درجه طول
 شرقیده در .

مدینه منوره ۲۴ درجه عرض شمالیده و ۴۰ درجه طول
 شرقیده در .

زنکبار بش بچق درجه عرض جنوبیده و او توز طقوز
 بچق درجه طول شرقیده در .

پارسدن پکن نصف النهاری و انکلیزر لوندردن پکن نصف
النهاری مبدأ طول اعتبار ایتدکاری کبی ممالک محروسه ده تنظیم

و طبع اولنان خریطه لرده ابا صوفیه جامع شریفی قبه سی علمندن
پکن نصف النهار مبدأ طول اتخاذ اولنیور. شو قدر که فرانسزدن
بشقه بالعموم ملل واقوامک بحریه لرنده لوندردن نصف النهاری
مبدأ طول اتخاذ اولنه رق حتی آلمانیا و آوستریاده طبع اولنان
خریطه لرده دخی بو نصف النهار رعایت اولندیقندن بزجه دخی
اکا اعتبار اولنق اولادر. لوندردن نصف النهاری غرینیچ رصد
خانه سنک قله سی اوزرندن مرور ایدندر. تیمور اطه سی نصف
النهاری غرینیچه نظراً ۱۷ درجه ۳۹ دقیقه و پارسه نظراً ۲۰
درجه طول غرییده در.

عروض ایچون خط استوا صفر درجه اعتبار اولندیغی
کبی طول ایچون دخی مبدأ دائرة سی صفر درجه اعتبار اولنه رق

بری شمالده و بری جنوبده اوله رق ایکی دانه بولندیغندن
عرضلر دخی یا شمالی ویا جنوبی اولور .

عرض درجه لریك مبدأی خط استوا و منتهاسی دخی قطب
نقطه لریدر . بناءً علیه عروض ایچون خط استوا صفر اعتبار
اولنوب قطب نقطه لری دخی طقسان درجه اعتبار اولنور .
طول . — بر مملکتک عرضی معلوم اولور ایسه کره
اوزرنده موقعی برآز تعیین اولنمش اولور . چونکه مثلاً ۱۲
درجه عرض شمالی ویا جنوبیده واقع بر مملکت اون ایکنجی
درجه متوازیه اوزرنده بولنه جقدر . شمسی او متوازیه
اوزرنده محلی تعیین ایتمک ایچون بر نقطه معلومه نك نصف
النهارنی مبدأ اتخاذ ایدرک مذکور نصف النهاردن قاچ درجه
بعدنده بولندیغنی بیلک کفایت ایدر ایشته اول مبدأ نصف النهاریله
موقع مذکورک نصف النهاری بیننده بولنان درجاته اول موقعک
طولی دیرلر .

دیلمک که بر محلاک طولی مبدأ طول اتخاذ اولنان بر نصف
النهار دائرة سیله اول محلدن مرور ایدن نصف النهار دائرة سی
آره سنده کی مسافه درجاتدر . مبدأ طول دائرة سی اوائلده
افریقا قارشوسنده کائن قناریه اطهرندن (فر) یاخود (تیمور)
اطه سنک ساحلندن مرور ایدن نصف النهار اعتبار اولنمش
والیوم استعمال اولنان خریطه لرده ایکی نصف کره بونصف النهار
حداسندن یارلمش ایکن فی زماننا تخلف ایدیور . مثلاً فرانسه لری

فقط اکثر وقتده تعیین جهات ایچون پوصله دینیلان
 کوچک بر آلت استعمال اولنورکه بر اوجیله شمالی ودیگر
 اوجیله جنوبی اراؤه ایدر .
 خریطه به ناظر اولان بر کیسه نك دخی صاغ طرفی شرق
 وصول طرفی غرب و اوست طرفی شمال والت طرفی جنوب
 جهتیدر .

— کره اوزرنده بر محلك موقعی تعیین ایتک —

عرض و طول

کره اوزرنده بر محلك موقعی تعیین ایتک ایچون اول
 محلك عرضی و طوانی بیلک لازمدر . قیودانلر عرض و طول
 تعیینیله کیلبرینک بولندیغی نقطه بی آ کلارلر .
 عرض . — بر محلك عرضی اول محلك خط استوايه
 مسافه سی درجایتیدر : مثلا فلان محل ۱۲ درجه عرضنده در
 دینلسه اول محل خط استوادن ۱۲ درجه بعیددر دیمک اولور .
 معلوم اولدیغی اوزره بر دائرة ۳۶۰ درجه و بر درجه
 ۶۰ دقیقه و بر دقیقه دخی ۶۰ ثانیه اعتبار اولنور بو تقدیرجه
 ۱۲ درجه عرضنده بولنان بر محل خط استوادن ۱۲ درجه
 مسافه دن مرور ایدن دائرة متوازیه نك اوزرنده کاشندر . فقط
 دائرة استوادن ۱۲ درجه مسافه دن مرور ایدن دائرة متوازیه

شرق و یا خود مشرق کونشک طلوع ابتدیی جهت و غرب
یا خود مغرب کونشک باتدیغی جهت تسمیه اولنوب مشرقه ناظر
اولان بر کیسه‌نک صاغ طرفنه جنوب وصول طرفنه شمال
تسمیه اولنور .

اشبو جهات اربع اصلیه دن هر ایکیسنک بیننده برر جهت
دها تعیین اولنوب بو صورتده استعمال اولنان جهاتک عددی
سکزه بالغ اولور .

شرق ایله شمال بیننه شرق شمالی و شرق ایله جنوب
بیننه شرق جنوبی و غرب ایله جنوب بیننه غرب جنوبی
و غرب ایله شمال بیننه غرب شمالی اطلاق اولنور .

جغرافیاده اشبو سکیز جهت دائمی الاستعمالدر . لیکن بر
وجه آتی بیان اولنه جغفی مثللو کونش هر کون بر نقطه دن
طوغدیفندن جهات مزبوره نک هر کون تبدل و تغیری لازم
کلمی دیو سوال وارد اولور ایسه جهات مزبوره کونشه نسبتله
تعیین اولنوب اصلا یرینی شاشمیان نجم قطبی به نسبتله فرض
اولنمشدر جوابی و یریلور . مثلا نجم قطبی به ناظر اولان بر
کیسه‌نک اوک طرفی شمال و آرقه طرفی جنوب و صاغ طرفی
شرق وصول طرفی غرب جهتلریدر .

کونش صباحلین شرقده و زوال وقتی جنوبده و اقشام
اذان وقتی غربده و صباح قوشلق وقتی شرق جنوبده و ایکندی
وقتی دخی غرب جنوبده کورینور .

مربوره نك حاوی اولدیفی بلادك اكثریسی قابل اسكان دكلدر .
 روی ارضده كائن مواقع مختلفه نك درجه حرارتی تعیین
 ایتك ایچون متقدمین کره زمینی خط استوادن قطبلره قدر
 اوتوز اقلیمه تقسیم ایله «اقلیم الحراره» تسمیه ایتشلر ایدی .

فقط متأخرین تقسیمات مذکوریه
 قبول ایتماشددر چونکه بر
 موقعك حرارتی یا الكز خط
 استوادن اوزاقلغی وبقینلغی
 نسبتنده اولیوب بلکه او محلك
 سطح مجردن ارتقاعی وجواننده
 بولنان طاغلك وضعیتی وساحله

قریب وبعید اولسی وطوپراغك ترکیبات کیمیویه سی ونفوس
 وقابریقه لرینك کثیرتله تحول ایدر . اسباب متعدده مشروحه
 مزاج بلده یی اول درجه تبدیل وتغییر ایدر که منطقه حاره ده
 وخط استوا تحتنده لطیف ومعتدل محللر بولندیغی کبی منطقه
 معتدله ده دخی هواسی آغیر مملکتلر وارددر .

— جهات اصلیه —

برسیاحه کیتدیگی سمتی بیلدیرمك ایچون «شرق»، «غرب»،
 «جنوب»، «شمال» اسملریله درت جهت تعیین اولمشددر که
 جهات اصلیه تعبیر اولنورلر .

قسم یعنی بش منطقه به تفریق ایدر لر که بوجه آتی تعداد
و تعریف اول نور : اولکیسی منطقه حاره ، ایکنجیسی منطقه
معتدله شمالیه ، اوچنجیسی منطقه معتدله جنوبیه ، دردنجیسی
منطقه بارده شمالیه ، بشنجیسی منطقه بارده جنوبیه .

بو منطقه لر حاوی اولدق لری ممالکک مزاج هواسنه نسبتله
تسمیه اولمشلر در . مثلاً منطقه حاره مدار سرطان ایله مدار جدی
اره سنده کی قطعه به یعنی خط اسنوا جوارینه تسمیه اولنوب بو قطعه ده
حرارت درجه نه یاده اولغله برابر اکثریا بری غایت صبحاق
و دیگر ی غایت یا غورلی ایکی موسم اجرای حکم ایدر .

منطقه معتدله شمالیه مدار سرطان ایله مدار قطب شمالی
میانسه و منطقه معتدله جنوبیه مدار قطب جنوبی ایله مدار
جدی بیننه اطلاق اولنوب بو قطعه لر نه پک صبحاق ونه پک
صغوق اوله رق موسم اربعه نك لطافت متنوعه سیله کسب
نضارت و عمارت ایدر لر .

منطقه بارده شمالیه قطب شمالی ایله مدار قطب شمالی میانسه
و منطقه بارده جنوبیه قطب جنوبی ایله مدار قطب جنوبی
میانسه دینیلوب اشبو منطقه سنه نك بر قسمنده حرارت و حتی
ضیای شمعدن محروم قالور و دیگر قسمنده هر تقدر آفتاب مدت
مدیده غروب ایتزسه ده شعاعاتک قوتسزلکندن ناشی پک
آز ایصینور . مع هذا تبدل موسم ایله درجه نه یاده بولنان
برودت و انجماد ردنبره حرارته تبدل ایلدیکندن منطقه

محدود اولوب بری برلینه مساویدرلر . و طول دائره سی دخی
تسمیه اولنورلر .

اگر ارضك شكلی کره تام اوله ایدی خط استوا دوائر
نصف النهار مساوی اولور ایدی فقط یوقاروده دخی سویلدیگمز
وجهله کره ارضك قطب طرفلری برآز باصیق و خط استوا طرفی
شیشکین اولدیغندن دائرة نصف النهارك محیطی قرق بیک اویج
کیلومتر و دائرة استوانك محیطی قرق بیک یتش کیلومتر و در .
کره اوزرنده خط استوایه موازی اوله رقی بر طاقم دائره لر
رسم اولنمشدرکه « دوائر متوازیه » تسمیه اولنورلر . دوائر
متوازیه بری برلینه مساوی اولیوب قطب نقطه لرینه یا قلاشدیقه
کوچیلهرک نهایت مذکور نقطه لرده صفره منتهی اولورلر . بو
دائرة لره عرض دائره لری دخی دیرلر .

دوائر متوازیه نك خط استوا دن ۲۳ درجه ۲۸ دقیقه
بعدنه بولنانلردن نصف کره شمالیده واقع اولانه « مدار سرطان »
ونصف کره جنوبیده واقع اولانه « مدار جدی » اطلاق اولنور
کذلک ۶۶ درجه ۳۸ دقیقه بعدنه بولنانلردن نصف کره
شمالیده واقع اولانه « مدار قطب شمالی » ونصف کره جنوبیده
واقع اولانه « مدار قطب جنوبی » تعبیر اولنور .

— منطقه لر —

مدارین قطبین ایله مدار جدی و سرطان روی زمینی بش .

محور ارضك بين القطبين منتصف نقطه سنه « مرکز ارضه »
 دیرلرکه اشبو مرکز نقطه سی سطح مستدیر کره نك هر نقطه
 سندن متساویاً متباعددر .

« خط استواء » او دائره درکه محوره عمود اوله رق کره ارضی

بين القطبين نصف کره شمالی ونصف
 کره جنوبی ناملریله ایکی قسه
 مساوییه تقسیم ایدر . اشبو
 دائره استوا تسمیه اولمسنك
 سببی دائره مزبورده تختنده بولنان
 بلادك دائماً کجه ایله کوندوزی
 مساوی اولدیغی کبی سنه ده ایکی
 دفعه (۸ مارت و ۱۰ ایلول)

تتمین اشبو دائره سطحندن مرور ایدوب او زمان روی زمینده
 بولنان مواقعک لیل ونهاری مساوی اولمسیدر .

« دائره نصف النهار » او دائره درکه خط استوایه عموداً

قطبلردن مرور و کره بی نصف کره شرقی ونصف کره غربی
 ناملریله ایکی قسم مساوییه تقسیم ایدر . عینی دائره نصف النهار
 اوزرنده بولنان بالجه اما کینک وقت زوالاری یعنی نصف
 نهاری برآنده وقوع بولدیغندن و هر کون شمس وقت زوالده
 نصف النهار دائره سی اوزرینه کلدیکنندن دائره مزبوریه
 نصف النهار تعبیر اولمشدر . نصف النهار دائره لرنک عددی غیر

لکن سطح ارض اوزرنده کائن طاغیرک و دره لک ارتعاع
و انحطاطی ارضک کرویتنه خلل کتیر می دیو سؤال اولنور
ایسه کره ارضک جسامتته نظراً اک بیوک عارضه لری پورتقال

قبوغنک اوستمنده بولنسان کیرندی و چیقندیلر کبی بیله قالمز
جوابی ایراد اولنور . فقط ارضک کرویتی تام اولیوب ایکی
مقابل طرفلری بر از باصیق اولان قاوونه بکزه دیکی فنا ثابتدر .

— کره ارضک خطوط وابعادی —

~~شش بیه در سطرانده اوقودینغز وجهله~~ کره ارض ثابت
اولیوب منحرکدر و ایکی نوع حرکتی وارددر: برینه حرکت
محوریه و دیگرینه حرکت دوریه تعبیر اولنور .
کره ارض حرکت محوریه سنی اجرا ایلمک ایچون اوزرنده
دوندیکی خط موهومه «محور» دینیلور . محور ارضک طولی
۱۲۷۱۲ کیلومترودر .

محورک ایکی اوجلری «قطب» نقطه لریدر . سماده «دب
اصغر» برجنده واقع نجم قطبیه مقابل اولان قطبه قطب شمالی
و دیگرینه قطب جنوبی تسمیه اولنور .

اولور . کذا شکلی دخی دوز و مستوی اولیهرق یووارلق
 قارپوزه مشاهدرد . چونکه ساحل بحرده طوران بر آدم اوزاقدن
 کلان بر سفینهیه عطف نظر ایلدکده اولا او سفینه نک دیرک
 او جلربی و سفینه تقرب ایتدکجه چناقاق و نهایت تکنه سنی
 مشاهده ایلمی و دوز او وده کیدن بر کیمسه دخی جوار

کویلرند بولنان جامعلرک اک اول مناره علملربی ویاقلاشدجه
 علی التوالی شرفه و قبلربی واک صکره تکمیل تفرعاتنی کورمسی
 بو دعویابی ابانه دلیل کافیدر .

هواسندن و طبيعت ترابندن و الحاصل احوال طبيعیه سندن بحث
 اول نور ایسه اكا « جغرافیای طبیعی » و اکر بر مملکتک ولایت
 و شهر لرندن و وسائط بشریه ایله وضع اولمش سائر آثار نندن
 بحث اول نور ایسه اكا « جغرافیای سیاسی ویا پولیتیقی » و ازمنه
 مختلفه ده بر مملکتده ظهوره کلان وقوعات و تغییراتن بحث
 اول نور ایسه اكا « جغرافیای تاریخی » و زراعت و صناعت و تجارت
 کبی ممالک مبانئ ثروت و عمراتندن بحث اول نور ایسه اكا
 « جغرافیای عمرانی » . . . الخ تسمیه اول نور .

بر مملکتک سکنه سئنگ مقدار ایله ادخالات و اخراجاتندن
 ورقه افاده اولنان خصوصات سائر سندن بحث ایدن فقه
 « ایستاتستیک » تعبیر ایدر لر .

— ارضک شکلی —

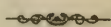
ارض بادی نظرده افقده [*] منتهی بر مستوی کبی کورینور
 ایسه ده شمسی به قدر وقوعه کلان سیاحت مختلفه و هدیده ده
 دفعاتله دور اولندیغندن بر جرم محدود اولدیغی و اجرام سماویه
 کبی فضا ده هیچ بریره استناد ایتکسزین طور دیغی مستبان

[°] هیچ طوبراق کورنمیان بر دکزده و یا دوز و واسع بر اووه ده
 بولنستی ارضی مدور بر طابله شکلنده و سمایی فانوس آسا اوزرینه
 اوظورمش کبی کوریرز . نظر منزی هر جهتدن تحدید ایدن او
 دائرة بعیده ده « افق » تسمیه اول نور .

برنجی باب

○ مقدمات جغرافیہ ○

— جغرافیائیک تعریفی و منافع و اقسامی —

جغرافیا روی ارضک احوال و کیفیتاندن بحث ایدر بر
علاوہ .

جغرافیا کلمہ سی (جیمک ضمیلہ) لغات یونانیہ دن ارض معناسنه
اولان «پی» لفظیلہ تصویر و تحریر معناسنه اولان «غرافین»
لفظاندن مشتقدر که معنای لغویسی تعریف ارض دیمک اولور .
ارض بی بشرک مسکنی اولغله جغرافیایی تحصیل ایتک
انسان ایچون خانه سنی او کر نمک دیمکدر . و برده تاریخ کبی فن
حرب و سیاست کبی بر طاقم فنونک تحصیل ایچون جغرافیائیک
معاونت و لزومی آشکاردر .

فن جغرافیائیک بر چوق اقسامی اولوب مجتسه کوره بر
صفتله توصیف اولنور . مثلاً ارضک هیئت وابعادندن و اجرام
سماوییه اولان تعلق و نسبتندن بسمت اولنور ایسه اکا «جغرافیایی
ریاضی» واکر ارضک طاغ و نهر و دکز و بوغازلرندن و مزاج

(٤)

تماماً مقصده موافق اولسنه على قدر الاستطاعه همت واقدم
اولمشدر .

همان جناب حق خليفه معدلتكستر و پادشاه معارفيرور
ولى نعمت پيغمبر السلطان الغازى (عبدالمجيد) خان ثانى افنديم
حضر تلرني دنيار طور دجه سرير شو و كتمير عثمانيدم باكال
صافيت برقرار بيورسون آمين .
ومن الله التوفيق

جغرافیای تعدیل ایدلدیکندن مکاتب رشديه طلبه سچون اوج
 سنه اوزرینه ترتیب ایدیلان «جغرافیا درسلی، جغرافیای
 عمومی مدخل اعتبار ایدیلرک جغرافیای عمومی دنخی یکی
 پروگرامه توفیقاً تعدیل و تصحیحی لازمکامش وبو مناسبتله
 کشفیات و تغیرات جدیددن تولد ایدن بعضی تعدیلات درج
 وعلاوه واسماء اعلام حقنده اتخاذ اولنان اصولده دوام ایدلمش
 یعنی ممالک وامصار و جبال وانهار اسملرینک وسائر اسم علملرک
 بر ایلمر بیلنده معروف و مستعمل اولدیغی تلفظ وجهله یازلمسیله
 برابر فرانسوز لسانی ممالکتمزده اک زیاده منتشر وترجهلر مزده
 وهر نوع مطبوعاتمزده تأثیری نافذ اولان لسان اجنبی اولغله
 فرانسوزلرک تلفظ ایتدیگی صورتده تحریر وعلاوه اولغسی دنخی
 فائده دن خالی کورلماشدر .

مراجعت ایچون غوطه نك «طاشن اطلس» و مؤخرآ
 پارسده هاشت طرفندن مرتب اولان «جیب اطلسی Atlas
 de poche» نام خریطه بمجموعه لرینی طلبه یه توصیه ایدرم
 اشبو ایکی اطلسک ۱۹۰۵ سنه سی نشر اولنان نسخهلرینک
 تعریفات قسملرنده ممالک و قطعات حقنده یازیلان نقوس رقلری
 یکدیگرینه توافقی ایتدیکندن «طاشن اطلس» ده کی رقلر تر جیحاً
 قبول ایدلمشدر .

مقصد عاجزانهم استفادۀ طلاب اولغله اشبو اثر ناچیزک

G
115
535
1907

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بعد اداء ماوجب علينا بیان مقصده شو وجهله شروع
اولنور که عصر معارف محصر حضرت شهر یاری بی تزیین ایدن
آثار و تأسیسات خیریه نک برنجیلرندن عد اولمغه شایان اولوب
اون یدی سنه مدیر لکیله بهره منند شرف و مفخرت اولدیم
مکتب ملکیه شاهانه ده جغرافیای عمومی معلم لکی ادرجه
عهده عاجزانه مه محول اولمغه اولوقت شا کردانه و یردی کم
درسلرک صیره سیله جمع و ترتیبندن اشبو اثر ناچیز حصوله کلش
و ۱۳۰۱ سنه سندن اعتباراً برنجی و ایکنجی جلدلری صره سیله
طبع و نشر اولمش ایدی.

جلد اولده جغرافیای ریاضی و مقدمات ایله آسیا و افریقا
و آمریکا و اوقیانوسیه قطعه لری و جلد ناییده یالکز اوروپا
قطعه سی مفصلاً تعریف و بیان اولنه رق مکتبک جغرافیای
عثمانی معلی میرآلای علی توفیق بک افندینک و ممالک عثمانیه
جغرافیای « جلد ثالث مقامنه قائم اولمش و دردنجی جلد
اولق اوزره برده و جغرافیای عراقی و ترتیب قلمش ایدی.
بو کره معارف عمومی نظارت جلیله سنجه درس پرو.

جغرافیائی علوم

عبدالرحمن شرف

مدیر مکتب سلطانی

جلد

۱

طبع رابع

اشبو مهر ایله مهر لٹامش نسخہ لره ساخته نظریه باقیہ بقدر

معارف نظارت جلیہ سنک رخصتیلہ طبع اولتمشدر

استانبول

(قرہ بت) مطبعہ سی — باب عالی جادہ سندہ

۱۴۶۳

BINDING SECT. SEP 1 1979

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

G
115
S35
1907

Seref, 'Abdurrahman
Cografiya-yi 'umumi

75

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 11 05 04 16 017 9